Dosarul Hitler

Dosar secret al NKVD alcătuit pentru losif V Stalin pe baza protocoalelor de anchetă ale aghiotantului personal al lui Hitler, Otto Giinsche, si ale ordonanţei ' Heinz Linge, la Moscova în 1948/49

Cu o prefaţă de prof. dr. dr. h. c. Horst Moller, director al Institutului pentru Istorie Contemporană Miinchen-Berlin

Traducere: Ioana Constantin

4'

Editura MEDITAŢII

e: *Dan Criste* ictare: *Rodica Boacă Ltibbe şi Porirne 2002 srl*

www.meteorpress.ro S.

Titlul original: *Das Buch Hitler*
it © 2005 by Verlagsgruppe Liibbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach

' Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate editurii MEDITAŢII.

|str. Bahluiului nr. *l,* 011281, sector l, Bucureşti
C.P. 41-128
Tel.: (021)222.33.12; Fax: (021)222.83.80 E-mail: editura@meteorpress.ro

Distribuţie la:
Tel./Fax: (021)222.33.12; (021)222.83.80 E-mail: comenzi@meteorpress.ro

ISBN: 978-973-87089-4-5

i.

Cuprins

Prefaţă de prof. dr. dr. h. c. Horst Moller, director ... _
al Institutului pentru Istorie Contemporană
{* *r*Miinchen-Berlin ..... *'.?.'.'. 7*

Prefaţa editorilor

Dosarul Hitler, din dosarul nr. 462a, inventarul 5, catalogul 30 din Arhiva de Stat pentru Istorie Contemporană a Rusiei, Moscova 33

Postfaţa editorilor 417
Biografii 473
Indice bibliografic si de surse 579

Prefaţa prof. dr. dr. h. c. Horst Moller

Horst Moller
DOSARUL HITLER.

încercare de clasificare

Doi dictatori: alianţă si război

De ce se interesează dictatorii unii de alţii, de ce mai cu seamă aceşti doi lideri a căror brutalitate a rămas neegalată si ale căror ideologii fanatice au dus Europa secolului al XX-lea în prăpastie?

Să fie oare din cauza fascinaţiei reciproce exercitată de ideea totalitară si de punerea ei în practică? Să existe, în ciuda duşmăniei exterioare, o înrudire interioară între tipurile de stăpânitori?

Să fie vorba despre voinţa de a cunoaşte tehnica de dominare a duşmanului, pentru *a* învăţa din ea? Oricum ar sta lucrurile, datorăm *Dosarul Hitler* - o sursă neobişnuită - curiozităţii lui Stalin în legătură cu Hitler, o curiozitate care nu s-a diminuat nici după ce Hitler s-a sinucis, la 30 aprilie 1945, în Cancelaria Reichului din Berlin, susträgându-se în acest fel responsabilităţii pentru oribila

catastrofă în care, alături de regimul naţional-socialist ce-i era tributar, a împins Germania şi statele vecine. O explicaţie se exclude însă din capul locului: nu oroarea în faţa crimelor lui Hitler i-a trezit lui Stalin interesul pentru conducătorul german, crime care nu 1-au interesat, se pare, în mod deosebit - în această privinţă, era un concurent redutabil al dictatorului german. Stalin îi era însă superior în privinţa prudenţei şi a calculului raţional; el nu a mizat niciodată pe noroc. Poate că aici trebuie căutat motivul interesului deosebit manifestat de Stalin faţă de persoana lui Hitler, în faptul că odată se înşelase întru totul în legătură cu „Fuhrerul" german:

în primăvara lui 1941 Stalin nesocotise avertismentele mareşalului Jukov în legătură cu un posibil atac al Germaniei hitleriste, riscând în acest fel prăbuşirea Uniunii Sovietice - probabil că îi atribuise lui Hitler aceeaşi raţionalitate a puterii pe care o urma el însuşi. Această

rare a lui Hitler a mers mână în mână cu subaprecierea sale rasiste împinse până la fanatism, j doar cei doi dictatori au manifestat un cert interes e celălalt, istoricii au dezbătut si ei problema diferenţelor nărilor dintre cei doi exponenţi ai regimurilor totalitare, i naturii influenţei lor asupra secolului alXX-lea - aspecte diferenţe. Acest interes istoriografie a determinat chiar i unei duble biografii a celor două extreme ideologice aţe de Hitler şi Stalin, ideologii adversare si în acelaşi lănătoare. Marele istoric britanic Alan Bullock, autorul, primei biografii ştiinţifice a lui Hitler, rămasă o lucrare ţa timp de decenii, a realizat ulterior un portret comun >r si Stalin.[1]

paralelism nu rezidă doar în tehnici de dominare ile, ci şi în faptul că vieţile lor au fost practic, începând mai legate una de cealaltă decât ar fi fost de aşteptat /edere conflictul dintre cele două ideologii. Cooperarea intre Hitler si Stalin a marcat prima fază a celui de-al iboi Mondial, după atacul ambelor părţi asupra Poloniei, mă lor ideologică fundamentală a provocat întorsătura a războiului după atacul german asupra Uniunii Sovietice unie 1941. Acest război a fost gândit şi realizat, cum a Andreas Hillgruber în lucrarea sa de referinţă, *Hitlers Politik und Kriegsfuhrung* (1965) ca „război ideologic ;ere".

' ea „diplomatică", pactul de neagresiune germano-sovietic D!U! adiţional secret - „pactul Hitler-Stalin" din 23 august ost urmată imediat de cea militară: pactul a servit drept a războiului[2] şi i-a deschis lui Hitîer calea spre atacul loniei, reducând în acelaşi timp riscurile. Stalin 1-a urmat tat extinderea germană spre est prin extinderea coresa Uniunii Sovietice spre vest. împărţirea Poloniei între

Bullock, *Hitler. Eine* Studie *iiber* Tyrannei, ediţie germană Diisseldorf, 1989; de acelaşi autor, *Hitler und Stalin. Parallele* lin, 1991.

n acest sens Hermann Graml, Europas Weg in *den Krieg. Hitler ächte 1939,*

Miinchen, 1990, precum si Horst Moller, *Europa '.en Weltkriegen,* ediţia a doua, Miinchen, 2000, cu bibliografie ară.

cei doi dictatori a fost parafată definitiv după ce Stalin nu a ezitat să trimită Armata Roşie în Polonia de Est, ca urmare a atacului german de la l septembrie. Tratamentele aplicate de cei doi agresori prizonierilor polonezi şi populaţiei civile au fost absolut comparabile, chiar dacă acţiunile lui Stalin au fost motivate de raţiuni de ordin imperialist si de politică a puterii, nu din motivaţii rasiste. Stalin nu a ezitat apoi să urmeze exemplul lui Hitler si să-şi atribuie teritorii din Europa de Est pe care dictatorul german nu le revendica în acel moment, printre care statele baltice şi părţi ale Finlandei.

Regimul de teroare instaurat de forţele de ocupaţie germane încă de la începutul războiului a fost analog celui sovietic, a cărui emblemă a rămas episodul Katyn. în această localitate din estul Poloniei, NKWD a asasinat, după invazia sovietică, la indicaţiile lui Stalin si în urma deciziei Biroului Politic al PCUS, 25.700 de ofiţeri si civili polonezi (cifra admisă astăzi de istorici). Când, în februarie 1943, militarii germani au descoperit miile de cadavre, Stalin a învinuit ocupantul german de această crimă în masă. Nu era o practică neobişnuită, asemenea acte criminale ale ocupanţilor erau deseori aruncate în spatele celeilalte părţi si instrumentate în scopurile războiului propagandistic, în acel moment Uniunea Sovietică încălca la rândul ei prevederile Convenţiei de la Geneva din 1929 privind tratamentul aplicat prizonierilor de război: deoarece URSS nu declarase război Poloniei, Armata Roşie nu-i trata pe militarii polonezi luaţi prizonieri pe baza principiilor dreptului internaţional, ci ca pe nişte criminali, deportându-i în lagăre de detenţie.

„Destinul cel mai dur 1-au avut cu precădere oamenii din zonele de ocupaţie sovietică. Sovietizarea a fost organizată ca o luptă de clasă, ale cărei victime au fost elitele burgheze, în special cele de naţionalitate polonă... Noua istoriografie poloneză a iniţiat începând din anii '90 cercetarea în profunzime a regimului de teroare practicat de poliţia politică sovietică aflată sub conducerea lui Lavrenti R Beria.

Astăzi putem constata foarte clar că nu se deosebea aproape deloc în rezultatele sale de politica criminală promovată de aparatul poliţienesc german şi de SS*, conduse de Heinrich Himmler."[3]

* SS Schutzstaffel, „unitate de protecţie", alcătuită în 1925 prin reorganizarea gărzii de corp personale a lui Hitler. în 1929 trece sub comanda lui Heinrich Himmler, iar la începutul anilor '30 se transformă într-o gigantică

organizaţie independentă cu numeroase servicii proprii.

al comun asupra Poloniei si împărţirea Europei de Est în l putere germană si sovietică i-au adus pe cei doi dictatori fecinătate nemijlocită din punct de vedere geografic, părea de neînchipuit a războiului, care nu admitea decât *ir* ţel - distrugerea inamicului - nu permitea din capul egociere a intereselor: învinsul era sortit pieirii. Victoria decis soarta dictatorilor, iar din momentul celei mai i militare comise de Hitler, atacul asupra URSS, Stalin *i* statele occidentale, mai ales cu SUA si Marea Britanie, re se situa pe poziţii ideologice la fel de adverse, că întrebarea dacă această constelaţie a dus la o ură între cei doi dictatori. Oricât de logică ar părea o în acest sens, situaţia nu a fost deloc aşa. Consemnările purtate la mesele date de Hitler *(Hitlers Tischgesprăche)* e zilnice ale ministrului propagandei, Joseph Goebbels, (multitudine de alte mărturii: semnificativă a fost chiar generală a lui Hitler despre comunişti, la câteva ani după atacul asupra Uniunii Sovietice: „Pactul cu Rusia determinat niciodată să adopt altă atitudine faţă de din interior. Dar comuniştii noştri imi sunt de o mie de simpatici decât, de exemplu, un Starhemberg.[4] Aceştia ste indivizi robuşti care, dacă ar fi stat mai mult timp i, s-ar fi întors complet lecuiţi."[5]

martie 1942 Hitler a declarat că unul dintre meritele lui bra acela de a nu-i lăsa pe evrei să se apropie de viaţa

SS se subdivizau în Allgemeine SS (trupele SS generale), [1] ::opfverbănde (unităţile SS „Cap de mort") si SS-Verfugungstruppe tive), care, în timpul războiului, au furnizat unităţile de Waffen ile combatante ale SS. Una dintre sarcinile principale ale SS le a controla întregul aparat poliţienesc al Reichului. în timpul (iui, trupele Waffen SS se situau pe picior de egalitate cu armata.

Dieter Muller, *Der Zweite Weltkrieg 1939 bis 1945,* Stuttgart, 3g. 70 si urm., cu bibliografie suplimentară, ncipele Riidiger von Starhemberg participase la puciul lui Hitler din Irie 1923, însă trecuse ulterior la „austrofascisti" si emigrase în 1938.

Henry Picker, *Hitlers Tischgesprăche im Fuhrerhauptquartier* f>42, reeditare de Percy Ernst Schramm în colaborare cu Andreas per si Martin Vogt, ediţia a doua, Stuttgart, 1965, pag. 139.

Prefaţa prof. dr. dr. h. c. Horst Moller

artistică.[6] La 11 aprilie 1942 1-a lăudat pe dictatorul sovietic:

comunitatea nu se putea crea decât cu forţa, iar „dacă Stalin a aplicat, în anii trecuţi, în cazul poporului rus, metode pe care le aplicase la vremea sa Carol cel Mare în cazul germanilor, acest lucru nu trebuie judecat, având în vedere stadiul cultural al ruşilor din acest moment. Stalin a acţionat ştiind bine că ruşii trebuiau să fie cuprinşi într-o organizare statală strictă dacă se dorea asigurarea politică a luptei pentru existenţă a tuturor popoarelor din URSS".[7] Hitler 1-a considerat pe Stalin un adevărat geniu[8], care-1 înlăturase pe mareşalul Tuhacevschi pentru că acest lucru era indispensabil dacă dorea să-şi menţină puterea, dat fiind că între el si foştii ofiţeri ţariştî era o prăpastie de netrecut.[9] Stalin era în felul lui „un tip genial" care merita să fie „neapărat respectat", iar politica sa economică şi socială meritau si ele, în opinia lui Hitler, acelaşi respect.[10]

f. „Conducătorul carismatic" - admiraţie si respect

- ' în *războiul de distrugere?*

A;/

Mult mai semnificativă este probabil caracterizarea conform căreia, „dacă Churchill este un şacal, Stalin este un tigru".[11] într-adevăr, toate afirmaţiile si observaţiile lui Hitler în legătură cu acest subiect demonstrează ura şi dispreţul cu care îi ataca pe politicienii democraţi ai epocii, pe Churchill de pildă, sau pe Roosevelt, în timp ce despre Stalin emitea doar ocazional câte o observaţie critică. Această „înrudire spirituală" se bazează din punct de vedere ideologic pe glorificarea cezarismului carismatic, care transcende ideologiile golindu-le de conţinut si anulându-le importanţa în favoarea glorificării conducătorului.

Nu întâmplător în anii care au urmat Primului Război Mondial, Oswald Spengler, de exemplu, se declara adeptul unui socialism de stat bazat pe supunere, pe care-1 considera o moştenire prusacă şi dintre ale cărui componente făcea parte si disponibilitatea de a duce

[6] Idem, pag. 200. !

[7] Idem, pag. 270.

[8] Idem, pag. 376 si 465. 5?;

[9] Idem, pag. 464 şi urm.

[10] Idem, pag. 468! vw

[11] 27.7.1942, idem, pag. 487. «' '='

pi: în aceasta se manifesta pentru el capacitatea de re a statului.[12] *„Este necesar un tip de conducător* care să .suşirile creatoare ale poporului şi să le modeleze conform storice..." Conducătorul unui „stat organizat pe principiul al supunerii" ar trebui să cristalizeze forţele poporului si ifice adevăratele valori si ţeluri ale acestuia, era de părere . Exemplele istorice pe care le oferea demonstrează ţa redusă pe care o prezenta conţinutul ideologic chiar şi i; „Rusia sovietică *era* Lenin, Africa de Sud *era* Rhodes, j *este* Italia."[13] în acest sens, nu este vorba doar de a vedea isură naţional-socialismul a fost fascinat de ideologia ; duşmană şi în ce măsură poate fi înţeles ca reacţie la aondial al Revoluţiei Ruse din Octombrie 1917. Nici rolul . pe care 1-au jucat pentru Hitler Stalin si excesele de ile bolşevismului nu reprezintă aici elementul hotărâtor[14]; trebuie luat în consideraţie este principiul dictaturii e de conducătorul unic, dictatură ale cărei componente :ă de exercitare a puterii erau aceleaşi în ambele cazuri si rei instrumentar făcea parte un tip de putere ale cărui ! stabilea exclusiv conducătorul respectiv: dictatura torului unic s-a născut, în diferite variante, în perioada că din gândirea antidemocratică îndreptată împotriva de drept constituţional liberal si a diverselor sale forme *z* în Europa. Există o similitudine în acest sens între irea, după revoluţia din octombrie 1917, a bolşevicilor .în avangardă socială, politică si intelectuală, deţinătoare, ritate, a conştiinţei sociale „corecte", şi teoria elitelor ă de economistul si sociologul italian Vilfredo Pareto, care iţat fascismul italian al lui Mussolini.

vald Spengler, *Preufientum und Sozialismus,* Munchen, 1920.
.st Miiller, „Oswald Spengler - Geschichte im Dienste der
c", în *Spengler heute. Sechs Essays mit einem Vorwort von Hermann*
ditat de Peter Christian Ludz, Munchen, 1980, pag. 49-73, mai
,, 56 şi urm.
Iwald Spengler, *Neubau des Deutschen Reiches,* Munchen, 1924, 104.
pi Ernst Nolte, *Der europăische Biirgerkrieg 1917-1945.*
\-*sozialismus und Bolschewismus,* Frankfurt/Main, Berlin, 1987.

Prefaţa prof. dr. dr. h. c. Horst Moller

în practică, acest paradox al principiilor de dominare similare si al ideologiilor opuse a dus atât la lupte de stradă brutale între comunişti si naţional-socialisti, cât si la acţiuni comune ale acestora cu scopul distrugerii democraţiei de la Weimar, de exemplu instrumentând majorităţi obstrucţioniste în Parlament sau organizând împreună demonstraţii sau lupte de stradă cu poliţia.

Admiraţia, paradoxală la prima vedere, pe care Hitler o manifesta faţă de Stalin chiar şi în timpul războiului, poate fi descrisă ca o „colegialitate a dictatorilor" (Percy Ernst Schramm), însă rădăcinile ei sunt mai adânci: ele trebuie căutate în credinţa în puterea absolută a dictatorului şi în violenţă ca instrument decisiv de exercitare a puterii. Pentru ambii, lupta si războiul reprezentau legile motrice ale istoriei - lupta de clasă pentru comunişti si lupta rasială pentru naţional-socialisti, după cum a arătat Hannah Arendt.[15]

Caracteristic pentru consecinţele practice ale unei asemenea înţelegeri a puterii este însă si faptul că Stalin pe de o parte si Hitler si portavocea sa, Goebbels, pe de altă parte, erau conştienţi de existenţa unei probleme perfect similare legate de exercitarea puterii - cea reprezentată de corpul ofiţeresc tradiţional şi de casta generalilor, în afară de afirmaţia deja citată a lui Hitler, în jurnalele lui Goebbels găsim, de exemplu, nenumărate aprecieri pozitive despre Stalin, care merg până la considerarea sa drept model.

Stalin este „un om calculat, cu sânge rece... care ştie să aprecieze mai ales posibilităţile si efectele unei mari mişcări populare".[16] în altă parte, Goebbels apreciază drept corectă decizia lui Stalin de a suprima fizic clica reacţionară a generalilor - în Germania ar fi trebuit să se procedeze la fel. Reacţia lui Stalin după atentatul din 20 iulie 1944 a fost semnificativă - a manifestat o totală neînţelegere a faptului că Hitler nu înlăturase de la început elitele militare tradiţionale. Fără îndoială că Hitler si Goebbels au urmărit cu cea mai mare atenţie tehnica lui Stalin de exercitare a puterii, iar acesta era la rândul său interesat de sistemul de dominare practicat de Hitler. NKWD i-a obligat prin urmare pe aghiotanţii personali ai lui Hitler care au fost luaţi prizonieri, Otto Gunsche

[15] Vezi Hannah Arendt, *Elemente und Urspriinge totaler Herrschaft,* New York, 1955, ediţia germană 1955.

[16] 25.7.1944, în *Die Tagebiicher von Joseph Goebbels,* editate de Elke Frohlich pentru Institutul de Istorie Contemporană, partea a Il-a, voi. 13, Mvinchen, 1995, pag. 162. - ' -' . - .

Jnge, să strângă declaraţii si însemnări despre Hitler, ice posibilă

redactarea *Dosarului Hitler,* sub conducerea t-colonelului Fiodor Karpovici Parparov, în perioada

oaratie între dictaturi si modelul totalitarismului
; J

dacă analiza comparată a puterii dictatoriale a fost anumitor conjuncturi, politologii din epocă au scos în n anii '30 (după o utilizare prealabilă a terminologiei în italian al anilor '20) similitudinile structurale ale puterii , folosind termenul de totalitarism în primul rând în :u dictatura bolşevică si cu cea naţional-socialistă, cu .litîer. în acest moment, deci înainte de al Doilea Război >n Uniunea Sovietică avuseseră deja loc nenumărate crime (decimarea unei clase sociale, respectiv omorârea â prin înfometare a mai multor milioane de culaci ruşi, i din interiorul Partidului" prin intermediul unor arestări şi al proceselor trucate, care doar în perioada 1937-1938 moartea a cel puţin 681.692 de funcţionari de partid si a elitei economice, toţi comunişti)[17], în timp ce majoritatea în masă ale naţional-socialismului (exterminarea că a milioane de evrei europeni în ţările ocupate, area ţiganilor si a altor minorităţi, inclusiv crimele de u început de abia în 1939, respectiv 1941. Aceste crime, eamă singularitatea exterminării evreilor, si, în fine, îl static al modelului totalitar au reprezentat în egală lotivele criticii vehemente aduse acestui model.
tip de interpretare a rămas valabil timp de decenii, ndu-se în timpul Războiului Rece dintre democraţiile ile şi dictaturile comuniste; din 1960 însă a început să fie adoială teza conform căreia termenul de totalitarism ar de realităţii istorice a celor două dictaturi. Cauzele acestui

mut Altrichter, *Kleine Geschichte der Sowjetunion 1917-1991,* aua revizuită si adăugită, Miinchen, 2001, pag. 72 si urm., 92.

e de populaţie", incluzând si numărul celor morţi prin inaniţie 7 si 1939 (între cinci si opt milioane), au fost estimate la circa isprezece milioane de persoane.

scepticism au fost multiple, atât de natură istoriografică, cât si politico-istorică.

Cercetarea tot mai extinsă a dictaturii naţional-socialiste a avut la bază - spre deosebire de cea a dictaturii comuniste - o cantitate uriaşă de surse, care au devenit accesibile în cea mai mare parte imediat după sfârşitul regimului. Dimensiunile acestor crime au ajuns să fie cunoscute în întregime, iar analiza structurii societăţii s-a diferenţiat de cea a puterii: în consecinţă, numeroşi analişti au pus la îndoială termenul „totalitar" ca desemnare adecvată a realităţii istorice.[18]

Pe de o parte, regimul nazist nu reuşise să cuprindă întreaga populaţie, pe de altă parte, s-a relevat caracterul multipolar al structurilor de putere, cu nenumărate centre, în parte concurenţiale, şi caracterul de improvizaţie al multor decizii luate de Hitler; această caracteristică a puterii sale a fost parţial atât de puternic scoasă în evidenţă încât Hitler apărea ca un „dictator slab" (Hans Mommsen). Stalin nu împărtăşea o asemenea viziune, altminteri interesul pe care-1 manifesta faţă de Hitler ar fi fost mai redus si nu ar fi determinat cercetări atât de intense despre adversarul său. De altfel, ştia cât se poate de bine că un dictator slab nu s-ar fi putut transforma într-un pericol la adresa lui si nu ar fi costat populaţia sovietică atâtea sacrificii sângeroase.

Critica politico-morală a afirmat în mod eronat că folosirea termenului de „totalitarism" atât pentru dictatura lui Hitler, cât si pentru cea a lui Stalin ar diminua, prin comparaţie, crimele naţional-socialiste. Problematizarea comparatistă face însă parte din instrumentarul curent al tipologiei politologice şi sociologice din istorie[19] şi nu implică în niciun fel o diminuare.

în sfârşit, critica adusă modelului totalitar ca presupus produs al Războiului Rece nu era falsă doar din perspectivă istoriografică, dat fiind că acest model fusese elaborat cu mult timp înainte în SUA, în parte de imigranţi din Germania nazistă, ci era determinată ea însăşi de raţiuni politice: în contextul neomarxismului mereu mai puternic, dictaturile comuniste trebuiau să fie prezentate ca fiind superioare din punct de vedere moral, mai ales că mulţi

[18] Vezi mai ales Martin Broszat, *Der Staat Hitlers,* 1969, cu mai multe reeditări.

[19] Vezi Horst Moller, „Diktatur- und Demokratieforschung im 20. Jahrhundert", în *Vierteljahrshefte fur Zeitgeschichte, 51* (2003), pag. 29-50.

aii de stânga au continuat să-1 venereze *pe* Stalin până la i revoltei din Ungaria de către trupele sovietice în 1956 t destalinizarea iniţiată de Nichita Hruscidv în cadrul lui al XX-lea al PCUS, revendicând după aceea un n reformator". Cercetările întreprinse de foşti comunişti istrat în practică lipsa de fundament a acestor iluzii :e începuse deja să se manifeste odată cu operele lui estler[20], ajungând ulterior, prin lucrarea marelui istoric ranţois Furet, Das Ende der *Hlusion.* Der *Kommunismus hrhundert[21],* si cu *Das Schwarzbuch des Kommunismus,* de Stephane Courtois[22], să influenţeze profund şi durabil asupra problemei.

lucrări demonstrează nu doar caracterul totalitar al comuniste, ci în egală măsură crimele în masă ale acestui intre care asasinatele de ordinul milioanelor din epoca

De partea cealaltă, istoriografia referitoare la dictatura socialistă nu a dus doar la o cunoaştere mai profundă a .lui criminal al lui Hitler si al acoliţilor săi, ci a corectat si le tezei referitoare la caracterul policratic şi marcat de aţie al regimului opresiv. Oricât de acceptate în general :e din ideile acestei interpretări a puterii, niciun istoric mai împărtăşeşte astăzi ipoteza absurdă conform căreia "i fost un „dictator slab". Caracteristicile policrate fuseseră ute deja de timpuriu, fiind însă văzute ca instrumente tehnici bine planificate de exercitare a puterii: „divide

," 23

xemplu, *Darkness atNoon,* 1940, germ. *Sonnenfinsternis,* 1948 *meric la amiază,* Bucureşti, 1991 (n.tr.)].

1995, ediţia germană citată în text *Das Ende der Illusion. Der mus im 20. Jahrhundert* Miinchen 1996, ediţia rom. *Trecutul unei i despre ideea comunistă în secolul XX,* Bucureşti, 1996 (n.tr.).

997, germ. *Das Schwarzbuch des Kommunismus,* Miinchen 1998, a. *Cartea Neagră a Comunismului,* Bucureşti 1998 (n.tr.). Vezi Vloller (editor), *Der «rote» Holocaust und die Deutschen. Die im das „Schwarzbuch des Kommunismus",* Miinchen, 1999; Itrichter, „Offene Groftbaustelle Russland. Reflexionen iiber das *uch des Kommunismus",* în: *Vierteljahshefte jur Zeitgeschichte,*), pag. 321-361.

i Karl Dietrich Bracher, *Die deutsche Diktatur,* 1969 (ediţia 1997).

Prefaţa prof. dr. dr. h. c. Horst Moller

17

După 1991 sfârşitul dictaturilor comuniste din Europa Centrală si de Est a impulsionat din nou comparaţia între dictaturi. Criteriile modelului totalitar rămân necesare, chiar dacă majoritatea istoricilor se pronunţă împotriva unei dogmatizări a termenului, promovând aplicarea sa într-o interpretare euristică şi flexibilă.

Caracteristicile puterii, identificate de Hans Kohn, Cari J. Friedrich, Zbigniew Brzezinski si alţi autori, printre care şi Hannah Arendt, sunt cele care descriu *tehnica exercitării puterii* în comunism, fascism si national-socialism, chiar dacă nu toţi factorii au aceeaşi relevanţă, chiar dacă ideologiile erau diferite sau opuse şi, în sfârşit, chiar dacă aria de aplicare a respectivelor puteri „totale" diferă de la una la alta; aici însă este vorba în primul rând de intenţia de a exercita o putere totalitară, nu de nişele neocupate în realizarea practică. Abordarea nu implică punerea pe acelaşi plan a crimelor, deoarece formele si grupurile-ţintă ale exterminărilor, precum si contextul şi specificul istoric nu au fost identice.

Aceste criterii comune ale puterii totalitare sunt, în forma ce trebuie actualizată conform nivelului actual de cunoaştere, următoarele: ţelul cuprinderii si egalizării totale a populaţiei prin intermediul unui partid si al organizaţiilor de masă supuse acestuia, dominaţia partidului unic, cu monopolul deciziilor în mâinile unei elite politice, poliţie politică şi folosirea instrumentelor teroriste, monopolul asupra informaţiilor, o ideologie a puterii şi o ideologie socială aplicate în mod absolut, cultul personalităţii - care se manifestă în egală măsură la Stalin, Mussolini, Hitler, Mao şi Fidel Castro - gândire maniheistă după modelul prieten-dusman, marginalizarea, discriminarea sau exterminarea minorităţilor, principiul unui monopol al puterii neîngrădite.[24]

Interesul lui Stalin faţă de Hitler s-a manifestat nu doar în legătură cu tehnica exercitării puterii, ci şi, în mare măsură, în legătură cu aspecte personale. Pentru a-1 satisface, autorii au strâns

[24] Vezi H. Moller, „Diktatur- und Demokratieforschung", vezi supra, pag. 35 si urm.; de acelaşi autor, *Europa zwischen den Weltkriegen,* pag.

137 si urm.; Karl Dietrich Bracher, *Zeitgeschichtliche Kontroversen,* Miinchen, 1976; idem, *Die totalitare Erfahrung,* Miinchen, 1987; Bruno Seidel/Siegfried Jenkner (editor), *Wege der Totalitarismus-Forschung,* Darmstadt,

1987; Eckhard Jesse (editor), *Totalitarismus im 20. Jahrhundert.*

Eine Bilanz der internationalen Forschung, ediţia a doua adăugită, Bonn, 1999; Detlef Schmiechen-Ackermann, *Diktaturen im Vergleich,* Darmstadt, 2002. v.->.

: >*, DOSARUL HITUR

: întreagă de informaţii despre comportamentul cotidian al jer, între care si diverse bârfe fără nicio bază documentară:

:îe de acest fel spun mai multe despre cel care a comandat j l *Hitler* si despre concepţia autorilor cu privire la curiozitatea Un decât despre Hitler însuşi. Pe de altă parte, nu numai ,,-:ul lui Stalin face ca acest document să fie extrem de sânt, ci si momentul în care a fost redactat si sursele folosite; jii le-au prezentat în detaliu.[25]

Ce putea să ştie Stalin despre Hitler?

Interpretări din epocă

к adevărat că au existat de timpuriu diverse relatări despre , chiar si biografii, însă informaţiile autentice din anturajul iau puţine, având de altfel o natură cu totul aparte, de mi nenumăratele pasaje din jurnalele lui Goebbels, tributare cauna perspectivei autorului, înainte de redactarea *Dosarului ,* destinat lui Stalin, în Germania nu puteau, evident, să apară i autentice ale unor persoane din anturajul dictatorului. le primele care au văzut lumina tiparului se numără prin urmare n nările conversaţiilor de la mese, publicate abia în 1951 de rd Ritter, urmate de ediţia din 1953, *Hitler's Table Talks,* Hugh Trevor Roper, incompletă si insuficientă la rândul ei. ha dintre primele lucrări de acest gen a fost cartea fostului Alinte al Senatului din Danzig, Hermann Rauschnigg, *iiche mit Hitler*[26],* apărută în 1940. Rauschnigg, care intrase îl în NSDAP (partidul naţional-socialist german al muncito- i .tr.), se situase la început pe poziţii antisemite si propagase conducătorului, a intrat după preluarea puterii în conflict uleiterul* din Danzig, Forster, şi a fost nevoit, la presiunea jtler, să demisioneze la 24 noiembrie 1934. în 1936, ::hnigg a emigrat, prin Polonia, în Elveţia, iar în 1948, în SUA.

două cărţi despre naţional-socialism pe care le-a publicat
"s. reglări de conturi personale cu regimul nazist, care a încercat

f\/ezi introducerea si comentariul lui Matthias Uhl si Henrik Eberle ist volum.
jEdiţia a doua Viena, 1988.
' ermenul desemnează o funcţie de conducere din administraţia ^ în timpul regimului hitlerist, fiind compus din „Gau" (circumscripţie istrativă) si „Leiter" (conducător, şef), (n.tr.) .vK.-;. ,

Prefaţa prof. dr. cir. h. c. Horst Moller

să interzică apariţia lor. Lucrarea a influenţat cercetările legate de persoana lui Hitler si a devenit un succes internaţional, însă mai târziu s-a dovedit a fi un fals. Nu este de fapt vorba de redarea unor discuţii autentice, ci de ficţiuni bazate pe o cunoaştere personală a lui Hitler, pe care Rauschnigg le inventase în mare parte pentru serviciul secret american si care au fost folosite de propaganda aliată.

în cazul lucrării lui Rauschnigg publicate cu scurt timp înainte, *Die Revolution des Nihilismus*[27], aceasta este o interpretare a naţional-socialismului. Ea se bazează pe cunoaşterea directă a regimului lui Hitler, aflat în acel moment la putere de cinci ani, si pe experienţa emigraţiei, care modificaseră atitudinea iniţială naţional-revoluţionară a lui Rauschnigg. Lucrarea prezintă un cert interes istoriografie, fiind o interpretare substanţială si inedită a dictaturii naţional-socialiste ca produs al crizei interbelice, de exemplu prin descrierea pe care Rauschnigg o face sistemului de putere, însă nu este, în esenţă, o biografie a lui Hitler, chiar dacă analizează machiavellismul autodistructiv al acestuia ca pe un proces în continuă intensificare.[28]

De interpretări şi nu de mărturii biografice autentice este vorba si în cazul celorlalte lucrări timpurii în legătură cu Hitler. Asemenea interpretări au apărut atât în Germania, cât si în străinătate, fiind redactate de multe ori de emigranţi, ca în cazul lui Rauschnigg, deci de opozanţi ai lui Hitler, mai mult sau mai puţin clarvăzători în legătură cu politica acestuia. Printre ele se aflau si câteva studii biografice care încercau o abordare chiar a începuturilor carierei lui Hitler, cum *a* fost de exemplu în Germania lucrarea lui Theodor Heuss, *Hitlers Weg* (1932), sau, în Marea Britanic, cea a lui Wyndham Lewis, *Hitler* (Londra, 1931). Din 1933 a crescut numărul lucrărilor de acest gen, în majoritatea lor de natură publicistică.[29]

[27] 1938, ediţia a doua, reeditată în 1964 la Zurich, cu o prefaţă de Golo Mann.

[28] Vezi aici Theodor Schieder, *Hermann Rauschniggs „Gesprăche mit Hitler" ah Geschichtsquelle,* Opladen 1972; Martin Broszat, „Enthullung?

Die Rauschnigg-Kontroverse (1985)", în: *Nach Hitler. Der schwierige Umgdng mit unserer Geschichte,* lucrări de Martin Broszat, editate de Hermann Graml si Klaus-Dietmar Henke, Miinchen, 1986, pag. 249 si urm.

[29] Vezi bibliografia la Gerhard Schreiber, *Hitler Interpretationen 1923-1983,* ediţia a doua revizuită si adăugită, Darmstadt, 1988, pag. 337 si urm.; Ian Kershaw, *Der NS-Staat. Geschichtinterpretationen und Kontroversen im Uberblick,* ediţia a doua, Reinbek b. Hamburg, 2001; Klaus Hildebrand, *Dos Dritte Reich,* ediţia a şasea prelucrată, Miinchen, 2003, pag. 152 si urm., 166 si urm.

iele relatări importante despre Hitler si naţional-socialism, care două biografii relevante, precum şi analize ale lui de putere naţional-socialist extrem de importante pentru rea ulterioară, au fost redactate de emigranţi, olf Olden - publicist si jurist, fost redactor politic la *Berliner tt* şi apărător al lui Cari von Ossietzky în procesul de înaltă , emigrat apoi în 1933 - a publicat în 1935 la Editura iao din Amsterdam, după câteva mici studii preliminare, afia *Hitler,* care relatează episoade din viaţa privată, cum ar e despre copilăria lui Hitler, conflictele lui Hitler cu armata ană dinainte de instaurarea regimului naţional-socialist.

consideră armata ca fiind un sector al „clasei aflate la e", singurul pe care Hitler îl respecta, „puterea înarmată".

:i este vorba despre o interpretare psihologică si politică a anumit tip uman, chiar dacă se concentrează asupra lui Hitler.

scurt timp după aceea a urmat biografia în două volume lată *Hitler* de Konrad Heiden, emigrant şi el, publicată în -1937 la Editura Europa din Zurich. Heiden, de formaţie jurist, primul care s-a ocupat intens si critic de ascensiunea naţiojcialismului, relatând despre fenomen din 1923 până în 1930, adă în care a fost corespondentul la Miinchen al publicaţiei *tfurter Zeitung.* Din 1930 si-a continuat observaţiile din Berlin, *a* organizat un serviciu de presă care urma să relateze despre î aganda naţional-socialistă, si a avertizat de la început asupra olului de subapreciere a naţional-socialismul. în 1933 s-a t mai întâi în regiunea Saar, iar de acolo în Franţa, ien a publicat încă din 1932 si 1934 cărţi despre naţioalism. Biografia lui Hitler scrisă de el este prima cu adevărat intă si

ridică încă de atunci probleme fundamentale, reluate etarea ulterioară, cum ar fi lipsa de principii a lui Hitler iţia dintre ţelurile formulate înMein *Kampfsi* oportunismul ui sale practice; controversa de mai târziu referitoare la ficare sau improvizaţie este deja prezentă, însă Heiden nu un răspuns definitiv. In acest fel, el se situează foarte aproape f^rpretările de astăzi, care consideră că cele două elemente lat aproximativ pe acelaşi plan. Heiden a prevăzut si Lirul mondial pe care avea să-1 provoace Hitler, a demonstrat le acestuia de a domina lumea, precum şi ţelul de a forma ariană a puterii, definită de pe poziţii rasiste.[30] Heiden s-a

ocupat intens de Hitler „omul nefericit", de recepţiile sale nocturne, de insomniile, de anturajul său apropiat[31] - teme care apar mai apoi în *Dosarul Hitler,* fiind însă tratate de pe poziţii pozitiviste si cu referiri accentuate la faza războiului, ceea ce nu putea fi cazul la Heiden.

în sfârşit, trebuie să menţionăm alte două lucrări fundamentale, de valoare inegală din punct de vedere istoriografie, însă importante pentru cercetarea ulterioară; nu se concentrează asupra lui Hitler, ci se referă la structurile de putere. Ambele analize au fost publicate de emigranţi în SUA: este vorba de cartea juristului şi politologului Ernst Fraenkel, *Der Doppelstaat. Recht und Justiz im Dritten Reich[32],* şi de lucrarea lui Franz Neumann, *Behemoth. Struktur und Praxis des Nationalsozialismus 1933-1944.*[33]

Cartea lui Fraenkel se concentrează strict asupra structurii statale si juridice în care statul naţional-socialist se suprapunea statului de drept şi normativ tradiţional. Neumann în schimb include numeroşi factori, printre care şi premise ale „capitalismului monopolist", într-o interpretare cu puternice accente marxiste.

Aceste lucrări existau deci de câţiva ani în momentul în care Stalin a comandat cercetările despre Hitler. Dictatorul le cunoştea probabil la fel de puţin ca şi NKWD, care a strâns datele despre Hitler; ceea ce interesa era aspectul personal, viaţa cotidiană, si nu istoria structurii puterii ori interpretarea psihologică a tipului uman Hitler în contextul crizelor din anii 1920 şi 1930.

Marile biografii, de la cele redactate de Alan Bullock (1952, complet revizuită în 1964, apărută în limba germană în 1967), şi de Joachim Fest (1973), lucrare neegalată în ceea ce priveşte descrierea şi interpretarea, până la biografia în două volume a lui Ian Kershaw, care face uz de întreaga bibliografie

existentă în acel moment şi de toate sursele corespunzătoare, şi la însemnările marcate de un foarte ascuţit simţ al observaţiei ale lui Sebastian Haffner, intitulate *Anmerkungen zu Hitler,* includ bineînţeles aspecte ale vieţii personale şi probleme structurale, interpretări ale epocii

[30] Vezi K. Heiden, *Hitler,* voi. II, *Ein Mann gegen Europa,* pag. 237, 239 si urm.

[31>] Idem, pag. 190.

[32]1940 în SUA, 1974 în Germania, Frankfurt/Main.

[33] 1942 în SUA, 1977 în Germania. ' '

' HSTIER

aţelor biografice, cum este şi cazul lucrării Brigittei Hamann,
Wien (1996). Ele cuprind, în măsura necesară, surse
afice extrem de bogate începând din anii 1950. Aceste
rii nu mai prezintă însă autenticitatea mărturiilor epocii; formaţiile strânse în condiţii cu totul aparte de cele două ane din anturajul cel mai apropiat al lui Hitler sunt, din acest
de vedere, extrem de autentice.

când abstracţie de multe detalii edificatoare, în cazul *ului Hitler* este vorba, probabil, de singurul material biografic :tat pe baza unor cercetări si interogatorii ale serviciului secret aţe pe parcursul mai multor luni, material relevant atât în
ţa lui Hitler, cât si în cea a lui Stalin, ca de altfel si în privinţa a ce a fost omis în mod voit: pactul dintre Hitler si Stalin din st 1939, începutul si sfârşitul relaţiilor politice directe dintre
i dictatori.

H,

f

>t

›,··

Prefaţa editorilor

în momentul în care Hitler s-a împuşcat la 30 aprilie 1945, cu puţin înainte de ora trei si jumătate, în buncărul subteran al Cancelariei Reichului, Armata Roşie se afla la doar câteva sute de metri distanţă - iar Hitler dorea să evite cu orice preţ să cadă în mâinile ruşilor. Purtat într-o cuşcă în Piaţa Roşie şi linşat de o gloată furibundă - aceasta era imaginea oribilă pe care, spre sfârşitul vieţii, o asocia în mod obsesiv bolşevismului.

losif Visarionovici Stalin, în schimb, nu mai reuşea să scape, de la invazia germană în Uniunea Sovietică, din 22 iunie 1941, de trauma pe care o reprezenta pentru el Hitler şi nu a crezut în sinuciderea dictatorului. Era convins că Hitler fugise si că aliaţii occidentali, pe care-i acuza că doreau să continue războiul împotriva Uniunii Sovietice, îi acordaseră în secret azil. Relatările despre moartea lui Hitler erau prea contradictorii şi cu cât apăreau mai multe cadavre ale lui Hitler, cu atât Stalin devenea mai nesigur.

Despre mai mulţi înalţi funcţionari ai regimului se ştia clar că scăpaseră. Nemulţumit de rezultatele investigaţiilor sovietice, Stalin a însărcinat la sfârşitul anului 1945 Comisariatul pentru Afaceri Interne al Poporului (NKWD) cu reconstituirea ultimelor zile petrecute de Hitler în buncărul de sub Cancelaria Reichului si cu furnizarea unor dovezi definitive cu privire la moartea lui.

Pentru executarea operaţiunii „Mitul" - acesta era numele conspirativ al acţiunii - s-a format un grup de lucru alcătuit din ofiţeri cu rang înalt şi condus de Serghei Kruglov, comisarul poporului responsabil de această acţiune. Aici convergeau toate firele.

Colaboratori ai NKWD au făcut rost de toate documentele disponibile despre Hitler şi regimul acestuia, ofiţerii din departamentul pentru prizonieri de război au început să caute în lagăre colaboratori ai dictatorului german, care au fost apoi supuşi unor interogatorii

e. Ministerul de Interne (MWD), autoritatea succesoare a s-a ocupat si el în

mod regulat de operaţiunea „Mitul".

:ra informat constant de către adjunctul său din Consiliul istri, ministrul de interne Lavrenti P Beria, în legătură cu care decurgeau cercetările.

,9 decembrie 1949, dictatorului i-a fost înmânat un fel de final despre viaţa lui Hitler în perioada 1933-1945, d 423 de pagini dactilografiate si intitulat *Dosarul Hitler.* ectură, Stalin a ordonat ca textul să fie inclus în arhiva sa ala, arhiva secretarului general. Acest exemplar se păstrează i în arhiva personală a preşedintelui rus si nu este accesibil torilor străini.

959, succesorul lui Stalin, Nichita S. Hrusciov, a considerat n să intervină în dezbaterea aprinsă din Republica Federală nia în legătură cu Hitler si cu cel de-al Doilea Război |al. A permis accesul unor istorici apropiaţi partidului la :e materiale din dosarele operaţiunii „Mitul", în consecinţă, o copie a *Dosarului Hitler* pentru comisia ideologică a latului Comitetului Central al PCUS, predată la 20 aprilie ecretarului Comitetului Central, Leonid Ilicicov. Documentul tiv n-a corespuns scopului urmărit, deoarece *Dosarul Hitler* ta o versiune a celui de-al Doilea Război Mondial care nu iundea propagandei oficiale, în afară de asta, numeroase despre diplomaţia Germaniei naţional-socialiste, luptele de Intui ruso-german si prăbuşirea celui de-al Treilea Reich 'ă prezentate până în acel moment cu totul altfel - motiv :nt de întemeiat pentru a ţine dosarul în continuare sub cheie.

1-a blocat şi 1-a inclus în arhiva „Departamentului General", ta cu deschiderea arhivei partidului în 1991, istoricii străini t posibilitatea de a consulta dosare ale PCUS. Din cauza erii *Dosarului Hitler* în arhiva Departamentului General si a lăsări după cuvinte-cheie destul de greu de înţeles, dosarul mărul 462a a rămas mult timp nedescoperit. De abia :area sistematică a documentelor existente în Secţiunea lă, întreprinsă de Mathias Uhl în cadrul unui proiect al tului de Istorie Contemporană, a scos în cele din urmă la *Dosarul Hitler.* Un coleg rus care avea acces la arhiva

prezidenţială *a* comparat copia cu originalul şi a garantat autenticitatea dosarului, în cazul dosarului nr. 462a este vorba despre o copie identică a dosarului NKWD din anul 1949.

Baza cea mai importantă a manuscrisului ulterior al grupului de lucru al NKWD au fost declaraţiile verbale si scrise ale celor doi oameni care au trăit ani de zile în apropierea lui Hitler: Heinz Linge şi Otto Giinsche. Lor le-a ordonat Hitler să ardă cadavrele, al său si al soţiei sale, Eva. Din 1935 Linge a făcut parte din comandoul de escortă al Fiihrerului, în 1939 a devenit ordonanţa sa personală, iar ulterior, şef al serviciului personal al lui Hitler.

Giinsche a sosit în 1939 în comandoul de escortă, iar în 1943 Hitler 1-a numit aghiotant personal. După un scurt stagiu pe front si-a reluat în februarie 1944 această funcţie pe care *a* ocupat-o până la sfârşit. Ambii au fost luaţi prizonieri de sovietici în noaptea din 2 spre 3 mai 1945.

Timp de patru ani, din 1946 până în 1949, Linge si Giinsche au fost obligaţi să furnizeze informaţii despre Hitler. Erau interogaţi în permanenţă în legătură cu viaţa dictatorului, cu relaţia dintre acesta şi capii armatei germane, cu ceea ce se întâmpla la cartierele generale ale Fiihrerului. Din cauză că sovieticii se îndoiau de sinuciderea lui Hitler, Linge si Giinsche au fost duşi în 1946 la Berlin unde au fost nevoiţi să descrie încă o dată, până în cele mai mici detalii şi cu maximă exactitate, felul în care a decurs ultima zi din viaţa lui Hitler si să indice locul în care au fost arse cadavrele.

După întoarcerea lor, ofiţerii NKWD le-au cerut - lor şi altor foşti colaboratori ai lui Hitler - să-şi noteze amintirile, în acelaşi timp, presiunea asupra prizonierilor importanţi a crescut ca urmare a retragerii statutului de prizonieri de război obişnuiţi, în caz că ar fi refuzat să-şi noteze „amintirile", procuratura ameninţa să-i acuze de crime de război.

Probabil că Linge a cedat primul şi s-a declarat de acord să-şi redacteze „memoriile". Celula în care stătea singur era năpădită de ploşniţe, iar el fusese umilit şi biciuit în repetate rânduri.

Anchetatorul se ocupa de el cu o răbdare nemiloasă care, aşa cum a spus mai târziu, „mă făcuse să ajung la disperare". Giinsche fusese probabil supus unui tratament asemănător, în primăvara anului 1948 a acceptat să pună pe hârtie un text despre tratativele

ce germano-britanice, text care i-a fost prezentat imediat ilin.

nţerii comisiei speciale au inclus mai târziu notele lui Giinsche Isarul operaţiunii „Mitul" şi i-au predat pe autori unui ia! special. Linge şi Giinsche au fost condamnaţi la câte ! ani de muncă silnică, în 1955 au fost eliberaţi din detenţia |ică odată cu ultimii prizonieri de război germani. Linge a ; în Republica Federală Germania. Giinsche, trimis în Germania

I istă, a fost deferit Ministerului pentru Siguranţa Statului.

56 a fost închis, ca mulţi alţii condamnaţi de tribunalele ice, în închisoarea de la Bautzen.

m

redactarea *Dosarului Hitler* au participat mai mulţi ofiţeri,

atori şi traducătoare. Şeful comisiei, locotenent-colonelul r Karpovici Parparov, controla cu regularitate felul în care se surau lucrările şi redacta varianta finală a textului. Fără ala că era calificat pentru o sarcină ca aceea de a prelucra *iul Hitler.* Studiase dreptul, iar din 1926 lucra pentru serviciile 'ormaţii externe ale URSS. Experienţa de front şi-o câştigase frmania, unde - activând sub acoperire, ca om de afaceri din

Rica - racolase mai multe surse din partidul naţional-socialist

Ministerul de Externe german. Cea mai preţioasă dintre

te surse fusese agenta, rămasă neidentificată până astăzi,'

y Juna". Era vorba despre soţia unui diplomat german de rang

din anturajul apropiat al viitorului ministru de externe,

im von Ribbentrop.

upă o scurtă misiune în Turcia si Olanda, Parparov a nimerit pisinăria „purificărilor" staliniste. Se pare că rapoartele sale :e Germania nu corespundeau premiselor politice ale pactului e Hitler si Stalin. A fost reabilitat imediat după atacul german,

la sfârşitul anului 1941 ancheta prizonieri de război germani

ţaţe de membru al Biroului Administrativ nr. 4 al Comisariatului rului pentru Securitatea Statului, în spatele frontului sovietic, utul său cel mai important era feldmaresalul Friedrich Paulus, re, pe parcursul mai multor săptămâni, după discuţii lungi

ace, 1-a atras de partea Uniunii Sovietice, pregătindu-1 ca

r al acuzării pentru procesul principalilor criminali de război

Niirnberg.

Prefaţa editorilor

Cu toate că Parparov avea cunoştinţe excelente de limba germană, rescrierea protocoalelor de anchetă si a însemnărilor lui Linge si Giinsche sub forma *Dosarului Hitler* a fost anevoioasă.

Traducerea în rusă 1-a pus pe Parparov în faţa unei dileme: textul trebuia să pară autentic, deci era necesar ca declaraţiile să fie redate cât mai exact, în toate nuanţele si, pe cât posibil, în cuvintele lui Linge si Giinsche, dar în acelaşi tirnp trebuia să vină si în întâmpinarea aşteptărilor si obişnuinţelor de lectură ale celui care le comandase - losif Stalin. între aceşti doi poli, Parparov şi-a elaborat un stil propriu de a prezenta chestiunile, un amestec straniu de autenticitate si limbaj de lemn, în care presiunea exercitată asupra autorului este evidentă.

Chiar dacă structura şi tonul textului dezvăluie fără echivoc provenienţa materialului - ancheta si relatările ulterioare ale celor doi - este totuşi neîndoielnic faptul că acest colectiv de autori al NKVD nu a reuşit să reziste constant tentaţiei de a înflori situaţiile dramatice sau cu mare încărcătură emoţională. Chiar la începutul *Dosarului Hitler* găsim cea mai eclatantă abatere de la regulile unui protocol sec si obiectiv. Descrierea din motive de dramaturgie a unei scene-cheie din anul 1933 nu este, cu siguranţă, autentică.

Ea nu serveşte altui scop decât aceluia de a-1 introduce pe Hitler ca personaj principal si de a demonstra poziţia centrală a gărzii sale personale, Leibstandarte SS „Adolf Hitler". Textul prezintă caracteristicile unei mărturii a unui martor ocular doar pentru perioada de după 1935. Declaraţiile lui Linge si Giinsche sunt unicele surse de informaţii privind numeroase momente din anii următori, mai ales în privinţa unor discuţii purtate de Hitler cu diverse persoane între patru ochi. Linge si Giinsche relatează despre consfătuiri militare ale căror protocoale nu mai există şi rememorează situaţii pe care alţi martori nu le-au pomenit din prudenţă în faţa tribunalelor sau în memorii. Cei doi au urmărit îndeaproape decăderea fizică şi mentală a dictatorului, fără a avea acces la fisele medicale.

Ceea ce deosebeşte *Dosarul Hitler* de alte documente comparabile este situaţia existenţială, de ameninţare directă a vieţii, în care a luat naştere. Pe de o parte, în cazul unei informaţii false sau imprecise, Linge şi Giinsche trebuiau să fie mereu atenţi să nu fie prinşi cu minciuna chiar a doua zi. Pe de altă parte, dat fiind că se aflau la izolare, nu-si puteau pune de acord nici declaraţiile,

rategia de apărare". Anchetatorii, la rândul lor, au căutat ngul anilor de anchetă să elimine inexactităţile din amintirile oi, anchetându-i si reanchetându-i în legătură cu aceleaşi tente.

itările lui Linge şi Giinsche au fost comparate cu declaraţiile rizonieri. Dacă luăm în considerare că nici anchetatorii, i anchetaţi nu aveau la dispoziţie niciun fel de însemnări, tul nu poate decât să impresioneze, în *Dosarul Hider,* faptele [e sunt relatate în marea lor majoritate cu exactitate; chiar imentele sunt prezentate cu precizie. Compararea unui ent memorat de Giinsche cu originalul care între timp a iblicat demonstrează că singurele diferenţe în redarea entului au fost că Giinsche a folosit cuvintele „se petrece" le „se întâmplă" şi „preia" în loc de „trebuie să preia". Linge ;che si-au amintit foarte exact si de anumite declaraţii ale er. O comparaţie cu discursurile si scrierile publicate ale lui precum şi cu alte mărturii ale vremii a scos la iveală unele >ateri, nu însă şi inexactităţi de proporţii.

icipala calitate a lui Linge era cu siguranţă capacitatea de a ifenimente cotidiene, stări de spirit şi de a descrie cercul im din jurul lui Hitler. Probabil că de la el provine cea mai 'arte a acelor pasaje de care Stalin părea să se intereseze în ecial şi care pot fi calificate cel mai bine drept bârfe si povesti burtea lui Hitler". Giinsche, care fusese pe front, dispunea în de solide cunoştinţe militare. Evenimentele memorate de el date extrem de rece. Descrie de exemplu fără nicio emoţie ea şi executarea „cumnatului" lui Hitler, Hermann Fegelein.

şi fusese cel care îl convinsese pe Hider de necesitatea de a-1 >e Fegelein Curţii Marţiale.

ă oamenii NKVD nu au modificat decât probabil în cazuri ionale conţinutul şi tonul declaraţiilor, influenţa lor se : totuşi puternic în terminologia folosită. Textul trădează , amplificat de teamă, al autorilor de a satisface dinainte ţiile pe care le-ar fi putut ridica Stalin faţă de un asemenea cris, ba chiar de a se adapta în mare măsură stilului irului general şi generalisimului. Dacă relatarea i-ar fi :ut sau ar fi ridicat doar câteva întrebări, urmările pentru

Prefaţa editorilor

cei implicaţi ar fi fost cumplite. Pasaje care nu erau compatibile cu gândirea lui Stalin au fost eliminate. Astfel, în textul final nu se găsesc decât două indicii ascunse în legătură cu pactul dintre Hitler si Stalin din 1939. Zelul celor care au prelucrat materialul este vizibil si în faptul că numele personajelor în cauză, funcţiile lor si alte explicaţii necesare în context sunt repetate adeseori (cum făcea si Stalin în cuvântările si discursurile sale) si că în paranteze sau în notele de subsol au fost introduse informaţii - de multe ori inutile - despre Germania si politica germană. Ceea ce era menit să-i uşureze lui Stalin accesul la document a dus la redundanţe si la formulări care îi par ciudate cititorului de astăzi.

Sare în ochi utilizarea parcimonioasă a denumirilor oficiale ale instituţiilor naţional-socialiste. Termenii, folosiţi cu siguranţă de către cei doi anchetaţi, apar deseori doar parafrazaţi în text.

De pildă, se pomeneşte de multe ori garda de corp a lui Hitler, dar niciodată nu se face referire la comandoul de escortă al Fuhrerului şi rareori este pomenită Leibstandarte SS. NSDAP nu este menţionat niciodată cu denumirea sa oficială şi cu iniţialele corespunzătoare, ci doar ca partid naţional-socialist (adjectivul fiind scris cu litere mici). Termenii oficiali, atunci când sunt folosiţi, apar de obicei între ghilimele: „al Treilea Reich", „Casa Brună", „Wolfschanze"*, „Hitlerjugend"** sau „Volkssturm"***.

Folosirea numelor de persoane fără menţionarea prenumelui, a rangului sau a titlului nobiliar este menită să indice o anumită distanţare. La fel se întâmplă si cu termenul „castel", utilizat pe tot parcursul documentului pentru reşedinţa de vară a lui Hitler, Berghof. Denumirea pare potrivită pentru uriaşul complex situat în Obersalzberg si pentru infrastructura construită într-un timp-record, însă cu siguranţă că Linge şi Giinsche nu au folosit acest cuvânt.

* „Wolfschanze" („Vizuina lupului"), cartierul general al lui Hitler din Prusia Orientală, (n.tr.)

** „Hitlerjugend", organizaţia de tineret din cadrul partidului naţional-socialist. (n.tr.)

*** „Volkssturm", formaţiuni militare organizate în 1944 la ordinul direct al lui Hitler pentru a sprijini armata în apărarea teritoriului naţional, în „Volkssturm" erau înregimentaţi toţi bărbaţii între 16 si 60 de ani neînrolaţi în Wehrmacht (armata germană din timpul celui de-al Treilea Reich) si apţi de luptă. „Volkssturm" era controlat direct de Heinrich Himmler. (n.tr.)

:ul formulării obişnuite „salut german" sau „salutul lui Hitler" Iptat pentru formula „salut fascist", iar caracterizarea |.i i SD, Ernst Kaltenbrunner, drept „măcelar" pare si ea introdusă |;t de echipa lui Parparov.

poate observa de asemenea un artificiu stilistic, folosit de Jnai multe ori fără prea multă îndemânare. Pentru a creste unea relatării si efectul dramatic, redactorii trec brusc de la un verbal la altul. Povestirea se desfăşoară în general la timpul |:, dar se sare dintr-odată la timpul prezent atunci când o scenă scoasă în evidenţă. Asemenea treceri se fac de mai multe

parcursul câtorva rânduri, iar logica nu este întotdeauna le recunoscut.

putea continua enumerarea intervenţiilor în text si a

jlarităţilor stilistice. Cele câteva exemple sunt însă suficiente Iu a face plauzibilă convingerea editorilor că toate uniforme şi şlefuirile ulterioare ale textului au falsificat în mod emis caracterul de document istoric al acestuia. Traducerea Işlmut Ettinger respectă de aceea originalul. Autenticitatea *[ului Hitler* rezidă nu doar în ceea ce ne comunică, ci şi în

i care a luat naştere. Stilul greoi, care oglindeşte atât povestea blicată a producerii acestui *Dosar,* cât şi contextul politic

t, trebuie privit ca o componentă esenţială a documentului

2ptat ca atare.

psarul Hitler conţine relatările a doi ofiţeri SS care s-au aflat în preajma lui Hitler, fără a-i fi însă apropiaţi din punct de e strict uman. L-au admirat şi au fost naţional-socialişti convinşi, m au înţeles - asemenea majorităţii contemporanilor lor - care (ţelurile pe care le urmărea dictatorul în realitate, în amintirile exprimat cu siguranţă câte o judecată realistă într-un mod Jiccentuat, dar nu au negat niciodată gradul lor de apropiere le Hitler. *Dosarul Hitler* este un document pe cât de unic, pe le ciudat: pe baza materialului furnizat de doi Sturmbannfuhreri un colectiv de autori ai serviciilor secrete interne sovietice a

Gradul de Sturmbannfuhrer din SS corespundea aproximativ Hui de maior din armată, (n.tr.)

prelucrat biografia lui Hitler timp de patru ani, adaptând-o obişnuinţelor de lectură ale celui care o comandase.

Textul dosarului nr. 462a din fosta arhivă a partidului nu conţine doar numeroase detalii necunoscute până acum despre politica si tactica de război a lui Hitler, ci oferă si o imagine nudă a anturajului lui Hitler aşa cum a fost în realitate. Dincolo de toate acestea, documentul oglindeşte extrem de clar conflictul dintre Fiihrerul Reichului german si acel om care, pentru un timp, a crezut că poate împărţi Europa cu el si care 1-a învins apoi într-o încleştare ucigătoare ce a costat viaţa a milioane de oameni. *Dosarul Hitler* constituie ceea ce s-ar putea numi chintesenţa antagonismului dintre Hitler si Stalin, a unui conflict în care numeroşi istorici, de la Alan Bullock până la Richard Overy, au găsit o cheie pentru a înţelege istoria ultimului secol.

Berlin, Halle, 3 ianuarie 2005
Matthias Uhl si Henrik Eberk

If

,'l l

Dosarul Hitler

>. f "|

î' : => ‘ Din dosarul nr. 462a, inventarul 5,
ᴹ catalogul 30 din Arhiva de Stat pentru
*-, v Istorie Contemporană a Rusiei, Moscova

J2COIJ6 £

,'] 3Q qro yipţASf

s
îio

|| !
I» !

f-j
I *i*

Z U!

11/1/1

1933: Hitler şi aghiotant!! săi

:> U

îl U*

Capitolul l

1933, vara. Wilhelmsplatz din Berlin este scăldată în soare.

Aici se află Cancelaria Reichului. După ce Hitler a ajuns la putere, la 30 ianuarie 1933, aici a început noua eră a celui de-al „Treilea Reich". în spatele draperiilor unei ferestre de la primul etaj stă un bărbat de înălţime medie; câteva şuviţe de păr îi cad pe frunte. Acesta este Hitler. Uşor aplecat în faţă, urmăreşte ceremonialul militar care se desfăşoară jos, în „Curtea de Onoare". Acolo are loc schimbarea gărzii, oficiată de soldaţii gărzii sale de corp, numită Leibstandarte SS „Adolf Hitler".[1] Picioarele oamenilor din SS se ridică, tocurile cizmelor pocnesc asfaltul cu zgomot. Oamenii stau în poziţie de drepţi, cu privirea aţintită înainte. Schimbarea gărzii a luat sfârşit, iar Hitler pleacă de la fereastră. Este deja ora 14-a sosit timpul pentru masa de prânz.

[1] Trupă înarmată înfiinţată la 17.3.1933, iniţial cu un efectiv de 120 de oameni, responsabilă în primul rând de securitatea personală *a* lui Hitler si îndeplinind în acelaşi timp funcţii de reprezentare, în 1938 a fost ridicată, prin unificarea cu efectivele politice ale trupelor SS, la nivelul unui regiment de infanterie motorizată, staţionat în cazarma de la Berlin-Lichterfelde. După campania din Polonia a fost integrată în Waffen SS, în 1940 transformată în brigadă, iar în 1941 în divizie, în octombrie 1943 a fost transformată în prima divizie SS blindată si a luat parte la numeroase crime de război, în martie 1945, după ofensiva ratată de la lacul Balaton, s-a retras în Austria si s-a predat acolo trupelor aliate la începutul lunii mai 1945.

t.ăzi iau masa cu el aghiotanţii Wilhelm Briickner şi Julius tb, comandantul Leibstandarte, Sepp Dietrich, şi şeful [iului de presă al Reichului, Otto Dietrich. Linge este de ku la telefonul din sufrageria lui Hitler. Discuţiile de la masă ; până la el.

terveniile aghiotanţilor arată limpede că vor să tragă pe personale din funcţiile pe care le ocupă, înainte să fie târziu. Hitler remarcă ironic că nu are intenţia de a renunţa curând la funcţia de cancelar al Reichului. Exclamă tăios:

Ia prezis că voi rezista doar câteva luni. Dar ăia se vor | Am de gând să rămân!"

anunţă că va distruge orice opoziţie, folosind orice ace. „Eu nu sunt un cancelar ca Bismarck, care a fost doar Ilarul Kaiserului. Eu am partidul meu! Eu sunt fuhrerul!

fel de însuşiri trebuie să aibă un fuhrer? în primul rând, pe care să-1 ştie toţi. De aceea am introdus salutul

lider!», care conţine numele meu. Noroc că nu mă cheamă lubinger sau Unterkirchner!* Masele trebuie să-1 aibă pe

mereu în faţa ochilor... Toate aparatele de fotografiat sunt 3tate asupra mea: mulţimea îmi vede fiecare pas. fuhrerul să entuziasmeze masele ca un actor - îmbrăcămintea lica, gesturile - totul contează..." aşa de prânz a luat sfârşit. Hitler se ridică într-o dispoziţie întă. Cu mâinile în buzunare, începe să cânte încetişor:

loasă este fiecare zi pe care mi-o dăruieşti, Mărie Luise" Şlagăr din localurile de seară ale Berlinului, care mai nou ce mult.

bodată se opreşte şi spune, întors către un aghiotant: „Ce : sunt că providenţa m-a trimis să fiu salvatorul poporului m în clipa sa de deznădejde, când i se decide soarta."

pivniţele hotelului Prinţul Albrecht din Berlin, strada[1] Albrecht, unde îşi avea sediul Gestapoul, erau închişi

; i t

[Nota redactorului sovietic:] Vechi nume de familie bavareze,.

în acele zile deţinuţi care nu aveau deloc o părere bună despre misiunea „providenţială" a lui Hitler.[2]

După intrarea în vigoare a „Actului de împuternicire", sute de mii de germani integri au fost deportaţi în lagăre de concentrare - la Oranienburg, Buchenwald sau Dachau.[3] Clădirile unor închisori dezafectate de mult din cauza stării precare a construcţiilor au fost redate în folosinţă la ordinul lui Himmler, „pentru protecţia poporului si a patriei".

în Cancelaria Reichului se ştia că Hitler trimitea personal numeroşi deţinuţi la închisoare şi în lagăre.[4] Explica: „Am avea prea mult de lucru dacă ne-am pierde timpul cu procese prin tribunale. Nu mă pot baza pe domnii jurişti. Este mult mai practic să arestezi... fără să mai apelezi la chiţibuşarii din justiţie... Eu îmi iau acest drept. Sunt propriul meu ministru de justiţie!"

[2] Centrala Poliţiei Secrete a Statului (Geheime Staatspolizei, Gestapo) se afla în clădirea fostei Şcoli de Arte si Meserii (str. Prinţul Albrecht, nr. 8). Hotelul Prinz Albrecht (str. Prinţul Albrecht, nr. 9) devenise sediul de serviciu al conducerii SS la sfârşitul anului 1934.

Gestapoul, înfiinţat în 1933, a funcţionat până în 1945 ca poliţie politică a Reichului si a servit drept element central nonmilitar de organizare a puterii naţional-socialiste si de asigurare a acesteia în interior. La început s-a aflat sub comanda lui Hermann Goring, apoi, din 1934, sub cea a lui Heinrich Himmler. Din 1934, Gestapoul a participat la teroarea organizată în teritoriile ocupate de germani.

[3] Actul de împuternicire (Actul pentru eradicarea sărăciei poporului si a Reichului) a intrat în vigoare la 12.3.1933. A permis guvernului ca, pe o durată de patru ani, să promulge legi care să modifice constituţia fără consultarea Camerelor Parlamentului.

Valabilitatea Actului, iniţial limitată, a fost prelungită de mai multe ori; în acest fel, starea de necesitate instituită practic de această prevedere a rămas în vigoare până în mai 1945. Lagărele de concentrare Dachau (20.3.1933) si Oranienburg (21.3.1933) au fost primele lagăre de concentrare legale după incendierea Reichstagului în martie 1933. Lagărul de la

Buchenwald a fost înfiinţat abia la 15.7.1937.

[4] Hitler a ordonat rareori personal internarea în lagăre de concentrare. Martori din epocă îşi amintesc însă că el obişnuia să ameninţe de multe ori cu arestarea si deportarea în lagăr.

«^btnis;>i,c,!iy? «' ; DOSARUL HITLER

Divniţele hotelului Prinz Albrecht nu încăpeau nici pe : e toţi „criminalii politici" ai celui de-al „Treilea Reich".

dintre ei se aflau înghesuiţi şi în temuta Casă Columbia rlin-Tempelhof, clădirea unei fabrici închise din motive :;radare, unde Gestapoul organizase altă închisoare.[5] dienii din această închisoare erau naziţti aleşi pe sprâncare „se specializaseră", înainte ca Hitler să preia puterea, lerea comuniştilor şi în împrăştierea prin forţă a manifesde stradă comuniste din Berlin, în birourile lor lipiseră pe afişe cu sloganuri clare: „Fiihrer, ordonă, noi te urmăm!" inuţii erau torturaţi, călcaţi în picioare şi trataţi inuman.

dienii obişnuiau să spună rânjind: „Noi ne distrăm aici...

> Ier a spus: «Recalcitranţii rămân în puşcărie până putrezesc...

;schidem noi drumul spre renaşterea naţională.»"

iunie 1934. în urma unui ordin special, porţile cazărmilor ;rlin-Lichterfelde, unde se află Leibstandarte SS „Adolf ', sunt închise. Nimeni nu are voie să iasă din cazarmă, nilor li s-a ordonat să se culce complet echipaţi. Centironul :a de oţel sunt pe scăunelul de lângă pat, mitralierele pe Deja de o săptămână se declanşează în fiecare noapte alarma >bă. Nimeni nu ştie ce se întâmplă de fapt.

Superiorii tac.

sfârşit, în seara de 29 iunie, mai multe unităţi ale tandarte au fost încărcate în vagoane în gara rfelde-Est şi transportate la Munchen. în timp ce oamenii :au încă în tren, au început să circule zvonuri conform i şeful Sturmabteilung (SA)*, Ernst Rohm, unul dintre

i secolul al XlX-lea a fost construit, pe strada Columbia colţ cu Golssener, un arest militar, devenit ulterior închisoare, apoi i, iar din 1933, lagăr de concentrare. Casa, temută din cauză se practica tortura, a fost închisă în 1936 si demolată în 1938.

trei ani în care a fost folosită de către SA si SS, aici au fost (eraţi în jur de 8.000 de oameni.

îturmabteilung - SA: în vara anului 1920, Hitler înfiinţează e de soc ale partidului naţional-socialist. După ce a preluat în şefia partidului, acest „serviciu de ordine" al partidului se mizează si este denumit Sturmabteilung - SA. (n.tr.)

Iunie/iulie 1934: Rfacerea Rohm

vechii tovarăşi de luptă ai lui Hitler, ar pregăti o revoltă. Se spunea că Rohm, sprijnit de SA, i-ar cere lui Hitler, drept recompensă pentru meritele sale în lupta pentru preluarea puterii, o funcţie mai înaltă în stat.

La 30 iunie, unităţile Leibstandarte au sosit după-amiază în gara principală din Miinchen si au pornit-o în marş spre „Casa Brună"**, în balconul „Casei Brune" se afla Hitler. Oamenii SS au defilat în rânduri de câte patru prin faţa balconului.

în acest moment, aşa-numitul „puci al lui Rohm" fusese deja reprimat, iar Rohm si acoliţii săi fuseseră arestaţi. Hitler condusese el însuşi acţiunea. Dimineaţa devreme, în ziua de 30 iunie, plecase cu o coloană de maşini, bine păzit, la Bad Wiessee (situat la două ore distanţă de Miinchen), unde se aflau Rohm şi oamenii lui.

La Bad Wiessee, Hitler i-a surprins pe Rohm, pe comandantul SA din Silezia, Heines, si alte importante personaje din SA în pat cu tineri homosexuali. A ordonat arestarea tuturor. Rohm a fost dus la închisoarea poliţiei din Miinchen. Acolo i s-a cerut să se sinucidă, şi în acest scop i-a fost lăsat un pistol în celulă.

Rohm s-a aruncat plângând la podea si a implorat să i se cruţe viaţa. Nimic nu mai rămăsese din atitudinea orgolioasă si frazele găunoase pe care poporul

german avusese ocazia să le admire la acest conducător al partidului nazist şi al celui de-al „Treilea Reich"; nimic în afară de o văicăreală jalnică şi mizerabilă.[6]

Rohm a fost împuşcat.

Conform versiunii oficiale, Rohm fusese executat din cauza homosexualităţii sale. Hitler a ascuns însă poporului german faptul că homosexualitatea era larg răspândită si tolerată în rândurile conducerii naţional-socialiste si în organizaţia de tineret „Hitlerjugend".

Adevăratul motiv pentru care îl eliminase pe Rohm, rivalul său, a fost dezvăluit de Hitler doar anturajului său apropiat:

„Nu mai tolerez aşa ceva! Asta să fie o lecţie şi un avertisment pentru toţi duşmanii mei, cunoscuţi sau ascunşi! Eu sunt un

** [Nota redactorului sovietic:] „Casa Brună" era denumirea dată de populaţie palatului din Miinchen în care se afla sediul partidului nazist.

[6] Rohm nu s-a văicărit. După ce şeful SA a refuzat să se sinucidă, a fost împuşcat de doi ofiţeri SS. Ultimele sale cuvinte au fost:

„Ftihrerul meu, fiihrerul meu!"

slar adevărat! Sunt Hitler! în Partid si în Stat este un singur jîn, si ăla sunt eu!"

zilele „puciului lui Rohm", care a fost o luptă pentru între Hitler si Rohm, numeroşi oameni nevinovaţi au ipuşcaţi, oameni care dintr-un motiv sau altul nu erau cui celui de-al „Treilea Reich".[7]

nenii SS din Leibstandarte, rămaşi la Lichterfelde şi care
ă parte la execuţiile din Berlin, le-au relatat detaliile
azilor lor întorşi de la Miinchen. Prizonierii fuseseră aduşi
Imioane la cazărmile din Lichterfelde, înşiraţi cu pieptul gol
lungul zidului capelei din curtea cazărmii şi apoi împuşcaţi.[8]
l|embrii comandoului de execuţie au relatat: „Nu vă puteţi
fina cât de beţi eram. Ne-au dat să bem rachiu la nesfârşit."
icele zile a fost „eliminat" şi fostul cancelar al Reichului şi
TU de război, generalul von Schleicher. în rândurile
ei se ştia că Schleicher, adversar al lui Hitler, susţinea
unei dictaturi militare.

i ordinul lui Himmler, doi oameni ai Gestapoului au intrat Ituinţa din Berlin a generalului. Fiica lui Schleicher, care «leschis, a fost împuşcată pe loc. Asasinii au călcat peste ei, iar când Schleicher a vrut să scoată pistolul, 1-au el şi pe soţia sa.[9]

"el puţin 85 de persoane din primul eşalon de conducere al SA ;rsari proeminenţi ai NSDAP au fost ucişi în timpul acţiunilor

i ale denumite în mod fals „Puciul lui Rohm". In total, între 2.7si-au pierdut viaţa mai multe sute, posibil în jur de 1.000 de me. „Legea privind măsurile pentru protecţia de urgenţă a ii", promulgată la 3.7.1934, a declarat retroactiv crimele drept i legale.

a Lichterfelde, oamenii SS din Leibstandarte „Adolf Hitler" au at în total 14 persoane, printre care se aflau conducătorii SA andenburg împreună cu aghiotanţii lor.

l (şa le-a fost deschisă oamenilor de la Gestapo de menajera lui :her, nu de fiica acestuia. Menajera a supravieţuit asasinatului si arat ulterior că generalul nici nu încercase să-şi ia arma, ci isese doar afirmativ la întrebarea dacă era „generalul von :her". După care oamenii Gestapo-ului au deschis focul. Generalul eliminat deoarece încercase în 1932, împreună cu alte forţe de luta, să dezbine NSDAP si să împiedice accesul lui Hitler putere.

flugust 1934: Moartea lui Hindenburg

'Mi

Capitolul 2

Cu toate că Hitler îşi eliminase toţi adversarii si rivalii din partid, nu putea să joace încă rolul stăpânului absolut.

Feldmaresalul Paul von Hindenburg, marele preşedinte al Reichului, îi stătea în cale. Ambiţiosul Hitler nu suporta să rămână în umbra unei asemenea personalităţi.

La *9* septembrie 1934, Hindenburg a murit în sfârşit.[10] După moartea sa, Hitler s-a declarat şef al statului şi comandant suprem

al armatei. Si-a însuşit si funcţia de preşedinte. Acum ţinea în

j j » j ^ > »

mână toate frâiele puterii.

în primul său discurs rostit în faţa Reichstagului după moartea lui Hindenburg, Hitler a declarat că renunţă la salariul care i se cuvine în calitate de

preşedinte al statului.[11] Această declaraţie a fost un truc la fel de demagogic ca şi poveştile propagandistice ale lui Goebbels care-1 prezentau poporului german pe Hitler ca pe un om altruist, fără altă dorinţă decât aceea de a-şi sluji poporul.

[10] Preşedintele Reichului, feldmareşalul Paul von Beneckendorff und von Hindenburg, decedase deja la 2 august 1934 pe moşia sa de la Neudeck. Ministrul de război Blomberg a ordonat ca armata să depună jurământul faţă de „Fiihrerul Reichului si poporului german, Adolf Hitler".

[11] Hitler renunţase deja în februarie 1933 la salariul de cancelar, care se ridica la suma de 47.200 de mărci pe an. Când si-a încheiat oficial existenţa de contribuabil german, la 12.3.1935, si-a atribuit, pe lângă salariul de cancelar, si pe cel de preşedinte al statului.

; C;.'T'

DOSARUL HITLER

ipă ce a luat puterea, Hitler a devenit unul dintre cei mai

M oameni din Germania. Avea venituri care se ridicau la e de mărci si bineînţeles că nu avea nevoie de salariul

esedinte. Cartea sa, *Mein Kampf,* devenise lectură obligatorie

aducea un profit enorm.[12]

itler era coproprietar al editurii de partid Eher. Aceasta a liţit multe alte edituri până ce a devenit unul dintre cele mai

concerne de presă din Germania.[13] Graţie poziţiei sale de Jopol, producea dividende enorme. Partea leului o încasa ;r.[14] Hitler dispunea de banii partidului naţional-socialist | a fi supus niciunui control.[15]

irtidul era în fond o grandioasă întreprindere capitalistă.

fără de cotizaţiile membrilor si de marile donaţii ale indus-

Cartea *Mein Kampf s-a* vândut în 1930 în 54.000 de exemplare, ?31, în 50.808, în 1932, în 90.352, iar în 1933 în 854.127 de aplare. Hitler a declarat la fisc în 1933 un venit de 1.232.335 de ti, încercând să declare jumătate din sumă ca fiind cheltuieli de serviciu.

iii următori, cota-parte a lui Hitler la Editura Eher s-a ridicat la lilioane de

mărci, pe care însă nu le-a ridicat în întregime, în 1944 lea la editură 5.525.811 de mărci. *Mein Kampf* era lectură Datorie pentru membrii de partid, dar se mai întâmpla destul de des

dăruită la nuntă tinerilor căsătoriţi.

' în 1944, firmele NSDAR Standarte GmbH si Societatea Editorială bld, de care aparţinea si Editura Eher ca editură centrală a NSDAP, feună cu filialele lor, controlau în jur de 90% din totalul presei lane şi o mare parte din piaţa de carte. Hitler finanţase ziţionarea cotidianului *Volkischer Beobachter* cu fonduri provenite ionaţii si figurase la început el însuşi ca proprietar. De la mijlocul r 1920, omul său de încredere, Max Amann, controla editura ala a NSDAR

l[4] Hitler a investit cea mai mare parte a banilor în finanţarea râtului de partid şi în activitatea politică, îmbogăţirea personală, cum se sugerează aici, nu a fost scopul activităţii economice a |iAI> mai ales că giganticele proiecte de construcţie - cum au fost thof şi Cancelaria Reich-ului - erau finanţate cu fonduri de stat. p în'l933, NSDAP a fost înregistrat ca persoană juridică, }ritându-i-se accesul la fonduri ale statului. Hitler dispunea prin are în mod nelimitat nu doar de finanţele partidului, ci si de : resursele statului. , ...

d

Veniturile personale ale lui Hitler

triasilor si bancherilor germani, în patrimoniul partidului se mai vărsau si veniturile unor diverse întreprinderi, printre care cele ale unor moşii din Mecklenburg si Bavaria.

Pentru a obţine profituri, s-a înfiinţat chiar şi un lanţ de hoteluri răspândite în toată Germania. Se numea Concernul Hotelurilor de Partid „Färber", iar directorul era Färber, nazist cu state vechi si prieten al lui Martin Bormann.

Dar nici chiar aceste venituri uriaşe nu-i erau suficiente lui Hitler. încălcând regulile în vigoare înainte de venirea sa la putere, a ordonat ca „Fondul de stat" şi „Fondurile pentru reprezentare" să fie sustrase controlului exercitat de Curtea de Conturi, pentru a putea cheltui nestingherit în scopuri personale.[16] Explicaţia: „N-o să permit să-mi spună sclerozaţii ăştia bătrâni cât pot cheltui!"

Hitler a achiziţionat în Obersalzberg, la Berchtesgaden, domenii uriaşe şi a construit acolo un castel luxos, cunoscut sub denumirea de „Berghof". Pentru construcţia castelului, în Obersalzberg s-au practicat demolări în stil mare. Au fost distruse locuinţe particulare, pensiuni, chiar şi o casă de vacanţă pentru copiii paralizaţi care erau aduşi acolo din toată Germania pentru cure climaterice.[17]

Palatul lui Hitler, cu parcul său îngrijit şi şoselele bine întreţinute a costat înjur de 100 de milioane de mărci.[18] Pentru

[16] Se face referire la legile privind bugetul, denumite „La dispoziţia cancelarului, pentru scopuri generale" si „Aprobări generale", începând din 1935 nu a mai avut loc niciun control al Curţii de Conturi. Hitler a utilizat aceşti bani mai ales pentru donaţii către funcţionari sau militari „cu merite deosebite", cu alte cuvinte pentru coruperea elitelor din aparatul de stat.

[17] între 1933 si 1937, NSDAP a cumpărat în Obersalzberg 54 de terenuri cu o suprafaţă de circa 2.900.000 de metri pătraţi, iar Hitler a achiziţionat personal 80.000 de metri pătraţi; Administraţia Pădurilor din Bavaria a vândut arealul Kehlstein de circa 6.700.000 de metri pătraţi. Pe parcursul Jucărilor de construcţie au fost demolate 50 de case. Dacă la început foştii proprietari fuseseră despăgubiţi cu sume generoase, ulterior presiunile pentru v;Tnzarea terenurilor s-au intensificat. Unii proprietari au fost ameninţaţi de NSDAP cu arestarea şi deportarea în lagăre de concentrare.

[18] Nu au putut fi calculate costurile exacte ale construcţiei.

ucţie nu numai că au fost irosiţi bani ai poporului, ci au icrificate chiar si vieţi omeneşti. S-a construit pe pereţi de î greu accesibili, la mare înălţime. Dinamitările efectuate luficiente măsuri de siguranţă au declanşat avalanşe si şiri de stânci. Condiţiile de muncă erau similare cu cele iscăriasilor, ajungându-se la cazuri de deces.[19] istelul Berghof a fost construit la o înălţime de 1000 de metri versant al muntelui Obersalzberg, lângă staţiunea climaterică itesgaden., în Alpii Bavarezi. Avea 60 de încăperi, decorate Dbilier scump, goblenuri valoroase si tablouri ale unor :ri flamanzi, italieni şi germani.

Itler cumpărase tablourile de la un anticar din Miinchen, mă Almers, si de la anticarul Haberstock din Berlin. Pe le achiziţionase prin intermediul fotografului său, Hoffmann, lirectorului Galeriei de Artă din Dresda.[20]

parter se afla sufrageria lui Hitler, lambrisată cu lemn de ischis la culoare. Argintăria, porţelanurile preţioase şi cristalul ;eră milioane. Vesela provenea din proprietatea statului, iar ʟe de venirea la putere a lui Hitler fusese destinată primirilor ile la Berlin. Pe argintăria de masă erau gravate, în afară ilturul german şi zvastică, iniţialele „A.H." (Adolf Hitler).

era împodobită cu sfeşnice de aur în formă de îngeri care |u în mâini cupe pentru lumânări.

în jur de 6.000 de muncitori au lucrat în Obersalzberg. La

*ut aceştia au fost germani, iar după începerea războiului au

idusi mai ales muncitori calificaţi din Cehia si Italia, dar niciodată a folosit munca silnică. Lucrătorii locuiau în barăci şi erau supuşi discipline foarte stricte, în cazul abaterilor existau pedepse iale: amenzi, confiscarea cartelelor de alimente şi ţigări, arestul. npul lucrărilor de construcţie din Obersalzberg si la arealul tein si-au pierdut viaţa în total 14 muncitori, victime ale unor ente.

[0] Directorul Galeriei de Artă de Stat din Dresda, prof. dr. Heinz e, fusese numit în 1933 director al „Comisiei Speciale Linz" si rcinat cu selecţia tablourilor pentru reşedinţele lui Hitler si pentru :eul pe care acesta îl proiectase pentru oraşul Linz. Comisia dală a jefuit în acest scop muzee si a achiziţionat prin intermediari puri şi artă plastică aflate în proprietatea unor evrei, la sume faţă de valoarea reală. ..j^..-, . „ ,.....„, »

1934/1935: Finalizarea castelului de la Berghof

45

La acest nivel *se* mai aflau un salon si sala cea mare. Salonul era dominat de o sobă de ceramică brună cu reliefuri reprezentând fete purtând steagul nazist si tineri toboşari. Tot în salon era un tablou vechi italienesc, de mare valoare, cu imaginea Colosseumului din Roma.

Salonul dădea într-o parte în grădina de iarnă cu terasă, iar în cealaltă, într-o uriaşă sală de recepţii, de peste 200 de metri pătraţi, despărţită de salon prmtr-o portieră. Din salon duceau în jos câteva trepte. Lângă prima treaptă de jos se afla pe un podest un cap al lui Zeus, provenit de la săpături arheologice din Italia. Atracţia încăperii era o gigantică fereastră panoramică de 32 de metri pătraţi, alcătuită din geamuri care puteau fi lăsate în jos de tot. Hitler atrăgea atenţia fiecărui oaspete asupra acestei ferestre care deschidea o vedere splendidă asupra Alpilor şi oraşului Salzburg din Austria. Hitler povestea cu mândrie că-si construise de fapt castelul pentru această fereastră. In faţa ei se afla o lungă masă de marmură la care Hitler îşi ţinea, atunci când, în timpul războiului, era în Obersalzberg, consfătuirile militare. Pe pereţii sălii erau goblenuri si tablouri, printre care Venus de Tiţian.[21] Podeaua era acoperită de catifea roşie pe care fuseseră aşezate covoare persane rare. Pianul Bechstein era împodobit cu un bust al lui Richard Wagner. Aici, în faţa marelui semineu, Hitler obişnuia să-si petreacă serile într-un cerc intim, bând ceai şi ascultând discuri la gramofon.

Din holul castelului pornea o scară lată de marmură care ducea la primul etaj. în hol era un portret al lui Bismarck, iluminat odată ce cădea întunericul.

La primul etaj se aflau încăperile personale ale lui Hitler, alături de cele ale amantei sale, Eva Braun. Una dintre camerele din apartamentul lui Hitler era o galerie de tablouri. Aici se afla un şifonier de mare valoare care aparţinuse odinioară lui Frederic al Il-lea. Şifonierul era împodobit cu lemn de esenţe preţioase.

Biroul lui Hitler era lambrisat cu lemn de culoare deschisă şi

---

[21] Este vorba de fapt despre pânza *Venus si Amor* de Paris Bordone, Pe care Hitler o cumpărase cu 90.000 de mărci de la Haberstock.

Plata se făcuse din fonduri ale NSDAI? vărsate partidului de Administraţia Financiară a Reich-ului.

iodgisfl o! ah Mu!s>.)ac: .

it cu piese din arţar lăcuit. Deasupra şemineului fusese

un portret al lui Moltke.

„.erele Evei Braun erau extrem de luxoase.

(steiul avea în dotare un teren de circa trei kilometri ;i, care urca până la vârful Kehlstein, la 1800 de metri.

ipisc fusese construită „Casa de pe Kehlstein", un pavilion li ale cărui dimensiuni şi stil aminteau de o cetate medievală.

mstruit în întregime din granit cenuşiu. In pavilionul de ixista o Sală a Cavalerilor cu un diametru de 15 metri.

ferele înalte erau încastrate în nişe adânci, iar între ferestre ixate candelabre aurite, cu lumânări mari de ceară, în Acestei săli, pavilionul mai avea o sufragerie spaţioasă, o ră de zi, încăperi pentru garda de corp a lui Hitler şi pentru |hal, precum şi o altă clădire cu dependinţe.

Kehlstein se ajungea pe o şosea care se sfârşea într-un în stâncă. De acolo se urca cu liftul în pavilionul de ceai.

lua costase 13 milioane de mărci.[22] domeniul castelului existau păşuni şi terenuri de vânătoare, im şi o fermă dotată cu cea mai modernă tehnologie, care-i iziona pe Hitler si pe oamenii lui cu alimente. Hitler spunea i că „vacile trăiau aici mai bine decât oamenii". Si continua mă: „Ai vrea să fii o vacă aici, nu-i aşa?" : toamna lui 1935, Hitler a organizat, în calitate de şef al lui, prima recepţie oficială pentru magnaţii din industria si ţele germane.

ispeţii sunt aşteptaţi în Cancelaria Reichului. Luxul acestei ţii este menit să

eclipseze toate banchetele oferite odinioară liser. încăperile lui Hitler sunt împodobite cu aur, bronz şi nuri de valoare inestimabilă. O femeie căruntă, în rochie ară scumpă, se apropie de sălile iluminate şi împodobite :. Pe gâtul ei îmbătrânit sclipesc diamante vechi şi preţioase.

joţia lui Hjalmar Schacht, preşedintele băncii Reichului si itru al economiei. Astăzi, la prima mare recepţie pentru itriasi şi bancheri, ea va juca rolul doamnei casei, deoarece :ht este personajul principal al banchetului.

Costurile totale ale construcţiei casei de pe Kehlstein se (iseră lai 29,6 milioane de mărci. ,anî .r-j-*i.6,£»v.i.>m

1935: Recepţia oferită oamenilor de afaceri

47

El este iniţiatorul acestei întâlniri a industriaşilor si bancherilor cu Hitler, întâlnire menită să demonstreze concordanţa dintre interesele capitalului si cele ale guvernului lui Hitler.

Asteptându-i pe oaspeţi, Hitler se plimbă în frac, însoţit de ordonanţa sa Linge, prin sălile parfumate de florile aduse din sere.

Fostul caporal Hitler este agitat: îl chinuie îndoielile, se întreabă dacă va fi în stare să se mişte pe măsura acestei adunări elegante. Trece pe lângă mesele puse pentru invitaţi si aranjează ici, colo câte un tacâm. Cu câteva clipe înainte de sosirea oaspeţilor si-a mai verificat o dată în faţa oglinzii expresia feţei cu care doreşte să-i întâmpine pe „înalţii oaspeţi".

Invitaţii sosesc. Servitori în livrele albastre cu fireturi de aur îi ajută să coboare din limuzinele de lux. Fete în rochii cafenii din mătase, cu sorţuleţe si bonete din dantelă, le iau mantourile.

La un semn al lui Meissner, şeful asa-numitei cancelarii prezidenţiale, maestrul de ceremonii Jungfer, care aşteaptă pregătit, cu spada şi tricornul sub braţ, izbeşte de trei ori cu bastonul în podea şi anunţă numele musafirilor sosiţi.

Hitler îi salută cu o plecăciune adâncă. Apoi le ţine invitaţilor un discurs, amintind de promisiunea pe care a făcut-o înainte să preia puterea, şi anume că poziţia capitalului nu va fi niciodată periclitată.

„Acum se poate constata", explică Hitler, „că cele mai mari comenzi către industrie vin de la stat, care se îngrijeşte de dezvoltarea ei. Pentru mine, prioritatea numărul unu este acum înarmarea, îi voi restitui Germaniei puterea,

o putere fără seamăn în lume. Tunurile - iată politica mea externă!"[23]

După ce Hitler a încheiat, industriaşii, bancherii, membrii cabinetului şi Reichsleiterii au aplaudat, începe dineul. La mese pot fi văzuţi monopolistii Krupp, Rochling, Kirdorf, Vogler, Poensgen, Stinnes, Schroder si Pferdmenges. Hitler s-a aşezat lângă regele tunurilor, Krupp von Bohlen und Halbach.

[23] Redactorii sovietici au operat aici o prescurtare din motive ideologice. Aproape la fel de limpede s-a exprimat Hitler si la 16.3.1935, 4.4.1935, 21.5.1935 si 16.9.1935, de „Ziua Armatei".

ge, care s-a postat în spatele scaunului lui Hitler, îl aude pe şoptindu-i acestuia: „Am aflat de la Schacht că pe moment nişte dificultăţi cu valuta si că astea ar putea avea efecte

a importului de oţel din Suedia..." Hitler răspunde sigur pe mnule consilier, pentru asta găsim valută chiar de-ar fi s-o pământ si piatră seacă. Iar terenuri din care să scoatem

ne şi fier vom primi de asemenea. Ştiţi la ce terenuri mă

Gândiţi-vă numai ce fel de rasă trăieşte în spaţiul care se e de la uşa noastră spre est. Ăia sunt oameni de categoria a Trebuie să-i scăpăm de grijile legate de un spaţiu atât de

si de exploatarea lui judicioasă."

*upp este de acord şi expune la rândul său teoria conform Germania ar avea dreptul istoric de a poseda colonii în Est.

trecerea ia sfârşit seara târziu. Hitler se retrage foarte bine în apartamentele sale. în camera de serviciu, ordonanţele itorii beau ce a mai rămas din vin.

primele zile de noiembrie ale anului 1935 Hitler, Hess si |bels studiază modele ale unor nave de război, expuse în

imita Sală a Congreselor din Cancelarie, lângă apartamentele |>nale ale lui Hitler. Aceste modele îi fuseseră trimise lui

de Comandamentul Suprem al Marinei Militare germane Bătură cu programul de refacere a marinei după încheierea iglia a acordului privind flota.[24]

cordul privind flota dintre Germania si Anglia, semnat de sntrop la 18 iunie 1935 la Londra, 1-a entuziasmat de-a

în asa-numitul acord privind flota de la 18.6.1935, Reichul in si Marea Britanic s-au înţeles asupra unei noi limite superioare id capacitatea marinei militare germane (până la 35% din tonajul

navelor aparţinând Imperiului Britanic şi Commonwealth).

ip ce Marea Britanic a văzut în acordul privind flota un început alte tratative de limitare a înarmărilor, Hitler a sărbătorit

ca pe un succes al politicii sale de revizuire a rezultatelor ilui Război Mondial, dat fiind că acesta înlătura practic limitările

; în ceea ce priveşte înarmarea în spaţiul maritim, stipulate itatul de la Versailles. *f.o<:.u.«, <- < , ., *.,.',.,.„.., ...,!*i.,,..v

I

dreptul pe Hitler. El a declarat că acordul privind flota încheiat cu Anglia ar fi primul mare succes al politicii sale externe. După estimarea lui Hitler, acest acord însemna în primul rând că Anglia recunoştea oficial reînarmarea Germaniei, împotriva prevederilor Tratatului de la Versailles, si în al doilea rând, că problemele legate de înarmare si de un sistem de securitate colectivă începeau să-şi piardă importanţa.

Studiind modelele de nave militare, Hitler a declarat: „îi înşelăm si construim o flotă aşa cum credem noi că ne-ar fi de folos.

Când Ribbentrop a plecat la Londra, i-am spus: legile n-au nicio importanţă pentru noi. Politicienii Republicii de la Weimar au fost atât de tâmpiţi încât au luat în serios fiecare paragraf de lege. Noi ştim foarte bine cum să ascundem tonajul necesar."[25]

Din Sala Congreselor, Hitler, Hess si Goebbels au trecut, împreună cu aghiotantul Briickner si ordonanţa Linge, în salonul pentru fumători, unde pilotul lui Hitler, Baur, şi fotograful său, Hoffmann, se aşezaseră deja în faţa şemineului.

Intrând în salon, Hitler anunţă cu multă importanţă: „Ribbentrop s-a dovedit a fi un diplomat de mare clasă. Am remarcat asta de la început."

„Dar Hindenburg nu 1-a vrut", răspunde Goebbels. Hitler ia loc si începe să imite vocea groasă a fostului preşedinte Hindenburg:

„Domnule cancelar, am auzit că aveţi un tânăr pe care vreţi să-1 faceţi ministru de externe. Dar eu nu vreau să-1 văd în această funcţie." Toată lumea râde în hohote.

Hitler, care în timpul vieţii lui Hindenburg se purtase astfel încât poporul să rămână cu impresia că relaţia dintre ei ar fi ca între tată si fiu, se întoarce către Goebbels şi continuă ironic:

„îţi aminteşti de povestea cu steagul cu zvastică, doctore?" Şi continuă iarăşi cu vocea groasă a lui Hindenburg: „Am auzit că pe ministerul lui Goebbels fâlfâie alt steag. Nu-mi place deloc."

[25] Hitler face aluzie la acordurile privind flota de la Washington (1922) si Londra (1930), care printre altele stabileau tonajul maxim si calibrul maxim pentru diferite tipuri de nave militare. Astfel, crucişătorul de mare tonaj Admira! *Hipper,* lansat în 1939, avea un deplasament de 18.200 de tone, în condiţiile în care erau permise doar 17.500 de tone.

rea de spirit este excelentă. Goebbels face bancuri în serie, individ şters, care pe deasupra mai este si şchiop, s-a certat cu soţia din cauza unei actriţe de cinema frumuşele si preferă ictreacă serile departe de casă.[26]

ebbels povesteşte ultima anecdotă despre Goring, care
uniformele fanteziste şi ordinele în asemenea măsură
se spune că si-ar fi agăţat un ordin chiar si de pijama.
tea îi place lui Hitler. îl însărcinează în glumă pe Hoffmann
din hârtie aurie şi argintie un ordin fastuos şi să i-1 înmâneze
ring cu o diplomă bombastică. Hoffmann râde de se
.deşte. Acest bărbat diform, care a pus mâna pe monopolul
afiilor cu Hitler si care câştigă sume imense din comenzi
tat, se îmbată în fiecare seară.
Itler, în definitiv şeful statului naţional-socialist, nu se seste.
inte ca Hoffmann să apară, obişnuia să întrebe: „Ei, în re este?"

acum îl avertizează pe fotograful Curţii, învăluit în aburi :hiu, să nu se apropie de şemineu, că ar putea exploda, ffmann începe să facă versuri ironice în legătură cu arestările *i,* cărora le cad victimă cetăţeni nevinovaţi ai celui de-al Reich, şi moare de râs. Este vorba de zece fraţi care ajung |nul după altul, într-un lagăr de concentrare.[27] Care-i gluma?

:ăcut vinovaţi de a fi cântat sonate de Mendelssohn sau de ţinut cărţi de Heinrich Heine. Hoffmann recită, respirând ;u de atâta râs:

patrulea a râs de Ley,* au mai rămas doar trei..."

aţă adunarea râde copios, si Hitler se bate entuziasmat ioare. Spune bine

dispus: „Englezii îşi imaginează că stau

oebbels tocmai se îndrăgostise de actriţa Lida Baarova. Soţia gda, a părăsit căminul conjugal şi a plecat la o cură la Dresda.

tervenţia lui Hitler i-a împăcat pe cei doi soţi.

ipularul cântec despre cei „zece negri mititei" servea drept pentru nenumărate versuri ironice.

'ota redactorului sovietic:] Ley: şeful Frontului Naţional-Socia*.

"uncii („Arbeitsfront"). ..^s.,, , . .1., , ;„„,!;

1935: Restaurantul „la Cancelarul Vesel"

51

în Cancelarie ca un buldog gata să muşte, *pe* care n-ai voie să-1 întărâţi. Bine că nu ne pot vedea acum. Astăzi restaurantul Cancelariei ar trebui să se numească *«La* Cancelarul Vesel»."

La *9* noiembrie 1923, Hitler organizase la Miinchen un puci.

împreună cu o mână de naţional-socialisti, dorise să ia puterea în Bavaria si să se extindă de acolo în toată Germania. Cu o seară înainte, la 8 noiembrie 1923, toţi cei implicaţi se adunaseră în berăria Biirgerbrăukeller din Miinchen.

Hitler, mare amator de scene teatrale, a apărut în berărie cu un pistol în mână, a tras în tavan si a declarat că „revoluţia" începuse. A doua zi, la 9 noiembrie, naţional-socialistii din Miinchen au încercat, sub conducerea lui Hitler, să ocupe sediul guvernului, în faţa monumentului de pe Odeonsplatz, Feldherrnhalle, puciştii au fost dispersaţi de trupele guvernamentale. Cincisprezece naţional-socialisti si-au pierdut viaţa.[28]

După ce Hitler a ajuns la putere, la Miinchen se aniversa în fiecare an ziua puciului.

La 8 noiembrie 1935, Hitler a plecat de la Berlin la Miinchen pentru aniversare.

Ca de obicei, a tras la locuinţa sa din Prinzregentenplatz 16.

Aici locuise până la preluarea puterii. Ajuns în faţa casei, a coborât din maşină în haine civile şi cu pălăria de catifea trasă peste faţă. Dintr-o cutie fixată pe bordul maşinii a scos un bici pentru câini, pe care îl purta mereu la el în acei ani. O mulţime de oameni îl aştepta la intrarea în casă. O femeie îmbrăcată sărăcăcios, probabil o muncitoare, s-a repezit din primul rând dorind să se apropie de Hitler. Gărzile de corp ale lui Hitler, membri ai SS, care între timp

săriseră din maşină, au tras-o înapoi. Dar ea a apucat să strige: „Fiihrer, fie-vă milă! Soţul meu este de doi ani în lagăr, nevinovat!" Hitler, care auzise strigătul femeii, s-a grăbit să dispară în casă. In timp ce urca scările, îşi agita biciul si se răstea la gărzile de corp: „Să nu cumva să se mai întâmple aşa ceva! Că vă bag şi pe voi în lagăr!"

In locuinţă, Hitler a fost întâmpinat de menajera sa din Miinchen, doamna Winter. O enigmă pluteşte asupra acestui

[28] In afară de ei au mai fost ucişi patru membri ai forţelor de politie ale landului Bavaria.

icisprezece camere are apartamentul, iar una nu s-a mai ; din 1932. înăuntru, mobilierul are tapiţeria mâncată de i este acoperit de un strat gros de praf. Un miros greu de ai pluteşte apăsător în încăpere. Aici locuise, până în 1932, nepoată a lui Hitler, Nikki, care-i fusese amantă.[29] Relaţia inchi şi nepoată s-a încheiat cu sinuciderea fetei. La câţiva)ă moartea lui Nikki şi înainte s-o cunoască pe Eva Braun, leschidea în fiecare an, în ziua morţii fetei, uşa cu o cheie ; o purta mereu la el si petrecea câteva ore în cameră.

l pentru care Nikki si-a pus capăt zilelor a rămas un mister, a ascunde sinuciderea, oamenii lui Hitler au răspândit lea că, în timp ce curăţa arma lui Hitler, aceasta s-ar fi :at, ucigând-o pe tânără.

eara de 8 noiembrie, Hitler s-a dus, în cămaşa brună a
ilui nazist şi cu „Ordinul Sângelui"[30] la piept, la berăria
brăukeller, unde îl aşteptau deja foştii pucişti. „Ordinul
ui" fusese introdus după preluarea puterii de către Hitler
cordat participanţilor la puci. „Vechiul luptător"* Christian
t 1-a salutat pe Hitler în numele tuturor celor prezenţi.
t st nazist detestat în tot oraşul era pe atunci consilier de
l Bavariei si proprietarul unor grajduri si cai de curse, al
ipodromuri, linii de autobuz si benzinării. Cei adunaţi în
: i-au făcut lui Hitler o primire furtunoasă. După un vechi
german, si-au ridicat halbele în amintirea puciştilor căzuţi.
Ier a ţinut un discurs, în mijlocul vechilor membri de
nu se mai controla deloc. Lovea cu pumnul în masă şi

Dvestea relaţiei dintre Angela („Geli") Raubal si Hitler a ajuns 11 la

cunoştinţa lui Linge şi Gunsche. Adevăratul ei nume de l are să le fi fost necunoscut. Interesant este că amândoi ! :rau o relaţie sexuală între Hitler si nepoata sa ca fiind absolut

iilă.

Drdinul Sângelui" al NSDAP: înfiinţat în martie 1934 şi acordat

lelor care participaseră la 9.11.1923 la conflictele armate sau , seseră trimise pentru a participa la ele.

Moţa redactorului sovietic:] „Vechii luptători" erau numiţi care fuseseră membri de partid încă înainte de preluarea i în 1933. ,: :<:.*itetw;...*; /, .f., ,-*. >

Noiembrie 1935: Hitler la Munchen

53

urla. Chipul i se schimonosise, capul i se bălăbănea încoace si încolo, părul îi cădea dezordonat pe frunte. Discursul semăna cu cele de pe vremea când nu era decât un aventurier politic cu gură mare. Discursul lui Hitler era însă exact pe gustul adunării.

Erau oameni cu un trecut întunecat, care, văzându-se cu avere si putere, duceau o viaţă necontrolată si plină de excese.

Comemorându-i pe puriştii ucişi în noiembrie 1923, Hitler declară pe un ton mistic că el a cucerit puterea cu sacrificii de sânge care au fost aduse pe „altarul luptei poporului".

Vorbeşte despre renaşterea militarismului german, despre puritatea rasei germane, despre ţăranii înstăriţi, purtători ai sângelui german, despre hotărârea sa de a distruge ideile democraţiei si despre comuniştii care sunt în închisori si în lagăre.

Hitler îşi încheie discursul cu strigătul isteric *„fieil!"* si părăseşte cercul „vechilor luptători" decoraţi cu „Ordinul Sângelui". Faţa congestionată îi luceşte de sudoare. A răguşit de tot si de abia mai reuşeşte să scoată un sunet. Cu mâna tremurândă îşi aranjează centironul. Cămaşa brună i s-a lipit de spate. Linge îl ajută să-şi pună haina de piele si-1 conduce la maşină. Imediat ce Hitler a luat loc în maşina încălzită, i se învelesc picioarele într-o pătură de lână, haina este încheiată până la gât, şi gulerul, ridicat. Pleacă apoi cât mai repede spre casă, unde personalul de serviciu îl scoate din transă; Hitler si-a pierdut puterile si are nevbie de băi fierbinţi şi calmante.

A doua zi, la *9* noiembrie, mitul partidului naţional-socialist, născut cu doisprezece ani în urmă în berăriile din Munchen, *a* ajuns la apogeu. Vechii

membri ai grupului de pucişti au mărsămit, în bătăi de tobe si însoţiţi de salve de onoare, cu steagurile cu zvastică pe străzile din Munchen, în frunte cu Gauleiterul Franconiei, Julius Streicher, condamnat de mai multe ori pentru viol.[31] Primul rând al şirului era alcătuit din Hitler, Goring, Rosenberg şi Himmler, toţi în cămăşi brune, toţi cu „Ordinul Sângelui" în piept. Nu lipsea decât „vechiul luptător" Rohm. Locul său între pucişti era ocupat acum de ministrul de

[31] Streicher nu fusese condamnat la închisoare pentru viol, ci pentru participarea la puci şi calomnie. ᵣ , :

i Blomberg. în acest an, sicriele celor 15 pucişti ucişi :ră aduse pe afeturi de tun de la cimitir si depuse în „Sala .oare", ridicată la ordinul lui Hitler în Konigsplatz.[32]

.sul Miinchen era împodobit cu drapele roşii şi brune, menite bolizeze sângele vărsat, cu trei rune din aur, închinate zeului ,nic Wotan. Flăcările care se ridicau din numeroasele cupe i, aşezate pe piloni, reprezentau focurile ritualice ale vechilor

germanici, din care, conform legendelor nordice, eroii se în Walhalla, arcadia vechilor germani.

idul naţional-socialist readucea în acest fel la viaţă miturile

:ult dispărut de mii de ani - si toate astea în Miinchen,

s de catolici fervenţi.

iste vorba despre două „Temple de Onoare" pe partea de est a ; ;platz, construite după planurile lui Paul Ludwig Troost. .,^q

Martie 1936: Ocuparea Renaniei

Capitolul 3

La sfârşitul lunii februarie 1936, Hitler a avut la Cancelarie mai multe întrevederi cu Hess, Goebbels, Goring, cu ministrul de război Blomberg si cu ministrul de externe Neurath, al cărui loc 1-a luat în 1938 Ribbentrop. La aceste întâlniri s-a dezbătut problema remilitarizării Renaniei.[33]

Ministrul de război Blomberg si-a exprimat părerea că era o întreprindere riscantă. Germania nu dispunea în acel moment de suficiente trupe pentru cazul în care puterile occidentale ar fi reacţionat cu forţa armelor.

Un memorandum al Statului Major, prezentat de Blomberg, expunea următoarele raţionamente: statutul Renaniei, stabilit prin Pactul de la Locarno,[34] reprezintă, din punctul de vedere al francezilor, o premisă necesară pentru securitatea Franţei, In afară de asta, zona neutralizată de pe malul stâng al

Rinului este, încă din epoca lui Richelieu, un element important al

[33] Renania fusese demilitarizată conform Tratatului de la Versailles.

Acesta interzicea Germaniei ridicarea de fortificaţii sau staţionarea de trupe pe malul stâng al Rinului, precum si pe o fâşie lată de 50 de kilometri pe malul drept.

[34] Ansamblu de tratate încheiate la 16.10.1925 între Belgia, Germania, Franţa, Marea Britanic, Italia, Polonia si Cehoslovacia.

Consta în Pactul de garantare a Rinului, în care Germania recunoştea graniţa germană de vest stabilită prin Tratatul de la Versailles şi demilitarizarea unei fâşii late de 50 de kilometri de pe malul drept al Rinului, precum şi în diferite acorduri si tratate de arbitraj.

.[v]:>H *Of.- '*

i franceze care tinde spre supremaţie în Europa ilă.[35]

itarizarea Renaniei ar fi fost prin urmare o lovitură îndrepipotriva a două puncte principale ale politicii franceze:

de securitate, care se intensificase după Primul Război îl, si poziţia de supremaţie militară în Europa Centrală, itul Major german estima raportul de forţe dintre Germania :rile occidentale, partenerii Pactului de la Locarno, ca fiind favoarea Germaniei. Statul Major considera că armata :ză singură era superioară forţelor armate de care dispunea inia în acel moment.

;chimb, ministrul de externe Neurath considera că situaţia

era extrem de favorabilă pentru remilitarizarea Renaniei ipus lui Hitler: „Acum ori niciodată!" JHitler 1-a înfuriat atitudinea lui Blomberg si a Statului Major lat: „Ce situaţie anormală!... în statul naţional-socialist, :a trebuie să reprezinte partea combativă!"[36]

Hitler a hotărât remilitarizarea Renaniei, a pornit de lătoarele premise:

'ranţa nu va lua măsuri hotărâte dacă nu este sigură de iul Angliei;

iglia nu va intra într-un conflict armat cu Germania, dat

problema renană afectează în principal interesele franceze;

iglia va sprijini chiar o rezolvare paşnică a problemei :, fiindcă un conflict cu Germania ar sili fără îndoială Franţa :ă apel la Pactul de ajutor reciproc încheiat cu Uniunea ică de guvernul Frontului Naţional în 1935. Acest lucru chide însă Uniunii Sovietice uşa către o poziţie de influenţă itica europeană, ceea ar fi contrar politicii cabinetului de idra.

"rima dintre aceste discuţii în legătură cu ocuparea Renaniei a loc la 12.2.1936. La 2.3.1936, ordinele militare în acest sens i eja pregătite.

slu numai conducerea militară, ci şi reprezentanţi ai Ministerului i erne se temeau de posibile consecinţe diplomatice negative.

i iscuţie avută pe 6.3.1936, Goebbels i-a făcut de aceea „fricoşi".

Reacţiile în €uropa Occidentală

57

Goebbels exclamă patetic: „Mein *Filhrer,* suntem un popor tânăr, francezii sunt depăşiţi, iar englezii au îmbătrânit. Pentru noi pledează dreptul tinerilor, este unicul drept valabil al celui puternic!"

Remilitarizarea Renaniei a început la 7 martie 1936, într-o duminică, dimineaţa devreme.[37] Statul Major i-a prezentat lui Hitler o serie de reacţii ale ataşaţilor militari străini, bazate pe discuţii oficiale cu şeful de secţie al Statului Major german, fostul ataşat militar Rabe von Pappenheim.

Din notele la discuţiile purtate pe 7 martie a rezultat că ataşatul militar francez, generalul Renondeau, care milita, ca si ambasadorul său Franţois-Poncet, pentru un compromis cu Germania nazistă, era deosebit de iritat din cauza acestui pas făcut de Germania, întrevederea dintre Renondeau şi Pappenheim a luat forme aproape dramatice.

La întrebarea lui Pappenheim privind felul în care judecă situaţia creată, Renondeau a răspuns că, într-o situaţie atât de încordată, părerea ambasadorilor şi a ataşaţilor militari nu mai avea nicio importanţă, guvernele erau cele care trebuiau să ia poziţie. La următoarea întrebare a lui Pappenheim, privind felul în care ar urma să reacţioneze, după părerea sa, guvernul francez, Renondeau s-a ridicat si a răspuns cu o exaltare tipic franceză: „Eu, scumpul meu prieten, eu v-aş declara război!"

Ataşatul militar britanic, colonelul Hotblack, a deschis discuţia cu o remarcă sarcastică. I-a spus lui Pappenheim că îi era recunoscător guvernului german pentru „duminica plăcută" pe care i-o oferise cu măsurile luate pe Rin.*

Hotblack a reacţionat mult mai calm decât colegul său francez. Merită reţinută declaraţia sa, conform căreia acum ar trebui făcut tot posibilul pentru evitarea unor acţiuni grăbite şi nesăbuite care după aceea nu ar mai putea fi corectate. Din această declaraţie s-ar putea trage concluzia că la ambasada Angliei se lua în considerare posibilitatea îndeplinirii de către Marea Britamie a unui rol de mediator.

[37] 7 martie 1936 nu căzuse într-o duminică, ci într-o sâmbătă. '

* [Nota redactorului sovietic:] Remilitarizarea Renaniei a început într-o duminică dimineaţă. ... î

isatul militar american, maiorul Truman[38], si adjunctul i aiorul Crockett, care s-au arătat întotdeauna deosebit ilegători faţă de politica internă, externă si mai ales cea ă a Germaniei hitleriste, şi-au exprimat deplina aprobare acest pas făcut în Renania şi 1-au felicitat pe Pappenheim. icelasi timp, cei doi si-au manifestat unele temeri legate . iibile măsuri de reacţie ale altor puteri. După părerea , tele interesate de Pactul de la Locarno nu ar accepta din nu - fără a se mai lua în discuţie aspectul militar si politic stiunii - ca Germania să încalce unilateral obligaţiile , te. La fel ca ataşatul militar britanic, Hotblack, Truman l arat si el că era necesar ca un mediator să intervină din >

centru a detensiona atmosfera.

>penheim a rămas cu convingerea fermă că Truman în chestiunea medierii părerea lui Dodd, ambasadorul

i :an la Berlin. Din cuvintele lui Truman se putea trage

i izia că remilitarizarea Renaniei nu-1 atingea decât în mică ă pe ambasadorul american. Era zguduit doar de faptul ţiunea de forţă a germanilor lezează principiul general olabilităţii tratatelor".

, isaţii militari ai ţărilor mai mici, care continuau să considere i puterea învingătoare cu o armată de prima mână, erau

i ~ere că Franţa nu trebuia să accepte ocuparea Renaniei,

nici nu o va face, ci că trebuia să lupte.

isatul militar al Belgiei, generalul Schmit, era foarte u A declarat cu hotărâre că puterile occidentale nu tolerau mania să încalce unilateral Pactul de la Locarno. A subliniat Ies că remilitarizarea Renaniei leza interesele vitale ale i. Schmit a încheiat discuţia cu Pappenheim exprimând ameninţări abia mascate.

seara zilei de 7 martie, remilitarizarea Renaniei se făcuse Uzarea unor forţe reduse. Din punct de vedere militar era lalma. La graniţa de vest (Aachen, Trier, Saarbrucken)

'îste vorba despre Truman Smith, ataşat militar al SUA la Berlin >35 până în 1939, iar din 1939 până în 1945 specialist în me germane al Serviciului de

Informaţii al Armatei si consilier

ual al generalului George C. Marshall. ,.-;;... ,o.«.. .*! ,. ,

Reacţia Statelor Unite

fuseseră detaşate doar trei batalioane, în subordinul lor se aflau unităţi de poliţie staţionate pe malul stâng al Rhwflui, integrate acum în armată.[39] k

Cu câteva zile înainte, soldaţi în civil, originari din Renania, fuseseră trimişi la ordinul lui Hitler acasă în concediu, îşi duceau uniforma în geamantan si aveau asupra lor arma personală. Aveau sarcina ca la 7 martie să mărşăluiască prin oraşe şi sate pentru a-i pune pe francezi în faţa faptului că „trupele germane intraseră în zonă".

în acelaşi timp, Goebbels a anunţat la radio poporul german si lumea întreagă că „trupele germane trec neîntrerupt podurile peste Rin. Escadrilele întunecă cerul în şiruri nesfârşite..."

Hitler şi Goring ascultau discursul lui Goebbels la un radio marca Siemens în salonul de muzică. Hitler 1-a bătut pe Goring pe umăr şi i-a zis: „Goring, suntem de fapt nişte adevăraţi aventurieri".

Anglia a preluat rolul de mediator. Statul Major german 1-a anunţat pe Hitler că ataşatul militar britanic, Hotblack, cerea de la Germania „un gest împăciuitor" pentru ca Franţa să „poată ţine capul sus". Ataşatul militar american, Truman, i-a sfătuit si el pe nemţi, cu o insistenţă neobişnuită, să facă un asemenea „gest".

în raportul Statului Major se spune că din discuţiile cu Truman s-ar putea trage concluzia că acesta ar fi fost însărcinat de ambasadorul său, sau chiar de Statul Major american, să sprijine rolul de mediator al Angliei prin canalele militare de care dispunea.

Hitler nu a făcut nicio concesie; le-a dat însă puterilor occidentale „pastile calmante", cum se exprima el: într-un discurs rostit în faţa Reichstagului, a oferit, cu ipocrizie, Franţei şi Belgiei posibilitatea încheierii unui pact de neagresiune pe o perioadă de 25 de ani.

Cacialmaua cu Renania reuşise. ⁝ -'" -> wfif'i.v.i; >«

[39] în Renania demilitarizată erau staţionate deja, înainte de intrarea armatei germane, două brigăzi de poliţie, alcătuite din unităţi ale poliţiei de protecţie aflate în cazărmi. La 8.3.1936, acestea au fost încadrate oficial în Wehrmacht.

i pa remilitarizarea Renaniei, Hitler s-a dus acolo pentru

i ăta poporului în chip de simplu cetăţean, cu o haină din azată, după care a plecat la Miinchen, la amanta sa, aun.

a Braun era fiica unui învăţător, înainte să-1 cunoască pe lucrase în atelierul fotografic al lui Hoffmann. După

iierea atât de misterioasă a nepoatei lui Hitler, Nikki, ann a aranjat o întâlnire între Hitler şi Eva Braun, care pe

i avea 20 de ani. Ea a devenit amanta lui Hitler. La ordinul ;-a construit o vilă în strada Wasserburg, în apropierea tei lui Hitler din Miinchen.[40] O vizita însă rareori acolo, î s-o primească în Prinzregentenplatz, pentru a ascunde jlui această legătură.

uns la Miinchen, Hitler a chemat-o pe Eva Braun la el.

a sosirea ei, s-a întreţinut în dialect bavarez cu menajera ni Winter, care-i povestea ultimele bârfe din Miinchen.

ia persoană şireată si abilă avea o mare influenţă asupra iuca un rol important în repartizarea funcţiilor de stat.

i ?ea atenţia lui Hitler asupra prietenilor care vânau posturi, si distincţii. Anni Winter proteja mai ales elementele laie din rândurile tovarăşilor ei de partid, i soseşte cu un mic geamantan. Este tipul de femeie sportivă:

i subţire, ten proaspăt. Se îmbracă cu mult bun-gust. Urcă în fugă. Linge îi deschide. Auzind vocea amantei sale,

i o întâmpină cu bucurie. Face o glumă despre pălărioara

şaua a Evei. Hitler o conduce în biroul său, unde sunt :ite ciocolată caldă si ceai, coniac, praline, fructe şi şampanie îaţă. Cei doi se plimbă ore întregi mână în mână prin

: "ă. Apoi Hitler citeşte ziarele de seară, în timp ce Eva s-a

l at comod în faţa şemineului si ciuguleşte din bunătăţile

' masă. Aşa îşi petrec de obicei timpul când sunt împreună.

i se retrage de abia după miezul nopţii în dormitorul său,

Casa din strada Wasserburger nr. 12 a fost cumpărată de i aful Hoffmann în 1935, la ordinul lui Hitler, cu 35.000 de mărci.

| -aun s-a mutat acolo în 1936, iar în 1937 sau 1938 casa a fost t î pe numele ei. ...,,.., .,..*....;... w :-.: .. uw. _....,;;, . t

Ornanta lui Hitler, €va Braun

61

unde Linge pregăteşte de fiecare dată fructe, ceai şi stimulantele prescrise de noul medic personal, dr. Morell. Eva se duce în camera pregătită pentru ea, dacă nu cumva Linge o conduce acasă.

Morell este un şarlatan în halat alb, care-i aproviziona pe mondenii de pe Kurfurstendamm* cu preparate hormonale.

Hoffmann, prietenul lui Morell de când acesta îi tratează afecţiunea venerică, i 1-a recomandat lui Hitler; acesta i-a acordat curând titlul de profesor si Distincţia de Aur a Partidului pentru „meritele deosebite în cercetarea hormonilor sexuali".[41] Morell îi făcea lui Hitler injecţii stimulatoare. Hitler îl numea pe Morell „salvatorul" său, mai ales în timpul războiului, când nu mai făcea faţă nici măcar o zi fără aceste injecţii.

Relaţia lui Hitler cu Eva Braun era în mod evident anormală.

La Berghof, Eva era văzută deseori cu ochii roşii de plâns şi cu o expresie chinuită. Seara se retrăgea devreme, în timp ce Hitler obişnuia să stea la povesti până noaptea târziu cu colaboratorii săi cei mai apropiaţi. Camerista o găsea de multe ori pe Eva plângând. Atunci când Hitler nu era cu ea, se înviora cu totul, era veselă si naturală, dansa chiar, în anturajul lui Hitler se spunea că Eva Braun era „într-o colivie de aur" si că, în calitate de amantă a lui Hitler, era condamnată la

o viaţă plină de renunţări.

în mai 1937, Hitler a vizitat o expoziţie agricolă la Miinchen.[42] Acolo 1-a abordat ofiţerul de legătură pentru marina militară, căpitanul Albrecht,[43] şi i-a dat raportul. Hitler si-a întrerupt vizita si s-a întors în locuinţa sa din Prinzregentenplatz, unde a dispărut

* [Nota redactorului sovietic:] O stradă elegantă din vestul Berlinului.

[41] Morell era medic specialist în boli de piele si afecţiuni venerice.

Nu există însemnări că i-ar fi prescris lui Hitler, cum se sugerează aici, stimulante sexuale.

[42] La 30.5.1937 Hitler a deschis la Miinchen o expoziţie de produse agroalimentare.

[43] In mai 1937 căpitanul de rangul al treilea Karl-Jesko Otto von Puttkamer era aghiotantul lui Hitler pentru marină. Căpitanul de rangul al treilea Alwin-Broder Albrecht a preluat funcţia de abia în iunie 1938.

echt în birou. Aşteptau sosirea comandantului suprem al
i militare, amiralul Raeder.
er era foarte agitat. Aviaţia militară a Republicii Spaniole
: crucişătorul *Deutschland* care opera în apele spaniole de
lui Franco.[44] Hitler a decis să se răzbune. După o discuţie
mătate de oră cu Raeder, garda de corp a lui Hitler a primit
l de a pregăti întoarcere?, cu avionul la Berlin.
tceastă seară caldă de mai, cele trei limuzine ale lui Hitler
îs de la aerodromul Berlin-Tempelhof la Cancelarie. Hitler
itrat însă în clădire ca de obicei, pe la intrarea principală,
servat, prin parcul care dădea în Goringstrasse. întoarcerea
erlin trebuia să rămână un secret. Von Blomberg, Goring şi
r, care venise şi el la Berlin, mai târziu si Neurath au intrat
in grădina de iarnă.
>lo a avut loc întrevederea.
ios, Hitler îl înjură pe comandantul crucişătorului *Deutsch-*

si îl face papă-lapte fiindcă, în ciuda unei apărări ri'ene excelente, nu a fost în stare să doboare nici măcar gur avion inamic. Chiar în timpul consfătuirii sunt trimise e telegrafice cifrate către navele militare germane din erana. Ele

aduc locuitorilor portului spaniol Almeria ea.[46] Hitler îl roagă pe Linge să întindă pe masa din grădina -ă o hartă a Peninsulei Iberice, care de obicei se află în
lui Hitler; pe ea urmăreşte cum decurge Războiul Civil Dania.

,a 29.5.1937, două avioane ale forţelor aeriene ale Republicii ole bombardaseră crucişătorul blindat *Deutschland* după ce trăsese în ele. în acel atac aerian si-au pierdut viaţa 31 de ari, iar alţi 75 au fost răniţi.

Homandantul navei *Deutschland* era căpitanul Paul Fanger, care tembrie 1937 a fost eliberat din funcţie si numit comandant al :aţiilor din estul regiunii Friesland.

La 31.5.1937, crucişătorul blindat *Admirai Scheer* si patru Dare ale marinei militare germane au atacat portul spaniol ia. Douăzeci şi unu de locuitori ai oraşului au fost ucişi în timpul ii atac ce contravenea dreptului internaţional, iar alţi 55 au aniti.

Războiul Civil din Spania

63

Hitler, care se consideră un strateg, le explică lui Blomberg, Goring si Raeder ce paşi sunt necesari, după opinia sa, pentru a definitiva blocada Madridului, îl critică şi-1 înjură pe Franco:

„în chestiuni militare Franco este un incapabil. Un plutonier si atât. De ce i 1-am trimis pe Faupel? Ce face ăla? Nu-1 stăpâneşte deloc pe Franco."

Hitler îl trimisese pe Faupel în toamna anului 1936 la Burgos, chipurile ca ambasador, în realitate însă drept consilier militar al lui Franco. Bătrânul general, care după Primul Război Mondial activase ca instructor militar în Peru, câştigase acolo experienţă în ceea ce priveşte războaiele civile.

Intervenţia lui Hitler în Războiul Civil din Spania a început în 1936, când se afla la Festivalul Wagner de la Bayreuth.

Tematica legată de vechii germani, pe care Wagner o foloseşte în operele sale, se potrivea cu imaginea perversă a lui Hitler despre puritatea rasei germane. De aceea căuta si întreţinea prietenia cu rudele lui Wagner. Nora lui Wagner, Winifred, îl numea pe Hitler „Wolf" („lup"). Acest lucru îi plăcea în mod deosebit; comparaţia cu sângerosul animal îl impresiona.

într-una din ultimele zile ale Festivalului, Hitler 1-a primit în secret pe contele Welczeck, ambasadorul german în Spania, care dorea să-1 vadă şi să-i prezinte

câţiva membri ai Falangei spaniole.[47]

După această întâlnire, avioane ale „Lufthansa"[48] au început să bombardeze oraşe ale Republicii Spaniole şi să transporte în Spania unităţi franchiste marocane, în acelaşi timp, Hitler, admirator entuziast al lui Wagner, asculta, în compania aleasă a unor europeni şi americani veniţi la Festival, opera *Walkiria.*

Franco însă nu a reuşit nici cu trupele străine din Maroc să înfrângă armatele republicane. A pătruns în suburbiile Madridului, dar forţele sale nu au fost suficiente pentru a cuceri oraşul.

[47] Contele Johannes Welczeck a fost numit în 1926 ambasadorul Germaniei în Spania şi detaşat în 1936 la Paris. Fiul lui Welczeck, Johannes Bernhard, era căsătorit cu Sigrid Laffert, care făcea parte din anturajul lui Hitler. în 1941/42 a fost ataşat militar la ambasada germană din Madrid.

[48] Aviaţia militară germană fusese înfiinţată în 1935; până în acel moment se opera sub acoperire cu avioane ale companiei aviatice civile.

DOSARUL HITLER

j timpul unei discuţii purtate în Cancelaria fiihrerului, în 1937, s-a luat decizia de a i se acorda mai mult sprijin militar |anco. I s-au pus la dispoziţie puternice unităţi ale forţelor [ire aeriene si ale artileriei grele. Legiunea „Condor" a lor militare aeriene opera deasupra Republicii Spaniole, sub Inda generalului de aviaţie Sperrle, care, ulterior, în timpul | de-al Doilea Război Mondial, *a* fost avansat feldmaresal.

afară de sprijinul acordat de forţele aeriene şi de unităţile ' izate, Germania îi livra cu regularitate lui Franco arme, IIP ie si alte materiale de război. Pentru a se ţine totul în secret, I = erau încărcate la Hamburg, pe un chei lăturalnic păzit de i , în cargoboturi civile. Acestea navigau sub escorta unor nilitare germane, care însă păstrau o anumită distanţă, până spaniolă.

a organiza ajutorul militar si tehnic destinat lui Franco itru a coordona diferitele arme care acţionau în Spania, altul Comandament al Forţelor Armate Germane („Wehrlit") a fost înfiinţat un „stat major special W". Şeful său era ralul Jaenecke.'[49]

1-a informat personal pe Hitler despre cum decurgea |oiul Civil din Spania si despre experienţa pe care o acumulau ple germane în luptele împotriva Republicii Spaniole. Hitler ca acţiunile militare împotriva republicanilor să fie lisurate la capacitate maximă. A declarat că urma să-i dea ||ranco tot ceea ce era necesar pentru ca acesta să ocupe cât |repede toată Spania.

11

Sara lui 1937 a trecut. Germania lucra cu înfrigurare la

amul de înarmare. Pentru toamna acelui an erau programate e ale tuturor armelor din proaspăt înarmatul Wehrmacht.

nai armele si unităţile moderne interzise prin Tratatul de la lilles - artileria grea, tancurile, tunurile antitanc, unităţile

Prima întrevedere a nou-înfiinţatei secţii „serviciul general |erg" a avut loc la 27.7.1936, cu scopul de a se discuta detaliile l ului de sprijinire a militarilor spanioli răsculaţi. Din această secţie ţit fiinţă apoi „statul major special W".

Septembrie 1937: Manevrele din Mecklenburg

motorizate, aviaţia militară si artileria antiaeriană - urmau să fie experimentate în stil mare.[50]

„Frontul în Est!" - era lozinca sub care aveau loc în această toamnă manevrele din Mecklenburg si Pomerania.[51] Se intenţiona simularea unei lupte între doi adversari în spaţiul Mării Baltice.

Această problemă juca un rol esenţial în planul elaborat de înaltul Comandament german pentru războiul din Est. Era clar că viitorul inamic nu putea fi decât Uniunea Sovietică. Manevrele erau menite să demonstreze forţa militară a Germaniei, restabilită în urma încălcării Tratatului de la Versailles. Prezenţa lui Mussolini la manevre era menită să sublinieze importanţa militară a axei Berlin-Roma, înfiinţate cu un an în urmă.

Caracterul agresiv din punct de vedere politic si militar al manevrelor era atât de evident încât nu putea fi înţeles greşit nici de Anglia.

Cu toate acestea, maiorul Haig, adjunctul ataşatului militar britanic la Berlin, comunicase Statului Major german, cu puţin timp înainte, că Statul Major britanic îşi exprimase dorinţa de a fi invitat la manevrele din această toamnă. Dorinţa a fost îndeplinită. Statul Major britanic a primit invitaţia la manevrele ' armatei germane. Situaţia era destul de picantă: în septembrie 1937, Hitler, Mussolini si reprezentantul Statului Major britanic, maiorul Montgomery-Massingberd, asistau împreună la manevrele trupelor germane.[52]

Hitler si Mussolini radiau de fericire în poza învingătorilor.[53] Montgomery-Massingberd părea si el mulţumit -

[50] Germaniei îi era interzis prin Tratatul de la Versailles să posede avioane, tancuri, apărare antiaeriană si artilerie grea. în cadrul colaborării dintre armata germană si Armata Roşie, aceste arme au fost experimentate din 1925 până în 1933 în Uniunea Sovietică.

[51] Manevrele armatei germane au avut loc între 19 si 30.9.1937.

Pentru prima dată au participat la ele toate cele trei mari forţe ale armatei. Manevrele nu aveau niciun „moto".

[52] în locul lui Montgomery-Massingberd, la manevrele germane de toamnă a fost prezent şeful Statului Major britanic din acel -' moment, feldmaresalul Cyril John Deverell.

[53] Urmărirea manevrelor a avut loc la 26.9.1937, iar oaspeţilor li s-a prezentat un atac de anvergură realizat de două divizii blindate susţinute de mai multe escadrile de bombardiere.

abil fiindcă totul se îndrepta spre est, şi interesele britanice veau de suferit.

i anturajul lui Hitler se constata cu satisfacţie că prezenţa reprezentant al Statului Major britanic ca oaspete al lui :r la manevre era o dovadă clară că Anglia nu numai că pta construirea si întărirea armatei germane, ci o privea r cu bunăvoinţă, rin aceasta, Anglia a făcut lumii un mare deserviciu. '

1937/38: „flnschluss" - anexarea flustriei

v

'i iiJ

Uf *f*>;|

Capitolul 4

Hitler a petrecut luna noiembrie *a* anului 1937 la Berghof.

Eva Braun îşi adunase acolo prietenele. Erau toate femei cu un comportament uşuratic, chiar ordinar, aşa cum erau obişnuite din boema miinchenezã. La masă discutau fără oprelişti despre cele mai intime lucruri. Dacă ordonanţele SS le aduceau băuturi în camere, ele umblau pe jumătate dezbrăcate fără să se jeneze.

Iar dacă seara se vizionau filme, comentau cu voce tare constituţia fizică a actorilor. „Ce mascul minunat!" le auzeai. Vorbeau la fel de deschis şi despre soldaţii neobişnuit de înalţi din garda de corp a lui Hitler. Le plăcea mai cu seamă să-1 audă pe fotograful Hoffmann făcând glume cinice sau pe doctorul Morell povestind despre cabinetul său de pe Kurfurstendamm.

Hitler nu se prea sinchisea în acele zile de trăncănelile doamnelor. Le considera normale, deoarece, conform principiului său, o femeie trebuia să fie proastă.

O singură problemă îl preocupa în acel moment: Austria.

Deoarece acolo aveau loc mereu ciocniri între naţional-socialiştii instigaţi de la Berlin şi adepţii guvernului Schuschnigg, numeroşi nazişti austrieci erau nevoiţi să se refugieze în Bavaria.

Din ei s-a alcătuit aşa-numita „Legiune Austriacă", pregătită şi antrenată pentru lupte de gherilă urbană de către ofiţeri şi subofiţeri austrieci din Leibstandarte ‚Adolf Hitler". Statul Major al SA-ului austriac, mutat la Miinchen, îi infiltra pe luptătorii antrenaţi din Legiunea Austriacă în Austria pentru acte de sabotaj.

La dorinţa lui Hitler, în faţa castelului de la Berghof s-a ţinut în onoarea sa o paradă a Legiunii Austriece. Hitler i-a îndemnat să nu slăbească lupta pentru o Austrie nazistă. La urma urmei,

itria sa si avea să fie anexată Reichului german într-un *i* altul.

14 noiembrie, în Obersalzberg era aşteptată vizita lui x, lordul păstrător al sigiliului din guvernul Chamberlain.[54] >ersoana sa, Anglia începea negocierile cu Germania în tră cu anexarea Austriei. Lordul Halifax, înalt şi uscăţiv, a a Berghof în jurul orei 3 după-amiaza. Hitler 1-a întâmpinat ia! la intrare, i-a strâns mâna cu prietenie si 1-a condus a garderobă, pa ce si-a dat jos paltonul si două pulovere, Halifax părea

mai slab. L-a urmat pe Hitler în biroul său, unde a avut loc rbirea, în prezenţa lui Neurath si a translatorului Schmidt.

si Halifax au ieşit din birou cam după o oră şi jumătate, and după expresia feţelor, înţelegerea era deplină, pa plecarea lui Halifax, Hitler a rămas foarte bine dispus, ca mâinile şi se lovea peste picioare ca si cum tocmai ar it o afacere bună.

timpul discuţiilor din acea seară, Eva Braun si prietenele amuzau de ţinuta lui Halifax şi de statura sa înaltă şi vă. Hitler i-a luat apărarea, îl lăuda ca pe un politician pt care sprijinea pe deplin pretenţiile Germaniei. Hitler tia că Halifax i-ar fi dat asigurări că Anglia nu va împiedica :a Germaniei faţă de Austria. Mai mult, Halifax declarase glia ar dori să încheie cu Germania un acord paralel cu erlin-Roma. Acesta însă nu ar urma să afecteze relaţiile Germania şi Italia. Hitler a exclamat bucuros: „Am spus-o i, englezii şi noi trebuie să mergem în aceeaşi direcţie, a că şi ei au în politică acelaşi principiu ca si noi: prioritară listrugerea bolşevismului."[55]

/izita lordului Halifax în Obersalzberg a avut loc nu pe 14.11, ibia pe 19.11.1937. în plus, Edward lord Halifax nu mai era în loment lord păstrător al sigiliului, ci preşedinte al Consiliului al guvernului britanic.

ialifax a notat la 21.11.1937, în timpul întoarcerii de la Berlin lis, în legătură cu întâlnirea sa cu Hitler si cu dorinţa acestuia ,unge la o înţelegere cu Anglia: „Dacă nu mă înşel cu desăvârşire, i, de la Hitler până la omul de pe stradă, doresc relaţii de nie cu Marea Britanie." ⁽J o.r, ., ⁽.yj,,j .. ---;,r₇ ,-. ’ʟ ţ.-,

19 noiembrie 1937: Lordul Hcilifax la Hitler

69

După întâlnirea cu Halifax, Hitler le-a strigat legionarilor austrieci care defilau pe lângă Berghof: „Se apropie clipa în care dorinţa voastră va fi îndeplinită!"

De abia se sfârşise anul 1937 că agitaţiile iscate si întreţinute de partidul hitlerist în Viena au atins stadiul de care avea nevoie Hitler. Dar buna sa dispoziţie

de după convorbirea promiţătoare cu Halifax se evaporase. Guvernul de la Viena se opunea în continuare cu încăpăţânare Anschlussului.

Schuschnigg si monopolista austrieci se opuneau Anschlussului fiindcă acesta le răpea independenţa economică si le nimicea propriile planuri agresive. Pentru ei era valabilă formula conform căreia Austria era al doilea stat german si avea o misiune specială în Europa de Sud-Est. Cercurile apropiate lui Schuschnigg justificau ideea unei Austrii independente de Germania argumentând că în războiul din 1914-1918 Austria ar fi determinat popoarele slave să lupte pentru naţiunea germană.

Indignat de atitudinea guvernului Schuschnigg, Hitler 1-a convocat pe acesta la el în Obersalzberg. Cancelarul austriac a ajuns acolo la 11 februarie 1938.[56] Hitler 1-a primit pe Schuschnigg în birou fără niciun ceremonial. Era încruntat, cu o expresie întunecată, în acest fel dorea să-i arate lui Schuschnigg încă de la început ce furtună îl aştepta. Convorbirea a avut loc fără martori.

In curând însă, vocea tunătoare a lui Hitler s-a auzit pe tot etajul: „Dumnezeule mare! Ce-ţi imaginezi? Eu, un austriac, am fost ales de providenţă să construiesc Marele Reich german!

Şi dumneata mi te pui în cale? O să te strivesc!"

Hitler a sunat după Linge, care era de serviciu la uşa biroului.

Când acesta a intrat, i-a văzut pe Schuschnigg, care se făcuse mic, si pe Hitler, negru de furie. Cu ochii scânteietori, s-a răstit la Linge: „Să vină generalul Keitel!"

Din cauza vizitei lui Schuschnigg, Keitel se afla încă de dimineaţă la castel, încălţat cu cizme cu pinteni, în uniformă completă şi înarmat, părea zeul Marte în persoană.

[55] întâlnirea cu Schuschnigg, însoţit de înalţi funcţionari şi de ambasadorul german la Viena, Franz von Papen, nu a avut loc pe 11, « pe 12.2.1938 în Obersalzberg.

c-:itel era cel mai fidel general al lui Hitler. îi luase locul lui iberg, care căzuse în dizgraţie din cauza atitudinii indecise re dăduse dovadă în momentele remilitarizării Renaniei.

esta Hitler avea să-1 mai pomenească: „Este prea moale iu mine. Nu-mi serveşte în planurile mele viitoare."[57] i:itel era în grădina de iarnă când 1-a chemat Hitler. S-a 5 cu sabia, a aruncat, ca si Hitler, o privire critică în oglinda nare, asigurându-se că arăta destul de războinic, şi a urcat , cu armele zăngănind, scările către biroul lui Hitler.

. scurt timp după aceea, Keitel 1-a condus jos pe Schuschnigg.

ţii care stăteau pe acolo erau de părere că Schuschnigg un aer destul de prăpădit. Acesta s-a retras buimăcit, făcând scare stângace care, după cum spuneau SS-istii râzând, ar buit să fie un salut hitlerist.

i cină, Hitler a demonstrat cum „îl terminase" pe nefericitul ;lar: „Când a intrat Keitel, 1-am întrebat: câte divizii avem miţă, Keitel? Şi apoi: ce ştim despre armata duşmanului, l? Şi Keitel răspunde cu dispreţ: «Nici nu merită să vorbim, *Fiihrer.* N-a existat decât un singur protagonist - zeul oiului, Keitel»", a încheiat Hitler râzând în hohote.

i scurt timp după ce 1-a primit pe Schuschnigg, Hitler s-a > la Berlin, în Cancelarie circulau zvonuri că, după informaţiile 11 isadorului german la Viena, von Papen, Schuschnigg continua pună de-a curmezişul şi ceruse ajutorul Angliei, în Cancelarie eput o activitate febrilă. Hitler 1-a primit pe Henderson, isadorul englez la Berlin. A avut apoi o serie de întrevederi jring, Keitel şi cu şeful armatei de uscat, von Brauchitsch. Se iu convorbiri telefonice agitate cu Viena. în după-amiaza zilei L martie, Goring a apărut la Hitler. Seara au fost sunaţi de la i. Hitler a ordonat preluarea convorbirii în salonul de muzică, oine izolat. La telefon era Seyss-Inquart, căpetenia naziştilor ieci. înainte ca Hider să apuce să spună un cuvânt, legătura itrerupt. Convorbirile telefonice îl iritau întotdeauna, dar .11 era de două ori mai nervos decât de obicei.

Motivul demiterii lui Blomberg a fost căsătoria sa cu o prostituată [tecedente penale. , > ,,*!>, . . i >... .u v < w

12 februarie 1938: Convorbirea cu Schuschnigg

Hitler nu se împăca deloc cu telefonul. De multe ori legătura îi era bruiată de alte convorbiri, ceea ce ducea uneori la situaţii absurde, întrebat odată cine era, a răspuns conform adevărului, iar de la celălalt capăt al firului s-a auzit:

„Eşti nebun!" La Bayreuth a fost întrebat la telefon cât este ceasul. Altă dată, pe când Hitler vorbea cu Eva Braun, i s-a spus: „Nu sunt permise convorbirile particulare!"

în cazul convorbirii telefonice cu Viena din 11 martie, era evident că centrala Cancelariei nu reuşea să facă fată situaţiei.

Din motive obscure, nu era suficient curent pentru a face legătura în apartamentul particular al fuhrerului. Hitler şi Goring au venit în cele din urmă la centrală, iar Hitler a preluat convorbirea de acolo. După o lungă pauză a răspuns cineva, dar nu era decât tehnicianul telefonist. Hitler şi-a pierdut definitiv răbdarea şi 1a însărcinat pe Goring cu „dificila" problemă.

Goring, care, masiv cum este, are nevoie de aproape tot spaţiul din jur, reuşeşte în cele din urmă să stabilească legătura cu Seyss-Inquart şi strigă în receptor: „Alo, Seyss, ce se întâmplă acolo la voi?" Ascultă o jumătate de minut si îl întreabă în şoaptă ceva pe Hitler. Acesta stătea lângă canapea, cu un genunchi sprijinit de ea, şi răsucea nervos şnurul unei draperii. Dintr-odată, a tras atât de tare de el că toată draperia a căzut pe canapea.

Hitler a strigat: „Da, da, să acţioneze!" Goring a încheiat convorbirea spunând: „Totu-i în regulă, ne-am înţeles. La revedere!"

Faptul că Schuschnigg organiza un referendum în chestiunea anexării Austriei la Germania 1-a înfuriat la culme pe Hitler.

A doua zi, la 12 martie, la ora 9 dimineaţa, Hitler a decolat de la Berlin şi s-a îndreptat, escortat de avioane de vânătoare, spre aerodromul Oberwiesenfeld de lângă Miinchen, unde a aterizat.

De acolo a plecat cu maşina la statul major al Grupului de Armate „Von Bock", care se afla la Miihldorf, la graniţa austriacă.

în aceeaşi zi, trupele germane au intrat în Austria.

Hitler a ajuns cu avangarda Leibstandarte către seară la Linz.

Acolo a anunţat de pe balconul primăriei anexarea Austriei la Reichul german. Alături de el se afla noul cancelar austriac, favoritul său, Seyss-Inquart. Schuschnigg îi cedase locul în grabă.

14 martie, Hitler a sosit la Viena. Leibstandarte preluase

sarcina asigurării securităţii în oraş. Hitler s-a cazat la iul Imperial, unde cardinalul Bisericii Catolice, Innitzer,

at bun venit „Fiihrerului" său. La Viena, Hitler a proclamat

le Reich german.

doua zi, militarii Garnizoanei Viena purtau deja vulturul 'ian pe uniformă.

urma Anschlussului, aliaţii Germaniei, Ungaria si Italia,

i acum graniţe comune cu Reichul. Cehoslovacia, în

ib, era înconjurată de la nord, sud si vest.

ordinea de zi a intrat de acum anexarea acestui stat paşnic.

;sa germană se vorbea deschis despre o anexare a Cehosloca parte a planului de agresiune a lui Hitler împotriva

ii.

i egătirea a început cu instigarea sudeţilor, germani stabiliţi

iele de graniţă ale Cehoslovaciei. Conducerea organizaţiei [1] aţional-socialiste îi împingea spre acţiuni de provocare

triva cehilor.[58]

impania de calomniere a Cehoslovaciei a atins apogeul la

-esul partidului naţional-socialist german desfăşurat la

berg în prima jumătate a lunii septembrie 1938.

mgresul partidului a avut loc sub lozinca „Germania Mare"

;rvit expunerii planului de expansiune germană către est.

[1]' a jucat rolul protectorului sudeţilor, chipurile persecutaţi

hi. în discursul său din 12 septembrie a declarat: „Nu voi i olera ca cehii să dea ordine celor trei milioane si jumătate

rmani!"[59] Acest discurs isteric era plin de calomnii şi jigniri

resa Cehoslovaciei.

în Cehoslovacia, stat creat după Primul Război Mondial, trăiau de 3,5 milioane de germani. Din 1933, tensiunile dintre itatea germană si statul cehoslovac s-au amplificat, iar Hitler losit de aceste tensiuni pentru a cere cedarea Regiunii Sudete Reichul german.

Hitler a spus textual: „,.. dar cer ca asuprirea celor 3,5 milioane -mani din Cehoslovacia să înceteze, iar locul ei să-1 ia dreptul."

12 martie 1938: Invadarea flustriei

Concomitent se derulau pregătirile militare. Trupele germane comandate de generalul von Leeb au fost concentrate la graniţa cehă. Armata austriacă, înglobată acum în armata germană, a fost instruită în grabă de generalul List după modelul prusac.

Hitler nu se sinchisea de obligaţiile de aliat ale Franţei faţă de Cehoslovacia. Spunea: „Francezii nu vor trece de Linia Maginot!"[60]

Discursul lui Hitler la congresul partidului de la Niirnberg si concentrarea trupelor germane la graniţa cehă au avut la Londra efectul scontat.

La 15 septembrie - când congresul de abia se sfârşise premierul britanic, Neville Chamberlain, a aterizat pe aeroportul din Salzburg, situat în apropiere de castelul lui Hitler, Berghof. La aeroport, Chamberlain si însoţitorii săi au fost întâmpinaţi de ministrul de externe, Ribbentrop, si de şeful protocolului, baronul Dornberg.[61]

Hitler, îmbrăcat în uniforma nazistă, îl aşteaptă pe Chamberlain la scara castelului. Alături de el, aghiotanţii Briickner şi Schmundt, precum şi ambasadorul Hewel, însărcinatul permanent al lui Ribbentrop pe lângă Hitler.

Hitler îl salută pe Chamberlain cu braţul ridicat, englezul răspunde prietenos cu pălăria, îşi strâng mâna, îşi prezintă reciproc colaboratorii şi urcă apoi împreună scara. La intrare este plasat un lung şir de SS-işti cu tobe. Hitler şi Chamberlain trec în revistă

---

[60] Centură de apărare, denumită după ministrul de război Andre Maginot, lungă de 150 de kilometri, situată de-a lungul graniţei franco-germane. Consta în 39 de fortificaţii, 70 de buncăre, 500 de blocuri de artilerie si infanterie, precum si 500 de cazemate, posturi de observaţie si adăposturi subterane. Linia Maginot, construită între 1929 si 1932 si considerată de netrecut, a dus în Franţa la o percepţie falsă asupra situaţiei militare, fapt ce i-a fost în cele din urmă fatal, împingând-o spre o strategie defensivă care s-a sfârşit, în primăvara lui 1940, cu înfrângerea armatelor franceze.

[61] Chamberlain, care venise cu avionul doar până la Miinchen si de acolo a călătorit cu trenul până la Berchtesgaden, era însoţit de consilierul său economic si de şeful biroului pentru Europa Centrală al Foreign Office. Neviîle Henderson, ambasadorul britanic la Berlin, [er]a d? asemenea prezent.

de onoare. Chamberlain salută cu pălăria; de braţul stâng na umbrela.

der îl conduce pe Chamberlain la garderobă si apoi în biroul de la primul etaj, unde îi urmează Ribbentrop si translatorul nidt. Colaboratorii lui Chamberlain sunt conduşi în grădina irnă si serviţi cu cafea.

upă o întrevedere de trei ore cu Hitler, Chamberlain îşi ia as-bun. în faţa castelului îl întâmpină din nou ropotul de

al gărzii de onoare. Hitler îl conduce pe premierul britanic aşină, unde cei doi îşi strâng încă o dată mâna cu cordialitate.

Ihamberlain pleacă înapoi la Salzburg, însoţit de Ribbentrop, :trece noaptea acolo, la hotelul Osterreichischer Hof. A doua : întoarce cu avionul la Londra.

upă plecarea lui Chamberlain, Hitler se plimbă încoace si Io cu ambasadorul Hewel. Se deschid, una câte una, uşile erelor în care Eva Braun si prietenele ei au aşteptat plecarea

eţilor britanici. Atmosfera oficială din castel dispare încetul icetul.

basadorul Hewel relatează că guvernul britanic ar fi fost

at de tonul militant de la congresul partidului national-socialist; ceea, Chamberlain a dorit să-1 întâlnească pe Hitler personal, :ru a-şi face el însuşi o imagine despre pretenţiile acestuia, enţii care în prezent se referă la dreptul pe care Germania inele că 1-ar avea asupra Regiunii Sudete. Chamberlain a de înţeles că atitudinea Londrei în această chestiune ar fi rabilă Germaniei. El ar fi dispus să se întoarcă în Germania

ru a discuta felul în care ar fi posibilă predarea Regiunii ete către Germania.

inge se uită la ceas. A sosit ora cinei. Il anunţă pe Hitler că l este pregătit, în sufragerie, Hitler le salută pe doamnele

au venit la castel din vilele lor - soţia inspectorului general mstrucţiilor, Albert Speer, şi cea a Reichsleiterului* Martin nan. Hitler o conduce la masă pe doamna Speer, al cărei ivea să devină mai târziu cunoscut drept şef al unor uriaşe

Grad superior în SS, corespunzând aproximativ gradului de naresal din armată, (n.tr.) ;,>;#« - . s(«r

Septembrie 1938: Cehoslovacia

75

armate de sclavi alcătuite din prizonieri de război si cetăţeni paşnici, îi urmează Borman cu Eva Braun, apoi toţi ceilalţi, şi în curând sufrageria se umple de zumzetul conversaţiilor de la masă. Femeile, care 1-au urmărit pe Chamberlain de la fereastră, fac glume pe socoteala englezului demodat care nu se desparte niciodată de umbrelă. Hitler declară fanfaron: „Bătrânul s-a urcat în avion pentru prima dată în viaţa lui ca să vină la mine." Si remarcă ironic: „Va mai fi ţinta glumelor voastre."

într-adevăr, Chamberlain s-a întors în Germania după o săptămână, la 20 octombrie[62] - de data aceasta cu un întreg grup de colaboratori. Negocierile au avut loc de astă dată la Bad Godesberg, pe Rinul Mijlociu, la o distanţă de o sută de minute de zbor de Londra. Convorbirile s-au purtat la hotelul Dreesen.

Proprietarul acestuia, Dreesen, şi soţia sa erau vechi prieteni de partid ai lui Hitler. Locuise la ei încă dinainte de 1933. După preluarea puterii de către Hitler, Dreesen a devenit preşedinte al Asociaţiei naţional-socialiste a hotelierilor.[63] în onoarea britanicilor, hotelul Dreesen a fost decorat cu mobile si covoare noi.

Hitler şi anturajul său sunt cazaţi acolo, în timp ce Chamberlain locuieşte pe celălalt mal al Rinului, la hotelul Petersberg.

în seara zilei de 22 septembrie, oaspeţii britanici sunt trecuţi cu un feribot peste Rin, la Bad Godesberg. Ribbentrop şi baronul Dornberg îl însoţesc pe Chamberlain la hotelul aflat în apropiere, unde îl aşteaptă Hitler.

Ribbentrop poartă demonstrativ şi împotriva etichetei diplomatice un costum de stradă foarte simplu, cu cămaşa brună nazistă.

Trec printre două şiruri de SS-işti si urcă la primul etaj. Cea mai mare cameră din apartamentul lui Hitler serveşte drept sală de discuţii. Hitler este deja prezent.

[62] Aici redactorilor le-a scăpat evident o greşeală, după cum se poate deduce din contextul documentului. Delegaţia de negociatori britanici a sosit în Germania la 22.9.1938.

[63] Fritz Dreesen i-a oferit lui Hitler, după eliberarea sa din închisoare, în 1925, un concediu de odihnă gratuit în hotelul familiei Dreesen de pe Rin. NSDAP a folosit de atunci această casă primitoare pentru congrese si recepţii oficiale. Dreesen nu era preşedintele Asociaţiei Hotelierilor si Proprietarilor de Restaurante Germani, dar s-a angajat în diverse asociaţii si corporaţii.

ipă o oră, Chamberlain apare din nou în vestibul; peste j,nt postate gărzi din SS. Chamberlain nu mai pare atât de imit ca înainte de întrevedere. Se urcă în maşina care-1

feribot.

iewel le spune lui Briickner si Linge: „Fuhrerul şi Ribbentrop pum trebuie să te porţi cu englezii. Ridică pretenţii tot mai si Chamberlain trebuie să bage tot mai adânc mâna în |nar. Dar City-ul nu se interesează de morală; cei de acolo Itiu decât de afaceri. Gentlemenii cei aristocraţi ştiu si ei bine că sunt mari cămătari." aceeaşi seară, Dornberg, care era cazat la hotelul brita)ir, a anunţat că apăruse Henderson, ambasadorul britanic Irlin. La scurt timp după aceea, Henderson a venit la Hitler tel pentru a negocia cu el ca reprezentant al

lui Chamberlain.

|t condus în biroul lui Hitler. Ribbentrop, care stătea în uşă, krebat pe Henderson direct si brutal: „Ei, Mr. Henderson, pune Mr. Chamberlain?" Henderson s-a strecurat pe lângă încăpere. Hitler spunea deseori după întrevederile cu ierson că acesta acţiona în favoarea Germaniei şi transmitea Jiat la Londra toate dorinţele nemţilor, lupă plecarea lui Henderson, Hewel este chemat la Hitler şi sntrop. Apoi o secretară este chemată la Ribbentrop pentru lografia. Din camera lui se aude ţăcănitul maşinii de scris, se formulează în grabă pretenţiile lui Hitler faţă de ^slovacia, care urmează să fie transmise în aceeaşi seară licilor. Hewel îi aduce paginile scrise lui Hitler, pentru ca să le corecteze, apoi se întoarce cu ele la Ribbentrop.

:>dată aleargă chiar Ribbentrop însuşi cu paginile în mână la Ir. La redactarea pretenţiilor participa si Gaus, şeful secţiei a Ministerului de Externe, în cele din urmă, textul este ctat. Dar Hitler tot nu este mulţumit, îl cheamă pe Linge şi ca Hewel să-i mai aducă o dată ultima parte. Lucrurile nuă în acest fel până noaptea. Lumina arde până târziu si în Petersberg, pe celălalt mal al Rinului, unde este cazat iberlain, iar feribotul traversează Rinul de mai multe ori.

|upă douăzeci de ore, în seara zilei de 23 septembrie, iberlain vine iarăşi la hotelul lui Hitler. întrevederea,

22 septembrie 1938: întâlnirea cu Chamberlain

desfăşurată în prezenţa lui Ribbentrop si a lui Schmidt, durează mult. în timpul discuţiilor a fost nevoie de hărţi ale Cehoslovaciei, pe care le-a adus Hewel. După ce a ieşit din biroul lui Hitler, acesta a spus satisfăcut că acum lucrurile mergeau ca unse.

A adăugat: „Fiihrerul nu este prea amabil cu Chamberlain si a exercitat o presiune foarte puternică. Chamberlain a făcut în numele Angliei promisiuni destul de clare în ce priveşte predarea Regiunii Sudete către Germania. Va trebui să accepte si celelalte pretenţii ale noastre."

La scurt timp după aceea, negocierile s-au încheiat. Hitler si Chamberlain au coborât scara. Lângă un palmier din vestibul le-a tăiat calea Hoffmann, fotograful lui Hitler. A făcut, cu bliţul, o fotografie care spune multe: Hitler cu premierul britanic Chamberlain, sub „palmierul păcii".

Chamberlain s-a întors la Londra, iar Hitler la Berlin. Acolo *a* aşteptat răspunsul guvernului cehoslovac la pretenţiile sale pe care britanicii le înaintaseră guvernului de la Praga. Dar Praga nu s-a supus.[64] Hitler este furibund. Spune: „Nu mai negociem nimic. Pornim la atac!" Gărzii de corp îi dă ordinul să îmbrace uniforma cenuşie a Wehrmachtului în locul celei negre *a* unităţilor SS, pentru a demonstra atmosfera războinică.

în aceste zile, la Hitler se perinda ambasadorul italian la Berlin, Attolico, în uniforma fascistă a Cămăşilor Negre din Italia.

Pe 27 septembrie 1938 a apărut de patru ori. După ce a părăsit a treia oară în acea zi Cancelaria Reichului, Hitler i-a spus lui Linge, care aducea ziarele, pe un ton în care se amestecau supărarea si mulţumirea: „Ăsta face pe el de frică! Dacă ne-am lua după sfaturile lui, n-am termina niciodată treaba asta!"

Seara târziu s-a anunţat în Cancelarie că Mussolini 1-ar fi convins pe Hitler să acccepte convocarea unei conferinţe a celor

[64] Marea Britanic si Franţa au sprijinit această atitudine a Cehoslovaciei. Chamberlain 1-a ameninţat pe Hitler cu „măsuri ofensive" si a dat ordin flotei britanice să se pregătească de război.

Franţa i-a înrolat pe rezervişti.

puteri, Germania, Anglia, Franţa şi Italia, pentru soluţionarea emei sudete.[65] La 28 septembrie, Hitler se pregăteşte e:-tdimineată pentru călătoria la Miinchen, unde urma să aibă

nferinţa.[66] Trenul lui Hitler a plecat seara din gara Anhalt ;rlin si a oprit a doua zi dimineaţă la Kufstein/Tirol. Hitler

să-1 întâlnească aici pe Duce în drumul spre Miinchen.

peron, nici ţipenie. Gara este închisă. Pe linia de vizavi te trenul Ducelui. Mussolini coboară dintr-un vagon; Hitler e în întâmpinarea lui. îi strânge aliatului său ambele mâini)riveste în ochi plin de înţeles. Se urcă amândoi în nul-salon al lui Hitler şi continuă împreună drumul spre :hen. La Miinchen, Hitler şi Mussolini merg împreună la ui Prinţul Cari, unde sunt cazaţi Ducele si ginerele său, le Ciano, ministrul de externe al Italiei.

: străzile din Miinchen, conferinţa celor patru puteri nici

simte. La ordinul lui Hitler, în acele zile fuseseră interzise

ovaţiile publice, în acest fel dorea să le dea de înţeles 'f de stat străini că

Germania naţional-socialistă dispreţuia Ţintele internaţionale. Hitler nu avea o părere bună despre îrinţele si şedinţele parlamentare: „Vorbării." lamberlain a fost întâmpinat la aeroportul Oberwiesenfeld rigă Miinchen de Ribbentrop şi de consilierul de stat bavarez tian Weber, care a apărut în uniforma unui conducător tlgadă SS. Acest speculant în stil mare din Miinchen si ian aprig al bolşevismului era considerat omul potrivit ru a participa la primirea premierului Majestăţii Sale regele i Britanii.

Mussolini, la rândul său, îndeplinea cu această ofertă de mediere inţă a lui Chamberlain.

Ambasadorul Italiei, Bernardo Attolico, a venit la Cancelarie de nulte ori pe 28, nu pe 27.9.1938, pentru a transmite dorinţa lui olini de convocare a unei conferinţe. La orele 15 i-a transmis ia acordul lui Hitler. Decizia privind convocarea Conferinţei Miinchen a fost făcută cunoscută oficial la 28 septembrie 1838, î 19.40. Hitler si-a pregătit prin urmare plecarea la Miinchen de pe 28.9.1938, după-amiaza târziu.

28 septembrie 1938: fIttolico la Hitler

79

Pentru Chamberlain si colaboratorii săi fusese rezervat hotelul Regina. Premierul francez Edouard Daladier a fost întâmpinat la aeroport de Goring. Daladier a fost cazat la hotelul Vier Jahreszeiten. Conferinţa s-a întrunit pe 29 septembrie în „Casa Brună", sediul partidului naţional-socialist.[67]

înainte de începerea conferinţei, Hitler 1-a luat pe Mussolini si, împreună, s-au dus la „Fiihrerbau", sediul fuhrerului. Acolo au aşteptat în biroul lui Hitler sosirea lui Chamberlain si a lui Daladier. înspre ora 13, ropotul de tobe al gărzii de onoare S S a anunţat sosirea lui Chamberlain. îl însoţea Ribbentrop.

A fost ajutat să-si scoată paltonul, iar Chamberlain a urcat scara împodobită cu flori până la biroul lui Hitler. Peste tot pe coridoare erau postaţi SS-işti cu figuri imobile, îngheţate. Aveau ordin să creeze impresia unor soldaţi gata de marş. Chamberlain a răspuns salutului lor „Hetf *Hitler*" cu o mişcare prietenoasă din cap.

Ca si SS-istii, Hitler poza la rândul său în soldat gata de luptă. Voia să-i demonstreze lui Chamberlain că avea în faţa sa un bărbat pe care cehii îl înfuriaseră. Şedea în mijlocul încăperii împreună cu Mussolini şi aştepta, fără să se ridice, ca Chamberlain să se apropie de el. Hoffmann făcea fotografii, si în lumina birtului Hitler i-a întins mâna lui Chamberlain, rece si cu o figură impasibilă.

Mussolini îl salută şi el cu destulă rezervă pe Chamberlain.

Fără multe discuţii, Hitler îi pofteşte pe şefii de guvern din Anglia, Franţa şi Italia să ia loc la masa rotundă din faţa şemineului.

Hitler sade ca de obicei cu spatele la fereastră, pentru ca faţa să-i rămână în umbră. La stânga sa a luat loc Chamberlain, îngrijorat si încurcat. Daladier şi Mussolini se aşază pe canapea, în stânga lui Hitler; ambii au adoptat o figură demnă şi hotărâtă.

Aşa a început Conferinţa de la Miinchen.

După pauza de prânz, translatorul Schmidt iese din biroul lui Hitler. Roagă să fie chemaţi generalul Keitel şi colonelul Schmundt, si să aducă o hartă militară.

[67] Conferinţa a avut loc în asa-numitul „Fuhrerbau", sediul din Miinchen al fuhrerului, o clădire reprezentativă a NSDAR terminată în 1937. în următoarele pasaje ale textului rus, denumirea este folosită corect.

;'.-f *i't* €K»si-

'articipanţii la conferinţă stau acum în jurul unei mese lungi :are au fost întinse hărţile. Conferinţa începe să semene a isie de stabilire a frontierelor, nspre seară, Hitler şi-a atins ţelul pe care-1 stabilise pentru

stă zi. Tratatele internaţionale care protejau integritatea :orială a Cehoslovaciei nu mai erau decât nişte foi de hârtie

valoare. La întrebarea retorică a lui Hitler „si dacă cehii or?", Daladier a răspuns cu o voce tăioasă, deşi între Franţa Cehoslovacia exista un tratat de alianţă: „Dacă nu vor, îlenţă? Trebuie să vrea!"

itler pare neobişnuit de proaspăt şi vioi. Este foarte bine us. îi ordonă lui Linge să aducă Cartea de oaspeţi a „Casei

.e". Toţi şefii de stat ai celor patru puteri - Hitler, Mussolini, mberlain si Daladier - îşi pun semnătura sub data de eptembrie 1938, atât de fatidică pentru popoarele doritoare >ace - „în amintirea acestei zile plăcute".[68]

;tfel s-a încheiat Conferinţa de la Miinchen.

lider şi Mussolini au plecat cu maşina la gară. Hider şi-a luat rămas-bun de la Mussolini. Trenul se pusese deja în mişcare " Ducele s-a aplecat pe fereastră pentru a-i mai strânge o

mâinile lui Hitler. De la gară, Hitler a plecat la apartamentul din Prinzregentenplatz.

Chamberlain şi Daladier i-au informat despre rezultatele ferinţei pe reprezentanţii Cehoslovaciei care se aflau la ichen: desprinderea Regiunii Sudete şi a teritoriilor

islovaciei care se învecinau cu Austria. Cehii nu fuseseră isi la Conferinţa care dezbătea şi hotăra soarta ţării lor. Au

>tat rezultatul la hotelul Regina, unde era cazată şi delegaţia ică condusă de Chamberlain. Ribbentrop remarcase rânjind igătură cu decizia de a-i caza pe cehi şi pe britanici în aceeaşi |ire:,Acolo n-or să facă prostii!"

aladier s-a întors a doua zi cu avionul la Paris, în aceeaşi

30 septembrie, Chamberlain a cerut o nouă întrevedere

itler. Ambasadorul Hewel 1-a condus în locuinţa particulară

Hitler din Prinzregentenplatz. Locul era menit să sublinieze

Tratativele au durat 13 ore; aşa-numitul Acord de la Munchen t semnat de fapt pe 30.9.1938 'la ora 2.30.

Octombrie 1938: Ocuparea Regiunii Sudete

caracterul neoficial al întâlnirii. După o oră, Hitler a chemat-o pe secretara sa Johanna Wolf. Imediat după aceea, în camera Evei Braun se aude ţăcănitul maşinii de scris. Secretara bate la maşină o declaraţie comună a lui Adolf Hitler şi Neville Chamberlain.

Copia finală le este prezentată celor doi în mai multe exemplare pentru semnătură. Amândoi semnează documentul care anunţă lumii întregi că relaţiile anglo-germane sunt de importanţă capitală pentru asigurarea păcii în Europa si că Acordul de la Miinchen (care stabileşte împărţirea Cehoslovaciei) este privit de cele două ţări ca „un simbol al dorinţei popoarelor noastre de a nu mai purta niciodată război unul împotriva celuilalt".

Cu o expresie fericită, Chamberlain bagă documentul în buzunarul interior al hainei şi îi strânge îndelung mâna lui Hitler.

Ieşind în stradă, scoate cu un gest extrem de prietenos pălăria ca răspuns la salutul hitlerist al SS-istilor care nu-si pot ascunde mirarea în faţa unui Chamberlain atât de mulţumit.

în aceeaşi zi, Chamberlain se urcă din nou în avionul care 1-a adus de trei ori în Germania lui Hitler.

Chiar a doua zi, la l octombrie 1938, trupele germane, sub comanda general-colonelului von Leeb, au intrat în Cehoslovacia şi au trecut nestingherite de linia de fortificaţii construită de francezul Maginot, pe care premierul francez Daladier şi cel britanic Chamberlain o deschiseseră pentru Hitler.[69]

Regiunea Sudetă si alte câteva zone situate de-a lungul fostei graniţe austriece au fost înglobate în cel de-al „Treilea Reich".

Momentul Miinchen, rezultatul strădaniilor Angliei si Franţei de a îndrepta agresiunea lui Hitler dinspre Vest către Est, a devenit astfel prologul celui de-al Doilea Război Mondial.

Rezultatele de la Miinchen au fost prezentate opiniei publice de la Londra si Paris drept „salvare a păcii".

Ribbentrop i-a relatat lui Hitler că lui Daladier i s-a făcut, la întoarcerea la Paris, o primire triumfală pe aeroportul Le Bourget.

Au fost prezenţi membri ai guvernului francez, reprezentanţi ai Senatului, ai industriei si băncilor, precum si membri ai corpului

[69] Cehoslovacia construise cu ajutorul Franţei, între 1936 si 1938, o linie de fortificaţii la graniţa cu Germania si cu Polonia.

latic. Daladier a fost felicitat pentru victoria sa diplomatică.

[!] sadorul american, Bullit, prezent si el, a dorit să fumeze rât o ţigară cu consilierul de ambasadă, Brăuer - care-1 .ia pe ambasadorul german, contele Welczeck, absent la lată - „pipa păcii", după cum s-a exprimat, ladier a fost dus literalmente pe braţe până la maşină, în le mulţimii: „Trăiască Daladier! Trăiască Chamberlain!"

:nceput anul fatidic 1939.

tler s-a întors pe 12 ianuarie de la petrecerea dată de le naştere a lui Goring la Cancelaria Reichului si i-a găsit , în fumoarul cufundat în semiîntuneric, pe Hess, Goebbels iruppenfuhrerul SS* Wilhelm Keppler, aşezaţi în faţa focului '.mineu. Keppler avea titlul de „comisar pentru probleme

i imice". Era unul dintre responsabilii principali ai expansiunii >mice a Reichului hitlerist. Şi-a cerut scuze că trebuie să-1 ijeze câteva minute pe fuhrer si 1-a urmat pe Hitler în ui de muzică, pe care 1-a părăsit după o jumătate de

oră

i indu-le lui Hess si Goebbels: „Nu ştiu unde mi-este capul.

i rul spune că acum e rândul întregii Cehoslovacii. Pentru , cel mai important este să pregătesc înglobarea industriei azinul Boemiei si Moraviei. Avem neapărată nevoie de ea."[70] :easta, Keppler a părăsit Cancelaria râzând si în mare grabă, grandomania sa fără limite, Hitler considera că vechea elarie a Reichului nu mai era suficientă. A dat ordinul ca >sstrasse să fie construit un nou palat - asa-numita Nouă

; elarie.

. :unci când reprezentanţii statelor străine aveau să intre pe în Noua Cancelarie a Reichului, urmau să fie copleşiţi de

i ioarea lui Hitler şi de aura puterii sale nemăsurate. Hitler

l ois aghiotantului său în timpul recepţiei de Anul Nou: „Atunci domnii aceştia intră în Sala Mozaicului trebuie să simtă

Grad superior în SS, aproximativ corespunzător gradului de enent de divizie din armată, (n.tr.)

încă de pe 21.10.1938, Hitler a ordonat pregătirea „lichidării lui Cehoslovaciei", precum si a „luării în posesie *a* ţinutului Memel".

Ianuarie 1939: Noua Cancelarie a Reichului

imediat întreaga grandoare a marelui Reich german. Coridoarele cele lungi îi vor umple pe vizitatorii mei de veneraţie."

într-adevăr, Hitler i-a obligat de Anul Nou pe diplomaţii străini să se plimbe pe toate coridoarele pentru a ajunge până la el.[71] Plimbarea era menită să mărească tensiunea aşteptării dincolo de orice limite până la întâlnirea cu „cârmaciul Europei", căci asta se considera Hider a fi. La ordinul său special, palatul magnatului căilor ferate, Borsig, fusese înglobat ca aripă separată în edificiul Cancelariei. De pe Wilhelmstrasse până pe Goringstrasse se întindeau acum clădiri de dimensiuni uriaşe şi de un lux nemaivăzut.

Vizitatorii soseau prin marea „Sală de Onoare" în holul cu coloane de marmură roz şi candelabre aurite. Holul dădea în Sala Mozaicului, împodobită cu un gigantic vultur german. Trepte de marmură duceau de acolo în Sala de Granit, străjuită de o cupolă şi scăldată în parfumul plantelor exotice. De aici începea o galerie îmbrăcată în marmură roşie, construită după modelul castelului lui Ludovic

al XlV-lea de la Versailles.[72] Nişele ferestrelor erau si ele îmbrăcate în marmură pe care iluminarea indirectă o făcea să sclipească. Pereţii fuseseră îmbrăcaţi de experţi italieni în marmură pisată, amestecată cu ciment şi şlefuită. Totul sclipeşte şi străluceşte. Goblenurile provin din castelele Habsburgilor şi din Palatul Rothschild din Viena. Galeria se sfârşeşte în marea Sală de Recepţii, inundată de lumina orbitoare ce se revarsă din uriaşele candelabre. Covorul care acoperă podeaua este atât de mare încât a fost nevoie să se scoată o bucată de perete pentru a putea fi introdus în sală. încăperile sunt decorate cu mobilă scumpă lucrată cu intarsii; uşile sunt si ele împodobite cu intarsii. Biroul de lângă această sală este lambrisat cu lemn de esenţă preţioasă.

Noul birou al lui Hitler măsoară 25 de metri.[73] Pe pereţi si pe şemineu - diferite tipuri de marmură, într-o nişă sunt atârnate

---

[71] Cancelaria Reichului a fost inaugurată oficial pe 12.1.1939 cu recepţia oferită de Anul Nou membrilor corpului diplomatic.

[72] Sala Oglinzilor din palatul de la Versailles are o lungime de 86 de metri, incluzând si cele două anticamere. Galeria de Marmură din Noua Cancelarie a Reichului măsura 146 de metri.

[73] Biroul avea o lungime de 27 de metri, o lăţime de 14,5 metri si [0] înălţime de 9,75 metri.

uri preţioase; deasupra uriaşului şemineu este un portret Bismarck. Pe gigantica masă de marmură tronează Frederic ea, călare, în chip de figurină de porţelan alb. Atrag privirea iperiile grele, care mătură podeaua, ale celor opt ferestre, npul zilei de aici se văd coloanele şi fântânile arteziene l iarc, precum si pavilionul de ceai, construit din sticlă şi dobit cu bronz şi porfir.

in cauza solului mlăştinos, Cancelaria a fost aşezată într-o de beton. Construcţia întregului complex a costat în total ie milioane de mărci.[74] După ce totul a fost gata, Hitler a derat că palatul nu era destul de grandios şi a decis să-1 într-o zi lui Hess, iar el să se mute într-o clădire şi mai zantă, lângă Grădina Zoologică, în apropiere de Reichstag; această clădire era încă în stadiu de proiect. Viitorul palat lia să fie atât de mare încât să încapă în el cel puţin 300 sau de lachei aşezaţi unul în spatele celuilalt.[75]

u seara zilei de 14 martie 1939, Noua Cancelarie era i inată ca ziua. Hitler considera că sosise momentul să încheie

ua rundă a politicii de la Miinchen.

11 ultima săptămână, diplomaţi, consilieri si experţi mişunaseră l imineaţa

până seara în holul şi în sălile Cancelariei. Printre

afla si conducătorul partidului separatist slovac, Tiso.[76] Hitler

t vizitat în aceste zile de mai multe ori si de diplomaţi de la ! ipesta si Varşovia. După Miinchen se deschisese şi acolo - ca

Hitler - apetitul pentru teritoriile cehe.[77]

Costurile de construcţie a Noii Cancelarii a Reichului s-au ridicat ,9 milioane de mărci.

Hitler plănuia, după cum îşi aminteşte arhitectul Albert Speer, să ească el însuşi Cancelaria timp de zece sau cincisprezece ani. După î intenţiona să se mute în noul Palat al fiihrerului, care urma să fie i ruit si ale cărui dimensiuni erau proiectate să fie si mai gigantice.

' Hitler îl presase cu succes la 13.3.1939 pe premierul slovac i să declare a doua zi independenţa Slovaciei.

1 La 2.10.1938, trupele poloneze au ocupat, în urma invaziei tane în Regiunea Sudetă, teritoriul Olsa, aşezat lângă Teschen.

1.3.1939, unităţile ungare au început să ocupe Ucraina Carpatică, i t atunci parte a Cehoslovaciei.

Martie 1939: Hâcha este şantajat

85

Astăzi, atmosfera din Cancelarie este deosebit de animată, [eitel, Schmundt si ofiţeri ai Statului Major dispar în încăperile ui Hitler si expun în grădina de iarnă planurile pentru invazia Cehoslovaciei.

„De data aceasta", spune Hitler, „n-am nevoie de conferinţe.

La Miinchen au fost de acord cu ceva, acum vor trebui să spună da în continuare."

Mecanicii de la trenul lui Hitler au primit ordin să încingă cazanele. Statul său major se pregăteşte de plecare.

Pe masa lui Hitler se află o mapă cu biografia detaliată a preşedintelui Republicii Cehoslovace, Hâcha. El i-a luat locul lui Benes, care şi-a dat demisia după Acordul de la Munchen privind anexarea de către Germania a Regiunii Sudete.

Hitler aşteaptă acum sosirea lui Hâcha, căruia i-a ordonat să vină la Berlin.[78] în „Sala de Onoare", o companie a Leibstandarte „Adolf Hitler" se pregăteşte pentru primirea preşedintelui Cehoslovaciei, într-o oră, el îşi va pierde această calitate. Hâcha soseşte însoţit de ministrul său de externe, Chvalkovsky. După

plimbarea nesfârşită prin toată clădirea Noii Cancelarii, ajung în sfârşit în faţa lui Hitler. Acesta n-a mai avut nevoie acum de oglindă pentru a-şi compune expresia potrivită, îi întâmpină pe cei doi cu mina celui mai mare stăpânitor din toate timpurile.

Uşile se închid.

După un salut rece, Hitler îi pofteşte pe Hâcha si Chvalkovsky să ia loc la masă, unde se află si Ribbentrop, Goring şi Stuckart, secretar de stat în Ministerul de Interne al Reichului. Acesta din urmă este însărcinat cu administrarea teritoriilor ocupate.

Lui Hâcha i se cere să semneze un document gata pregătit prin care Cehia este declarată protectorat al Germaniei, iar Slovacia, stat independent.

De data aceasta, Hitler nu s-a mulţumit, ca în cazul cancelarului austriac Schuschnigg, să-i lase lui Keitel rolul zeului Marte pentru a evidenţia concentrarea trupelor germane la graniţă, îi spune lui

[78] Hâcha sosise către seară la Berlin şi *a* fost cazat la hotelul Adlon.

Hitler, care s-a folosit ca de obicei de tactica sa de istovire, 1-a lăsat Pe şeful statului cehoslovac să aştepte până la ora 1.00 înainte să-1 Primească la Cancelarie.

na fără menajamente că armata germană este pe cale să ocupe
loslovacia.

:âcha refuză să semneze documentul. Atmosfera din biroul .itler începe să se încingă. Ribbentrop se ridică si se repede acha pentru a-i da acestuia încă o dată documentul să-1 i eze, document pe care Hitler tocmai 1-a semnat el însuşi.

S tler îl ameninţă pe Hâcha: „Dacă nu semnaţi, bombardierele i ane vor distruge Praga!"

) apă miezul nopţii, medicul personal al lui Hitler a fost chemat :'.] ou, la fel ca SS-istii Bornhold, Hansen si Koster, din garda de i a lui Hitler.[79] Imediat după aceea 1-au dus pe Hâcha, care i ise, într-o încăpere alăturată. Morell îi face o injecţie. După [1] a minute, medicul reuşeşte să-1 readucă pe Hâcha în simţiri.

: : âcha este iarăşi chemat la Hitler. I se pune un stilou în mână v e asigurat că nimeni nu are intenţia să-i germanizeze ţara.

c rului ceh i se garantează o autonomie deplină (precum cea .:; ire se bucura el în acel moment), în cele din urmă, Hâcha a : t si si-a pus semnătura pe

document.

[' upă ce a obţinut în acest fel semnătura lui Hâcha, Hitler îşi < e aminte că documentul are nevoie de o justificare. Pe loc

.:; redactat un „apel" prin care Republica Cehoslovacă roagă

srmania să-i acorde protecţia ei militară şi s-o elibereze în acest de „neliniştile interne" si de „presiunea asupra graniţelor".

icha semnează si asta.

Apoi aghiotantul lui Hitler, Schaub, cere legătura telefonică

Praga.

Cu vocea întretăiatei luptând cu senzaţia de sufocare, Hăcha

iormează guvernul de la Praga despre documentele semnate, nata Cehoslovaciei a primit ordinul să depună armele.

Mijiseră deja zorii zilei de 15 martie când Hâcha a părăsit ncelaria Reichului.

După o jumătate de oră, maşina lui Hitler gonea spre gara halt. Trenul îl aştepta. Dar Hitler nu a dat încă ordin de >: are. împreună cu Keitel, aştepta raportul despre desfăşurarea

[79] Este posibil să fie vorba despre August Korber, membru al imandoului de escortă al fuhrerului din 1933. *-3* ..... ayjaa«,

Sfârşitul Cehoslovaciei

87

invaziei din Cehoslovacia. Himmler - palid si cu privirea dură ascunsă îndărătul ochelarilor rotunzi - se afla si el în trenul lui Hitler. Dorea să conducă personal lichidarea patrioţilor cehi.

După ce Hitler s-a convins că nu-1 ameninţa niciun pericol dacă pleca în Cehoslovacia, trenul s-a pus în mişcare. Hitler a coborât într-o gară mică în apropiere de Reichenberg, în Regiunea Sudetă.

îl aştepta deja o coloană de maşini. Hitler a plecat direct la Praga. La miezul nopţii, uriaşele limuzine Mercedes se deplasau pe străzile capitalei adormite si paşnice a Cehoslovaciei.

Vitrinele erau luminate. Aproape nicăieri nu se vedeau militari.

Nici poliţie. Şoferii au greşit drumul. După ce au găsit în sfârşit Hradcinul, s-au bucurat cu toţii. Acest castel istoric ridicat deasupra Pragăi este sediul preşedinţiei Republicii Cehoslovace.

Hitler coboară din maşină. Se opreşte, în lumina felinarului, la poarta vechiului castel care străjuieşte oraşul. Si-a atins ţelul.

Calcă pe urmele împăratului Ferdinand, care a declanşat aici Războiul de Treizeci de Ani. Locatarii castelului sunt obligaţi să-i pregătească o cameră.

Hitler se stabileşte într-una dintre încăperile castelului, în jurul său se adună un anturaj numeros, în afara generalilor, aproape toţi poartă uniforma SS. Himmler, cu statul său major, este cel care preia mesajele concise. Gruppenfuhrerul Karl Frank se tot apleacă spre el. Frank este unul dintre şefii celei de-a „Cincea Coloane" din Cehoslovacia şi împuternicitul lui Himmler.

în această noapte conduce la Praga o operaţiune menită să-i elimine fără menajamente pe toţi inamicii Marelui Reich german.

Hitler doreşte să-i servească cu ceva pe toţi cei prezenţi.

Dar nu are la dispoziţie nimic pentru a juca rolul amfitrionului.

Se înfurie. Alimentele şi băuturile existente în castel sunt aduse rapid şi întinse pe masă.

Hitler petrece aici aproape toată noaptea în discuţii animate.

Se discută şi se decide cum se va proceda în continuare a doua zi. Gruppenfuhrerul SS Stuckart, secretar de stat în Ministerul de Interne al Reichului, notează, împreună cu Frank şi Himmler, măsurile necesare pentru administrarea ţării ocupate.

Lumina slabă a micului candelabru nu reuşeşte să alunge semiîntunericul din cameră. Siluetele cu zvastică pe mânecă

i că umbre lungi pe pereţi, între timp, oamenii lui Himmler nk umblă pe străzile oraşului si fac arestări în masă. Hitler e la principiul atitudinii faţă de slavi. Declară: „Cine nu-i ctă pe germani ca reprezentanţi ai rasei stăpânilor, trebuie pedepsit cu confiscarea averii, închisoare şi moarte. Satele se opun stăpânirii germane vor fi arse si făcute una cu intui."

l tler filozofează si despre „spaţiul vital" german şi spune a obţinut, luptând pentru Germania, noi posibilităţi de lizare politică, surse de bogăţie si o poziţie de frunte.

i upă ce se luminează de ziuă si Gestapoul şi-a făcut în cea nare parte treaba, piaţa din faţa castelului se umple cu ţi germani. Ocupaţia s-a realizat.

>sesc ministrul Reichului, Frick, şi consilierii săi. Neurath, plomat de şcoală veche, este numit protector al Cehoslovaciei.

e si el, cu statul său major compus în grabă, upă masa de prânz, Hitler trece pe străzile Pragăi. Ca in oraş german, stă în picioare în maşină, pentru ca cehii soaţă vedea pe noul lor stăpân. A doua zi, trenul său se ,rce prin Viena

la Berlin.

itler este acum stăpânul a două ţări. Posedă reşedinţele tnite odinioară de familiile Hohenzollern si Habsburg. în i spre Berlin, le spune însoţitorilor săi: „Intrarea în Praga

i plăcut mai mult decât toată vorbăria de la Miinchen."

Martie 1939: înglobarea regiunii Memel

.*.)

Capitolul 5

După anexarea Cehoslovaciei, portul baltic Memel a fost desprins de Lituania, la 22 martie 1939, cu aprobarea tacită a puterilor occidentale, si anexat Germaniei.[80]

în legătură cu uşurinţa deosebită cu care fusese rezolvată problema desprinderii regiunii Memel de Lituania, Hitler a remarcat faţă de Linge: „Da, Linge! Trăieşti într-o epocă măreaţă.

Astea sunt de acum fleacuri pe care le rezolvăm din mers. Ştii fabula cu elefantul si şoarecele, nu? Elefantul calcă din mers pe şoarece. Este o lege a naturii că cel puternic îl înghite pe cel slab."

Odată cu anexarea regiunii Memel, Germania a mai făcut un salt spre est.[81] Stăpânul ţinutului a devenit Gauleiterul Prusiei Orientale, Koch, un bărbat mic de statură, cu faţă de buldog, aprig duşman al Rusiei. Koch se compara cu cavalerii teutoni din Evul Mediu şi declara cu mândrie că ţinutul administrat de el, Prusia Orientală, va juca un rol important în expansiunea germană spre est.

[80] în noaptea de 22 spre 23.3.1939, ministrul de externe al Reichului german şi cel al Lituaniei au semnat la Berlin tratatul de cedare a regiunii Memel către Germania. Hitler se găsea în acel moment la bordul crucişătorului *Deutschland* în drum spre Memel, unde a sosit pe 23.3 după-amiază.

[81] Regiunea Memel aparţinuse până în 1919 Imperiului German.

Un referendum a dus, în 1921, cu peste 90% din voturi, la crearea unei republici după modelul Danzigului. Lituania a ocupat teritoriul în 1923. între populaţia germană majoritară şi guvernatorul lituanian au existat mereu conflicte.

avalerii teutoni i-au jefuiau şi i-au înrobit în Evul Mediu
avii care se stabiliseră atunci pe coasta Mării Baltice.

i epoca lui Hitler, în secolul al XX-lea, Koch a afişat pe clădirile i ile deviza cavalerilor teutoni: Pentru spaţiu vital în Est![82]

rmătoarea victimă a agresiunii germane după anexarea
unii Memel a fost Polonia. Pentru a ascunde pregătirile de
oi împotriva Poloniei, Hitler a ridicat problema Danzigului
Coridorului Polonez.[83]

e 18 aprilie, cu două zile înainte de cea de a cincizecea . ersare a lui Hitler, şeful organizaţiei naţional-socialiste din i zig, Albert Forster, a venit la Cancelarie, unde de altfel era

ori primit ca oaspete. S-a dus în asa-numita cameră a iţelor, unde lucrau secretarele lui Hitler. Acolo s-a întâlnit

oar cu secretarele Daranowski si Schroeder, ci şi cu Linge.

i orster a început să povestească despre greutăţile de care

vea în calitate de Gauleiter al Danzigului. „De-ar veni odată [1] 'oiul!" a exclamat. „N-ar mai trebui să-mi pierd vremea cu

temaţii ăştia de polonezi! Doar nu vreau să fiu Gauleiter
lai în Danzig. Nu! Voi fi Gauleiterul întregii Prusii Orientale,
a ce i-am gonit de acolo pe polonezi."

In seara zilei de 19 aprilie, Hess si Forster erau în fumoarul

celariei. Aşteptau împreună miezul nopţii pentru a-1 felicita 4itler care pe 20 aprilie împlinea 50 de ani.

Hitler a sosit pe la miezul nopţii în fumoar. Hess 1-a felicitat
urnele partidului naţional-socialist. Apoi a venit rândul lui

;ter să-şi exprime felicitările. A spus: „Prin persoana mea, *n Fiihrer,* vă prezintă felicitări întregul oraş Danzig. *Mein uer** Danzig vă priveşte plin de speranţă si aşteaptă clipa când fi izbăvit." ' ' … . ..„_ ,

Nu a existat un moto de acest fel al Ordinului Cavalerilor
iu toni.

[33] în 1919, ca urmare a Tratatului de la Versailles, Danzigul a fost arat republică sub autoritatea si controlul constituţional al Ligii lunilor. Teritoriul era considerat zonă vamală poloneză şi era ezentat în plan extern de Polonia. Pentru a i se oferi Poloniei :hidere la mare, i s-a cedat o parte a Prusiei Occidentale, asa-numitul

flprilie 1939: Danzig şi Coridorul

91

Hitler mulţumeşte pentru felicitări. Cu pieptul bombat de mândrie, declară: „Păcat că nu am luat puterea cu zece ani mai devreme. Acum am deja cincizeci de ani. Nu pot să-mi mai amân mult timp planurile. Trebuie să asigur Germaniei spaţiul vital si resursele. Un geniu se naşte doar o dată la o sută de ani. De aceea nu pot să las rezolvarea sarcinilor mele în seama urmaşilor mei. Ei vor avea o singură obligaţie - să păstreze ceea ce am cucerit eu. Mâine, la paradă, voi demonstra lumii întregi că nu mă tem de război."

Hitler a rămas cu Hess şi Forster până noaptea târziu. Au discutat despre reacţia declanşată în Anglia de anexarea Cehoslovaciei. Hitler a spus cu ironie: „Nu înţeleg deloc de ce se miră Londra. Ar fi trebuit să prevadă că aşa se va întâmpla."

Forster a întrebat în legătură cu tratativele pe care britanicii tocmai le duceau la Moscova[84]: „Ce tot discută ăia acolo? Chiar vor să se ia de mână cu ruşii?"

Hess: „Tratativele astea sunt o altă şmecherie a guvernului de la Londra, pentru a calma opinia publică. Chamberlain şi Halifax trebuie să anihileze opoziţia. Nici Anglia, nici Franţa nu vor încheia o înţelegere cu sovieticii."

Hitler: „Nu asta contează. Tratativele cu Moscova sunt un joc dublu. Englezii vor să ne sperie cu Moscova. Noi le cunoaştem foarte bine poziţia. Vor să facă cât mai puţine concesii de la Dictatul de la Versailles si să ajungă - prin intermediul Moscovei - la o înţelegere cu noi. Franţa nici nu contează. Este la remorca Angliei."

Forster: „Cel mai bun antidot ar fi să-i speriem ca lumea pe britanici."

Hess: „Demonstraţia forţei militare a Germaniei la parada de mâine va fi un avertisment impresionant pentru englezi."

Hitler: „Englezii sunt nişte actori proşti. Şmecheriile lor nu mă impresionează deloc. Cu manevrele lor de la Moscova vor să mă facă să cred că se poate şi altfel."

A doua zi, la 20 aprilie, Linge 1-a trezit pe Hitler încă de la ora 8 dimineaţa.

[84] Din martie 1939, Marea Britanic si Franţa tratau cu Uniunea Sovietică încheierea unui pact de ajutor reciproc.

litler s-a îmbrăcat cu uniforma brună de partid, a ales însă,
ilitate de comandant suprem al forţelor armate, în loc de
ironul obişnuit, centura de paradă a generalilor germani.
'. stat mult timp în faţa oglinzii din dormitor, admirându-se
a păun. îşi netezea întruna haina. Apoi si-a compus o expresie
mnă si a ieşit în hol.

lancelaria Reichului este o mare de flori. Holul este împodobit lalmieri si plante exotice. La uşi stau servitori în livrele anate, cu fireturi argintii si decoraţii în piept, în mijloc, s-au at aghiotantii si ofiţerii de legătură, garda personală a lui ;r şi piloţi ai escadrilelor sale, precum si membri ai Leibstane în uniforma SS neagră, cu centura introdusă de curând, imită stilul gărzii lui Wilhelm al II-lea. Ofiţerii din Leibstane poartă - ca şi cei din Wehrmacht - epoleţi argintii si centura ormei de paradă.

n hol, Hitler este felicitat de aghiotantul Briickner în numele ror membrilor statului său major personal. Apoi, fanfara tară începe să cânte în „Curtea de Onoare".

,inge îi întinde lui Hitler chipiul împodobit cu fireturi de si mănuşile. La un semn, muzica tace. în „Curtea de Onoare" at poziţie de drepţi o companie a batalionului de onoare, rcat de tradiţie, al Garnizoanei Berlin. Comandantul, în brma de paradă a armatei de uscat, ordonă: „Prezentaţi

. '!" Hitler apare în uşă. Comandantul batalionului de onoare
raportul, cu salutul fascist.
Fanfara cântă acum „Deutschland, Deutschland iiber alles",
Intecul lui Horst Wessel*, imnul naţional-socialist, precum si

-' [Nota redactorului sovietic:] Imnul Germaniei hitleriste a fost urnit după proxenetul Horst Wessel, membru al SA, cunoscut :ru crimele sale împotriva comuniştilor. A fost ucis de muncitori cartierul berlinez Wedding cu scurt timp înainte de venirea la :re a lui Hitler. Nota editorilor: Partenera de viaţă a acestui onal-socialist fanatic s-a prostituat din cauza nevoilor financiare, Vessel nu a fost „proxenetul" ei, ci a primit de la ea sprijin financiar tru a-si plăti studiile. A fost ucis de fostul proxenet al femeii, ;, după eliberarea din închisoare, s-a înfuriat că femeia se ăgostise între timp de Wessel. Fostul proxenet a fost membru al :r Frontkämpferbund (Uniunea Comunistă de Luptă), ceea ce i oferit ocazia atât comuniştilor, cât si naţional-socialiştilor să dea

20 aprilie 1939: R cincizecea aniversare a lui Hitler

bucata preferată a lui Hitler, „Marşul Badenweiler". Himmler vine cu cei mai apropiaţi colaboratori ai săi din poliţie si SS în două limuzine.

Poartă cu totii uniforma de paradă a SS, cu casca de oţel neagră.

Hitler le primeşte felicitările si iese cu ei din „Curtea de Onoare" pe Wilhelmstrasse. Aici trece în revistă, stând în picioare în Mercedes, o paradă a unităţilor SS şi ale poliţiei.

După aceea se întoarce în Cancelarie, îşi fac apariţia Goring, Hess, Goebbels, Ribbentrop, Neurath, Keitel şi alte mărimi ale Germaniei hitleriste. Goring este împodobit de sus până jos cu cruci. Alături de numeroasele sale decoraţii, o poartă astăzi si pe cea mai înaltă, acordată de regele Suediei - un lanţ de aur lat, purtat peste umăr. La gât străluceşte Lâna de Aur, acordată de Franco pentru ajutorul oferit de aviaţia germană în lupta împotriva Republicii Spaniole. Toţi îl felicită pe Hitler şi îl asigură solemn de fidelitatea lor.

Acum a sosit momentul înmânării cadourilor. Un loc aparte îl ocupă modelele de tancuri, de piese de artilerie, de avioane şi nave de război, trimise de magnaţii industriei, precum şi un model al „Poziţiei Siegfried"[85] cu iluminare electrică. Toate acestea sunt menite să simbolizeze spiritul celui de-al Treilea Reich. Hitler apreciază foarte mult aceste cadouri care îl preocupă ore întregi. După înmânarea cadourilor, părăseşte cu suita sa Cancelaria şi se îndreaptă către Poarta Brandenburg.

Limuzina neagră, blindată poartă stindardul fiihrerului cu zvastica si patru vulturi în colţuri.

In spatele Porţii Brandenburg are loc parada trupelor. Hitler se ridică în maşină cât poate de drept si trece în revistă, cu braţul ridicat, trupele înşirate pe toată lungimea Grădinii Zoologice.

In fata Universităţii Tehnice au fost ridicate tribune. Aici, Hitler

asasinatului o conotaţie politică. Condamnat la detenţie pentru omor cu premeditare, a fost ucis în 1933 de naţional-socialisti.

[85] Denumirea dată de aliaţi asa-numitelor fortificaţii din vest. Linia de fortificaţii, construită între 1938 si 1939, avea o lungime de 630 de kilometri si se întindea de-a lungul graniţei germane de la vest; era alcătuită din circa 14.000 de buncăre, puncte de luptă si adăposturi subterane. Construcţia costase 3,5 milioane de mărci.

boară din maşină. Diplomaţii şi ataşaţii militari străini prezenţi idică în

picioare.

Hitler, Goring, Hess, Goebbels, Ribbentrop, Neurath, Keitel ighiotanţii lui Hitler iau loc în tribună sub un baldachin din ifea roşie cu franjuri de aur.[86] începe parada. Hitler face câţiva paşi în faţă. Şirul este

;;chis de batalionul stindardului, îşi coboară toţi drapelele aţa lui Hitler. Toţi cei prezenţi se ridică în picioare. Orchestra iţă „Deutschland, Deutschland iiber alles" şi cântecul lui rst Wessel, imnul naţional-socialist. Soldaţii în uniforme de nuflaj defilează în rânduri drepte.[87] După ei urmează ;imentele aviaţiei militare si unităţile infanteriei marine.[88] mpresie deosebită o fac parasutiştii în uniforma de marş cu ;că de oţel, prezenţi pentru prima oară la această paradă.

Apoi, întreaga lăţime a străzii este ocupată de o coloană aşa a infanteriei motorizate. Artileria grea trece în zgomotul

urzitor al motoarelor care se întrepătrunde cu sunetul unei itări de gornişti. După o scurtă pauză, apare cavaleria, apoi icurile. La sfârşit, deasupra capetelor celor prezenţi trece ca urtună o escadrilă formată din avioane de ultimul tip, cum m mai fost văzute în Europa, în ochii lui Hitler luceşte triumful. Se întoarce la Cancelarie

i r-o stare de spirit excelentă, îl urmează o lungă coloană de

i isini cu oaspeţii invitaţi la banchetul ce va avea loc la Cancelaria ichului. Sunt miniştri, Reichsleiteri, Gauleiteri, şefi ai SA si SS, cii escadrilelor şi ai corpului de vehicule grele al partidului ţional-socialist, precum şi reprezentanţi ai Comandamentului

i litar Suprem.

[86] Culoarea baldachinului era gri deschis, aproape alb. Marginile iu împodobite într-adevăr cu franjuri de aur, precum si cu diferite

mboluri de partid şi de stat (vulturul, zvasticile, crucile de fier).

[87] în timpul paradei, soldaţii, în afara parasutistilor prezenţi pentru ima dată, purtau uniforma de paradă.

[88] în 1938, marina militară transformase două companii de atac unităţi de infanterie marină, în cazul unităţilor participante la radă era însă vorba despre membrii unităţilor de înotători ale arinei militare. ‹?·› ^ ' ǂ ' ' · ǂ ' ' '

Felicitări de Io Leni Riefenstahl

Seara, Hitler a primit felicitările oaspeţilor particulari. Printre ei, o doamnă trecută de prima tinereţe, cu părul vopsit castaniu.

Era vedeta de cinematograf Leni Riefenstahl, a cărei stea era în cădere, o femeie care-1 venera pe Hitler cu pasiune încă din 1931.

Drept răsplată, i s-a dat ocazia să producă filme despre congresele partidului naţional-socialist si despre Jocurile Olimpice din 1936 de la Berlin.

Leni Riefenstahl se opreşte la câţiva metri de Hitler si-1 fixează pe fuhrer cu ochii larg deschişi. De pe buzele rujate i se desprinde un strigăt pătrunzător: „Aaa!" Apoi îşi acoperă faţa cu mâinile, vizibil zguduită. După ce a reuşit să se controleze din nou, şopteşte înăbuşit: „Mein Fuhrer!" Se repede la idolul ei şi îi întinde un uriaş buchet de garoafe. Hitler primeşte florile cu o expresie de autosatisfacţie si i le dă mai departe lui Linge.

Apoi îi oferă braţul şi o conduce în salonul de muzică.

După ce Leni Riefenstahl a plecat, Hitler a primit-o pe sora sa Angela, căsătorită cu profesorul Hammitsch din Dresda.

După moartea primului ei soţ, Raubal, Angela a fost mai întâi menajera lui Hitler în Obersalzberg. A dat-o afară fiindcă încercase să pună o vorbă bună pentru una dintre victimele masacrului care a urmat puciului lui Rohm din 30 iunie 1934.[89] De atunci o primeşte pe sora sa doar o dată pe an - de ziua lui.

Pe 21 aprilie, Hitler pleacă de la Berlin la Eva Braun în Obersalzberg.[90]

Ajuns acolo, a aflat de la Bormann că „fidelele" ordonanţe SS Wibizek şi Sander ar fi furat în drum spre Obersalzberg mai multe dintre modelele dăruite lui Hitler la aniversare. Hitler a ordonat arestarea lor si a urlat furibund: „în lagăr cu ticăloşii!

La cariera de piatră! Da, da, să spargă pietre! Şi să nu mai iasă în veci de acolo!"

[89] Anton Joachimsthaler, cel mai bun cunoscător al situaţiei din anturajul lui Hitler, porneşte de la premisa că sora lui Hitler a avut nişte conflicte cu amanta acestuia, Eva Braun, si că din acest motiv fusese nevoită să renunţe la postul de menajeră în Obersalzberg. Nu există nicio dovadă care să susţină ipoteza că Angela Raubal ar fi intervenit în favoarea unei victime a puciului lui Rohm.

[90] Hitler a plecat în Obersalzberg de abia la 3,5.1939.

: litler a rămas în Obersalzberg toată vara. îşi petrecea timpul e obicei în compania Evei Braun si a prietenelor ei. Dar se si igea deseori pentru a citi romane poliţiste si de aventuri. Din ;a acestei literaturi de două parale, un sobar care lucra în :1 a fost trimis în vara anului 1939 într-un lagăr de concentrare, ătorul placa în biroul lui Hitler o sobă cu faianţă pe care o tenă a Evei Braun, o artistă din

Miinchen pe nume Stork, :tase cu scene din viaţa partidului naţional-socialist. Sobarul povestit celorlalţi muncitori de la Berghof despre biblioteca oroasă" a lui Hitler. SD-ul a aflat si sobarul a dispărut la ordinul

riitler în lagărul de concentrare de la Dachau.

Suntem pe 29 august 1939. în Cancelaria Reichului domneşte mosferă de războiu. Anturajul lui Hitler ştie că s-a decis loiul împotriva Poloniei si că invazia trupelor germane în mia este iminentă. Garda de corp a lui Hitler este înarmată litraliere. „Coloana fiihrerului", compusă din maşini de teren ornice ale firmei Krupp[91], pe care statul major al lui Hitler le seste de regulă în timpul manevrelor, a fost trimisă la graniţa nano-polonă de unde Hitler va urmări peste câteva zile asurarea operaţiunilor militare din Polonia.

Ambasadorii Angliei si Franţei, Henderson si Coulondre, erut în zadar o audienţă la Hitler. Acesta a dat ordin să fie lişi la Ribbentrop.

‚Nu vreau să-i mai primesc", a spus el, „să se ocupe Ribbentrop ăi. N-am intenţia să rezolv problema poloneză ducând ative cu Polonia, Anglia sau Franţa."[92]

[1] Hitler se folosea exclusiv de vehicule marca Mercedes-Benz; :ru drumurile făcute pe front si la cartierul său general utiliza lelul 770 G4 W31. Afirmaţia că ar fi folosit maşini de teren Krupp probabil menită să demonstreze în ochii redactorilor sovietici turile sale strânse cu „capitalul monopolist".

[2] Ambasadorul britanic, Neville Henderson, a fost primit la ugust 1939 înjurai orei 19.00 la Cancelarie de către Hitler personal,

i-a înmânat o notă pentru guvernul britanic reprezentând practic ltimatum adresat Poloniei. A urmat o discuţie violentă, pe parcursul ia Henderson a urlat mai tare decât Hitler. Ambasadorul britanic

La 31 august, Hitler a ordonat pe neaşteptate convocarea parlamentului, în noaptea dinspre l septembrie a dictat secretarelor, în biroul său, discursul pe care urma să-1 ţină în faţa parlamentului, în acel moment, războiul germano-polon începuse deja, căci în noaptea dinspre l septembrie trupele germane au început invazia Poloniei.[93]

La l septembrie, în jurul orei 10.00 dimineaţa, Hitler s-a dus la şedinţa

parlamentului, după ce Morell îi făcuse o injecţie energizantă. Parlamentul se întrunea în clădirea fostei Opere Kroll.* Hitler purta în această zi pentru prima oară, în locul uniformei brune de partid, o haină militară cenuşie, pe care Linge i-o comandase cu doar câteva zile înainte.

Deoarece parlamentul fusese convocat practic de la o zi la alta, mulţi deputaţi din afara Berlinului nu au putut să ajungă

a notat în legătură cu această întrevedere într-o scrisoare către Halifax:

„Aveam senzaţia că trebuia să-i răspund lui Hitler cu propriile sale metode... Aşa că am început să urlu mai tare decât domnul Hitler.

I-am spus că nu voi sta să ascult un asemenea limbaj nici de la el si nici de la nimeni altcineva."

[93] La l septembrie 1939, la ora 4.45, nava de linie *Schleswig-Holstein,* ancorată în portul Danzig, a deschis focul asupra platoului occidental polonez. Acest moment a fost considerat oficial începutul celui de-al Doilea Război Mondial, însă încă de la ora 4.40, bombardierele germane atacaseră si distruseseră în proporţie de 60 la sută orăşelul polonez Wielun, situat la 100 km est de Breslau. 1.200 de civili si-au pierdut viaţa în acest atac aerian, care fusese precedat de o altă acţiune de luptă. Un comando germano-slovac ocupase, la 26.8.1939, pasul lablonka. La Berlin uitaseră să-1 informeze pe comandant că atacul fusese devansat.

* [Nota redactorului sovietic:] Şedinţele parlamentului se ţineau la Opera Kroll de când naţional-socialistii incendiaseră în 1933 clădirea veche a Reichstagului (parlamentul german), cu intenţia provocatoare de a arunca vina asupra partidului comunist din Germania, în acest context a fost înscenat apoi la Leipzig procesul împotriva lui Dimitroff. Nota editorilor: Cu toate că numeroşi istorici din Republica Federală Germania si din RDG s-au străduit să demonstreze că Reichstagul fusese incendiat de naţional-socialisti, Pană acum nu s-a găsit nicio dovadă clară în acest sens. Singurul autor este într-adevăr, după toate probabilităţile, comunistul olandez Marinus van der Lubbe, care suferea de tulburări psihice.

dinţa. Locurile lor au fost luate de SS-isti din gărzile de ale lui Hitler si Goring. Ei jucau rolul deputaţilor si „votau" ru războiul împotriva Poloniei.

aţional-socialiştii adunaţi la Opera Kroll i-au pregătit lui :r o primire entuziastă. După ce Goring, care prezida, a his şedinţa, Hitler şi-a ţinut discursul, -a prezentat drept adept al păcii, a acuzat Polonia de a fi at

Germania si a declarat că de acum ar fi silit să înceapă î pentru existenţa poporului german, i timpul discursului, Hitler s-a uitat de câteva ori ca din nplare spre loja în care şedeau diplomaţii străini. Pe drumul stoarcere la Cancelarie, Hitler le-a spus aghiotanţilor săi ar fi făcut o imensă plăcere să urmărească feţele englezilor incezilor, care se tot lungeau pe măsură ce ascultau, liscursul lui Hitler cu declaraţia de război adresată Poloniei dansat în parlament ovaţii furtunoase, în loja diplomaţilor, 'asadorii Japoniei şi Italiei 1-au aplaudat. Ca semn al 'bării războiului, s-au ridicat în picioare împreună cu gărzile 3rp ale lui Hitler si Goring. Goring, în calitate de preşedinte, nstatat „unanimitatea".

e drumul de la Opera Kroll la Cancelarie, mari mulţimi de eni aflate pe bulevardul Unter den Linden şi pe Wilhelmstrasse oprimau entuziasmul faţă de războiul împotriva Poloniei, ia întotdeauna după un mare discurs, Hitler s-a întors epuizat implet transpirat la Cancelarie. A făcut o baie fierbinte şi a o doză din somniferul Ultraseptyl, prescris de Morell.[94]

n seara aceleiaşi zile, Ribbentrop i-a prezentat lui Hitler notele asadorilor englez şi francez, care cereau oprirea imediată a inilor duşmănoase împotriva Poloniei şi retragerea trupelor nane. Hitler a comentat: „O să vedem noi dacă îi vor ajuta

, iolonezi. Ăştia se vor fofila ca de obicei."

" n dimineaţa zilei de 3 septembrie, Henderson şi Coulondre înmânat lui Ribbentrop notele diplomatice în care se lea că Anglia şi Franţa se consideră în stare de război faţă de

* Ultraseptyl nu era un somnifer, ci un antiinflamator de sinteză te răspândit. Morell prescria deseori acest sulfonamid, chiar jtriva recomandărilor, preventiv si în doze mici. ., .

1 septembrie 1939: Invazia Poloniei

Germania.[95] Hitler a avut o criză de furie. Cu spume la gură a alergat în grădina de iarnă încoace si încolo, urlând în prezenţa lui Ribbentrop, Hess, Goebbels, Himmler si a altora care se strânseseră acolo: „Polonezii sunt o şleahtă prăpădită, nu-s în stare de nimic, numai să facă gură. Englezii ştiu asta la fel de bine ca şi noi. Domnii britanici cunosc dreptul celui mai puternic. La urma urmei, ei au fost maeştrii noştri în chestiunea raselor inferioare.

Este scandalos ca cehii si polonezii, mizerabilii ăştia care nu-s mai buni decât sudanezii sau hinduşii, să se prezinte ca state suverane - numai fiindcă de data asta este vorba de interesele germane, şi nu de cele britanice. Toată politica mea faţă de Anglia a plecat de la premisa că ambele părţi recunosc realităţile fireşti, şi acum vor să mă pună la stâlpul infamiei. Este o ticăloşie incredibilă!"

în jurul orei 8.00 seara, coloana de maşini a lui Hitler gonea către gară. Hitler s-a urcat în trenul personal, care de acum se numea „Cartierul General al fuhrerului", şi a plecat spre teatrul de război din Polonia.[96]

Hitler şi statul său major s-au instalat pe locul de manevre al trupelor Gross Born la graniţa germano-poloneză în Pomerania.[97]

Acţiunile de luptă împotriva Poloniei au decurs după planul elaborat de şeful Statului Major german, Halder.[98] După trei săptămâni de război, din Polonia nu mai rămăseseră decât ruinele Varşoviei, oraşe şi sate arse, câmpuri devastate, lagăre

[95] Declaraţia de război a Angliei a fost înmânată înjurai orei 9.00, dar nu lui Ribbentrop, ci translatorului-sef al Ministerului de Externe, Paul Schmidt, deoarece ministrul de externe pretindea că era reţinut.

Declaraţia de război a Franţei i-a fost apoi înmânată lui Ribbentrop la ora 12.00.

[96] „Trenul special al fuhrerului" a servit, în timpul campaniei din Polonia, drept cartier general al fuhrerului, deoarece Hitler se aştepta la un atac din partea Franţei la mijlocul lui septembrie si voia să fie Pregătit pentru o deplasare rapidă a nucleului de decizie.

[97] Câmpul de manevre Gross Born se afla la 50 de kilometri nord de Schneidemtihl.

[98] Planul *Făli Weiss* („Cazul Alb"), de ocupare a Poloniei, fusese elaborat în mare parte de către Franz Halder, sub supervizarea lui

von Brauchitsch. , , - , . . > .

jrizonieri de război si o populaţie înfometată si sărăcită." :rnul lor îi părăsise si se refugiase la Londra.[100] i pofida teribilelor măsuri de subjugare luate de comandourile lane de pedepsire, poporul polonez nu s-a predat şi a continuat pte pentru independenţă, în timp ce Hitler se întorcea într-o la o inspecţie în Polonia la cartierul său general pe roţi din s Born, un grup de patrioţi polonezi a deschis focul asupra

i :ulelor „coloanei fuhrerului" si asupra SS-istilor din garda de a lui Hitler. După aceea, la şeful comandoului de poliţie din .1 major al lui Hitier, Hogi, a avut loc o

discuţie cu privire la irea protecţiei lui Hitler, la care a participat şi şeful statului >r al lui Himmler, baronul von Alvensleben. Alvensleben i-a at apoi pe Hogi, Linge şi alţi SS-isti din statul major al lui :r să viziteze împreună cu el lagărul de prizonieri de război ipropiere de Gross Born şi să se uite acolo la „animalele neze".

omandantul lagărului, un maior, i-a condus prin barăci,

12 prizonierii polonezi erau ţinuţi în spaţii murdare şi cu i insuficiente.

rizonierii ale căror chipuri nu-i plăceau lui Alvensleben au Biciuiţi pe loc, la ordinul lui, de soldaţii de gardă. Alvensleben rticipat personal. Aristocratul şi moşierul Alvensleben i-a it în picioare pe prizonierii aproape leşinaţi după lovituri şi că „trebuie să le arăţi bestiilor cine le este stăpân". La lărţire, comandantul lagărului i-a poftit să treacă mai des colo. Avea să organizeze „scene şi mai palpitante".

' Trupele germane au distrus până la mijlocul lui septembrie iţa poloneză mult inferioară; la 17.9.1939, două formaţiuni ;tice at) atacat dinspre est si au ocupat, conform protocolul secret ttatulu] de neagresiune germano-sovietic, teritoriile pe care Rusia dase ijjoloniei între 1918 si 1920. în timpul campaniei, până la .1939 Urmata poloneză a pierdut 70.000 de soldaţi, 133.000 au 'ăniţi si 917.000 luaţi prizonieri. Pierderile armatei germane s-au at la 10.572 de morţi, 3.407 dispăruţi si 31.322 de răniţi. Armata e a pierdut 973 de oameni, iar 2.002 au fost răniţi.

[30] Guvernul polonez se refugiase iniţial, la 17.9.1939, în România.

0.9.1939 s-a alcătuit la Paris, sub conducerea generalului iyslaw Sikorski, un guvern polonez în exil, care s-a refugiat la Ira în vara lui 1940, după invazia germană în Franţa. , ,,,,,,,

Hitler în Polonia, crimele de război

în Polonia cucerită de germani a fost instituită o administraţie colonială sub conducerea lui Hans Frank în calitate de guvernator general. Frank era un vechi complice al lui Hitler, încă de la începuturile partidului naţional-socialist. De profesie avocat, îl apărase pe Hitler în procesul care i se intentase după organizarea puciului naţional-socialist din noiembrie 1923. înainte de 1933, Frank îi apărase pe membri ai SA care erau acuzaţi de asasinarea unor comunişti sau a altor germani progresişti. După preluarea puterii de către Hitler, Frank a fost

numit, ca recompensă pentru „meritele" sale, preşedinte al Academiei de Drept German.

Activitatea lui Frank în Polonia consta mai ales în organizarea de orgii în palatul regal din Cracovia si în uciderea în masă a oamenilor la Auschwitz şi Maidanek.

în timpul călătoriei de întoarcere din campania poloneză, trenul special al lui Hitler a fost oprit într-o staţie în care, pe o linie de garare, se afla un tren sanitar cu răniţi. Hitler si-a exprimat dorinţa să-i viziteze. Cu o expresie de tristeţe trucată, a mers prin vagoanele cu soldaţi răniţi. Pe parcursul întregului război, după acest episod, Hitler n-a mai vizitat niciodată un spital militar sau un tren sanitar, argumentând că un conducător de oşti nu-şi poate permite sentimentalisme.

Aniversarea puciului naţional-socialist, organizat de Hitler în noiembrie 1923 la Miinchen, a fost organizată în 1939 în condiţii de război. Nici englezii, nici francezii, care acum se aflau în stare de război cu Germania, nu întreprinseseră însă niciun fel de acţiuni de luptă împotriva Germaniei.[101]

Pentru întâlnirea cu „vechii luptători" din berăria de la Miinchen, Hitler a ales în locul cămăşii brune pe care o purta în mod tradiţional în această zi, o haină militară cenuşie pe

[101] Asa-numitul „Sitzkrieg" (Război ciudat sau fals) de pe Frontul de Vest a durat de la 3.9.1939 până în momentul atacului german în y[e]st, la 10.5.1940, si a reprezentat o fază a războiului aproape în întregime lipsită de lupte. Acţiunile de luptă pe linia fortificaţiilor din vest au constat în această perioadă mai ales în misiuni locale de recunoaştere si în dueluri de artilerie, precum şi în acţiuni de răspândire a unor manifeste.

i prins „Ordinul Sângelui". Fiindcă trebuia să se întoarcă ut la Berlin, festivitatea a început de data aceasta cu o oră

levrerne.[102]

ţinut un scurt discurs în faţa celor adunaţi în berărie,

:ând cât de fericit era să poată conduce lupta poporului

an. Hitler a părăsit adunarea în strigăte de *„fleil!"* si s-a

a gară, unde trenul aştepta gata de plecare.

i drum, cu puţin înainte de Niirnberg, a sosit un mesaj

rafie care informa că, după plecarea lui Hitler, în berărie i'se loc o explozie. Alte detalii nu au fost comunicate, gara din Niirnberg, primarul oraşului, Liebel, şi şeful

ei, Martin, aşteptau agitaţi sosirea trenului lui Hitler. S-au n în primul vagon, unde au fost întâmpinaţi de Linge.

in 1-a rugat pe Linge să-1 anunţe imediat pe fuhrer că avea lesaj urgent pentru el. Hitler, care tocmai aflase de mesajul

rafie, a ieşit pe coridor si i-a întrebat imediat pe Liebel şi

lartin: „Ce s-a întâmplat?"

'ifein *Fuhrer",* a răspuns Martin, „tocmai am aflat de la

:hen că se pregătise un atentat împotriva dumneavoastră, i la o oră după ce aţi părăsit adunarea din berărie, acolo a

loc o explozie puternică. Oamenii care mai erau în sală

st îngropaţi sub tavanul prăbuşit."[103] ! itler a pălit. Cu respiraţia tăiată, a întrebat: „Unde este înler?"

tartin a răspuns că Himmler rămăsese la Miinchen şi conducea i mal investigaţiile. Hitler s-a enervat si mai mult si a i iat să i se comunice lui Himmler că trebuia să rămână la i :hen până ce toţi criminalii părtaşi în această afacere erau

i. Apoi s-a calmat puţin şi a adăugat plin de mânie:

neţi-i să procedeze fără niciun scrupul şi să desfiinţeze cu

banda aia de criminali."

Festivitatea a început cu o jumătate de oră mai devreme, la [1]100. Deoarece trenul lui Hitler trebuia să plece din Miinchen la

L .31, Hitler îşi scurtase discursul si părăsise berăria la ora 21.07.

ia plasată de Georg Elser a explodat la ora 21.20.

' Elser pusese bomba într-o coloană de lângă pupitrul i orului. Prăbuşirea tavanului a dus la moartea a 8 oameni, iar [1] fost grav răniţi. - «" 'Ait-'rti:;'r-r[v]v>r»u. .-r'«i

8 noiembrie 1939: fltentcitul lui €lser

103

Liebel si Martin au coborât din nou. Vestea despre atentatul eşuat asupra lui Hitler s-a răspândit în tot trenul. Fuhrerul a fost felicitat pentru salvarea sa miraculoasă. Hitler a răspuns că pe el îl proteja providenţa.

Cercetările au scos la iveală că o bombă fusese instalată într-o coloană

aflată în faţa scenei din berărie, pe care Hitler îşi ţinea discursul. Chelnerii au declarat că în zilele dinaintea atentatului văzuseră de mai multe ori în berărie un bărbat pe care nu-1 cunoşteau. Descrierea acestuia a fost imediat transmisă la toate punctele de frontieră, ceea ce a dus în final la arestarea unui anumit Elser care voia să plece în Elveţia, în timpul anchetei, Elser a declarat că el pusese bomba acolo. O făcuse fără alţi complici si cu intenţia de a-1 omorî pe Hitler pentru a schimba ordinea politică din Germania. Cu toate că nu existau alte indicii, Hitler nu voia să creadă că Elser organizase singur atentatul. A ordonat arestări în masă.[104]

SD-ul* era de părere că atentatul asupra lui Hitler a fost opera serviciului secret britanic, în acest context, oamenii SD au înscenat o legătură telegrafică cu o staţie a serviciului secret britanic din Olanda, pretinzând că erau un grup de rezistenţă antifascist din Germania.

în cursul acestei operaţiuni, SD-ul german a reuşit să-1 ademenească pe spionul englez Captain Best la graniţa germano-olandeză. Acolo, oamenii SD i-au împuşcat pe grănicerii olandezi si 1-au adus pe Best pe teritoriul german.[105] în timpul anchetării

---

[104] Elser fusese arestat deja în timp ce încerca să treacă ilegal graniţa la Konstanz. Asupra sa a fost găsită o carte poştală cu imaginea berăriei din Miinchen, notiţe despre fabricarea explozibilului si mai multe piese ciudate din metal. De abia după ce sosise ştirea despre atentat s-a făcut legătura cu Elser.

* SD - Sicherheitsdienst, Serviciul de Securitate, (n.tr.)

[105] Legătura telegrafică a SD, secţia străină, cu rezidentul MI6 din Olanda a început încă din octombrie 1939, pentru a se verifica [sc]urgerea nepermisă de informaţii cu privire la intenţiile de atac în Vest ale germanilor. MI6 a fost făcut să creadă că se afla în legătură [c]u opoziţia militară. La o zi după atentat, agenţii britanici Sigismund Payne Best şi Richard Stevens au fost capturaţi în timpul unei întâlniri din apropierea graniţei şi duşi din Olanda, ţară neutră, în Germania,

est nu s-a putut constata nicio implicare a serviciului secret nic în atentatul lui Elser asupra lui Hitler. Best a dispărut un lagăr de concentrare, iar Elser a fost folosit pentru tructia de bombe în secţia de diversiuni a SD.[106]

ir;

[1] m a fi prezentaţi ca oamenii din umbră responsabili de atentat, rea a intrat în istorie sub denumirea de „incidentul Venlo".

)[5] Best si Stevens au fost ţinuţi în lagărul de la Sachsenhausen i la sfârşitul războiului. Elser a fost internat iniţial tot la senhausen, iar la sfârşitul lui 1944 sau începutul lui 1945 a fost it în lagărul de la Dachau. La ordinul Serviciului de Securitate al lului Elser a construit în timpul detenţiei un model al bombei dar nu a lucrat pentru SD. La 5.4.1945, comandantul lagărului iau a primit ordinul de a-1 lichida cât mai discret pe Elser, ceea a si întâmplat pe 9.4.

Decembrie 1939: Goring devine şeful programelor de înarmare

>br , . i '*.. ?n-u:u . »,

Capitolul 6

Hitler s-a întors la Berghof în decembrie 1939.[107] într-o seară i-a chemat pe Goring, Hess, Keitel, Funk şi pe ministrul înarmării si muniţiei, Fritz Todt, la o întrevedere la Berghof. La uşa sălii mari unde avea loc convorbirea, Linge a agăţat un afiş „Rugăm nu deranjaţi", pentru ca Eva Braun şi prietenele ei să nu intre în această încăpere, despărţită de salonul de alături doar printr-o

draperie.

La sosirea lui Goring, ordonanţele s-au repezit să iasă din garderobă, deoarece Goring nu se dezbrăca niciodată acolo.

Dorea să pară întotdeauna un om extrem de ocupat si le arunca ordonanţelor din mers haina, pălăria şi bastonul de mareşal.

Cu paşi mari si energici, în cizme cu pinteni, a intrat furtunos în sală. După câteva minute au venit Hess, Funk, Todt şi Keitel.

Linge 1-a anunţat pe Hitler că toţi domnii erau prezenţi.

Hitler a coborât scara cufundat în gânduri, urmat de Linge.

In faţa sălii s-a îndreptat si a intrat cu paşi siguri si hotărâţi.

Cei prezenţi au ridicat braţul pentru salut. Hitler i-a salutat amabil pe Goring, Hess, Funk, Keitel şi Todt. S-au apropiat toţi de masa mare din marmură. Hitler a deschis convorbirea arătând că Goring va fi însărcinat cu conducerea întregii industrii de război. El avea să primească toate împuternicirile necesare pentru asigurarea bazelor economice ale războiului. După Hitler, s-a auzit vocea hârâită a lui Goring. Vorbea despre starea

[107] Hitler a rămas la Berghof de pe 20 până pe 22.12.1939.

IDfWuftî

St larii si creiona perspectiva strălucită a unei industrii de i)i gigantice, în continuă creştere. Expunerile sale denotau 8) Dtimism necondiţionat.

Htler se sprijină cu toată greutatea pe masă, aşa încât tele i se îndoaie. Declară că situaţia militară favorabilă laniei şi atmosfera de victorie din rândul trupelor germane j i de folosite integral; soarta însăşi le dicta ceea ce trebuie să Maşinăria de război germană funcţiona la turaţie maximă trebuia oprită. Francezii erau nevoiţi să accepte lupta.

>m scoate noi din Linia Maginot. Ce părere ai, Keitel?" leitei râde plin de aroganţă si spune: „Va fi o curăţenie t raia."

i. Germania este decisă", îl aprobă Goring pe Hitler, „iar noi |t em în situaţia de a ridica mănuşa. Puterile occidentale vor pentru că ne-au declarat război."

a 23 decembrie 1939, Hitler a plecat de Crăciun din Obersalz în Renania pentru a inspecta trupele staţionate pe Rin şi aniţa cu Belgia. La 24 decembrie, „trenul fuhrerului" a pe linia destinată mărfarelor dintr-o gară mică din apropiere ' achen. Hitler a plecat cu maşina până la locul în care erau onate trupele. Din

casele micului oraş se auzeau cântece late de copii - era cea mai importantă sărbătoare a anului, familiile sunt despărţite, numeroşi taţi şi fraţi sunt în armată, olonia, în buncărele „Poziţiei Siegfried" sau în Renania, ătiţi de luptă.

i) patrulă SS trece fără grabă de-a lungul celor 14 vagoane ale
alui lui Hitler, iar poliţia gării este şi ea prezentă. Imediat
i locomotivă si la capătul trenului se află câte un vagon dotat
| rtilerie antiaeriană, pentru a preîntâmpina posibile atacuri
i ;ne. Aceste vagoane au rămas ataşate de trenul lui Hitler pe
: ă durata războiului. Artileriştii, în hainele lor călduroase,
l esc în noaptea întunecată si geroasă si se leagănă de pe un
|i)r pe altul pentru a se încălzi.
'e drumul de acces către trenul lui Hitler se aude zgomotul
t de motoarele unor maşini militare, care se apropie cu
rile mascate. Deodată, Linge aude o voce puternică. Pe aripa
l, i de a doua maşini, care îl urmează pe Hitler, stă Bormann,

24 decembrie 1939: Borman în „trenul fuhrerului"

cu faţa întoarsă si beat, urlând un şlagăr renan de carnaval.

Linge deschide uşa pentru a-1 ajuta pe Hitler să coboare din maşină. Bormann coboară de pe aripa celei de a doua maşini şi se îndreaptă clătinându-se spre tren. îi taie calea lui Hitler.

„Mein *Fiihrer,* ăsta nu este vagonul dumneavoastră", se bâlbâie cu limba împleticită, „nu, *mein Fiihrer,* bineînţeles că ăsta nu e vagonul dumneavoastră. Ă-ă-ă-la e mai în spate."

Linge îi spune că se află în faţa vagonului lui Hitler.

„Va să zică", spune Hitler, „aveam dreptate, ăsta este vagonul meu, evident."

Bormann îşi îndreaptă chipiul şi reuşeşte cu greu să urce în vagonul alăturat.

După ceva timp, Bormann apare pe culoarul vagonului lui Hitler. Cu un zâmbet tâmp, se apropie de compartimentul lui Hitler. Duce în braţe un brăduleţ. Eva Braun i-1 dăduse în Obersalzberg, gata împodobit, şi-1 rugase să i-1 dea lui Hitler de Crăciun. Bormann îi dă de înţeles lui Linge, făcând grimase, că ar urma să fie o surpriză pentru Hitler. Deodată, brăduleţul îi cade din braţe.

Nucile şi globurile de sticlă se rostogolesc pe jos. Bormann rămâne năuc şi cu ochii căscaţi. I se face frică.

„Repede, repede!" îl zoreşte pe Linge, care s-a apropiat imediat pentru a ridica brăduleţul de jos. Bormann se apropie prudent de compartimentul lui Hitler. îi înmânează acestuia o scrisoare de la Eva Braun şi micul pom de Crăciun. Şeful partidului naţional-socialist[108], care, de beat ce este, de abia se mai ţine pe picioare, îi urează fuhrerului, în numele partidului, un Crăciun fericit.

Trenul lui Hitler se îndreaptă spre Ems. în această staţiune balneară se află regimentul de infanterie motorizată al Leibstandarte SS „Adolf Hitler".

Ajuns la Bad Ems, Hitler a mers cu maşina la sanatoriu, unde oamenii din Leibstandarte sărbătoresc Crăciunul.

îl întâmpină comandantul Leibstandarte, Sepp Dietrich.

Când Hitler intră în sală, Sepp Dietrich dă comanda pe un ton

[108] Bormann era în acel moment secretarul personal al lui Hitler si Şeful cancelariei statului major al locţiitorului fuhrerului, Rudolf Hess.

[1] de familiar: „Linişte, oameni!" Hitler preia si el acelaşi ton
centru a arăta că între el si Leibstandarte există un solid
lent de comuniune, însoţit de Sepp Dietrich, Hitler a trecut
j ’ungul şirului de SS-işti în poziţie de drepţi şi i-a salutat cu
ridicat. A luat loc la una dintre mesele plasate în sală în
, de potcoavă si acoperite cu feţe de masă albe. Ofiţerii si
ii din Leibstandarte iau loc şi ei. Cadoul din partea lui Hitler,
[1] iri si coniac, este aşezat în faţa fiecăruia, în faţa meselor se
scenă pe care cânta orchestra Leibstandarte. La dreapta
L străluceşte în lumina lumânărilor un brad de Crăciun mare
at împodobit, în faţa scenei se plasase o tribună de vorbitor, i ipă ce orchestra a cântat câteva marşuri, a luat cuvântul
Dietrich. SS-istii au răspuns de fiecare dată cu un „HeiZ/"
or uralelor sale la adresa lui Hitler.
ioi, Hitler s-a postat la tribună. A spus: „Voi, soldaţi ai
andarte, vă aflaţi acum pe meterezele Occidentului* pentru
; eri spaţiul vital pentru Germania. Este dreptul nostru să
din spaţiul strâmt de până acum. Anglia îşi aminteşte
odată că trebuie să ni se pună în cale şi să ne declare j i. Adevăratul motiv pentru ei nu este campania din Polonia.

ilitate, plutocraţii englezi privesc plini de invidie cum se
>ltă economia germană. Poporul care şi-a cucerit un spaţiu
uriaş sunt englezii. Eu voi distruge stăpânirea britanică.
ui aparţine germanilor, nu englezilor care dau deja dovadă
nilitate. Voi, soldaţii mei din Leibstandarte, sunteţi aleşii i, garanţia pentru victoria Germaniei!"

scursul lui Hitler a fost întâmpinat cu aplauze furtunoase.

[1] :etat răsuna strigătul *„Sieg Heil! Sieg HeiU".*

i apă aceea, Hitler a luat din nou loc la masă, printre SS-işti.
estra cânta marşuri vesele. Pentru SS-işti s-a servit punci.
, *i* urmat glume şi scheciuri în care erau ironizaţi membrii
letului britanic. Chamberlain a fost înfăţişat cu un chip
d si ţâfnos, cu umbrela sub braţ.

[Nota redactorului sovietic:] Este vorba despre linia Maginot.

i editorilor: Redactorul sovietic greşeşte, Hitler s-a referit devăr la linia de fortificaţii din Vest.

Crăciunul cu leibstandarte SS

109

Hitler şi-a luat rămas-bun de la SS-isti într-o dispoziţie excelentă.

De la Bad Ems s-a întors în Obersalzberg, pentru a petrece Anul Nou 1940 împreună cu Eva Braun.[109]

La sfârşitul lui martie 1940 comandanţii supremi ai armatei de uscat, ai Luftwaffe si ai marinei militare au fost chemaţi la o întrevedere în Cancelarie, în Vest situaţia era neschimbată.

Trupele engleze şi franceze rămâneau pasive. „Acţiunile lor de luptă" se limitau la intonarea imnului victoriei. Cântau „Ne uscam rufele în Linia Siegfried".

La întrevederea cu Hitler au participat Goring, Keitel, Halder, Jodl, Brauchitsch, Raeder şi generalul Falkenhorst. S-a discutat planul pentru ocuparea

Danemarcei şi Norvegiei.[110] Falkenhorst era prezent pentru că i se dăduse comanda trupelor de ocupaţie din Scandinavia.

După întrevedere, Hitler i-a invitat pe Goring si pe Raeder la masă. Au mâncat toţi trei în sufrageria lui Hitler. Din discuţiile avute în timpul mesei a reieşit că Raeder privea destul de critic planul de ocupare a Norvegiei, deoarece se temea de o reacţie a flotei britanice si deci de pierderi grele de partea germană. Hitler a răspuns: „Dacă marina germană a avut vreodată o justificare, apoi aceasta este. Nu voi permite ca flota să rugineasc㠄 în porturi ca în vremea lui Wilhelm al Il-lea.[111] Prefer să risc s-o pierd.

[109] Hitler a petrecut perioada dintre 31.12.1939 şi 5.1.1940 laBerghof.

[110] Hitler semnase deja la l .3.1940 ordinul pentru cazul „Weseriibung" *(Exerciţiul* Weser), privind ocuparea Danemarcei si Norvegiei. La 5.3.1940 a discutat detalii ale operaţiunii cu comandanţii supremi ai celor trei arme. La 26.3, comandantul marinei militare, marele amiral Erich Raeder, 1-a informat pe Hitler în legătură cu pregătirea invaziei.

La 1.4.1940, generalul Nikolaus von Falkenhorst, însărcinat cu comanda operaţiunii, i-a spus lui Hitler că urma o convorbire cu comandanţii care participau. A doua zi, la întrevederea cu Goring, Falkenhorst si Raeder, Hitler a stabilit ziua de 9.4.1940 ca dată a invaziei.

[111] în Primul Război Mondial, flota maritimă germană nu fusese utilizată prea mult până la lupta de la Skagerrak; punctul central al războiului pe mare fusese războiul submarinelor.

r dacă crucişătoarele noastre se duc la fund, vor îndeplini ;i o misiune importantă. Voi scrie o pagină glorioasă în Ji ia marinei militare germane."

oring 1-a sprijinit pe Hitler si a subliniat cât de necesară ucerirea Norvegiei. Aceasta avea să devină, a spus Goring, f i avionul german împotriva Angliei, upă masă, Hitler era într-o dispoziţie de zile mari. A povestit, prea mare seriozitate, un episod de dinainte de venirea sa itere. în 1925, observase o mare mulţime de oameni care i rânsese în jurul maşinii ce-1 aştepta în gara din Miinchen.

i enii râdeau de un cal care smulgea paie dintr-un scaun î al maşinii lui Hitler şi le mânca. Hitler a fost atât de jenat >: s-a dus acasă pe jos. Toţi au râs de această poveste, i zilele următoare - în aprilie 1940 - au început operaţiunile ebarcare a trupelor germane în Norvegia şi Danemarca.

:r înfuleca praline la kilogram.

\sta-i hrană pentru nervi", îi explica lui Linge, leteorologul recomandat de

Goring de la Institutul pentru :ie trimitea zilnic prognozele meteo la Cancelarie, prognoze aza cărora s-a stabilit apoi data începerii operaţiunii din egia. Omul, care nu avea habar în ce scop erau folosite progle sale, a decedat la scurt timp după ocuparea Norvegiei.[112] ;r făcea bancuri pe socoteala lui: „Pe ăla 1-a lovit damblaua l a priceput ce însemnau prognozele lui." lanul lui Hitler a fost un succes. Norvegia şi Danemarca au ocupate.[113] Flota britanică a apărut în largul coastelor egiene. Cu toate că a dat peste o armată germană extrem tică, alcătuită în special din torpiloare si plasatoare de mine, intrat: în luptă, ci s-a întors în Anglia. După ce a apărut din în apele norvegiene, faptul era deja împlinit. Fără a fi njaţi de Anglia, germanii si-au debarcat trupele în Norvegia.

[2] Este vorba despre dr. Kurt Diesing, membru al serviciului 'lului pentru prognoza meteo.

[3] In timp ce ocuparea Danemarcei a avut loc aproape fără luptă, , sgienii s-au opus din răsputeri, în ciuda forţelor lor inferioare.

i ioia la 9.7.1940, regele Haakon al Vll-lea a ordonat încetarea luptelor.

flprilie 1940: Operaţiunea „UJeserubung"

Mai târziu au încercat si britanicii să debarce în Norvegia.[114] Au plasat forţe neimportante la Trondheim, nimicite de germani.

Asupra unor ofiţeri britanici căzuţi în luptă au fost găsite ordine secrete pentru efectuarea operaţiunii de debarcare. Acestea conţineau informaţii detaliate legate de direcţia în care urmau să pornească soldaţii britanici de-a lungul coastei norvegiene - spre stânga sau spre dreapta, cum trebuiau să ţină armele etc.

Ordinele descriau de asemenea foarte exact dotarea trupelor britanice. Aceasta consta mai ales în alimente si articole sportive.

Văzând aceste ordine, Hitler a râs si a spus ironic că britanicii au debarcat în Norvegia pentru a face sport, nu pentru a lupta.

U

După ce armata germană a ocupat Danemarca si Norvegia, în mai 1940 a atacat Franţa. La 10 mai, prima zi a ofensivei, Hitler a plecat din Berlin spre

cartierul său general, numit „Felsennest"*, construit pe un deal lângă Euskirchen, în Renania.[115] Buncărul lui Hitler era complet îngropat în pământ, fără ca la suprafaţă să poată fi văzută vreo denivelare. Deasupra intrării era întinsă o plasă de camuflaj, încăperile lui Hitler - dormitor si birou - erau mobilate ca de front. Tot aici erau încartiruiţi si Keitel, aghiotanţii Schmundt si Schaub, precum si Linge. La o distanţă de 30-40 de metri se afla un cazinou cu ziduri de beton. La 200 de metri, în spatele unei porţiuni de pădure, era o baracă din lemn, camuflată si ea cu plase, destinată convorbirilor. Zona cu cele trei construcţii

[114] Intre 14 si 20.4.1940, forţele britanice, franceze si poloneze au debarcat la Andalsnes, Harstadt, Namsos şi Narvik. Trupele debarcate la Andalsnes si Namsos urmau să înainteze într-o mişcare de cleşte spre Trondheim. Atacul a eşuat însă, iar forţele aliate au fost evacuate la începutul lui mai. Aliaţii au reuşit în schimb să înainteze spre Narvik, pe care 1-au ocupat la 28.4. La începutul lunii iunie, trupele au fost retrase din cauza situaţiei critice din Franţa.

* „Cuibul din stâncă", (n.tr.)

[115] Cartierul general propriu-zis, „Adlerhorst" („Cuib de vulturi"), de lângă Bad Nauheim, nu fusese încă finalizat. „Felsennest" se afla Pe un deal în satul Rodert, lângă Bad Miinstereifel, la o distanţă de 12 kilometri de Euskirchen.

deal fusese înconjurată cu sârmă ghimpată. Se numea „Zona i să l".

estul cartierului general al lui Hitler se afla în sat, la poalele iilui.

i rmata germană a pătruns rapid prin Belgia si Olanda în ui Franţei. Unităţile de atac au izolat forţe importante ale rsarului, printre care si unităţi ale Corpului Expediţionar mic, si le-au prins în cleşte la Dunkerque.[116] Britanicii au napoi rapid, lăsând trupele franceze să le acopere ,gerea. Cercul de la Dunkerque se strângea tot mai mult.

;ria si tancurile germane trăgeau ca la vânătoare în nicii care se revărsau într-o panică nebună spre coastă.

[1] coasta plată de la Dunkerque, britanicii au construit ri ajutătoare aşezând camioane în apă pentru a putea je la nave. Ca să scape din iadul de la Dunkerque, mulţi aruncat hainele si armele, au sărit în apă si au încercat să *ă înot la nave.

| fernul de la Dunkerque s-a apropiat de apogeu odată cu
irile continue ale Luftwaffe, care stăpânea singură spaţiul
n. Avioanele de luptă germane i-au ajuns pe britanicii
pe fugă nu doar la sol, ci si pe apă. Navele încărcate de

l ţi s-au scufundat sub grindina de bombe germane.[117]

[1'] „Lovitura de seceră", adică pătrunderea unor puternice unităţi
ncuri germane prin Ardeni, consideraţi inaccesibili, până pe
i a Canalului Mânecii, era rezultatul unui „Plan Schlieffen"
i icat, pe care Statul Major german îl prezentase în octombrie
[l] Diviziile blindate ale Grupului de Armate „A" au parcurs în ile 250 de kilometri şi au izolat în Belgia 42 de divizii aliate.

i *îl* de Armate „B" a pătruns în Nord, Grupul de Armate „C" a at *pe* linia fortificaţiilor din Vest si pe frontul de pe Rinul ior. încălcarea neutralităţii Belgiei a fost întâmpinată de unii

Il superiori cu rezerve masive, înlăturate însă de Hitler şi de ii planului „loviturii de seceră".

Pe ansamblu, atacurile aeriene germane de la Dunkerque au u mult sub aşteptări, în timp ce Goring se lăudase că va opri i area prin atacurile aeriene, pierderile aliate au rămas, cu 7.000 de ' si 72 de nave scufundate, relativ scăzute.

Iunie 1940: Bătălia de la Dunkerque

Toate armele si toată dotarea abandonată de Corpul Expeditionar Englez au căzut în mâinile germanilor. Pentru a-şi salva pielea, britanicii i-au lăsat pe aliaţii francezi în voia sorţii.

Aceştia au luptat si au căzut în luptă pentru ei.[118]

După ce comandantul corpului expediţionar s-a întors cu resturile jalnice ale trupei în Marea Britanic, Churchill 1-a decorat pentru „această victorie strălucită" a armatei engleze cu „Ordinul Bath". în cercurile înaltului Comandament german s-a râs mult de această decoraţie atât de potrivit acordată lui Wavell[119] pentru „baia rece" din apele Canalului Mânecii.[120]

Fuga britanicilor din Franţa a oferit înaltului Comandament german posibilitatea de a deplasa imediat mari unităţi din spaţiul Dunkerque pe frontul de pe râurile Somme si Oise, să străpungă la 5 iunie fortificaţiile franceze de pe malul sudic al celor două râuri si să cucerească la 14 iunie Parisul.

Prizonierii de război francezi si-au exprimat într-un mod foarte drastic părerea despre comportamentul englezilor la Dunkerque.

[118] în cadrul operaţiunii „Dynamo" - numele de cod pentru evacuarea trupelor aliate din Dunkerque - au fost transportaţi în Anglia 338.000 de soldaţi, dintre care 123.000 de francezi.

Conducerea militară britanică a salvat în acest fel nucleul corpului expediţionar si a împiedicat capitularea Marii Britanii. Evacuarea a fost favorizată de un ordin al lui Hitler, care la 24.5.1940 cerea diviziilor de tancuri germane aflate la 18 kilometri sud de Dunkerque să oprească înaintarea. Speculaţiile conform cărora ar fi vrut, în acest fel, să ajungă la o înţelegere cu Marea Britanic au rămas neconfirmate.

Ordinul pare să fi fost determinat de teama unui atac din flanc al armatei franceze, de problemele de coordonare si de asigurarea lui Goring că restul trupelor aliate vor fi „desfiinţate" de forţele aeriene germane. Se poate presupune existenţa unei nesiguranţe ce persista încă în rândurile înaltului Comandament al Forţelor Armate cu privire la potenţialul real al unităţilor blindate.

[119] Corpul Expediţionar Britanic din Franţa a fost condus de feldmaresalul John Standish Gort. Feldmaresalul Archibald Wavell era în acel moment comandant suprem al forţelor terestre britanice din Orientul Apropiat.

[120] La primirea în ordinul creat încă din 1399 era prevăzută la început o baie, ca rit de iniţiere. Gort a primit distincţia „Knight Grand Cross of the Order of the Bath" la 2.6.1940.

lagărele de prizonieri îi băteau pe englezi, îi numeau laşi, lişti si trădători. Germanii s-au văzut nevoiţi să-i cazeze la

: jut pe prizonierii francezi si pe cei englezi în barăci separate, l lin de entuziasm, Hitler s-a dus la Dunkerque.[121] La întoarcere 1: vestit că în adăposturile Statului Major britanic, părăsite |i aba, găsise chiar si telefoane de campanie intacte. l-a povestit

7 oring, plin de dispreţ, felul în care englezii îşi abandonaseră :gul convoi la Dunkerque. „Nu s-au gândit decât cum să

: e cu viaţă", a spus Hitler. „Da, să trateze cu biciul coloane :gi de oameni, la asta se pricep. Dar pe câmpul de bătălie

i nişte laşi nenorociţi."

i > >

îloring era şi el plin de entuziasm. Aşteptând maşina în

', adăpostului, i-a relatat lui Hitler ultima sa „aventură", l Iu câteva zile în urmă fusese într-un local pe malul Rinului.

|i clienţii se ridicaseră în picioare, în afară de doi preoţi

: lici. „Le-am arătat eu lor. I-am trimis în lagăr", a spus Goring p nd. „Şi am dat ordin ca pe un stâlp să fie atârnat un chipiu meu. Acum trebuie să mărsăluiască în fiecare zi prin fata

i Dului şi să exerseze salutul naţional-socialist." |l îitler a râs si 1-a bătut pe umăr cu simpatie. După ce au glumit Jiul, Goring i-a strâns mâna, şi-a ridicat plin de importanţă l onul de mareşal, a urcat în maşină si a plecat la cartierul

general.

Jînfrângerea deplină a Franţei era previzibilă încă înainte de jrşitul lunii mai. Hitler a primit în această perioadă o scrisoare la aliatul său Mussolini.[122] Pe Hitler 1-a indignat mai ales I î ui că Italia, care timp de sase luni se ţinuse deoparte, voia i n să intre cu orice preţ în război. Pentru a nu trebui să împartă i la cu Mussolini, Hitler a declarat că deocamdată nu are | sie de Italia, căci Franţa era deja la picioarele lui.

[21] Hitler a vizitat, pe 1-2.6.1940, frontul din sudul Belgiei si din ciul Franţei, care trecea între altele prin Bruxelles, Gent, Ypres,

|i jemarck, Lille, Lens, Arras si Cambrai. La Dunkerque a ajuns de a pe 26.6.1940.

[22] Scrisoarea lui Mussolini i-a fost înmânată lui Hitler de către |basadorul italian Alfieri pe 30.5.1940.

Intrarea Italiei în război

115

Lui Mussolini i-a răspuns că intrarea Italiei în război trebuia amânată până ce forţele aeriene germane aveau să distrugă aerodromurile din sudul Franţei, fapt ce ar fi uşurat trupelor italiene operaţiunile militare.[123] Italia însă a declarat Franţei război, fără a ţine seama de argumentele „convingătoare" ale lui Hitler.[124] Iată cum arăta „unitatea" partenerilor axei Berlin-Roma.

Hitler voia să ştie ce alte scopuri ascunse ar fi putut urmări Mussolini - în afara celui de a-şi asigura o parte din prada obţinută în Franţa.

Gibraltarul? Malta? Sau intenţiona marina italiană să atace Suezul? La sfârşitul lui mai, Hitler 1-a însărcinat pe Ribbentrop să-1 invite pe ambasadorul Italiei la Berlin, Alfieri, la Bad Godesberg, la hotelul Dreesen. Hitler i-a cerut să organizeze vizita lui Alfieri ca si cum ar fi fost vorba despre un parlamentar din

opoziţie, în această zi au fost îndepărtate chiar si indicatoarele de pe drumul lui Alfieri, pentru ca acesta să nu-şi dea seama că Hitler îşi avea cartierul general la Euskirchen, la o oră si jumătate de mers cu maşina de Bad Godesberg.

în drum spre întâlnirea cu Alfieri, Hitler părea nervos. Trebuia să ştie neapărat ce intenţii aveau italienii, căci de la declaraţia de război a Italiei, Comandamentul Suprem italian nu arătase nicio intenţie de a interveni activ în lupte.

Convorbirea lui Hitler cu Alfieri de la hotelul Dreesen a durat aproximativ o oră. Din camera în care avea loc se auzea vocea iritată a lui Hitler. îl copleşea pe Alfieri cu reproşuri mânioase, îşi revărsa asupra lui furia si urla că nu putea înţelege atitudinea atât de pasivă a Italiei. „Puteţi să-mi daţi o explicaţie?

Puteţi să-mi daţi în sfârşit un răspuns clar? Aşa nu se mai poate continua", a zbierat Hitler.

în statul său major se ştia că de fapt nu era furios din cauza pasivităţii Italiei, ci din cauza faptului că Mussolini declarase

[123] Hitler i-a răspuns lui Mussolini pe 31.5.1940.

[124] Italia a declarat război Franţei si Marii Britanii la 10.6.1940.

Câştigurile teritoriale obţinute în urma ofensivei pornită imediat în Savoia Superioară au fost însă nesemnificative, în ciuda celor 32 de divizii folosite. oi *f-:-*

i Franţei împotriva voinţei lui. Alfieri a plecat de la hotel **li** ut si speriat. La scurt timp după aceea *a* plecat si Hitler.

i timpul cinei de la cartierul general a rămas tăcut si posac.

: ;!, Jodl, Bormann, Dietrich, Hewel, Hoffmann, Morell si Jîotanţii schimbau priviri pe furiş. Hoffmann, bufonul Curţii, l asit în cele din urmă, încetul cu încetul, să alunge întru l a supărarea lui Hitler.

>upă masă, Keitel, Jodl, Bormann si Hewel au mai rămas, în l lor, Hitler şi-a mai descărcat o dată supărarea. „Declaraţia l ăzboi a Italiei, de care am fi avut atâta nevoie în toamna |'ită", a explicat el, „a fost condiţionată mai întâi, de către l)r Emanuel, de predarea de către Mussolini a comandaI tului uneia dintre armate către prinţul moştenitor. Ducele l 'uzat bineînţeles." Celor prezenţi le era clar la ce se referea

;r. Prinţul moştenitor Umberto era cunoscut drept anglofil.

JJ odl 1-a aprobat imediat pe Hitler: „Bineînţeles, *mein Filhrer,*

aţi spus întotdeauna: de ce nu alungă Ducele toată dinastia

oia?" | Vedeţi", răspunde Hitler, „lui Mussolini nu-i este uşor cu ei.

aţa îl sprijină pe rege, Biserica este de partea lui, Curtea le ocupă decât

de intrigi, iar în partidul fascist există multe Sriente străine."

Jodl este de părere că italienii ar trebui cel puţin să creeze |cultăţi flotei britanice din Mediterana. „L-am întrebat pe

cri", a continuat Hitler, „ce planuri are Italia. Aşteptăm tot |pul un atac al armatei italiene. Ambasadorul a rămas fără A devenit limpede că nu au de fapt niciun plan serios. La | ;barea mea categorică de ce sunt atât de pasivi, Alfieri a

uns foarte obraznic că pe front plouă." |Keitel a intervenit indignat: „Ce o fi în capul lui Mussolini?" illormann scoate şi el exclamaţii mirate si pline de dispreţ.

j? ,a sfârşitul discuţiei, Hitler subliniază că pasivitatea italienilor *ivea* şi părţile ei bune, pentru că aşa li s-ar mai putea stăvili : itul pentru Franţa.

î,a începutul lui iunie, cartierul general al lui Hitler de la ; drchen a fost mutat la Bruly-de-Pesche, la nord de Rocry,

„UUolfsschlucht", cartierul general al fuhrerului

în apropiere de graniţa belgiană.[125] La indicaţiile lui Hitler, acest cartier general a fost denumit „Wolfsschlucht"*. Aşa a apărut pentru prima dată porecla lui Hitler, „Wolf („lup"), în denumirea cartierului său general.

„Wolfsschlucht" se afla într-o pădurice. Acest cartier general fusese construit în grabă si avea un caracter provizoriu. Hitler locuia în singura baracă din lemn, împreună cu Briickner, Schmundt si Linge. Alături se afla un adăpost subteran din beton cu o singură încăpere. Sala de mese era la 80-100 de metri de baraca lui Hitler. Keitel, Jodl si Bormann, precum si restul statului major se instalaseră în scoală si în locuinţele satului francez Briily-le-Pesche, evacuat. Consfătuirile se purtau în clădirea scolii. Acolo se aflau si cartierele generale ale lui Brauchitsch şi Goring.

în aceste zile, şoferul lui Himmler s-a sinucis din greşeală mânuind neglijent mitraliera în maşină.[126] SS-istul a fost înmormântat în localitatea belgiană Bruly-de-Pesche. La înmormântare, Himmler a spus: „Se odihneşte în pământ german.

Această ţară va fi a noastră pentru totdeauna."

în prima jumătate a lunii iunie 1940, Reichsleiterul Amann a dat curs invitaţiei lui Hitler si s-a înfiinţat la cartierul general al acestuia. Fostul plutonier fusese în Primul Război Mondial superiorul lui Hitler în Regimentul „List".[127] După venirea la putere a lui Hitler, a devenit director general al Grupului Editorial

Eher, unde Hitler era coproprietar.

[125] Mutarea s-a produs la 6.6.1940.

* „Bârlogul lupului", (n.tr.)

[126] Şoferul lui Himmler, Obersturmfuhrer SS (grad din *SS,* aproximativ echivalent gradului de locotenent din armată, n. tr.) Hans Bastians, s-a împuşcat mortal la 14.6.1940. A fost primul caz de deces din cartierul general al fuhrerului.

[127] Regimentul 18 Infanterie de Rezervă bavarez fusese alcătuit în septembrie 1914 din batalioane de front unite. După moartea comandantului, colonelul Julius List, căzut în luptă la 31.10.1914, a fost numit ulterior „Regimentul «List»". Hitler a făcut parte din Regimentul „List" din 16.8.1914 până în 14.10.1918, activând în [s]Pecial în calitate de curier.

După Amann, la cartierul general a sosit Wiedemann, alt ii camarad al lui Hitler din Regimentul „List". Acesta emigrase i ia! în America, în 1933, Hitler îl chemase înapoi în Germania, martor ocular al „faptelor sale eroice" din timpul Primului boi Mondial, Wiedemann urma să-1 proslăvească acum în mania.

-lider a vrut să viziteze împreună cu Amann si Wiedemann
ele poziţii ale Regimentului „List" în Franţa din timpul
nului Război Mondial.[128] Cu o maşină de teren de la Krupp,
părăsit sub escortă cartierul general. Coloana de maşini a
-lider a gonit pe şoselele franceze prin oraşe şi sate, trecând
lângă ruine, morminte proaspete si câmpuri răscolite de
: nade. Refugiaţii care se întorceau acum în valuri se dădeau
parte din faţa vehiculelor lui Hitler care treceau în urletul
|« nelor. Au întâlnit şi grupuri de prizonieri francezi epuizaţi, -lider a încercat, servindu-se de o hartă, să găsească locurile :are luptase sau fusese încartiruit Regimentul „List", în
|; unea Chemin des Dames a dat ordinul de oprire, întregul
) p a coborât. Hitler a traversat repede câmpul şi s-a oprit în
unor tranşee pe jumătate prăbuşite. Cu un fel de bucurie a
îderii, a arătat spre gropile pline de gunoi şi sârmă ghimpată
' inită. Si-a amintit plin de mândrie că fusese curier în această
J; une. S-a înviorat; de mult nu mai fusese văzut aşa.

n seara zilei de 15 iunie 1940 a sosit la cartierul general al Hitler prima informaţie legată de o ofertă de armistiţiu din :ea guvernului francez. Fusese transmisă de ambasadorul nan la Madrid, von Stohrer, cu care luase contact

însărcinatul icez cu afaceri de acolo. Informaţia s-a răspândit rapid în egul cartier general. Toţi se felicitau si repetau cuvintele lui er, care spusese că vagonul din pădurea de la Compiegne, în : germanii ceruseră pace în 1918, urma să fie acum un loc al mfului german. Hitler a dat indicaţii ca evenimentul să fie mtorit cum se cuvine, astfel că în curând întregul stat major beat.

[28] Vizitarea fostelor câmpuri de bătălie ale Primului Război [mdial a avut loc la 25 si 26.6.1940.

înţelegerea dintre Hitler şi Mussolini

119

Pe baza informaţiei *de* la Madrid, înaltul Comandament al Forţelor Armate a redactat imediat proiectul unui tratat de armistiţiu cu Franţa. Ideea fundamentală era capitularea completă a Franţei. El prevedea de asemenea ocuparea întregii ţări si dezarmarea armatei franceze. Soldaţii si ofiţerii urmau să fie luaţi prizonieri, iar întreaga dotare a armatei avea să fie predată Germaniei ca pradă de război. Hitler nu a fost de acord cu acest proiect.

La 17 iunie le-a dat indicaţii lui Keitel şi Jodl pentru un nou proiect referitor la condiţiile pe care le prevedea pentru armistiţiul cu Franţa si a formulat următoarele raţionamente: Anglia va încerca să oprească guvernul francez de la încheierea unui armistiţiu si să-1 convingă să continue lupta, idee întărită de propunerea lui Churchill de a încheia o alianţă anglo-franceză pe baza unei unificări juridice largi a celor două state. Politica germană trebuie prin urmare să dezbine Anglia si Franţa. Nu se poate atinge acest scop cerând o capitulare necondiţionată a Franţei si ocupându-i întregul teritoriu. Dimpotrivă, o asemenea prevedere ar putea determina guvernul francez să respingă încheierea unui armistiţiu, să se refugieze în Africa de Nord si să continue de acolo războiul, împreună cu Anglia. De aceea era necesar să se ofere guvernului francez o modalitate de acceptare a condiţiilor de armistiţiu. Scopul întregii manevre consta în scoaterea Franţei din război - pe cât posibil, cu tot cu coloniile pe care le deţinea - si izolarea Angliei.

După ce a fost înmânată cererea oficială de armistiţiu formulată de guvernul francez, la 15 iunie au început la Roma tratativele între guvernul german si cel italian. Acolo s-a stabilit ca Hitler si Mussolini să se întâlnească pe 18 iunie la Miinchen, pentru a cădea de acord asupra condiţiilor de armistiţiu pe care urmau să le impună Franţei.

In seara zilei de 17 iunie, Hitler a plecat cu avionul, împreună cu Keitel, Ribbentrop şi anturajul său apropiat, la Frankfurt pe Main unde îl aştepta trenul personal. După sosirea acestuia la Miinchen, în dimineaţa zilei de 18 iunie, Hitler s-a îndreptat, ui ovaţiile populaţiei, spre „Fiihrerbau", sediul fiihrerului din Konigsplatz.

iş

o DOSARUL **HITLER**

n aceeaşi dimineaţă, 1-a primit pe Mussolini la gara principală Miinchen. După masa de prânz din „Fiihrerbau", Hitler şi ;solini au discutat în biroul lui Hitler. în aceeaşi încăpere şese loc, cu nici doi ani în urmă, la 29 septembrie 1938, ferinţa „istorică" dintre Hitler, Mussolini, Chamberlain şi

f l adier. Urmările Conferinţei de la Miinchen sunt cunoscute:

er a ocupat Cehoslovacia, regiunea Memel, Polonia, Olanda, jia, Danemarca, Norvegia şi a distrus Franţa. Rezultatul ei ost sute de mii de morţi căzuţi pe câmpurile de luptă, ruine, netea şi sărăcia popoarelor.

,a convorbirea dintre Hitler şi Mussolini a asistat la început mic cerc de colaboratori: din partea germană, Keitel si aentrop, din partea italiană, Ciano. A doua parte a discuţiei oit loc între patru ochi. Imediat după sfârşitul convorbirii, er 1-a condus pe Mussolini la gară, iar acesta a părăsit oraşul

' ichen. Hitler s-a întors în aceeaşi seară la cartierul său general.

După cina luată în tren, Hitler a relatat despre rezultatele

'evederii cu Mussolini şi a expus ambiţiile exagerate ale

i enilor. Italia cerea ca Franţa să-i cedeze Savoia, regiunea

- jurul Nişei, insula Corsica şi Tunisia, în acest fel dorea să-şi ,ure supremaţia în Mediterana. Hitler a explicat că mai i perase zelul lui Mussolini şi s-a declarat mulţumit că acesta

ase.

>e 19 iunie, în timpul prânzului, Hitler *a* sosit din nou la ikfurt pe Main, de unde a plecat cu avionul la cartierul său erai din Bruly-de-Pesche. Hitler şi Keitel au ordonat acolo diat pregătirea, în pădurea de ia Compiegne, a „locului 1 1 mării armistiţiului", în vederea tratativelor ce urmau să :apă cu Franţa. Ideea de a încheia armistiţiul în acelaşi loc are Germania fusese nevoită, la 17 noiembrie 1918,[129] să

- meze capitularea si de a anula în acest fel în mod public îl de la 1918 fusese exprimată de Hitler încă de la începutul unie 1940, când se întrevedea înfrângerea militară a Franţei.

[29] Tratativele pentru încetarea luptelor pe frontul germano-francez nceput la 7.11.1918 în pădurea de la Compiegne, iar armistiţiul est semnat la 11.11.1918. . , '

Punerea în scena de la Compiegne

121

La 20 iunie, textul armistiţiului cu Franţa era gata redactat.

Hitler a dictat personal asa-numitul preambul al documentului.

Acesta urmărea, în concepţia sa, două ţeluri: în primul rând, era menit să-i pregătească din punct de vedere psihic pe francezi să accepte condiţiile germane, pentru că textul exprima respectul si admiraţia germanilor pentru „lupta eroică" a armatei franceze.

In al doilea rând, Hitler a justificat în preambul condiţiile germane invocând necesitatea continuării războiului împotriva Angliei, astfel încât lovitura principală a tratatului să se îndrepte nu împotriva Franţei, ci împotriva Angliei.

în seara aceleiaşi zile, Hitler i-a ordonat lui Gunsche să fie prezent la tratativele din pădurea de la Compiegne si 1-a însărcinat cu protecţia sa personală. Gunsche trebuia să stea la uşa cu geam care despărţea vagonul în două, pentru a putea fi văzut din toate părţile în toată splendoarea celor aproape doi metri ai săi. Avea ordinul să tragă asupra oricărui membru al delegaţiei franceze care ar fi îndrăznit să se comporte nepotrivit faţă de Hitler.

începutul tratativelor din pădurea de la Compiegne a fost stabilit pentru dimineaţa zilei de 21 iunie. A fost însă amânat, din cauză că delegaţia franceză nu a reuşit să ajungă la timp la Paris, fiind împiedicată de trupele si refugiaţii care blocau şoselele.

în dimineaţa zilei de 21 iunie, Keitel si Jodl au plecat cu maşinile de la cartierul general al lui Hitler spre asa-numitul „loc de semnare a armistiţiului".

Acest loc istoric a fost pregătit special pentru tratative. Vagonul în care Germania învinsă semnase în 1918 armistiţiul cu Franţa fusese scos dintr-o sală de muzeu construită de francezi special în acest scop. A fost plasat exact în acelaşi loc în care stătuse în noiembrie 1918, pe şinele care rămăseseră în centrul zonei.

Linia secundară, pe care se aflase atunci vagonul delegaţiei germane, era

acum goală.

In vagon nu se modificase nimic. Era un vagon-restaurant obişnuit al companiei internaţionale de vagoane de dormit, în care un compartiment fusese transformat în sală de conferinţe, înăuntru se aflau o masă mare şi scaune de jur împrejur.

în faţa aleii care ducea la „locul armistiţiului" se afla un Monument al victoriei, ridicat de francezi şi reprezentând un

i ur german prăbuşit. Acesta a fost acoperit cu steaguri cu tică. Pe alee fusese postată o companie de onoare, în pădurea jur erau adăpostite în corturi cancelaria, centrala telefonică aţia de emisie-recepţie.

,a amiază au sosit Goring, Brauchitsch, Raeder, Ribbentrop ess, cărora Hitler le ordonase să fie de faţă la înmânarea ială a documentelor cuprinzând condiţiile de armistiţiu. In

t din urmă a sosit si Hitler personal. Pozând în erou, a trecut f, evistă garda de onoare, s-a oprit la monumentul acoperit steaguri cu zvastică şi la placa de comemorare a victoriei iţei asupra Germaniei din 1918.

Hând s-a anunţat apropierea delegaţiei franceze din direcţia isului, Hitler,'Goring, Brauchitsch, Raeder, Ribbentrop,

i el, Hess şi Jodl au urcat în vagon. Toţi au luat loc la masă.

Jna dintre laturile mesei a fost rezervată delegaţiei franceze, ische, purtând casca de oţel şi cu pistolul încărcat în buzunar, postat la uşa care ducea în compartimentul alăturat. In apta lui stătea translatorul Schmidt.

în jurul orei 14.00 a apărut delegaţia franceză însoţită de eralul german von Tippelskirch. Din ea făceau parte şeful S legaţiei, generalul de armată Huntziger, generalul Parisot la forţele terestre, generalul Bergeret de la aviaţia militară, ^amiralul Le-Luc de la marină şi ambasadorul Noe'l.

Delegaţia franceză a coborât din maşini la intrarea pe alee.

ncezii au fost conduşi pe lângă monumentul învelit şi pe lângă

i da de onoare până la vagon. La intrarea delegaţiei, Hitler şi urajul său s-au ridicat în tăcere. Francezii s-au oprit speriaţi, se aşteptaseră la prezenţa întregii conduceri germane. In ere si cu o expresie severă, Hitler i-a poftit scurt să ia loc.

După ce s-au aşezat toţi, s-a ridicat Keitel. Şi-a pus tacticos noclul si a început să citească preambulul tratatului. Trans)rul Schmidt traducea în franceză.

Apoi Keitel i-a înmânat şefului delegaţiei franceze, generalul ntziger, textul tratatului de armistiţiu în limbile germană şi nceză, precum şi o hartă a Franţei pe care era trasată linia demarcaţie între teritoriul francez ocupat şi cel

neocupat, aceasta, înmânarea oficială a documentelor cuprinzând

gl iunie 1940: Tratativele de capitulare

123

condiţiile de armistiţiu se încheiase. Hitler, Goring, Brauchitsch, Raeder, Ribbentrop si Hess s-au ridicat si au părăsit vagonul. Doar Keitel si Jodl au rămas pentru tratativele cu delegaţia franceză, împreună cu câţiva colaboratori si cu translatorul Schmidt.

La coborârea lui Hitler din vagon, o orchestră a intonat imnul naţional german. Keitel si ceilalţi nemţi rămaşi în vagon s-au ridicat imediat si au ridicat braţul pentru salutul fascist. Keitel cânta cu voce tare; ceilalţi germani din vagon i s-au alăturat. Francezii s-au ridicat si ei în picioare. Un membru al delegaţiei franceze avea lacrimi în ochi. Hitler nu a aşteptat rezultatul tratativelor, ci s-a întors în aceeaşi zi cu avionul la cartierul său general.

După plecarea lui Hitler; Keitel le-a cerut francezilor să ia la cunoştinţă despre textul tratatului de armistiţiu. După aceea, şeful delegaţiei franceze, Huntziger, i-a cerut lui Keitel permisiunea de a lua legătura telefonică cu guvernul francez din Bordeaux. Keitel s-a eschivat la început deoarece se temea că tratativele s-ar putea prelungi. A declarat că delegaţia franceză ar fi trebuit să aibă împuternicirea de a încheia singură armistiţiul. Huntziger a confirmat că delegaţia franceză avea această împuternicire, subliniind însă că aceste condiţii impuse de nemţi decideau soarta poporului francez, prin urmare i se părea necesar să informeze guvernul. Huntziger a amintit că delegaţiei germane i se dăduse permisiunea, în 1918, de a-si consulta guvernul.

Keitel a cedat.

Huntziger a cerut legătura la Bordeaux pentru a vorbi cu comandantul suprem al armatelor franceze, generalul Weygand.

Convorbirea telefonică a delegaţiei franceze cu Bordeaux-ul a fost ascultată de translator, ambasadorul Schmidt. Weygand 1-a întrebat pe Huntziger în primul rând unde era. Acesta a răspuns: „Poţi să-ţi imaginezi unde!" La care Weygand a spus: „Bietul meu prieten!" Apoi Weygand s-a interesat de condiţiile armistiţiului. Huntziger i-a răspuns că erau dure şi le-a enumerat punct cu punct.

Weygand a promis că va da un răspuns limpede după ce-1 va fi informat pe Petain. Tratativele din vagon au continuat.

Pe parcursul lor, Huntziger 1-a întrebat pe Keitel ce fel de condiţii de armistiţiu intenţiona să pună Italia, exprimându-si [te]merea că aceste condiţii ale Italiei ar putea fi dure si nedrepte.

Keitel a răspuns evaziv că nu-i erau cunoscute condiţiile
s î mulate de italieni. Tratativele franco-italiene urmau să înceapă
li;diat după încheierea celor franco-germane. Huntziger a
puns, vizibil iritat, că Franţa nu avea de fapt nevoie de un
i listiţiu cu Italia, dat fiind că acesta era de facto în vigoare la
j. nita franco-italiană, din momentul în care Italia declarase
boi. în cazul în care condiţiile Italiei ar leza onoarea Franţei,
f. /ernul francez nu le va accepta. Tonul generalului Huntziger
înăsprit, acesta subliniind fiecare cuvânt: „Cu aşa ceva nu
n fi de acord."
în continuare, situaţia a devenit picantă. La Jocul armistiţiului"
iu pădurea de la Compiegne a apărut pe neaşteptate ataşatul
|i itar al Italiei la Berlin şi a început să-i chestioneze pe ofiţerii
mani în legătură cu mersul tratativelor. A fost nevoie de ceva
: rturi pentru a-1 împiedica pe generalul italian să-şi facă apariţia
faţa delegaţiei franceze.
în seara zilei de 22 iunie, Keitel le-a adresat francezilor un
|i imatum. într-o scrisoare scurtă, i-a cerut generalului Huntziger
:omunice în cel mult o oră dacă delegaţia franceză era dispusă
accepte condiţiile armistiţiului. In caz contrar, delegaţia
J--mană va porni de la premisa că rezultatul tratativelor era
1. Acţiunile de luptă aveau să fie reluate în plină forţă.
i ntziger a transmis conţinutul scrisorii imediat lui Petain la
rdeaux. După nicio jumătate de oră, Huntziger a declarat
delegaţia franceză era dispusă să semneze tratatul de armistiţiu.
Pe 24 iunie, Hitler i-a invitat la cazinou pe Keitel, Jodl,
rmann, Hewel, pe aghiotanţii săi si alte câteva persoane din
tierul său general. Era foarte bine dispus. S-a declarat satisfăcut
felul cum decursese războiul până în acel moment şi a
mifestat optimism în privinţa atitudinii viitoare a Angliei.
-oblemele Europei Occidentale sunt acum rezolvate, iar nouă
ne mai rămâne decât să încheiem conturile cu Rusia sovietică"
pus Hitler frecându-si mâinile.

Către miezul nopţii, oaspeţii lui Hitler au ascultat la radio .cursul lui Goebbels, acompaniat la început şi la sfârşit de smote de luptă înregistrate. Ascultătorii credeau că era vorba spre o transmisie de pe front. In realitate însă, zgomotele m produse în studioul radio din Berlin. ; >, ˢ ;. .^-/^ u

A:– '''.U ii*'''

în octombrie 1940 Hitler a decis să se întâlnească cu Franco pentru a trata intrarea Spaniei franchiste în război, întâlnirea cu Franco a avut loc în gara Hendaye din apropiere de Biarritz, în trenul lui Hitler.[130] întrevederea, la care au luat parte Hitler, Keitel, Franco, ministrul de externe al Spaniei, Serrano Suner, si translatorul Schmidt, a durat aproximativ patru ore. S-a discutat despre cucerirea fortăreţei britanice a Gibraltarului, după un plan elaborat de Statul Major german sub numele de cod „Isabella/Felix"[131]. Au fost iniţiate următoarele măsuri:

- s-au alcătuit două state majore: unul tactic, sub comanda generalului german Lanz, si unul pentru aprovizionare, sub comanda generalului german Jaenecke;
- au fost trimişi cincizeci de ofiţeri germani în civil cu paşapoarte si viză spaniolă false în Marocul spaniol. Aveau din partea Statului Major german însărcinarea să verifice în ce măsură reţeaua de şosele din regiunea Gibraltarului putea fi utilizată de unităţile germane motorizate şi de artileria germană;
- o divizie spaniolă sub comanda generalului Asensio a exersat atacul asupra Gibraltarului în apropiere de Algeciras;
- unităţi germane de artilerie se antrenau în Franţa, la nord-vest de oraşul Besancon pentru a testa posibilităţile de asalt asupra unor stânci asemănătoare celor din Gibraltar. Statul Major spaniol i-a trimis celui german probe de rocă din Gibraltar pentru a fi analizate de biroul pentru armament al înaltului Comandament al Armatei de Uscat.

Keitel a descris plin de entuziasm o piesă de artilerie specială, uriaşă, produsă de Krupp, cu o rază de acţiune de aproape 200 de kilometri.[132] Hitler a decis să i-o pună la dispoziţie lui Franco.

[130] Hitler si Franco s-au întâlnit pe 23.10.1940 la Hendaye.

[131] în timp ce planul „Felix" prevedea ocuparea de către spanioli a Gibraltarului cu sprijinul trupelor germane, acţiunea „Isabella" urma să se deruleze în cazul unei debarcări britanice în Peninsula Iberică.

Scopul consta în alungarea britanicilor de către trupele germane de Pe

continentul european, precum si în ocuparea porturilor spaniole Şi portugheze de la Atlantic.

[132] Keitel se referă la piesa de artilerie de tren K. 12 y având calibrul de 21 cm, care fusese creată de firma Krupp si costa 1,5 mili-

Planul „Isabella/Felix" urma să fie dus la îndeplinire în |i uarie-februarie 1941. Hitler a renunţat însă în curând la acest | n si chiar la participarea făţişă a Spaniei la război, deoarece]=ărâse să atace în cel mai scurt timp Rusia sovietică.[133]

Hitler a declarat că intrarea Spaniei în război ar face necesară Sărarea întinsului ţărm peninsular împotriva manevrelor de Sbarcare anglo-americane, IUTU care ar lega importante forţe |rmane de această zonă. în afară de aceasta, Germania s-ar

ea obligată să preia aprovizionarea Spaniei cu material de l[1] boi, combustibil şi alimente. După ce fusese luată decizia de | :aca Uniunea Sovietică potrivit planului „Barbarossa", Hitler

părea să mai aibă vreun interes să deschidă un alt teatru de

boi în Peninsula Iberică.[134] O politică de „neutralitate 11 evoitoare" a Spaniei îi părea acum o variantă mai favorabilă.

Sub masca neutralităţii, Spania lui Franco le-a permis

marinelor si altor nave de război germane să efectueze reparaţii |-ă facă aprovizionări în porturile spaniole. Spania sprijinea

i îţia militară germană, care ataca deasupra Atlanticului nave |;;lo-americane, punându-i acesteia la dispoziţie aerodromurile Sstaţiile de emisie-recepţie.

[n ceea ce priveşte economia de război, livrările de minereu

nolibden şi wolfram din Spania jucau un rol important pentru

ii e de mărci. Tunul, cu o lungime de 33 m, trăgea cu proiectile de l ,5 kilograme la o distanţă de până la 115 kilometri. Punctul slab

i durata de viaţă redusă a acestei piese de artilerie, de 90 de focuri.

Ir impui întregului război s-au tras cu acest tun doar 72 de proiectile

c irecţia coastei britanice de la Canalul Mânecii.

[133] Planul „Felix" a fost respins de Franco, îl considera într-adevăr |i.izabil, însă credea că rezultatul politic al acestuia ar fi fost *K* ngerea legăturii dintre Spania si Reichul german, ceea ce ar fi

: :rminat invazia Peninsulei Iberice de către Marea Britanic. Probabil Jjilanul „Isabella" nu 1-a convins.

[134] După întrevederea cu Franco, Hitler a semnat la 18.12.1940 finul nr. 21 privind cazul „Barbarossa", care începe cu aceste

t inte:,Armata germană trebuie să fie pregătită să doboare Uniunea > ietică printr-o campanie rapidă chiar înainte de încheierea : ooiului cu Anglia." Pregătirile pentru atacul împotriva Uniunii |vietice urmau să se finalizeze până la 15.5.1941. ,.} , v ft^,,, ,,,

g3 octombrie 1940: Discuţiile cu Franco

industria de război germană. Spania mai ajuta si la ocolirea blocadei economice împotriva Germaniei importând din America materii prime deficitare si trimiţându-le mai departe în Germania.

Din rapoartele amiralului Canaris, şeful contrainformaţiilor din înaltul Comandament al Forţelor Armate, în legătură cu ajutorul acordat de autorităţile spaniole celor germane, reiese că în mai multe locuri din Spania au fost plasate baze de contrainformaţii, cu acordul regimului lui Franco.

Serviciile germane de informaţii transmiteau din Spania la Berlin informaţii importante despre repartizarea forţelor navale si terestre britanice, despre activitatea serviciilor secrete britanice si americane în Spania si în Marocul spaniol, despre legăturile cercurilor englezeşti si americane cu înalte oficialităţi ale regimului de la Vichy si despre situaţia politică existentă în triburile arabe din Marocul francez.

După capitularea Franţei, înaltul Comandament german a dat ordinul de pregătire a unei operaţii de debarcare în Anglia, după planul „Seelowe"*.

Marina militară a fost însărcinată cu procurarea mijloacelor necesare pentru trecerea Canalului si cu pregătirea lor. în acest scop, comandanţii armatelor urmau să comaseze toate navele maritime si fluviale aflate în zona lor.[135] Trupele executau manevre de debarcare, înaltului Comandament al Armatei de Uscat i s-au alăturat ofiţeri de marină pe post de consilieri. In acel moment, ambele flote aeriene - ale feldmaresalilor Sperrle si Kesselring fuseseră concentrate în Vest. Când fusese elaborat planul „Seelowe", înaltul Comandament german fusese de părere că

* „Seelowe" - leu de mare. (n.tr.)

[135] Până la mijlocul lunii septembrie 1940, marina militară comasase în

Canalul Mânecii 168 de transportoare de trupe, 1.975 de bărci cu fundul plat, 100 de nave de coastă motorizate, 420 de trailere Ş[1] 1.600 de bărci cu motor. Cu ele urmau să fie duse pe Insulele Britanice, în trei etape, 260.400 de oameni, 34.200 de vehicule si °l-983 de cai. La 12.10.1940, operaţiunea „Seelowe" a fost amânată Pentru 1941, i_{ar} la 10.1.1941 a fost'clasată definitiv.

torul principal al unei operaţiuni de debarcare încununate de :ces ar fi fost superioritatea forţelor aeriene germane faţă de e britanice. După părerea lui Hitler si a înaltului Comandament -mân, superioritatea flotei britanice era anihilată de cea a

|' ţelor aeriene germane. Faptul că forţele aeriene germane puteau era împotriva flotei britanice în Canalul Mânecii, care între lais si Dover nu măsura nici 30 de kilometri în lăţime, era privit

, un factor favorabil.[136]

Hitler a tot amânat data debarcării fiindcă spera că Anglia putea fi determinată să încheie pace în urma ameninţărilor invazia. El era de părere că, după înfrângerea Franţei si pa lovitura pe care o încasaseră englezii la Dunkerque, teninţarea unei invazii plus războiul submarinelor si atacurile riene germane vor fi suficiente pentru a-i obliga pe britanici încheie pace.

Hitler a declarat în acest context că, dacă Churchill continua
se încăpăţâneze, el avea să îngenuncheze Anglia, însă înainte
toate trebuia să încheie conturile cu Rusia sovietică, în toamna
1940 s-au intensificat pregătirile pentru atacul asupra Uniunii
«etice, iar operaţiunea „Seelowe" a fost folosită pentru camu-
i rea iminentei invazii în Rusia Sovietică si pentru regruparea în
a forţelor legate de aceasta. Hitler a dat ordin ca pregătirile
, itru operaţiunea „Seelowe" să continue pe parcursul întregii

|t ni, pentru a crea impresia că invazia în Anglia va avea loc în măvara lui 1941.

[136] La 1.8.1940, forţele aeriene germane primiseră ordinul de a
|joorî „cu toate mijloacele aflate la dispoziţie" forţele aeriene
|Hanice. La 13.8 a început, cu „Ziua Vulturului", bătălia aeriană
itru Anglia. Germanii nu au reuşit să slăbească în mod decisiv

i irarea aeriană britanică, motiv pentru care forţele aeriene germane
|i trecut în septembrie 1940, în urma pierderilor tot mai mari, la
i nbardarea oraşelor englezeşti, în mai 1941, bătălia aeriană a fost
l :ată din cauza luptelor din Balcani si a atacului iminent asupra
iunii Sovietice. Până în acel moment, forţele aeriene germane
i rduseră în bătălia pentru Anglia 1.142 de bombardiere, 802 piloţi,
) de avioane de interceptare şi 128 de bombardiere în picaj.

24 octombrie 1940: întâlnirea cu Petain

129

A doua zi după întâlnirea cu Franco, trenul lui Hitler a oprit într-o mică staţie la 50 de kilometri nord de Tours, în sudul Franţei.[337] Aici era prevăzută o întâlnire cu şeful regimului de la Vichy, Petain, si cu prim-ministrul, Laval. Spre deosebire de aroganţa pe care Hitler o afişase faţă de francezi la Compiegne, aici dorea să-si demonstreze dorinţa de a colabora politic cu regimul de la Vichy. A plecat cu maşina în întâmpinarea lui Petain si Laval.

După ce a parcurs o distanţă scurtă, a coborât si i-a aşteptat.

La scurt timp după aceea au sosit si Petain si Laval, acesta din urmă cu nelipsita sa cravată albă.

Hitler 1-a salutat pe bătrânul Petain cu o deferentă pe care nu o mai manifestase decât faţă de Hindenburg. Pe Laval 1-a tratat ca pe un aliat. Hitler 1-a invitat cu multă amabilitate pe Petain să ia loc în maşina sa. Petain, deja destul de slăbit din cauza vârstei, dar încercând să se ţină drept si plin de energie, s-a urcat în maşina lui Hitler. Hitler 1-a urmat. Laval şi Keitel au luat cea de a doua maşină. S-au îndreptat spre gara în care se afla trenul lui Hitler.

în onoarea lui Petain si a lui Laval, acolo fusese postată o gardă de onoare germană. Hitler a trecut-o în revistă împreună cu oaspeţii francezi, după care au urcat în tren. Convorbirea a avut loc în vagonul-salon al lui Hitler; în afară de Petain şi Laval, la ea au mai luat parte Keitel şi translatorul Schmidt. Era vorba despre includerea întregii industrii franceze în potenţialul de război al Germaniei si despre modul în care guvenul de la Vichy putea sprijini Germania în lupta împotriva Angliei. Discuţiile au durat aproximativ două ore.

După aceea, Petain, Laval şi Hitler au trecut din nou în revistă garda de onoare. La despărţire, Hitler i-a strâns îndelung mâna lui Petain. Un zâmbet prietenos a apărut pe chipul lui Laval.

După ce şi-a luat rămas-bun, Hitler s-a întors în vagon. Era foarte bine

dispus. La cină s-a arătat deosebit de mândru că Laval îl comparase cu Napoleon, în ceea ce priveşte războiul cu Anglia,

[137] întâlnirea lui Hitler cu Petain si Laval a avut loc la 24.10.1940 Montoire sur le Loir.

al asigura Germania de tot sprijinul, însă declarase că nu mia uitat duşmanul comun - Uniunea Sovietică - iar tunurile lotriva lui trebuiau pregătite din timp. Făcea aluzie la campania Napoleon din Rusia din anul 1812 si i-a dat de înţeles lui er că el avea să reuşească acolo unde Napoleon eşuase. Hitler caracterizat pe Laval ca fiind un politician abil şi un prieten lădejde al Germaniei. A spus în glumă că ar fi mai bine totuşi iu i se verifice lui Laval puritatea rasială: ca meridional tipic ar avea nicio şansă.

Petain se comportase ca un „erou învins", ceea ce-i plăcuse Hitler foarte mult.

Către miezul nopţii, trenul lui Hitler a pornit spre Miinchen, i land să traverseze toată Franţa.

Hitler a avut în martie 1941 o întrevedere cu Goring în locuinţa ^articulară din Miinchen, în Prinzregentenplatz. După aceea întiona să meargă la „Fiihrerbau" si i-a oferit lui Goring ocazia [conducă. De la atentatul asupra lui Hitler din berăria |L nchenează, din noiembrie 1939, nu mai folosiseră împreună eaşi maşină. Se înţeleseseră asupra acestei măsuri de prevedere itru ca „Fiihrerul I" şi „Fiihrerul II" să nu poată fi eliminaţi ândoi simultan.

în drumul spre „Fiihrerbau" i-a însoţit Linge. In maşină, discuţia tre Hitler si Goring s-a concentrat asupra războiului împotriva iunii Sovietice. Continuau o dezbatere începută deja în locuinţă.

Ier spunea că nu trebuia să mai aştepte cu războiul împotriva iunii Sovietice. Goring în schimb era de părere că, înainte de a ca Uniunea Sovietică, era necesar să se asigure spatele faţă de glia. Hitler a declarat categoric că „socotelile cu Anglia le heiem mai târziu, dacă încăpăţânatului de Churchill nu-i vine ntea la cap".

Pregătirile pentru atacul împotriva Uniunii Sovietice erau 3linâ desfăşurare în martie si aprilie 1941. Unităţi puternice ţionate în Franţa, Belgia, Olanda, Danemarca şi Norvegia şi îgătite pentru invazia Angliei conform planului „Seelowe" i fost mutate în Est, în apropiere de graniţa sovietică. Divizii

blindate *de* elită, care participaseră la ocuparea Iugoslaviei şi a Greciei, au fost regrupate în grabă si trimise în Est, unde urmau să dea lovitura-surpriză împotriva Rusiei sovietice.[138]

în mai 1941, Hitler s-a întors de la Monichkirchen, la sud de Viena, unde urmărise operaţiunile trupelor germane împotriva Iugoslaviei si Greciei, la Berghof.[139]

La 11 mai, în jurul orei 10.00 dimineaţa, în anticamera biroului lui Hitler a apărut aghiotantul acestuia, Albert Bormann, fratele lui Martin Bormann, împreună cu aghiotantul lui Hess, Oberfuhrerul* SA Pintsch. Albert Bormann 1-a rugat pe Linge să-1 trezească pe Hitler si să-1 anunţe că Pintsch îi adusese o scrisoare importantă de la Hess. Linge a bătut în uşa dormitorului.

Dinăuntru s-a auzit vocea somnoroasă a lui Hitler, întrebând:

„Ce s-a întâmplat?"

Linge a dat raportul. Răspunsul: „Vin imediat."

După câteva minute, Hitler a ieşit nebărbierit din biroul care dădea spre dormitor. S-a apropiat de Pintsch, 1-a salutat si a cerut scrisoarea lui Hess. Cu ea în mână, a alergat pe scări în jos în sala cea mare. Linge, Pintsch şi Bormann erau încă pe scară când Hitler a sunat. Când Linge a intrat în sală, Hitler stătea la uşă cu scrisoarea deschisă în mână.

„Unde-i omul?" a mârâit.

Linge 1-a adus pe Pintsch. Hitler 1-a întrebat: „Sunteţi la curent cu conţinutul acestei scrisori?"

---

[138] In primăvara anului 1941, ofensiva italiană împotriva Greciei, pornită în octombrie 1940, era în pragul catastrofei, aşa că Hitler a ordonat un atac împotriva Europei de Sud-Est, pentru a evita o înfrângere a aliatului său. în asa-numita campanie din Balcani, trupele germane au cucerit, între aprilie si iunie 1940, Iugoslavia si Grecia.

[139] Hitler s-a aflat de pe 12.4 până pe 25.4.1941 la cartierul general [a]l fuhrerului „Friihlingssturm" („Furtună de primăvară") de lângă Monichkirchen. A condus campania din Balcani din trenul său special denumit „America". După o scurtă oprire la Berlin, a sosit la Berghof Pe 10.5.1941.

* Grad în formaţiunea paramilitară SA, echivalent aproximativ [cu] gradul

de general de brigadă din armată, (n.tr.)

^intsch a răspuns afirmativ. In timp ce părăsea încăperea, je i-a văzut pe Pintsch si pe Hitler apropiindu-se de masa

. -e de marmură. După câteva minute a sunat din nou. Linge trat. Hitler stătea încă la masă. Lângă el, Pintsch. Hitler a

Jonat: „Să vină Hogi."

gl, şeful comandoului de poliţie din statul major al lui Hitler,

osit rapid. Hitler i-a ordonat să-1 aresteze pe Pintsch. Hogi, :-l cunoştea bine pe Pintsch, 1-a arestat. Pintsch era complet

' orientat. După cum avea să-i spună mai târziu lui Hogi, fusese

ivins că Hess plecase în Anglia cu ştiinţa şi acordul lui Hitler.

aceea nu înţelegea deloc de ce era arestat. Hess îi comunicase Pintsch încă la sfârşitul lui ianuarie 1941, în secret, că avea

J gând să plece în Anglia, urmând o decizie a lui Hitler, pentru

fluce la capăt tratativele începute în august 1940. Pintsch

St de la Hess că, în august 1940, la iniţiativa ducelui de Bedford

altor politicieni britanici influenţi, avusese loc la Geneva o

levedere a unor oficiali britanici cu profesorul german Albrecht ishofer, care fusese trimis acolo de Hess în scopul unor

j:uţii preliminare cu englezii.

[n timpul acestor tratative, britanicii declaraseră că ţara lor

dispusă să înceapă tratative de pace cu Germania. Ca o

diţie preliminară, cereau anularea pactului de neagresiune

ieiat de Germania în 1939 cu Uniunea Sovietică. Hess i-a

licat lui Pintsch că Hitler şi el însuşi fuseseră gata să accepte

astă condiţie pusă de englezi, însă Hitler dorise să amâne

;putul tratativelor concrete cu Anglia până după ocuparea

|icanilor. Pintsch a înţeles din discuţia cu Hess că politica

Jrmaniei din această perioadă se concentra asupra pregătirilor

război împotriva Rusiei sovietice.

După arestarea lui Pintsch, Hitler a dat ordin să fie chemat

:diat Martin Bormann; Bormann era în acea perioadă şeful de

major al lui Hess. în curând s-a aflat că Hitler îl numise pe

i mann locţiitorul său în partid, în locul lui Hess. Cei care-1

i oşteau bine pe Bormann au întrevăzut în spatele expresiei ; de adâncă tristeţe, afişată cu ostentaţie, satisfacţia profundă î-1 încerca. „Ce ipocrit", comentau SS-istii între ei. „Un vegetarian

: s se hrăneşte cu cârnaţi afumaţi", aşa îl numeau pe proaspăt
icăunatul urmaş al lui Hess, care îl convingea pe Hitler să-i

existat un memorandum de pace?

133

mănânce meniurile vegetariene pentru a se îndopa apoi la vila sa cu cârnaţi afumaţi plini de grăsime.

După discuţia cu Bormann, Hitler i-a chemat la Berghof pe Goring si Ribbentrop. între timp, fusese chemat la Hitler şeful direcţiei de presă a Reichului, Dietrich, care se afla si el acolo.

Hitler i-a dat indicaţii să-i comunice tot ceea ce apărea în presa britanică despre zborul lui Hess. în acelaşi timp, i-a interzis să dea presei informaţii în legătură cu acest subiect.

în seara zilei de 11 mai, Hitler a discutat cu Goring, Ribbentrop si Bormann, după ce aceştia sosiseră la Berghof. L-a chemat pe Dietrich de mai multe ori si 1-au întrebat dacă nu se auzea nimic din Anglia.

Despre Hess nu sosea însă nicio veste.

Dietrich a comunicat de abia seara târziu că radioul britanic anunţase că Hess aterizase cu paraşuta într-o regiune îndepărtată din nordul Angliei. Poliţiştilor care-1 arestaseră le spusese că venise pentru a-1 vizita pe prietenul său, ducele de Hamilton.

Hitler a întrebat agitat dacă englezii comunicaseră ceva în legătură cu intenţiile lui Hess. Dietrich a răspuns că nici vorbă.

Hitler i-a ordonat lui Dietrich să prezinte în presă plecarea lui Hess în Anglia drept „fapta unui dezechilibrat mintal". Din anturajul lui Hitler s-a strecurat vestea că decizia de a-1 declara pe Hess nebun fusese luată într-o convorbire cu Goring, Ribbentrop si Bormann.

De la Londra a sosit ştirea că ducele de Hamilton nega că 1-ar cunoaşte pe Hess, iar lui Hitler i-a scăpat o exclamaţie spontană:

>,Ce^ipocrizie! Acum se face că nu-1 mai cunoaşte!"

In timpul discuţiilor din statul major al lui Hitler în legătură cu zborul lui Hess s-a spus, în cel mai mare secret, că acesta avea asupra sa un memorandum despre condiţiile de pace cu Anglia: Hess 1-ar fi redactat, iar Hitler 1-ar fi aprobat.

Punctul principal ar fi fost acela că Anglia urma să dea Germaniei mână

liberă în privinţa Rusiei sovietice, în timp ce Germania urma să garanteze Angliei menţinerea coloniilor si Suprematia în Mediterana.

S' 3">oq f>> .(nufra DOSARUL HITLER

In afară de aceasta, memorandumul sublinia ideea că o f iţă „a marii puteri continentale Germania" cu „marea re maritimă Anglia" le-ar asigura acestora stăpânirea lumii.

-a aflat apoi că Hess ar fi fost ocupat încă din februarie 1941 : laborarea propunerilor politice si economice care urmau să

fiezinte baza tratativelor cu Anglia. Mai participaseră şeful anizaţiei pentru străinătate a partidului naţional-socialist, ile, consilierul din Ministerul Economiei, Jagwitz, generalul

j-' Haushofer si fratele lui Hess, Alfred, locţiitorul lui Bohle.

Aghiotantul Pintsch, care fusese arestat la ordinul lui Hitler,

3 st predat Gestapoului la Berlin. Acolo i s-a cerut să dea o

araţie conform căreia ar fi observat la Hess, în zilele de

jaintea zborului acestuia, semne de tulburări psihice.

|După ce Pintsch a semnat la Gestapo că avea să ţină secret :e ştia despre zborul în Anglia, a fost eliberat - la ordinul iitler, după cum i s-a comunicat la Gestapo.

| După eliberare, Pintsch, care avea grad de general, a fost

. radat si trimis ca soldat pe front într-o companie disciplinară.

; 3abil că se spera ca astfel să dispară un martor într-o afacere

catã. însă Pintsch a rămas în viaţă, iar în 1944 Hitler a

L t chiar bunăvoinţa de a-1 avansa locotenent.

l, Soţia lui Hess nu a fost arestată, ci a rămas pe moşia a cărei jprietară era. Hitler a ordonat să i se aloce o sumă importantă.

Kimas în relaţii de corespondenţă cu soţul ei aflat în Anglia.

fisorile treceau prin mâinile lui Martin Bormann.

tern

22 iunie 1941: Rtcicul asupra Uniunii Sovietice

ifef

(t

1 '

ft t,

Capitolul 7

în primăvara anului 1941, Hitler pusese aproape întreaga industrie grea din Franţa, Belgia, Olanda, Cehoslovacia, Italia, Ungaria, România si statele balcanice în slujba războiului împotriva Uniunii Sovietice. Industria acestor ţări a fost subordonată planurilor de agresiune a Germaniei împotriva Rusiei sovietice. După ce mobilizase enormele resurse industriale şi umane ale Europei ocupate, Hitler a dictat în Cancelarie, în noaptea de 22 iunie 1941, discursul pe care urma să-1 ţină în faţa parlamentului, întrunit cu ocazia atacului asupra Uniunii Sovietice.

In biroul lui Hitler făceau cu schimbul secretarele Daranowski şi Schroeder. Hitler a dictat până la ora 5.00 dimineaţa. Textul a fost multiplicat pentru presă în camera aghiotanţilor. Linge aducea o dată la 15 minute paginile din biroul lui Hitler.

La ora 5.00, Hitler s-a culcat, iar la 8.30 s-a trezit din nou.

Hitler a citit înaintea apariţiei sale oficiale, cu voce aspră şi ochii roşii de oboseală, pasajele cele mai pregnante, menite să apeleze la psihicul germanilor, căutând să găsească intonaţia, mimica si gestica potrivită.

Cu acest discurs, Hitler declara război Uniunii Sovietice.

La 22 iunie, în jurul orei 10.00 dimineaţa, a plecat, îmbrăcat m haina cenuşie a uniformei militare, la şedinţa parlamentului de la Opera Kroll. înaintea

plecării din Cancelarie, Morell i-a fiiai făcut o injecţie cu amfetamine.

înspre ora 11.00, ora Berlinului, lumea a fost înştiinţată de atacul Germaniei asupra Uniunii Sovietice cu care încheiase Un pact de neagresiune. Hitler a declarat cu ipocrizie în faţa

-ii,'iau

)' Su-j0 DOSARUL **HITLER**

amentului că, după ce meditase îndelung, luase decizia de

rticipa o ameninţare a Germaniei de la est.

n aceeaşi zi, Hitler a plecat din gara Stettin către Prusia i mtală, la cartierul general ce-i fusese pregătit la Rastenburg,

urnit, la ordinul său, după numele animalului de pradă, olfschanze"*.

iitler, care se vedea dintr-odată ameninţat de „iminenţa i i atac de la est", a găsit la Rastenburg, pe o suprafaţă de i kilometri pătraţi, nenumărate buncăre de beton si barăci : lemn, construite deja cu un an si jumătate în urmă.

Construirea unui cartier general la Rastenburg fusese începută i nte de campania din Franţa, ca parte a pregătirilor în vederea i rului asupra Rusiei.[140]

statul major al lui Hitler, care era informat în mod continuu l îgărură cu felul în care decurgea atacul asupra vecinului rus :»tiutor, a pus cu plăcere stăpânire pe noul cartier general.[141]

Toţi se aşteptau la un război-fulger. Conducerea hitleristă :i :rca să-i convingă pe germani că această campanie împotriva ’iei sovietice urma să fie un război-fulger. Pentru colaboratorii i statul major al lui Hitler existau discursuri speciale, care : tentau Armata Roşie drept slabă, insuficient înarmată si greu

mobilizat, iar conducerea ei era descrisă ca fiind lipsită de ;erientă militară.

v „Bârlogul lupului", (n.tr.)

[140] Ordinul de construcţie a „Wolfschanze" fusese emis imediat I: ă vizita ministrului de externe sovietic, Viaceslav M. Molotov, în |i :mbrie 1940. Lucrările urmau să fie finalizate până în aprilie 1941.

j impui vizitei sale, ministrul de externe sovietic a elaborat o listă

pretenţii teritoriale care a determinat conducerea germană să j: sidere că un conflict ulterior era inevitabil. Printre altele, Molotov

rut strâmtorile turceşti si Balcanii ca sferă de influenţă sovietică, |:a ce ar fi îngreunat, respectiv ar fi făcut imposibil accesul

nanilor la petrolul românesc care reprezenta o premisă decisivă

tru războiul purtat de ei.

[141] Conducerea sovietică nu era nicidecum „complet neştiutoare". Sar primise de la serviciile ei de informaţii numeroase indicii cu ire la atacul iminent.

^UUolfschanze", cartierul general al fuhrerului

137

După ce Hitler lua în primire, la consfătuirile militare, rapoartele despre mişcările de trupe germane, pleca la cazinou, afişând poza învingătorului, si trecea cu mâna lui, cu un creion roşu gros, noile poziţii ale armatei germane pe o hartă a Rusiei atârnată pe perete. Apoi rămânea mult timp în compania generalilor şi ofiţerilor de la cartierul general.

La sfârşitul lui august 1941, Mussolini a dat curs invitaţiei lui Hitler şi *a* venit la „Wolfschanze"[142]. A fost primit cu mare pompă. Hitler aproape că plesnea de mândrie şi satisfacţie.

Mussolini 1-a felicitat exaltat. In acel moment, trupele italiene trimise de Mussolini pe Frontul de Est se aflau în marş spre Uman. Hitler si Mussolini au plecat cu avionul în acea regiune.[143]

Avioanele Focke-Wulf 200[144], pe care le foloseau Hitler, Mussolini si anturajul lor, au aterizat pe un aerodrom militar în apropiere de Uman. Acolo se pusese masa, sub cerul liber, pentru cei sosiţi.

Şeful Grupului de Armate „Sud", von Rundstedt, comandantul suprem al armatei de tancuri, von Kleist, şi comandantul aviaţiei militare din Ucraina, Lohr, le-au prezentat lui Hitler şi Mussolini, într-un hangar, în faţa unor mari hărţi de manevre, situaţia de pe front.

După raport, Hider şi Mussolini au dorit să inspecteze Cămăşile Negre. Au pornit într-o coloană de zece maşini de teren Krupp.

In prima se afla aghiotantul de front al lui Hitler, maiorul Engel, care indica drumul. Cu el se afla un fotoreporter trimis de Hoffmann. In cea de a doua maşină, împodobită cu însemnele fuhrerului şi ale Ducelui, se aflau Hitler şi Mussolini, împreună cu Schmundt, Linge şi Dollmann. Acesta din urmă era translatorul lui Mussolini şi fusese staţionat permanent în Italia. Ministerul de Externe îl trimisese acolo. Pe drum, Hitler îi prezenta lui

[142] Mussolini a sosit la „Wolfschanze" pe 25.8.1941.

[143] Zborul către Uman a avut loc pe 28.8.1941.

[144] Focke-Wulf 200 Condor: avioane de cercetare si avioane de cursă lungă

cu o rază de acţiune de 4.400 de kilometri, în 1937 a avut loc primul zbor cu un avion de pasageri; în acelaşi an escadrila guvernamentală a preluat un aparat cu titlu de „avion conducă[t0r]-Immelmann III". Ulterior i s-au adăugat alte 12 avioane.

[1] * H.-, ,'iytftrţ !,-; ': ->w--A'> iunv!;;-;, DOSARUL **HIILER**

issolini „noile proprietăţi". „Priviţi, Duce", îi spunea, arătând e câmpurile de cernoziom, „aici este cel mai fertil pământ

i lume. Italienii dumneavoastră trebuie să se chinuie pentru l acra un pământ stâncos, aici însă se află suprafeţe imense

asemenea pământ bogat. Va fi grânarul noii Europe".

Coloana de maşini a lui Hitler a ajuns la intersecţia dintre

i *ia* şosele late. Aici urma să defileze o divizie italiană în fata

t Hitler şi Mussolini.[145] însă divizia a întârziat, şi cei doi au

:is să plece în întâmpinarea ei. în curând, â apărut în

oărtare vârful unităţii Cămăşilor Negre. Hitler şi Mussolini

i a pregătit pentru întâlnire. Maşinile lor au oprit pe marginea

' elei. Dar comandantul diviziei italiene, care se afla în maşina

vârful coloanei, precum şi primele camioane cu soldaţi

ieni, care credeau toţi că Hitler şi Mussolini se aflau la locul

ntâlnire stabilit, au trecut pe lângă ei fără să-i bage în seamă.

i "and însă soldaţii 1-au descoperit pe Mussolini şi 1-au salutat

strigăte. Comandantul diviziei a sărit din maşină si a alergat

l e Hitler şi Mussolini, fiind nevoit să-şi ţină 'cu mâna casca

)ţel care-i sălta pe cap. în cele din urmă, cu respiraţia tăiată,

i at poziţie de drepţi în faţa maşinii lui Hitler. De agitat ce era, nai ştia cui să dea raportul, lui'Hitler sau lui Mussolini. Hitler ndicat cu un gest scurt pe Duce. în timp ce SS-iştii din garda :orp a lui Hitler rânjeau în spate de încurcătura ^avântatului" erai italian, Ducele a primit cu o expresie importantă raportul

l)âit.

Divizia a pornit din nou. Soldaţii italieni cântau un fel de

intella. „Ia uitaţi-vă la Duce", se înghionteau oamenii din

l ia de corp a lui Hitler, „ai zice că este Cezar în persoană."

i *lizibil* mişcat de inspecţia trupelor sale, Mussolini 1-a asigurat

|Hitler, în timpul întoarcerii, că va trimite şi alte divizii italiene ;rontul de Est, bineînţeles, pe cele mai bune.

[45] Hitler si Mussolini au inspectat unităţi ale „Corpo di Spedizione 11 ani in

Russia" (Corpul expediţionar italian în Rusia). Corpul consta 13uă divizii de infanterie si o divizie rapidă si cuprindea înjur de | 00 de oameni, în 1942, acesta *A* fost lărgit pentru a forma Armata

iliană, cu zece divizii. Grosul Armatei 8 a fost distrus în timpul

sivei sovietice de iarnă de pe bon, în 1942/43.

fiu9ust 1941: Hitler şi Mussolini Io Uman

139

Leibstandarte SS „Adolf Hitler" se afla pe Frontul de Est de la începutul războiului germano-sovietic. înainte de a fi trimisă acolo, fusese deplasată în mai 1941 din Grecia la Briinn, în Cehoslovacia, unde fusese completată si pregătită pentru a participa la atacul asupra Rusiei sovietice. La sfârşitul lui iunie 1941, Leibstandarte a trecut graniţa germano-sovietică la est de oraşul Lublin. Fusese încadrată, ca divizie de infanterie motorizată, în armata de tancuri sub comanda generalului von Kleist si primise însărcinarea de a pătrunde cu un corp blindat în direcţia Rovno-Jitomir către Kiev.[146]

Pentru războiul cu Uniunea Sovietică, în cadrul Leibstandarte au fost date ordine speciale pe care şefii de companie le citeau SS-iştilor în timpul pregătirilor înainte de traversarea graniţei sovietice.

în aceste ordine se spune că războiul împotriva Rusiei trebuie purtat sub deviza:

- „Sparge-le ruşilor capul, ca să fii în siguranţă!"
- „Tu eşti stăpânul nemijlocit al acestei ţări! Viaţa şi moartea populaţiei sunt în mâinile tale!"
- „Avem nevoie de pământurile ruseşti, dar fără ruşi!" SS-iştii din Leibstandarte au primit ordinul de a rade de pe

faţa pământului oraşele si satele ruseşti. Leibstandarte trebuia să-şi facă un renume atât de cumplit încât doar rostirea numelui ei să răspândească printre ruşi spaimă si teroare.

Li s-a băgat în cap SS-istilor că Leibstandarte trebuia să lase în urma marşului ei prin Rusia doar pământuri pârjolite. Dacă fuhrerul avea să ajungă vreodată într-o asemenea regiune, trebuia să poată spune: pe aici a trecut Leibstandarte a mea!

în timpul marşului spre Kiev, Leibstandarte a întâmpinat, într-o localitate de lângă Rovno, o rezistenţă puternică din

[146] Generalul Kleist a comandat iniţial grupul de tancuri ce-i purta numele, „Kleist", redenumit la 25.10.1941 Grupul l Blindat. Divizia SS Leibstandarte „Adolf Hitler" însăşi fusese subordonată iniţial Corpului XIV Motorizat şi după aceea Corpului III Motorizat al Grupului Blindat „Kleist".' ^ , ., , . ,

I ea unei unităţi ruseşti de gardă.[147] Localitatea a putut fi rită doar după ce întreaga artilerie si toate tancurile diviziei DSt aruncate în luptă. Pentru a pedepsi rezistenţa militarilor stici, aproximativ douăzeci de mii de femei, copii si bătrâni i aşi în urmă au fost împuşcaţi. Au fost adunaţi într-un loc şi ras în ei din tancurile batalionului de recunoaştere. Localitatea st distrusă complet.

lontinuând înaintarea, trupele Leibstandarte au fost prinse o contraofensivă puternică a ruşilor, care le-a ameninţat

i cui stâng. Luptele au durat o săptămână si au fost duse cu e încrâncenare de ambele părţi. Comandantul Sepp Dietrich t încă din prima zi ordinul: nu luăm prizonieri, toţi vor fi uscaţi la faţa locului. Peste tot s-au alcătuit comandouri iale, însărcinate să dea sistematic foc caselor în toate lităţile si să-i „afume" cu grenade pe locuitorii ascunşi în iiţe sau adăposturi.

a începutul lui august, Leibstandarte a cotit spre Uman.

oate că nu trecuseră nici sase săptămâni de la atacul asupra

i inii Sovietice, Leibstandarte avea deja pierderi importante le depăşeau cu mult pe cele suferite în campaniile împotriva niei, Franţei si Greciei. Companiile duceau lipsă de purtători

i urniţii.. în acest scop au fost folosiţi, sub imperiul ameninţării noartea, prizonieri de război şi civili ruşi. La ordinul andantului Leibstandarte, Sepp Dietrich, purtătorii ruşi

I1 aleşi după criterii rasiale, căci ei aveau să fie înconjuraţi >S-işt:i. Trebuiau să fie blonzi si cu ochi albaştri, în timpul

< elor, sarcina lor era să asigure cantitatea necesară de liţie pentru mitraliere. Mulţi dintre ei au căzut sub tirurile nice. SS-iştii remarcau bucuroşi: „Ivanii ăştia au căzut tru Germania mare!"

[47] Titlul „gardă" a fost acordat primelor unităţi ruseşti la '.1941. Conducerea militară sovietică distingea în acest fel trupele se evidenţiaseră în mod deosebit în lupta împotriva armatei lane. Unităţile de gardă erau la început mai bine dotate din :tul de vedere al personalului şi al materialelor decât unităţile late ale Armatei Roşii. Dat fiind că luptele de la Rovno avuseseră a începutul lui iunie 1941, este evident că Leibstandarte nu a at atunci

împotriva unor unităţi de gardă.

Crimele de război ale leibstandarte

141

în luptele de la Cherson, câinele comandantului batalionului de recunoaştere, Sturmbannfuhrer* Meyer, a fost ucis de o schijă. Pentru a-1 răzbuna, Meyer a dat ordin să fie strânşi la un loc treizeci de locuitori paşnici, pe care apoi i-a împuşcat cu mâna lui.

Trupele germane au înaintat, la începutul lui septembrie, în front larg pe Nipru, iar Leibstandarte a fost deplasată pentru completare în regiunea de la sud de Dnepropetrovsk. Acolo unde ajungeau unităţile ei, locuitorii care supravieţuiseră măcelurilor erau strânşi ca vitele în hambare, în fiecare zi erau scoşi să facă muncile cele mai de jos şi erau bătuţi cumplit.

SS-istii le luau tot ce aveau.

La mijlocul lui septembrie, Gunsche, care luptase în Leibstandarte pe Frontul de Răsărit, a fost trimis din regiunea Dnepropetrovsk la şcoala de iuncheri SS de la Bad Tolz, în Bavaria.

în drum a făcut o scurtă oprire la „Wolfschanze", cartierul general al lui Hitler. Voia să-i viziteze acolo pe prietenii săi din garda de corp a lui Hitler, din care făcuse parte între 1936 si 1941, înainte să fie detaşat la unităţile Leibstandarte.

Si-a manifestat mirarea fată de Schaub si alţi camarazi

j i i '

văzând cât de grandios şi masiv era acest cartier general faţă de cele din Vest. Gunsche a întrebat dacă fuhrerul intenţiona să petreacă iarna aici. Toţi au început să râdă, iar Schaub a declarat cu importanţă: „Să petreacă iarna? Ce-ţi imaginezi?

Războiul nostru împotriva Rusiei este un «război-fulger».

Crăciunul îl vom petrece cu siguranţă în Obersalzberg, ca de obicei."

Aflând că Gunsche venise de pe Frontul de Est, Hitler 1-a chemat la el în buncăr. L-a primit în sala de conferinţe. La intrarea lui Gunsche, Hitler se plimba cu paşi mari încoace si încolo, fluierând încetişor. Era foarte bine dispus. Hitler i-a strâns mâna Şi 1-a întrebat: „Ei, Gunsche, cum îţi merge? Ce fac Dietrich şi Leibstandarte a mea?"

Grad din SS, corespunzând aproximativ gradului de maior din

. (n.tr.)

. -.. <s « «.(« .DOSARUL **HITLER**

IGunsche a relatat că SS-istii sunt într-o dispoziţie excelentă, ăzboiul din Uniunea Sovietică le place, dar că rusii se

S; pătânau să reziste. „Le spulberăm noi rezistenţa; este doar lestiune de timp", a răspuns Hitler. „Am dat ordin să fie

Si asate în faţa Moscovei armate cu peste 2.000 de tancuri.

;cova va fi atacată si va cădea, si atunci am câştigat

litler i-a spus lui Giinsche că nu avea deloc intenţia să îreascâ întregul teritoriu al Rusiei, în primul rând, era vorba

| :>re a distruge forţele active si a ocupa teritorii vitale. Odată itingerea Uralilor, avea să dea semnalul de oprire. Restul iei urma să moară de foame. Pentru cazul în care rusii ar fi

lircat să strângă forţe dincolo de Urali, el, Hitler, avea

gătită o aviaţie puternică. „Ca reorganizator al Europei,

mtez că în această ţară va fi instaurată o nouă ordine, după

>ie mele!", a declarat Hitler la sfârşit. La ultimele cuvinte i

Dngestionase faţa. L-a concediat pe Giinsche cu salutul fascist.

în noiembrie 1941, situaţia trupelor germane care se împotSpiseră la Moscova a devenit tot mai critică sub loviturile | lor. în rapoartele de pe Frontul de Est pe care Linge i le

:enta lui Hitler, se menţiona tot mai des rezistenţa tenace a nicului. Linge, care cunoştea dispoziţiile lui Hitler, a constatat cesta devenise foarte irascibil. Mai ales în timpul consfătuirilor :aca mereu pe Halder, Brauchitsch si Keitel. Consfătuirile au loc zilnic la ora 12.00 în buncărul lui Keitel din „Wolfmze".

ntr-una din primele zile ale lunii decembrie, din sala de siliu a răsunat vocea lui Hitler care vorbea la telefon cu

Ierian. Acesta comanda armata de tancuri de la Moscova.[148] -Jitler urla la telefon: „Guderian! Să rezişti cu orice preţ!

| lit întăriri! Mobilizez tot ce am! Te poţi baza pe asta! Rezistă, stă în orice caz!"

[148] Guderian era comandantul Armatei 2 Blindate.

Nu mult după *aceea,* au sosit rapoarte conform cărora Guderian începuse să se retragă. Printre ofiţerii gărzii de corp se spunea că Hitler nu era mulţumit de ofiţerii din statul său major.

Consfătuirile în legătură cu situaţia de pe Frontul de Est deveneau din ce în ce mai furtunoase. Hitler zbiera, lovea cu pumnul în masă si le reproşa generalilor că erau incapabili de luptă. Aceştia ieşeau de multe ori din sala de consiliu pe coridorul buncărului pentru a-si reveni după tiradele injurioase ale lui Hitler. Odată, în timpul unei consfătuiri a comandanţilor supremi ai Grupului de Armate „Nord", a apărut pe coridor feldmareşalul Leeb. Alerga încoace si încolo extrem de surescitat, în camera de alături, care dădea în coridor, se aflau aghiotantul lui Keitel, Gabriel, şi Linge, care stătea ca de obicei la dispoziţia lui Hitler.

Leeb s-a oprit în uşă şi i-a spus lui Gabriel: „Ce pot să fac dacă fiihrerul nu mă mai crede?"

înfrângerea de la Moscova si blocada fără succes a Leningradului au dus la ascuţirea relaţiei dintre Waffen SS şi Wehrmacht.

SS-iştii reproşau Wehrmachtului că era lipsit de un spirit real ofensiv si că proceda după metode şcolăreşti. Ofiţerii din Wehrmacht, la rândul lor, se plângeau că unităţile SS erau mai bine dotate şi înarmate decât cele ale armatei. In afară de asta, SS se bucura de o poziţie privilegiată. Se acuzau reciproc de îngâmfare.

Apărarea tenace a Leningradului, pe care Hitler dorise să-1 cucerească folosind tactica uzurii, îl scotea din minţi. Urla furibund: „O să rad oraşul ăsta de pe faţa pământului şi îi lichidez toată populaţia! Leningradul nu-şi va mai reveni niciodată! Jur solemn acest lucru!"

După ce se liniştea puţin, Hitler repeta în aceste zile întruna:

«Oricine poate suporta o victorie. Dar numai cei puternici suportă înfrângerile."

Comandantul suprem al armatei de uscat, Brauchitsch, nu s-a tt>ai arătat deloc la „cartierul general al fiihrerului" după dezastrul de la Moscova. Se spunea că este bolnav, dar nimeni nu credea.

In timpul informării colaboratorilor de la cartierul general asupra Situaţiei de pe front, Schmundt a declarat ambiguu că Brauchitsch

vi i"

811 jase concediu din motive de sănătate si că fuhrerul preluase Iii isuşi comanda armatei de uscat.[149] -litler i-a mai eliberat din funcţie în această perioadă, în 'ă de Brauchitsch, pe şefii armatelor de tancuri, Guderian l loepner, pe comandantul suprem al Grupului de Armate i rd", Leeb, precum şi pe alţi generali.[150]

3e 7 decembrie 1941, japonezii au atacat flota militară
i 'ricana de la Pearl Harbour, si la cartierul general al lui
er a reapărut încrederea, înfrângerile armatei germane de
i loscova şi Leningrad au fost date uitării. Germania a declarat)oi Statelor Unite ale Americii.[151] în acea zi, discuţiile de la i .a de prânz s-au concentrat asupra capacităţii de luptă a 'ricanilor. Halder a vorbit ironic despre experienţele sale din pul Primului Război Mondial şi a declarat'că ofiţerii "ricani nu făceau faţă unei comparaţii cu cei prusaci. Ofiţerii
ii >ricani erau oameni de afaceri în uniformă care tremurau
tru viaţa lor, iar arta lor de a purta război nu era mare lucru.
După câteva zile, Schmundt a apărut în camera lui Linge
tru a bea cu el, ca de obicei, un păhărel de rachiu. Nu după
i t timp a apărut si Hitler, care mai intra când si când pe la
,je pentru a asculta muzică uşoară la radioul acestuia. Hitler
eluat de la Linge ultimul raport de front, s-a aşezat la birou
i cerut ochelarii, în raport se spunea că submarine germane
| undaseră nave americane. „la citeşte, Schmundt", i-a spus er aghiotantului său, „vezi cât de favorabil ne este războiul tra Americii? Acum putem lovi cu adevărat."

49 Hitler 1-a eliberat pe feldmareşalul Walter von Brauchitsch din iţia de comandant suprem al armatei de uscat pe 19.12.1941.

50 Guderian a fost eliberat din funcţie pe 25.12.1941. Pe 11 indantul Armatei 4 Blindate, general-locotenent Hoepner, Hitler 1-a
afară din armată la 8.1.1942. Şeful Grupului de Armate „Nord", naresalul Wilhelm Leeb, a fost eliberat din funcţie pe 16.1.1942 din a unor corectări ale frontului efectuate de el din proprie iniţiativă.

1151 Hitler a declarat război SUA la 11.12.1941, fără să fi analizat ealabil urmările intrării în război a americanilor.

145

Hitler a atras atenţia asupra faptului că americanii erau legaţi acum de teatrul de război din Pacific, ceea ce îndreptăţea speranţele că submarinele germane puteau perturba si mai mult aprovizionarea Angliei din SUA.

Hitler s-a lăsat pe spătarul scaunului şi a început să-si exprime dispreţul faţă de americani. A arătat că maşinile americane nu au câştigat niciodată la cursele internaţionale. Avioanele americane arătau elegant, dar motoarele lor nu valorau nimic. Toate astea îi dovedeau că mult lăudata industrie americană era supraestimată.

Nu avea mare lucru de arătat în afară de mediocritate si reclame.

După ce Hitler şi Schmundt au plecat, şeful gărzii personale a lui Hitler, Schădle, a intrat la Linge. A început o discuţie despre situaţia proastă de pe Frontul de Est. Schădle a remarcat că fiihrerul nu mai fusese de mult pe front. Trupele trebuiau să-1 vadă pe fuhrer. „Cu ce se ocupă şeful tot timpul, fir-ar al dracului?" a întrebat Schădle.

Linge ştia exact cu ce se ocupa Hitler, dar nu a spus nimic.

Hitler îşi petrecea timpul în consfătuiri, pălăvrăgea cu fotograful Hoffmann si cu prietenii acestuia, citea romane de aventuri, desena proiecte de arhitectură neinteligibile fiindcă se credea un mare artist, se retrăgea seara cu Schaub care-i arăta diapozitive cu dansatoare goale de la Paris sau îşi plimba câinele, un terier scoţian pe nume „Burii", pe care i-1 dăruise Bormann. Micul animal era numit la cartierul general în glumă, din cauza dimensiunilor sale, „câinele marelui Reich german".

La începutul lui decembrie 1941, dorinţa gărzii de corp a lui Hitler s-a îndeplinit în sfârşit: Schmundt a dat ordinul de pregătire a unui zbor către Taganrog. De la cartierul general până acolo erau aproape 2.000 de kilometri. Vremea era rece şi ceţoasă. Pilotul lui Hitler, Baur, considera că nu era potrivită Pentru un asemenea zbor. Keitel s-a dus în buncărul lui Hitler Şi a început să-1 roage pe acesta, folosind un ton servil ca întotdeauna când vorbea cu Hitler, să anuleze zborul pe front din cauza timpului nefavorabil.

„Nu! Nu!" 1-a întrerupt Hitlefe^cum este foarte important j reziste acolo în Sud. Chiar si Leibstandarte se retrage. Trebuie Japărat să mă duc acolo." «Ţ,,

Keitel a încercat să-i explice pe tonul cel mai supus că se

nea că i s-ar putea întâmpla ceva. „Sunteţi singurul om, *mein* jiirer, pe care se sprijină totul!"

Hitler răspunde măgulit: „Ei bine, să vedem atunci cum va

rremea mâine."

A doua zi, Hitler a decis să zboare la Taganrog.[152] Avionul a aterizat în jurul amiezii la Poltava. Hitler, Schmundt,

rell si Linge au urcat într-un bombardier marca Heinkel[153]

u plecat, escortaţi de avioane de vânătoare, către Mariupol.

onul se clătina puternic, iar Hitler arăta palid si prăpădit.

La aerodromul din Mariupol, Hitler a fost întâmpinat de |tre von Reichenau şi von Kleist. De acolo a plecat cu ei în |zarmă, unde era cazat Statul Major al Armatei.

Pe coridorul slab luminat al statului major, Linge a dat peste

om în blană de oaie si cu căciulă de blană cu capul de mort |SS. Omul a exclamat: „Aţi sosit în sfârşit, camarazi!"

Era Sepp Dietrich, comandantul Leibstandarte SS „Adolf îtler". A întrebat unde era fuhrerul şi a fost condus la Hitler.

E-iştii care veniseră cu Dietrich i-au povestit lui Linge că ruşii i le dădeau pace deloc. Au înjurat fără reţinere comandamentul rţelor armate si au dat glas speranţei că fuhrerul avea să se trupelor pentru a le insufla curaj.

însă Hitler s-a mărginit să viziteze statul major. A dat ordin

bazinul Doneţului să fie menţinut cu orice preţ şi s-a întors ioua zi dimineaţa la Poltava. Acolo a existat o scurtă amânare cauza timpului nefavorabil. Reichenau, care plecase în

2laşi timp cu Hitler de la Mariupol şi al cărui stat major se

[152] Hitler a plecat pe 2.12.1941 cu avionul la Mariupol. De acolo iers împreună cu comandantul Diviziei SS Leibstandarte „Adolf

er", Sepp Dietrich, la cartierul general al Grupului de Armate i" de la Taganrog.

[153] Heinkel He-111: bombardier standard cu două motoare, aflat S dotarea forţelor aeriene germane, cu o rază de acţiune de 1.950 de iometri.

Zborul lui Hitler la Taganrog

afia la Poltava, nu era de văzut. Nu s-a putut stabili legătura telefonică cu „Wolfschanze" la Rastenburg. Hitler era vizibil nervos. O oră întreagă a aşteptat foarte surescitat în biroul supraîncălzit al comandantului aerodromului, în cele din urmă a sosit si Reichenau. Pilotul său nu găsise aerodromul. Vremea era groaznică - niciun pic de vizibilitate şi un frig cumplit.

Hitler a acceptat imediat invitaţia lui Reichenau de a petrece noaptea în locuinţa acestuia.

A doua zi s-a întors în confortabilul său cartier general, unde a fost întâmpinat cu bucurie de Keitel. Hitler era foarte mulţumit de „fapta sa de eroism".

Xr

'S.

tf.fi, ...lii,

frt

îs-

S:'iiarie 1942: Speer devine succesorul lui Todt

O

Tf>

Capitolul 8

După o întrevedere cu Hitler la „Wolfschanze", în primăvara | ului 1942, ministrul Reichului pentru înarmare si muniţie, z Todt, si-a pierdut viaţa în condiţii misterioase.[154] Avionul astrului a explodat după decolare pe aerodromul de la tenburg la o înălţime de aproximativ treizeci de metri. Todt chipajul au murit în incendiu. Cauza exploziei a rămas lucidată. La cartierul general al lui Hitler circulau nişte nuri vagi cum că ar fi fost opera unui serviciu secret.

Hitler 1-a numit ca succesor al lui Todt pe arhitectul Albert er. Acesta era, în postul de ministru al înarmării, omul de iură intre marii industriaşi si înaltul Comandament militar.

Speer venea deseori la cartierul general al fuhrerului. Sosind renul-curier de la Berlin, tren care făcea naveta între capitală i, artierul general, Speer aştepta în camera lui Linge până se ^ea Hitler. De acolo dădea şi telefoane. Vorbea cu locţiitorul Saur sau cu biroul de înarmare al armatei de uscat, între listerul său, conducerea militară şi întreprinderile industriale ui se mai înăsprea uneori în urma împărţirii prăzii din Est.

Speer s-a plâns odată de faţă cu Schaub, care tocmai se afla în iera lui Linge, de dificultăţile existente în repartizarea eprinderilor si resurselor de materii prime obţinute în teritoriile ietice ocupate. Speer spunea că domnii din industrie îşi vedeau primul rând de interesele lor. Reprezentanţii marilor firme

[154] Fritz Todt a murit la 8.2.1942.

veneau în urma trupelor si pretindeau să le fie predate întreprinderile si materiile prime capturate.

Krupp, Rochling si alţi magnaţi ai industriei grele îşi cereau partea leului pentru meritele lor faţă de patrie. Speer era de părere că Hitler trebuia să convoace

neapărat o întrevedere cu industriaşii pentru a face cât de cât ordine în economia războiului. Acest lucru era cu atât mai necesar cu cât înaltul Comandament german plănuia să atace în Caucaz si să cucerească terenurile petrolifere de la Baku. în mai 1942, la propunerea lui Speer, Hitler i-a invitat pe marii industriaşi la cartierul său general.[155]

Au venit: dr. Hermann Rochling, şeful Uniunii Fierului, dr. AlbertVogler, preşedintele concernului Vereinigte Stahlwerke*, dr. Walter Rohland, şeful comisiei principale pentru tancuri si vehicule blindate, Erich Miiller, directorul general al uzinelor „Krupp" si mâna dreaptă a lui Krupp, regele tunurilor, Paul Pleiger, preşedintele întreprinderilor „Hermann-Goring" şi al Uniunii Cărbunelui, şi alţii.

Hitler îi poftise pe oaspeţii săi la masa de prânz. Mesele erau încărcate cu cele mai diverse delicatese si produse pe care comisarul Reichului, Koch, fostul Gauleiter al Prusiei Orientale, le procurase din Ucraina special pentru cartierul general. La masă a venit vorba despre capacitatea de producţie a industriei de armament, şi industriaşii au început să se plângă de lipsa forţei de muncă. Hitler a întrebat cum se prezentau muncitorii francezi pe care guvernul Petain îi trimisese în Germania.

Industriaşii au răspuns că francezii munceau bine, dar că erau prea puţini. Apoi discuţia a ajuns la utilizarea prizonierilor de război ruşi ca forţă de muncă. Hitler a întrebat cum munceau ruşii, iar industriaşii au răspuns că rusii încercau să tragă chiulul de la lucru, că trebuiau supravegheaţi cu stricteţe si că era nevoie de măsuri de constrângere.

[155] La 6.5.1942 s-a înfiinţat, sub conducerea lui Speer, un consiliu [a]l înarmării, din care făceau parte, în afară de membri ai diferitelor [ar]me ale Wehrmachtului, diverşi industriaşi. Hitler i-a primit pe iS.5.1942 la „Wolfschanze".

* Uniunea întreprinderilor Siderurgice, (n.tr.) ‘

Unul dintre ei a observat că ruşilor ar trebui să li se dea tutun ntru a-i îmboldi la muncă, iar Hitler a replicat că va da .poziţii să fie produs „tutun" din ierburi de pădure si de câmp, premiu pentru prizonierii de război ruşi care munceau bine.

Justriaşii au cerut o mărire a numărului de prizonieri ruşi i întreprinderi.

Hitler i-a asigurat că se va ocupa personal ca i iustria să obţină suficienţi prizonieri si persoane deportate i Rusia ca forţă de muncă. A declarat plin de sine că, în mă viitoarelor operaţiuni militare de pe Frontul de Est, vor "acuţi atât de mulţi prizonieri de război încât industria nici

va putea să-i folosească pe toţi.

După masă, Hitler şi industriaşii s-au dus în pavilionul de ai dotat cu o mare sală de consiliu. Acolo îi aşteptau pe iustriaşi vin, şampanie, coniac şi trabucuri de Havana.

Discuţiile au avut loc în spatele uşilor închise şi în cel mai ire secret.

In aceeaşi lună, Hitler 1-a invitat pe Antonescu la cartierul neral.[156] A fost cazat în buncărul special pentru oaspeţi. Hitler întreţinut cu el acolo. Translator era Schmidt.

Antonescu vorbea în franceză. Schmundt si Linge îl aşteptau Hitler la uşa încăperii în care avea loc întrevederea. Discuţia itre Hitler şi Antonescu a fost foarte animată.

Era vorba despre participarea trupelor româneşti la asaltul ipra Stalingradului. Antonescu i-a promis lui Hitler că va pune dispoziţie un contingent însemnat, însă a atras atenţia asupra itului că unităţile româneşti erau prost înarmate.[157] Hitler i-a ut lui Antonescu informaţii mai precise în legătură cu numărul arme necesare românilor. Antonescu a răspuns că nu avea ipra sa datele complete, dar că le va trimite la Berlin imediat

[156] Discuţia cu mareşalul Ion Antonescu a avut loc la „Wolfschanze" 11.2.1942.

[157] în total, România a pus la dispoziţie în 1942 pentru Frontul de 27 de divizii, cuprinse în armatele'române 3 şi 4, care au fost ncate în luptă în cadrul Grupului de Armate „B".

după întoarcerea sa. După întrevedere, Antonescu a participat la consfătuirea lui Hitler. A doua zi, Hitler 1-a condus Ja aerodrom si si-a luat rămas-bun într-un mod foarte cordial. ,,t

La scurt timp după plecarea lui Antonescu, au sosit la Berlin cererile de arme din partea României. La masa de prânz din cazinou, Hitler le-a spus lui Keitel si Jodl că românii ar fi ridicat nişte pretenţii nemaipomenite. Nici nu se gândea să le îndeplinească. „De arme am eu nevoie ", a spus Hitler. „Le plătesc petrolul cu maşini, motociclete, biciclete si din partea mea si cu cărucioare de copii, dar nu cu arme. Oricum ăia nu-s în stare să mânuiască armele germane."

Keitel îi ţinea isonul. Românii ceruseră mult mai multe arme decât aveau nevoie. Hitler era de părere că ori intenţionau să le comercializeze, ori intenţionau să facă rezerve pentru a ataca după război Ungaria. Hitler si-a bătut joc de Arbitrajul de la Viena[158], în urma căruia românii fuseseră nevoiţi să cedeze, la cererea lui Hitler, Transilvania Ungariei. Hitler nu a ascuns faptul că cearta dintre Ungaria si România îi era extrem de favorabilă, îi dădea posibilitatea, de a împinge, în calitate de arbitru, România si Ungaria în războiul împotriva Uniunii Sovietice: pe unguri pentru Transilvania si pe români pentru a posibilă revizuire a Arbitrajului de la Viena.

Hitler a relatat despre întrevederea sa cu regentul maghiar Horthy, ce avusese loc înaintea războiului împotriva Uniunii Sovietice, imitând dialectul vienez al acestuia. Când Hitler i-a cerut lui Horthy să intre în război împotriva Rusiei sovietice, acesta i-a răspuns: „Suntem pregătiţi din punct de vedere spiritual, dar nu şi material." Toţi cei prezenţi au izbucnit în râs.

[158] în urma celui de-al doilea arbitraj de la Viena, Germania şi Italia au obligat România, la 30.8.1942, să cedeze Ungariei Transilvania de Nord si Ţinutul Secuiesc. România a pierdut 43.500 de kilometri pătraţi şi 2,5 milioane de locuitori, în acelaşi timp, Germania şi Italia au garantat intangibilitatea teritoriilor rămase în interiorul statului român. După sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, Uniunea Sovietică a iniţiat o nouă modificare a graniţelor. Ca o compensaţie Pentru cedarea Moldovei, României i s-a retrocedat Transilvania de Nord.

"""" DOSARUL HITIER

La sfârşitul lui iunie 1942, când centrul de greutate al oboiului s-a deplasat spre sectorul sudic al Frontului de Est, "tierul general al lui Hitler a fost mutat în Ucraina.[159] Se a la câţiva kilometri de Viniţa, la liziera unei păduri. La rinţa lui Hitler, a fost denumit „Wehrwolf".[160] în apropiere

cartierul general se aflau statul major al comandantului prem al armatei de uscat si statul major al lui Goring. Statul ijor al lui Himmler a fost cazat la marginea localităţii Jitomir.

La sosirea la „Wehrwolf, Hitler a fost întâmpinat de comanntul cartierului general, colonelul Thomas. Hitler, Thomas, hmundt si Linge au intrat în hol. Aici fusese agăţată pe perete iartă a părţii europene a Uniunii Sovietice, pictată pe lemn.

ziţiile atinse de germani erau marcate cu săgeţi. Lui Hitler

plăcut harta. S-a apropiat pentru a o putea vedea mai bine.

iicând cu degetul Rostov si Stalingrad, i-a spus lui Thomas:

; harta asta va trebui să treceţi în curând nişte corecturi. Le m da acum ruşilor o lovitură care-i va pune în genunchi! Lumea reagă va fi cu ochii pe noi!"

Thomas i-a prezentat lui Hitler cartierul general şi mai ales isurile de siguranţă. Zona era protejată de un cordon de apărare :ătuit din buncăre, tunuri antiaeriene si tancuri, precum si

tranşee pentru tancuri şi câmpuri minate.

Şeful serviciului de securitate al lui Hitler, Rattenhuber, formase i grup special al RSD (Reichssicherheitsdienst)*, care păzea căile

acces spre cartierul general şi ţinea sub observaţie populaţia i împrejurimi.

Thomas a mai spus că, pentru a se spori vigilenta personalului,

seara de dinainte de sosirea lui Hitler fuseseră răspândite >te zvonuri conform cărora un rus îmbrăcat în uniformă de îior german ar fi încercat să intre în cartierul general pentru

ucide pe Hitler.

[159] Hitler a sosit pe 16.7.1942 la cartierul general al fuhrerului fehrwolf' de la Viniţa.

[160] Iniţial se numise „Eichenhain" („Pădurea de stejari"; „Wehrwolf' vârcolac", n.tr.). '"*

* Serviciul de Securitate al Reichului. (n.tr.) [!:]

„UUehruuolf", cartierul general al Fuhrerului

Hitler a dat din cap aprobator şi a întrebat: „Cine a realizat construcţia?"

Thomas a răspuns: „în mare parte, rusii comasaţi în lagăre."

Chipul lui Hitler s-a întunecat. I-a spus lui Thomas: „Trebuie împuşcaţi toţi, imediat. Deja ştiu prea multe despre cartierul meu general.'"[161]'

Thomas a pocnit din călcâie şi a răspuns: „Cum ordonaţi, *mein* fiihrer!", s-a întors si a plecat.

în plus faţă de aceste măsuri de siguranţă pentru cartierul general,

Himmler alcătuise la statul său major din Jitomir o unitate specială denumită „Reichsfuhrer S S", care cerceta cu regularitate zona în căutare de partizani.[162]

în toamna lui 1942, maşina pilotului lui Himmler, Schnăbele, a fost atacată de partizani, în maşină se aflau Schnăbele, un alt ofiţer S S şi două rusoaice pe care voiau să le ducă în tabără.

Pilotul lui Himmler si ofiţerul SS au fost ucişi de partizani.

Când au fost găsite cadavrele, Himmler a dat ordin ca toată zona să fie cercetată. Partizanii nu au fost descoperiţi.

Himmler i-a raportat lui Hitler. Acesta a ordonat ca toţi locuitorii nevinovaţi ai satelor din apropiere să fie ucişi. Execuţia cetăţenilor ruşi a fost efectuată de o unitate a lui Himmler. Au avut loc scene cutremurătoare. Femeile care implorau milă au fost doborâte cu patul pustii, apoi împuşcate. Copiii au fost smulşi din braţele mamelor si împuşcaţi în faţa acestora. Cadavrele bărbaţilor, femeilor si copiilor ucişi au fost aruncate în gropi săpate dinainte. SS-iştii din garda de corp a lui Hitler au venit special de la Viniţa pentru a asista la această orgie a răzbunării.

[161] La construcţia cartierului „Wehrwolf' au lucrat, între noiembrie 1941 şi septembrie 1942, înjur de 8.000 de membri ai Organizaţiei Todt si 1.000 de persoane din Uniunea Sovietică aduse la muncă forţată. Nu există dovezi cu privire la execuţii de asemenea proporţii.

[162] în cazul acestei unităţi era vorba despre batalionul de escortă a Reichsfuhferului S S, format în februarie 1941 si extins în februarie 1943, când a fost transformat în brigadă de asalt; în octombrie 1943 a fost reorganizat în Divizia 16 Blindată, a luptat în Italia împotriva Partizanilor si a participat la numeroase crime de război.

A doua zi după sosirea sa la cartierul general de la Vinita,
Ier a fost din nou cuprins de entuziasmul victoriei. I-a ordonat
1 Linge să-i aducă ceva de scris, busola, un atlas, o lupă şi o
, ta în mai multe culori pe care erau trecute zăcămintele de
l terii prime din Rusia.
Hitler era foarte agitat. A indicat Rostov şi i-a spus aghiotantului
Iu Schmundt: „Da, Schmundt, dacă punem mâna pe teritoriul
|ia, nu-mi mai fac griji pentru continuarea războiului." Degetul lui Hitler a trasat apoi un cerc în jurul Astrahanului, Vlarea Caspică. „Aici o să tai nervul vital al Moscovei, si pe na totul este terminat", a spus Hitler în cele din urmă, :entuând în mod deosebit cuvântul „terminat".

Atacul trupelor germane asupra Caucazului în direcţia tlingrad începe în ultimele zile din luna iunie a anului 1942.

cartierul general al lui Hitler, dispoziţia este excelentă. Se i mult rachiu, iar mesele îmbelşugate contribuie şi ele la stinderea atmosferei. Meritul îi aparţine „comisarului Reichului ntru Ucraina", Koch. Acesta umple cămările cartierului

| ieral al lui Hitler cu alimente jefuite de la populaţia ucraineană.

Pe străzile din Vinita rulează în şiruri nesfârşite camioane

| alimente. Ţăranii ucraineni aduc, sub pază germană, făină,

i-t, slănină, ouă si păsări, chiar şi vite, în tabăra Cartierului ieral.

Aghiotantul lui Hitler, Schaub, administrează un transport

i: ;cial de alimente care, la indicaţiile lui Hitler, sunt trimise etenilor săi şi unor vechi naţional-socialisti din Germania.

Aprovizionarea cu alimente a Evei Braun la Miinchen era cina lui Linge. Acesta îi trimitea alimentele prin curier special.

| a Braun îi cerea în mod deosebit slănină ucraineană, care >lăcea foarte mult.

Koch nu aproviziona doar cartierul general al fiihrerului cu

| rările sale, ci si Cancelaria Reichului din Berlin si castelul Hitler, Berghof, din Obersalzberg. într-acolo plecau cantităţi ase de făină, zahăr, unt, slănină, carne, ouă şi păsări.

în iulie 1942, la cartierul general al lui Hitler a sosit Alfred senberg, proaspăt numit ministru pentru teritoriile ocupate,

jefuirea sistematică a regiunilor din €st

într-o uniformă cafenie de operetă, cu multe fireturi de aur.

Rosenberg, un german din zona baltică, era, ce-i drept atotputernic, în calitate de „ideolog" al partidului naţional-socialist, în domeniul gândirii fasciste, dar nu se bucura de prea mare respect ca organizator si practician.

După Rosenberg au mai sosit la cartierul general „stăpânii" îngâmfaţi şi invidioşi ai teritoriilor sovietice ocupate: Erich Koch, numit „împăratul Ucrainei", Wilhelm Kube, un beţiv si bădăran, odinioară Gauleiter al mărcii Brandenburg, acum comisar general pentru Rutenia, şi Heinrich Lohse, grăsanul fost Gauleiter

în Schleswig-Holstein, acum comisar al Reichului pentru Ţinutul din Est. Erau urmaţi de ministrul Reichului pentru alimentaţie si agricultură, Backe, şi de secretarul de stat din Ministerul Transportului, Ganzenmuller. Ultimul a sosit - plin de importanţă ca întotdeauna - Goring. Purta uniforma bleu de mareşal, cu nenumărate decoraţii, si învârtea bastonul de mareşal din aur cu fildeş.

Hitler îi chemase pentru a discuta cu ei despre situaţia alimentelor din Germania. Voia ca transportul de alimente din Germania pentru trupele din Est să fie sistat, iar aprovizionarea trupelor să fie asigurată cu alimente din teritoriile sovietice ocupate.

Toţi aşteaptă să fie primiţi de Hitler. Li se alătură Bormann.

Vorbesc despre piaţa neagră din Germania, care între timp s-a extins foarte mult.

Goring îi spune lui Backe: „Toată lumea face speculă. Dacă specula s-ar pedepsi cu puşcăria, tot poporul german ar trebui închis. Nu asta este problema. Problema este să scoatem din Rusia tot ce există aici. Şi atunci dispare şi problema pieţei negre."

După ceva timp, Linge, care era cu ei, a fost chemat la Hitler.

S-a întors aproape imediat si a anunţat: „Fiihrerul vă aşteaptă."

Goring s-a repezit spre baraca lui Hitler pentru a intra primul.

L-a urmat imediat Rosenberg, însă Koch 1-a depăşit si a ajuns înaintea ministrului său. Ultimul a intrat Bormann si a luat loc lângă Hitler, pentru a le demonstra tuturor puterea care trecuse [a]supra sa de când Hess plecase în Anglia.

După ce s-a discutat problema alimentelor, Hitler *a* cerut Rărirea numărului de muncitori trimişi din zonele ocupate în

| dustria germană. A declarat că le promisese industriaşilor ie va trimite forţă de muncă.

Hitler i-a cerut lui Bormann să-1 cheme pe Sauckel, care
li: ise în aceeaşi zi la cartierul general şi aştepta în casa lui
l: -mann indicaţiile lui Hitler. Fritz Sauckel, Gauleiterul din
ingia, construise lagărul de concentrare Buchenwald de
i ga Weimar şi dispunea deja de suficientă experienţă în
i /inta folosirii oamenilor la munca forţată. Hitler 1-a însărcinat
deportarea în masă, în Germania, a populaţiei din Rusia
i ietică şi ţările europene ocupate.
La sosirea lui Sauckel, Bormann s-a retras pentru a redacta
slinul de numire a acestuia. Hitler a corectat textul de două

i înainte să-1 semneze. Din acest moment, soarta a milioane
: oameni - ruşi, ucraineni, bieloruşi, letoni, lituanieni, estoni,
i .onezi, cehi, francezi, belgieni, olandezi, sârbi şi greci - era
mâna stăpânului de la Buchenwald.[163]
Luând din mâinile lui Hitler ordinul de numire a lui Sauckel,
ormann a spus: „Este un triumfal partidului naţional-socialist."

în toamna anului 1942, atmosfera de victorie de la cartierul ; ieral a slăbit destul de mult. Din cauza apărării încrâncenate

uşilor, trupele generalului Paulus s-au înţepenit la Stalingrad.

ensiva unităţilor lui List în Caucaz nu înainta deloc. După .toriile de la început, List a rămas înţepenit în munţi. Nu

tea îndeplini ordinul lui Hitler de a pătrunde de-a lungul j astei Mării Negre până la Tbilisi pentru a ocupa terenurile

trolifere de acolo.

Când Hitler a fost anunţat, în timpul unei consfătuiri, că iipele lui List au urcat pe vârful Elbrus şi au arborat acolo

[163] Sauckel fost numit la 21.3.1942 împuternicit general pentru
r ţa de muncă, în lunile următoare, atribuţiile sale au fost extinse
Agresiv, incluzând între altele si răspunderea pentru muncitorii din
: itoriile de est ocupate. „Rutenia Albă" era denumirea dată de
| ;i ţional-socialişti Bielorusiei. Comisariatul Reichului pentru Regiunea
: Est cuprindea statele baltice, independente până la tratatul
::rmano-sovietic.

24 septembrie 1942: Demiterea lui Halder r

steagul cu zvastică, Hitler a remarcat cu o ironie amară: „Vor să-i întreacă pe englezi la ambiţia sportivă?"[164] Hitler 1-a eliberat din funcţia de comandă pe generalul List, fără a-1 primi la o discuţie personală.[165]

Apoi 1-a chemat pe Halder, şeful Statului Major. Linge 1-a condus la Hitler, care 1-a primit pe Halder cu răceală si 1-a întrebat dacă nu ar vrea să-si ia un concediu mai lung din motive de sănătate.

Halder a rămas zece minute la Hitler, după care a plecat „în concediu".[166]

De acum însă, Hitler s-a retras cu totul dintre generali si s-a izolat. Nu mai mergea cu ei la cazinou si mânca la prânz singur în biroul său. Seara îl ruga pe

Linge să-i pună discuri cu muzică funebră. Citea cărţi ca *Eu, Claudiu, împărat si zeu,* care descria luptele cumplite ale împăraţilor romani pentru tron, sau o lucrare despre campaniile împăratului Frederic al II-lea din familia Hohenstaufen, din secolul al XHI-lea. în plus, era deosebit de iritabil. Orice muscă îl scotea din sărite. Din cauza unui fluture aproape că si-a ieşit din minţi. Se făcea tot posibilul pentru a goni din preajma lui toate muştele, gângăniile sau fluturii, încăperile sale au fost prevăzute cu plase contra ţânţarilor, în fiecare dimineaţă, ordonanţele umblau cu pliciurile pentru muşte si vânau insectele până la ultima. Pe mese erau pahare cu miere, de tavan se atârnaseră hârtii pentru muşte. Pe coridor şi în faţa casei erau lămpi albastre de înaltă tensiune, cu plase de sârmă, pentru distrugerea insectelor.

Bormann a primit de la Hitler sarcina de a-i găsi un câine ciobănesc. Terierul său scoţian i 1-a făcut cadou mamei Evei Braun la Miinchen. Noul ciobănesc, o căţea, a fost botezată „Blondi" după predecesoarea ei, pe care Hitler fusese nevoit s-o eutanasieze la Berghof din pricina vârstei ei foarte înaintate.

[164] La 21.8.1942, vânătorii de munte din Divizia l au arborat drapelul de război al Reichului pe Elbrus, cel mai înalt vârf al Caucazului. Escaladarea n-a avut nicio urmare din punct de vedere militar, însă a fost folosită de germani în scopuri propagandistice.

[165] Feldmaresalul Wilhelm List a fost eliberat de Hitler din funcţia de comandă la 9.9.1942.

[166] Hitler 1-a eliberat pe general-colonelul Franz Halder din funcţia [de] Şef al Statului Major al Armatei de Uscat la 24.9.1942.

Hitler i-a cerut lui Bormann să stenografieze consfătuirile, jieoarece nu mai avea încredere în generali, dorea ca fiecare

jvânt rostit acolo să fie notat, în acest scop au fost aduşi kenografi si secretari, care înainte stenografiaseră şedinţele (.eichstagului, ale cabinetului de miniştri sau ale cancelariei lartidului naţional-socialist. în prezenţa lui Bormann, Hitler

-a cerut personal să jure că vor păstra o tăcere absolută asupra lonţinutului a tot ce se discuta acolo.[167]

Erau întotdeauna prezenţi doi stenografi de serviciu. Notau

i icare cuvânt al lui Hitler si al celorlalţi participanţi. Stenografii iii secretarele erau cazate într-o clădire separată, păzită foarte St rict, din zona cartierului general. Acolo, procesele-verbale erau

I edificate şi păstrate. Acces aveau doar Bormann, colonelul fu :herffdin Statul Major, care scria la însărcinarea lui Hitler istoria

; zboiului, si aghiotanţii lui Hitler. Hitler se temea că proceH< le-verbale ar putea ori să dispară, ori să fie modificate.

Hitler 1-a avansat general-maior pe aghiotantul său Schmundt

Iii 1-a numit şef al biroului de personal al armatei de uscat.

:: tr-o seară de septembrie, Schmundt a apărut într-o dispoziţie

î zile mari în camera lui Linge: „Hai să bem un pahar", i-a

| pus, „am motiv să sărbătoresc. Fuhrerul tocmai mi-a acordat

i stincţia de aur a partidului."

Pentru Schmundt, care nu era membru de partid, reprezenta

‖ itr-adevăr o dovadă de mare încredere, pentru că această istincţie era acordată doar vechilor national-socialisti care

li iseseră alături de Hitler încă din ziua înfiinţării partidului, la j? 4- februarie 1920. Ciocnind cu Linge, Schmundt i-a spus: „Da, In u este simplu să fii şeful serviciului de personal al armatei de] i scat. Fuhrerul vrea ca cele mai înalte posturi de comandă să r e ocupate de oameni care în primul rând îi sunt foarte devotaţi i .1 ii personal si în al doilea rând sunt destul de flexibili pentru

i-i aproba ideile si planurile geniale, în al treilea rând, nu trebuie să arate nicio milă în război. Eu o să fac faţă. Pentru

lalder s-a găsit deja un înlocuitor bun. Fuhrerul a spus mereu

[167] Primele procese-verbale ale consfătuirilor datează din 12.9.1942r

că Halder este un învăţător de ţară tâmpit. Până reuşeşte să scoată o vorbă din gură, situaţia de pe front s-a si schimbat.

Generalul Zeitzler, care până acum a fost şeful statului major al feldmaresalilor von Kleist si von Rundstedt, va sosi în câteva zile aici. Ăsta este un om pe placul fuhrerului. Plin de viaţă, în afară de asta, îl cunoaşte pe Sepp Dietrich al vostru foarte bine.

Sunt sigur că fuhrerul se va înţelege bine cu el. Generalii 1-au înşelat pe fiihrer. Nu au fost în stare să realizeze planurile lui pe front. Fuhrerul spune că de abia acum îl înţelege cu adevărat pe Frederic cel Mare. Când acela s-a simţit înşelat în Războiul de Treizeci de Ani, s-a izolat de generali si de fratele său, prinţul Heinrich, si s-a înconjurat doar de câini."

Schmundt băuse mult. Era trecut de miezul nopţii. A început să cânte cântecul soldăţesc „Vin călare dragonii albaştri". Linge a închis bine uşa camerei pentru a nu-1 trezi pe Hitler. Luau cântecele la rând. înspre dimineaţă, Schmundt, pentru a face o glumă, a bătut în cuie uşa camerei lui Schaub, aflată alături de cea a lui Linge. La ora aceea, Schaub era în cazinou şi bea cot la cot cu fotograful Hoffmann.

m

La începutul lui octombrie 1942, Giinsche a sosit din Franţa la cartierul general. După ce absolvise în mai 1943 scoală de iuncheri de la Bad Tolz, s-a întors la Leibstandarte şi a fost numit ofiţer cu sarcini speciale în statul major. Leibstandarte era staţionată în acel moment în Normandia, unde fusese detaşată de pe Frontul de Est în iunie 1942. Acolo urma să fie completată din nou după pierderile grele suferite în luptele de pe Mius şi de la Marea Azov.

Giinsche a venit la cartierul general al fuhrerului însărcinat de Sepp Dietrich cu cercetarea stării de spirit de acolo; trebuia sa afle ce avea de gând Hitler cu Leibstandarte.

Giinsche a fost primit de Hitler, care era foarte palid si avea ^arcane întunecate. L-a chemat pe Giinsche lângă el, i-a strâns niâna si 1-a întrebat în ce stare era Leibstandarte. Giinsche a raportat că atmosfera paşnică din Franţa avea efecte pozitive [as]upra oamenilor din Leibstandarte. Completarea cu recruţi

Iso

. !{.} *.f:-.i-ii* DOSARUL HITIER

Lre tocmai îşi terminaseră pregătirea mergea fără probleme.

|fibstandarte era din nou gata de luptă. ;»!-
Hitler a zâmbit. -j
Pe coasta Atlanticului se aflau atunci forţe foarte slabe. Zidul ^anticului[168], al cărui rol era mult exagerat de propaganda rmană, mi oferea o protecţie reală. Era alcătuit din fortificaţii front uşoare, ceva artilerie de coastă si un număr limitat de

ăposturi pentru submarine la Saint-Nazaire si Lorient. Pentru
ăsa impresia că în Franţa de Vest, ocupată, erau concentrate
i ilte trupe, fuseseră arborate în locuri vizibile drapele ale
iţelor majore, ca si cum acolo s-ar fi aflat nenumărate state
i ijore, când în realitate acestea nici nu existau.

In acelaşi scop, Leibstandarte mărşăluia din când în când prin ris cu tancuri noi si afişând dotarea completă. Coloanele de idaţi erau întinse cât se putea, creându-se în acest fel imaginea ei forţe de luptă uriaşe. Tancurile rulau cu viteză maximă pe lamps-Elysees până la Arcul de Triumf, unde feldmareşalul von mdstedt, comandantul suprem al Grupului de Armate „Vest", ;cea în revistă trupele Leibstandarte. Fotografii si reporterii ezentau în presă si la cinematograf asemenea manevre de i opagandă ca pe o demonstraţie a forţei trupelor germane n Vest.

în discuţiile cu Giinsche, Hitler explica faptul că-şi asumase >cul de a lăsa descoperit Frontul din Vest pentru a putea lovi

Est cu mai multă forţă. Venise toamna, marea era agitată, iglezii rataseră momentul potrivit si nu mai puteau efectua cio operaţiune de debarcare până în primăvara viitoare. El, itler, nu va ezita să arunce toate forţele din Vest, printre care Leibstandarte, pe Frontul de Est. Stalingradul trebuia să cadă avea să cadă. Soarta războiului va fi decisă în Rusia. Războiul va sfârşi cu victoria Germaniei.

168

„Zidul Atlanticului" era denumirea dată de propaganda :rmană fortificaţiilor de la Canalul Mânecii şi de pe coasta franceză Atlanticului, în ciuda celor 12.000 de buncăre, cazemate si lăposturi, apărarea coastei a rămas incompletă si nu a reuşit să l împiedice debarcarea aliaţilor în iunie 1944.

(V\otorsa trupelor în €st

161

La despărţire, i-a ordonat lui Giinsche să-i transmită comandantului Leibstandarte, Sepp Dietrich, să înceapă imediat pregătirile pentru deplasarea pe Frontul de Est. Pe tot parcursul întâlnirii, Hitler 1-a tratat pe Giinsche destul de rece şi i-a lăsat impresia unui om extrem de abătut si înăcrit.

Cei din anturajul lui Hitler încercau pe cât posibil să-1 evite, ^um este azi?" întrebau SS-istii din casa lui Hitler când se făcea schimbarea gărzii.

în noiembrie 1942, trupele ruseşti au devenit tot mai active, iar Hitler nu s-

a mai simţit în siguranţă la Viniţa si si-a mutat din nou cartierul general la Rastenburg.[169]

La 8 noiembrie a plecat cu avionul la Miinchen pentru a aniversa ziua puciului naţional-socialist. în berăria „Burgerbrăukeller", unde se adunau de obicei participanţii la puci, Hitler a declarat solemn în discursul său: „Nu voi renunţa niciodată la pământul pe care a pus odată piciorul un soldat german!"[170]

De la Miinchen, Hitler s-a întors la „Wolfschanze".

Normandia, începutul lui ianuarie 1943. Unităţile Leibstandarte se îndreaptă împreună cu alte divizii germane din Franţa către Frontul de Est. Hitler si-a pus rapid în practică intenţia pe care i-o comunicase lui Giinsche în octombrie 1942.

în Franţa, Leibstandarte a fost transformată într-o puternică divizie blindată, cu 20.000 de oameni şi 200 de tancuri. Partea principală a diviziei a fost transportată rapid pe Frontul de Est. Doar câteva state majore şi unităţi mai mici mai aşteptau să plece la începutul lui ianuarie. Comandantul diviziei, Sepp Dietrich, 1-a chemat în aceste zile pe Giinsche. Dietrich, care-si tutuia toţi oamenii din SS, i-a spus lui Giinsche: „Giinsche, tu ne vei părăsi. Trebuie să te prezinţi la fiihrer."

Giinsche s-a arătat foarte surprins de acest ordin neaşteptat.

Sepp Dietrich 1-a bătut pe umăr şi i-a spus: „Vezi să-ţi faci treaba bine. Apără-1 pe fiihrer."

[169] Hitler a părăsit „Wehrwolf" pe 31.10.1942 si a sosit pe 1.11 la »wolfschanze".

[170] Hitler a spus la 8.11.1942: „Nu renunţăm la nimic din ce este a' nostru; acolo unde ne aflăm noi în acest război, nu va mai intra nimeni!"

Gunsche a sosit la cartierul general al lui Hitler de la „Wolf"hanze" pe 12 ianuarie 1943. Schaub 1-a condus imediat la cler. Pe drum i-a spus cu acreală: „Vremuri rele, dragul meu.

-am cam luat adio de la ideea unui «război-fulger» împotriva siei. Toată lumea se uită cu teamă spre Stalingrad." Hitler 1-a primit pe Gunsche în baraca lagărului, care avea o orafaţă de aproximativ 105 metri pătraţi. Un perete era

ocupat mai multe ferestre mari. Aici se afla o masă lungă pentru rţi. între ferestre erau instalate telefoane care puteau fi trase iră si aveau căşti de ascultare suplimentare, în încăpere se ii aflau biroul lui Hitler, o măsuţă rotundă si două seifuri ui îngropat în perete, celălalt nu.

Pe pereţi erau atârnate hărţi topografice mari.

Hitler stătea cu Bormann la măsuţa rotundă si joasă din a şemineului. Căţeaua Blondi era cu el; animalul a început mârâie si să-si arate colţii la intrarea lui Gunsche.

Gunsche s-a oprit în uşă, iar Hitler 1-a inspectat de sus până jos.

Aspectul exterior al lui Hitler se schimbase foarte mult în imele trei luni, de când îl văzuse Gunsche la Viniţa. Arăta un om grav bolnav. Faţa căpătase o culoare pământie, obrajii scofâlciseră, avea pungi sub ochi. Cu o expresie întunecată, cerut lui Gunsche să se apropie. I-a întins mâna si i-a spus

0 voce neobişnuit de stinsă: „Gunsche, de astăzi eşti aghiotantul :u personal. Te-am ales pentru că nu vreau să văd oameni

1 în jurul meu. Despre sarcinile dumitale vorbim mâine, stul o să-1 afli de la Bormann si Schaub."

Gunsche i-a răspuns: „Mein Fii/irer! Mă voi arăta demn de :rederea dumneavoastră!"

în anticameră, Gunsche 1-a întâlnit pe Schaub, care-1 aştepta ja. Schaub 1-a felicitat pe Gunsche, dar cu o expresie de jrijorare. La cartierul general se spunea de mult că pe fata lui *haub* se putea citi starea de spirit a lui Hitler, aşa că acesta era mit „barometrul lui Hitler". La întrebarea lui Gunsche dacă tler era cumva bolnav, Schaub a negat. Pur şi simplu se schimse de când se înrăutăţise atât de mult situaţia de la Stalingrad.

Schaub 1-a condus pe Gunsche prin cartierul general si 1-a
ezentat colaboratorilor săi. Lângă buncărul fiihrerului, în
sectorul I al cartierului general, se afla buncărul lui Bormann,

înnuaris 1943: Gunsche devine aghiotantul lui Hitler

ınde mai locuiau în afară de acesta un referent si patru secretare. Acolo erau instalate si aparatele telefonice, în acest *ţ*e*l*ı *a* explicat Schaub, Bormann

era în legătură directă cu toţi Gauleiterii din Germania şi din cancelariile partidului de la Berlin si Miinchen. Alături de buncărul lui Bormann era casa serviciului secret de stenografie. Schaub a povestit cu o expresie conspirativă că fiecare cuvânt din timpul consfătuirilor era de acum stenografiat.

„Fuhrerul", a explicat Schaub, „nu mai are încredere în generali. Vrea să vadă totul negru pe alb. O să ai o grămadă de treabă cu stenogramele astea, pentru că face parte din sarcinile dumitale să verifici procesele-verbale ale consfătuirilor."

în buncărele învecinate locuiau Keitel si Jodl cu statele lor majore, şeful presei Reichului, Dietrich, omul de legătură al lui Goring la cartierul general, generalul Bodenschatz, reprezentantul lui Ribbentrop, Hewel, ofiţerul de legătură al înaltului Comandament al Marinei, amiralul Krancke, omul de legătură al lui Himmler, Obergruppenfuhrerul SS Wolff, precum şi Morell, Hoffmann şi Scherff. Brandt[171], chirurgul lui Hitler, era cazat într-un buncăr împreună cu aghiotanţii.

Secretarele Schroeder, Wolf şi Junge locuiau în casa de oaspeţi.

în sectorul I se mai aflau buncărele pentru garda de corp a lui Hitler şi pentru serviciul de securitate, două cazinouri, pavilionul de ceai, cinematograful, băile şi garajele.

în sectorul II al cartierului general se găseau comandantul, batalionul de escortă al fiihrerului, administraţia economică Şi noua staţie feroviară, unde staţionau trenurile - pentru Hitler, Pentru Keitel şi pentru Warlimont si Statul Major al Conducerii Wehrmachtului.

Cartierul general al înaltului Comandament al Armatei de Uscat şi al şefului de stat major, general-colonelul Zeitzler, se [a]fla la circa 20 de kilometri sud-est de „Wolfschanze", în pădurea [d]e la Lotzen.

Goring se instalase într-un fost castel de vânătoare al lui al II-lea din Rominten, în apropiere de graniţa ger-

[171] Karl Brandt a fost, începând din 1934, cu unele întreruperi, [Ur]>ul dintre medicii personali ai lui Hitler. . . ,

***': /Y V! ! 'î¹ '' !»f l i » l 1>**

nano-sovietică, la două ore de mers cu maşina de „Wolf-
tianze". Când venea pentru scurt timp la „Wolfschanze",

>ring înnopta într-un buncăr mare din sectorul I, special
icnajat pentru el.

Cartierul statului major al lui Himmler se afla la Angerburg.

acolo ajungeai la „Wolfschanze" cu maşina în 45 de minute, mmler îl numea „comandamentul de front al Reichsfiih-ului SS".

Ribbentrop se cazase cu un mic stat major pe o moşie la est Rastenburg, la o oră si jumătate de „Wolfschanze".

Marele amiral Donitz se afla în Berlin.

A doua zi, la 13 ianuarie 1943, în jurul orei 1.00 la amiază, i câteva minute înainte de începerea consfătuirii, Hitler a nit însoţit de aghiotantul său de la Waffen SS, Giinsche, din :ăperile sale private în sala de consfătuiri. Blondi îl însoţea, sit în sală, Hitler a spus: „Deci, Giinsche, iată ce sarcină ai:

timpul consfătuirii stai la stânga mea. Fii foarte atent la ce spune aici. Am motivele mele să fiu circumspect. Să nu te j influenţat de nimeni. Trebuie să cunoşti exact situaţia riziilor SS. Dar să te bazezi doar pe rapoartele de la statele yore ale acestora."

Apoi a intrat Linge şi a raportat: *„Mein Filhrer*[1]*.* Domnii au sit." Hitler a dat din cap. Câteva secunde mai târziu au venit jrezentanţii conducerii militare superioare, Keitel, Jodl, itzler, Warlimont, Buhle, Jeschonnek, Bodenschatz, Krancke, ristian, ambasadorul Hewel, istoricul militar Scherff, precum

. aghiotanţii militari ai lui Hitler, Schmundt, von Below, Engel

. i i/on Puttkammer.

în ultimele săptămâni ale luptelor de la Stalingrad, Goring
mai participase la consfătuirile de la cartierul general al lui
:ler. După ce îi promisese solemn lui Hitler că forţele aeriene

- asigura aprovizionarea Armatei „Paulus", prinsă în cleşte la ilingrad, nu mai dăduse ochii cu Hitler.[172] Prefera să aştepte

[172] Goring îl asigurase pe Hitler, la 24.11.1942, că Armata *6*
ercuită la Stalingrad putea fi aprovizionată pe calea aerului, în
i :st scpp era nevoie, după părerea înaltului Comandament al
[1] matei, de cel puţin 700 de tone de provizii pe zi. în timp ce Goring

13 ianuarie 1943: Discuţii despre Stalingrad

ca norii negri să treacă, si în acest timp mergea la vânătoare pe domeniul său de la Rominten.[173]

Hitler i-a strâns mâna doar lui Zeitzler. Celorlalţi nu le-a aruncat nici măcar o privire, nici chiar lui Keitel. Aghiotanţii lui Hitler s-au grăbit să întindă pe masă trei hărţi mari aduse de şeful Statului Major al Armatei de Uscat, Zeitzler. Pe ele erau însemnate poziţiile grupurilor de armate „Sud", „Centru" si „Nord" de pe Frontul de Est. Mai exista o hartă specială cu poziţiile Armatei 6 înceicuite la Stalingrad. Hitler si-a pus ochelarii si s-a aplecat asupra acestor hărţi.

Zeitzler a început să prezinte situaţia de la Stalingrad cu gesturi rapide, cum făcea de obicei. Spunea că situaţia Armatei 6 s-a agravat si a arătat pe hartă străpungerile adânci ale trupelor ruseşti prin poziţiile germane. Paulus fusese nevoit să cedeze teren, iar rusii îşi continuau cu tenacitate atacurile, în Armata 6 erau deja 40.000 de răniţi. Muniţia si alimentele erau pe sfârşite. Paulus cerea cu insistenţă aprovizionarea promisă pe calea aerului, însă avioanele reuşeau doar cu mare greutate să treacă de furtuna de foc a apărării antiaeriene ruseşti.[174] Colonelul Christian, şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, 1-a văzut pe Hitler întunecându-se la faţă si 1-a corectat pe Zeitzler cu observaţia că aprovizionarea pe calea aerului era îngreunată de timpul nefavorabil.

Zeitzler şi-a continuat prezentarea. A comunicat că Paulus îi cerea fiihrerului permisiunea să iasă din încercuire cu efectivele combatante ale armatei sale. La aceste cuvinte Hitler

îl asigura pe Hitler că se vor trimite cel puţin 500 de tone zilnic, conducerea forţelor aeriene credea că putea asigura 350 de tone pe zi. Doar la 19.12.1942 au ajuns în încercuire 295 de tone. Pe ansamblu, media zilnică a proviziilor paraşutate până la capitularea Armatei 6 nu a depăşit niciodată 100 de tone.

[173] Domeniul din Rominten, în Prusia Orientală, a fost transformat de Wilhelm al II-lea în castel de vânătoare, fiind folosit apoi intens de Goring.

[174] In timpul aprovizionării Stalingradului pe calea aerului, forţele aeriene au pierdut 499 de aeronave de transport, adică aproape două treimi din efectivele totale.

bc-l(Ţtr1i<D.V S'

s-a înroşit de mânie. Keitel i-a făcut lui Zeitzler un semn să tacă, dar era

deja prea târziu. Hitler şi-a aruncat ochelarii pe masă si a început să urle: „Să nu îndrăznească Paulus să-mi vină cu de-astea! Oricum nu mai poate să iasă de acolo! Refuz categoric să-i dau permisiunea!"

Hitler era foarte agitat. Respirând greu, a continuat: „Poate că într-adevăr Manstein nu a pătruns nici el... Dar asta nu exclude faptul că Stalingradul poate fi despresurat. Diviziile din Vest au sosit deja. Voi continua atacul asupra Stalingradului cu ele!"

în sala de consiliu s-a lăsat o tăcere de mormânt. Toţi cei prezenţi se tem să nu-1 irite pe Hitler mai mult cu vreo vorbă iiecugetată. In cele din urmă, Keitel se decide să spargă tăcerea.

îşi asază mâna pe hartă si declară cu voce sonoră, preluând onul lui Hitler: „Da, *mein Filhrerl* Stalingradul trebuie ţinut cu orice preţ! în Primul Război Mondial am avut greutăţi chiar nai mari!"

încetul cu încetul, furia lui Hitler se domoleşte.

îi ordonă lui Zeitzler să-i comunice lui Paulus prin radio că decizia sa nu avea să se schimbe. Stalingradul trebuia ţinut cu orice preţ. Milch şi Hube vor fi trimişi la Rostov, de unde urmează ,ă asigure aprovizionarea armatei pe calea aerului. Paulus nu irebuie să-si piardă curajul. Hitler însuşi şi, împreună cu el, întregul popor german urmăreau cu mândrie lupta eroică a Armatei „Paulus".

După prezentarea lui Zeitzler a venit rândul lui Jodl, şeful Statului Major al Conducerii Wehrmachtului.

Cu un calm ostentativ, Jodl a întins pe masă nişte hărţi ale 'fontului de Vest. Nu avea aproape nimic de relatat despre eatrul de război din Vest. Deoarece anglo-americanii rămâneau pasivi în lupta împotriva Germaniei, Frontul de Vest era în acest moment un loc în care diviziile epuizate în luptele din Rusia j 'iiteau să se odihnească şi să se refacă.

Jodl vorbea foarte rar şi cu o^voce stinsă despre situaţia din l anta, Norvegia şi din Balcani, încerca vizibil să-si cântărească l Secare vorbă pentru a nu trezi din nou mânia lui Hitler.

La următoarele consfătuiri, Zeitzler a raportat că situaţia rvrmatei 6 de la Stalingrad continua să se deterioreze, în

p$_0$ulus vrea sa retragă flrmata 6 167

$_{C0}$municatele transmise prin radio de Paulus era vorba doar de un singur lucru - situaţia fără ieşire a unităţilor încercuite, $_z$ece mii de răniţi, lipsa totală a oricărei aprovizionări si atacurile tenace ale ruşilor. Milch şi Hube anunţau din Rostov că avioanele de vânătoare si apărarea antiaeriană a ruşilor făceau

imposibilă paraşutarea de muniţie şi alimente deasupra zonei din jurul Stalingradului. Explicau în rapoartele lor că „apărarea antiaeriană a creat o perdea de foc indestructibilă deasupra Stalingradului. Toate avioanele noastre sunt distruse.

Nu putem pătrunde."

însă Hitler nu vroia să cedeze.

După comunicatul radio al lui Paulus, a sosit altul de la comandantul Corpului LI al Armatei 6, generalul von Seydlitz.

Acesta raporta că, în situaţia creată, el nu-şi mai putea asuma răspunderea pentru corpul său de armată. Hitler striga: „Să nu-şi asume răspunderea - asta-i laşitate! De bunăvoie nu renunţ la Stalingrad! Nici dacă va fi distrusă întreaga Armată 6!"[175]

La 30 ianuarie 1943 se încheia primul deceniu al exercitării puterii de către Hitler. în această zi, Hitler era deosebit de palid.

Nu închisese un ochi toată noaptea, înainte de consfătuire, Morell i-a injectat, ca de obicei în ultimul timp, o doză crescută de amfetamine, în sală se adunaseră participanţii la consfătuire. Keitel a ţinut un scurt discurs: „Astăzi, la a zecea aniversare a preluării puterii de către dumneavoastră, *mein Fiihrer,* noi si întreaga armată stăm strâns uniţi în jurul dumneavoastră şi ne gândim la marile victorii la care ne-ati condus şi ne veţi conduce în continuare, în aceste momente grele, *mein Fiihrer,* vom continua lupta sub geniala dumneavoastră conducere, până la victoria finală."

Mişcat, Hitler i-a strâns mâna, pentru prima dată din toamna anului trecut, când plecase Halder.

La l februarie, în jurul orei 10.00 seara, Zeitzler a sunat la Hitler. însoţit de Schmundt şi Giinsche, Hitler s-a dus la telefon, m sala de consiliu, îşi târâia picioarele si s-a trântit obosit

[175] Paulus 1-a eliberat din funcţie pe generalul Walther von Seydlitz-Kurzbach la 26.1.1943, după ce acesta ceruse de mai multe °ri Statului Major al Armatei să capituleze si acordase în cele din Urină unităţilor aflate sub comanda lui dreptul de a decide singure [ie]Şirea din luptă.

htr-un fotoliu. Pe masă era întinsă harta Stalingradului. Hitler

aruncat o privire furioasă asupra ei si apoi a măturat-o de pe
asă cu o mişcare bruscă. Giinsche i-a întins receptorul,
.uându-si si el căştile pentru a urmări convorbirea cu Zeitzler.
cesta raporta scurt că rusii strângeau din toate părţile
'ncercuirea de la Stalingrad. Era de presupus că Paulus nu avea
să treacă de această noapte.[176]

Hitler a întrebat unde era Paulus. Zeitzler i-a răspuns că nu ştie exact. Credea că este la postul său de comandă. Zeitzler i-a mai comunicat lui Hitler că sosise un comunicat radio de la trecker, comandantul Corpului XI Armată, în care acesta bpunea că germanii aveau să se arunce singuri în aer dacă veneau ruşii.[177]

„Mulţumesc", a răspuns Hitler, apoi a închis telefonul si i-a rdonat lui Schmundt să-i comunice imediat lui Paulus că-1 vansase feldmaresal.[178]

Hitler a părăsit încăperea cu paşi târsâiţi, însoţit de Blondi, bi i-a spus lui Linge, care-1 aştepta pe coridor: „Să vină Hoffmann ă-mi ţină de urât."

Hoffmann a sosit în buncăr si s-a dus mai întâi la Linge. Era
meţit de băutură, cu toate că, din cauza evoluţiei tragice a
ituaţiei de la Stalingrad, Hitler interzisese consumul de alcool
:n cartierul general în următoarele 14 zile. Hoffmann îşi avea
ropria rezervă de şampanie, aşa că putea trece uşor peste
nterdicţie. I-a spus lui Linge că voia să facă o glumă şi 1-a
gat să-i servească de faţă cu Hitler suc de mere îndoit cu apă
ntr-un pahar de şampanie.

Când i-a adus lui Hitler ceaiul, Linge i-a spus ordonanţei să-i ervească lui Hoffmann paharul de „şampanie". Hitler s-a holbat a pahar şi i-a aruncat lui Linge o privire furioasă. Hoffmann i-a

[176] în acest moment, Paulus capitulase deja; comandantul Armaei 6 s-a predat Armatei 64 sovietice în seara zilei de 31.1.1943, 'mpreună cu întregul său stat major.

[177] Generalul de infanterie Karl Strecker nu s-a aruncat în aer, în biuda anunţului său marţial, ci a fost luat prizonier de ruşi la 2.2.1943.

[178] Avansarea lui Paulus în gradul de feldmaresal a avut loc în oaptea de 30 spre 31.1.1943.

explicat în grabă că era vorba doar de o glumă. Chipul lui Hitler s-a luminat. A râs de idee împreună cu Hoffmann. Hoffmann s-a folosit de acest moment de bună dispoziţie pentru a-1 ruga pe Hitler să-i pună la dispoziţie forţă de muncă pentru moşia de la ţară. Ce individ calculat, s-a gândit Linge în timp ce părăsea încăperea.

Pe 2 februarie, la ora 4.00 dimineaţa, din dormitorul lui Hitler s-a auzit soneria. Linge si-a pus un halat si a bătut la uşă. Dinăuntru s-a auzit vocea de bas a lui Hitler: „Linge, află de la departamentul de presă dacă s-a dat deja comunicatul cu avansarea lui Paulus. Dacă nu, să fie retras."

Linge 1-a sunat pe adjunctul şefului serviciului de presă, Lorenz. Răspunsul era că ştirea pornise deja către presă si că publicarea nu mai putea fi oprită.[179] Linge 1-a anunţat pe Hitler.

Acest a spus nesatisfăcut „mulţumesc" si a adăugat: „Dacă sosesc veşti noi, adu-mi-le imediat, oricum nu pot să dorm."

în jurul orei 6.00 dimineaţa, caporalul Dănicke, secretarul lui Jodl, i-a adus lui Linge două mesaje radio cifrate de la Stalingrad pentru Hitler. Primul: „Inamicul se află chiar în faţa poziţiilor noastre. Abandonăm lupta." Iar al doilea: „Ruşii pătrund în poziţiile noastre. Distrugem totul."[180]

Linge a pus în faţa uşii lui Hitler cele două comunicate radio, ultimele semne de viaţă din partea Armatei „Paulus", si a dat raportul. După un sfert de oră, Hitler a ieşit pe coridor în manta militară, cu gulerul ridicat, palid, încovoiat şi cu ochii umflaţi.

---

[179] Agenţia Germană de Presă fusese informată deja la 30.1.1943, de către şeful serviciului de presă al Reichului, Otto Dietrich, în legătură cu avansarea lui Paulus în gradul de feldmareşal.

[180] în dimineaţa zilei de 2.2.1943, împreună cu CorpulXI Armată, au capitulat ultimele rămăşiţe ale Armatei 6 încercuite la Stalingrad.

După estimările actuale, au fost luaţi prizonieri între 90.000 si 130.000 de soldaţi germani si români, dintre care doar 6.000 s-au întors ulterior acasă. în plus, de partea germană au fost afectaţi ori au murit din cauza bolilor, a foamei si a frigului în jur de 146.000 de oameni.

Pierderile sovietice din timpul întregii bătălii de la Stalingrad s-au ridicat la 474.871 de morţi si 974.734 de răniţi. Numărul victimelor din rândurile populaţiei civile din regiunea Stalingrad a rămas necunoscut.

o

i spus lui Linge, complet abătut: „O scot pe Blondi la plimbare, npă aceea mă culc la loc. Vezi dacă nu-i posibil să ţinem nsfătuirea astăzi mai devreme. Trezeste-mă cu o oră înainte

înceapă."

Consfătuirea a fost stabilită pentru ora 11.30. Când a intrat tler în sală, participanţii 1-au salutat în tăcere cu salutul fascist.

O tăcere mormântaîă domneşte în sală. Hitler se duce la asă, aruncă o privire fugară pe'hărţi şi cade într-un fotoliu, roagă pe cei prezenţi să-1 lase singur cu Keitel, Jodl şi Zeitzler.

„Se ştie ceva despre Paulus, Zeitzler?" întreabă Hitler.

„Nu, nimic", răspunde Zeitzler.

Hitler articulează cu o voce slabă: „Azi-noapte am avut o esimţire că ruşii 1-au luat prizonier pe Paulus. De aceea am ut să opresc comunicatul de presă despre avansarea lui în ad. Poporul german nu trebuie să ştie că un feldmareşal german ost luat prizonier de ruşi. Lupta si distrugerea Armatei 6 trebuie ezentate poporului în aşa fel încât acesta să creadă că generalii i luptat cu arma în mână în tranşee, cot la cot cu soldaţii, si că i căzut în luptă. Am nevoie de un milion de soldaţi noi." '

Cu aceste cuvinte, Hitler s-a ridicat. A început să se plimbe cet încoace şi încolo. Apoi a venit din nou la masă si a întrebat:

Mai este ceva despre Stalingrad în afară de comunicatele radio *j.* azi-dimineaţă? Ce anunţă rusii?"

„Nu, *mein Fiihrer,* nimic", răspunde Zeitzler, „dar la Harkov i pe Donul Inferior situaţia trupelor noastre este foarte critică."

însoţit de Linge, Hitler s-a târât afară din sală.

februarie 1943: Nervozitatea lui Hitler

r ;>:! :;'<, -ni. :' *'.:,;}'*>. o îoîfnnob i';

Capitolul 9

Distrugerea armatei germane la Stalingrad a avut efecte dezastruoase asupra lui Hitler. Nu mai făcea faţă decât cu injecţiile stimulatoare ale

medicului său personal, Morell.

Medicul i le făcea din două în două zile după micul dejun. Au apărut crampele stomacale pe fond nervos. Deoarece Hitler avea dureri mari, era nevoit să stea în pat zile la rând. Linge, care-i administra opiul prescris de Morell, îl vedea chircindu-se de durere.[181]

Crizele nervoase s-au înmulţit. Lui Hitler i se părea ba că gulerul era prea strâmt si îi bloca circulaţia, ba că pantalonii erau prea lungi. Se plângea de mâncărimi de piele. Peste tot - în apa toaletei, în săpun, în crema de ras sau în pasta de dinţi bănuia otravă si cerea analize exacte. Chiar si apa cu care se gătea mâncarea trebuia analizată. Hitler îşi rodea unghiile si îşi scărpina urechile şi ceafa până îi dădea sângele.

Fiindcă suferea de insomnie, lua tot felul de somnifere. Patul îi era încălzit cu pături si perne electrice. Respira cu greutate

[181] Crampele stomacale ale lui Hitler erau urmarea unei alimentaţii exclusiv vegetariene si a lipsei de mişcare, la care se adăuga distrugerea florei intestinale în urma abuzului de Ultraseptyl. Morell a reconstituit-o cu ajutorul Mutaflorului, un preparat bacterian. Combina un preparat de vitamine, Vitamultin, cu injecţii de glucoza cărora probabil că le adăuga energizantul Pervitin. In 1943, Morell i-a făcut lui Hitler şase 'njecţii cu Eudokal, un derivat de opiu cu efect sedativ, si cu analgezicul Eupaverin. în al doilea semestru al anului 1942 nu i-a administrat însă aceste injecţii.

>ul

DOSARUL

a cerut să i se instaleze în dormitor o sticlă de oxigen din care nhala deseori.

Hitler a ordonat ca temperatura din camerele lui să fie meninută la 12 grade. Credea că temperaturile scăzute aveau un fect înviorător. Participanţii la consfătuiri părăseau deseori încă erea din cauza frigului si încercau să se încălzească pe undeva.

Hitler nu mai ieşea aproape deloc din buncăr. Doar dimineaţa, nainte de micul dejun, o plimba timp de zece minute pe Blondi.

Vceasta nu se mişca de lângă el. Uriaşul animal dresat îl asculta loar pe el, la toţi ceilalţi mârâia. Blondi îl păzea pe Hitler zi si toapte; chiar şi în timpul consfătuirilor se culca la picioarele lui.

După masa de prânz, Hitler se culca îmbrăcat şi rămânea

pat până seara. Apoi se ducea la consfătuirea de seară, care vea loc zilnic la ora 21.00. După ce se încheia, mai rămânea n încăpere şi se juca cu câinele cu o minge, îl amuza s-o vadă e Blondi ridicându-se pe picioarele dinapoi şi înapoindu-i ningea cu labele din faţă întinse, ca un iepure. Hitler îi cerea:

Hai, Blondi, fă pe iepurele!"

La miezul nopţii, îl ruga pe Linge să-i pună discuri cu muzică, sa cum obişnuise la cartierul său general „Wehrwolf" de la ˙iniţa, când începuse să se izoleze de generali.

Goring se folosea fără scrupule de starea lui Hitler în scopurile ale personale, îl vizita acum zilnic. Cu această tactică urmărea ă-şi creeze la Hitler un statut special. Hitler, căruia generalii ⁝ făceau silă, căuta la rândul său prezenţa lui Goring.

încă de la micul dejun îi spunea lui Linge: „Astăzi iau prânzul u mareşalul Reichului. I s-ar putea găti ceva special, de exemplu ;lul său preferat, pui la cuptor, şi la desert plăcintă cu mere."

în această perioadă Hitler s-a apropiat din nou de Eva Braun, are se afla fie la Miinchen, fie la Berghof, în Obersalzberg. în mile dinainte îşi scriseseră rareori. Acum o suna aproape zilnic.

După Stalingrad au trecut câteva săptămâni până ce Hitler reînceput să-şi petreacă timpul cu secretarele, cu Bormann, offmann, Morell şi aghiotanţii. Lui Linge i-a spus că societatea r îi distrăgea atenţia de la eşecurile de pe Frontul de Est şi îi dma nervii.

Ofensiva sovietică de pe Don

173

Situaţia *de* pe Donul Inferior se agrava constant. Erau ameninţate în mod imediat localităţile Kursk, Harkov si Rostov.

Situaţia din Kuban era deosebit de critică. Zeitzler raporta la consfătuirile lui Hitler din prima jumătate a lui februarie 1943 că trupele germane din Caucaz

erau în pericol de a fi izolate, pe hărţile de front pe care le adusese cu el, zonele în care atacau trupele sovietice erau marcate cu săgeţi roşii.[182]

Keitel, Jodl, Warlimont, Buhle, Scherff, Schmundt si Gunsche, care stăteau în jurul mesei în timpul expunerii lui Zeitzler, s-au aplecat deasupra hărţilor pentru a putea vedea mai bine. O linie a frontului german de abia se mai vedea - poziţiile germane erau încercuite sau întrepătrunse cu cele inamice. In unele locuri, rusii pătrunseseră deja.

Hitler era la masă, cu faţa spre fereastră si părea extrem de obosit, înainte de Stalingrad, stătuse în picioare în timpul tututor consfătuirilor. Acum îl dureau spatele si picioarele. Hitler 1-a întrerupt pe Zeitzler şi i-a spus cu voce obosită: „Aşa nu se mai poate continua. Cărbunele din regiunea Doneţului este vital pentru industria noastră. Nu! Aici trebuie să rezistăm! Generalii mei trebuie să priceapă odată lucrul ăsta!"

A trecut cu mâna dreaptă peste hartă si a indicat un punct la sud de Harkov, unde erau însemnate unităţile de avangardă ale tancurilor ruseşti. Se mira cât de repede înainta armata sovietică.

„De la Stalingrad până în acest punct", spunea Hitler, „sunt aproape 500 de kilometri. De unde au rusii o asemenea forţă?

După calculele mele, trebuia să fi cedat de mult. Nu înţeleg." Hitler a dat din cap si a tăcut. Apoi dintr-odată s-a înroşit la faţă Şi a început să urle: „Generalii ăştia! Măcar de-ar arunca totul în aer când se retrag! Am senzaţia că o iau la goană fără să se uite înapoi si că lasă totul ruşilor, fără să distrugă nimic. Cer ca totul să fie distrus sau ars! Fiecare casă!"[183]

[182] La 2.2.1943, Armata Roşie a început pe Don ofensivele „Steaua" ?' „Saltul". Dacă ţelul operaţiunii „Steaua" era o înaintare până la

, „Saltul" urma să ducă la cucerirea Harkovului.

[183] La 16.2.1943, Hitler a emis Ordinul fuhrerului nr. 4 referitor 'a .^distrugerea sau incendierea obligatorie a tuturor utilajelor,

Zeitzler a încercat să-1 calmeze spunându-i că existau ordine ie distrugere în timpul retragerii si că erau îndeplinite întocmai.

)upă această izbucnire, privirea lui Hitler s-a golit din nou. La [sfârşitul consfătuirii a declarat că i se părea necesar să plece uersonal pe front, la

comandantul suprem al Grupului de Vrmate „Sud", feldmaresalul von Weichs.[184] în aceeaşi seară, lider i-a ordonat pilotului său, Baur, să pregătească un avion întru a zbura la Zaporojie, unde se afla statul major al lui Weichs.

Hitler a decolat în dimineaţa zilei de 10 februarie într-un lavion Condor si a pornit către Zaporojie escortat de o escadrilă Ide vânătoare.[185] îl însoţeau Jodl, Buhle, aghiotanţii săi, precum si Morell si Linge. Din grup mai făceau parte secretara Schroeder îşi doi stenografi care urmau să întocmească procesele-verbale Jale convorbirilor de la Zaporojie.

La Zaporojie, Hitler s-a stabilit cu statul său major în fosta leasă a aviatorilor ruşi, unde se afla statul major al lui Weichs.

|A fost însă nevoit să părăsească oraşul în grabă chiar a doua zi |după sosire.

în jurul orei 11.00 dimineaţa, Hitler 1-a primit pe inginerul iBrugmann, care venise special de la Dnepropetrovsk, unde conducea lucrările de repunere în funcţiune a hidrocentralei Ide pe Nipru. Brugmann era cunoscut în Germania pentru construcIţia clădirilor partidului naţional-socialist de la Niirnberg. La Dnepropetrovsk activa în calitate de aşa-numit conducător OT,

adăposturilor etc. utile duşmanului" în situaţia retragerii. A mai ordonat ca masa populaţiei civile să fie deportată pentru a fi folosită Ica forţă de muncă. Satele lăsate în urmă trebuiau să fie „apoi distruse".

184 Feldmaresalul Maximilian baron de Weichs a fost până la J14.2.1943 comandant suprem al Grupului de Armate „B". După înfrângerea de la Stalingrad si prăbuşirea Grupului de Armate „B", resturile acesteia, precum si Grupul de Armate „Don" au fost comasate lîn noul Grup de Armate „Sud" sub comanda feldmaresalului Erich Ivon Manstein. Weichs şi statul său major au rămas pe Frontul de Est până în iulie 1943, apoi acesta a fost detaşat în rezerva fuhrerului, Jfiind însă reactivat din nou la scurt timp după aceea.

185 Hitler a plecat de abia pe 17.2.1943 la Zaporojie. A decolat la lora 2.00 de pe aerodromul de la „Wolfschanze" din Wilhelmsdorf si la ajuns la ora 6.00 la cartierul general al Grupului de Armate „Sud".

Vizitele la von Manstein şi von ULJeichs

reprezentant-şef al „Organizaţiei «Todt»".[186] Hitler i-a ordonat lui Brugmann să distrugă hidrocentrala în caz că germanii ar fi nevoiţi să renunţe la ea.

Apoi s-a dus la consfătuirea cu Weichs.[187] La scurt timp după aceea, în biroul lui Hitler, în care se afla Linge, s-a repezit aghiotantul Below.

„Trebuie să facem imediat bagajele!", a strigat el. La aerodromul din Zaporojie au apărut tancuri ruseşti. Trebuie să ne grăbim!"[188]

Linge a adunat în mare grabă tot ceea ce era necesar. A apărut şi Hitler. Era foarte nervos şi i-a dat mână liberă lui Linge în privinţa bagajelor. Când geamantanele erau deja în maşină, Below 1-a anunţat pe Hitler că tancurile ruseşti nu pătrunseseră până la aerodromul unde aşteptau avioanele lui Hitler, ci la altul, mai la est de Zaporojie. Fuseseră alungate între timp.

Hitler a răsuflat uşurat. I-a chemat pe feldmaresalul Weichs şi pe general-colonelul von Richthofen, care comanda forţele aeriene pe acest segment de front, în grabă şi aproape din mers, i-a acordat lui Weichs Frunzişul de Stejar la Crucea de Cavaler[189],1-a avansat pe Richthofen în gradul de feldmaresal[190] şi... a plecat. Nu a avut loc nicio consfătuire.

[186] Este vorba despre o echipă de constructori denumită după liderul ei, Todt, si înfiinţată în 1938, responsabilă de construcţia edificiilor cu destinaţie militară. De la începutul războiului a folosit, pentru realizarea proiectelor ei, muncă forţată, deţinuţi din lagărele de concentrare si prizonieri de război.

[187] După cum se ştie, la Zaporojie, Hitler *a* avut consfătuiri timp de trei zile cu noul comandant suprem al Grupului de Armate „Sud", von Manstein, si cu nou-numitul şef al Flotei 4 Aeriene, feldmaresalul Wolfram baron von Richthofen. Nu este clar dacă Weichs a fost si el prezent.

[188] întoarcerea lui Hitler a avut loc pe 19.2.1943. în această zi, unităţile sovietice ale Armatei l Gardă erau la circa 60 de kilometri de Zaporojie.

[189] Feldmaresalul von Weichs a primit Frunzişul de Stejar la Crucea de Cavaler de abia la 5.2.1945.

[190] Von Richthofen fusese avansat deja la 31.1.1943, împreună cu von Weichs, Paulus şi Kleist, în gradul de feldmaresal.

ii*

POSARUI HITLEfi

în drum spre aerodrom, Hitler a trecut pe lângă coloane de Ilcetăţeni ruşi paşnici care lucrau la şosele sub paza unor supraveghetori germani. Hitler a

remarcat cu răutate: „Exact asta e înenirea slavilor, a acestor roboţi! Altminteri nici nu ar merita să existe pe lumea asta!"

De la Zaporojie, Hitler a plecat cu avionul la cartierul său general LWehrwolf" de la Viniţa. Acolo 1-a chemat pe general-maiorul Stahel. Stahel se evidentiase mai cu seamă în menţinerea unor „segmente de front dificile", care trebuiau apărate, conform ordinului lui Hitler, până la ultimul om. Mai era cunoscut şi sentru tratamentul nemilos pe care-1 aplica populaţiei ruseşti.

La întâlnirea cu Stahel au fost de faţă Below şi Gunsche.

iitler 1-a numit pe Stahel comandantul fortăreţei Zaporojie. I-a ordonat: „Luaţi avionul şi mergeţi imediat acolo! Trebuie să lenţineţi Zaporojie! Trimiteţi toţi soldaţii în linia întâi. Adunaţi-i

toţi rusii si obligaţi-i să construiască fortificaţii până le dă gangele!"

„Ce împuterniciri am?" a întrebat Stahel.

„Toate!" a răspuns Hitler. „Faceţi ce vreţi. Si fără sentilentalisme!" -.-

în cea de a doua jumătate a lunii februarie, feldmaresalul lommel s-a întors de pe frontul din Africa la cartierul general JWehrwolf". în 1939, în timpul războiului germano-polonez, lommel fusese comandantul cartierului general al lui Hitler.

|n campania din Franţa din 1940 Rommel comandase o divizie blindată care a ajuns prima la Atlantic. Apoi a fost numit Jomandant al Corpului german „Africa". Rommel era cel mai abit dintre generalii germani, iar Hitler îl preţuia foarte mult.[191]

[191] întrevederea cu feldmaresalul Erwin Rommel a avut loc la IO.3.1943. A doua *zi,* Hitler i-a acordat lui Rommel Frunzişul de Stejar cu Spade si Briliante la Crucea de Cavaler, cea mai înaltă jfistincţie de război germană, si 1-a trimis la cură. în mai 1943, Rommel fost însărcinat iniţial, în calitate de comandant suprem al Grupului |e Armate „B", cu organizarea apărării Italiei, înainte să conducă,

10 martie 1943: Discuţia cu Rommsl

Când Rommel a sosit la „Wehrwolf", misiunea sa în Africa se încheiase. Corpul său de armată fusese nevoit să se retragă deoarece rezervele promise de Hitler nu sosiseră, fiind folosite pe Frontul de Est. în Africa nu a mai rămas în mâinile germanilor decât un punct fortificat într-o suburbie a Tunisului, apărat de succesorul lui Rommel, general-colonelul Mackensen.

Hitler 1-a primit pe Rommel foarte amabil si i-a acordat distincţia cea mai înaltă, Frunzişul de Stejar la Crucea de Cavaler.

Rommel era foarte abătut. I-a explicat lui Hitler că ar fi putut fără îndoială să înainteze până la Alexandria dacă fuhrerul i-ar fi trimis întăririle promise. A arătat că pe trupele italiene nu se putea bizui. Italienii, a spus el, fugiseră ca iepurii.

Hitler i-a răspuns lui Rommel că nu avusese de ales. Rommel trebuia să înţeleagă, a adăugat Hitler, că nu era posibil să înaintezi pe un teatru de război secundar precum cel din Africa atâta timp cât exista pericolul de a pierde războiul în Rusia.

„Am fost nevoit să comasez toate forţele", a explicat Hitler, „pentru a închide breşa de la Stalingrad."

în continuare i-a declarat lui Rommel că situaţia din Vest îl îngrijora deosebit de mult. Dacă ar apărea acolo un al doilea front, urmările pe Frontul de Est ar fi catastrofale. „O debarcare în Franţa ar fi un dezastru pentru Germania", a subliniat el. I-a explicat lui Rommel că Zidul Atlanticului, foarte prost fortificat, trebuia întărit urgent. Pe moment, doar în regiunea Pas-de-Calais şi la Capul Griz-Nez de pe coasta franceză fuseseră concentrate baterii grele cu artilerie de mare capacitate. Altminteri, asa-numitul Zid al Atlanticului consta în simple fortificaţii de front, întărite pe alocuri cu porţiuni minate. Artileria de coastă folosea în cea mai mare parte armament obţinut din prada de război - tunuri franceze, poloneze, cehe si belgiene de tip vechi, cu rezerve de muniţii limitate, întăririle aduse poziţiei de pe coastă erau deficitare. Nu existau aproape deloc rezerve, deoarece toate diviziile combatante fuseseră trimise de mult pe Frontul de Est. Hitler 1-a anunţat pe Rommel că-i va încredinţa

începând de la 1.12.1943, pregătirile pentru respingerea unei invazii aliate în Franţa.

I

pnducerea lucrărilor de întărire a Zidului Atlanticului şi comanda upelor germane din Franţa.

Cât de important era Zidul Atlanticului se poate vedea şi lin faptul că după întâlnirea cu Hitler, Rommel a plecat mai ntâi în concediu.

Situaţia de pe Frontul de Est se deteriora pe zi ce trece.

Loviturile ruşilor erau tot mai nimicitoare. Germanii au reuşit loar cu preţul unor pierderi uriaşe în oameni si tehnologie să eziste presiunii ruşilor în zona Harkov-Poltava şi să stabilizeze itr-o oarecare măsură frontul.

Goring şi-a făcut apariţia la cartierul general al lui Hitler e la Viniţa după ce norii negri de pe front s-au retras cât de cât.

,-a îmbrăţişat cu gesturi teatrale pe Zeitzler şi a exclamat: „Zeitzler, ste pur şi simplu un miracol că aţi reuşit să stabilizaţi frontul!"[192]

Zeitzler, pe care subalternii săi îl numeau, din cauza staturii ondoace, a mobilităţii si cheliei strălucitoare, „generalul ugelblitz"*, s-a luminat de bucurie în faţa laudelor venite din artea mareşalului Reichului. Chiar şi Hitler s-a înviorat puţin i a spus: „Nu de mult credeam că mă loveşte damblaua dacă ud o veste bună."

Hitler a decis să profite de acalmia de moment de pe front să plece în Obersalzberg. Această hotărâre a declanşat o mare lucurie la cartierul său general, pentru că toţi sperau că starea avea să se amelioreze în compania Evei Braun.

Hitler a plecat cu avionul de la Viniţa la „Wolfschanze" în astenburg în primele zile ale lui martie şi a rămas acolo câteva le înainte să plece în Obersalzberg.

Aici a primit un raport al inventatorului unei rachete teleghidate, sn Braun. Raportul lui Braun era strict secret. La prezentarea

’Grupul de Armate „Sud", aflat sub comanda feldmareşalului pn Manstein, reuşise, în martie 1943, să recucerească Harkovul şi | stabilizeze frontul german în sudul Uniunii Sovietice.

* Kugelblitz - „fulger globular", (n.tr.) v'

Primăvara anului 1943: Stabilizarea Frontului de €st

sa au fost admişi în sala de proiecţii de la „Wolfschanze" doar Keitel, Jodl, Buhle, Schmundt, Giinsche si ceilalţi aghiotanţi.

Clădirea era înconjurată de SS-isti din garda de corp a lui Hitler.

Braun si-a ilustrat prezentarea cu diapozitive.[193] Acestea arătau o rachetă uriaşă care putea urca până la o înălţime de 80 de kilometri. Se îndrepta, încărcată cu o tonă de explozibil, cu o viteză uluitoare asupra unei ţinte aflate la o distantă de până la 200-300 de kilometri de locul lansării. Explozia era atât de puternică încât putea distruge un cartier întreg, ucigând orice urmă de viaţă.

în timpul prezentării, Hitler a aplaudat cu frenezie şi a descris cu entuziasm scenele teribile din rândurile populaţiei în cazul detonării acestei arme. Era încântat de prezentare, i-a acordat pe loc lui Braun titlul de profesor şi a promis să viziteze laboratoarele acestuia de la Peenemiinde.

în aceste zile, Hitler i-a chemat la el pe Keitel şi pe Himmler.

Le-a ordonat încă o dată să vegheze cu stricteţe ca ordinele sale privind distrugerea a tot ce lăsau în urmă trupele germane din Rusia sovietică în timpul retragerii să fie îndeplinite întocmai.

Hitler a subliniat că trupele ruseşti nu trebuiau să găsească decât pământuri arse si un desert fără viaţă. Era de părere că astfel putea fi oprit un atac al ruşilor. Hitler a vorbit despre înăsprirea represaliilor în teritoriile aflate încă sub ocupaţie germană. I-a cerut lui Himmler să folosească mai multe camioane închise cu camere de gazare mobile, pentru a nu risipi muniţia de care aveau nevoie trupele.[194]

193 prezentarea lui Wernher von Braun, pe care-1 însoţea generalul Walter Dornberger, şeful departamentului de resort din biroul pentru armament al armatei de uscat, a avut loc la 7.3.1943. în afară de fotografii, a fost prezentat si un film despre prima lansare reuşită a lui V2, la 3.10.1942.

194 Un comando SS a utilizat pentru prima dată în vara anului 1940 camioane cu gaz pentru a ucide pacienţi din aziluri în regiunea Posen.

Monoxidul de carbon era introdus din butelii, începând din septembrie 1941, grupurile de intervenţie ale SD au folosit în teritoriile ocupate din URSS camioane ale căror gaze de eşapament erau reconduse în interior. Primele acţiuni documentate de acest gen au avut loc în noiembrie 1941 la Poltava si în decembrie 1941 la Harkov.

ţuk./nc

DOSARUL Hm ER

Apelând la un raport al lui Hennicke, Gruppenfuhrer SS* şi al poliţiei din Rostov, Himmler a raportat că folosirea ierelor de *gazare* mobile dădea rezultate bune. Zâmbind cinism, Himmler a spus că această metodă de ucidere era ii umană" si „mai silenţioasă" decât împuşcarea.

Hitler se interesase personal la vremea respectivă de dezvoltarea nerelor de gazare. A studiat pe îndelete proiectele pe care i irezenta Himmler. Hitler a ordonat să se acorde tot sprijinul esar constructorului camerelor de *gazare,* un inginer din ;nach, si să i se pună la dispoziţie cele mai capabile ajutoare nice. Camerele de gazare au fost folosite pentru prima dată iarkov, din ordinul personal al lui Hitler.[195]

Cu puţin timp înainte ca Hitler să plece în Obersalzberg, făcut apariţia Goring, cu o mutră care anunţa lucruri rele.

ica de la cartierul general din Rominten si i-a comunicat lui Ier că şeful Statului Major General al Forţelor Aeriene, ieral-colonelul Jeschonnek, murise pe neaşteptate de apendicită tică. Nimeni din anturajul lui Hitler nu credea în această siune.[196] Se ştia că relaţia dintre Goring şi Jeschonnek era sionată de mult timp, şi asta din cauză că Jeschonnek nu oba informaţiile exagerate şi nefundamentate pe care ring i le transmitea lui Hitler în legătură cu dezvoltarea şi

* Grad superior din SS, aproximativ echivalent gradului de eral-locotenent din armată, (n.tr.)

[195] Primele camere de gazare au fost folosite începând din ianuarie O în cadrul „acţiunii de eutanasiere", a uciderii bolnavilor psihici şase clinici psihiatrice ale Reichului german, între martie şi

jmbrie 1942, oameni ai Serviciului de Securitate al SS au construit întâi camere de gazare în lagărele de exterminare Belzec, Sobibor reblinka (în guvernământul general), iar mai târziu şi în alte lagăre zoncentrare si de exterminare, în teritoriile sovietice ocupate nu existat camere de gazare.

[196] General-colonelul Hans Jeschonnek s-a sinucis în noaptea de ;pre 19.8.1943 la cartierul general al forţelor aeriene de la Goldap jsia Orientală). Royal Air Force bombardase în acea noapte mai Iţe oraşe germane, fără să întâmpine

vreo rezistenţă din partea elor aeriene germane.

capacitatea de luptă a forţelor aeriene germane. Jeschonnek argumenta că producţia prioritară de bombe în detrimentul celei de avioane de vânătoare afecta în mod serios forţa germanilor în spaţiul aerian, în afară de asta, a demonstrat că existau defecte în producţia de serie a avioanelor. Divergenţele de opinie dintre Goring si Jeschonnek au apărut în momentul în care Goring anunţa public cu orice ocazie: „Dacă un avion inamic va trece vreodată de graniţa germană, mie să-mi spuneţi Meier."* Si într-adevăr, poporul german nu 1-a mai numit pe Goring decât Hermann Meier.

Hitler prefera rapoartele în stilul lui Goring celor ale lui Jeschonnek. Fanfaronada lui Goring se potrivea mai bine cu viziunea lui Hitler, care între timp se îndepărtase complet de realitate, în îngâmfarea sa patologică, Hitler nu suporta să i se spună un adevăr care nu concorda cu propria sa imagine.

De aceea îl irita atitudinea lui Jeschonnek. Omul i-a devenit tot mai antipatic. Cauzele morţii lui Jeschonnek s-au clarificat foarte repede. Aghiotantul lui Hitler din cadrul forţelor aeriene, Below, le-a comunicat colegilor în mare secret că Jeschonnek se împuscase la cartierul său general. Pentru a masca sinuciderea, generalul a fost înmormântat cu toate onorurile militare, în presă au apărut necrologuri elogioase.

Postul de şef al Statului Major al Forţelor Aeriene a fost ocupat de generalul de aviaţie Korten.

înaintea lui Jeschonnek se sinucisese deja cunoscutul aviator şi luptător Udet, fostul şef al biroului tehnic din Ministerul Aviaţiei. Udet îi datorase acest post lui Goring, de care îl legau relaţii de prietenie. Udet bea mult si avea tot timpul datorii pe care i le plătea Goring.

Udet s-a împuşcat în timpul unui zbor pe care-1 executa el însuşi.[197] Avionul s-a prăbuşit. Versiunea oficială era că Udet

---

* [Nota redactorului sovietic:] Meier este un nume de familie foarte răspândit în Germania.

[197] General-colonelul Ernst Udet s-a împuşcat la 17.11.1941, nu în timpul unui zbor, ci în locuinţa sa din Berlin. După bătălia aeriană împotriva Marii Britanii, pierdută de germani, si după eşecul forţelor aeriene germane de pe Frontul de Est, Goring şi Hitler i-au retras încrederea. ;.;' - < £,Sx;.....; '.i'.-.r-i!-'

iurise într-un accident aviatic. Hitler i-a spus aghiotantului său i anumite erori profesionale erau de fapt motivul sinuciderii i Udet. După părerea lui Hitler, Udet fusese responsabil de recţia greşită adoptată în domeniul construcţiei de avioane, în îtrimentul altor tipuri de avion, Udet ar fi forţat construcţia de)mbardiere în picaj, deoarece credea că acestea erau de viitor.

Iniţiaţii din cartierul general al lui Hitler ştiau însă că orientarea esită din domeniul producţiei de avioane era în primul rând >era lui Goring. Programul fusese elaborat după ideile şi dicaţiile acestuia, nu după cele ale lui Udet. Când greşeala a venit evidentă, Goring a avut nevoie de un ţap ispăşitor. Conform onurilor, Goring se folosise de problema datoriilor lui Udet, irmare a vieţii sale dezordonate, şi i-ar fi recomandat să „tragă ncluziile care se impun". Nu era greu apoi să-i arunci în cârcă

Udet, care era mort, greşeli comise de fapt de Goring.

a

După 10 martie 1943, Hitler s-a mutat din nou în castelul rghof din Obersalzberg, unde îl aştepta Eva Braun cu cercul etenelor ei.[198]

în acelaşi timp, cartierul general al lui Hitler si cartierele de t major ale lui Goring, Himmler şi Ribbentrop se aflau în zona rchtesgaden - Salzburg - Bad Reichenhall, lângă Obersalzberg.

iţei şi Jodl au fost cazaţi cu tot cu statele lor majore în casa ului Cancelariei Reichului, Lammers, între Berchtesgaden şi chofswiesen. Warlimont s-a cazat cu Statul Major al Conducerii hrmachtului în cazarma din Strub, la Berchtesgaden. Goring uia când în vila sa din Obersalzberg, când în castelul său de Jtirnberg. Noul său şef de stat major, Korten, care-1 înlocuise Jeschonnek, mort prin sinucidere, s-a instalat cu statul său jor într-un hotel din Berchtesgaden.

„Comandamentul de front" al lui Himmler a fost mutat într-o L spaţioasă din Salzburg. Donitz si Ribbentrop împreună cu

[IQ8] Hitler a sosit împreună cu anturajul său după o scurtă oprire urlin, unde participase la festivităţile legate de Ziua Eroilor şi e, la 22.3.1943, a avut loc un atentat eşuat asupra sa.

statele lor majore s-au stabilit în apropiere - Donitz într-o vilă si Ribbentrop în castelul Fuschl, care-i aparţinea.

Războiul se purta acum din castelul Berghof din Obersalzberg.

Rolul gazdei în castel a fost preluat de Eva Braun. însă acest lucru era cunoscut doar de anturajul foarte apropiat al lui Hitler.

Dacă în castel apăreau persoane noi, Eva Braun era nevoită să se conformeze indicaţiilor lui Hitler si să rămână în apartamentul ei. După un incident petrecut la Miinchen în timpul războiului, Hitler a învăluit si mai mult în mister relaţia sa cu Eva Braun.

Femei necunoscute strigaseră într-o seară în faţa vilei Evei Braun din Miinchen cuvinte injurioase la adresa ei, numind-o „târfa fiihrerului". Hitler a aflat si a ordonat ca paza din faţa casei Evei Braun să fie întărită, în acelaşi timp, s-a îngrijit ca Eva Braun si prietenele ei să nu se întâlnească la Berghof cu ofiţeri din afara statului său major personal.

Hitler nu voia să-si piardă imaginea de „pustnic" pe care o avea în ochii poporului.

Ororile războiului o atingeau prea puţin pe Eva Braun. Ea îşi avea grijile ei.

Treizeci de persoane lucrau pe atunci în bucătăria castelului Berghof. Eva Braun voia să mai angajeze încă zece femei, care însă nu au putut să se prezinte imediat, din cauza mobilizării totale pentru război. Eva Braun i s-a plâns lui Hitler, iar acesta 1-a repezit furios pe Bormann: „Eu scot divizii întregi din pământ, aşa că n-ar trebui să fie chiar o problemă să faci rost de câteva fete pentru Berghof. Fă bine si îngrijeşte-te de treaba asta!"

în Obersalzberg, Hitler se trezea de regulă în jurul orei 12.00 la amiază. Doctorul Morell îi făcea injecţia cu amfetamine.

Hitler îşi lua singur în birou micul dejun si rămânea acolo până ce începea consfătuirea militară.

Aceasta avea loc de două ori pe zi - în jurul orei 1.00 sau 1.30 la prânz si la ora 10.00 seara. Cu puţin timp înainte să înceapă, soseau maşinile lui Keitel, Jodl, Warlimont, Korten si

iltor participanţi din Berchtesgaden. Se strângeau toţi în cea mare. Hitler era anunţat că totul era pregătit. Cobora ilă si, după salutul fascist, le strângea tuturor mâna. Apoi oc într-un fotoliu pregătit pentru el la masă. La capetele ;i şedeau stenografii. Ceilalţi stăteau în picioare în jurul ai. Consfătuirea dura de obicei cam două ore. Dacă nu era ent Zeitzler, situaţia de pe Frontul de Est era prezentată eful departamentului operaţional din Statul Major al atei de Uscat, colonelul Brandt. Zeitzler rămânea de obicei rtierul său general din Lotzen, în Prusia Orientală, si venea o dată pe săptămână în Obersalzberg.

lasă se servea după plecarea participanţilor la consfătuirea castel. Hitler rămânea de obicei în sală, unde stătea de ă cu aghiotanţii sau citea ultimele comunicate ale Biroului nan de Ştiri.

j

a masa de prânz se adunau toţi locuitorii castelului orul Morell cu soţia, chirurgul lui Hitler cu soţia, Hoffmann, rich, Hewel, Lorenz, realizatorul de jurnale de actualităţi rtierului general, Frentz, secretarele lui Hitler si aghiotanţii u soţiile. Mai veneau la masă Bormann cu soţia, precum si le lui Dietrich si Speer.

iupă ce se adunau toţi, Hitler era anunţat că totul era pregătit ru masă. Acum se alătura şi el celorlalţi. Le săruta mâna nnelor. Apoi conducea câte o doamnă la masă, respectând urnită ierarhie. Doamnele care aveau întâietate erau de ei soţiile lui Bormann, Brandt, Speer sau Dietrich, precum ietena Evei Braun, doamna Schonmann. Lui Hitler nu-i ea s-o conducă pe doamna Dietrich. Găsea că se îmbrăca odat şi că era prea tăcută. La stânga lui Hitler şedea Eva m, iar în dreapta lui, Bormann.

, i timpul mesei se discutau cele mai banale lucruri. Războiul orile lui nici nu erau pomenite. Era vorba despre rochiile nnelor, despre greutăţile pe care le îndurau pentru că din ,a mobilizării totale nu mai aveau manichiuriste la coafor i-şi mai puteau face permanent la rece, despre comportatul nepotrivit al unor ofiţeri faţă de doamne în trenuri. La tentele Evei Braun, Hitler a cerut să li se permită din nou

coaforilor să angajeze manichiuriste şi să facă permanent la rece. Când s-a vorbit despre ţinuta doamnelor, Hitler a glumit pe seama rujului Evei Braun care lăsa urme pe şervet. A spus râzând că acum, în timpul războiului, se fabrica un surogat de ruj din cadavre de animale. Alte subiecte predilecte erau teatrul si cinematograful, mai ales filmele color americane.

Doamnei Schonmann, o vieneză cu mult temperament, căsătorită cu un inginer de construcţii subterane din Miinchen, îi plăcea să discute în contradictoriu cu Hitler în timpul mesei.

Şarmul ei vienez nu-1 lăsa rece. Discutau despre actori si dirijori vienezi, despre cuvintele rostite de Frederic cel Mare, dar şi despre felul cum trebuiau pregătite anumite mâncăruri sau despre cât cântărea un ou de găină. Hitler era atât de încântat încât cerea să i se aducă enciclopedia Brockhaus sau cărţi despre Frederic cel Mare pentru a putea verifica.

Cu asemenea discuţii „pline de miez" decurgeau mesele de prânz de la Berghof.

După masă, doamnele se retrăgeau în camerele lor şi se schimbau pentru plimbare. Hitler o hrănea în acest timp pe Blondi.

Apoi i se aduceau şapca cu cozoroc şi bastonul de alpinist, întreaga societate ieşea în parc şi se îndrepta în direcţia pavilionului de ceai de pe Mooslahner Kopf. înainte ca Hitler să pornească la drum, oamenii SD-ului, răspândiţi în aşa fel încât Hitler să nu-i întâlnească, cercetau toată zona. în timpul acestor plimbări, Hitler se întreţinea mai ales cu Schmundt sau Below.

în urma lor mergea şeful comandoului său de poliţie, Hogi, sau şeful Sb, Rattenhuber,[199] cu Linge. Ceilalţi îi urmau.

De la castel până la pavilionul de ceai era un drum de circa douăzeci de minute. Pavilionul de ceai era o construcţie rotundă, situată pe o stâncă, în faţa lui se întindea o pajişte, închisă către versant cu un grilaj de protecţie. Acolo fusese aşezată o bancă pe care Hitler se odihnea după drum. Eva Braun, Hoffmann

[199] Rattenhuber conducea serviciul independent de securitate al Reichului (RSD - Reichssicherheitsdienst), însărcinat cu protecţia si securitatea şefilor celui de-al Treilea Reich. Era subordonat serviciului secret de poliţie al statului - nu SD.

rentz îl fotografiau deseori şezând acolo. Lui Hitler îi făcea cere să pozeze cu Blondi lângă el. Apoi mergeau toţi în ilion, unde ordonanţele serveau cafeaua. Se continuau :uţiile de la masa de prânz sau se vorbea despre Blondi si pre câinii Evei Braun. Avea doi terieri mici si negri pe nume :gus" si „Stasi". Hitler, care se instala comod la cafea, mai)ea uneori în timpul acestor conversaţii si atunci ceilalţi itinuau în şoaptă, înspre ora 7.00 seara, toată lumea se)rcea cu maşina la Berghof. Hitler se retrăgea în birou până iasă de seară şi citea ziarele si comunicatele Biroului German Presă.

Dacă vremea era proastă, Hitler rămânea în castel si trăgea pui de somn

pe canapeaua din birou.

Cina se servea pe la 8.30 si decurgea foarte asemănător cu sa de prânz. Către ora 10.00 era programată consfătuirea itară de seară. După aceea, Hitler semna documentele ;ritoare la decorarea unor ofiţeri sau industriaşi, la aprobarea ătoriilor între militari şi femei străine sau la condamnarea la arte a unor ofiţeri acuzaţi de defetism, în acest timp, Eva Braun si prietenele ei vizionau de obicei ;ala de popice filme americane color. Când se întorceau în imul de lângă sala unde se afla Hitler, îi atrăgeau acestuia nţia râzând şi vorbind tare. în acest fel voiau să-i dea de ;les că „ajunge cu războiul" şi că de acum ar trebui să li se lice lor. în acelaşi timp, începeau să latre si căţeluşii Evei .'.un, Negus şi Stasi, si să se tăvălească pe covor.

Hitler li se alătura doamnelor. Expresia sa întunecată se lina tot mai mult. Ordonanţele aprindeau focul în semineul

sala de alături. Hitler, Eva Braun, sora acesteia, Gretl, imna de companie a Evei Braun, domnişoara Kastrup, stenele Evei, Morell, Hoffmann, Dietrich, Brandt, Bormann, uotanţii si secretarele se strângeau din nou în sală. Hitler

loc în faţa şemineului, lângă Eva Braun. Doamnele se pau pe sofale, unele aproape culcate, şi în fotoliile masive

pluş care formau un semicerc în faţa şemineului.

Acestea erau aşa-numitele seri de ceai. Ordonanţele serveau ipanie, lichior, ceai, cafea si o gustare. Eva Braun şedea,

Discuţiile din timpul meselor şi distracţiile

învelită într-o capă *de* blană, într-un fotoliu, cu picioarele trase sub ea. în prezenţa lui Hitler era tăcută si prefera să asculte, în timp ce prietenele ei trăncăneau despre filmul pe care tocmai îl vizionaseră. Hitler îl ruga pe Giinsche: „Dă-mi, te rog, albumul de discuri."

în marele dulap din perete se aflau mii de discuri, în Obersalzberg, Hitler prefera muzica uşoară. Asculta întruna aceleaşi melodii de operetă compuse de Lehâr si Suppe, iar în încheiere prefera întotdeauna uvertura la Văduva vese/ă. Hitler era în stare să asculte muzică la gramofon până la două sau două si jumătate noaptea. De abia după aceea se retrăgea în încăperile sale private. Eva Braun se culca de regulă mai devreme.

După plecarea lui Hitler, Bormann era de nerecunoscut, în prezenţa lui Hitler juca rolul bărbatului copleşit de muncă.

Acum însă îşi scotea masca şi invita toată societatea la chef în vila lui.

Prietenele Evei Braun, Hoffmann, Morell, Lorenz, aghiotanţii si secretarele lui Hitler urcau în maşinile trase la intrarea laterală a castelului Berghof şi plecau la Bormann.

Casa acestuia era luminată ca ziua. Ordonanţele SS serveau şampanie, coniac, lichior si dulciuri. Dintr-un patefon inclus într-un dulap răsuna o antrenantă muzică americană de dans.

Bormann dansează prin tot salonul cu iubita sa, o actriţă din Dresda.[200] Soţia lui Bormann se ocupă de oaspeţi. A sculat-o din pat special în acest scop.

I-a născut lui Bormann unsprezece copii si îi este devotată ca o sclavă. El a silit-o să accepte ca amanta lui să locuiască în casă cu ei.

„Serile de dans" de la Martin Bormann, adjunctul lui Hitler în partidul naţional-socialist, erau renumite pentru dezmăţul care domnea acolo. Asemenea chefuri nocturne aveau deseori loc în Obersalzberg, în anul de război 1943.

Condamnările la moarte semnate de Hitler în aceste zile în Obersalzberg se refereau la ofiţerii acuzaţi de defetism, în faţa înfrângerilor suferite de trupele germane pe Frontul de Est, Hitler dăduse ordin ca ofiţerii suspectaţi de atitudine defetistă

[200] Amanta permanentă a lui Bormann era actriţa Manja Behrens.

fie deferiţi tribunalelor. De atitudine defetistă erau acuzaţi ofiţerii care se vedeau siliţi să se retragă dintr-o situaţie fără ;ire. Hitler a dat ordin să fie executaţi fără milă.

Sentinţele tribunalelor de război ajungeau mai întâi la Keitel, re le preda cu observaţii strict formale aghiotantului militar

lui Hitler, iar Hitler, în calitate de comandant suprem al rţelor armate, trebuia să le confirme. Sentinţele îi erau prezentate

* Hitler de contraamiralul von Puttkamer, aghiotantul său pentru arina militară. Hitler le confirma fără să se ocupe îndeaproape

fiecare caz în parte. Nu îşi exercita dreptul de graţiere. Doar singură dată, în anul 1944, a suspendat o condamnare la oarte. Aceasta se referea la general-locotenentul Feuchtinger, mandantul unei divizii blindate din Franţa, pe care curtea arţială îl condamnase la moarte pentru evaziune în stil mare.

itler a anulat sentinţa si a transformat-o în pedeapsă cu chisoarea.[201]

Hitler afirma tot timpul că vinovaţi de eşecuri erau doar ;neralii, dar nu-1 trăgea pe niciunul dintre ei la răspundere, auchitsch, Halder şi alţii au fost scoşi la

pensie, iar la despărţire, itler le-a acordat distincţii înalte. Toţi s-au retras liniştiţi pe osii. Semna însă fără milă condamnările la moarte ale unor >iteri.

în zilele petrecute în Obersalzberg, Hitler trebuia să aprobe t căsătorii între germani şi femei străine. Aceste cereri erau iepuse de soldaţi germani staţionaţi în ţările cucerite de .ermania - Franţa, Belgia, Olanda, Danemarca sau Norvegia care doreau să se căsătorească cu femei de acolo. Era vorba iai cu seamă de marinari germani. Puttkamer prezenta cererile dată la două sau trei săptămâni. Pe Hitler îl preocupau mult.

«$
3

[201] General-locotenentul Edgar Feuchtinger, comandant, în 1943/44, ' Diviziei 21 Blindate, a fost arestat la 5.1.1945 pentru corupţie si iccare nepermisă (se distrase la Paris pe 6.6.1944, la începutul vaziei aliaţilor, cu o iubită), a fost degradat si condamnat la moarte, itler 1-a graţiat la 2.3.1945 si 1-a detaşat ca tunar în Divizia 20 Undată. Feuchtinger a dezertat însă în drum spre unitate si s-a predat ritanicilor.

Hitler confirmă sentinţe de condamnare la moarte 189

Studia cu mare atenţie mai ales fotografiile femeilor, ataşate cererilor.

Conform regulamentului înaltului Comandament Militar, trebuiau prezentate o fotografie-portret din profil, o fotografie-bust şi una a întregului corp. Hitler le compara cu femei pe care le cunoştea. O candidată avea nasul ca al fiicei lui Winifred Wagner, Verena, alta semăna cu doamna Hess. Majoritatea femeilor nu erau foarte drăguţe. Hitler obişnuia să spună râzând că soldaţii săi care se îndrăgostiseră de aceste femei aveau să-1 înjure după ce se trezeau din beţie pentru că le dăduse permisiunea să se însoare. Hitler studia si hârtiile anexate cererilor autobiografiile celor în *cauză,* certificatele de la poliţie ale străinelor şi ale părinţilor lor sau certificatul SD cu privire la opiniile politice ale familiei. Rareori semna imediat. De obicei îl ruga pe Linge să-i prezinte cererea încă o dată. Declara că era important să se verifice ca printr-o asemenea

căsătorie să nu intre sânge de rasă inferioară în Germania. De aceea îşi rezerva dreptul de a aproba personal cererile.

Hitler şi înaltul Comandament german făceau totul pentru a împiedica opinia publică să afle despre eşecurile de pe Frontul de Est. Presa si radioul îi spuneau poporului german de dimineaţa până seara că războiul va fi câştigat. Goebbels publica săptămânal în ziarul *Das Reich* editoriale despre marile victorii obţinute în „retragerea conform planurilor" a trupelor germane din est.

Hans Fritzsche de la Ministerul Propagandei falsifica, în discursurile pe care le ţinea berlinezilor la radio, situaţia reală de pe front şi cerea poporului german tot mai multe sacrificii în numele victoriei, în acest spirit erau redactate şi rapoartele de pe front destinate presei. Keitel si Jodl trebuiau să le prezinte mai întâi lui Hitler. Acesta le corecta în aşa fel încât poporul să nu poată înţelege ce se întâmpla de fapt pe front.

Jurnalul de actualităţi de pe front era si el prelucrat de Hitler personal în Obersalzberg. Niciun jurnal nu putea fi difuzat fără corecturile aduse de el. Schimba imaginile şi modifica textul redactat de Goebbels. Primea materialul filmat mai întâi fără

met. în sala de la Berghof îl viziona împreună cu Keitel, jrmann, Jodl, Dietrich si aghiotanţii săi. Imaginile trupelor srmane în retragere, cele cu tancuri distruse sau soldaţi răniţi, scurt, tot ceea ce putea indica o înfrângere era eliminat Dnform indicaţiilor lui Hitler, fiind înlocuite cu imagini din schile jurnale de actualităţi ale „strălucitului an 1941", care rezentau prizonieri ruşi epuizaţi, focul artileriei germane, |tacuri ale avioanelor germane de luptă sau scene vesele din icătăriile de campanie - tot ceea ce amintea de şirul victoriilor lin „războiul-fulger" promis de Hitler. în timpul vizionării, lunsche citea textul redactat de Goebbels si-1 corecta conform hdicaţiilor lui Hitler. Acesta se concentra în special asupra penelor filmate în cartierul său general. Admitea doar imagini L primii ani de război, care-1 prezentau în chip de învingător, laginile mai noi, în care apărea încovoiat si descurajat, jrebuiau eliminate şi distruse - acesta era un ordin categoric.

Spunea că poporul german s-ar îngrozi dacă 1-ar vedea aşa.

în timpul şederii lui Hitler în Obersalzberg, din martie până iunie 1944, Zeitzler şi Himmler trimiteau tot mai multe ipoarte despre ofiţeri şi soldaţi germani cu activităţi antifasciste.

i prizonieratul sovietic înfiinţaseră „Comitetul Naţional îermania Liberă»" şi „Asociaţia Ofiţerilor Germani".[202]

La primele vesti despre această afacere, Hitler a spus că nu Iuţea fi vorba decât despre câteva cazuri individuale de militari frogaţi de ruşi pentru a fi folosiţi în acest sens. însă rapoartele Ulterioare ale lui Zeitzler si Himmler demonstrau că acel Zomitet Naţional «Germania Liberă»" se baza pe o mişcare irgă în rândurile prizonierilor de război, orientată împotriva îgimului lui Hitler şi împotriva războiului. Vrând-nevrând, iitler a fost nevoit să-şi ia adio de la ideea că doar câţiva Jrizonieri se întorseseră împotriva lui.

Comitetul Naţional „Germania Liberă" şi Asociaţia Ofiţerilor germani au fost înfiinţate la 13.7.1943 si la 12.9.1943 la iniţiativa ai Stalin, de către soldaţi si ofiţeri prizonieri de război, precum si de emigranţi. Ele serveau părţii sovietice mai ales din punct de j/edere propagandistic si si-au pierdut importanţa pe măsură ce aliaţii |-au apropiat de victorie. Influenţa lor asupra trupelor germane de le Frontul de Est a fost per total neglijabilă. …>…, u -

Reacţia lui Hitler la CNGL

Activitatea Comitetului Naţional a avut efecte considerabile asupra soldaţilor germani de pe front, în primul rând, a fost contrazisă afirmaţia propagandei germane conform căreia rusii nu luau prizonieri. Manifestele aruncate deasupra poziţiilor germane erau semnate de mii de prizonieri germani, în al doilea rând, soldaţii germani puteau vedea că prizonierii de război pot activa politic în Rusia sovietică, în al treilea rând, li s-a oferit o imagine reală despre ceea ce adusese până atunci războiul lui Hitler si despre ceea ce va mai urma.

Toate acestea îl înfuriau pe Hitler. A dat armatei ordinul ca manifestele Comitetului Naţional să fie distruse imediat. Soldaţii şi ofiţerii care le aveau asupra

lor trebuiau să fie executaţi imediat.

Familiile prizonierilor germani de război care luptau de partea sovietică împotriva lui Hitler au fost aruncate în închisori sau lagăre de concentrare.[203]

în ultima fază a războiului, Hitler se temea mai ales că rusii ar putea să le dea prizonierilor de război antifascişti posibilitatea să lupte cu arma în mână împotriva lui. Hitler a fost primul care a vorbit despre „Armata «Seydlitz»"[204], pe care rusii ar fi format-o, chipurile, din prizonieri de război antifascişti si ar fi pus-o sub comanda generalului german Seydlitz, care li s-ar fi | alăturat. Este de mirare că aberaţiile lui Hitler despre „Armata

[203] Pe şeful Asociaţiei Ofiţerilor Germani, generalul Walter von j Seydlitz-Kurzbach, Curtea Marţială de la Torgau 1-a condamnat la

moarte în contumacie pe 26.4.1944. După 20.7.1944, Serviciul de Securitate al Reichului a arestat 53 de rude ale membrilor Comitetului Naţional „Germania Liberă" si le-a deportat la Schierlichmuhle, în Riesengebirge.

[204] In septembrie 1943, generalul von Seydlitz-Kurzbach a propus „alcătuirea, din prizonieri de război, a unei armate reduse numeric, dar foarte combative, care să poată fi folosită în Germania în momentul preluării puterii de către noul guvern". De partea sovietică nu a existat însă niciodată un interes serios pentru planul folosirii unor unităţi militare germane împotriva Germaniei naţional-socialiste.

Stalin a ignorat si alte iniţiative ale unor militari germani de a forma unităţi proprii pentru lupta împotriva celui de-al Treilea Reich sau de a alcătui un guvern alternativ; toate acestea ar fi putut fi interpretate ca o demonstraţie a faptului că exista o Germanie „antifascistă".

^Seydlitz»" au fost preluate după război de anumiţi politicieni Americani si britanici.

încă înainte ca Hitler să se mute din Rastenburg în Obersalzberg, :e vorbise deseori despre faptul că aliaţii Germaniei erau foarte ngrijoraţi din cauza înfrângerilor grave de pe Frontul de Est.

Iereau să discute cu Hitler. Primul care dorea să vină era ntonescu.

Hitler a tot amânat această vizită. „Dacă-1 primesc e unul, o să vină toţi", spunea. Dar după ce cererile aliaţilor

acest sens au devenit tot mai insistente, Hitler i-a cerut lui .bbentrop să organizeze vizitele lui Antonescu, Mussolini si orthy.

Pentru aceste întâlniri a ales vechiul sediu episcopal Klessheim e lângă Salzburg, cam la o oră de mers cu maşina de Obersalzberg.

lastelul Klessheim fusese renovat în 1942 si dotat cu mobilă e lux din Franţa. Era destinat în exclusivitate primirii şefilor e stat străini.

întâlnirile de la Klessheim cu aliaţii au început în martie.

itler s-a înţeles cu Keitel si Jodl să li se prezinte situaţia de pe rontul de Est într-o hrmină favorabilă. La indicaţiile lui, Jodl regătise hărţi la scara 1:1000000, care ofereau o imagine eformată a situaţiei de pe front. Cu aceste hărţi opera Hitler

discuţiile cu Antonescu, Mussolini şi Horthy. Linia frontului .u era trasată corect pe aceste hărţi, iar segmente întregi erau edate incomplet. Forţele adversarului, propriile forţe si direcţia peraţiunilor nu se puteau distinge, în acest fel, situaţia de pe ronţ părea mult mai bună decât era în realitate, întrevederile :u Antonescu, Mussolini si Horthy erau numite în glumă în tatul major al lui Hitler „discuţii despre asa-zisa situaţie".

Primul a venit Antonescu.[205] Hitler declarase înainte de întâlnire: „O să-i administrez lui Antonescu clisma necesară."

Hitler 1-a primit împreună cu Ribbentrop la gara Liefering de lângă Salzburg, gară amenajată pentru oaspeţii de la Klessheim.

[205] Antonescu a sosit pe 12.4.1943 la castelul Klessheim; înaintea lui, Hitler îl primise deja pe Mussolini.

flprilie 1943: întrevederea cu Rntonescu

193

Din cauza vizitei lui Antonescu, Hitler a rămas o zi întreagă la Klessheim. Consfătuirea militară obişnuită a avut loc tot acolo, nu în Obersalzberg, însă Antonescu n-a fost invitat să participe la ea. A rămas în acest timp în apartamentul său. După încheierea consfătuirii, toţi s-au pregătit pentru întrevederea cu Antonescu. Hărţile la scara 1:300000, care înfăţişau exact situaţia de pe front, au fost îndepărtate si înlocuite cu hărţile care prezentau „asa-zisa situaţie".

Linge i-a făcut cu ochiul lui Hitler că totul era gata pentru „aşa-zisa consfătuire". Hitler s-a dus la apartamentul lui Antonescu si s-a întors apoi cu el în sala de conferinţe. Aceasta arăta cu totul altfel decât în urmă cu o jumătate de oră. Se adunaseră si ofiţerii români si funcţionari ai Ministerului de Externe. Erau prezenţi Ribbentrop, Messner, Keitel, Jodl si alţii, în birturile aparatelor de fotografiat, Hitler a prezentat situaţia de pe Frontul de Est cu gesturi teatrale şi pe un ton sigur de victorie.

Câteva observaţii timide ale lui Antonescu au fost măturate de Hitler cu explicaţii privind resursele inepuizabile ale germanilor şi planurile unor noi ofensive grandioase care promiteau victoria.

Keitel, Jodl si Zeitzler cântau aceeaşi melodie. Antonescu s-a întors în România, iar Hitler, bine dispus, în Obersalzberg.

După câteva zile 1-a primit pe Mussolini.[206] ,Aşa-zisa situaţie" 1-a impresionat foarte mult pe acesta. La sfârşitul convorbirilor, Ducele a exclamat: *,fuhrer*| Axa Berlin-Roma va învinge!"

Apoi a venit rândul lui Horthy. Pe el nu-1 prea interesa discursul lui Hitler despre situaţia de pe Frontul de Est. In schimb, i s-a plâns lui Hitler în legătură cu atitudinea provocatoare afişată de germani în Ungaria şi cu comportamentul scandalos al soldaţilor germani faţă de populaţia ungară. Cu o atitudine plină de amabilitate şi cu multe promisiuni, Hitler şi-a dat silinţa să-1 asigure pe Horthy că toate acestea vor înceta.[207]

[206] Mussolini fusese primit înaintea lui Antonescu la castelul Klessheim. întrevederea cu Hitler a durat din 7 până în 10.4.1943.

[207] în discuţiile cu Hitler din 17.4.1943, Horthy s-a opus si cererilor de marginalizare a evreilor în societatea maghiară şi planurilor de exterminare a acestora. Hitler ar fi exclamat, scrie Horthy în memoriile sale, că „evreii trebuie fie nimiciţi, fie trimişi în lagăre de exterminare":

în aceste zile a fost primit şi preşedintele Slovaciei, Tiso.[208] kntru el nici nu s-a mai organizat o discuţie cu privire la f asa-zisa situaţie". Hitler era de părere că o masă bună de prânz a suficientă. „Ăsta oricum zice «da» la tot ce spun eu", a râs el.

După ce Hitler si-a primit aliaţii atât de amabil, a început riediat să-i

blesteme groaznic. Ocazia i-a fost oferită de opunerea lui Keitel de a-1 distinge cu Crucea de Cavaler pe meralul italian Gariboldi, care comandase Armata 3 italiană Stalingrad.[209] Toată furia lui Hitler legată de pierderea italiei de la Stalingrad a izbucnit din nou. A blestemat ziua care îl rugase pe Mussolini să trimită trupe italiene pe Frontul Est. Românii şi mai ales italienii erau, după spusele lui, o ndă de laşi. în ochii lui, ei erau de fapt principalii vinovaţi : dezastrul'de la Stalingrad. Keitel a dat imediat înapoi. Cum a de aşteptat, a lăsat să se înţeleagă, aprobând din cap, că 3 întru totul de acord cu opinia fuhrerului. A explicat că ! opunerea sa nu însemna că dorea să-i distingă pe generalii Italieni pentru vitejia lor, ci ar reprezenta doar un gest prilejuit le vizita lui Mussolini. După multe discuţii, Hitler a cedat în cele din urmă si a propus ca generalul Gariboldi să fie distins tu ordinul „Vuiturul Negru", care se acorda străinilor pe timp pace. S-a dovedit însă că generalul avea deja această ecoraţie, aşa că, în cele din urmă, Hitler a fost de acord să-1 istingă cu Crucea de Cavaler.

Gariboldi a fost invitat la Berghof, căci această decoraţie ra acordată doar de Hitler personal. Generalul a sosit însoţit e ataşatul militar al Italiei la Berlin, generalul Marras. Cei oi au fost conduşi în marea sală în care se afla Hitler.

.ghiotantii, care ştiau cu câtă silă se decisese Hitler să acorde ceasta distincţie, s-au strâns în salonul alăturat pentru a urmări eremonia din spatele draperiei.

[208] întâlnirea dintre Hitler si preşedintele slovac Josef Tiso a avut Si ic la 23.4.1943.

[209] General-colonelul Italo Gariboldi comandase la Stalingrad Lirmata 8 italiană, în timp ce România aliată si-a trimis aici Armata 3.

ICrucea de Cavaler i-a fost acordată generalului italian la 1.4.1943.

Bruscarea generalilor italieni

195

Italienii au intrat foarte intimidaţi. Hitler *stătea* demonstrativ cu faţa la perete. Gariboldi si Marras s-au oprit nehotărâţi la uşă. Hitler s-a întors pe jumătate si i-a făcut semn cu capul lui Gariboldi să se apropie. Fără să-i arunce o privire, Hitler i-a întins caseta închisă, cu decoraţia, spunând printre dinţi că era foarte ocupat, şi a părăsit imediat sala. Gariboldi a rămas ca lovit de trăsnet cu decoraţia în mână. în timp ce Hitler traversa sala, trecând pe lângă

aghiotanţi, le-a spus în treacăt că acestea fuseseră cele mai neplăcute minute pe care le trăise vreodată. ""

Zeitzler şi Heusinger, şeful departamentului operaţional din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, veneau o dată pe săptămână din Prusia Orientală pentru a da raportul în Obersalzberg. La începutul lui aprilie, Hitler 1-a chemat pe Zeitzler la el pentru un raport extraordinar. Erau prezenţi toţi participanţii permanenţi la consfătuirile militare. După ce Zeitzler a prezentat situaţia de pe front, Hitler a declarat în legătură cu o discuţie pe care o avusese cu Keitel şi Jodl în seara precedentă: „Situaţia de pe Frontul de Est nu permite operaţiuni largi de atac în direcţii diferite. Trebuie să smulgem bucăţi importante din frontul rusesc si să redevenim stăpâni pe situaţie. Trebuie să putem prezenta în sfârşit nişte succese.

Tot ce le-am povestit aliaţilor la Klessheim nu va ţine prea mult.

Iar străinătatea neutră reacţionează de asemenea cu iritare.

Turcia trebuie menţinută în toane bune tot timpul."[210]

Hitler şi-a pus ochelarii, a studiat harta si a continuat cu asprime: ‚Aici, la Kursk, avem posiblitatea să le dăm ruşilor o lovitură şi să ameninţăm din nou Moscova."

Giinsche s-a grăbit să-i întindă lui Hitler creioanele colorate după care acesta întinsese mâna. Hitler a desenat două săgeţi verzi pe hartă: una din direcţia Oriol, cealaltă din direcţia ^elgorod. Ambele pătrundeau adânc în poziţiile ruseşti si se mtâlneau mult dincolo de Kursk. Hitler a continuat: „Zeitzler,

[210] Turcia livra metale neferoase, mai ales vanadiu, tuturor părţilor angrenate în război. :-->A.I;--> .M'./».t'.ut ^.m., ..,,.<,. ,..,,,.,.,

I după părerea mea ar trebui să dăm lovitura principală aici, în
l punctul nodal al arcului de la Kursk, din spaţiul Belgorod-Oriol.
l Sper că va fi un mare succes. Elaborează imediat un plan!

JTrimite-i imediat acolo pe cei mai buni ofiţeri din Statul Major.

l Să studieze cu atenţie zona. In această operaţiune îl vom folosi pentru prima dată pe Ferdinand.[211] Monstrul acesta va fi berbecul cu care vom străpunge poziţiile ruseşti. Pe Ferdinand nu-1 opreşte niciun T-34."[212]

Ferdinand, un autotun de greutate foarte mare, fusese produs

l cu puţin timp înainte, în număr mare, pentru a fi folosit pe Frontul

S de Est.

Pregătirea operaţiunii de la Kursk 1-a acaparat cu totul pe Hitler.

| Nu mult după aceea, Zeitzler i-a prezentat planul elaborat de Statul

i Major, în prezentarea sa, Zeitzler a atras atenţia asupra faptului că

l rusii concentraseră forţe importante în spaţiul vizat de atacul german. Cercetarea situaţiei trupelor si a spaţiului aerian arăta că-şi întăriseră semnificativ poziţiile din punctele nodale ale arcului de la Kursk. în afară de asta, două armate blindate ruseşti dispăruseră dintr-odată din zona Kursk, fără să apară însă pe alte segmente de front. Zeitzler presupunea că fuseseră retrase de pe front în rezervă. De aici a tras concluzia că pregătirile operaţiunii de la Kursk nu reprezentau un secret pentru ruşi si că momentul de surpriză nu va avea efectul scontat.[213]

[211] Piesă de artilerie puternic blindată, cu acţionare Diesel electrică, I dotată cu un tun de 8,8 cm. Ferdinand s-a dovedit a f i o construcţie l eronată. Din punct de vedere tehnic nu era finisată, era uşor I deteriorabilă, vulnerabilă în lupta la distanţă mică si nu dispunea j iniţial de mijloace de autoapărare. O versiune îmbunătăţită a fost f denumită ulterior„Elefant".

[212] T-34: tanc de luptă sovietic de dimensiuni medii. Avea o greutate l de 30 de tone, era dotat cu un tun de 7,6 cm (începând din 1944, cu lun tun de 8,8 cm), atingea o viteză de 50 km/oră si avea o rază de

acţiune de 300-450 de kilometri. Tancul standard sovietic, construit în circa 40.000 de exemplare, s-a dovedit a fi o construcţie extrem de J reuşită, mult superioară tancurilor de luptă germane până în 1943.

[213] începând de la 1.4.1943 agentul spionajului militar sovietic, jSândor Rado („Dora"), transmisese la Moscova primele detalii ale

planului operaţional al atacului german de la Kursk. Mai târziu a anunţat serviciul de informaţii militare, GRU, că atacul fusese amânat.

flprilie 1943: Planificarea arcului de la Kursk

Zeitzler a propus o altă variantă a atacului. Lovitura principală avea să fie dată nu împotriva punctelor nodale ale arcului de la Kursk, ci mult mai la vest. Insă Hitler a insistat să-si ducă la îndeplinire planul. După părerea sa, trebuia atacat cu o lovitură concentrată pe un segment de front lat de cel mult patru sau cinci kilometri. Unităţi de pionieri si infanterie urmau să distrugă sistemul sovietic de întăriri. Atacul trebuia precedat de un uragan de foc al artileriei. Hitler voia să folosească tancurile doar după ce pătrunderea reuşise, după ce câmpurile minate fuseseră înlăturate, iar focul apărării antitanc ruseşti fusese înăbuşit.

Pe parcursul convorbirilor ulterioare, Hitler a început să creadă tot mai mult că operaţiunea din zona Kursk putea decide războiul. A ordonat ca întreaga producţie de tancuri din mai si iunie să fie predată armatelor lui Model şi Hoth, care participau la operaţiunea de la Kursk. Numărul total de tancuri pe care aceste armate le puteau folosi la începutul ofensivei se ridica acum la aproape 3.000.[214] La Kursk au fost comasate diviziile blindate de elită ale Leibstandarte SS ‚Adolf Hitler", „Das Reich", „Totenkopf' si „Grossdeutschland", dotate cu noile tancuri Tiger[215] şi cu tunuri Ferdinand. în plus, Hitler i-a ordonat lui Goring să concentreze în zona Kursk aproape toate efectivele forţelor aeriene pentru a oferi ofensivei sprijin si pe calea aerului.

La o consfătuire militară privind pregătirea operaţiunii de la Kursk au fost prezentate fotografii din aer ale poziţiilor ruseşti de la nord-est de Belgorod, clasificate drept strict secrete. Pe ele se putea vedea un sistem de tranşee eşalonate, de poziţii de artilerie si puncte de observaţie. Hitler s-a uitat la ele şi a spus: „Nici astea n-o să-i mai salveze!"

[214] Armata germană avea la dispoziţie 2.700 de tancuri pentru bătălia de la Kursk. Uniunea Sovietică avea în schimb 3.300.

[215] Tiger: tanc greu de luptă. Cântărea 55 de tone, era dotat cu un tun de 8,8 cm si a fost folosit în luptă pentru prima dată în toamna

Pentru pregătirile privind ofensiva de la Kursk, Hitler s-a tplasat, la mijlocul

lui iunie 1943, împreună cu cartierul său pneral din Obersalzberg, din nou la „Wolfschanze"., în Prusia rientală. In acest timp, a sosit din Turcia o delegaţie de ^nerali si ofiţeri de stat major,[216] dând curs unei invitaţii din îrtea înaltului Comandament al Armatei de Uscat. Turcilor rma să li se demonstreze forţa germanilor pe Frontul de Est,

ocazia unor manevre ale diviziilor blindate concentrate în ^aţiul Harkov-Belgorod, care se pregăteau pentru ofensiva

la Kursk. După manevre, turcii au sosit la cartierul general bntru a se întâlni cu Hitler. Au avut mai întâi întrevederi detaliate i Keitel si Jodl, după care Hitler i-a invitat la ceai. După întâlnirea

Hitler, au plecat, la invitaţia înaltului Comandament al brţelor Armate, în Franţa. Hitler a fost foarte mulţumit de Jscuţia cu turcii. I-a spus lui Gunsche: „Pe turci ne putem baza. ;monstraţia diviziilor noastre blindate de la Harkov i-a ipresionat foarte tare."

în Franţa, delegaţia turcă a fost primită de comandantul jiprem al Grupului de Armate „Vest", feldmareşalul von Rundstedt.

: la „cartierul general al fuhrerului" primise ordinul să nu strice ipresia pe care o făcuseră manevrele diviziilor blindate de ; Frontul de Est si să le arate oaspeţilor doar punctele puternic [>rtificate ale Zidului Atlanticului. Astfel, turcii au vizitat doar iteria grea „Fritz Todt"[217] de la Capul Gris-Nez. N-au fost duşi, rident, să vadă artileria de coastă alcătuită din piese învechite, iiate de la inamic.

Ofensiva din spaţiul Belgorod-Kursk-Oriol a început la 5 iulie 5. încă din dimineaţa primei zile, Hitler şi-a îndemnat

[216] Delegaţia militară turcă a sosit la Berlin pe 24.6.1943 si a fost ^imită de Hitler la „Wolfschanze" pe 6.7.1943.

[217] Bateria „Fritz Todt" consta din patru piese de artilerie de 38 cm, o rază de acţiune de 54 de kilometri si a fost amplasată iniţial în

?40 la Capul Gris-Nez, sub denumirea bateria „Siegfried". După iioartea lui Fritz Todt, în 1942, i s-a schimbat numele.

cu tancuri suplimentare

aghiotanţii să afle de la Zeitzler cum evolua situaţia, în jurul orei douăsprezece si jumătate la prânz, Zeitzler a apărut personal la Hitler. Acesta s-a

repezit spre el si 1-a întrebat agitat: „Zeitzler, cum merg lucrurile la Kursk?"

Zeitzler a răspuns vag si a căutat să se eschiveze. Era de părere că informaţiile de pe front erau încă incomplete, că rusii opuneau o rezistenţă îndârjită. A adăugat prudent: „După cât se pare, efectul de surpriză nu a existat."

Hitler şi-a pierdut stăpânirea de sine: „Ferdinand! Trebuie aruncat în faţă Ferdinand! Trebuie să străpungem frontul, cu orice preţ!"

La 6 iulie, Zeitzler a relatat că infanteria si pionierii nu erau în stare să străpungă poziţiile de apărare ale ruşilor şi că sufereau pierderi grele. De aceea fuseseră deja aruncate în luptă forţele principale ale unităţilor blindate. Hitler spumega.

A ordonat ca tancurile să fie ţinute în rezervă, iar poziţiile ruseşti să fie depăşite doar cu forţele infanteriei şi ale unităţilor de pionieri, cu orice sacrificii. Si-a repetat ordinul ca loviturile să fie concentrate.

In aceste zile Hitler suferea parcă de febră. O dată pe oră îi cerea lui Zeitzler informaţii în legătură cu poziţiile ruseşti, dacă acestea căzuseră sau nu si despre terenul cucerit de Leibstandarte SS.

După câteva zile, Zeitzler a raportat că atacul se împotmolise.

Diviziile germane erau obligate să treacă în apărare. Ruşii efectuau pe câteva segmente de front contralovituri rapide, Ferdinand şi Tiger erau scoase din luptă, unul câte unul, de focul apărării antitanc ruseşti şi al tancurilor T-34 îngropate.

Hitler nu voia să creadă. Urla, lovea cu pumnul în masă şi zbiera: „Toate astea se întâmplă din cauză că ordinele mele nu sunt ascultate!"

I-a ordonat lui Giinsche să zboare imediat la Leibstandarte, sa se informeze la faţa locului şi să-i raporteze apoi personal.

Giinsche a plecat cu avionul în zona de la nord de Belgorod, unde comandantul Leibstandarte, Sepp Dietrich, îşi avea centrul de comandă. Cu puţin timp înainte ca avionul său să aterizeze, Giinsche a văzut la sol poziţiile ruseşti adânc

eşalonate. Peste tot erau resturi arse de tancuri grele si piese mobile de artilerie aparţinând germanilor.

Sepp Dietrich i-a explicat lui Giinsche: „Aici sunt zece kilometri de poziţii ruseşti pe care as fi putut să le cuceresc.

Dar cu ce preţ! Dintre cele peste 150 de tancuri cu care am venit, au mai rămas doar douăzeci capabile de luptă. Infanteria a suferit pierderi extrem de grele, în diviziile învecinate situaţia nu este mai bună. Cine poate şti cât de adânc sunt eşalonate poziţiile ruseşti? Este uşor să vorbeşti când stai în Prusia Orientală. Aici toate arată altfel. Aici nu putem pătrunde."

în seara zilei următoare, Giinsche era din nou la Hitler. Când a vrut să relateze ce văzuse, Hitler 1-a întrerupt cu un gest obosit si neajutorat şi a spus: „Lasă. Ştiu... Si Dietrich a fost aruncat înapoi. Am vrut să schimb soarta cu ofensiva de la Kursk. N-aş fi crezut niciodată că ruşii sunt atât de puternici..."[218]

..i, ⌒.

'. Ui! '""l*. j < > ? ’,”) / î ;;V ' « ', j,

[218] Ofensiva germană de la Kursk a fost oprită definitiv la 17.7.1943. De la 11.7 până la 31.8.1943, au căzut în spaţiul Kursk 30.043 de oameni ai Wehrmachtului, 119.109 au fost răniţi'si 22.508 au fost daţi dispăruţi. Pierderile Armatei Roşii în această perioada au ridicat la 141.941 de morţi şi 991.472 de răniţi.

Vara anului 1943: Teatrul de război din Italia

£0.5.:

-* "«u. ', *t*

¡» ⌋

.''j '4

Capitolul 10

La sfârşitul lunii iunie 1943, deci înaintea începerii operaţiunii de la Kursk, la „Wolfschanze" a sosit comandantul suprem al trupelor germane din Italia, feldmaresalul Kesselring, pentru a-i prezenta lui Hitler raportul, în timpul prezentării raportului au fost de faţă Goring, Keitel, Warlimont, Below si Giinsche.

Jodl lipsea din motive de sănătate.

S-a discutat despre pericolul reprezentat de posibilitatea debarcării trupelor anglo-americane în Italia, după ce unităţile germane şi italiene capitulaseră în Tunisia în luna mai a aceluiaşi an.

Kesselring a arătat că, după căderea Tunisului, înaltul Comandament italian începuse să saboteze măsurile prevăzute pentru întărirea apărării Italiei. Flota italiană era ţinută cu bună ştiinţă în porturi, sub pretextul lipsei de combustibil. Pentru a dejuca intrigile înaltului Comandament italian, Kesselring a sugerat să i se încredinţeze lui comanda supremă a unităţilor italiene.

Hitler a reacţionat cu calm la raportul lui Kesselring. A declarat că el prefera ca o eventuală debarcare anglo-americană să aibă loc în Italia, nu în Franţa, în ceea ce priveşte atitudinea înaltului Comandament italian, Hitler a propus ca unităţile italiene să fie retrase din zonele în care s-ar fi putut desfăşura lupte cu trupele anglo-americane şi să fie folosite doar pentru apărarea de coastă. După întrevedere, Kesselring s-a întors în Italia.

In noaptea aceea, Hitler i-a ordonat lui Giinsche să afle dacă se culcase deja. Acesta se afla în acele zile în buncărul său

„Wolfschanze", situat la nici 100 de metri de cel al lui Hitler.

Giinsche a fost informat la telefon că Goring era pe punctul Ide a merge la culcare, însoţit de Giinsche si Linge, Hitler s-a jrăbit să ajungă la buncărul lui Goring. Mareşalul Reichului 1-a primit pe Hitler în ţinută de noapte. Purta un halat colorat, încins cu un cordon albastru, iar la gât, o eşarfă de mătase, în Dicioare avea papuci de lac cu catarame de argint. Arăta ca un iaharajah si răspândea în jur un miros de parfum scump.

Hitler a rămas la el cam o jumătate de oră. Era vorba despre situaţia din Italia, aşa cum o descrisese Kesselring, si de planul tui Hitler de a se întâlni cu Mussolini.

A doua zi dimineaţa, Hitler i-a cerut lui Ribbentrop să fixeze i întâlnire cu

Mussolini. A plecat în aceeaşi zi, înainte de prânz, ie la Rastenburg la Salzburg, însoţit de Keitel, Warlimont, Bormann, Hewel, de aghiotanţi si de gărzile sale de corp.[219] Varlimont îi ţinea locul lui Jodl, care se îmbolnăvise.

De la Salzburg, Hitler si anturajul său s-au îndreptat, într-o Icoloană de maşini, spre Obersalzberg; Hitler dorea s-o vadă Eva Braun. Părinţii Evei se aflau şi ei în Obersalzberg, cu toate că de obicei nu se arătau pe acolo atunci când venea Hitler.

litler a luat cina în compania lor. Tatăl Evei purta uniforma |unui căpitan din serviciul administrativ.

A doua zi, în jurul orei 7.00 dimineaţa, Hitler si statul său iajor s-au întors la aeroportul din Salzburg, de unde, escortaţi ie avioane de vânătoare, au decolat după o oră în direcţia Italia. Avionul lui Hitler a aterizat pe aeroportul militar Belluno, la nord de Veneţia, unde 1-a întâmpinat Mussolini împreună cu şeful Marelui Stat Major italian, Cavalero, si cu Kesselring.

Drumul de la aeroport până la locul convorbirilor a durat destul de mult, mai întâi cu trenul, apoi cu maşinile.[220] Era o vilă situată într-o localitate izolată din munţi. Pe Hitler îl enervase drumul lung, pentru că dorea să se întoarcă în Germania în aceeaşi zi.

Maşina lui Warlimont a rămas în urmă, a pierdut contactul |cu coloana, iar şoferul s-a rătăcit. Ofiţerii italieni care-1 însoţeau

[219] Hitler a plecat cu avionul în Obersalzberg în ziua de 18.7.1943.

[220] întrevederea cu Mussolini a avut loc pe 19.7.1943 la Vila Gaggiâ din localitatea Feltre, lângă Belluno, în Italia de Nord.

19 iulie 1943: întâlnirea cu Mussolini

pe Warlimont au explicat că ei nu cunoşteau drumul. Maşina s-a oprit la o intersecţie. Warlimont, mâna sa dreaptă, maiorul Waizenegger de la Marele Stat Major, si Giinsche au coborât şi au încercat să studieze urmele de roţi în. praful şoselei pentru a-şi da seama în ce direcţie se îndreptase coloana de maşini cu Hitler si Mussolini.

Warlimont reuşea cu greu să-si ascundă iritarea. Era de părere că italienii se purtau obraznic cu el, tratându-1 de parcă ar fi fost un oarecine. El nu putea lipsi de la începutul convorbirilor fiindcă documentele necesare se aflau în servieta sa; iar în afară de asta, Keitel nu putea negocia cu italienii.

în timp ce ofiţerii italieni alergau gesticulând de colo-colo în intersecţie,

iritarea lui Warlimont a crescut tot mai mult.

Considera că era o manevră perfidă a militarilor italieni pentru a obstrucţiona negocierile. „Nu vor să lupte şi nu vor ca Kesselring să le fie comandant suprem", a declarat el.

în cele din urmă a apărut o maşină pe care Keitel o trimisese în căutarea lui Warlimont, iar acesta a sosit la întrevedere cu o întârziere de o oră.

Drumul nesfârşit de la aeroport în munţi şi întârzierea lui Warlimont au stârnit suspiciunile gărzii de corp a lui Hitler. Cu ocazia altor vizite întreprinse de Hitler la Mussolini, fuseseră plasate doar santinele italiene. De data aceasta însă, în jurul vilei şi în faţa încăperilor în care se desfăşurau discuţiile, comandoul de escortă al lui Hitler postase santinele proprii, înarmate cu mitraliere. Atmosfera întrevederii nu mai era cordială, cum fusese pe vremuri. La bufetul amenajat în parcul vilei, germanii şi italienii s-au separat demonstrativ în grupuri.

După întrevederea care a durat peste trei ore, Mussolini şi Hitler s-au retras pentru a lua masa de prânz între patru ochi, după care au plecat din nou la aeroport, fiecare cu anturajul său; de acolo Hitler a decolat spre Germania, în avion i-a spus lui Bormann că avusese un sentiment foarte neplăcut în această zi.

„Mussolini este prietenul meu de nădejde", a declarat Hitler.

>,Este singurul roman adevărat dintre toţi italienii. La despărţire nii-a spus: *«Fiihrer,* când n-o să mai fiu eu, fascismul din Italia ˢe va prăbuşi ca un castel din cărţi de joc.»" *?;" n .u/i^i :>

Î04

.-/r DOSARUL **HITLE»**

Hitler a petrecut noaptea în Obersalzberg, iar a doua zi imineaţă a plecat la cartierul său general de la Rastenburg.

Hitler era din ce în ce mai îngrijorat în legătură cu fidelitatea familiei regale italiene faţă de alianţa cu Germania. SD-ul a nunţat din Roma că existau tratative secrete între casa regală aliană si Anglia. La începutul lunii iunie, Hitler 1-a chemat la :artierul său general pe prinţul Philipp de Hessen, a cărui soţie ra prinţesa Mafalda, una dintre fiicele regelui Victor Emanuel.

rinţul de Hessen era în acel moment Obergruppenfuhrer* SA, irtător al însemnului de Aur al partidului naţional-socialist ocupa funcţia de preşedinte al provinciei Hessen. Avea reşedinţa

Kassel.

Hitler a declarat că voia să afle de la prinţ care erau intenţiile udelor sale regale de la Roma. Dat fiind că prinţul se afla eseori la Roma, Hitler a presupus

că era la curent cu planurile urţii regale italiene. După părerea sa, membrii familiei regale Italiene, şi mai ales prinţul moştenitor Umberto, erau capabili *z* orice mârşăvie împotriva Germaniei. „Umberto", a spus itler, „este un duşman personal al Ducelui, pentru că acesta oreşte să conducă singur Italia."

Prinţul de Hessen a sosit la cartierul general şi a fost cazat în uncărul pentru oaspeţi. Hitler lua prânzul cu el în fiecare zi si-1 vita la serile sale de ceai. Răsfoiau împreună albume cu imagini i fotografii de la siturile arheologice din Roma. Hitler încerca, n discuţiile cu prinţul, să înţeleagă intenţiile casei regale italiene.

^ ordonat de asemenea ca toată corespondenţa prinţului să fie ontrolată.

La 10 iulie 1943, trupele anglo-americane au debarcat în îicilia. La 25 iulie, Keitel şi Jodl au sosit în buncărul lui Hitler mpreună cu omul de legătură al lui Himmler la cartierul eneral, Obergruppenfuhrer SS Karl Wolff, şi au cerut să fie ondusi imediat la fuhrer. Au fost rugaţi să aştepte în sala de :onsfătuiri. Hitler a venit după câteva minute, însoţit de

* Grad superior din ierarhia SA si SS, corespunzând aproximativ radului de general de divizie din armată, (n.tr.)

g5 iunie 1943: Căderea lui Mussolini

Giinsche. Părea derutat si speriat. După eşecul ofensivei de la Kursk, Hitler trăia permanent cu teama altor ştiri catastrofice.

Keitel s-a apropiat de el si a spus cu voce gâtuită: „Mein *Fiihrer,* Ducele..."

„Ce-i cu el?", 1-a întrerupt Hitler. ,ii

„... A căzut."

Keitel i-a înmânat lui Hitler o scrisoare a înaltului Comandament italian. Hitler i-a smuls scrisoarea din mână şi a citit cu voce scăzută: „Guvernul lui Mussolini a demisionat.

Majestatea Sa regele 1-a însărcinat pe mareşalul Badoglio cu formarea unui nou cabinet. Italia, care-si îndeplineşte cu fidelitate datoria de aliat, va continua lupta de partea Germaniei până la victoria finală."

Hitler pălise. Se sufoca.

„Unde este Ducele acum? Ce se ştie despre el?", a întrebat în cele din urmă.

„Nimic", au răspuns cu toţii simultan.

Hitler a mototolit scrisoarea si a exclamat furios: „Il vor ucide! Italienii

ăştia! Bandă de trădători! Roatta, ticălosul ăsta, a devenit şeful Marelui Stat Major!"[221]

Hitler îl ura de mult pe generalul italian Roatta. Ştia că Roatta, care comanda trupele italiene din Balcani si era însărcinat cu lupta împotriva partizanilor greci, albanezi si iugoslavi, le vânduse, din lăcomie, arme şi adunase în felul acesta o avere.

„Ăştia sunt toţi mână în mână cu englezii!" a strigat Hitler.

„Blestemata asta de familie regală! Şi prinţul Philipp, ginerele regelui, se învârte pe aici şi face pe prostul! Ăla ştia tot! O să mi-o plătească!"

(Prinţul Philipp de Hessen a fost predat Gestapoului din Konigsberg*, iar soţia sa, prinţesa italiană Mafalda, a ajuns într-un lagăr de concentrare.)

Hitler bătea cu pumnii în masă şi continua să strige: „Le arăt eu lor! Armata italiană va fi dezarmată! Jodl, ce unităţi Pot prelua treaba asta?"

[221] General-locotenentul Mărio Roatta fusese numit şeful Marelui [St]at Major al Armatei Italiene la 1.6.1943.

* Denumirea germană a oraşului Kaliningrad. (n.tr.)

Jodl a răspuns încet: „Mein *Fiihrer,* putem folosi regimentele le munte din Tirol si din Styria aflate în rezervă. Sunt amplasate iproape de graniţa italiană. Nu sunt decât recruţi proaspăt regătiti, asta e adevărat, dar se descurcă ei cu laşii ăştia de talieni."

Hitler a declarat, după o scurtă pauză, că regimentele de unte despre care vorbea Jodl nu erau în stare să-i dezarmeze >e italieni. „Asta e o treabă pentru Leibstandarte", a spus Hitler.

,Oricum trebuie completată."

A dat ordin imediat ca Leibstandarte STS „Adolf Hitler" să mutată de pe Frontul de Est în regiunea Innsbruck, la graniţa ;ermano-italiană. Apoi Jodl i-a relatat lui Hitler despre luptele din Sicilia împotriva anglo-americanilor. Hitler şi-a scos ochelarii cu o mişcare bruscă şi i-a tot răsucit în mâinile încrucişate la pate până când le-a spart o lentilă. I se întâmpla deseori când era furios sau nervos. A aruncat cioburile şi rama pe masă şi a spus cu dispreţ: „Ce laşi, Churchill şi Eisenhower! în locul lor aş debarca la Genova sau chiar la Hamburg, dar nu în Sicilia, nde este cel mai puţin periculos pentru noi. Beţivanul de Churchill se bucură că noi ne irosim forţele în Rusia şi aşteaptă..."

Hitler ştia din rapoartele Marelui Stat Major că britanicii jamânau cât puteau deschiderea unui al doilea front. Aceste rapoarte se bazau în special pe informaţiile pe care Marele Stat Major le obţinea regulat din surse britanice oficiale, prin intermediul diplomaţilor spanioli de la Londra. Ambasadorul Spaniei la Londra, ducele de Alba, si ataşatul său militar, colonelul Alfonso Barra, trimiteau informaţiile Marelui Stat Major spaniol de la Madrid, iar acesta le transmitea apoi ataşatului militar german. Era vorba despre estimări ale situaţiei militare realizate de înaltul Comandament britanic şi despre amplasarea trupelor britanice, în rapoartele sale către Hitler, Marele Stat Major german trăgea din aceste informaţii concluzia că Anglia continua să se orienteze de fapt spre o politică de apărare. Se susţinea că Londra lansa cu bună ştiinţă aceste date pentru ca Germania să-şi concentreze toate forţele pe Frontul de Est. în Marele Stat Major german, aceste informaţii provenite din canale spaniole purtau numele de cod „Rapoartele Alba".

Vara anului 1943: „Rapoartele fllba"

207

Himmler a intrat în sala de consfătuiri. Hitler era atât de agitat încât nici nu 1-a observat. Abia după ce Giinsche i-a atras atenţia, s-a întors, 1-a salutat scurt pe Himmler si 1-a întrebat:

„Himmler, cum a fost posibil să se întâmple aşa ceva? Ducele nu a demisionat de bunăvoie, ar fi ridicol. Aici a fost vorba de violenţă."

Himmler a raportat că deocamdată nu deţinea decât informaţii incomplete din Italia. Pe baza lor se putea totuşi trage concluzia că majoritatea fasciştilor din conducere, printre care si ginerele lui Mussolini, Ciano, erau împotriva Ducelui.

Sprijineau eforturile casei regale de a scoate Italia din război.

Hitler s-a aşezat pe marginea mesei şi le-a spus lui Keitel, Himmler, Jodl, Wolff si Giinsche, care se grupaseră în jurul lui, că-1 considerase întotdeauna pe Ciano un şarlatan. Hitler ştia că, după cucerirea Albaniei, Ciano îşi însuşise acţiunile unor mari întreprinderi miniere. Ca ministru de externe, condusese un „trust" care patrona bordeluri în toată Italia. Soţia lui Ciano, Edda, fiica lui Mussolini, era în opinia lui Hitler o muiere dezmăţată. Când veniseră în vizită în Germania, ceruse să i se pună la dispoziţie, pentru „distracţie", ofiţeri S S deosebit de puternici. Hitler a oftat: „îmi pare rău de Duce. Dacă mai este în viaţă, Himmler, află unde îl ţin închis. Trebuie să-1 salvăm!"

După doar câteva zile, ataşatul militar al Italiei la Berlin, generalul Marras, a sosit la cartierul general al fiihrerului. La scurt timp după căderea lui Mussolini, fusese numit reprezentant diplomatic al guvernului Badoglio în Germania.

Venea pentru a-i prezenta lui Hitler scrisoarea de acreditare.

Keitel şi Dornberg, şeful de protocol din Ministerul de Externe, i-au condus pe Marras si pe colaboratorii italieni care-1 însoţeau în buncărul lui Hitler. Hitler se afla în sala de consfătuiri, iar italienii au fost nevoiţi să aştepte în anticameră. Ordonanţele le-au preluat mantalele. Linge 1-a anunţat pe Hitler că sosise Marras. Hitler s-a ridicat de la birou şi şi-a compus o expresie întunecată, adecvată momentului. Linge a deschis uşa şi 1-a ʳugat pe Marras să intre. Italianul a ezitat un moment, dorind

08

l lase pe Keitel să intre primul, însă acesta a remarcat că el
i a aici acasă si 1-a poftit pe Marras să intre el primul. Văzându-1
Hitler, Marras s-a întors speriat spre însoţitorii săi. Cu scrisoarea
acreditare în mână, a luat poziţie de drepţi în faţa lui Hitler,
să înainte să poată scoate un cuvânt, Hitler a strigat la el:
î 'ommile general, nu mă costă nimic să vă arestez aici pe loc!
>mportamentul dumneavoastră se apropie foarte mult de
radare!"
Marras a pălit. Mâna în care ţinea scrisoarea de acreditare
tremura. Linge a trebuit să părăsească sala. Hitler a sunat
ipă douăzeci de minute, iar când Linge s-a întors în încăpere,
ipul lui Hitler era încă roşu de furie. Scrisoarea de acreditare
cea aruncată pe masă. Cu un semn al mâinii, Hitler i-a indicat
i Marras să plece. Acesta s-a întors cu o mişcare de militar
isciplinat şi a părăsit încăperea în grabă. Pe coridor a smuls
in mâinile ordonanţei mantaua şi a ieşit din buncăr alergând.
fiitel, Dornberg şi însoţitorii lui Marras de abia 1-au putut urma.
sărit în maşină şi a părăsit cartierul general.

Hitler a căutat printre fasciştii italieni un om potrivit pentru -l înlocui pe Mussolini. în acest scop i-a primit la cartierul eneral pe nişte reprezentanţi ai partidului fascist italian care, upă căderea lui Mussolini, se refugiaseră în Germania. Bormann -i prezentat posibilii succesori ai Ducelui; Hitler dorea să bească personal cu ei. Niciunul nu i-a făcut însă o impresie luptător. Cu toţii duceau dorul bucuriilor pe care le trăiseră Italia. Fostul secretar al partidului fascist italian, Pavolini, plângea în special de pierderea averii. Nu a pomenit nici car o dată de soarta Italiei. Hitler era indignat. A spus: „Ăştia nt corupţi până în măduva oaselor, toţi. Nu ne putem baza ei să continue războiul."[222]

Himmler a sosit neanunţat la „Wolfschanze" la începutul nii august 1943. L-a rugat pe Giinsche să-1 ducă imediat la ider, care 1-a si primit. Himmler 1-a anunţat radios: „Mein *ifirer,* Ducele este în viaţă!"

[222] Cu toate acestea, Hitler a patronat la 9.9.1943 alcătuirea, pe ritoriul german, a unui guvern italian fascist alternativ sub conducerea i Alessandro Pavolini. ,.»,,i. ₛ ^,,.

planificarea de personal pentru Italia

Lui Hitler nu-i venea să creadă. Susţinea că, dacă Mussolini ₐr fi fost într-adevăr în viaţă, serviciul secret britanic 1-ar fi dus de mult în Anglia. Himmler avea la el o hartă a munţilor Abruzzi ₛi i-a arătat-o lui Hitler: „Mein *Fiihrer,* am reuşit să aflăm, fără niciun dubiu, că Ducele este ţinut prizonier într-un sat izolat din aceşti munţi."[223]

Hitler se plimba agitat prin încăpere şi se scărpina la ceafă, unde avea deja o rană. A dat ordin să fie chemaţi Gunsche, Keitel si Jodl. S-a sfătuit cu ei şi cu Himmler cum să-1 elibereze pe Mussolini. Au decis ca Ducele să fie eliberat de un comando special ce urma să fie paraşutat în imediata apropiere a casei unde era închis. Himmler i-a explicat lui Hitler că el cunoştea omul potrivit pentru această misiune, un luptător cunoscut. Hitler voia să-1 vadă.

Himmler s-a întors în aceeaşi seară de la cartierul său general din Angerburg, situat la 45 de minute de mers cu maşina de „Wolfschanze". îl însoţea un ofiţer S S înalt, cu umeri largi şi cu urma unei lovituri de sabie pe obraz. Pe mâneca stângă a uniformei erau prinse cu galoane de argint literele

„SD". Era Skorzeny, un austriac care lucrase înainte de Anschluss ca agent al naziştilor şi care organizase în Austria asasinate politice.

Skorzeny i-a făcut o bună impresie lui Hitler. Acesta i-a ordonat lui Jodl să-1 sprijine pe Skorzeny în realizarea unui plan de eliberare a lui Mussolini. Jodl urma să-i ceară comandantului suprem al trupelor de parasutistl din Italia, generalul Student, să-i pună la dispoziţie lui Skorzeny paraşutlstii necesari. La despărţire, Hitler i-a spus lui Skorzeny: „Dumneata vei pleca imediat în Italia! Vezi care este situaţia la faţa locului si acţionează aşa cum consideri că este necesar!"[224]

[223] Mussolini era ţinut prizonier de noul guvern italian într-un hotel de pe Gran Sasso din munţii Abruzzi.

[224] Iniţial, SD secţia externă plănuise în august 1943 să aresteze, în cadrul asa-numitei operaţiuni „Alarich", toate persoanele care Participaseră la eliminarea lui Mussolini. „Alarich" a fost însă abandonată încă din septembrie. La 9.9 a eşuat partea cea mai importantă a planului, acţiunea împotriva înaltului Comandament italian.

,TVK,)

rw. DOSARUL

între timp, trupele germane au dezarmat armata italiană, în acest scop, Leibstandarte SS „Adolf Hitler" părăsise, la mijlocul anului 1943, poziţiile pe care le ocupase la Harkov, fiind mutată la graniţa germano-italiană. Comandantul Leibstandarte nu mai era Sepp Dietrich, ci Theodor Wisch.

După luptele de la Kursk, Sepp Dietrich fusese numit comandantul Corpului l Blindat, alcătuit din Leibstandarte si dintr-o divizie blindată nou-formată în Belgia, denumită „Hitlerjugend", compusă din SS-işti de şaisprezece si şaptesprezece ani.

Leibstandarte a sosit la Tirol la începutul lunii august şi a trecut pasul Brenner spre Milano. Sarcina ei era aceea de a dezarma unităţile italiene care aveau forţa aproximativă a unei armate, comasate în regiunea Milano-Torino-Como. SS-iştii primiseră ordinul de a-i trata pe italieni ca pe nişte inamici si trădători şi de a înăbuşi cu forţa orice încercare de rezistenţă.

Giinsche, care la dorinţa lui ajunsese şef de companie în Italia, s-a alăturat companiei Leibstandarte la începutul acţiunii.

La despărţire, Hitler i-a spus râzând: „Să nu-i sperii prea rău *pe* italieni cu statura dumitale uriaşă!"

Soldaţii italieni se retrăseseră în marea lor majoritate în cazărmi. Cei mai mulţi ofiţeri însă şi-au schimbat uniforma cu haine civile si au dispărut. Dezarmarea s-a desfăşurat în felul următor: în faţa cazărmii apărea un ofiţer S S care le cerea italienilor să depună armele şi să se predea. Răspunsul era de fiecare dată acelaşi: „Niciodată. Ne vom *apăra* până la ultima picătură de sânge." Dar la prima detonare a unei grenade, italienii ridicau steagul alb şi se lăsau dezarmaţi fără să opună rezistenţă. După care „aliaţii" porneau în marş, în coloane lungi, spre lagărele de muncă din Italia şi Germania. Acolo era dus la îndeplinire ordinul lui Hitler: „Dacă italienii n-au chef să lupte,

atunci să muncească pentru noi până cad jos."[225]

I

[225] în Italia de Nord si în sudul Franţei, din 480.000 de soldaţi Jjitalieni, 330.000 au fost internaţi şi duşi, în marea lor majoritate, la Imuncă forţată în Germania, în Italia Centrală si în Italia *de* Sud, ^unităţile germane au dezarmat 300.000 de oameni si au internat 2.000. în Balcani si la Marea Egee au fost dezarmaţi si internaţi în lagăre în jur de 380.000 de italieni. ,

flugust 1943: leibstandcirte în Italia

Acesta era modul în care Leibstandarte „lupta" în Italia.

SS-iştii discutau deseori despre acest „război plăcut" din Italia, atât de relaxant în comparaţie cu ororile războiului din Rusia.

Leibstandarte şi-a îndeplinit sarcina si a transportat în Germania prada confiscată - cantităţi uriaşe de bunuri de război - după care unităţile ei s-au instalat în numeroasele staţiuni de odihnă de la Lago Maggiore, lacul Garda şi lacul Como. Acolo s-au odihnit după luptele grele din Rusia si şi-au îngrijit rănile cu care se aleseseră nu cu mult timp în urmă la Kursk.

Leibstandarte a fost completată si i s-a reînnoit armamentul.

A primit mai ales vehicule noi de la Fiat si Alfa Romeo. I s-a alăturat o altă unitate blindată dotată cu modele „Panther",[226] astfel încât Leibstandarte avea la dispoziţie aproape 300 de tancuri Tiger, Panther si tip IV[227]

Viaţa liniştită a Leibstandarte în Italia s-a încheiat la sfârşitul lunii octombrie

1943. împreună cu alte unităţi germane, a fost aruncată în grabă pe segmentul sudic al Frontului de Est, unde situaţia se agravase. SS-istii s-au întors abătuţi în Rusia, la războiul adevărat, cu toate grozăviile lui.

în cea de-a doua jumătate a lunii august 1943, Wolff, fostul om de legătură al lui Himmler la cartierul general, numit după căderea lui Mussolini comandantul suprem al SS şi al forţelor de poliţie din Italia, a comunicat că operaţiunea lui Skorzeny reuşise.[228] Mussolini a fost eliberat de oamenii generalului Student, care se paraşutaseră în apropierea casei în care era

[226] Panther („panteră"): tanc german de dimensiuni medii, conceput ca replică la modelul sovietic T-34. Tancul, a cărui producţie de s^rie începuse în noiembrie 1942, avea o greutate de 45,5 tone şi era dotat cu un tun de 7,5 cm.

[227] Din modelul iy tancul standard al armatei germane, au fost produse 8.000 de exemplare. Dispunea de un tun de 7,5 cm si cântărea în jur de 25 de tone. Până în 1940 s-a dovedit superior tancurilor forţelor inamice, în timpul războiului cu Uniunea Sovietică a suferit pierderi grele din cauza tancurilor sovietice mai puternice, de tip T-34.

[228] Acţiunea de eliberare a lui Mussolini a avut loc pe 12.9.1943.

,-»

:ţinut Ducele. Skorzeny l-a scos apoi pe Mussolini de acolo i un avion mic de tipul Fieseler-Storch.[229] Hider l-a trimis imediat

ie pilotul său personal, Baur, cu Condorul fuhrerului, după lussolini în Italia. Baur l-a adus viu şi nevătămat la cartierul

[eneral al lui Hitler. Acesta îl aştepta pe aerodromul din Rasten-

jurg si a alergat în întâmpinarea avionului când acesta a terizat. Mussolini putea fi văzut la geamul din faţă. Purta aine civile, iar pălăria îi ascundea faţa. Arăta palid şi obosit.

L coborât cu efort scara avionului. Hitler i-a strâns îndelung mbele mâini. Mussolini era complet apatic. Hitler l-a prins de meri, l-a zgâlţâit si i-a spus câteva cuvinte. Au râs amândoi.

'eitel, Bormann, Dietrich şi ceilalţi, care stătuseră deoparte, au apropiat şi l-au felicitat pe Mussolini pentru salvarea sa.

«re timp, coborâseră din avion Skorzeny şi fiul lui Mussolini.

u plecat toţi împreună la cartierul general. Mussolini şi fiul

au au fost cazaţi în buncărul luxos al lui Goring. Lui Skorzeny s-a acordat pentru eliberarea lui Mussolini cea mai înaltă

Distincţie germană, Crucea de Cavaler. De la „Wolfschanze",

'ussolini a plecat la Miinchen. Acolo s-a instalat, împreună fiul său si cu soţia, care între timp sosise din Italia, într-unul

lintre castelele casei regale bavareze, familia Wittelsbach.

La începutul lunii septembrie 1943, Mussolini a alcătuit un

.ou guvern dincercul fasciştilor refugiaţi în Germania şi care-i

iau fideli.[230] în Italia, germanii luptau împotriva trupelor iglo-americane care debarcaseră la 10 iulie în Sicilia. La Irşitul lunii august, unităţile germane au fost nevoite să se tragă din Sicilia în Italia de Sud peste strâmtoarea Messina.[231]

[229] Fieseler-Storch: avion german de dimensiuni mici, de tip sseler 156, utilizat în special pentru zboruri de legătură şi de cunoaştere la distanţe mici. Distanţa de decolare era de 65 de metri, la aterizare avionul se oprea după 20 de metri.

[230] Mussolini a preluat conducerea guvernului la 15.9.1943.

ipubblica Sociale Italiana, înfiinţată de el, a rămas însă un gim-marionetă al germanilor.

[231] Evacuarea insulei a luat sfârşit în noaptea de 16 spre 17.8.1943.

apele germane, cu un efectiv de 100.000 de oameni, s-au retras în rtea continentală a Italiei.

50ptembrie 1943: (Eliberarea lui Mussolini

La 8 septembrie, regele Italiei si guvernul Badoglio s-au refugiat în Sicilia la anglo-americani si au declarat capitularea Italiei. Era de fapt doar capitularea lor proprie, căci aproape întreaga Italie era ocupată de trupele germane, iar armata italiană fusese dezarmată de germani. Anglo-americanii stăpâneau doar Sicilia si o foarte mică parte din Italia de Sud.[232]

Badoglio nu a putut preda înaltului Comandament anglo-american decât forţele principale ale marinei italiene. Cunoscând însă „spiritul de luptă" al forţelor navale italiene, înaltul Comandament german nu a dat prea mare importanţă acestui fapt.[233]

După fuga regelui Italiei, Victor Emanuel, si a prim-ministrului, Badoglio, Mussolini s-a întors cu guvernul său în Italia de Nord, unde s-a stabilit la lacul Garda. Nu mai era însă decât un regim-fantomă. Toată puterea de decizie

revenea autorităţilor germane de ocupaţie. Guvernul lui Mussolini se ocupa de administraţia civilă si de procurarea de forţă de muncă pentru Germania.

Această limitare a puterii era legată de relaţia lui Hitler cu italienii. El a declarat că nu le va mai da în niciun caz putere politică, deoarece îl trădaseră. Guvernul Mussolini, a spus el, fusese creat doar pentru a arăta lumii că în Italia fascismul continua să existe. Hitler i-a permis de aceea lui Mussolini să creeze o armată de patru sau cinci divizii. Aceasta consta în soldaţi ai armatei italiene, dezarmate de germani, ajunşi în lagăre de muncă din Germania. Comandantul lor a fost numit mareşalul Graziani, care-i rămăsese fidel lui Mussolini. Armata lui Graziani nu era destinată frontului, ci avea atribuţii poliţieneşti. Trebuia, în primul rând, să înăbuşe eventualele revolte antifasciste în rândurile populaţiei si să lupte contra patrioţilor italieni care atacau trupele germane de ocupaţie, în acest scop,

[232] Trupele britanice au debarcat la 3.9.1943 în extremitatea sud-vestică a Calabriei. în ziua capitulării Italiei, Armata 5 americană a debarcat în golful Salerno, în timp ce forţe britanice debarcau concomitent la Taranto.

[233] Flota italiană a trecut la 9.9.1943 de partea aliaţilor, în drum spre Malta, avioane de luptă germane au avariat vasul de război *Italia* Şi au scufundat vasul Roma; cei 1.500 de oameni aflaţi la bordul acesteia au pierit. ; ;„»'M...UJ;* = <; ...;

armata lui Graziani fusese dotată doar cu carabine si mitraliere uşoare.

Hitler nu şi-a mai pus nicio speranţă în Mussolini, pe care înainte obişnuia să-1 numească „singurul roman adevărat".

După tot ceea ce trăise începând din momentul arestării sale, soarta Italiei nu-1 mai interesa. Comandantul suprem al trupelor SS si de politie din Italia, Obergruppenfuhrer SS Wolff, ai cărui agenţi asigurau paza lui Mussolini, relata că Ducelui îi ajunsese complet indiferentă evoluţia militară si politică a ţării. Nu mai trăia decât pentru plăcerile sale personale. SD-ul comunica din Italia că Mussolini ducea o viaţă de excese, se înconjura de femei şi îşi petrecea nopţile în orgii.

Hitler a comentat faţă de un aghiotant: „Pe Duce nu-1 mai interesează decât haremul său de tinere italience drăguţe care-i umplu viaţa complet."

Atacurile masive ale ruşilor de la Kursk se transformau într-o rnare ofensivă. Rapoartele de campanie ale înaltului Comandament german vorbeau despre o

retragere „planificată" a trupelor germane, în scopul „redresării frontului". In statul major al lui Hitler circulau glume amare în legătură cu această formulă, pentru că toată lumea ştia că „retragerea planificată" costase partea germană zeci de mii de morţi si răniţi.

Hitler repeta însă cu încăpăţânare după fiecare consfătuire în legătură cu situaţia de pe Frontul de Est: „Toate astea se vor sfârşi cu o victorie germană."

între timp, trupele germane de pe Frontul de Est se retrăgeau tot mai mult sub presiunea ruşilor. Visurile legate de cerealele, cărbunele şi minereul din Ucraina, de petrolul din Caucaz erau de domeniul trecutului.

La cartierul general au început să-şi facă apariţia industriaşii, care aveau lungi întrevederi cu Hitler. Anturajul său apropiat susţinea că stăpânii Germaniei îşi făceau griji. Primul care a venit a fost şeful Uniunii Fierului, dr. Rochling. L-a urmat, în trenul particular, regele tunurilor, Krupp.[234] în aceste zile a

[234] Gustav Krupp nu se îngrijora doar de situaţia de pe front, îl preocupa transfonnarea societăţii pe acţiuni într-o societate personala,

trecut pe la cartierul general si Goring, care altminteri se deda nestingherit plăcerilor vânătorii la Rominten.

Suferinţele si pierderile cumplite ale trupelor germane de pe Frontul de Est nu-1 prea interesau. Aducea vânat si o bere specială, produsă doar pentru el. La masa de prânz pe care a luat-o împreună cu Hitler, Goring a citit cu voce tare o scrisoare primită de la Schacht. Schacht scria că cercurile de industriaşi considerau situaţia de pe Frontul de Est ca fiind extrem de periculoasă pentru Germania. Industriaşii erau de părere că, în această conjunctură, se impunea încheierea păcii cu puterile occidentale. Schacht a menţionat că ştia, în urma unor contacte private, că asemenea tratative ar fi fost fără îndoială încununate de succes.

Scrisoarea 1-a înfuriat cumplit pe Hitler. Incapabil să se stăpânească, a început să-1 înjure pe Schacht. Urla că Schacht voia să treacă peste el şi să facă politică în spatele lui. El, Hitler, considera orice fel de tratative purtate cu anglo-americanii fără ştirea lui drept o dovadă de înaltă trădare. Ameninţa că-1 va trimite pe Schacht într-un lagăr de concentrare.[235]

în timp ce Hitler striga, Goring îşi păstra calmul. A încercat să-i distragă atenţia lui Hitler si chiar a reuşit, povestind că bătrânul Schacht divorţase pentru a se putea căsători cu tânăra lui secretară.

pentru a putea asigura el însuşi succesiunea la conducerea întreprinderii. Hitler a fost de acord cu propunerea, datorită „meritelor extraordinare, unice în felul lor, în slujba forţei de apărare a poporului german". Decretul său din 12.11.1943 a exceptat firma „Fried. Krupp" de la prevederile Codului civil în vigoare.

[235] Schacht nu menţionează această scrisoare în memoriile sale.

Ultima sa întrevedere cu Hitler a avut loc în februarie 1941. Hitler i-a cerut informaţii în legătură cu atitudinea viitoare a SUA faţă de un conflict cu Uniunea Sovietică, în august 1943, Schacht i s-a adresat lui Lammers cu rugămintea de a-i transmite lui Hitler din partea lui o estimare în scris a situaţiei politice. A fost refuzat. Schacht a redactat totuşi scrisoarea si a fost arestat de Gestapo la 23.7.1944, fiind acuzat de contacte cu complotiştii de la 20.7. Dat fiind însă că dovezile nu erau suficiente pentru o condamnare, a fost internat în lagărul de Sachsenhausen, unde a beneficiat de un tratament privilegiat.

După ce trupele germane fuseseră nevoite să se retragă peste
ipru, Hitler i-a convocat la cartierul general pe comandanţii
, spremi ai grupurilor de armate si ai armatelor de pe Frontul
Est. întrevederea a avut loc în sala de mese a cazinoului
)uat la 500 de metri de buncărul lui Hitler. Hitler a venit la
izinou cu maşina, împreună cu Bormann, Schaub, Schmundt
Linge. La intrare a fost întâmpinat cu salutul fascist de mareşalii
generalii strânşi acolo. Hitler a ţinut un discurs în care a
erut menţinerea frontului cu orice preţ.[236]

A arătat că situaţia era favorabilă războiului din Est, pentru T deschiderea unui al doilea front în Franţa se tărăgăna în ontinuare. Hitler le-a citit celor prezenţi două ştiri ale Biroului lerman de Presă, care explicau controversele dintre anglo-ameicani şi ruşi.

Hitler si-a încheiat discursul declarând patetic: „Domnilor!

Ltunci când va veni clipa pericolului pentru Germania, sper că umneavoastră, generalii mei, veţi fi împreună cu mine pe aricade! Iar dumneavoastră, feldmareşalii, alături de mine u spada în mână!"

Feldmaresalul von Manstein, care pe atunci comanda Grupul ie Armate

„Sud", a sărit în picioare şi a exclamat: *„fiihrer,* ni dona, noi te urmăm!"

Hitler a tăcut şi i-a aruncat lui Manstein o privire mirată.

! lu-1 credea sincer. Manstein, un general tipic din vechea scoală , lui Wilhelm al II-lea, era cunoscut drept un monarhist convins, i are doar se adaptase nazismului. Keitel a strigat şi el: *„/iihrerului* tostru mult stimat, de trei ori *Heil! Heil! Heil!"*

Feldmareşalii şi generalii au sărit în picioare şi au ridicat i aţul drept. Keitel a strigat de trei ori: *„Sieg Heil! Sieg Heil!*

>eg Heil!" Toţi ceilalţi i s-au alăturat. Apoi a intonat imnul naţional ,erman, „Deutschland, Deutschland iiber alles"* si cântecul 1.1 Horst Wessel. Toţi cei prezenţi au cântat împreună cu el.

Oacă în timpul intonării imnului corul improvizat a reuşit să

[236] Hitler a ţinut acest discurs în faţa comandanţilor Frontului de hst la 27.1.1944.

* „Germania, Germania deasupra tuturor", (n.tr.)

27 ianuarie 1944: Discursul ţinut generalilor

fie cât de cât unitar, la cântecul lui Horst Wessel s-a fragmentat, fiindcă generalii şi feldmaresalii nu prea cunoşteau textul si melodia acestui imn naţional-socialist. Hitler a părăsit sala în timp ce ei mai cântau.

Drumul de întoarcere s-a făcut într-o tăcere de gheaţă.

Bormann a scrâşnit din dinţi: „Intolerabil!"

Ajuns la buncăr, Hitler s-a dus imediat în sala de conferinţe.

Schmundt, Schaub si Linge au dispărut în camera aghiotanţilor.

Schaub arbora o figură amărâtă şi ţinea capul plecat, semn că se apropia o furtună. A intrat şi Bormann, care i-a spus lui Schmundt: „Manstein să vină urgent la fuhrer!"

Schmundt s-a dus după Manstein şi 1-a condus la Hitler.

Dinăuntru s-a auzit imediat vocea lui Hitler. A strigat la Manstein să nu mai îndrăznească vreodată să-1 întrerupă. Acest lucru denota lipsă de disciplină. Hitler 1-a înjurat pe Manstein timp de zece minute, iar acesta a ieşit de la el ca un şcolar care-şi primise pedeapsa meritată după o boacănă.

In primele zile din decembrie, Giinsche a fost convocat de pe Frontul de

Est la cartierul general al lui Hitler. Ajunsese pe Frontul de Est după ce Leibstandarte S S „Adolf Hitler" fusese mutată din Italia în Rusia. Hitler 1-a invitat la masa de prânz imediat ce a sosit si i-a spus: „Giinsche, am hotărât să te aduc din Rusia. Mi s-a spus că rusii le injectează prizonierilor lor nişte substanţe speciale pentru a-i face docili. Nu vreau să risc nimic în ce te priveşte pe dumneata. Ai activat prea mult în statul meu major şi ştii prea multe."

Hitler a mai adăugat că dăduse indicaţii să fie aduşi înapoi de pe Frontul Se Est toţi cei care serviseră vreodată în statul său major personal sau în garda de corp.

Giinsche avea impresia că, de când nu-1 mai văzuse, Hitler mergea si mai aplecat si că mâna stângă îi tremura mai tare.

Hitler explica tremuratul spunând că-i era tot timpul frig.

Tremuratul începuse după dezastrul de la Stalingrad, dar pe atunci de abia se observa. Hitler încărunţea. Mişcările sale păreau bruşte şi nervoase. La masă bea dintr-o răsuflare un pahar întreg

18

o K r ;«»<;iC DOSARUL HITLFR

:1e şliboviţă, ceeea ce era extrem de neobişnuit în cazul său. Pe

tremuri i se servea uneori câte un păhărel de aperitiv. Obişnuia i se strâmbe când bea, să se scuture si chiar să-şi ţină nasul mdcă nu suporta mirosul de alcool. Acum însă bea la fiecare iasă de prânz sau cină o cantitate importantă de rachiu sau ~»niac.

După masă, Hitler 1-a rugat pe Giinsche să-i povestească ce ăzuse pe front. Giinsche ştia că Hitler voia să audă veşti bune.

>p aceea a început să povestească prudent despre moralul « rmanilor din Rusia, care începuse să scadă. Giinsche nu a >menit despre dimensiunile uriaşe ale ofensivei ruseşti, ci a jrbit doar despre tenacitatea ruşilor din timpul contraofensivei ermane. însă şi asta s-a dovedit a fi prea mult pentru Hitler.

-a oprit cu gesturi iritate si a spus: „Astea sunt cazuri izolate, u am cu totul alte informaţii."

A adăugat iritat că în curând va trece din nou la atac, va lainta până la Nipru si va recuceri Kievul. Apoi s-a ridicat, i-a i âns mâna lui Giinsche şi a spus că trebuia să-i dea de mâncare u Blondi. A luat farfuria câinelui, pe care i-o adusese o ordonanţă, a ieşit încet din sufragerie.

La mijlocul lunii februarie 1944, Zeitzler i-a prezentat lui

fitler situaţia de pe Frontul de Est. Nu mai avea de mult energia
[5] odinioară. Continua însă să vorbească foarte repede. De
ta aceasta părea că dorea să termine cât mai repede cu
portul. Ca de obicei în ultimul timp, a început cu situaţia
mpului de Armate „Sud". A arătat că situaţia trupelor germane
i pe cursul inferior al Niprului se agravase în asemenea
ăsură încât fuseseră nevoite să renunţe la zona industrială
la Nikopol. înaltul Comandament al grupului de armate,
; mnea Zeitzler, dorea, în acest context, să retragă trupele câţiva ilometri la vest, pentru a îndrepta frontul. La aceste cuvinte, dtler a sărit în picioare, s-a aruncat peste masă si a strigat, cu

nana stângă încleştată pe hartă: „De ce nu pricep odată generalii lotivele pentru care mă agăţ de această zonă? Avem neapărat cvoie de minereul de mangan de la Nikopol! Nu vor să înţeleagă ' est lucru! Şi de câte ori le lipsesc câteva tancuri, se reped să

februarie 1944: Ordine de oprire

telegrafieze că «fără tancuri nu putem rezista, vă rugăm să aprobaţi retragerea»!"[237]

Hitler explicase de mai multe ori că minereul de mangan de la Nikopol era deosebit de important pentru producţia de otel. Din acest motiv, era necesar ca sursele de minereu să fie menţinute cu orice preţ. Regiunea de la Nikopol trebuia transformată într-o fortăreaţă inaccesibilă ruşilor. Hitler s-a aruncat într-un fotoliu. Se uita la Zeitzler cu ochii larg deschişi, ca si cum ar fi aşteptat un sprijin de la el. însă Zeitzler n-a spus nimic. Ştia că în asemenea momente era mai bine să tacă.

După ce Hitler s-a mai calmat, Zeitzler a continuat. A relatat despre situaţia dificilă a Armatei 8 încercuite la Korsun-Şevcenkovski.[238] Operaţiunea de despresurare a Armatei 8, pornită de câteva zile, se desfăşura foarte greu din cauza rezistenţei ruşilor.

Zeitzler nu a vorbit prea mult despre linia frontului de la Bobruisk-Moghilev-Orsa-Vitebsk. Luptele de acolo prezentau în acest moment doar o importanţă locală.

Pe segmentul de front din nord, relata Zeitzler, armatele germane fuseseră împinse pe teritoriul eston, după ofensiva începută de ruşi la Leningrad si Volhov la mijlocul lunii ianuarie.

Zeitzler a încheiat, iar Hitler a cerut să mai vadă o dată harta segmentului de front din sud. A privit-o foarte agitat.

Apoi, dându-şi osteneala să vorbească pe un ton mai calm, a explicat că războiul împotriva Rusiei intrase într-un stadiu care avea să-i decidă soarta - victorie sau înfrângere. Orice armată putea pierde si putea fi forţată să se retragă, însă venea inevitabil un moment în care toate aceste lovituri se sfârşeau

[237] Trupele germane au fost nevoite să se retragă la 8.2.1944 din zona cu zăcăminte de minereu de la Nikopol.

[238] La 28.1.1944, trupele sovietice au încercuit la Cerkassî înjur de 100.000 de soldaţi ai Armatei 8 comandate de generalul Otto Wohler si ai Armatei l Blindate comandate de generalul Hans Hube.

La 17.2.1944, 30.000 de soldaţi germani au reuşit să treacă în liniile Proprii, în încercuire au rămas 55.000 de morţi şi 18.000 de răniţi.

Armata sovietică a pierdut în luptele din Ucraina de Vest 270.200 de oameni, 839.330 au fost răniţi. . ., .

cu o catastrofă. Frontul german de Est se afla acum în acest stadiu. De aceea era absolut necesar să se dea dovadă de o voinţă de fier. O altă retragere ar fi însemnat înfrângerea definitivă a Germaniei. De acum înainte, orice ofiţer şi general care-i va propune retragerea va fi pedepsit cu asprime sau împuşcat pur si simplu. Problema nu se mai punea în termeni de experienţă operativă, ci de hotărâre şi tenacitate a comandanţilor. Din acest motiv, avea să numească în posturile de comandă cele mai înalte generali şi ofiţeri tineri care dădeau dovadă de aceste calităţi. Militarii respectivi aveau să fie avansaţi cu două sau trei grade. Hitler a pronunţat ultimele cuvinte cu o voce foarte răguşită. S-a ridicat, a părăsit încăperea prin uşa laterală si s-a retras în camera sa personală.

„Să vină Morell", i-a aruncat lui Linge, care îl urmase în grabă.

Morell a apărut după câteva minute. Linge 1-a ajutat ca de obicei să pregătească seringile. Hitler si-a scos haina şi si-a dezgolit braţul pentru injecţia pe care Morell i-a făcut-o imediat.

ᵗT r

, / H

(februarie 1944: Mutarea la Berhghof

Capitolul 11

în *cea de-a* doua jumătate a lunii februarie 1944, Hitler a lordonat ca mai multe clădiri din cartierul general l „Wolfschanze" să fie acoperite cu un strat suplimentar de beton, cu o grosime de şapte metri. Era vorba despre buncărul său personal, despre asa-numitul buncăr al oaspeţilor, destinat şefilor partidului si miniştrilor care veneau să dea raportul, si despre buncărul care adăpostea centrala telefonică, staţia de telegraf, staţia radio si alte facilităţi. Stratul de beton cu grosimea j de doi metri nu i se mai părea suficient lui Hitler, deoarece se temea de atacuri aeriene din partea ruşilor. Lucrările urmau să dureze mai multe luni. Hitler dorea să petreacă acest timp în Obersalzberg, împreună cu cartierul său general. La Lotzen, în Prusia Orientală, a rămas doar Zeitzler, şeful Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, cu colaboratorii săi.

Hitler a plecat de la „Wolfschanze" pe 23 februarie cu trenul său special, îndreptându-se spre Obersalzberg. A făcut o scurtă oprire la Miinchen. De acolo 1-au însoţit Eva Braun, sora ei, Gretl, si o prietenă, doamna Schneider. De data aceasta, doamna Schonmann n-a mai fost invitată la Berghof. Eva Braun era geloasă pe ea pentru că Hitler îi acordase foarte multă atenţie în timpul primei ei vizite la Berghof, în 1943. După câteva zile a sosit la Berghof şi mama Evei Braun. Eva Braun îşi folosise influenta crescândă asupra lui Hitler pentru a obţine permisiunea de a p invita.

In aceste zile se mai aflau la Berghof, în afară de prietenele Evei, soţia medicului personal al lui Hitler, Morell, a chirurgului Brandt, a aghiotantului Below, precum şi secretarele lui Hitler.

Keitel, Jodl, Buhle si Scherff erau cazaţi, ca si în 1943, la serviciul Cancelariei Reichului, situat în Obersalzberg, între erchtesgaden si Bischofswiesen, la o jumătate de oră de mers :u maşina de Berghof. Tot acolo era cazat de data asta şi amiralul Voss, care-1 înlocuise pe amiralul Krancke, omul de legătură al lui Donitz la cartierul general al lui Hitler. Krancke fusese numit comandant supram al comandoului de grup de marină de pe Coasta Atlanticului. Goring s-a mutat din nou în vila sa din Obersalzberg, împreună cu soţia şi cu fiica sa în vârstă de şapte ani. Himmler si Donitz s-au cazat la Salzburg.

Nu departe de acolo locuia si Ribbentrop, în castelul său, Fuschl.

Colonelul Streve, comandantul cartierului general al lui Hitler, si statul său major, precum şi Warlimont cu Statul Major al Conducerii Wehrmachtului s-au instalat în cazarma Strub.

Streve fusese numit comandant în toamna anului 1942, în locul lui Thomas, detaşat pe frontul din Africa de Nord, unde a căzut la datorie.

Programul cotidian de la Berghof semăna cu cel din mai si iunie 1943. Hitler se trezea în jurul orei 12 la amiază. După micul dejun, înspre ora 1.00 sau 1.30, îşi ţinea în sala cea mare consfătuirea de prânz. După încheierea acesteia, Eva Braun, mama si sora ei, Gretl, doamna Schneider, doamna de companie a Evei, domnişoara Kastrup, Bormann, Morell, Below si Brandt cu soţiile lor, Otto Dietrich, Hewel, Lorenz, precum si secretarele lui Hitler şi aghiotanţii se strângeau în salonul de lângă sala cea mare. Aşteptau aici masa de prânz, în jurul orei trei şi jumătate, Hitler îi oferea braţul uneia dintre doamne si toată lumea mergea la masă. Doamna căreia îi dăduse braţul îşi avea locul la masă lângă el. Ca şi în anul precedent, discuţiile purtate la masă erau destul de banale. Nu se vorbea nimic despre război. După masă, dacă era vreme bună, Hitler pleca împreună cu toţi ceilalţi într-o plimbare la pavilionul de ceai de pe Mooslahner Kopf.

Dacă vremea era rea, rămânea în castel şi îşi petrecea timpul în apartamentele Evei Braun. Se uitau împreună la reviste ilustrate din anii 1933-1939 şi admirau fotografiile din „epoca

1944: €vci prepară cocteiluri

de glorie a lui Hitler". Hitler lua cina pe la ora 8.00, în aceeaşi companie. După aceea urma consfătuirea de seară, când aghiotanţii săi militari, Below, Puttkamer si Borgmann, expuneau situaţia care domnea în acel moment pe fronturi. După consfătuirea de seară, începea obişnuita seară de ceai în sala cea mare, cu inevitabila şampanie si muzică de gramofon.

O schimbare o reprezentau în acest an cocteilurile preparate după reţetele Evei Braun. Ea şi ordonanţele SS le dădeau denumiri glumeţe. Servit odată cu un cocteil nou, Hitler a întrebat cum se numea băutura. I s-a răspuns că „autobuz". Hitler a întrebat cum se ajunsese la acest nume şi i s-a explicat că probabil pentru că încăpeau în el tot atâtea ca într-un autobuz şi pentru că avea un efect pe atât de rapid pe cât putea merge un autobuz. Hitler a izbucnit în râs si a lăudat-o pe Eva Braun pentru ideile ei. După miezul nopţii, Eva Braun mai comanda o mică gustare alcătuită din supă de broască ţestoasă, sandvişuri si cârnăciori.

Hitler se retrăgea de obicei pe la 3.30 dimineaţa si pleca la culcare.

Spre deosebire de anul 1943, programul cotidian era acum deseori întrerupt de alarma antiaeriană provocată de apropierea avioanelor anglo-americane. De obicei se întâmpla în jurul orelor 9.00 si 10.00 dimineaţa, când locuitorii castelului încă mai dormeau. Atunci când avioanele inamice se apropiau de graniţa germană de sud, pornea asa-numita alarmă pregătitoare.

Ştirea privind sosirea avioanelor ajungea de la centrul operaţional al Statului Major al Aviaţiei Militare, care purta numele de cod „Robinson", la Below, aghiotantul lui Hitler pentru aviaţia militară.[239] Acesta îl informa pe Linge, care la rândul lui îl trezea imediat pe Hitler şi îi informa pe ceilalţi locuitori ai castelului în legătură cu alarma pregătitoare, începea brusc o activitate frenetică. Cameristele cărau în adăposturile antiaeriene nenumărate coşuri cu hainele Evei Braun si ale celorlalte doamne.

Doamnele ieşeau în fugă din camerele lor - pe jumătate adormite,

[239] Numele de cod al cartierului general al Statului Major al Aviaţiei Militare din Bartenstein (Prusia Orientală). In primăvara anului 1945, [tr]enul lui Goring, şeful aviaţiei militare, a primit acest nume de cod.

fără machiaj, cu hainele aruncate în grabă pe ele si cu baticuri pe cap.

Odată ce avioanele inamice intrau în spaţiul aerian din sudul Germaniei, sirenele porneau alarma si toată lumea se grăbea să ajungă în adăposturile antiaeriene.

Dacă se pornea alarma pregătitoare, Hitler se îmbrăca în grabă si ieşea, fără să mai ia micul dejun, pe terasa castelului, însoţit de aghiotanţi. Acolo primea la intervale scurte rapoartele lui Below despre poziţia de moment a avioanelor, pentru a putea coborî la timp, în caz de pericol, în adăpostul antiaerian.

Lucrările la buncărul antiaerian al lui Hitler duraseră un an si jumătate. Era vorba despre un sistem de tuneluri în interiorul masivului stâncos al Obersalzbergului, legate între ele prin coridoare înguste, astfel încât întregul Obersalzberg era scobit în interior asemenea unui gigantic muşuroi de cârtiţă. Intrarea care ducea în încăperile subterane ale lui Hitler era protejată cu o uşă blindată. O scară cu aproximativ 100 de trepte ducea în jos într-un coridor subteran. La capătul acestor trepte se afla un depozit de mitraliere. Din acest coridor se ramifica un labirint întreg de tuneluri către încăperile lui Hitler, mobilate foarte confortabil. Dedesubt se aflau mari depozite de alimente pentru cazul în care cartierul general ar fi fost nevoit, din motive de război, să se mute în buncăr pe o perioadă mai lungă. Din acest motiv, buncărul a fost extins considerabil la începutul anului 1945. S-au adăugat de asemenea noi dormitoare.

în caz de alarmă antiaeriană, întreaga zonă din jurul Obersalzbergului era învăluită în ceaţă artificială. O unitate specială fusese răspândită în acest scop în grupuri mici pe munţii din jurul castelului; rolul ei era să elibereze din butelii un gaz lăptos. Numeroasele baterii de apărare antiaeriană care înconjurau Obersalzbergul erau pregătite de luptă. Batalionul SS din cazarma aflată cam la 500 de metri distanţă de castel asigura întărirea pazei din perimetrul si din jurul castelului.

în timpul alarmei antiaeriene, Hitler rămânea pe terasă în cercul aghiotanţilor săi si se asigura că întregul Obersalzberg era bine învăluit în ceaţă. Dacă vântul risipea pe undeva ceaţa, Hitler se înfuria si ordona deschiderea altor butelii.

fllarmă antiaeriană în Obersalzberg 225

O alarmă antiaeriană dura în general între o oră si jumătate si două ore. Nici măcar o bombă n-a lovit vreodată regiunea de la Obersalzberg.[240] Avioanele americane si britanice bombardau în special oraşul Miinchen. In

timpul atacurilor, care aduceau populaţiei nenumărate suferinţe, Hitler se îngrijora în special de vila Evei Braun, de palatele din Konigsplatz ale partidului naţional-socialist si de localul Osteria Bavaria, unde obişnuise să mănânce pe vremuri când se afla în Miinchen.

Atunci când locuinţa sa din Prinzregentenplatz a fost uşor avariată de undele de şoc ale unui bombardament, Hitler a declarat cu mândrie: „Acum am rămas şi eu fără casă din cauza bombardamentelor."

Eva Braun se enerva din cauza alarmelor antiaeriene pentru că nu putea să doarmă liniştită. Se plângea şi de plictiseală, căci zilele treceau monoton. L-a determinat pe Hitler să se uite ore în şir în cataloage cu servicii de porţelan si de cristal şi s-o ajute să le aleagă pentru Berghof pe cele mai frumoase. Prin ofiţerii săi, Himmler îi trimitea ei aceste cataloage, considerând-o stăpâna castelului de la Berghof. La rândul său, Himmler primea cataloagele fiindcă porţelanurile erau lucrate de deţinuţii din lagărul de concentrare de la Dachau în fabrica de porţelan,,Allach" şi în alte întreprinderi din Cehoslovacia, aflate în subordinea serviciului economic şi administrativ al conducerii SS.[241]

La comanda specială a lui Hitler si a Evei Braun, deţinuţii din lagărul de concentrare de la Dachau au fabricat lustre de porţelan şi o serie de figurine de porţelan ce-i reprezentau pe Frederic al II-lea călare si pe soldaţii şi generalii săi din toate armele, în uniformele din perioada Războiului de Şapte Ani.

Pentru a mai anima puţin viaţa de la castel, Eva Braun 1-a convins pe Hitler, în aprilie 1944, să-1 invite în Obersalzberg pe binecunoscutul magician Schreiber din Berlin. Schreiber a

240 Berghof si clădirile administrative din jur au fost distruse la 25.4.1945 în timpul unui atac al bombardierelor britanice.

241 Manufactura de porţelan „Allach" GmbH, cu sediul la Dachau, era în proporţie de 100% o filială a holdingului Deutsche ^irtschaftsbetriebe GmbH, proprietate a SS.

venit cu soţia sa, care-1 asista în timpul spectacolelor. Cei doi au fost cazaţi în vila lui Bormann. La masa de prânz si la cină erau invitaţii lui Hitler la castel, unde soseau împreună cu Bormann si cu soţia acestuia. Schreiber le-a prezentat lui Hitler si anturajului său spectacole de magie seară de seară, timp

de două săptămâni. Aveau loc în aceeaşi sală mare în care Hitler obişnuise înainte să ţină consfătuirile militare, începeau cu regularitate după discuţiile din timpul ceaiului de seară. Din public făceau parte Hitler, Eva Braun, mama acesteia, sora ei, Gretl, prietena Evei Braun, doamna Schneider, doamna ei de companie, domnişoara Kastrup, Bormann, Morell şi Brandt cu soţiile, Hewel, Otto Dietrich, Lorenz, secretarele şi aghiotanţii lui Hitler. Hitler lua loc în rândul din faţă. La dreapta şi la stânga lui şedeau Eva Braun şi mama acesteia. Tot în rândul din faţă îşi aveau locurile si Bormann şi Otto Dietrich. Ceilalţi şedeau în spatele lor.

Pe muzică de dans (Bormann şi Eva Braun erau cei care alegeau de fiecare dată discurile), Schreiber mânuia porumbei care se dizolvau în aer sau făcea să dispară tot felul de obiecte ale celor prezenţi. Sala se umplea de hohote de râs când dispărea ceasul de buzunar din aur al lui Bormann sau ceasul-brăţară împodobit cu diamante al Evei Braun, un dar de la Hitler. Hitler se înviora vizibil când asista la trucurile lui Schreiber. Râdea si aplauda mult. A remarcat faţă de Schreiber, glumind, cât de Dine ar fi fost dacă în felul acesta ar fi putut să facă să „dispară" şi armatele ruseşti.

In primăvara anului 1944, pierderile suferite de trupele germane pe Frontul de Est au ajuns la dimensiuni înspăimântătoare.

Pământul rusesc era îmbibat de sângele soldaţilor nemţi, iar mormintele acestora nici nu mai puteau fi numărate. Trenurile aduceau zilnic în Germania zeci de mii de răniţi, iar spitalele erau supraaglomerate. Tot mai mulţi soldaţi mutilaţi, în cârje :;au orbi, populau străzile oraşelor şi satelor germane.

Dimensiunile pierderilor nu erau însă făcute publice. Rapoartele *de* front ale înaltului Comandament vorbeau despre o retragere planificată a Frontului de Est şi despre pierderi colosale de partea asă. Propriile victime erau prezentate drept nesemnificative.

Trucuri de magician pentru Hitler

Opinia publică germană nu ştia nici câte sute de mii de soldaţi si ofiţeri germani ajunseseră prizonieri la ruşi. Pentru a contrabalansa uriaşele pierderi umane suferite în lupta împotriva ruşilor, sute de mii de oameni consideraţi până atunci de importanţă vitală pentru producţie au fost înregimentaţi în cadrul mobilizării totale decretate după înfrângerea de la Stalingrad - chiar şi copii de 16 si 17 ani.[242] Ei au fost comasaţi în divizii noi şi trimişi pe Frontul de Est. Resturile diviziilor decimate acolo au fost mutate din Rusia în Franţa, Belgia sau

Olanda, pentru a fi completate şi reînarmate. Prin urmare, în ţările occidentale ocupate de Germania, era staţionat în permanenţă un anumit număr de unităţi germane - care în fond nu mai erau decât resturile jalnice ale diviziilor învinse în Rusia, însă nici aceste rezerve nu mai reuşeau să umple golurile tot mai mari de pe Frontul de Est. Din acest motiv, au fost trimişi în linia întâi si membrii personalului de la sol al aviaţiei militare. Ei au alcătuit aşa-numitele divizii de front ale aviaţiei militare, încorporate în armata de uscat.[243] După pierderile de

[242] Ministrul propagandei, Joseph Goebbels, a anunţat la 18.2.1943 declanşarea „războiului total", care pregătea societatea civilă a Reichului, printr-o serie de modificări radicale, pentru un război necondiţionat, în cadrul asa-numitelor acţiuni de selectare au fost mobilizaţi mai ales bărbaţii mai în vârstă din ramurile neproductive. Cei născuţi în 1926 si 1927 au fost înregimentaţi la început ca ajutoare în apărarea antiaeriană, apoi în diviziile de grenadieri sau în unităţile „Volkssturm" (organizaţie militară înfiinţată la ordinul lui Hitler în 1944 si gândită ca sprijin pentru armată în apărarea teritoriului naţional; a cuprins toţi bărbaţii între şaisprezece şi şaizeci de ani, apţi de luptă şi neînrolaţi în armată; se afla în subordinea lui Himmler - n.tr.). Până în iulie 1944, armata a fost completată cu 600.000 de oameni.

[243] Hitler a ordonat, la sfârşitul verii lui 1942, ca circa 200.000 de soldaţi ai aviaţiei militare, chipurile supradimensionată din punctul de vedere al personalului, să fie trimişi în armată. Goring a eludat acest ordin, alcătuind într-un timp scurt diviziile de front ale aviaţiei militare. Aceste trupe lipsite de experienţă în luptele de teren au suferit pierderi foarte mari. Dintre cele 21 de divizii câte fuseseră iniţial, în martie 1945 nu mai existau decât cinci.

e Frontul de Est şi din cauza lipsei de rezerve, unităţile Waffen *S,* alcătuite până în acel moment din voluntari, au fost :ompletate tot cu forţe ale aviaţiei si marinei militare, însă în :iuda tuturor acestor măsuri, armata rusă continua să împingă :rupele germane tot mai mult spre vest.

După înfrângerea gravă suferită de nemţi în toamna si iarna 943/44 în Ucraina, Hitler si-a pus toate speranţele în primăvară. declarat că drumurile impracticabile vor stopa ofensiva ruşilor i le vor asigura germanilor pauza necesară regrupării forţelor i organizării apărării, însă calculul lui Hitler si al înaltului

omandament german s-a dovedit a fi eronat, încă de la
:nceputul lui martie 1944, când vremea de primăvară şi topirea
ăpezilor de abia începuseră, trupele ruseşti au pornit la sud
e Şepetovka si pe Ingul o nouă ofensivă puternică şi au spart
n câteva zile poziţiile germane pe lăţimea si adâncimea
tontului.[244] Zeitzler a sosit la mijlocul lunii martie din Prusia
rientală pentru a-i prezenta lui Hitler un raport special.

După mutarea cartierului general de la „Wolfschanze" la ,6tzen, Zeitzler rămăsese împreună cu statul său major în rusia Orientală şi venea de regulă doar o dată pe săptămână

Berghof. în celelalte zile, era înlocuit la consfătuirile militare
le lui Hitler de colonelul Brandt de la Marele Stat Major, din
epartamentul operaţional al înaltului Comandament al
Armatei de Uscat. La consfătuirea specială dedicată raportului
ii Zeitzler au participat Keitel, Jodl, Korten, Brandt, Schmundt,
ewel si Gunsche. Hitler a întârziat. I-a salutat apoi cu o
xpresie întunecată pe cei prezenţi si a luat loc la masa pe care
râu întinse hărţile operaţionale ale Frontului de Est. Ceilalţi
tăteau de ambele laturi ale mesei.

Zeitzler şi-a început prezentarea. A relatat că germanii ierduseră, pe parcursul ofensivei ruseşti din Ucraina de Sud, ocalităţile Cherson, Uman, Berislav şi o serie de alte oraşe, iteza înaintării ruşilor spre vest şi drumurile pline de noroi,

explicat Zeitzler, făceau imposibilă menţinerea frontului în

[244] Ofensiva împotriva armatelor l si 4 ale Grupului de Armate LSud" din Ucraina de Vest a deschis la 4.3.1944 Frontul l Ucrainean.

toate poziţiile. Zeitzler a indicat pe hartă mai multe puncte în care diviziile germane fuseseră înconjurate sau deja distruse de trupele ruseşti. A menţionat cu această ocazie si Armata 6, formată în locul Armatei „Paulus" decimate la Stalingrad.[245]

Hitler şi-a trecut mâna tremurândă peste hartă. A măsurat cu un deget lăţimea spargerii frontului si a spus: „Armata 6 este nenorocirea noastră. N-ar fi trebuit să dau noii armate numărul celei învinse la Stalingrad. Acest număr îmi aduce ghinion."

Hitler a continuat, tot mai agitat, să spună că nu înţelegea de ce ruşii

puteau înainta pe drumurile desfundate, în timp ce germanii se înecau în noroaie. A strigat plin de furie: „Generalii mei au uitat cum să dea ordine, de aici ni se trage! Ar trebui să înveţe de la ruşi cum se dau ordinele!"

Zeitzler a vrut să dea o replică, dar s-a stăpânit la timp.

A respirat adânc de mai multe ori. Pentru prima dată de când începuse războiul, Hitler a exprimat ideea că generalii germani trebuiau să înveţe de la cei ruşi cum să dea ordine, în perioada următoare avea să repete de mai multe ori în timpul consfătuirilor că generalii germani ar fi avut ce învăţa de la cei ruşi.

Zeitzler şi-a continuat raportul si şi-a exprimat temerea că Grupul de Armate „Sud" ar putea fi izolat în această situaţie de Grupul de Armate „Centru". De aceea, a explicat Zeitzler, înaltul Comandament al Grupului de Armate „Sud" propunea să se renunţe la Crimeea, ceea ce ar fi făcut posibile deplasarea frontului dincolo de Bug şi ocuparea de noi poziţii.

Hitler a sărit în picioare şi a strigat: „M-am săturat să mai ascult propunerile acestor domni despre o retragere din motive operaţionale! Ăştia nu fac decât să vorbească despre o rectificare a frontului, dar se retrag ei înşişi tot mai mult! Au uitat cu totul să privească înainte!" întorcându-se către Schmundt, a continuat:

[245] Armata 6 fusese refăcută la 6.3.1943 din contingentele de armată „Hollidt" din sudul Rusiei si suferise pierderi grele în primăvara lui 1944, în timpul retragerii de pe Nipru spre Nistru, în august 1944, în timpul ofensivei împotriva Grupului de Armate „Ucraina de Sud" 'n regiunea Chisinău, Armata 6 a fost din nou încercuită si finalmente distrusă.

jăsiţi-mi în sfârşit nişte generali în stare să rectifice frontul în mp ce înaintează!"

Hitler a tăcut, îşi scărpina cu mişcări nervoase ceafa până la inge, îşi rodea unghiile şi îşi smulgea cu dinţii unghiile încarnate.

între timp, Gunsche a fost chemat la telefon, în grădina de irnă s-a întâlnit cu Eva Braun care se juca cu căţeluşii ei.

5pune-mi, te rog, ce avem azi: co-scu sau co-lu?" a întrebat a. Gunsche a zâmbit. Cunoştea sensul acestor prescurtări, isemnau consfătuire scurtă sau lungă. Dezbaterile militare in castel le plictiseau de moarte pe ea şi pe prietenele ei, aşa ă inventaseră aceste prescurtări pentru a arăta că aşteptau cu erăbdare sfârşitul consfătuirii. Hitler considera că prescurtările râu foarte potrivite.

La întoarcerea lui Gunsche, Hitler se liniştise puţin şi se sezase iar pe

scaun. Tocmai declara pe un ton categoric că nu e putea renunţa sub nicio formă la Crimeea. Keitel dădea din ap aprobator, spunând: „Da, *mein Fiihrer*\ Aveţi întru totul reptate! Dacă renunţăm la Crimeea, turcii ne vor abandona mediat!"

După ce au fost strânse de pe masă hărţile Frontului de Est, odl si-a întins hărţile lui şi a început să prezinte situaţia de pe teatrele de război secundare", cum era numit Frontul de Vest a cartierul general al lui Hitler. Aici intrau Franţa, Italia, glanda, Belgia, Danemarca, Norvegia si ţările din Balcani, odl era incomparabil mai bine dispus decât Zeitzler. Relata ;âmbind despre acţiunile de luptă desfăşutare împotriva trupelor inglo-americane din Italia.

Arătând pe hartă, spunea: „în acest loc, *mein Fiihrer, a* fost istrus un avanpost american. Iar aici, americanii au reuşit să înainteze 500 de metri."

Hitler zâmbea. Aşa ceva îi plăcea. Trupele anglo-americane :are debarcaseră în Sicilia la 10 iulie 1943, deci cu mai bine e opt luni în urmă, nu obţinuseră până în acel moment niciun ;ucces hotărâtor, şi asta cu toate că forţele germane care li se ^puneau erau destul de slabe. Trupele anglo-americane înaintau netru cu metru, cu mare efort, si se împotmoleau la fiecare >as. Niciunităţile debarcate pe coasta de vest a Italiei, la sud

fiprilie 1944: Teatrele de război secundare

de Roma, în spatele frontului german, nu înregistraseră până în acel moment victoriile aşteptate. Frontul german din Montalbano de la mănăstirea Monte Cassino nu putea fi spart.[245]

După cum se ştie, frontul german din Apenini, de la nord de Florenţa, a rămas neclintit si în lunile următoare ale iernii anului 1944/45. De abia după ce Germania a capitulat în mai 1945, anglo-americanii au izbutit să ocupe întreaga Italie, lucru care nu le reuşise timp de doi ani.

Alături de trupele anglo-americane debarcate în Italia se afla şi armata generalului polonez Anders.[247] Hitler era de părere că această trupă de mercenari era plătită de englezi.

Dacă i se oferea mai mult, ar fi putut trece de partea germanilor.

Dar mai bine să nu se ajungă la aşa ceva, spunea Hitler în glumă, căci dacă englezii ofereau la rândul lor si mai mult, mercenarii ar fi trecut iarăşi de partea lor.

Jodl a descris în continuare acţiunile trupelor germane împotriva partizanilor sârbi, greci, sloveni, macedoneni si albanezi din Balcani. A relatat

că zilnic erau ucişi cam 300 de partizani. Hitler s-a arătat foarte satisfăcut de această informaţie.

[246] Muntele Monte Cassino reprezenta inima „Liniei Gustav" a germanilor. Conform planurilor înaltului Comandament al Forţelor Armate, aici urma să fie stopată înaintarea aliată în Italia. Deşi plănuiau să spargă „Linia Gustav" în octombrie 1943, aliaţii au ajuns la poziţiile de apărare doar în ianuarie 1944, din cauza dificultăţilor de aprovizionare, a vremii nefavorabile si a terenului dificil, precum si din cauza unei rezistenţe germane masive. După patru bătălii la Monte Cassino, aliaţii au realizat, la 13.5.1944, o străpungere decisivă a liniilor germane; trupele germane s-au retras pe „Linia Goţilor", în timpul bătăliilor, aliaţii au pierdut 12.000 de oameni; de partea germană au fost ucişi sau răniţi, respectiv luaţi prizonieri, 20.000 de oameni.

[247] Această armată de voluntari polonezi fusese alcătuită la sfârşitul anului 1942 în Uniunea Sovietică sub comanda generalului Wladyslaw Anders. Cei iniţial 70.000 de oameni au fost detaşaţi la mijlocul anului 1942 în Irak si au luptat începând din 1943 în Africa de Nord si Italia, unde au luat parte la asaltul de la Monte Cassino. în februarie 1945, Anders a primit comanda trupelor poloneze din Vest, ale căror efective se ridicau la aproape 200.000 de oameni. Peste 80 la sută

ei au refuzat ulterior să fie repatriaţi în Polonia comunistă.

în ceea ce priveşte Franţa, Jodl a raportat că noi transporturi le divizii germane, care se refăcuseră în Franţa după luptele rele din Rusia si fuseseră completate, porniseră de acolo înspre Frontul de Est.

în încheierea consfătuirii, Hitler a făcut un scurt rezumat

situaţiei politice, vorbind exclusiv despre diferentele dintre iglo-americani si ruşi. De câtva timp era subiectul său preferat |i revenea la el la sfârşitul fiecărei consfătuiri. Citea rapoartele isecrete ale ambasadelor germane din Madrid, Lisabona, Ankara !|i Stockholm, pe care le primea de la Ribbentrop. Erau însemnate cu litera R (Ribbentrop) si aveau pe margini note ale ministrului ||de externe în legătură cu atitudinea antisovietică tot mai pronunţată manifestată de cercurile conducătoare din Anglia i>i America.

După citirea acestor rapoarte, Hitler reda extrase din buletinele Informative ale Biroului German de Presă şi ale agenţiilor străine ie presă, referitoare la relaţiile dintre anglo-americani şi ruşi.

leiesea din ele că, în cercurile de decizie din Anglia, se pomenea tot mai mult despre pericolul sovietic, având în vedere înaintarea rapidă a armatei ruse. Aceste cercuri cereau o intervenţie rapidă |fn vest a trupelor anglo-americane. Hitler lua foarte în serios icest gen de informaţii, în timpul consfătuirilor sublinia că, în bondiţiile prezente, pericolul unei intervenţii de la vest era răul bel mai mic, căci atitudinea duşmănoasă a taberei anglo-americane faţă de Rusia sovietică ar fi putut duce la o ruptură fntre aliaţi, ceea ce ar fi influenţat mersul şi finalul războiului

favoarea Germaniei.

în aprilie 1944, trupele germane au evacuat Odessa după lupte grele. Rusii au ocupat apoi Crimeea si au cucerit la aijlocul lunii mai Sevastopolul, ultima redută din peninsulă a germanilor. Acest lucru 1-a înfuriat pe Hitler în asemenea lăsură încât a fost nevoit să stea câteva zile la pat. I-a demis se Kleist şi pe Manstein din funcţiile de comandanţi supremi îi segmentului de sud al frontului, cu toate că avea o părere 3ună mai ales despre Manstein, datorită cruzimii de care acesta iăduse dovadă pe Frontul de Est.[248] După ce au ocupat Crimeea,

[248] Hitler, care-1 considera pe von Kleist, în calitate de comandant |uprem al Grupului de Armate „A", responsabil de pierderea Crime»,

Laptele din Balcani. €vacuarea Crimeii

rusii au înaintat rapid până la Nistru, 1-au traversat si au creat pe malul vestic mai multe capete de pod.

Hitler *a* avut la sfârşitul lunii mai, în timpul unei consfătuiri,

0 nouă altercaţie cu Zeitzler, când acesta i-a prezentat raportul, pe data aceasta 1-a enervat informaţia legată de faptul că rusii îşi reluaseră atacurile în spaţiul Chisinău-Iasi, împingând frontul german mai departe spre vest. Hitler s-a înfuriat îngrozitor.

A strigat la Zeitzler, spunând că nicio retragere nu era permisă în acest segment si că nu se putea renunţa la niciun metru de teren. Obosit de criza de nervi, a continuat cu o voce slabă:

„De acolo drumul duce direct la Ploieşti. Dacă pierdem petrolul românesc, am pierdut definitiv războiul. Atunci totul s-a sfârşit."

în zilele următoare, Hitler a fost din ce în ce mai agitat, în cele din urmă i-a ordonat lui Zeitzler, care rămăsese tot timpul la cartierul general, să plece pe

segmentul de front în cauză şi să inspecteze personal situaţia de acolo. I-a spus: „Faceţi un efort, pentru Dumnezeu, şi stabilizaţi situaţia de acolo, în aşa fel încât să nu mai avem surprize."

Zeitzler a plecat în primele zile din iunie, dimineaţa devreme, la Statul Major al Grupului de Armate „Sud", în aceeaşi zi, i-a telefonat lui Hitler după masa de prânz. Legătura era foarte proastă; până în Obersalzberg erau 1.500 de kilometri. Hitler nu a înţeles aproape nimic, în cele din urmă a cârâit în receptor, complet epuizat şi cu o voce răguşită: „Rezistaţi cu orice preţ!

Rezistaţi cu orice preţ!"

Giinsche i-a luat receptorul din mâna tremurândă. Hitler a suferit o criză de slăbiciune din cauza agitaţiei. A părăsit sala clătinându-se. Morell a fost chemat imediat, iar Linge 1-a ajutat să pregătească seringile. Hitler a ieşit din dormitor, fără haină, obosit şi încovoiat, cu pungi mari sub ochi. „Domnule profesor",

1 s-a adresat lui Morell cu o voce obosită, „cred că nu suport clima de munte. Inima nu mai rezistă."

'-a demis pe feldmaresal la 30.3.1944. în aceeaşi zi a fost demis si teldmaresalul von Manstein din funcţia de şef al Grupului de Armate »Sud", din cauza unor neînţelegeri avute cu Hitler în privinţa unor Probleme legate de conducerea militară.

S-a trântit epuizat pe canapea si a continuat: „Vă rog să-mi ascultaţi în orice caz inima." Morell a răspuns că avea să aducă jimediat un aparat pentru cardiogramă. Pe masă erau pregătite îatru seringi, iar Hitler şi-a dezgolit braţul pentru injecţie.

Zeitzler s-a întors a doua zi de pe front. De la aerodromul Salzburg a plecat imediat, obosit si neras cum era, la Berghof.

)upă ce hărţile operaţionale au fost întinse pe masa din marea bală, a început să expună rezultatele vizitei sale pe segmentul de pud al frontului, în introducere a asigurat că înaltul Comandament îl Grupului de Armate „Sud" făcea toate eforturile pentru a lenţine poziţiile. Apoi a început să vorbească despre impresiile personale de pe front si a declarat că i se părea raţional ca linia frontului să fie retrasă, în scopul rectificării, pe poziţiile jîn care fusese străpunsă

de ruşi.

Hitler a sărit în picioare si a strigat că Zeitzler se lăsase dus ie nas de generali si că el, Hitler, avea de mult impresia că îeitzler lucra cu ei. Zeitzler a vrut să răspundă, dar Hitler 1-a copleşit în continuare cu reproşuri vehemente: „Zeitzler, n-ai făcut nicio treabă!" .

Zeitzler s-a înroşit ca racul, a început să gâfâie şi dintr-odată -a prăbuşit peste masa cu hărţi. Giinsche si aghiotantul lui îeitzler; colonelul de stat major Smend, i-au descheiat haina le uniformă si 1-au aşezat într-un fotoliu, între timp sosise şi lorell. Acesta a constatat un atac cerebral, iar Zeitzler a fost (transportat imediat la spitalul din Berchtesgaden:

Zguduit de cele întâmplate, Smend i-a spus lui Giinsche că ihrerul fusese nedrept cu Zeitzler. Acesta nu precupeţise niciun îfort si făcuse totul pentru ca frontul să fie menţinut.

Şeful departamentului operaţional al Marelui Stat Major, generalul Heusinger, a preluat în locul lui Zeitzler postul de şef al Statului Major.[249]

[249] Zeitzler a suferit atacul cerebral la 9.6.1944. Heusinger a ocupat jfuncţia din 10.6 până în 21.7.1944, după care cu problemele Marelui >tat Major a fost însărcinat Guderian.

9 iunis 1944: Zeitzler *suferă* un atac

La Berghof a avut loc, în aceste zile, un eveniment care nu se potrivea deloc cu războiul si ororile lui. In mai 1944 s-a celebrat la castel, cu tot fastul cuvenit, căsătoria lui Gretl, sora Evei Braun, cu Gruppenfuhrerul SS Hermann Fegelein, omul de legătură al lui Himmler la „cartierul general al fuhrerului".[250] La sfârşitul anului 1943, Fegelein îi urmase în acest post lui Wolff, pe care Hitler îl trimisese în calitate de comandant suprem al SS si al poliţiei în Italia. Printre altele, Fegelein era însărcinat să-i prezinte personal lui Hitler rapoartele lui Himmler, care tratau acţiunile poliţiei, ale SS si ale Gestapoului, acţiunile punitive ale forţelor de poliţie împotriva partizanilor din Rusia, alcătuirea si starea diviziilor SS, şi relatările privind situaţia de pe Frontul de Est, trimise de unităţile SS; Hitler

verifica pe baza lor rapoartele de operaţiuni ale Marelui Stat Major. Fegelein avea în acel moment 38 de ani. înainte de război fusese şeful Şcolii Centrale de Cavalerie a SS din Miinchen. în război comandase Divizia 8 SS Cavalerie, care acţionase în 1941 împotriva partizanilor din regiunea Pripiet.

După ocuparea Poloniei, întreprinzătorul Fegelein a pus pe picioare la Varşovia o serie de ateliere în care se confecţionau costume pentru femei şi bărbaţi, mantouri de blană, pantofi, poşete şi serviete, toate din materiale jefuite. Folosea polonezi obligaţi să presteze muncă silnică. Fegelein practica un înfloritor comerţ la negru, aprovizionându-i cu aceste articole şi pe membrii statului major al lui Hitler şi pe Eva Braun.

La Berghof, Fegelein s-a împrietenit foarte repede cu Eva Braun. La dorinţa ei, Hitler 1-a primit în anturajul său şi 1-a invitat la serile de ceai din faţa şemineului, în curând a devenit omul casei la Berghof. Până atunci, Eva Braun nu mai îngăduise nimănui din statul major al lui Hitler un asemenea grad de intimitate, însă Fegelein o subjuga şi o supunea tot mai mult

[250] Căsătoria lui Hermann Fegelein cu Margarete Braun a avut loc ta 3.6.1944. Fegelein a fost avansat Gruppenfiihrer de abia la 21.7.1944.

ifluenţei sale. în discuţiile cu Hitler, Eva Braun lăuda mereu Serul viril si eleganţa lui Fegelein. Era, după cum spunea ea, „un |ărbat adevărat".[251] Nici Hitler nu putea nega acest lucru. l-a spus

ai Himmler: „Himmler, mi-ai trimis în Fegelein un om care se striveşte cu noi."

Deja după o lună de când o cunoscuse pe Eva Braun, s-a îgodit cu sora ei, Gretl, consolidându-si în acest fel poziţia în Ijreajma lui Hitler. Eva Braun si-a impus dorinţa ca această isătorie să fie celebrată fastuos la castelul Berghof.

Hitler a sărit în această zi peste consfătuirea de prânz. A Jeclarat că nu dorea să deranjeze petrecerea cu veştile rele de |e front. Acolo se duceau lupte înverşunate pentru Sevastopol.

Căsătoria a avut loc la Salzburg, iar martori au fost Himmler Bormann. De acolo, mirii au plecat la Berghof. Hitler i-a itâmpinat la intrare cu o expresie

solemnă. Purta haina cenuşie comandantului suprem al Wehrmachtului, cu însemnul de Lur al Partidului, Crucea de Fier Clasa I si decoraţia de rănit lin Primul Război Mondial, împreună cu tânăra pereche, l intrat în sala cea mare. Acolo i-a înmânat lui Gretl cadoul, o jjoşetuţă din platină. Apoi i-a condus pe tinerii căsătoriţi în îlon, unde sosiseră Eva Braun, părinţii ei, sora mai mare, lise, cel de-al doilea soţ, părinţii lui Fegelein, fratele său mai lic, ofiţerul SS Waldemar Fegelein, prietenele Evei Braun, limmler, Morell, Hoffmann, soţia lui Brandt, chirurgul lui Jitler, Below cu soţia si Giinsche.

Hitler i-a condus în sufragerie, unde era pusă masa. Fracurile uniformele domnilor, precum si rochiile de seară luxoase ale |oamnelor dădeau castelului Berghof o notă de fast deosebit. lesele erau împodobite cu aranjamente florale uriaşe si cu imânări aprinse în sfeşnice de aur, iar serviciile de masă |roveneau din dotările de protocol ale statului - de obicei se :>loseau doar la banchetele oferite de guvern.

[251] Joachimsthaler afirmă, într-un rezumat al cercetărilor sale, că litre Eva Braun si Hermann Fegelein ar fi existat raporturi sexuale.

3 iunie 1944: Căsătoria lui Fegelein 237

Ordonanţele SS, îmbrăcate cu această ocazie în jachete albe, au servit supa de creier de viţel, iar Hitler a bătut în pahar si toată lumea a tăcut. Hitler s-a ridicat si a ţinut un scurt toast.

Si-a exprimat bucuria prilejuită de căsătoria lui Fegelein cu Gretl Braun în castelul său. în calitate de şef de stat, a dat glas mai ales dorinţei ca, după voia Celui de Sus, tânăra pereche să fie binecuvântată cu cât mai mulţi urmaşi. Apoi si-a ridicat paharul si a ciocnit cu tinerii căsătoriţi. După toastul lui Hitler, ordonanţele au servit şiruri nesfârşite de mâncăruri fine, umplând mereu paharele cu şampanie şi vinuri franţuzeşti, din care existau rezerve importante în pivniţele de la Berghof.

Atmosfera de la masă era strălucitoare, iar buna dispoziţie a oaspeţilor a atins punctul culminant atunci când ordonanţele au servit pe farfurii de argint bombe de îngheţată împodobite cu figurine feminine din zahăr, îmbrăcate în robe din secolul al XVIII-lea.

După masă, s-a trecut în sala cea mare, unde fotografii lui Hoffmann 1-au pozat pe Hitler în diferite ipostaze alături de tânăra pereche si de alţi invitaţi,

întregul grup a plecat apoi într-o coloană de maşini, fără Hitler, la vila lui Bormann, pentru a continua petrecerea cu artiste şi artişti din Miinchen, invitaţi de Fegelein. Hitler nu dorea să-i vadă la castel. Mai târziu, invitaţii au ajuns la pavilionul de ceai de la Kehlstein, unde totul era pregătit pentru continuarea petrecerii. S-a petrecut cu mult antren în toate încăperile. O orchestră cânta neobosită muzică de dans. Ordonanţele serveau şampanie, lichioruri şi cele mai sofisticate bunătăţi. Eva Braun strălucea, căci Hitler nu era de faţă. Dansa, flirta si savura petrecerea mai mult decât toţi ceilalţi. Cine nu cunoştea situaţia ar fi zis că ea era fericita mireasă. Himmler si Bormann îi ţineau isonul. Nimic nu amintea sici de suferinţe si mizerie, de milioanele de morţi si de dezastrele pe care războiul le adusese atâtor popoare ale lumii.

Seara, toată lumea s-a întors, ameţită de băutură, de la Kehlstein la vila lui Bormann; Hoffmann era beat mort. Casa iui Bormann fusese transformată pentru petrecere într-un stabiliment de distracţii, cu încăperi pentru dans, pentru masă ˢau pentru relaxare. O cameră fusese amenajată ca bar, alta ca

a-? H.») 0i'!

, DOSARUL HITLER

telier foto. Instrumentiştii în fracuri albe cântau neîncetat Ingouri si foxtrot. La bar, un cvartet de jazz alcătuit din soldaţi ferea cuplete la limita obscenului din lumea demimondenă a lenei.

înspre ora 11.00 seara, Puttkamer, Below si Giinsche, jhiotanţii lui Hitler, s-au întors la Berghof pentru consfătuirea

seară. De data aceasta, raportul era prezentat de colonelul
andt, însărcinat de Hitler în acest sens, deoarece aghiotanţii
ătreceau în vila lui Bormann. Brandt a relatat despre luptele
ble mai recente de la Sevastopol si despre pierderile grele
pferite acolo de trupele combatante. Mii de soldaţi germani

căzut în acea noapte în lupta pentru Sevastopol, pe când în Jbersalzberg petrecerea era în toi.

Puttkamer, Below si Giinsche s-au întors după raportul lui randt la vila lui Bormann. Petrecerea s-a prelungit până la ele dimineţii.

Linge a aflat a doua zi de la ordonanţele care serviseră la strecere că Bormann îşi trimisese soţia la culcare încă de la ora /.00, ca să nu deranjeze, înspre dimineaţă, după ce schimbase 3uă cămăşi de seară, a cerut să fie chemată pentru a-i aduce |ta, curată, „îţi vine să crezi", au povestit ordonanţele, „că srmann şi-a sculat soţia din pat la patru dimineaţa şi i-a ordonat l-i aducă din

altă vilă, de la Pullach, lângă Miinchen, cămăşi arate? Până acolo si înapoi sunt 200 de kilometri."

Ministrul înarmării şi producţiei de război al Reichului,)eer, care pleca deseori în inspecţie la întreprinderile de hnament, era în contact permanent cu cercurile de industriaşi. |upă ce armata germană suferise pierderi atât de grele pe tontul de Est, Speer i-a spus tot timpul lui Hitler că industriaşii râu tot mai nemulţumiţi de conducerea militară. Informaţiile *ţi* Speer legate de atmosfera negativă din aceste cercuri erau i concordanţă cu rapoartele lui Himmler, al cărui SD împânzise bată ţara cu o reţea de agenţi si informatori atenţi la cea mai kică critică adusă lui Hitler. Speer 1-a sfătuit pe Hitler să-i

petrecerea din caso de pe Kehlstein

jnvite la *el pe* reprezentanţii marii industrii pentru a le insufla ^in nou curaj.

Din acest motiv, Hitler *a* invitat în Obersalzberg, la mijlocul lunii iunie 1944, cam 200 de industriaşi.[252] S-au adunat la hotelul Platterhof, ce aparţinea concernului hotelier al partidului naţional-socialist. Hitler a ţinut cu această ocazie un discurs de o oră si şi-a dat silinţa să găsească formulări cât mai convingătoare. Era vizibil neliniştit de atmosfera care domnea în cercurile industriaşilor.

Hitler le-a cerut mai ales să rămână de partea lui, deoarece un duşman înverşunat nu putea fi învins decât cu o tenacitate de nezdruncinat.

A subliniat că generalii săi, care luptau pe Frontul de Est, nu înţelegeau în totalitate importanţa pe care o avea pentru industria germană bazinul Doneţului, Ucraina sau minereurile de mangan de la Nikopol, dat fiind că-şi concentrau atenţia doar asupra chestiunilor de strategie militară.

în continuare, Hitler a atras atenţia asupra faptului că în industria de armament nu se constatau dificultăţi deosebite, în ciuda pierderii unor regiuni bogate în resurse din Rusia.

Existau încă rezerve importante de materii prime, care permiteau depăşirea unor piedici si chiar mărirea producţiei de armament.

După război, armata germană avea să fie dotată în mod strălucit cu toate

armele. Industria de armament putea conta si după război pe profituri uriaşe. Lumea întreagă va căuta calitatea victorioaselor arme germane, iar industria germană va putea livra armament în întreaga lume. Acest război avea să fie urmat de altele, a declarat Hitler.

Ungaria va lupta împotriva României, Grecia împotriva Italiei. Germanii vor decide dacă aceste ţări vor fi sau nu vor fi in război una împotriva alteia. Reconstrucţia oraşelor distruse Şi producţia de bunuri de consum vor cunoaşte un mare avânt.

Industriaşii puteau obţine preţuri mari pentru produsele lor.

[252] Această adunare convocată de Albert Speer, la care au participat Aproximativ 200 de manageri din industria de armament, a avut lop *ª 4.7.1944.

în încheiere, Hitler le-a cerut patetic marilor întreprinzători i acorde o încredere deplină si să facă totul pentru victorie.

ipa marii întorsături nu era departe.

Hitler a părăsit sala în aplauze furtunoase si strigăte entuziaste *Heil.*

*

în ziua de 6 iunie 1944, Linge 1-a trezit pe Hitler foarte teme, deoarece Jodl cerea să-i vorbească urgent la telefon.

comunicat lui Hitler că anglo-americanii invadaseră Franţa zorii zilei. După nicio jumătate de oră, Keitel si Jodl se aflau a la Berghof. Hitler i-a primit în sala cea mare. Arăta mult i bine decât de obicei.

„Care va să zică, Jodl, a început la Atlantic?" a întrebat tler imediat. „Unde anume? Ai informaţii precise?" Jodl a desfăşurat pe masa de marmură o hartă a coastei anticului şi a indicat punctele în care debarcaseră trupele JLglo-americane. „Aici, la sud de Le Havre, *mein Filhrer,* au t debarcate trupele de pe mare. Au fost deja împinse înapoi mai multe locuri, în spatele frontului german au fost lansaţi raşutisti. încă nu se poate şti cu precizie unde se concentrează.

r putem spune de acum că inamicului nu i-a reuşit un c-surpriză. Paraşutiştii erau aşteptaţi." Hitler s-a ridicat. Ochii lui aruncau scântei.

„Domnilor", a spus agitat, „mă bucur că anglo-americanii u decis în sfârşit să debarce în Franţa, şi încă acolo unde m aşteptat. Acum ştim cum stăm. Vom vedea cum vor ntinua lucrurile."

Pe baza rapoartelor si informaţiilor de la Ribbentrop, Himmler j Jodl, Hitler se aşteptase în ultimele săptămâni la o invazie ainentă în Franţa, însă nesiguranţa privitoare la data şi locul :estei invazii îl afectase foarte mult. Se sfătuise cu Jodl în :petate rânduri în legătură cu modul în care urma să fie ;partizat numărul redus al rezervelor mobile, adică al diviziilor indate, staţionate în Franţa. A declarat că, în luptele care r urma, totul va depinde de acţiunile diviziilor blindate.

iunie 1944: Reacţia la invazie

241

Acestea au fost regrupate de mai multe ori si concentrate în c^le din urmă în Normandia.

în timp ce Hitler mai discuta cu Keitel şi Jodl, s-a anunţat sosirea lui Goring. Hitler s-a grăbit să-i iasă în întâmpinare. Goring intrase deja în hol. Hitler i-a prins dreapta cu ambele mâini si a exclamat radios si emoţionat: „Goring, ai aflat? Anglo-americanii au debarcat în sfârşit azi-dimineaţă în Franţa, exact în locul în care i-am aşteptat! Si tot de acolo o să-i aruncăm iar afară!"

Keitel şi Jodl s-au apropiat de ei. Hitler i-a smuls lui Jodl harta din mâini şi a întins-o pe o măsuţă. Hitler si Goring s-au aplecat deasupra ei si au căutat punctele în care debarcaseră trupele anglo-americane. Apoi s-au sfătuit toţi patru în legătură cu măsurile ce trebuiau luate împotriva parasutistilor inamici.

Evenimentele din Franţa au pierdut însă mult din importanţă după doar câteva zile. întreaga atenţie a lui Hitler era acaparată de luptele ce se desfăşurau pe Frontul de Est, în sectorul Grupului de Armate „Centru".

Heusinger a raportat situaţia sectorului de front al Grupului de Armate „Centru" la o consfătuire militară de la mijlocul lunii iunie 1944. I-a arătat lui Hitler că datele furnizate de serviciul de informaţii şi intensificarea activităţii partizanilor indicau că ruşii pregăteau o operaţiune de anvergură pe segmentul central al frontului. Hitler a mârâit furios că el ceruse de mult ca regiunile în care se găseau partizani să fie transformate într-un desert depopulat: „Ăstia-s toţi nişte bandiţi! Duşmani ai germanilor şi bandiţi - e tot una! Trebuie exterminaţi toţi!"

A privit cu îngrijorare harta şi a spus: „Transmiteţi-i feldmareşalului Busch că trebuie să fie deosebit de vigilent. Prin grupul lui de armate trece drumul care duce direct spre Germania!

Aici nu putem da înapoi niciun singur pas!"

Pe 23 iunie, la doar câteva zile de la această discuţie, în Bielorusia a început marea contraofensivă rusească împotriva Poziţiilor Grupului de Armate „Centru".[253] Pe acest segment

[253] Operaţiunea „Bagration" acesta era numele de cod al contraofensivei împotriva Grupului de Armate „Centru" a început la 22.6.1944, exact la trei ani după atacul german asupra Uniunii Sovietice. Până pe 8.7.1944, când operaţiunea a luat sfârşit, trupele Armatei Roşii au nimicit 28 de divizii germane cu 350.000 de oameni.

S de front, ruşii nu întreprinseseră de mai multe luni niciun atac imai important. In regiunea Vitebsk-Orsa-Moghilev, germanii Indicaseră între timp un sistem de fortificaţii succesive, pe care-1 |numiseră „Vaterlandslinie" („Linia patriei").[254]

Heusinger anunţase însă deja la consfătuirea din 25 iunie |că rusii străpunseseră frontul în adâncime la sud-vest si sud de iVitebsk, că atacau puternic pe întreg sectorul de front al Grupului Ide Armate „Centru" si că străpunseseră deja în câteva locuri.

|Heusinger a subliniat în special efectele devastatoare ale focului Idezlănţuit de artileria rusă.

Hitler aproape că s-a prăbuşit peste masă, gemând: „Cum |s-a putut întâmpla aşa ceva? Doar acolo se află diviziile noastre Icele mai bune! Unde este Divizia «Feldherrnhalle»? Unde este fjDivizia 12 Infanterie?"

Heusinger a răspuns abătut că nu exista încă o imagine clară cu privire la situaţia Diviziei „Feldherrnhalle" şi a celorlalte mitălţi. Toate centrele de comandă ale Grupului de Armate LCentru" îşi schimbaseră poziţia, iar legăturile armatelor cu Icorpurile şi ale corpurilor cu diviziile erau foarte proaste.

în zilele următoare, imaginea catastrofală oferită de Grupul ie Armate „Centru" a devenit evidentă. Heusinger a relatat că /itebsk si Orsa, iar ulterior şi Moghilev şi Bobruisk fuseseră abandonate. In sectorul Grupului de Armate

„Centru" frontul jfusese spart pe o lăţime de aproape 300 de kilometri. Rusii izolaseră şi încercuiseră unităţi germane mari.

Hitler a ordonat ca frontul să fie menţinut cu orice preţ. La ardinul lui, au fost aruncate în luptă în acel loc divizii de pe sectoare ie front mai liniştite, precum şi toate unităţile combatante ale irmatei de rezervă. Insă si aceste întăriri au fost nimicite literalmente de loviturile puternice ale ruşilor. Grupul de Armate

[254] Este vorba despre un sistem de apărare german care consta în asa-numitele „locuri fixe", de obicei oraşe mai mari. Trupele staţionate aici trebuiau să se lase încercuite pentru a lega de acele locuri forţe bat mai mari ale inamicului. Această „tactică a spărgătorului de valuri" sra condamnată să eşueze, având în vedere raportul de forte existent, bi limita considerabil posibilităţile de operare oricum reduse, în sursele germane, acest sistem este denumit si „Linia Nipru".

25 iunie 1944: Străpungerea Frontului de €st

Centru" a suferit pierderi enorme. Zeci de mii de soldaţi si ofiţeri au fost luaţi prizonieri. Tancurile ruseşti se apropiau cu viteză ameninţătoare de graniţele Prusiei Orientale. Acestea erau informaţiile despre situaţia de pe Frontul de Est pe care Heusinger le-a prezentat în aceste zile la consfătuirile militare ale lui Hitler.

Hitler şedea la masă, complet apatic, cu privirile aţintite asupra hărţii Frontului de Est. Agitaţia din ultimele zile, când asistase la spargerea sectorului central al frontului, îi provocase din nou crampe stomacale. Din când în când, se chircea cu fata schimonosită de durere. Apoi se ridica din nou si măsura cu mâinile tremurânde distanţa pe care unităţile de avangardă ale armatei ruseşti o mai aveau de parcurs până la graniţa Prusiei Orientale. Cu un creion albastru, desena pe hartă săgeţi care loveau flancurile unităţilor ruseşti ce înaintau. Deodată a aruncat priviri sălbatice în jur, a sărit din fotoliu, a aruncat creionul pe masă si a strigat: „Trădare! Trădare!"

Iulie 1944: întoarcerea la „UUolfschanze"

Capitolul 12

Având în vedere situaţia critică de pe Frontul de Est, Heusinger Schmundt 1-au rugat de mai multe ori pe Hitler să-si mute irtierul general din nou în Prusia Orientală, pentru a putea ^nduce operaţiunile de acolo, însă Hitler s-a opus. A declarat j se va întoarce la „Wolfschanze" doar atunci când se va naliza reamenajarea buncărului său. De abia după ce i s-au "atât fotografii ale asa-numitului buncăr pentru oaspeţi, nalizat, unde putea fi cazat temporar, s-a decis să se mute n Obersalzberg din nou la Rastenburg. La ordinul său, la ceputul lunii iulie 1944, cartierul general a fost mutat acolo.[255]

Eva Braun a vrut să-1 convingă pe Hitler să rămână la îrghof. Se temea că i s-ar putea întâmpla ceva. Hitler a încercat

0 consoleze: „Nu va dura mult, fetiţo. Mă întorc în curând." Hitler si întregul cartier general au decolat cu mai multe

âoane de pe aerodromul din Salzburg către Prusia Orientală.

In cele cinci luni de când nu mai fusese acolo, din februarie ină în iunie 1944, „Wolfschanze" suferise modificări serioase, chile buncăre fuseseră dotate cu un acoperiş din beton armat os de şapte metri, iar cele nou-construite se ridicau în pădure emenea unor piramide egiptene. Hitler a fost cazat la început

buncărul pentru oaspeţi, bine camuflat. Primul lucru pe care

1 făcut la sosire a fost să viziteze buncărul fuhrerului. Lucrările ; exterior pentru consolidarea construcţiei fuseseră deja

[255] Hitler a sosit cu statul său major la „Wolfschanze" pe 9.7.1944-

(Nimicirea Grupului de flrmate „Centru"

încheiate, în momentul acela, muncitorii Organizaţiei Todt erau ocupaţi cu amenajarea interiorului.

Interiorul buncărului era un labirint. De la intrare se putea ajunge în primul coridor care dădea în spaţiile de locuit doar prin două asa-numite ecluze. Acestea trebuie imaginate ca fiind două spaţii intermediare, despărţite unul de altul si fiecare de coridor prin uşi blindate. In aceste încăperi făceau de gardă

SS-istii din garda de corp a lui Hitler. în primul coridor se aflau dormitoarele secretarelor - domnişoara Wolf, domnişoara Schroeder, doamna Junge si doamna Christian.

Doamna Christian., fostă domnişoară Daranowski, se căsătorise la sfârşitul anului 1942 cu colonelul Christian, de la Marele Stat Major al înaltului Comandament al Forţelor Armate.

Era o persoană plină de temperament, care iradia bucurie de viaţă. Energia ei neobosită îi plăcea mult lui Hitler. îi îndeplinea toate dorinţele. Cât de mare era influenţa pe care o avea asupra lui se vedea şi din faptul că-1 avansase pe soţul ei, colonelul Christian, în gradul de general-maior si-1 numise şef al statului major al conducerii aviaţiei militare.

Din primul coridor se trecea în altul, întortocheat, care ducea spre spaţiul în care se aflau încăperile aghiotanţilor, ale lui Morell, Linge şi ale ordonanţelor. De aici, nişte coridoare în zigzag duceau la dormitorul şi camera de lucru a lui Hitler. Sufrageria lui Hitler şi depozitul se aflau de asemenea în buncăr, în dormitorul său intrau tuburile prin care putea fi introdus oxigen.

Acesta provenea din butelii îngropate în pământ în afara buncărului, deoarece Hitler se temea că ar putea exploda.

Conţinutul buteliilor de oxigen era controlat de un laborator din Lotzen, fiindcă Hitler se temea că acestea ar fi putut conţine gaze toxice amestecate cu oxigen.

în timpul vizitării buncărului, Hitler a ordonat ca intrarea sa fie protejată cu un zid gros din beton, iar între zid şi buncăr să fie instalate mitraliere, în eventualitatea că ar fi avut loc un atac al parasutistilor ruşi. A mai ordonat ca pe acoperişul buncărului să fie instalate cuiburi de mitraliere care să apere drumurile de acces. Hitler devenise vizibil mai înspăimântat.

La ordinul său, în faţa buncărului pentru oaspeţi în care era cazat temporar, fuseseră săpate şanţuri si instalate mitraliere.

Lui Linge i-a ordonat: „Roagă-1 pe Speer să ne trimită noile itraliere cu care au fost dotate trupele. O să-mi iau si eu o armă." Linge i-a aruncat o privire mirată, de parcă ar fi vrut să pună că nu avea nevoie de armă, căci SS-istii îşi apărau hrerul. Observând privirea lui Linge, Hitler a declarat pe un n teatral, ce-i era caracteristic: „Să nu crezi că mă las omorât ici în buncăr. Dacă va fi nevoie, voi pune mâna pe armă si voi upta. Ai grijă ca

ordonanţele să exerseze să tragă ca lumea." Chiar în ziua sosirii lui Hitler la „Wolfschanze" a avut loc o onsfătuire militară cu cei care participau de obicei. Heusinger prezentat situaţia din segmentul central al Frontului de Est.

Hitler şedea la masă, încovoiat. Mâna stângă îi tremura si târna moale în jos. Cu dreapta trecea nervos peste harta întinsă >e masă. Heusinger a raportat că fuseseră concentrate forte mportante din diviziile de pe alte segmente de front si că se fectuaseră contraatacuri persistente, însă toate acestea nu eusiseră să oprească înaintarea ruşilor în sectorul Grupului "e Armate „Centru". Oraşul Minsk căzuse. Ruşii traversaseră erezina în front larg. Trupele lor de recunoaştere înaintau ătre Vilnius si Grodno, precum si la sud, în direcţia Baranovici Brest-Litowsk. Heusinger a adăugat cu voce joasă că probabil iu vor reuşi să-i oprească pe ruşi la graniţele Prusiei Orientale, ntr-adevăr, săgeţile roşii groase trasate pe hărţile operaţionale irătau că vârfurile de atac ale ruşilor se apropiau de Prusia rientală. Cartierul Statului Major al Grupului de Armate Centru" se afla deja în Prusia Orientală, pe teritoriu german.

Comandantul suprem al grupului de armate, feldmaresalul îusch, fusese demis de Hitler pe motiv de „imobilism" şi înlocuit u general-colonelul Reinhardt, care comandase până în acel noment Armata 3 din cadrul grupului de armate.[256]

[255] Feldmaresalul Ernst Busch a fost îndepărtat la 28.6.1944 din ostul de comandant suprem al Grupului de Armate „Centru" si nlocuit în primă instanţă cu feldmaresalul Walter Model, în august 944, general-colonelul Georg-Hans Reinhardt 1-a înlocuit pe Model, ie care Hitler îl numise comandant al Grupului de Armate „B", ce >pera în Vest.

gO iulie 1944: fltentatul 247

în ciuda situaţiei catastrofale de pe segmentul central al frontului, Hitler s-a întors a doua zi, pe neaşteptate, din Prusia Orientală în Obersalzberg împreună cu întregul său stat major.

A declarat că se simţea epuizat, că în Prusia Orientală era caniculă si că nu suporta clima de acolo. Nu cu mult timp în urmă declarase la Berghof că nu suporta clima de munte din Obersalzberg. Acum nu-i convenea vremea din Prusia Orientală.

La ordinul lui Hitler, Heusinger a rămas la „Wolfschanze".

După doar câteva zile însă, a sosit la Berghof si 1-a implorat pe Hitler să se întoarcă la „Wolfschanze", căci situaţia gravă de la graniţa Prusiei Orientale făcea ca prezenţa sa acolo să fie absolut necesară pentru ca deciziile să se poată lua rapid.

Hitler a cedat rugăminţilor lui Heusinger si s-a întors la 10 iulie în Prusia Orientală.[257] Deoarece buncărul fiihrerului nu fusese încă finalizat, consfătuirile aveau loc într-o baracă aflată la 50 de metri distanţă de buncărul pentru oaspeţi în care locuia Hitler. Baraca era acoperită cu un strat de beton de numai şaizeci de centimetri. La câteva zile de la întoarcerea sa la „Wolfschanze", pe 20 iulie, în timpul unei consfătuiri, a avut loc un atentat asupra lui Hitler.

în acea zi, Hitler a părăsit buncărul pentru oaspeţi înspre ora 1.00 la prânz, pentru a se duce la consfătuire. Era foarte cald. Toate ferestrele depozitului, situat în stânga intrării, erau larg deschise. La începutul consfătuirii, în afară de Hitler se mai aflau acolo: Jodl, Korten, Heusinger, Warlimont, Fegelein, Scherff, Bodenschatz, Voss, Brandt, Schmundt, Giinsche, Puttkamer, Borgmann, Below, aghiotantul lui Keitel, John von Freyend, colaboratorii lui Jodl, Waizenegger, Biichs si Assmann, precum si ambasadorul Sonnleithner din statul major al lui Ribbentrop, care-1 înlocuia în această zi pe Hewel.[258]

Consfătuirea a început cu raportul lui Heusinger privind situaţia de pe Frontul de Est. Pe segmentul central, se prezenta ᶜam în felul următor: Vitebsk, Orsa, Moghilev, Bobruisk si Minsk

[257] Hitler a sosit din nou la „Wolfschanze" de abia pe 16.7.1944.

[258] Mai erau prezenţi cei doi stenografi, Heinz Buchholz si Heinrich Berger.

ijunseseră acum mult în spatele frontului rusesc. Capitala ituaniană Vilnius fusese abandonată de nemţi cu câteva zile nainte. Vârfurile diviziilor blindate ruseşti se apropiau de iaulai si Elgava. Frontul german nu mai putea fi refăcut. Fusese part în prea multe locuri. Trupele ruseşti se aflau deja la graniţa rusiei Orientale, iar cu câteva zile înainte de această onsfătuire începuse o ofensivă puternică a ruşilor împotriva rupului de Armate „Ucraina de Nord".

Heusinger si-a început raportul cu informaţia conform căreia oua ofensivă

se desfăşura pe o lăţime a frontului de proximativ 200 de kilometri. Rusii reuşiseră să pătrundă adânc *n* poziţiile de apărare germane si să străpungă la est de Lvov Poziţia Prinţul Eugen"[259] în toată adâncimea ei. „Se dau lupte jele pe drumurile de acces către Lvov", a raportat Heusinger.

în acel moment a sosit Keitel, însoţit de Buhle şi de colonelul de stat major von Stauffenberg.

Stauffenberg era şeful statului major al comandantului uprem al armatei de rezervă, general-colonelul Fromm. Era staţionat pe strada Bendler din Berlin, unde se afla statul major l lui Fromm. Venea la cartierul general doar atunci când trebuia ă raporteze despre starea armatei de rezervă; Stauffenberg uptase înainte în armata lui Rommel pe frontul din Africa, unde ierduse braţul stâng, un ochi si trei degete de la mâna dreaptă. Heusinger şi-a continuat raportul. Hitler se aplecase mult easupra mesei pentru a studia harta Frontului de Est. După :um s-a dovedit ulterior, când a intrat, Stauffenberg şi-a plasat servieta, în care se afla o bombă cu ceas, sub masa cu hărţile operaţionale. Apoi a ieşit din nou, chipurile pentru a da un telefon. Pe atunci, participanţii la consfătuire puteau să intre necontrolaţi cu servietele în sală şi să iasă în camerele de alături oricând doreau.

[259] Este vorba despre un sistem de apărare succesivă din zona Armatei l Blindate a Grupului de Armate „Ucraina de Nord'j Numeroase locuri precum Lvov, Brodai si Stanislav fuseseră consolidate pentru a fi utilizate ca puncte de apărare solide, capabile să oprească o ofensivă sovietică.

Rănile lui Hitler

Heusinger încă nu-şi încheiase raportul când în depozit a avut loc o explozie puternică. Giinsche şi John von Freyend, care se sprijineau de pervazul ferestrei, au fost loviţi de unda de soc si aruncaţi afară. Când si-a revenit, Giinsche a văzut nori groşi de fum ieşind pe ferestrele depozitului, iar dinăuntru a auzit gemete. A alergat la intrare. Câţiva SS-işti din garda de corp a lui Hitler, care fuseseră de serviciu, alergau si ei către baracă, în uşă, Giinsche s-a lovit de

două persoane care se clătinau, înnegrite de fum, încercând să iasă din clădire sprijinindu-se una de alta. Erau Hitler şi Keitel. Hainele le atârnau în zdrenţe, părul lui Hitler era răvăşit şi pârlit. Pe faţa înnegrită îi apăruseră pete roşii. Giinsche 1-a sprijinit pe Hitler de umărul stâng, exclamând: „Slavă Domnului, *mein Fiihrer,* că sunteţi în viaţă!"

Keitel şi Giinsche 1-au susţinut pe Hitler de ambele părţi si 1-au dus la buncărul lui. Hitler îşi pierduse vocea aproape complet.

Cârâia, luptându-se să respire: „Ce... ce a fost asta...?"

Keitel şi Giinsche 1-au aşezat într-un fotoliu din sufragerie.

Hitler se bâlbâia cu o voce stinsă: „Un atentat... O bombă... Ce a fost asta? Ce noroc... Sunt în viaţă... A fost mâna providenţei."

într-o izbucnire de bucurie, le-a strâns întruna mâinile lui Keitel si Giinsche. în încăpere s-a repezit cel de-al doilea chirurg al lui Hitler, Hasselbach, care-1 înlocuia pe Brandt, iar în urma lui au venit în grabă Bormann, Morell şi Linge.

Hasselbach şi Morell 1-au examinat pe Hitler. Au constatat o contuzie la braţul drept, leziuni ale timpanului si răni uşoare la ambele picioare, cauzate de aşchii de lemn din duşumelele rupte în explozie.

încetul cu încetul, Hitler si-a revenit, Recăpătându-şi vocea, a dat glas presupunerii că fusese o bombă cu ceas. Cu siguranţă că fusese plasată acolo de muncitorii care lucraseră la reamenajarea cartierului general şi care-i doreau moartea. Temându-se că si în buncăr ar putea fi bombe, Hitler a dat ordin ca duşumelele să fie demontate imediat.

Dintre participanţii la consfătuire, mai fuseseră răniţi de bombă: aghiotantul lui Hitler şi şeful serviciului de personal al ^armatei de uscat, general-locotenentul Schmundt, şeful Statului ^ajor al Aviaţiei Militare, generalul de aviaţie Korten,

colaboratorul departamentului operaţional al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, colonelul de stat major Brandt, însărcinatul special al fiihrerului pentru istoriografie militară, general-maiorul Scherff, ofiţerul de legătură al lui Goring la Hitler, generalul de aviaţie Bodenschatz, reprezentantul permanent al lui Donitz, viceamiralul Voss, aghiotantul lui Hitler pentru armata de uscat, locotenent-colonelul de stat major Borgmann, si stenograful Berger. Toţi au fost duşi la spitalul militar Karlshof de la Rastenburg. Schmundt, Korten, Brandt si

Berger au murit în urma leziunilor. Heusinger, Warlimont, Jodl, Buhle, Fegelein, Puttkamer si von Below au scăpat cu răni uşoare.

La o jumătate de oră după atentat, la „Wolfschanze" a sosit Himmler pentru a începe investigaţiile. Cam la o oră după explozie, telefonistul de la cartierul general, sergentul major Adam, care stabilea legăturile telefonice pentru participanţii la consfătuiri, a venit la Linge. Adam a relatat că-1 văzuse pe colonelul von Stauffenberg ieşind din depozit cu câteva minute înainte de explozie şi îndreptându-se către maşina cu care venise. Linge 1-a informat imediat pe Hitler. Acesta 1-a chemat pe Adam, care şi-a repetat declaraţia, iar Hitler a întrebat: „Cine este acest Stauffenberg? De unde vine?"

Linge a răspuns că Stauffenberg activa în Marele Stat Major al Armatei de Rezervă sub comanda lui Fromm. Aflând acest lucru, Hitler a exclamat: „Stauffenberg este autorul atentatului!

Să fie arestat imediat!" S-a dovedit că Stauffenberg părăsise deja perimetrul cartierului general, cu toate că drumul de acces fusese închis imediat după atentat. Pretextând că avea un mesaj urgent de la Hitler pentru Fromm, reuşise să iasă şi să se întoarcă la Berlin. La două ore de la atentat, Hitler i-a telefonat lui Goebbels la Berlin.

A aflat de la acesta că întregul cartier guvernamental era încercuit de soldaţi şi că el, Goebbels, nu putea părăsi ministerul, în timp ce Hitler vorbea cu Goebbels, în biroul acestuia din urmă a sosit comandantul Regimentului de Gardă „Berlin", maiorul Remer, ai cărui soldaţi închiseseră cartierul guvernamental.

Remer venise pentru a anunţa că primise acest ordin de la comandantul oraşului Berlin, general-locotenentul von Hase.

parola „ULJalkiria"

251

Hitler 1-a cerut pe Remer la telefon şi i-a spus: „Remer, ascultă, sunt în viaţă! Execuţi doar ordinele mele!"

Hitler i-a ordonat lui Remer să se deplaseze cu regimentul său în strada Bendler, unde se afla statul major al colonelului Fromm, si să zdrobească cercul de complotişti. După discuţia cu Goebbels şi Remer, Hitler 1-a numit pe Himmler comandant suprem al armatei de rezervă, în locul lui Fromm. I-a dat ordin să plece imediat la Berlin şi să-i aresteze pe complotişti.

înainte ca Himmler să ajungă la Berlin, în strada Bendler s-au petrecut următoarele: Stauffenberg, care se pare că auzise explozia în timp ce părăsea „Wolfschanze", i-a anunţat pe ceilalţi complotişti la întoarcerea în strada Bendler

că Hitler murise.

Printre complotişti se numărau: generalul Beck, care fusese înaintea lui Halder şeful Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, generalul Hoepner, demis de Hitler din armată după înfrângerea germanilor în faţa Moscovei în iarna anului 1941/42, generalul Olbricht, trimis şi el în rezervă după eşecul de la Moscova, colonelul de stat major Mertz von Quirnheim, colaborator al Marelui Stat Major al Armatei de Rezervă, si generalul Fromm.

Statul major al lui Fromm a comunicat tuturor circumscripţiilor militare vestea morţii lui Hitler.[260] în acelaşi timp, fusese stabilită parola „Walkiria", codul folosit de armata de rezervă pentru declararea stării excepţionale pe întreg teritoriul Germaniei, în plus, statul major al lui Fromm a transmis tuturor circumscripţiilor militare informaţia conform căreia, ca urmare a morţii lui Hitler, se formase un nou guvern condus de feldmareşalul von Witzleben.

Witzleben comandase până în 1941 grupul de armate din Franţa. Hitler îl stimase mult. Apoi a căzut însă în dizgraţie si a fost demis. Imediat ce Hitler a aflat de ordinele transmise circumscripţiilor militare de statul major al lui Fromm, i-a cerut

[260] General-colonelul Friedrich Fromm fusese luat în arest de colonelul Claus Schenk, conte de Stauffenberg. Telegrama către c°mandanţii circumscripţiilor militare si comandanţii militari din teritoriile ocupate fusese redactată de feldmaresalul Erwin von în calitate de nou comandant suprem al forţelor armate.

lui Keitel *să* le comunice acestora că el, Hitler, era în viaţă si că ordinele sale erau singurele valabile. Având în vedere informaţiile si ordinele contradictorii transmise de complotişti si de Keitel situaţia a devenit cu totul obscură pentru circumscripţiile militare'

Lui Hitler nu i-a fost uşor să recapete controlul asupra trupelor de pe teritoriul german. Un ajutor semnificativ i-a acordat în aceste zile general-colonelul Guderian, pe atunci inspector general al trupelor blindate. El s-a situat imediat de partea lui Hitler. Intr-un ordin transmis trupelor blindate ale armatei de rezervă si şcolilor de tanchişti, Guderian a condamnat complotul împotriva lui

Hitler si a ordonat ca orice acţiune a armatei de rezervă împotriva lui Hitler să fie înăbuşită cu forţa armelor.

Ştirea despre eşecul atentatului a sosit foarte repede si la statul major al lui Fromm din strada Bendler. Fromm, într-o încercare de a se salva şi de a musamaliza implicarea sa în complot, le-a ordonat ofiţerilor din statul său major, care-i rămăseseră fideli lui Hitler, să-i împuşte pe Stauffenberg, pe Olbricht şi pe ceilalţi. General-colonelul Beck se afla în biroul lui Fromm în momentul execuţiei.

Mai târziu s-a aflat că Beck, văzând că Fromm o cotise, întrebase „permiteţi?", luase pistolul acestuia de pe birou si încercase să-si tragă un glonte în cap. însă pistolul nu funcţionase, iar Fromm 1-a împuşcat cu mâna lui.[261] Apoi a ordonat ca trupurile celor împuşcaţi, care fuseseră aruncate toate la un loc în aceeaşi groapă, să fie exhumate si fotografiate. Fotografiile i le-a trimis lui Hitler.

Au început arestările în masă. Hitler a trimis un grup de oameni ai SD, conduşi de Hauptsturmfuhrer SS Hans Bergmuller, la Marele Stat Major al înaltului Comandament al Armatei de Uscat de la Lotzen, pentru a opera si acolo arestări. Au fost arestaţi toţi şefii de departamente, generalii şi ofiţerii înaltului

[261] General-colonelul Ludwig Beck, care s-a opus arestării, a încercat de două ori în zadar să-si ia viaţa folosind propriul pistol.

Fromm, care fusese eliberat în seara zilei de 20.7.1944 de ofiţeri fideli regimului, a ordonat unui ofiţer să-1 împuşte pe Beck. Acesta a refuzat, si atunci general-colonelul a fost împuşcat de către un plutonier într-o încăpere alăturată.

împuşcarea lui StauFfenberg

Comandament al Armatei de Uscat care erau suspectaţi de a fi fost implicaţi în complot. Au fost aduşi la „Wolfschanze" pentru interogatorii. Câţiva generali si ofiţeri, printre care ofiţerul însărcinat cu încartiruirea la Marele Stat Major, Wagner, s-au sustras arestării prin sinucidere. Hitler a condus el însuşi cercetările la „Wolfschanze". Interogatoriile erau conduse de şeful comandoului de poliţie al lui Hitler, Hogi, şi de oameni ai SD. Hogi îi comunica personal lui Hitler rezultatele, iar Hitler îi indica felul în care trebuiau continuate interogatoriile si persoanele care urmau să mai fie arestate.

în urma cercetărilor a rezultat că toţi şefii de secţie ai statului major şi

colaboratorii lor cei mai apropiaţi, cu excepţia şefului departamentului de transport, generalul Gercke, si a şefului Marelui Stat Major, Heusinger, ştiau de complotul împotriva lui Hitler.[262] Heusinger fusese rănit în atentat. Cei arestaţi au declarat că organizaseră revolta împotriva lui Hitler convinşi fiind că războiul nu mai putea fi câştigat sub conducerea lui.

Această apreciere cu privire la capacităţile de conducător militar ale lui Hitler circula pe atunci în cercurile superioare ale armatei sub forma unei glume răutăcioase. Se spunea că pe statuile lui Hindenbrug fusese prinsă următoarea inscripţie:

„Coboară-n jos, războinic mare,

Caporalul tău nu mai e-n stare!"

După interogatorii, arestaţii au fost aduşi la închisoarea Berlin-Moabit. Principalii implicaţi au fost deferiţi acolo unui tribunal prezidat de secretarul de stat în Ministerul Justiţiei, Freisler.[263] Toţi au fost condamnaţi la moarte prin spânzurare.

In prealabil, un tribunal de onoare îi exclusese din armată.

Acest tribunal de onoare era alcătuit din Keitel, preşedinte,

[262] General-locotenentul Adolf Heusinger cunoştea si el si aproba Planul atentatului prevăzut pentru 20.7.1944, însă nu participase la [e]xecutare si planificare. Agenţii Gestapoului 1-au arestat pe Heusinger ['a] spital. Deoarece nu s-a putut dovedi că ar fi participat la atentat, a fost [e]Hberat după două luni si mutat în unităţile de rezervă ale fuhrerului.

[263] Este vorba despre Tribunalul Poporului. Freisler nu mai era în [ac]el moment secretar de stat, ci preşedinte al Tribunalului Poporului ?i prim-judecător al Primului Senat al acestuia. II.-M.JV.>.»:. >,

feldmareşalul Rundstedt si generalul de infanterie Reinhardt care răspundea pe lângă înaltul Comandament de educaţia naţional-socialistă în rândurile armatei.[264]

înainte de execuţie, condamnaţilor li s-a permis să scrie scrisori de adio. Acestea au fost controlate de Gestapo şi fotografiate.

Fotografiile au ajuns la Hitler: printre ele se afla si scrisoarea de adio adresată soţiei sale de către şeful departamentului organizaţional al Marelui Stat Major, generalul Stieff. îi scria că, pentru a-şi mântui sufletul, se convertise

înainte de moarte la romano-catolicism. Hitler a râs copios si a spus că-i lăsa cu plăcere papei sufletul negru al acestui „diavol", dar numai după ce avea să-1 spânzure. Hitler îl numea pe Stieff „diavol" din cauza ochilor săi mari si puţin ieşiţi în afară.

Aghiotantul lui Zeitzler, locotenent-colonelul Smend de la Marele Stat Major, condamnat şi el la moarte, 1-a rugat pe Hitler să-i permită să moară împuşcat, nu spânzurat. Hitler a refuzat.

Toţi condamnaţii au fost spânzuraţi. Printre ei se mai aflau, în afară de Stieff si Smend, feldmaresalul von Witzleben, comandantul oraşului Berlin, generalul von Hase, generalul trupelor de informaţii, Fellgiebel, şeful departamentului organizaţional din Marele Stat Major al Forţelor Armate, colonelul de Mare Stat Major Meichssner, şeful poliţiei din Berlin, Obergruppenfuhrerul SA, contele Helldorf, fostul primar general al oraşului Leipzig, Goerdeler, câţiva diplomaţi, printre care ambasadorii von der Schulenburg şi von Hassell, mai mulţi prelaţi, precum şi alţi generali si ofiţeri din Marele Stat Major.

Cu toţii au fost spânzuraţi în pivniţa închisorii Moabit.[265] Hitler a ordonat ca execuţiile să fie fotografiate, iar fotografiile să-i fie trimise lui. Fotografii lui Hoffmann au plecat special în acest scop de la „Wolfschanze" la Berlin. Fiecare condamnat a fost fotografiat sub ştreang, în momentul spânzurării si atârnând în ştreang.

[264] Asa-numita Curte de Onoare s-a întrunit la 4.8.1944. Generalul-colonel Hans Reinhardt nu făcea parte din ea. Este vorba de general-maiorul Hermann Reinecke.

[265] Execuţiile au avut loc la închisoarea Berlin-Plotzensee.

255

Pe post *de* spânzurătoare a fost folosit un schelet din fier de ₍ca₎re fuseseră fixate cârlige, în fotografiile trimise lui Hitler se putea vedea această instalaţie de care atârnau cei executaţi în haine de puşcăriaşi şi despărţiţi unul de altul prin nişte fâşii lungi de stofă.

în afară de execuţii, Gestapoul a operat arestări în masă fără proceduri legale. Au fost împuşcaţi nu doar oameni suspectaţi de a fi fost implicaţi activ în complot, ci şi persoane acuzate de defetism.[266]

General-colonelul Fromm nu a fost executat imediat. A rămas în detenţie până la începutul anului 1945. De abia atunci a fost executat la ordinul lui Hitler.[267]

La 7.3.1945, Tribunalul Poporului 1-a condamnat pe generalul-colonel Friedrich Fromm la moarte „din cauza laşităţii".

Generalul a fost executat la 12.3.1945 în închisoarea Brandenburg.

Hitler a aflat de la Himmler si Bormann că feldmareşalul Rommel se solidarizase cu complotiştii. I-au prezentat rapoarte ale SD şi informaţii ale Kreisleiterului* de la Wurzburg, conform cărora Rommel ar fi făcut declaraţii defetiste şi ar fi spus deschis

---

[256] Ca urmare a loviturii de stat eşuate, Gestapoul a arestat peste 7.000 de persoane, dintre care au fost ucise în lunile următoare 4.980.

Din cadrul înaltului Comandament al Forţelor Armate, al înaltului Comandament al Armatei de Uscat si al Marelui Stat Major, au fost condamnaţi la moarte 60 de ofiţeri. Douăzeci de generali au fost executaţi pentru tentativa de atentat asupra lui Hitler, în timp ce tribunalele militare au emis condamnări la moarte pentru 36 de generali acuzaţi că s-ar fi opus regimului. Patruzeci si nouă de generali [s]-au sinucis pentru a scăpa de arestare si acuzaţii, în cercurile militare ?i pe front au fost arestaţi numeroşi membri ai armatei, iar 700 dintre [e]i au fost condamnaţi la moarte de tribunalele militare.

[267] La 7.3.1945, Tribunalul Poporului 1-a condamnat pe genera'ul-colonel Friedrich Fromm la moarte „din cauza laşităţii". Generalul [a] fost executat la 12.3.1945 în închisoarea Brandenburg.

* Kreisleiter era o funcţie de conducere în structura administrativă [a] Reichului nazist. „Kreis" fiind o subunitate administrativă în cadrul ^nei „Gau", Kreisleiterul era direct subordonat pe linie administrativă ?i politică Gauleiterului. (n.tr.) -

că războiul era pierdut. Rommel se găsea pe atunci în oraşul său natal, Wiirzburg, pentru a-si reveni după o rană uşoară l[a] cap, suferită ca urmare a unui accident de maşină.[268] Dat fiind însă că Rommel se bucura de simpatia generală, Hitler a ordonat să fie ucis pe ascuns si fără proceduri legale. Acest ordin a fost îndeplinit de generalul Krebs, care urma să fie numit, în martie 1945, şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat. Krebs i-a povestit lui Giinsche că-1 obligase pe Rommel, în octombrie 1944 în locuinţa acestuia din Wiirzburg, să se otrăvească cu cianură.[269]

Informaţia oficială oferită opiniei publice a fost că Rommel murise în urma

leziunilor pe care le suferise în accidentul de maşină. Pentru a se muşamaliza crima, a fost înmormântat cu toate onorurile militare.

Atunci când Hitler aducea vorba despre complot, afirma mereu că iniţiatorii acestuia nu fuseseră mânaţi de aspiraţii patriotice în legătură cu războiul, ci de o duşmănie personală fată de el.

Declara: „Stauffenberg era o unealtă în mâinile unor oameni cărora eu le-am dat totul: poziţii înalte, bogăţie, distincţii. Ei m-au sprijinit în toate şi au fost mulţumiţi atât timp cât s-au bucurat de favorurile mele. Dar acum vor să scape de mine."

Hitler a încercat să se folosească de atentat pentru a-şi conferi aura unui „Fiihrer ales de soartă". A declarat: „Doar eu sunt în măsură să salvez poporul german. Doar eu voi duce războiul la un final victorios."

268 Feldmaresalul Erwin Rommel fusese rănit pe 17.7.1944 în timpul unui atac aerian asupra maşinii sale, în apropierea oraşului Livarot (Franţa). A suferit o fractură severă de bază de craniu, două fracturi craniene si o zdrobire a osului zigomatic. Şi-a petrecut concediul de refacere în casa lui din Herrlingen, lângă Ulm.

269 Nu generalul Hans Krebs, ci generalul Wilhelm Burgdorf a fost cel care a executat ordinul de a-1 convinge pe Rommel să se sinucidă.

270 La 14.10.1944 s-a dus la Herrlingen, acasă la feldmareşalul Rommel.

271 Rommel a refuzat să se împuşte, iar Burgdorf a mers cu el la o groapa de pietriş din apropiere, unde i-a predat o fiolă de cianură. După câteva minute, Rommel era mort. Burgdorf 1-a dus apoi într-un spital militar din Ulm, unde a comunicat că Rommel suferise probabil un atac de cord. Certificatul de deces menţionează drept cauză a decesului: „Atac de cord în urma unui accident de front suferit în Vest."

272

Pistincţia de rănit „20 iulie 1944"

257

Lui Linge i-a spus: „Da, Linge, un miracol m-a salvat. Providenţa m-a ţinut în viaţă pentru poporul german."

La întâlnirile Gauleiterilor partidului naţional-socialist si ale ofiţerilor de front responsabili cu educaţia naţional-socialistă, chemaţi special în acest scop la „Wolfschanze", Hitler ' repeta că providenţa îl salvase pentru ca el să poarte poporul german spre victorie.[270]

Pentru a conferi atentatului o dimensiune istorică, Hitler a creat o distincţie specială cu care dorea să-i onoreze pe toţi participanţii la consfătuire care fuseseră răniţi de explozia bombei. Această distincţie a fost făcută după modelul

distincţiei pentru răniţi. Diferenţa consta în aceea că pe ea au fost gravate data de 20 iulie 1944 si numele „Adolf Hitler". Hitler si-a acordat lui însuşi această distincţie. A ordonat ca nişte exemplare să fie expuse în buncărul său. Leziunile suferite de Hitler erau însă superficiale - o contuzie la braţul drept, câteva aşchii de lemn în picioare si leziuni uşoare ale timpanelor. Hitler scăpase aproape teafăr, fiindcă în momentul exploziei se aplecase peste masă pentru a studia harta Frontului de Est. Tăblia mesei din lemn masiv atenuase forţa exploziei.

Aghiotantul lui Hitler, Schaub, dorea să primească neapărat şi el distincţia de rănit în atentat, cu toate că el nu suferise nicio leziune. Se aflase în birou în momentul exploziei bombei, iar biroul era despărţit de depozit prin alte două sau trei încăperi. Cu toate acestea, a încercat să convingă statul major al lui Hitler si pe Hitler însuşi că suferise leziuni ale timpanelor. Timp de câteva zile, s-a prefăcut că nu aude bine şi ducea tot timpul mâna la ureche. Povestea oricui prin ce trecuse în timpul atentatului.

La început, crezuse că avioanele ruseşti aruncaseră o bombă.

Unda de şoc îl azvârlise de pe scaun; de pe dulap căzuseră sticlele de şampanie. Sărise pe fereastră si se pitise într-un şanţ.

Hitler era dispus să-1 onoreze pentru aceste „păţanii" cu distincţia respectivă, însă fiindcă ceilalţi aghiotanţi şi medicii insistau că Schaub nu făcea decât să simuleze, s-a răzgândit.

[270] Discursul lui Hitler a fost rostit în faţa ofiţerilor superiori naţional-socialişti pe 3.8.1944 la „Wolfschanze". întâlnirea cu Gauleiterii Şi cu Reichsleiterii a avut loc a doua zi. .

58

DOSARUL HITIEB

Telefonistului, plutonierul Adam, care atrăsese atenţia asupra ui Stauffenberg, Hitler i-a dăruit 30.000 de mărci si o casă paţioasă lângă Berlin.

Hogi a primit însemnul de Aur al Partidului pentru anchetarea omplotistilor de la „Wolfschanze". Maiorul Remer, care primise

la Goebbels ordinul de a izola şi a închide cartierul guvernaental, a fost avansat imediat colonel si numit comandant de uptă al cartierului general al lui Hitler. Hitler a introdus acest ost fiindcă rusii se aflau deja la graniţele Prusiei Orientale, iar ,Wolfschanze" se găsea de acum în apropierea frontului.

Comandantului de până acum al cartierului general, colonelul treve, nu i-

au mai rămas decât simple sarcini administrative.

După atentat, la cartierul general au fost introduse măsuri de securitate deosebit de severe. Hitler însuşi a alcătuit lista participanţilor permanenţi la consfătuiri. Această listă a fost apoi înmânată şefului gărzii de corp a lui Hitler, Schädle, şi şefului comandoului său de poliţie, Hogi, pentru ca aceştia să poată controla accesul la consfătuiri. Generalii si ofiţerii care nu erau trecuţi pe listă intrau doar cu permisiunea specială a lui Hitler.

Cine dorea să intre în depozit - chiar si Goring, Donitz, Keitel, Jodl sau Warlimont - trebuia să-si prezinte servieta la control. Armele personale erau predate personalului de pază.

Warlimont, care era deosebit de sensibil în legătură cu tot ceea ce priveşte persoana sa, apărea acum fără servietă, ducând hârtiile de care avea nevoie la consfătuire în mână, la vedere.

Chiar şi persoanele invitate la cartierul general pentru rapoarte speciale sau pentru a fi decorate cu Crucea de Cavaler, pe care Hitler o înmâna personal, erau percheziţionate de oamenii SD înainte de a fi primite de Hitler.

Starea de sănătate a lui Hitler s-a deteriorat la începutul lunii august 1944. Accesele de ameţeală erau tot mai dese, iar medicii i-au recomandat două săptămâni de repaus la pat.

Keitel îl înlocuia acum la consfătuirile militare. „Strategul' > cum îl numeau în glumă tinerii ofiţeri din statul major al l[ul]

Strategii" Keitel şi Guderian

r, se vedea crescând în importanţă. Cu mişcări ample ale braţelor sale lungi, desena pe hartă săgeţi albastre groase, reprezentând contraatacuri împotriva străpungerilor ruseşti ale frontului. Lovea cu pumnul în masă, se îmbătoşa într-un mod cu totul nenatural şi arunca înjur priviri ameninţătoare.

La înaltul Comandament militar avuseseră loc modificări importante după atentatul din 20 iulie. Nici participanţii la consfătuiri nu mai erau aceiaşi. Guderian era acum şeful Marelui Stat Major; în timpul atentatului se dovedise a fi un fidel al lui Hitler. Adjunct al său şi şef al departamentului operaţional al înaltului Comandament al Armatei de Uscat, care fusese regrupat, era acum general-locotenentul Wenck. Aghiotant al lui Hitler si şef al serviciului de personal al armatei de uscat a devenit generalul Burgdorf, în locul lui

Schmundt, care îşi pierduse viaţa în atentat, în postul de şef al Marelui Stat Major al Aviaţiei Militare a fost numit, după moartea lui Korten, generalul de aviaţie Koller.[271]

Nici „strategul" Keitel n-a reuşit însă să stabilizeze Frontul de Est. Ofensiva pe care o porniseră ruşii la mijlocul lunii iulie 1944 pe segmentul de front al Grupului de Armate „Ucraina de Nord" a dus la pierderea oraşelor Lvov, Przemysl şi laroslav.[272] Trupele ruseşti au ajuns pe Vistula la sud-est de Varşovia şi au reuşit să creeze mai multe capete de pod mai mici pe malul vestic al fluviului si unul mare la Sandomierz.[273]

[271] Hitler îl numise pe generalul Heinz Guderian şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat la 21.7.1944. în aceeaşi zi a preluat si general-locotenentul Walther Wenck postul de şef al departamentului °peraţional al înaltului Comandament al Armatei de Uscat. Generalul Burgdorf a fost numit la 12.10.1944 „aghiotant-sef al Wehrmachtului Pe lângă fuhrer". Generalul Karl Koller a fost, începând din 12.11.1944^ şef al Marelui Stat Major al Aviaţiei Militare.

[272] Ofensiva sovietică împotriva Grupului de Armate „Ucraina de Nord" a început la 13.7.1944. Până la mijlocul lunii august 1944, Armata Roşie a dispersat 32 dintre cele 56 de divizii ale grupului de [ar]niate, iar alte opt au fost complet nimicite. Pierderile ruşilor s-au [r]'dicat la 65.000 de morţi si 224.295 de răniţi.

[273] La 29/30.7.1944,'tr'upele sovietice au forţat Vistula în zona [a]ndomierz si au creat pe malul vestic un cap de pod. La 1.8.1944,

Hitler primea rapoartele de pe front în pat. Serile le petrecea u secretarele, care se strângeau în jurul patului său.

în această perioadă a izbucnit o „luptă pentru putere" între nedicii lui Hitler. Medicii curanţi si chirurgii Brandt si Hasselbach ;e opuneau metodelor lui Morell. îi reproşau că organismul ui Hitler era agresat cu supradoze de stricnina, care ducea la > înrăutăţire continuă a stării generale a pacientului.[274]

Medicul orelist Giesing din Lotzen, care îi trata lui Hitler impanele afectate de explozie, s-a declarat pe faţă de partea ui Hasselbach si Brandt. Hitler a aflat de conflict. Morell s-a rnpus bineînţeles, căci îi devenise indispensabil lui Hitler cu ubstanţele sale stimulatoare si sedative. Hitler 1-a dat afară pe Jiesing. Brandt si Hasselbach au fost demişi, în locul lor, Himmler -a trimis pe propriul său medic curant, Obersturmbannfuhrer 5S* Stumpfegger.

urmata poloneză a declanşat revolta de la Varşovia, care însă, la rdinul lui Stalin, nu a fost sprijinită de sovietici. Trupele germane şi 5 au acţionat extrem de brutal împotriva membrilor forţelor poloneze populaţiei civile. La 2.10, membrii forţelor poloneze au fost obligaţi

1 capituleze, însă au obţinut recunoaşterea calităţii de prizonieri de izboi. în timpul luptelor, forţele poloneze au pierdut 16.000 de ameni, 6.000 find răniţi. De partea germană s-au înregistrat 2.000

2 morţi şi 9.000 de răniţi. 166.000 de locuitori ai oraşului au fost :işi în timpul revoltei. 70.000 au fost duşi la muncă forţată în lagărele 2 concentrare. Hitler a ordonat ca Varşovia să fie făcută una cu amantul.

[274] Hitler suferea în această perioadă de un icter uşor, care însă a ispărut rapid după un tratament adecvat. Giesing, specialistul orelist ire îi trata timpanele, a presupus o intoxicaţie cu stricnina din cauză

1 interpretase greşit prospectul unui alt medicament (pilulele Dctorului Koster împotriva balonării). Hasselbach şi Brandt, ambii tedici specialişti în chirurgie, fuseseră alarmaţi de Giesing. Hitler ar trebuit să ia însă 150 de tablete zilnic tablete care acţionau pozitiv ;upra florei intestinale pentru a manifesta într-adevăr simptome de itoxicaţie.

* Grad superior din ierarhia SS, echivalent aproximativ cu gradul

2 locotenent-colonel din armată, (n.tr.)

p0fniter6Q medicilor însoţitori

în aceste zile, Hitler a avut nevoie urgentă de un tratament stomatologic. Stomatologul său, Hugo Blaschke, care-1 trata de mulţi ani, a fost chemat la „Wolfschanze". Blaschke avea un cabinet particular pe bulevardul berlinez Kurfurstendamm si era membru al partidului naţional-socialist. Hitler îi acordase înainte de război titlul de profesor, în timpul războiului, a fost avansat comandant de brigadă SS. Era adus cu regularitate la Cancelaria Reichului, la castelul Berghof si la „Wolfschanze" pentru a trata dantura lui Hitler, a Evei Braun si a colaboratorilor din statul major personal al lui Hitler. Aurul folosit de Blaschke pentru plombe provenea din rezervele conducerii SS. Gestapoul îl luase de la deţinuţi, în afară de asta, conducerea SS primea coroane de aur, dinţi de aur si punţi dentare smulse prizonierilor ruşi de război din lagăre. Această practică a început în 1944 la ordinul secret al lui Himmler, care îndeplinea în acest fel o dorinţă expresă a lui Hitler.[275]

La mijlocul lunii august, după două săptămâni de repaus la pat, medicii îl

restabiliseră pe Hitler într-atât încât putea lua parte din nou la consfătuirile zilnice. Cu toate acestea era încă foarte palid si slăbit. Avea cearcăne mari, iar mâna stângă îi tremura foarte tare. Purta braţul drept într-o eşarfă, deoarece suferise o contuzie în urma exploziei. Şi mergea mai încovoiat ca oricând.

La prima consfătuire a lui Hitler după boală, în afară de Participanţii permanenţi, au mai fost de faţă Bormann, feldWaresalul Model, pe care Hitler îl numise comandant suprem al Grupului de Armate „Centru" în locul generalului Reinhardt, si Gauleiterul Koch.[276] După ce rusii îi alungaseră pe germani din

[275] Himmler le ordonase deja la 23.9.1940 stomatologilor SS din J[a]gărele de concentrare să le scoată deţinuţilor morţi dinţii de aur si să [lr]>depărteze în cazul celor vii „aurul dentar care nu mai putea fi reparat".

[276] Consfătuirea cu feldmaresalul Model si Gauleiterul Koch a avut [loc] Pe 15.8.1944.

Ucraina, „împăratul Ucrainei", cum era numit în glumă în statul major al lui Hitler, se întorsese în Prusia Orientală, unde ocupa postul de comisar pentru apărare al Reichului.

Noul şef al Marelui Stat Major, Guderian, purtând uniforma neagră a trupelor de tancuri, a prezentat situaţia de pe Frontul de Est: pe segmentul de front al Grupului de Armate „Ucraina de Sud" este aşteptată o mare ofensivă a ruşilor în regiunea laşi-Chişinău. Diviziile româneşti din flancul drept nu au o capacitate combatantă foarte mare, din care cauză, el, Guderian, ordonase postarea între ele a unor divizii germane ca „balene de corset". Pe segmentul de front al Grupului de Armate „Ucraina de Nord", care fusese aruncat puternic spre vest, peste Vistula, nu erau de aşteptat alte atacuri ale ruşilor. Atacurile germanilor împotriva capului de pod al ruşilor de pe malul vestic al Vistulei, .a Sandomierz, nu duseseră până în acel moment la niciun rezultat.

Hitler 1-a întrerupt pe Guderian cu o voce scăzută: „Dacă nu reuşim acum să înlăturăm acest cap de pod, nu vom putea menţine Vistula în cazul unui atac al ruşilor."

I-a ordonat lui Guderian să comaseze toate forţele pentru *a* ichida capul de pod rusesc şi pentru a transforma malul drept al Vistulei într-un segment de front puternic fortificat.

Guderian şi-a continuat prezentarea. A descris situaţia de .a graniţa Prusiei Orientale, unde ruşii avansaseră în front larg.

<och şi Model îşi aruncau priviri otrăvite. Deodată Koch s-a nroşit violent şi a exclamat: „Armata nu mă ajută să construiesc nişte sisteme de fortificaţii la graniţă. Pe domnul Model nu pare să-1 intereseze acest aspect!"

Model nu i-a rămas dator şi a replicat la rândul său, ridicând onul, că Koch făcea doar ce voia si nu asculta de pionieri în chestiunea construcţiei sistemelor de fortificaţii. Amândoi s-au nfuriat, au strigat tot mai tare, aruncându-si unul altuia insulte ;rele. Hitler n-a reuşit să-i calmeze decât cu greu.

Din momentul în care trupele ruseşti începuseră să se apropie de graniţa Prusiei Orientale, Koch aduna sute de mii de civili i prizonieri de război ruşi pentru a construi sisteme de fortificaţii- n afară de spaţiul fortificat deja din Prusia Orientală, numit

„Heilsberger Dreieck"[277], Platoul lacustru Mazur, care, datorită configuraţiei lui naturale, era oricum uşor de apărat, fusese si el acoperit cu o reţea deasă de sisteme de fortificaţii. Pe toate şoselele si podurile se lucra febril la ridicarea altor bariere de tancuri si şanţuri.

Cu cât frontul se apropia mai mult de graniţa Prusiei Orientale, cu atât soseau mai mulţi refugiaţi din zonele de graniţă expuse în mod nemijlocit pericolului - o imagine pe care Germania n-o cunoscuse până atunci. Pentru prima oară, războiul se apropia de teritoriul propriului stat.[278]

La încheierea consfătuirii s-a discutat despre modul în care puteau fi evacuaţi la timp femeile şi copiii din Prusia Orientală, pentru a se evita panica. Hitler a declarat agitat: „Să îndrăznească ruşii să intre în Prusia Orientală. Atunci vor face cunoştinţă cu poporul german. Acesta se va agăţa cu toate puterile de pământul lui şi-1 va apăra până la ultima picătură de sânge. Atunci se va spune: poporul s-a ridicat."

Cu aceasta, consfătuirea a luat sfârşit. In timp ce participanţii ieşeau din încăpere, a apărut pe neaşteptate Goring. Purta o uniformă nouă de paraşutist si cizme înalte de vânătoare. S-a repezit la masa la care şedea încă Hitler si *a* exclamat pufnind că ar fi într-adevăr groaznic dacă ruşii ar invada Prusia Orientală.

El declanşase deja alarma la Rominten şi îşi pregătise vânătorii pentru luptă. Goring a adăugat oftând: „Bieţii mei cerbi. Este îngrozitor!"

La „Wolfschanze" se afla în aceste zile de august, ca invitată Personală a lui Hitler, proprietara atelierului de artă „Troost"

---

[277] Triunghiul de la Heilsberg (n.tr.). Sistem de apărare construit jncă din 1918 si modernizat în cel de-al Doilea Război Mondial, situat in regiunea Konigsberg (actualmente Kaliningrad, n.tr.), între râurile AUe si Passarge.

[278] Un raport secret al partidului Naţional-Socialist de pe 7.8.1944 v°rbeste, în cazul Prusiei Orientale, despre „eforturile populaţiei Autohtone si ale celei evacuate acolo [din cauza războiului aerian] «in Berlin de a porni cât mai repede cu putinţă spre interiorul Cehului si de a-si pune la adăpost bunurile (refugierea din zonele

,e graniţă, supraaglomerarea trenurilor, retragerea banilor de la bănci ' casele de economii, expedierea bagajelor)".

64

in Miinchen, văduva Troost. Pe Hitler îl lega de ea o prietenie transă, încă din zilele înfiinţării partidului. Doamna Troost /ea cam 40 de ani, era de mulţi ani membră a partidului aţional-socialist si purta însemnul de Aur al Partidului. Defunctul i soţ, profesorul Paul Troost, fusese si el membru al partidului imp de mulţi ani. S-a sinucis la scurt timp după venirea la 'Utere a lui Hitler. Hitler întreţinea de foarte mult timp relaţii rrânse cu ei. Lucraseră împreună la proiectele unor palate ;randioase pentru partidul naţional-socialist, pe care Hitler iorise să le construiască după preluarea puterii, însărcinat de 'itler, Troost alcătuise proiectele care deveniseră o idee fixă)entru fuhrer. Motivele pentru care profesorul Troost si-a pus apăt zilelor au rămas neclare, în anturajul lui Hitler se presupunea ă, după preluarea puterii, înnebunise în faţa perspectivei de a fi levoit să-si realizeze proiectele si se sinucisese. După moartea ui Troost, Hitler i-a acordat soţiei acestuia titlul de profesor si a cerut să decoreze interioarele palatului Berghof, ale Cancelariei ^eichului şi ale mai multor palate aparţinând partidului naţio- ial-socialist. De-a lungul anilor, relaţia cu ea a rămas neschimbată. \tunci când Hitler venea la Miinchen, se întâlnea aproape zilnic u ea. Doamna Troost îl vizita deseori la Cancelarie si la castelul 3erghof.

De data aceasta, dăduse curs invitaţiei lui Hitler la „Wolfschanze" pentru a o împerechea pe Blondi cu câinele ei. Evenimentul a avut loc în timp ce Hitler era la consfătuirea la care iuderian a relatat despre situaţia de pe Frontul de Est si s-a discutat despre evacuarea femeilor si copiilor din Prusia Orientală, întorcându-se după consfătuire în buncăr, împreună cu Linge, 1-a întrebat dacă împerecherea

avusese loc.

„Da, *mein Fuhrer,* actul statal a avut loc", *a* răspuns Lunge aine dispus.

„Cum s-a comportat Blondi?"

„Amândoi s-au comportat ca nişte începători."

„Asta ce înseamnă?"

„Au căzut amândoi."

împerecherea **tui Blondi**

265

Hitler a râs. împerecherea lui Blondi cu câinele doamnei Troost a fost un eveniment important în statul major al lui Hitler. Blondi ocupa o poziţie privilegiată. Nimeni nu îndrăznea s-o atingă, nimeni nu avea voie s-o hrănească. Blondi mânca doar împreună cu Hitler. în 1943, a contractat o boală contagioasă si a fost dusă la clinica veterinară particulară a dr. Dopfer la Miinchen, în strada Rottmann, nr. 1. Hitler a trimis la clinică ouă, carne şi grăsime pentru Blondi.

în fiecare zi sosea un raport medical telefonic despre starea de sănătate a lui Blondi, primul lucru pe care Linge trebuia să i-1 prezinte lui Hitler. Dacă nu era favorabilă, Hitler se arăta foarte îngrijorat, îi era mai uşor să semneze condamnarea la moarte a unui ofiţer de front acuzat de defetism decât să suporte vesti proaste despre starea de sănătate a iubitei sale Blondi.

La 20 august 1944, trupele ruseşti au pornit ofensiva împotriva Grupului de Armate „Ucraina de Sud" în spaţiul laşi-Chişinău, trecând foarte repede de poziţiile germano-române. Deja la 24 august Chisinăul a fost abandonat. După câteva zile, rusii au ajuns la Prut.

în urma ofensivei ruseşti, România s-a văzut nevoită să iasă din război[279], iar acest lucru a declanşat următoarele reacţii la cartierul general al lui Hitler:

Hitler a declarat că ruşii aveau să încerce să se folosească de situaţia creată pentru a traversa Balcanii şi a pune mâna pe Dardanele. De aici a tras concluzia că ar putea să facă o oprire în marşul lor spre Vest. Din punct de vedere politic, aceasta însemna că înaintarea ruşilor în Balcani, zonă considerată de

[279] La 23.8.1944, regele României, Mihai 1,1-a arestat pe mareşalul Antonescu si a format un nou guvern. Acesta a declarat război Germaniei la 28.8.1944, după ce Antonescu încheiase deja, la 2.6.1944, la Stockholm, în

cadrul unor întrevederi secrete avute cu reprezentanţii Uniunii Sovietice, un acord de principiu privind ieşirea României din război.

266

DOSARUL HIILER

britanici sfera lor de influenţă, şi mai ales încercarea de a pune mâna pe Dardanele vor duce la o tensionare si mai puternică a relaţiilor dintre anglo-americani si ruşi. Pentru a-şi susţine punctul de vedere, Hitler citea aproape zilnic la consfătuiri, cu voce tare, ştiri ale agenţiilor de presă britanice, printre care cele ale agenţiei londoneze Exchange, care conţineau aprecieri dure la adresa Uniunii Sovietice.

Atitudinea ostilă faţă de Rusia sovietică s-a ascuţit si mai mult când trupele ruseşti au intrat în Bulgaria.[280] Hitler acorda o mare importanţă acestui fapt. Studia cu cea mai mare atenţie rapoartele Biroului German de Presă referitoare la străinătate si sublinia pasajele importante cu un creion roşu. Ii dădea foile lui Gunsche înainte de consfătuiri, spunându-i: „Nu uita să-mi dai telegramele astea la sfârşitul consfătuirii."

Vorbind despre înrăutăţirea relaţiilor dintre puterile occidentale şi Rusia sovietică, Hitler sublinia că important era acum să se câştige timp. In septembrie 1944, Hitler ştia că anglo-americanii erau dispuşi să încheie pace separată cu Germania, cu condiţia însă ca el să părăsească puterea. Cererea de a-1 îndepărta pe Hitler fusese exprimată de englezi în convorbirile purtate la Stockholm cu reprezentanţii ministerului de externe german, convorbiri care au avut loc la iniţiativa britanicilor. Când i s-a relatat lui Hitler despre aceste discuţii, a dat ordin ca negocierile să fie întrerupte. Reprezentantul permanent al lui Ribbentrop pe lângă Hitler, ambasadorul Hewel, şi-a manifestat faţă de iinsche nemulţumirea legată de fapul că negocierile de la Stockholm fuseseră sistate. Era de părere că războiul de pe Frontul de Est ajunsese într-un stadiu care făcea inevitabilă încheierea unei păci cu puterile occidentale.[281]

280 j[illegible] cjucja alianţei sale cu Germania, Bulgaria n-a participat la campania împotriva Uniunii Sovietice. La 5.9.1944, Uniunea Sovietică a declarat război Bulgariei si a invadat ţara.

281 încă de la 17.1.1944, organul central de presă sovietic *Pravda* răspândise zvonul că Ribbentrop negocia o pace separată cu Marea Britanie. Nu există însă dovezi în acest sens. Fapt este că atât Marea Britanic, cât si SUA si

Uniunea Sovietică s-au aflat în timpul războiului în contact cu Germania prin canale diplomatice si ale serviciilor de nformatii.

Septembrie 1944: Tratative de pace 267

„Ce mai aşteaptă fiihrerul? Trebuie *să* ia o hotărâre şi *să* găsească o soluţie", a spus Hewel.

Hitler căuta soluţia în conflictul dintre puterile occidentale si Uniunea Sovietică. La sfârşitul consfătuirilor obişnuia să spună: „Veţi vedea, domnilor, că am dreptate." j

In momentul ieşirii României din război, în Germania se aflau numeroşi membri ai Gărzii de Fier din România. La vremea respectivă, se refugiaseră din cauză că erau urmăriţi de guvernul Antonescu şi fuseseră internaţi în lagărul de la Buchenwald, beneficiind de condiţii privilegiate.

Printre ei se afla şi conducătorul Gărzii de Fier, Horia Sima.

După căderea regimului Antonescu, Hitler a ordonat ca membrii Gărzii de Fier să fie eliberaţi. Sub conducerea lui Horia Sima, a fost format un guvern-marionetă care urma să activeze, din însărcinarea lui Hitler, în zonele din România neocupate încă de ruşi.[282] Din cauza înaintării extrem de rapide a trupelor ruseşti, „guvernul" nici nu a mai ajuns în România. Sima a primit însărcinarea de a organiza de la Viena activităţi de spionaj şi diversiune în România şi în spatele liniilor ruseşti si de a face propagandă antisovietică în rândurile populaţiei. Agenţii lui Sima, recrutaţi dintre membrii eliberaţi ai „Gărzii de Fier", au fost dotaţi cu aparate de emisie-recepţie şi paraşutaţi de avioane germane în România.

[282] Garda de Fier, înfiinţată în 1927 sub numele de „Legiunea Arhanghelului Mihail", o organizaţie paramilitară, mistic-crestină si antisemită, a fost dizolvată în 1937. începând din 1935, a desfăşurat, sub diferite denumiri-paravan, acţiuni teroriste de anvergură; una dintre victimele Gărzii de Fier a fost prim-ministrul guvernului român.

Conducătorul Gărzii de Fier, Corneliu Codreanu, a fost asasinat în 1938, iar succesorul său, Horia Sima, a iniţiat în 1941 o lovitură de ˢtat care a eşuat. Sima, adus de SD în Germania, a fost condamnat la foarte în contumacie. SS 1-a internat în lagărul de la Berkenbriick, de unde a evadat. După ce a fost capturat, a fost internat în condiţii ˢPeciale în lagărul de concentrare de la Buchenwald. Guvernul său Marionetă şi-a început activitatea la 24.8.1944.

Hitler nu-1 pomenea deloc pe fostul său aliat Antonescu. Şi oar cu nici doi ani în urmă îi arătase, în cadrul unei consfătuiri rganizate special pentru el, „aşa-zisa situaţie de pe Frontul e Est" pentru a nu-1 pierde ca aliat. Acum îl înjura pe Antonescu indcă nu se descurcase cu regele Mihai, acest „ţărănoi", si >entru că nu reuşise să-si supună poporul.

„Este un sifilitic si nimic mai mult!" spunea Hitler despre ntonescu.[283]

La sfârşitul lunii octombrie si începutul lunii noiembrie

944, situaţia de pe Frontul de Est se prezenta în felul următor:

Rusii ajunseseră pe segmentul nordic al frontului la Memel,

e coasta Mării Baltice, izolând în acest fel 30 de divizii germane n Kurlanda si prinzându-le ca într-un cleşte între oraşele Tukum i Libau.[284] Rusii au spart la est de oraşele Gumbinnen şi Goldap brtificaţiile germane de la graniţă şi au cucerit Goldap. în afară

e asta, unităţile ruseşti situate pe Niemen la nord şi pe Narew la ;ud ameninţau Prusia Orientală din două direcţii. Ruşii formaseră

n front larg pe Vistula, la sud de Varşovia, şi se îndreptau spre ;ona industrială din Silezia Superioară. Pe segmentul sudic al Tontului, trupele lor traversaseră între timp Carpaţii, intrând Cehoslovacia si Ungaria. Din împrejurimile Budapestei

.meninţau deja Austria si sudul Germaniei. Soldaţii ruşi intraseră l în capitala iugoslavă, Belgrad.

zss Nu exjstg date despre o îmbolnăvire de sifilis a lui Antonescu; este vorba pur si simplu de una dintre obişnuitele calomnii. Hitler a Iscris în „Mein Kampf' că această boală echivala cu o lipsă a „măreţiei sufleteşti" a pacientului. Pentru el, bolile venerice erau urmarea |,evreizării" si „mercantilizării" „instinctului de împerechere".

[284] La 10.10.1944, Frontul l Baltic ajunsese pe ambele maluri ale jrâului Memel, pe coasta Mării Baltice, izolând în acest fel 33 de divizii ale Grupului de Armate „Nord". Trupelor prinse în încercuire li s-a (interzis să se evacueze pe mare, deoarece Hitler credea că putea ameninţa cu ele flancul sovietic. Gruparea de trupe, redenumită la 26.1.1945 Grupul de Armate „Kurlanda", a capitulat la 10.5.1945 lupă sase bătălii nedecise, iar 208.000 de oameni au

fost luaţi prizonieri de către sovietici.

g5 septembrie 1944: NSDflP şi Volkssturm 269

Pierderile umane suferite de germani pe Frontul de Est au fost enorme. Peste tot erau comasate ultimele rezerve pentru a fi folosite împotriva armatei ruseşti. S-au alcătuit în grabă unităţile „Volkssturm". Batalioanele „Volkssturm" erau formate din adolescenţi de *15-16* ani si din bătrâni de peste 60 de ani.

Comanda era preluată de activişti ai partidului naţional-socialist, de oameni din SA si de funcţionari ai organizaţiei „Hitlerjugend".[285]

Regimentul de apărare antiaeriană al fuhrerului şi divizia de escortă a fiihrerului care până acum activase la „Wolfschanze" au fost aruncate pe graniţa de est.[286] Divizia de escortă era comandată de fostul comandant de luptă al cartierului general, Remer, care între timp fusese avansat general-maior pentru meritele sale în înăbuşirea complotului de la 20 iulie 1944. La „Wolfschanze" n-au mai rămas decât câteva companii de protecţie.

Coloane nesfârşite de refugiaţi înspăimântaţi si dezorientaţi se revărsau din Prusia Orientală spre interiorul ţării. Războiul, cu toate ororile sale, ajunsese pe teritoriul german.[287]

---

[285] Unităţile „Volkssturm", create la 25.9.1944 din ordinul lui Hitler, au fost formate din bărbaţi între 16 si 60 de ani neîncorporaţi încă în armată. Alcătuirea si comanda reveneau Gauleiterilor; organizarea, pregătirea si înarmarea reveneau lui Himmler, în calitatea sa de comandant suprem al armatei de rezervă. Membrii „Volkssturm" erau consideraţi soldaţi si se supuneau jurisdicţiei militare. Circa sase milioane de oameni au reprezentat ultima rezervă combatantă, prost pregătită şi insuficient dotată a Germaniei naziste, în special unităţile „Volkssturm" aruncate pe Frontul de Est au suferit pierderi foarte grele în confruntările cu Armata Roşie. Peste 175.000 de membri ai ..Volkssturm" sunt consideraţi dispăruţi de la sfârşitul războiului încoace, iar numărul celor căzuţi în luptă a rămas necunoscut.

[285] Brigada de escortă a fuh'rerului, alcătuită în iunie 1944 din batalionul de escortă al fiihrerului, a fost completată la 26.1.1945 cu scopul de a forma divizia de escortă a fiihrerului. Brigada de escortă [a] fiihrerului a fost încorporată ca unitate regulată în armata de uscat Şi a participat la ofensiva din Ardeni.

[287] Din vara lui 1944, au fost evacuate în Germania mai cu seamă Populaţia germană din zonele ameninţate ale Europei de Est.

^[v]acuarea şi refugiul în Prusia Orientală s-âu sfârşit după stabilizarea frontului şi pe baza ordinelor de rezistenţă emise de conducerea [na]ţional-

socialistă în toamna anului 1944. Marele val format din Bilioane de refugiaţi din Prusia Orientală, Warthegau si Silezia a P°rnit după străpungerea frontului de către sovietici în ianuarie 1945.

!70

Speranţa lui Hitler că un conflict între anglo-saxoni si ruşi ivea să schimbe soarta războiului încă nu se îndeplinise. Hitler ădăjduia să câştige timp, dar această nădejde îşi pierdea alabilitatea în faţa vitezei cu care se desfăşurau operaţiunile fensive pe Frontul de Est.

Gâtul lui Hitler era prins în laţul rusesc. Nu mai putea ezita, a a luat decizia de a da o lovitură rapidă trupelor anglo-ame:ane din Vest, creând condiţiile necesare unor tratative în derea încheierii păcii separate. Astfel a apărut ideea unei contraofensive germane în Ardeni.

Iată cum evolua situaţia pe Frontul de Vest după debarcarea rupelor anglo-americane în Normandia, la 6 iunie 1944: unităţile anglo-americane îşi creau capete de pod pe coasta Normandiei, trăpungând la sfârşitul lunii frontul german la Avranches.[288] trăpungerea avea la început o lăţime de doar câţiva kilometri, naltul Comandament german 1-a însărcinat cu lichidarea străpungerii şi restabilirea frontului pe feldmareşalul von Kluge, are comanda de la începutul lui iulie 1944 Grupul de Armate ‚Vest" în locul lui von Rundstedt. Nu s-a ajuns însă la contraatacul lanificat - şi asta din cauza unor evenimente absolut neprevăzute, u puţin timp înainte de începerea atacului, comandantul >uprem al Grupului de Armate „Vest", von Kluge, a părăsit cartierul eneral şi a plecat într-o direcţie necunoscută. N-a mai fost văzut.

Aflând despre dispariţia lui Kluge, Hitler a dat glas presupunerii că acesta ar fi fost de partea complotiştilor de la 20 iulie si că din această cauză trecuse la americani. I-a ordonat lui Rundstedt, care era deja în concediu, să se prezinte imediat pe Frontul de Vest şi să preia comanda grupului de armate.

Kluge a reapărut după o absenţă de două zile. Hitler i-a ordonat ă vină la cartierul său general pentru a clarifica situaţia. Pe drum, Kluge s-a otrăvit în maşina sa.[289]

[288] La 30.7.1944, Armata 3 americană a cucerit oraşul de coastă din Baie du Mont Saint-Michel si a încercuit în acest fel trupele germane din Peninsula Cotentin. Căderea importantului port

Iherbourg a început să se întrezărească. Când un contraatac german al Armatei 5 Blindate s-a împotmolit la 6/7.8.1944 din cauza focului aliat, bătălia invaziei fusese deja câştigată de aliaţi.

[289] Feldmaresalul Hans Giinther von Kluge s-a otrăvit pe 18.8.1944 a Metz.

U?, 'iq

Toamna anului 1944: situaţia din Vest

Ofiţerul cu însărcinări speciale, care-1 însoţise pe Kluge în timpul celor două zile de absenţă, precum şi şoferul său au declarat la anchetă că feldmaresalul rătăcise în aceste zile prin apropierea liniei frontului, pradă unei agitaţii maxime, îşi justificase drumul spre prima linie spunând că dorea să-si vadă fiul care făcea parte dintr-o divizie aflată acolo. Investigaţiile ulterioare efectuate de Himmler şi de SD au demonstrat însă foarte clar că Kluge intenţionase să le deschidă americanilor frontul şi să capituleze, dar că din motive tehnice nu reuşise să stabilească un contact cu înaltul Comandament american.[290]

Dispariţia lui Kluge a creat o mare dezordine în cadrul unităţilor Grupului de Armate „Vest", care au fost nevoite, o perioadă destul de lungă, să se apere fără comandă şi fără indicaţii de luptă împotriva atacurilor americane.

Pierderea de timp cauzată de trădarea lui Kluge, dezorientarea din rândul trupelor germane, care s-au retras parţial pe poziţii complet noi, si necesitatea apărută de aici de a regrupa trupele au anulat posibilitatea declanşării unui contraatac, înaltului Comandament german îi era limpede acum că trupele germane erau în pericol de a fi izolate si încercuite în cazul unei înaintări a unităţilor americane spre Granville şi Saint-L6, lângă Falaise.[291] Rundstedt a primit ordinul ca, în loc să contraatace, după cum fusese plănuit, să retragă trupele din Franţa si Belgia în spatele „Liniei Siegfried" si în Olanda.

---

[290] Vizita pe front a lui Kluge, de pe 15 şi 16.8.1944, este demonstrată, la fel si faptul că o zi întreagă nu a fost de găsit. Rămâne însă un semn de întrebare dacă a vrut într-adevăr să stabilească un contact cu aliaţii, dat fiind că la 20.7.1944 refuzase să sprijine lovitura de stat după ce aflase că Hitler era în viaţă.

[291] La mijlocul lunii august, trupele aliate au înghesuit într-un spaţiu foarte mic înjur de 12.000 de oameni aparţinând Armatei 7 si Armatei 5 Blindate. In urma unor greşeli tactice şi a unor neînţelegeri ta cadrul înaltului Comandament

aliat, încercuirea a putut fi închisă de abia la 20.8.1944. Până în acel moment, înjur de 50.000 de oameni au putut ieşi din încercuire, iar alţi 5.000 au scăpat ulterior prin breşele existente în încercuire. Aproximativ 50.000 au fost luaţi prizonieri, iar *0.000 si-au pierdut viaţa. Apărarea germană din Normandia s-a

'

DOSARUL

Şrmata germană s-a retras prin urmare, cu bătălii uşoare, ina la „Linia Siegfried".[292] Trupele anglo-americane au ocupat jranţa si Belgia fără să întâmpine o rezistenţă serioasă din artea germanilor. Si asta în situaţia în care americanii, mai Ies Armata 3 de sub comanda generalului Patton, nici nu au rofitat de situaţia dificilă a nemţilor creată de incidentul legat e Kluge. Conducerea militară americană nu a înţeles situaţia

a ezitat; în acest fel, înaltul Comandament german a reuşit
-si salveze forţele şi să se retragă fără pierderi semnificative
„Linia Siegfried".
Hitler a comentat cu ironie retragerea trupelor germane
m Franţa si Belgia, spunând că Eisenhower si Patton probabil
î se mirau şi ei de acest succes neaşteptat. „Prăpădiţii ăştia",
declarat Hitler, „se mai cred şi mari strategi graţie retragerii
i upelor de către înaltul Comandament german."

După ce unităţile germane au ajuns la „Linia Siegfried", în ea de-a doua jumătate a lurii octombrie s-au dat câteva bătălii

zona Aachen. în celelalte zone ale „Liniei Siegfried" nu au vut însă loc incidente.[293]

La sfârşitul lunii octombrie, Hitler a convocat la „Wolfschanze"
consfătuire extraordinară în cerc restrâns. Au participat:
Ceitel, Jodl, Guderian, Christian, Burgdorf, Giinsche, Fegelein
i general-locotenentul Winter, numit adjunct al lui Jodl cu
curt timp în urmă, în locul lui Warlimont. Warlimont fusese
umit, la mijlocul lunii octombrie, adjunctul lui Keitel la înaltul
omandament al Forţelor Armate, al cărui sediu se afla acum

[292] Până în septembrie 1944, armata germană a pierdut în bătăliile rele de pe Frontul de Vest peste 414.802 oameni - morţi, răniţi, ispăruţi si prizonieri. Pierderile aliate s-au ridicat, până pe 11.9.1944, i 40.000 de morţi, 164.000 de răniţi şi 20.000 de dispăruţi.

[293] Aliaţii au pierdut la sfârşitul lunii septembrie circa 17.000 de tmeni în

operaţiunea aeropurtată eşuată al cărei nume de cod era larket-Garden" şi prin care s-a urmărit forţarea trecerii râului Rin

Olanda. Luptele de la gura râului Schelde au fost foarte grele; mata canadiană a pierdut între octombrie şi noiembrie în jur *de* 1000 de oameni. Lupte grele s-au dat si în spaţiul Aachen.

ja Berlin, întrevederea a avut loc în buncărul lui Hitler, unde între timp lucrările de construcţie se finalizaseră. A început cu raportul lui Guderian privind situaţia de pe Frontul de Est. El a relatat că luptele se potoliseră pe aproape toate segmentele de front, în afară de încăierări locale, pe întregul front domnea acalmia. Guderian a declarat că rusii erau acum preocupaţi cu procurarea rezervelor. Aveau nevoie de mult timp pentru a porni o nouă ofensivă în Prusia Orientală si pe Vistula. Drept pentru care Hitler a decis că sosise momentul pentru contraatacul plănuit în Vest. I-a ordonat lui Jodl să elaboreze urgent planul unui atac-surpriză împotriva trupelor anglo-americane din nordul Franţei, Alsacia si Belgia.[294]

Hitler intenţiona ca lovitura principală să fie dată de pe râul Eifel, la sud de Aachen, împotriva zonei de joncţiune a trupelor britanice şi americane. Voia să le despartă, să pătrundă rapid până la Meuse, să forţeze râul si să cucerească apoi Anvers cu portul său, căci pe acolo se derula în principal aprovizionarea trupelor anglo-americane.

La consfătuire s-a decis formarea a două armate blindate pentru derularea acestei operaţiuni - Armata 5 Blindată, sub comanda generalului Manteuffel, si Armata 6 SS Blindată, sub comanda fostului comandant al Leibstandarte SS „Adolf Hitler", Sepp Dietrich, pe care Hitler îl avansase între timp în gradul de general-colonel. Aceste două armate urmau să fie puse sub comanda feldmaresalului Model si încorporate în Grupul de Armate „Vest". La finalul convorbirilor, Hitler a mai subliniat o dată că pregătirile acestei operaţiuni si plasarea strategică a forţelor trebuiau să se realizeze în cel mai mare secret. Participanţilor la consfătuire le-a cerut să se angajeze sub semnătură că vor ţine totul în secret. Semnăturile au fost strânse atunci pe loc de Burgdorf, aghiotantul lui Hitler.

Dorind să conducă personal operaţiunea, Hitler si-a mutat cartierul general în zona Bad Nauheim, o regiune împădurită

[294] Jodl a primit încă de pe 25.9.1944 ordinul de a elabora un Plan pentru o ofensivă în Ardeni. La 12.10 a prezentat primul plan operaţional („Wacht am Rhein" - „De veghe pe Rin").

de lângă satul Butzbach, la 50 de kilometri nord-est de Frankfurt pe Main.[295] Acolo se afla şi cartierul general al statului major al comandantului suprem al Grupului de Armate „Vest", Rundstedt.

Cartierul general al lui Hitler de la Bad Nauheim era alcătuit din sase barăci bine camuflate şi din câteva buncăre de beton slab consolidate. Spre deosebire de „Wolfschanze", cartierul general de la Bad Nauheim nu era prea fortificat. „Wolfschanze" fusese complet evacuat între timp, dat fiind că Hitler nu voia să se mai întoarcă acolo, din cauza apropierii de front. Doar Guderian a rămas cu statul său major la Lotzen, în Prusia Orientală.

în drum spre Bad Nauheim, Hitler a rămas două săptămâni la Berlin. Acolo a discutat cu Sepp Dietrich şi cu Manteuffel despre operaţiunea iminentă din Ardeni.

Hitler 1-a primit si pe „eliberatorul" lui Mussolini, Obersturmbannfuhrer SS Skorzeny, în acel moment şeful departamentului de diversiuni[296] din Ministerul Securităţii Reichului. Skorzeny a primit ordinul de a conduce o unitate îmbrăcată în uniforme britanice si americane şi dotată cu tancuri britanice si americane capturate, care să străpungă la începutul contraofensivei în spatele frontului anglo-american pentru a declanşa panică.[297]

In plus, Skorzeny trebuia să ocupe cele mai importante poduri peste râul Meuse, pentru a împiedica distrugerea lor de către inamic înainte de sosirea trupelor germane.

[295] Hitler a sosit pe 10.12.1944 la cartierul general „Adlerhorst" („Cuib de vultur"), la zece kilometri vest de Bad Nauheim.

[296] Oberstumbannfiihrer SS Otto Skorzeny a condus departamentul S (Sabotaj) din serviciul VI (SD străinătate) al Ministerului Securităţii "eicnului.

[297] Unitatea alcătuită de Skorzeny la sfârşitul anului 1944 din iameni de la contrainformaţii si din SD a primit numele de cod 'anzerbrigade 150 (Brigada 150 Blindată). A fost dotată cu :chiparnent si uniforme americane, însă succesele ei au fost modeste.

)at fiind că germanii, spre deosebire de americani, stăteau de exemplu :âte patru într-un jeep sau mergeau cu farurile camuflate după nodelul armatei germane, se desconspirau repede si erau împuşcaţi, :onsiderându-se că aparţin

unei unităţi neregulate, în concordanţa ^u normele dreptului internaţional în vigoare.

planificarea ofensivei din flrdeni

275

Cu doar câteva zile înainte de sosirea sa la Bad Nauheim, Hitler i-a convocat chiar înainte de începerea contraofensivei din Ardeni pe comandanţii implicaţi - comandanţii diviziilor si armatelor blindate, precum si comandantul suprem al Grupului de Armate „Vest", Model - pentru a le mai explica o dată importanţa operaţiunii ce urma să se desfăşoare.[298] A ţinut un discurs de aproximativ 45 de minute si le-a explicat că operaţiunea din Ardeni avea exact aceeaşi greutate ca si cea de la Dunkerque, unde în 1940 britanicilor le fusese dată o lovitură fatală. Dacă ofensiva reuşea, a spus Hitler, avea să ducă la lichidarea Frontului de Vest si la o întorsătură decisivă în desfăşurarea războiului. Nu a menţionat însă nimic despre intenţia sa de a obţine prin această operaţiune o pace separată cu Anglia si America.

După ce comandanţii au părăsit cartierul general, Hitler si-a exprimat în cercul aghiotanţilor speranţa că operaţiunea va avea un final încununat de succes, în cazul în care Sepp Dietrich reuşea să înainteze cu armata sa până la Anvers, îl va distinge cu „Marea Cruce", căci o asemenea victorie va avea o importanţă decisivă pentru sfârşitul războiului. „Marea Cruce" era cea mai înaltă distincţie militară germană, acordată doar pentru victorii decisive pe front. Până acum o primise doar Goring, cu toate că activitatea sa din timpul războiului se limitase mai ales la partide de vânătoare.[299] Hitler era convins că, dacă reuşea să cucerească baza principală de aprovizionare reprezentată de Anvers, anglo-americanii ar fi ajuns într-o situaţie fără ieşire si i-ar fi făcut ei înşişi o ofertă de pace.

Condiţionarea tratativelor pentru o pace separată cu Germania de eliminarea lui Hitler, exprimată de britanici, a fost comentată de fiitler în felul următor: „Le voi arăta domnilor englezi că

[298] Hitler a vorbit pe 11 şi 12.12.1944 în faţa comandanţilor de Divizii si corpuri de armată aparţinând Grupului de Armate „Vest" Prevăzute pentru ofensiva din Ardeni.

[299] în cel de-al Doilea Război Mondial, Marea Cruce a Crucii de ^'er, treapta cea mai înaltă a Crucii de Fier, instituită la 1.9.1939, îi fusese acordată, dintre toţi generalii germani, doar lui Goring, când a fost numit si mareşal al Reichului, la

pacea cu Germania se poate obţine doar cu mine, nicidecum |fără mine."

La 16 decembrie 1944 a început atacul trupelor germane in regiunea râului Eifel conform planului bătăliei din Ardeni.

rmatele blindate ale lui Dietrich si Manteuffel au străpuns cu şurinţă frontul anglo-american între Liege si Dinant si au înaintat ană la râul Meuse.[300] Acolo au fost angajate în lupte înverşunate.

în aceste zile, către sfârşitul lui decembrie, Guderian a sosit e neaşteptate din Prusia Orientală la cartierul general de la ad Nauheim; dorea să-i dea neapărat raportul lui Hitler.

uderian a raportat că informaţii exacte şi verificate furnizate e serviciile de informaţii ale forţelor terestre şi ale aviaţiei ndicau faptul că rusii îşi concentrau forţele pentru un nou tac în Prusia Orientală şi pe Vistula. Guderian a declarat că, upă părerea sa, aici era de aşteptat o contraofensivă într-un iitor foarte apropiat. A-subliniat că era absolut necesar ca ceste segmente de front să fie întărite în continuare. Hitler a ascultat pe Guderian foarte indispus şi şi-a manifestat îndoiala u privire la exactitatea presupunerilor pe care acesta le formulase.

Unul dintre argumentele lui Hitler era buletinul meteo al meteorologului de la cartierul general, Schuster, care prognoza weme nefavorabilă pentru zborurile în Est, vreme ce avea să ;e înrăutăţească. Cu toate acestea, Hitler era vizibil neliniştit in cauza raportului lui Guderian. A convocat în aceeaşi zi o onsfătuire extraordinară în cerc restrâns, la care a fost invitat i Bormann. Hitler a expus mai întâi situaţia de pe Frontul de ʳest, unde contraatacul din Ardeni se desfăşura satisfăcător, .poi a rezumat situaţia de pe Frontul de Est si a vorbit despre :oncluzia lui Guderian conform căreia o ofensivă a ruşilor părea minentă.

Aici s-a văzut ca raportul lui Guderian îl dezorientase complet e Hitler. A subliniat că o întărire a Frontului de Est ar duce în

[300] Poziţiile iniţiale ale Grupului de Armate „B" prevăzute pentru bfensiva din Ardeni se aflau între Trier si Monschau. Vârfurile ofensivei germane au rămas la Dinant, la circa zece kilometri est de Meuse; de Liege nu s-au apropiat niciodată.

de faţă la un eşec obligatoriu al operaţiunilor din Ardeni. După Hitler a vorbit Bormann. Pentru a nu-1 irita si mai mult pe Hitler, Bormann a recomandat cu multă prudenţă luarea unor măsuri pentru întărirea la maximum a Frontului de Est. A arătat că un alt atac încununat de succes al armatei ruseşti ar avea urmări politice catastrofale pentru Germania.

Nu se putea nega că victoriile ruşilor de pe Frontul de Est ar fi anulat succesele din Vest ale germanilor.

Hitler si-a amânat decizia. Cu aceasta, consfătuirea a luat sfârşit. A doua zi i-a convocat încă o dată pe toţi. De data aceasta a declarat că iminenta ofensivă a ruşilor de la graniţa Prusiei Orientale şi de pe Vistula reprezenta într-adevăr un pericol foarte serios. „De aceea m-am decis, cu inima îndoită", a continuat Hitler cu voce slabă, „să opresc luptele din Ardeni şi să mut Armata 6 Blindată a lui Dietrich şi forţele principale ale Armatei 5 Blindate pe Frontul de Est."[301]

înainte ca ordinul să fie emis de înaltul Comandament al Forţelor Armate, Hitler i-a ordonat lui Giinsche în ianuarie 1945 să plece pe Frontul de Vest la Sepp Dietrich. I-a spus: „Transmite-i lui Dietrich să retragă treptat două divizii de pe linia frontului.

Şi spune-i că eu am decis să arunc toată armata lui pe Frontul de Est."

Giinsche a sosit la statul major al lui Dietrich de la Saint-Vith din Luxemburg pe 7 ianuarie dimineaţa[302], unde i-a transmis

[301] în acel moment, germanii pierduseră deja bătălia din Ardeni; retragerea Armatei 6 SS Blindate nu a influenţat rezultatul luptelor.

In faţa rezistenţei tenace a aliaţilor si a superiorităţii lor aeriene, Şeful Grupului de Armate „B", feldmaresalul Model, a recunoscut la 18.12,1944: „Obiectivul Anvers trebuie abandonat momentan... Forţa grupului de armate nu mai este suficientă pentru acest obiectiv atât de îndepărtat." în timpul ofensivei din Ardeni, armata germană a înregistrat 17.200 de morţi, 34.439 de răniţi si 16.000 de prizonieri, [iar] armata SUA, 29.751 de morţi şi dispăruţi, precum si 47.129 de răniţi.

[302] Saint-Vith, din departamentul Malmedy, a fost în Evul Mediu Parte a Luxemburgului, a trecut în 1919 în posesia Belgiei, în 1940 în [Ce]a *a* Germaniei, iar astăzi

este din nou parte a Regatului Belgiei.

r»! b îu";

acestuia ordinul lui Hitler. Dietrich a avut un soc. A spus că totul era pregătit pentru forţarea râului Meuse. Unităţile lui Skorzeny, pe capul căruia americanii puseseră o sumă mare de bani, declanşaseră panică în spatele frontului si se apropiau deja de podurile de pe râul Meuse.

„Ftihrerul trebuie să înţeleagă un lucru", a spus Dietrich.

„Dacă armata mea va fi retrasă, britanicii şi americanii vor avea drum liber spre Rin."

Giinsche a rămas câteva zile la Sepp Dietrich. Pe 12 ianuarie, cu câteva ore înainte de plecare, la statul major al lui Dietrich a sosit o telegramă cifrată cu ordinul de a retrage imediat Armata 6 de pe front şi de a o muta pe Frontul de Est. în noaptea următoare, Giinsche s-a întors la cartierul general al lui Hitler de la Bad Nauheim. Spre surprinderea sa, 1-a găsit complet abandonat. Câteva ordonanţe mai strângeau lucrurile rămase.

I-au explicat lui Giinsche că Hitler plecase în grabă cu statul său major la gara din Giessen, de unde dorea să pornească a doua zi cu trenul său special spre Berlin. Sosind ia Berlin a doua zi, pe 13 ianuarie, Gunsche a aflat că acum cartierul general al lui Hitler se afla în Cancelaria Reichului, din cauza ofensivei ruseşti din Prusia Orientală si de pe Vistula, care începuse pe 12 ianuarie.

„Wolfschanze" din Prusia Orientală, unde Hitler trăise euforia victoriei la începutul războiului cu Uniunea Sovietică, fusese aruncat în aer la ordinul său.

Berlin urma să fie ultimul loc de amplasare a cartierului general al lui Hitler.

12 ianuarie 1945: Retragerea unităţilor UJaffen SS

Capitolul 13

La Berlin, cartierul general era plasat în diferite locuri. Hitler s-a mutat în Vechea Cancelarie din Wilhelmsplatz. Deoarece prezenţa sa era ţinută secret, steagul său nu fusese arborat pe clădire, înainte, când Hitler venea la Berlin, steagul său era arborat pe Cancelaria Reichului, în ropotul de tobe al gărzii care dădea onorul în „Curtea de Onoare".

Steagul lui Hitler fusese confecţionat după propriul său proiect: în mijlocul pătratului din ţesătură roşie, un cerc alb înconjurat de auriu, cu zvastica neagră, în cele patru colţuri câte un vultur german brodat cu aur, de asemenea cu zvastica.[303] Până atunci Hitler acordase acest steag doar unităţii Leibstandarte ca drapel de luptă.

In Cancelarie mai erau cazaţi, în afară de Hitler, aghiotanţii, secretarele si medicii, apoi Bormann, Fegelein, Otto Dietrich, Hewel si garda personală a lui Hitler. Keitel si Jodl s-au mutat cu statele lor majore la Berlin-Dahlem. Guderian a fost cazat în cartierul general al statului major, amplasat încă din 1939, dinainte de începutul războiului, la Zossen, la 30 de kilometri sud de Berlin. Donitz se afla cu statul său major la Oranienburg.

Ribbentrop locuia în propria vilă din Berlin-Dahlem. Goring se afla la castelul său de vânătoare Karinhall, pe domeniul de vânătoare de la Schorfheide, la 60 de kilometri nord-est de

[303] Auriul din jurul zvasticii reprezenta o coroană din frunziş de stejar; doi dintre cei patru vulturi ţineau de asemenea în gheare coroane din frunziş de stejar. v !!ii-ţj/pv-

îrlin. Denumirea castelului, pe care Goring îl construise după surea la putere a lui Hitler, era menită să păstreze vie amintirea soţu a lui Goring, suedeza Karin, decedată. Goring locuia -a Karmhall împreună cu cea de-a doua soţie, Emmy «ta acmţa Sonnemann, si cu fiica sa Edda, în vârstă de şapte T p ui.sau maJ°r Personal a fost cazat şi el la Karinhall a ? nnT1' "ltler convoca ^runirea de două ori pe zi -la a 3 00 dupa-amiaza şi la ora 12.00 noaptea. Consfătuirile eau loc m gradina de iarnă a Cancelariei, iar la cea de upa-armaza participau Keitel, Jodl, Guderian, Wenck, Buhle oiicr, W inter Feselein amiralul |*M Ă*''

ii Donitz, Voss, Bodenschatz, Scherff, Hewel, Otto "^"^ ^

^elow, Puttkamer, Borgmann, Joh^meJeVsTG^ns^MÎ
eneau apoi ofiţerii din Statul Major al Conducerii Weî?
aachtului, colonelul Waizenegger, maiorul Buchs si căpitanul
ie marina Assmann, precum si aghiotantul lui Keitel, John
l , on Freyend, aghiotantul lui Fegelein, Sturmbannfuhrer SS Gohler

±SSLS S±^^S - P^ag-Loringhove^

B Specaea- erian, Ri
, Bormann şi referentul său,
Standartenffihrer SS* Zander.

, şi cu evacuarea populaţiei din zonele de est ale uerrnaniei Goring şi Donitz participau si ei la aproape toate consfaţumle. Situaţia de pe Frontul de Est era prezentatTde

'

R
S
Stat Major al Aviatiei

a t, IM
™tr mă r^ J0

te de colab^ator al lui Jodl în
Wehrmach^i- Despre operaţiunile Wa§ner sau câP"anul de

corespunzând aproximativ

„Julius Covor-de-Bombe" prezintă situaţia 281

La consfătuirea de noapte participau Fegelein, Hewel şi aghiotanţii lui Hitler. Despre situaţia de pe front raportau pe rând Puttkamer, Below si Borgmann, aghiotanţii lui Hitler. Era vorba despre discuţii de informare, care de regulă nu durau mai mult de 20 sau 30 de minute. Hitler primea zilnic un scurt raport de front de la înaltul Comandament al Forţelor Armate.

Acesta sosea în jurul orei 11.00 înainte de masă, în timp ce Hitler mai dormea. Linge îl punea, împreună cu informaţiile de la Biroul German de Presă, pe un scaun în faţa dormitorului lui Hitler, care le lua de acolo.

în afara rapoartelor de la înaltul Comandament al Forţelor Armate, Fegelein si Giinsche primeau zilnic de la diviziile SS informaţii privind situaţia de pe Frontul de Est, pe care i le transmiteau de asemenea lui Hitler. Acestea

urmau un traseu aparte de canalele oficiale: treceau de la comandanţii diviziilor SS direct la Himmler, care le prelucra si i le trimitea apoi lui Hitler. Sistemul de raportare directă a diviziilor SS fusese introdus de Hitler în toamna anului 1942, pentru *a* putea verifica informaţiile furnizate de înaltul Comandament al Forţelor Armate si înaltul Comandament al Armatei de Uscat referitoare la luptele de pe diferitele segmente ale frontului, în acest fel, Hitler se putea informa înaintea consfătuirilor despre cum decurgeau luptele si despre situaţia existentă pe segmentele de front pe care acţionau diviziile SS.

în afară de asta, Hitler primea zilnic după micul dejun informaţii privind distrugerile provocate de piloţii americani în oraşele germane. Aceste date erau strânse din toată Germania de cancelaria de partid a lui Bormann si îi erau apoi prezentate lui Hitler de către Schaub, care s-a ales din cauza aceasta cu Porecla „Julius Covor-de-Bombe".

La scurt timp după venirea lui Hitler de la Bad Nauheim la Berlin, a apărut si Eva Braun, căreia îi ordonase să vină de la ^unchen.[304] S-a instalat într-un apartament din Cancelaria i, alături de cel al lui Hitler. Eva Braun a rămas cu

[304] Hitler nu-i „ordonase" Evei Braun să vină la Berlin; chiar o [ru]8ase să rămână la Berghof.

Kitler la Berlin până la sfârşit, cu excepţia unei şederi de două iăptămâni la Miinchen.

Ofensiva rusească, începută la 12 ianuarie 1945 pe Vistula, ;-a extins în zilele următoare asupra întregului front de la vlarea Baltică până la Carpaţi. După câteva zile a fost cucerită capitala Poloniei, Varşovia, unul dintre punctele centrale ale ipărării germane.[305]

Curând după căderea Varşoviei, ruşii au străpuns sistemul le apărare eşalonat din sudul Prusiei Orientale şi au ocupat, lupă lupte grele, oraşele Allenstein, Tannenberg şi Deutsch-Eylau.

n acelaşi timp, trupele ruseşti au nimicit la Sandomierz apărarea germană de pe malul de vest al Vistulei şi au înaintat în direcţia :onei industriale din Silezia Superioară.

în această situaţie, Guderian i-a raportat lui Hitler la una lintre consfătuiri că ruşii ajunseseră la Golful Danzig şi că zolaseră Prusia Orientală cu tot cu armatele 3 şi 4 ale Grupului le Armate „Nord" care luptau acolo. Armatelor 16 si 18 ale Grupului de Armate „Kurlanda", care se înţepeniseră încă din ‘oamna lui

1944 la Marea Baltică, li s-au adăugat acum forţele principale ale Grupului de Armate „Nord" din încercuirea din Prusia Orientală. Guderian a atras atenţia asupra faptului că aprovizionarea lor nu mai era posibilă decât de pe mare şi în condiţii foarte grele. A propus ca unităţile Grupului de Armate .Kurlanda" să fie evacuate pe mare şi aruncate în luptă împotriva nisilor pe frontul din Pomerania.

Conform planului lui Guderian, atacul împotriva trupelor ruseşti urma să înceapă din Pomerania spre sud. Erau prevăzute m acest scop Grupul de Armate „Kurlanda" şi Divizia 6 Blindată .i lui Sepp Dietrich, adusă de pe Frontul de Vest. Cu această operaţiune, Guderian urmărea să izoleze trupele ruseşti care înaintau spre Oderul Inferior si să creeze o puternică linie de ipărare pe vechea graniţă polono-germană. Era de părere că

sos Pentru Armata Roşie, cucerirea capitalei poloneze la 17.1.1945 i reprezentat o victorie propagandistică importantă.

12 ianuarie **1945:** Ofensiva de pe Vistula

unităţile respective -în total 40-45 de divizii cu 1.600 de tancuri _ ar fi fost suficiente pentru această operaţiune. Nu mai era timp de pierdut, spunea Guderian, rusii trebuiau alungaţi cât mai repede din Germania. Hitler, care ascultase raportul lui Guderian cu o iritare crescândă, a răspuns cu asprime: „Ştiu si eu că rusii trebuie scoşi din Germania, Guderian. Nu este nevoie să mi-o spui dumneata."

Cu toate acestea Hitler a respins categoric propunerea lui Guderian ca trupele Grupului de Armate „Kurlanda" să fie aduse de la Marea Baltică în Pomerania. Si-a justificat decizia cu argumentul că acolo erau imobilizate trupe ruseşti care altfel ar fi fost aruncate în luptă în Prusia Orientală, Polonia si Silezia.

Guderian propusese încă din toamna anului 1944, când situaţia de pe Frontul de Est era favorabilă germanilor, ca Grupul de Armate „Kurlanda" să treacă de la Marea Baltică peste râul Memel către Prusia Orientală. Hitler nu fusese de acord nici atunci, fiind de părere că trupele germane din zona baltică reprezentau un factor de presiune împotriva Suediei. Susţinea că, atât timp cât trupele germane erau staţionate în zona baltică, Suedia nu ar fi cedat presiunilor britanice si ar fi continuat să livreze minereuri Germaniei.

De data aceasta însă, Guderian nu a cedat.

Contrar tuturor regulilor, 1-a adus la consfătuire pe şeful departamentului

Armate Străine Est din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, generalul Gehlen. Acesta se ocupa cu observarea, pe calea serviciilor de informaţii, a forţelor combatante ale statelor din Europa de Est, printre care si a celor aparţinând Rusiei sovietice. Gehlen urma să sprijine pe lângă Hitler Propunerea lui Guderian referitoare la Grupul de Armate ..Kurlanda". Pe baza unor date care-i fuseseră transmise de serviciul său de informaţii, Gehlen a încercat să-i demonstreze lui Hitler că Grupul de Armate „Kurlanda" nu reuşea să imobilizeze forţe ruseşti semnificative. Mai mult, rusii îşi retrăseseră deja Unităţile importante din această regiune, unităţi ce fuseseră reperate acum în zona de luptă a trupelor ruseşti care atacau *n direcţia Oderului Inferior. Argumentele lui Gehlen 1-au furiat pe Hitler. A strigat că nu va tolera acest mod de lucru

al Marelui Stat Major. I-a interzis lui Guderian să-1 mai aducă

: e Gehlen la consfătuiri sau să mai pomenească de retragerea liviziilor din Kurlanda. Guderian a răspuns: „Cum ordonaţi,

i *lein Fiihrerl"* si a tăcut.

Referitor la luptele din Prusia Orientală, Hitler a declarat ă fiecare oraş, fiecare sat si fiecare casă trebuiau transformate itr-o fortăreaţă în care ruşii să-si spargă dinţii. A strigat până i-a pierdut vocea că germanii trebuiau să lupte în aşa fel încât eama de ruşi a trupelor şi a populaţiei să se transforme într-o eamă a ruşilor de germani.

Spaima de ruşi era într-adevăr mare. în timp ce trupele ermane se revărsau înapoi în mod haotic, declanşau panică i rândurile populaţiei şi o târau după ele. A început un refugiu i masă spre interiorul Germaniei. Străzile si şoselele Prusiei)rientale erau înţesate de şiruri lungi de bătrâni, femei şi copii.

ie blocau în faţa barierelor pentru tancuri care nu aveau decât receri înguste şi pline de curbe. Mulţi, în special copii, au ngheţat pe drum în gerul aspru care domnea în iarna aceea, în urma altor lupte, ruşii au cucerit oraşele Tilsit, Gumbinnen i Insterburg. Au străpuns sistemul de apărare al Platoului /lazuriei. Pe coasta Mării Baltice, trupele germane au fost nghesuite pe o limbă de uscat îngustă şi nisipoasă si în 'eninsula Samland. Situaţia lor de acolo era fără ieşire. Hitler

<eacţiona la rapoartele care ajungeau la cartierul general cu iceleaşi cuvinte: „Să reziste şi să nu dea înapoi!"

După ce unităţile germane au fost izolate pe Istmul Kurlandei :i în Peninsula

Samland, Hitler i-a ordonat aghiotantului pentru

armata de uscat, Johannmeyer, să plece cu avionul pe frontul lin Prusia Orientală şi să-şi facă o imagine exactă, pe care ipoi să i-o raporteze. Dorea să verifice informaţiile care-i soseau

vie la comandanţii armatelor germane din Prusia Orientală. In

primul rând nu credea din principiu veştile proaste, iar în al loilea rând presupunea că cei de acolo îi prezentau în mod

intenţionat situaţia mai proastă decât era în realitate pentru a

evita luptele grele cu rusii.

La întoarcerea sa, Johannmeyer a confirmat că trupele din

i'rusia Orientală se aflau într-o situaţie deosebit de grava-

A raportat că se înghesuiau pe o fâşie îngustă de coastă, amestecate cu mii de refugiaţi si animale, iar fiecare tir al artileriei ruseşti producea numeroase victime. Hitler i-a răspuns: „Nu retrag de acolo nici măcar un singur soldat. Trebuie să menţin fortăreaţa Konigsberg cu orice preţ. Atât timp cât Konigsberg este în mâinile noastre, pot să-i spun poporului german: în Prusia Orientală suntem noi, nu rusii."

Johannmeyer a relatat că populaţia părăsea în masă Prusia Orientală, fapt care ducea la moartea a numeroase persoane, iar Hitler a strigat: „Nu pot să ţin cont de asta!"

La începutul lui aprilie 1945, Konigsberg a fost încercuit de un cordon al trupelor ruseşti. Lui Hitler i s-a raportat că oraşul era incendiat de tirul artileriei ruseşti. Cu toate acestea, i-a ordonat comandantului fortăreţei Konigsberg, generalului Lasch, să reziste în continuare. Trupele ruseşti au cucerit Konigsberg la 9 aprilie, iar generalul Lasch a fost luat prizonier. Hitler 1-a condamnat la moarte în contumacie.[306]

în schimb nu s-a gândit să-1 tragă la răspundere pe Koch, grangurul de partid pe care-1 considerase sufletul apărării de la Konigsberg. Dimpotrivă, în timp ce la Konigsberg se mai dădeau lupte, Hitler i-a oferit lui Koch posibilitatea de a se retrage în portul Pillau pentru a scăpa la timp de ruşi. în timp ce Konigsberg fusese deja încercuit de trupele ruseşti, Koch i-a telegrafiat din Pillau Gauleiterului din Breslau*, Karl Hanke, că nu va lăsa niciodată Konigsberg în mâna ruşilor, că bătălia pentru Konigsberg reprezenta un exemplu al luptei poporului german animat de credinţa sa nestrămutată în fiihrer. Karl Hanke, alt

mare grangur de partid, ca şi Koch, i-a telegrafiat în grabă folosind cam aceleaşi cuvinte, afirmând că nici el nu va preda vreodată Breslau, încercuit în acel moment de trupele ruseşti. Pentru a insufla curaj poporului german, Goebbels a °rdonat ca aceste telegrame ale „conducătorilor poporului" să fie citite la radio.

[305] Konigsberg a capitulat la 10.4.1945. Hitler 1-a condamnat pe Lasch în aceeaşi zi la moarte, iar familia generalului de infanterie a f°st arestată.

* Denumirea germană a oraşului polonez Wroclaw. (n.tr.) ,,,.,.

svt;

Koch şi Hanke au scăpat fără nicio zgârietură din zonele de luptă, în timp ce numeroşi soldaţi germani şi-au pierdut viata î a Konigsberg si Breslau.[307]

Având în vedere evoluţia catastrofală de pe Frontul de Est, la sfârşitul lui ianuarie si începutul lui februarie 1945 Hitler si 3ormann s-au sfătuit de mai multe ori în legătură cu viitorul partidului. Hitler a aprobat propunerea lui Bormann ca tinerele :adre ale partidului naţional-socialist, majoritatea dintre ele nembri ai organizaţiei „Hitlerjugend" care comandau unităţi ,Volkssturm", să fie retrase de pe Frontul de Est si trimise în /estul Germaniei. Primii care au fost detaşaţi în Vest au fost elevii din institutele de pregătire ideologică şi militară ale oartidului şi din „şcolile «Adolf Hitler»" din Pomerania si Silezia.

Jrmau să fie pregătiţi pentru a prelua în viitor funcţii de conducere în partid. Trebuia prin urmare să fie cruţaţi, pentru :a partidul să poată continua să existe. Bormann le-a cerut să intre în ilegalitate, să se comporte loial faţă de anglo-americani si să caute să ocupe posturi în administraţie, în prima fază urmau să se retragă în regiunea Allgău, în Alpii Bavarezi, în zona Bad Tolz-Lenggries. Printre cei care urmau să conducă organizaţiile ilegale ale „Hitlerjugend" din Germania de Vest se numărau şeful „şcolilor «Adolf Hitler»", Obergebietsfiihrer Petter, şi responsabilul cu pregătirea militară din organizaţia „Hitlerjugend", Schliinder.[308]

Concomitent cu mutarea tinerelor cadre ale partidului naţional-socialist în Germania de Vest, Hitler a ordonat si Gauleiterului Prusiei Orientale, Koch, al

Danzigului, Forster, şi al regiunii Posen, Greiser, să se retragă cu statele lor majore în Vest.

[307] Două armate ale Frontului l Ucrainean au încercuit Breslau la 15.2.1945. Oraşul declarat fortăreaţă a capitulat însă de abia la 6.5.1945. în timpul luptelor de apărare au fost distruse 68% dintre clădiri, iar numărul victimelor umane a rămas necunoscut.

[308] în timp ce Petter s-a achitat de această sarcină, Schliinder a rămas la Berlin. A condus ultima rezervă a Hitlerjugend în luptei[6] duse pe podurile de pe râul Havel, la Pichelsdorf, la vest de Berlin-

februarie 1945: Discuţii secrete la Berlin

287

La o consfătuire secretă din cancelaria partidului de pe VVilhelmstrasse, la care au participat Petter, Schliinder si colaboratorii cei mai apropiaţi ai lui Bormann - secretarul de stat dr. Klopfer, Oberbefehlsleiterul* partidului naţional-socialist, Friedrichs, şi referentul personal al lui Bormann, Muller - Bormann a declarat în legătură cu mutarea cadrelor de partid în Germania de Vest: „Salvarea noastră este în Vest. Partidul nostru poate continua să existe acolo. Ne va garanta acest lucru lupta împotriva bolşevismului."[309]

înainte de plecarea sa în vestul Germaniei, Obergebietsfuhrer Karl Petter *a* venit în martie 1945 la Giinsche, la Cancelaria Reichului, pentru a-si lua rămas-bun. Giinsche era prieten cu Petter din timpul când fuseseră amândoi membri în „Hitlerjugend", din 1932 până în 1934. Petter a subliniat că doar „Hitlerjugend" ar mai putea reprezenta un viitor pentru partid, vechea generaţie era birocratizată si detestată de popor. Petter a plecat prin Sonthofen către Bad Tolz, pentru a prelua conducerea grupelor de „Hitlerjugend" mutate acolo din Germania de Est.

în timp ce pe Frontul de Est - în Kurlanda, Prusia Orientală, Pomerania, Silezia, Boemia şi Ungaria - se dădeau lupte grele care înghiţeau aproape toate rezervele germane, trupele anglo-americane înaintau în februarie 1945 pe teritoriul german.

Intrarea pe teritoriul german s-a făcut între Aachen şi Trier, deci pe un segment de front care era foarte slăbit din cauza mutării pe Frontul de Est a

Armatei 6 Blindate a lui Sepp Dietrich.

Contrastul puternic dintre războiul din Est şi cel din Vest se oglindea si în consfătuirile lui Hitler. Spre deosebire de rapoartele lui Jodl despre Frontul de Vest, cele ale lui Guderian despre Bontul de Est erau prezentate într-o atmosferă agitată şi îi ^dansau lui Hitler de fiecare dată accese de furie. Deoarece,

* Grad în cadrul partidului naţional-socialist; nu reprezenta o fu[n]cţi[e]. (n.tr.)

309 La această şedinţă au fost stabilite planurile privind evacuarea ^toritătilor din Berlin. La 12.4.1945 a fost emisă în acest sens parola "Thusne'lda".

în urma mutării trupelor în Est, Frontul de Vest era foarte slăbit, Hitler era nevoit să ia la cunoştinţă de informaţiile lui Jodl privind înaintarea trupelor americane pe teritoriul german si să le considere inevitabile. Se calma la gândul că anglo-americanii vor putea fi opriţi de obstacolul natural reprezentat de Rin. De aceea a reacţionat destul de calm la ştirea lui Jodl conform căreia, din cauza mutării diviziilor pe Frontul de Est, numărul celor care dezertaseră si trecuseră liniile la anglo-americani era destul de mare. Dezertările erau puse pe seama spaimei stârnite de luptele grele împotriva ruşilor. Atunci când o divizie era pregătită pentru a fi transportată în Est, trenuri întregi, ba chiar companii întregi dezertau şi treceau la inamic.

La sfârşitul fiecărei luni, ministrul înarmării şi producţiei de război,'Speer, sau adjunctul acestuia, Saur, îi prezenta lui Hitler raportul privind producţia de armament şi dotările militare de tot felul. Uneori, aceste cifre îi erau transmise lui Hitler telefonic, iar el le trecea personal într-un tabel. De cele mai multe ori, unul dintre aghiotanţi asculta în căşti şi îşi lua notiţe, iar apoi cei doi comparau cifrele si le puneau faţă în faţă cu datele din luna precedentă.

Conform rapoartelor din ianuarie şi februarie 1945, întreprinderile germane de armament, cu excepţia celor din Silezia Superioară, mergeau la capacitate maximă. Acest lucru se explica în primul rând prin faptul că avioanele anglo-americane bombardau mai ales întreprinderile din industria aviatică, rafinăriile de petrol şi aerodromurile. Au bombardat uzinele de avioane Messerschmitt din Augsburg, Focke-Wulf din Bremen-Hemelingen, Heinkel din Rostock, uzinele din Wiener Neustadt care produceau avioane de vânătoare cu reacţii uzinele BMW, unde se construiau motoare pentru avioane, uzinele de

rulmenţi din Schweinfurt şi Regensburg, precum şi alte întreprinderi mai mici, care produceau avioane sau componente de avioane.

în cartierul general al lui Hitler domnea convingerea ca anglo-americanii căutau să distrugă în primul rând industn[3]

gfsctele bombardamentelor

germană de aviaţie, deoarece aviaţia era una dintre armele cele mai puternice ale germanilor împotriva lor. în acelaşi timp, părea că nu-i interesa să bombardeze întreprinderile care produceau armele folosite de germani în luptele de pe Frontul de Est.[310]

Acţiunile bombardierelor anglo-americane împotriva oraşelor germane s-au intensificat. Faptul că oraşele se prăbuşeau în ruine îl lăsa destul de rece pe Hitler. Odată a declarat: „Printre ruine te poţi apăra mai bine."

Altă dată a spus: „In locul oraşelor distruse voi construi după război altele, mult mai frumoase. Ar trebui să le fiu de fapt recunoscător anglo-americanilor că mă scutesc, cu bombardamentele lor, de treaba de a demola cartiere întregi, pe care oricum am vrut să le reconstruiesc."

în legătură cu atacurile asupra Berlinului, Hitler a remarcat odată: „Măcar de ar bombarda odată primăria din Berlin! De mult mă deranjează clădirea asta oribilă. Cred că anglo-saxonii o cruţă numai ca să-mi facă în ciudă", a spus râzând.

în februarie 1945, Hitler a discutat de mai multe ori cu Speer.

Se sfătuiau în legătură cu soarta întreprinderilor industriale din vestul Germaniei în cazul unei ocupaţii americane. Hitler dăduse ordinul ca totul să fie aruncat în aer în timpul retragerii trupelor germane din Est, pentru ca ruşilor să nu le mai rămână nimic, în schimb în Vest a dat ordinul ca industria să fie păstrată intactă. Conform indicaţiilor lui Hitler, industriaşii trebuiau să rămână unde erau, chiar si în cazul ocupării Germaniei de Vest. Hitler credea că, dacă uzinele din Germania de Vest rămâneau intacte, acest lucru ar fi reprezentat o bună premisă pentru industriaşii germani de a relua vechile lor legături de Prietenie cu magnaţii industriei anglo-americane. îşi punea anumite speranţe în aceste legături. După părerea sa, situaţia

[310] în urma bombardamentelor aliate, au fost distruse toate tipurile de întreprinderi de armament, inclusiv uzinele Krupp din Essen, fabricile Auto-Union din Saxonia, fabricile de combustibil din Leuna ?i Zeitz. Atacurile asupra

întreprinderilor miniere din regiunea Ruhr ^u redus la jumătate producţia de lignit. Productivitatea neafectată ^^e până la sfârşitul anului 1944 si începutul anului 1945 s-a datorat Cutării sistematice în subteran a marilor întreprinderi industriale.

de pe Frontul de Est era menită să ducă inevitabil la o înţelegere militară între Germania, Anglia şi America împotriva pericolului reprezentat de bolşevism. Iar industriaşii ar fi jucat în acest scenariu un important rol de intermediere.

La propunerea lui Speer, Hitler le-a cerut industriaşilor ca, în regiunile în care înaintau trupele anglo-americane, să lase utilajele din întreprinderile lor fără componentele importante, pentru a le face inutilizabile. Negociind cu americanii, ar fi putut ulterior să le repună în funcţiune pentru a-si demonstra în acest fel loialitatea. Speer a mers cu aceste directive ale lui Hitler prin zonele industriale din vestul Germaniei. Hitler i-a recomandat lui Speer să-i ia cu el pe fidelii săi - directorul concernului Vereinigte Stahlwerke, dr. Vogler, şeful comisiei pentru tancuri, dr. Rohland, si Geilenberg, directorul general al Uzinelor Rheinmetall.

La sfârşitul lui februarie 1945, rusii înaintaseră până în regiunea Kiistrin-Frankfurt-Guben zur Oder şi se aflau la 80-90 de kilometri est de Berlin, în aceste lupte au fost cucerite, ocolite sau încercuite mari oraşe dintre Vistula si Oder - Thorn, Schneidemiihl, Bromberg, Posen şi altele. Oraşele se aflau în importante puncte nodale strategice. Germanii le declaraseră pe toate fortăreţe. Toate rezervele si toate forţele rămase si capabile de rezistenţă au fost aruncate în luptă pe Oder, pentru a-i opri pe ruşi.

Au fost trimise acolo armata de rezervă, nave de război şi batalioane ale „Volkssturm" din Berlin si din împrejurimile acestuia. S-au luat măsuri speciale pentru stabilizarea frontului, deoarece acesta s-a spart sub loviturile masive ale ruşilor, în timpul retragerii rapide a trupelor germane, înaltul Comandament unit fusese nimicit, în acest context, Hitler 1-a numit pe Himmler comandant suprem al nou-formatului Grup de Armate „Vistula".

Spera că Himmler va reuşi, cu lipsa sa de scrupule şi cu cruzimea ce-1 caracteriza, să refacă frontul dintre Marea Baltică si Silezia.[311]

[311] Himmler a preluat comanda supremă a Grupului de Armate „Vistula" la

23.1.1945. ,.,, .

Roşie la râul Oder

291

Pentru a stopa dezertările în masă, în spatele frontului au fost înfiinţate comandouri speciale SS sub comanda generalilor de poliţie Obergruppenfiihrer SS von dem Bach-Zelewski, Obergruppenfuhrer SS Jeckeln, Skorzeny si a altora. Trăgeau în soldaţii care voiau să fugă de pe front si îi trimiteau înapoi în luptă. Ofiţerii si funcţionarii de partid din „Volkssturm" care dezertau erau împuşcaţi pe loc sau spânzuraţi.

între Oder si Berlin au fost ridicate în grabă fortificaţii succesive pe mai multe linii si numeroase baraje blindate. Toată populaţia locală si locuitorii Berlinului au fost obligaţi să lucreze la ele.

Mobilizarea muncitorilor cădea în sarcina Gauleiterului de Brandenburg, Stiirtz.

Comandantul Armatei 6 Blindate, Sepp Dietrich, a primit ordinul de a înscena un schimb de mesaje radio la vest de Oder, în spaţiul Fiirstenberg-Bad Saarow. Armata sa, care înainta la ordinul lui Hitler de pe Frontul de Vest către Ungaria, se afla în acel moment în partea sudică a Frontului de Est.

Sepp Dietrich a organizat schimbul de mesaje radio cu câţiva ofiţeri ai statului său major. Emiterea unor ordine si a unor rapoarte fictive de la o parte a Armatei 6 Blindate către alta urma să creeze impresia că se aflau pe Oder. Se urmăreau două ţeluri: pe de o parte, inducerea în eroare a ruşilor privind efectivele reale ale trupelor germane, pe de altă parte, în acest fel se putea masca mutarea Armatei 6 Blindate în Ungaria.

La mijlocul lunii februarie, Hitler s-a mutat în buncărul său antiaerian, împreună cu el, au mai fost cazaţi acolo Eva Braun şi Morell; Hitler nu mai rezista nici măcar o zi fără injecţiile pe care acesta i le administra, întregul stat major personal a rămas în Cancelarie. Buncărul lui Hitler, buncărul fiihrerului, fusese construit la ordinul său în 1943 în grădina Cancelariei Reichului.

Adăpostul antiaerian situat sub sala diplomaţilor din Cancelarie, Pe care-1 folosise până acum în cazul atacurilor aeriene asupra Berlinului, nu i s-a mai părut destul de sigur. Voia să se bage şi ^ai mult sub pământ. Noul buncăr era cu trei metri mai adânc.

O scară spiralată din piatră ducea din vechiul buncăr în cel [n]°u, iar jos dădea într-o mică încăpere cu uşă blindată. Dincolo ^[e] ea începea coridorul lat al

buncărului fiihrerului, împărţit

două. în prima parte se aflau, de-a lungul peretelui drept, nai multe dulapuri cu echipament antiaerian (costume si măşti ;e gaze, căşti de oţel, extinctoare). O uşă în acest perete ducea fitre încăperea cu instalaţiile de aerisire. O a doua uşă blindată .ermitea accesul în şase încăperi legate una de alta. Aici se i flau centrala telefonică cu conexiunile telefonice şi telegrafice, înde făcea de serviciu un telefonist din garda de corp a lui litler, camera lui Morell, infirmieria, unde îşi avea patul şi nedicul de serviciu al lui Hitler, dr. Stumpfegger, un dormitor jentru Linge si unul pentru ordonanţe, precum şi o încăpere omună. De-â lungul peretelui stâng din prima jumătate a oridorului se afla o masă dreptunghiulară cu scaune, deasupra ăreia era un ceas. Alături fusese instalată o cabină telefonică iin care telefonistul de serviciu stabilea legăturile telefonice :u exteriorul ale participanţilor la consfătuiri.

O uşă în peretele stâng al coridorului ducea la toalete, si tot tcolo fusese amenajat culcuşul căţelei lui Hitler, Blondi. împerecherea ei, la sfârşitul lui ianuarie 1945, cu dulăul doamnei Troost nu dusese la niciun rezultat. De aceea s-a mai făcut o încercare, de data aceasta cu câinele Reichsleiterului* Alfred Rosenberg, ideologul partidului naţional-socialist. Hitler a pus să fie montat un radiator în colţul lui Blondi, iar la începutul lunii aprilie s-a produs în sfârşit mult aşteptatul eveniment fericit: Blondi a fătat opt pui. Trei au supravieţuit. Celui mai puternic dintre ei, Hitler i-a dat numele „Wolf", propria sa poreclă, în aprilie 1945, Hitler obişnuia să stea ore în şir într-un fotoliu din coridorul buncărului, jucându-se cu Wolf, preferatul său.

Prima parte a coridorului era despărţită de cea de-a doua, aşa-numitul spaţiu de depozitare, printr-o uşă blindată. In faţa ei tăcea de gardă un ofiţer din garda de corp a lui Hitler. Participanţii ia consfătuire îl aşteptau pe Hitler în spaţiul de depozitare. Pereţii erau împodobiţi cu tablouri mari si valoroase, în special cu peisaje

* Reichsleiter reprezenta una dintre cele mai înalte funcţii politi[ce] în ierarhia partidului naţional-socialist. Reichsleiterii erau subordonaţi fie direct fiihrerului, fie locţiitorului acestuia, răspunzând în faţ[a] acestora privitor la atribuţiile de natură politică pe care le exercita pe întreg teritoriul Reichului. (n.tr.)

italiene. De-a lungul peretelui din dreapta se aflau zece-şaisprezece scaune, vizavi de ele era o banchetă capitonată, si în faţă, o masă mare, dreptunghiulară, cu mai multe scaune capitonate. La stânga si la dreapta banchetei erau de asemenea uşi blindate. Cea din stânga ducea în încăperile particulare ale Evei Braun si ale lui Hitler, cea din dreapta, în spaţiul de depozitare.

în faţa încăperilor lui Hitler se afla o mică anticameră, în spatele uşii ei era un paravan pentru ca participanţii la consfătuiri să nu poată arunca nicio privire în apartamentul lui Hitler şi al Evei Braun.

în spatele uşii duble a anticamerei se afla biroul lui Hitler, cu podeaua acoperită în întregime de un covor gros şi moale, înăuntru se găseau, în dreapta uşii, o masă de scris mare si un scaun. Pe masă erau o lampă mare din bronz, o garnitură de birou, telefonul, un atlas al lumii si o lupă. Hitler îşi lăsa de obicei şi ochelarii acolo. Deasupra biroului atârna, într-o ramă ovală, o imagine-bust a lui Frederic al II-lea, pictată de Menzel, tablou la care Hitler ţinea foarte mult. De-a lungul peretelui de vizavi se aflau o canapea, o masă şi trei scaune tapiţate cu mătase. Deasupra canapelei, peretele era împodobit cu o natură moartă, la dreapta era o măsuţă de ceai, la stânga, un radio.

Peretele din dreapta era împodobit cu o lucrare valoroasă de Lucas Cranach.

Uşa de alături ducea în dormitorul lui Hitler, a cărui podea era de asemenea acoperită de un covor. Se aflau acolo un pat cu noptieră, un şifonier de haine, o masă mobilă pentru ceai, un seif in care Hitler păstra documente secrete, un raft de cărţi si o butelie de oxigen. O uşă ducea din biroul lui Hitler în baia pe care Hitler [0] împărţea cu Eva Braun. De acolo se ajungea în budoarul Evei °[r]aun, precum si în mica încăpere ce-i servea drept dormitor si [c]arneră de zi. Acolo se găseau un pat cu o cuvertură închisă la culoare, o măsuţă rotundă şi un fotoliu. O lampă înaltă cu picior [ras]pândea o lumină difuză. De-a lungul peretelui de vizavi se <ttlau patul Evei Braun, un şifonier de haine si o ladă pentru câine.

°deaua era acoperită de un covor cu modele întunecate. Pereţii împodobiţi cu tablouri înfăţişând flori. Printr-o a doua uşă această cameră se ajungea în anticameră. ^

în spaţiul de depozitare se afla, în stânga, o masă mare cu lămpi şi telefoane. Pe ea se mai găseau o trusă de compas, o lupă, creioane si ochelarii lui Hitler. în faţa mesei erau mai multe caune, printre ele şi un taburet capitonat pentru picioare. De-a ungul celorlalţi pereţi era o banchetă tapiţată. în dreapta intrării e aflau un aparat radio şi un alt telefon.

La capătul spaţiului de depozitare se găsea aşa-numita cluză cu o uşă blindată. Prin ecluză se ajungea, trecând prin louă ieşiri de urgenţă, în grădina Cancelariei. De la ieşirea lin dreapta, o scară spiralată placată cu piatră ducea în sus.

Deasupra acestei ieşiri fusese construit un turn cubic cu ziduri groase din beton, unde o santinelă a serviciului de securitate păzea intrarea în buncărul antiaerian al lui Hitler. Afară, în 'aţa intrării, făcea de gardă o altă santinelă din garda de corp i lui Hitler.

De la ieşirea de urgenţă din dreapta se ajungea la suprafaţă je o scară de incendiu din fier. Era apărată de un turn cilindric :u o cupolă, în care fuseseră instalate cuiburi de mitraliere si Dosturi de observaţie. Si aici făceau de gardă SS-işti din garda ie corp a lui Hitler. Turnul avea legătură telefonică cu buncărul.

Podeaua, placa tavanului si pereţii laterali ai buncărului Fuhrerului erau din beton de calitate superioară, cu o grosime de trei metri. Tavanul era întărit în plus cu armătură de fier foarte solidă, însă nici măcar toate astea nu i se păreau lui Hitler suficient de sigure. A ordonat ca buncărul să fie acoperit cu un strat de pietriş gros de un metru, în care fuseseră trase plase de oţel. în afară de asta, a ordonat ca accesul dinspre Cancelarie să fie construit în zigzag şi asigurat cu uşi grele blindate.

Hitler părăsea buncărul doar pentru consfătuirea de zi şi pentru masa de prânz. La începutul lunii februarie 1945, grădina de iarnă a Vechii Cancelarii a fost distrusă de o bomba, iar consfătuirile au fost mutate în biroul lui Hitler din Noua Cancelarie. Hitler ajungea acolo prin grădină. Dacă în timpul consfătuirii de zi, în Berlin se dădea alarma antiaeriană, aceasta avea loc în buncăr. Consfătuirea de noapte se tinea numai în buncăr.

De când venise de la Bad Nauheim la Berlin, pe 12 ianuarie 1945, Hitler nu mai lua masa decât în compania Evei Braun Ş[1] a secretarelor. Alte persoane nu mai erau invitate, *'ti...*

Buncărul fOhmwlul

în această perioadă, relaţia dintre Hitler şi Goring a început să se răcească, lucru vizibil mai ales la consfătuirile militare.

Hitler era cel care se distanţa. Ii reproşa tot mai des lui Goring - uneori ridicând vocea - că aviaţia militară nu-si făcea treaba.

Hitler trecea uneori chiar si la injurii:

„în aviaţie nu sunt decât nişte indivizi cu gura mare!"

„Aviaţia ar trebui să intre în pământ de ruşine că avioanele inamice se simt ca acasă deasupra Germaniei!"

„Dacă aviaţia nu-i în stare să zboare, atunci să lupte măcar la sol!"

„Datele privind numărul avioanelor inamice doborâte sunt false!"

„Mulţi aviatori nu-si merită decoraţiile!"

Goring nu răspundea nimic acestor acuzaţii. Singura sa reacţie a fost că nu-şi mai purta decoraţiile - cel puţin pe moment. Dacă la consfătuire era vorba despre aviaţie, Goring se depărta demonstrativ de masă ori părăsea încăperea.

Roşu de furie, Hitler i-a prezentat odată lui Goring un articol de ziar în care se spunea că acesta mergea la Schorfheide la vânătoare de mistreţi. Hitler a strigat la el că, dacă tot nu avea altă treabă decât vânătoarea de mistreţi, măcar să fie atent ca acest lucru să nu ajungă în presă.

Hitler i-a retras lui Goring răspunderea pentru construcţia avioanelor de vânătoare cu reacţie si 1-a însărcinat pe Himmler cu această chestiune. Acesta 1-a numit director de producţie Pe inginerul Kammler, Obergruppenfuhrer SS, care răspundea deja din toamna anului 1944 de producţia de rachete şi comanda o unitate specială dotată cu VI şi V2.[312] ,y ,

[312] Obergruppenfuhrer SS Hans Kammler a fost numit la 27.3.1945 comandant suprem cu puteri depline pentru dezvoltarea, testarea şi Producţia avioanelor de vânătoare cu reacţie. De la 8.8.1944, Kammler a activat în calitate de împuternicit general pentru producţia rachetelor y2 si comandant suprem însărcinat cu introducerea în luptă a acestora.

Incepând din ianuarie 1945, a supervizat si a condus în calitate de

comandant utilizarea efectivă în luptă a rachetelor VI. în subordinea

în timp ce se depărta de Goring, Hitler 1-a atras tot mai mult pe Goebbels lângă el. Relaţia dintre cei doi a devenit foarte repede deosebit de strânsă. Goebbels nu participa la consfătuirile militare, însă Hitler îl chema zilnic si discuta cu el despre orice.

în ultimele luni de război, Goebbels a avansat în postul de cel mai apropiat consilier al lui Hitler.

La sfârşitul lunii februarie 1945, medicul ORL-ist, profesorul von Eicken, i-a operat lui Hitler corzile vocale. Constatase xistenţa unui polip care se formase din cauză că Hitler striga orea mult. Intervenţia a decurs fără complicaţii. Hitler a fost însă împiedicat să vorbească o săptămână întreagă, altminteri risca să-şi piardă vocea cu totul, în aceste zile, aghiotanţii lui Hitler îi prezentau în buncăr situaţia de pe front. Ordinele si indicaţiile le scria pe paginile unui carneţel.

în timp ce rusii înaintau în front larg în zona Grupului de Armate „Vistula" din Pomerania spre Oderul Inferior, pe o fâşie de coastă de 50-100 de kilometri lăţime, între Danzig şi Stettin, se mai aflau 20 de divizii germane.

La o consfătuire de la începutul lui martie 1945, Hitler a făcut o estimare a situaţiei de pe front. Situaţia de pe Oder şi din Pomerania i se părea şi lui foarte critică, însă a tras concluzia că era posibil să le dea acum ruşilor o lovitură puternică. A declarat: „Rusii nu-şi vor continua ofensiva traversând Oderul în direcţia Berlin, fiindcă flancul lor drept este ameninţat de trupele germane concentrate în Pomerania. Atât timp cât n-au înlăturat acest pericol, nu trebuie să ne temem de un atac asupra Berlinului. Asta înseamnă că în perioada următoare vor fi imobilizate forţe puternice ale ruşilor în Pomerania, ceea ce ne dă posibilitatea să străpungem poziţiile ruseşti de la sud de Stettin şi să atacăm în spatele frontului rusesc pe Oderul Inferior. Această operaţiune le va crea trupelor germane din

lui Kammler se mai afla si programul atomic german, în cartea sa *Hitlers Bombe,* Rainer Karlsch arată că, în martie 1945, au fost efectuate teste cu arme nucleare tactice.

pomerania un anumit spaţiu, astfel încât vor putea sa atace frontul rusesc la sud de Danzig, să-1 străpungă şi să înainteze în direcţia Schneidemiihl-Posen."

Guderian a fost împotriva planului lui Hitler. A declarat că, dat fiind că ruşii ajunseseră deja pe Oderul Inferior si se aflau la 90 de kilometri de Berlin, cu siguranţă vor încerca să cucerească Berlinul cât mai curând. Prin urmare, planul elaborat de fiihrer era sortit din start eşecului. Toate forţele trebuiau concentrate în vederea apărării pe râul Oder. Hitler s-a înfuriat din cauza acestei obiecţii si s-a ambalat teribil, ceea ce nu i se mai întâmplase în faţa lui Guderian.

„Taci din gură, Guderian!" a strigat. „Ruşii nu vor fi atât de tâmpiţi ca noi când eram în faţa Moscovei şi am vrut s-o cucerim imediat. Doar dumneata, Guderian, ai fost primul care voia să intre cu armata în Moscova. Deci nu se poate să nu ştii cum s-a terminat povestea!"

Guderian a pălit. Himmler, care urma să preia comanda operaţiunii conform planului lui Hitler, 1-a sprijinit pe Guderian.

S-a lăsat o linişte mormântală. Nu se mai auzea decât respiraţia agitată a lui Hitler. După o scurtă pauză, a spus că estimarea sa era singura corectă, doar diletanţii şi începătorii ar putea judeca altfel. Hitler a ordonat ca trupele de pe Oderul Inferior să fie retrase si să se alcătuiască două detaşamente de şoc.

Acestea urmau să atace de la sud de Stettin si de la capul de pod situat pe malul estic al râului Oder între Kiistrin si Frankfurt, să străpungă frontul rusesc şi să-1 împingă înapoi. Lovitura principală urma să fie dată de grupul de la Stettin.

La consfătuirile ulterioare, Guderian a atras mereu atenţia asupra faptului că ruşii îşi concentraseră forţe importante pe Oderul Inferior, conform datelor furnizate de serviciile germane de informaţii, ceea ce pleda în favoarea argumentului că intenţionau să-şi continue atacul asupra Berlinului.

Hitler a insistat ca planul său să fie urmat.

Contraatacul trupelor germane, efectuat în prima fază, conform indicaţiilor lui Hitler, din spaţiul Stettin, s-a oprit încă din primele zile în focul artileriei ruseşti. w: ; r

Hitler îşi ieşise din minţi de furie. L-a luat la rost pe Guderian i pe un şcolar în prezenţa tututor participanţilor la consfătuire. strigat spunând că Guderian condusese atacul în aşa fel încât -cesta fusese sortit eşecului si că făcuse acest lucru în mod atenţionat. I-a reproşat şi lui Himmler că se lăsase îmbrobodit le Guderian.

în zilele următoare, trupele ruseşti şi-au concentrat atacurile ;u împotriva Berlinului, ci împotriva Pomeraniei, iar Hitler a înfuriat şi mai mult. Insista că avea dreptate, că el era :ngurul care înţelegea intenţiile ruşilor. Pentru a demonstra cest lucru, a cerut protocoalele consfătuirilor la care se dezbătuse iodul de acţiune al ruşilor. Hitler i le-a dat lui Goebbels pentru i acesta să se familiarizeze cu ele. Goebbels le-a luat cu el şi le-a înapoiat apoi lui Hitler cu un bileţel pe care scrisese: *Mein Filhrer,* de ce nu-i demiteţi pe generalii ăştia incapabili?" începând din această zi, relaţia dintre Hitler şi Guderian a deteriorat. Himmler a pierdut comanda Grupului de Armate Vistula" şi a fost înlocuit cu general-colonelul Heinrici.[313] urios şi jignit, Himmler s-a retras la sanatoriul Hohenlychen, ondus de Gruppenfiihrer SS Gebhardt. I-a transmis lui Hitler l era bolnav. Din acel moment, şeful SD şi al Serviciului de ecuritate al Reichului, Obergruppenfuhrer SS* Kaltenbrunner, î devenit un participant permanent la consfătuiri. Este adevărat uşă că nu spunea nimic, ci doar stătea si asculta.

Hitler nu a pomenit nimic despre motivele pentru care ;,altenbrunner era prezent la consfătuiri, în anturajul său se resupunea că Hitler, care se simţea tot mai nesigur, dorea să-i r/ertizeze în acest fel pe participanţii la consfătuiri.

Suntem la mijlocul lunii martie 1945. în anticamera biroului u Hitler din Noua Cancelarie a Reichului s-au strâns participanţii ermanenţi la consfătuirea de zi, aşteptându-1 pe Hitler. Ordo-

[313] Heinrici 1-a înlocuit pe Himmler în funcţia de comandant iprem al Grupului de Armate „Vistula" pe 22.3.1945.

* Grad superior din ierarhia SS, aproximativ echivalent gradului ; general

de divizie din armată, (n.tr.)

Hitler îl atacă pe Guderian

299

nanţele SS serveau băuturi alcoolice si o gustare rece. La bufet, Guderian a dat pe gât mai multe pahare de coniac. Ai fi zis că voia să prindă curaj înainte de consfătuire.

între timp, Hitler a sosit din buncărul său, însoţit de Linge, si, trecând prin grădina Cancelariei, a intrat în birou. I-a cerut iui Linge să-i poftească în birou pe cei strânşi în anticameră.

SS-iştii din garda de corp au deschis larg uşile. Primul care a intrat a fost Goring.

L-au urmat Donitz, Keitel, Jodl, Guderian, Kaltenbrunner si ceilalţi. Hitler stătea la masa mare de marmură si a dat mâna cu toţi.

în timp ce aghiotanţii Johannmeyer si Giinsche, precum si aghiotantul lui Guderian, von Freytag-Loringhoven, întindeau pe masă hărţile Frontului de Est, Guderian i-a spus ceva lui Hitler. Acesta a mirosit alcoolul si s-a îndepărtat cu un pas. Fără să-i răspundă lui Guderian, Hitler a luat loc într-un fotoliu de la masa pe care erau întinse hărţile. Guderian, care din cauza coniacului nu se mai ţinea foarte bine pe picioare, se sprijinea de masă.

Cu limba cam grea, a raportat despre situaţia de pe Frontul de Est, începând cu Grupul de Armate „Sud". Câţiva dintre ascultători rânjeau pe ascuns şi-şi dădeau coate în timp ce-1 ascultau pe Guderian. Din ceea ce spunea reieşea că acel contraatac al Grupului de Armate „Sud" împotriva capetelor de pod ruseşti de pe Dunăre si Drava, la sud de Balaton, se desfăşura foarte încet.

In continuare, Guderian a relatat că străpungerile în forţă ale faşilor în Silezia si Boemia împotriva Grupului de Armate „Centru" fuseseră oprite până acum, cu excepţia unor străpungeri izolate.

Acolo se dădeau lupte înverşunate. Ambele părţi înregistrau pierderi grele, în zona Grupului de Armate „Vistula", rusii pătrunseseră, prin Koslin şi Kolberg, până la Marea Baltică, izolând în acest fel una de alta unităţile plasate în Pomerania.

Guderian a adăugat că pierderile erau foarte mari şi că toate rezervele fuseseră aruncate în luptă. „Ar fi util", a spus Guderian, »ca Grupul de Armate «Kurlanda» să fie mutat pe Oder."

La ultimele cuvinte ale lui Guderian, Hitler a sărit în picioare.

i se congestionase, a măturat hărţile de pe masă, a început

lovească în ea cu pumnii, urlând că Guderian se înşela de It în privinţa situaţiei de pe Frontul de Est.

„Nu ai estimat corect situaţia de la Moscova din iarna lui 11!" a strigat Hitler. „Nu ai cunoscut situaţia de pe Vistula la şovia în ianuarie 1945! Ai construit fortăreţe între Vistula 3der şi ai imobilizat acolo zeci de mii de soldaţi, în loc să-i niti pe front. Si n-ai estimat corect nici situaţia de pe Oder!" Guderian a pălit. Cu respiraţia tăiată, si-a dus mâna la inimă i început cu voce stinsă: „Mein *Filhrer,* nu aveţi dreptul să-mi rbiti aşa. Nimeni nu s-a chinuit atât de mult ca mine să-i rească pe ruşi, în măsura în care asta e..." Hitler a încheiat consfătuirea. Toţi au părăsit sala, si el a rămas .gur în birou.

începând din acea zi, Guderian nu a mai venit la Hitler. Fusese mis din funcţia de şef al Marelui Stat Major al Armatei de cat.[314] Locul lui a fost luat de generalul Krebs, care-1 înlocuise doar câteva săptămâni înainte pe generalul Wenck, grav rănit :r-un accident de automobil, la conducerea departamentului eraţional al înaltului Comandament al Armatei de Uscat, ebs fusese înainte şeful statului major al feldmareşalului adel, cu care semăna foarte mult în ceea ce priveşte mobilitatea gesturile vioaie. Krebs era bun prieten cu Burgdorf, iar ulterior a împrietenit si cu Goebbels si Bormann.

[314] Guderian a fost demis 28.3.1945.

ţie 1945: C^troofosinsiVei de la lacul Balaton

,' 'Ji * '* ' "; '-; î *i*

-uiţi t

Iţ! I

Capitolul 14

La începutul lunii martie 1945, Hitler a ordonat ca, în zona Grupului de Armate „Sud", să fie comasate forţe importante, printre care Armata 6 Blindată a lui Sepp Dietrich, sub comanda generalului Wohler. Hitler pregătea o contraofensivă la lacul Balaton.

Ţelul strategic consta în distrugerea marelui cap de pod realizat de ruşi între Dunăre si Drava, la sud-vest de Budapesta; trupele ruseşti urmau să fie împinse înapoi peste Dunăre, iar Budapesta, recucerită.

Hitler intenţiona să înlăture cu această operaţiune pericolul care ameninţa sudul Germaniei si regiunea petrolieră de la lacul Balaton. Aici se afla ultima rezervă importantă de petrol de care mai dispunea Germania, dacă nu luai în calcul micile zăcăminte din Austria si Germania.[315]

Hitler a ordonat ca operaţiunea de la lacul Balaton să fie pregătită cu deosebită atenţie.

In acest scop 1-a convocat pe Sepp Dietrich; din Armata 6 Blindată, aflată în subordinea acestuia, făceau parte diviziile de elită ale SS precum Leibstandarte „Adolf Hitler", „Das Reich", ..Totenkopf, „Wiking", „Hohenstaufen", „Frundsberg", „Hitlerjugend" si altele.[316] Hitler i-a cerut lui Dietrich angajarea totală în această operaţiune a armatei sale blindate si victoria cu orice preţ.

[315] Zona petrolieră de la Nagykanisza a fost ocupată de Armata Rosie la 2.4.1945.

[316] Armata 6 Blindată avea în subordine, începând din martie 1945, Divizia l SS

Blindată „Leibstandarte «Adolf Hitler»", Divizia 2 SS Blindată "kas Reich", Divizia 9 SS Blindată „Hohenstaufen" si Divizia 12 SS Blindată

Contraofensiva de la lacul Balaton a eşuat. Rusii au oprit upele germane cu lovituri grele în flancuri încă din primele i le ale atacului, le-au împins înapoi pe poziţiile iniţiale si le-au oligat să se retragă, în direcţia nord-vest, spre graniţa aus-lo-ungară, provocându-le pierderi grele.[317]

Hitler 1-a demis imediat pe generalul Wohler şi 1-a înlocuit u generalul Rendulic, un austriac care fusese înainte de Anschluss i armata austriacă.[318] Hitler îi acordase însemnul de Aur al artidului pentru fidelitate absolută.

Eşecul contraofensivei de la lacul Balaton 1-a zguduit puternic e Hitler. Speranţele pe care si le pusese în diviziile sale SS se mlberaseră. în timpul consfătuirilor militare la care nou-numitul (f al Marelui Stat Major, generalul Krebs, a prezentat pentru ima dată raportul, fiind nevoit să relateze despre retragerea . matei lui Sepp Dietrich, Hitler şedea la masă cu capul în <iept si complet debusolat.

La o consfătuire ulterioară a sosit un mesaj de la Sepp Dietrich ire spunea că armata sa pierdea în luptele sângeroase un număr nens de oameni si tancuri; Hitler a sărit în picioare, zbierând:

Diviziile mele SS au uitat să lupte! Au ajuns nişte laşi!"

A căzut înapoi pe scaun şi a fixat cu privirea obtuză un punct naginar. Faţa i se contracta. Tocmai diviziile SS pe care le i ezentase forţelor armate drept exemplu şi model, onorându-le [1]1 denumiri deosebite, tocmai pe ele trebuia acum să le acuze [j] laşitate.

[1] Iitlerjugend". Diviziile SS Blindate „Totenkopf" („Cap de mort") si /iking" se aflau în cadrul ofensivei de la Balaton în subordinea Armatei din Gruparea de Armate „Balck". în schimb, Divizia 10 SS Blindată rundsberg" fusese plasată în martie 1945 în subordinea Armatei 9 si imisă pe Vistula.

[317] Operaţiunea „Sonnenwende" („Solstiţiul"), prin care se urmărea alizarea unei străpungeri dinspre lacul Balaton spre Dunăre, a :eput la 6.3.1945. Trupele germane

au înaintat 20-30 de kilometri, egistrând pierderi grele, pentru ca, în cele din urmă, unităţile rmane să nu mai poată face faţă rezistenţei înverşunate a ruşilor.

17.3.1945, Armata Roşie a trecut la contraatac si a respins ultima ' ;nsivă germană.

[318] Rendulic a fost numit comandant suprem al Grupului de Armate ud" la 25.3.1945.

Hitler nu mai are încredere în leibstandarte

303

După consfătuire, Hitler 1-a chemat pe Giinsche în birou si 1-a întrebat dacă Sepp Dietrich vorbise cu el înainte de contraofensiva de la lacul Balaton. Giinsche a răspuns afirmativ. I-a relatat lui Hitler că Sepp Dietrich îşi exprimase încrederea în legătură cu operaţiunea ce urma să se desfăşoare. Regretase doar că armata sa lupta în Ungaria, si nu în Pomerania, pentru că el voia să se bată pentru Germania, nu pentru Ungaria. Hitler a mârâit: „Sunt convins că Guderian i-a băgat asta în cap."

Hitler 1-a întrebat apoi pe Giinsche ce ştia despre comandanţii diviziilor din armata lui Sepp Dietrich şi ai regimentelor Leibstandarte SS „Adolf Hitler". Giinsche a subliniat că Peiper, comandantul regimentului blindat al Leibstandarte, si Hansen, comandantul Regimentului l Infanterie Motorizată, precum si Sandig, care comanda Regimentul 2 Infanterie Motorizată, făceau parte din Leibstandarte din 1933, luptau pe front încă de la începutul războiului si fuseseră decoraţi cu distincţii înalte.

Hitler i-a tăiat vorba: „Bine, bine, lasă-mă acum."

După ce a devenit evident eşecul definitiv al contraofensivei de la lacul Balaton, Hitler 1-a chemat pe Giinsche la el si i-a ordonat să redacteze un ordin către comandantul Armatei 6 Blindate, Sepp Dietrich, în care arăta că Leibstandarte nu mai era demnă să poarte numele „Adolf Hitler". Giinsche, care fusese el însuşi membru al Leibstandarte, s-a prăbuşit uluit pe un scaun din faţa biroului lui Hitler şi a început să redacteze ordinul. Hitler alerga încoace şi încolo prin încăpere. După ce Giinsche a şters de mai multe ori ce scrisese, luând-o de la început, textul a fost în final pus pe hârtie:

„Ordon: deoarece Leibstandarte nu a îndeplinit sarcina pe care i-am dat-o şi nu a demonstrat spiritul combativ pe care-1 aşteptam de la ea, este nedemnă de a purta numele «Adolf Hitler»."

Hitler, care între timp observase ezitările lui Giinsche, s-a apropiat de el şi a spus: „Las-o baltă, o să vorbesc personal cu Himmler."

Himmler, care nu reuşise încă să treacă peste demiterea sa din funcţia de comandant suprem al Grupului de Armate ..Vistula", se afla în continuare la sanatoriul S S Hohenlychen.

La ordinul lui Hitler, a participat a doua zi din nou la consfătuire. Aici Hitler şi-a revărsat furia împotriva lui Sepp Dietrich Şi armatei acestuia: „Leibstandarte nu mai există! ,. v,,, ;,vj,.. -...?,

'

Nu este demnă să-mi poarte numele! Himmler, te duci 3ersonal la Dietrich! Le retrag numele tuturor diviziilor. Jos cu însemnele de pe mâneci! Si la Dietrich! Spune-i lui Dietrich că, dacă diviziile SS continuă să se retragă, le iau toate stindardele, iar ofiţerilor si soldaţilor le retrag decoraţiile!"

Himmler a răspuns cu voce stinsă: „Cum ordonaţi, *mein* Fu/irer!"[319]

Goring a încercat cu prudenţă să-1 facă pe Hitler să se răzgândească. A spus că o asemenea pedeapsă era prea dură pentru diviziile SS care-si vărsaseră sângele pe Frontul de Est pe tot parcursul războiului. Argumentul 1-a înfuriat însă si mai mult

Hitler. Si-a comparat soarta cu cea a lui Frederic al II-lea, care în Războiul de Şapte Ani pedepsise si el mai multe regimente pentru laşitate. „Frederic cel Mare le-a retras regimentelor sale numele, stindardul si decoraţiile! Nici eu nu voi ezita să-i împuşc pe SS-işti dacă se retrag în continuare!"

Deoarece Hitler amenințase să le retragă diviziilor S S stindardul de luptă, la începutul lunii aprilie doi ofiţeri ai lui Sepp Dietrich au apărut la Giinsche pentru a lua stindardul de luptă al Leibstandarte pe care Giinsche îl păstrase pentru ei în buncărul ancelariei. Nu era purtat decât la parade. Giinsche le-a dat drapelul fără ca Hitler să ştie. Ofiţerii i 1-au dus lui Sepp Dietrich, al cărui stat major se afla pe atunci în apropiere de Viena.

In luptele care au urmat pe segmentul sudic al Frontului de Est, Grupul de Armate „Sud", din care făceau parte diviziile SS ale Armatei *6* Blindate, fusese aruncat înapoi în Austria. La Viena, care la ordinul lui Hitler trebuia apărată până la ultimul om, a izbucnit o revoltă a populaţiei împotriva autorităţilor germane.[320] Hitler i-a ordonat lui Kaltenbrunner, originar din Austria, fost şef al poliţiei din Viena înainte ca Hitler să-1 numească şef al Serviciului de Securitate al Reichului, să plece imediat la Viena si să înăbuşe revolta cu toată duritatea. Trupele

[319] Himmler a plecat la 28.3.1945 cu avionul în Ungaria pentru a îndeplini personal ordinul lui Hitler. Dietrich a fost numit comandant de luptă al oraşului Viena la 2.4.1945. Şi-a exprimat iritarea în legătură cu retragerea titlului de onoare „Adolf Hitler" cu ocazia unei consfătuiri: „Hitler ne face laşi; două treimi dintre oamenii mei zac ub pământ si el ne face laşi!" .-.- — .„ »

(jOnsche devine comandantul de luptă al Berlinului

ruseşti au intrat însă pe 13 aprilie în Viena si au salvat populaţia <je Kaltenbrunner, măcelarul lui Hitler. Acesta a plecat spre Viena pentru a îndeplini ordinul lui Hitler, însă nu s-a mai întors la Berlin. A dispărut pur si simplu. După cum s-a dovedit mai târziu, preferase să dispară în Vest, la anglo-americani.

Când trupele ruseşti au ajuns la râul Oder în zona Kustrin-Frankfurt, aflându-se practic la porţile Berlinului, Hitler a început să se îngrijoreze în legătură cu siguranţa rămânerii sale în Cancelarie. Se temea mai ales de posibile tulburări sau chiar de izbucnirea unei revolte în rândurile berlinezilor. De aceea a ordonat numirea în funcţie a unui comandant de luptă al Cancelariei Reichului, care să organizeze apărarea clădirii si a întregului cartier guvernamental. La propunerea lui Burgdorf, Hitler 1-a numit în acest post mai întâi pe locotenent-colonelul Pick. La dorinţa lui Hitler însă, acesta a fost înlocuit după trei săptămâni de Giinsche. în calitate de comandant de luptă al Cancelariei Reichului si al cartierului guvernamental, Giinsche îi era subordonat lui Hitler personal.

Cartierul guvernamental cuprindea pe atunci următoarele străzi: Unter den Linden, Wilhelmstrasse, Behrenstrasse, Mauerstrasse, Wilhelmplatz, Vossstrasse si Hermann-Goring-Strasse până la Poarta Brandenburg, precum si Cancelaria.

Apărarea Cancelariei, comandată acum de Giinsche, consta în două batalioane de gardă ale Leibstandarte, Regimentul de Gardă „Berlin" care ţinea de Divizia Blindată „Grossdeutschland", Regimentul SA „Feldherrnhalle", precum si forţele poliţiei de Protecţie si ale SD. în subordinea lui Giinsche se mai aflau câteva companii ale „Volkssturm" si compania de escortă a ftihrerului, sub comanda directă a Obersturmbannfiihrerului SS Drobe.[321] Aceasta din urmă fusese iniţial încartiruită în cazarma batalionului de gardă al Leibstandarte din Berlin-Lichterfelde, însă ulterior fusese mutată în Cancelaria Reichului.

[320] O revoltă plănuită de ofiţeri a eşuat din cauza unui act de trădare. La 8.4.1945, trei dintre ei au fost spânzuraţi în public.

[321] Este posibil să fie vorba despre Heinrich Doose.

La ordinul lui Giinsche, cartierul guvernamental a fost împrejnuit cu un cordon de apărare format din poziţii de foc puternic mtărite. Trecerea prin Poarta Brandenburg a fost barată. Pe poartă, sub Quadriga, au fost postate mitraliere. S-au spart :reneluri în zidul grădinii de la vila lui Goebbels din Hermann-Goring-Strasse pentru a se instala acolo cuiburi de mitraliere. 3e-a lungul zidului exterior al grădinii Ministerului de Externe, atuat pe aceeaşi stradă, a fost construită o uriaşă poziţie de foc din plăci de beton cu creneluri pentru mitraliere. Intrările hnspre Hermann-Goring-Strasse în grădină si la garajele Cancelariei Reichului erau apărate de cuiburi de foc. Ruinele magazinului universal AWAG[322], vizavi de Cancelaria Nouă, care fusese bombardat, au fost împrejmuite cu sârmă ghimpată "i mine. Pe toate străzile care dădeau în Wilhelmplatz s-au instalat cuiburi de foc şi bariere blindate care puteau bloca la evoie imediat accesul către piaţă, între ruinele caselor distruse ""e la intersecţiile Behrenstrasse cu Mauerstrasse si Unter den inden cu Wilhelmstrasse se aflau poziţii de foc fortificate. Pe coperişurile clădirilor ministeriale au fost create cuiburi de i 3C. Cu o atenţie deosebită a fost fortificată Cancelaria. Balconul

are dădea în Wilhelmplatz, unde Hitler primise, în zilele de
'lorie, ovaţiile naţional-socialiştilor din Berlin, servea acum
rept poziţie pentru mitraliere, căci de acolo se putea deschide
jcul asupra Wilhelmplatz si Wilhelmstrasse.

La ambele intrări principale ale Noii Cancelarii de pe osstrasse fuseseră plasaţi saci de nisip si bariere pentru ca itrările să poată fi blocate imediat la nevoie. Ferestrele clădirii iseseră deja baricadate si înţesate cu mitraliere, în grădina ancelariei Reichului se aflau mortierele şi rezervele de luniţie. în grădina Ministerului de Externe, care se învecina j cea a Cancelariei, Eva Braun şi secretarele lui Hitler puteau

[322] Este vorba despre magazinul Wertheim din strada Leipzigrma A. Wertheim AG funcţiona după „arianizare" sub denumirea *NAG:* Allgemeine Warenhandelsgesellschaft (Societate Generală de }merţ cu Bunuri de Consum).

pentru secretare

face exerciţii de tragere, în cazul în care ar fi fost nevoite să se apere în lupta împotriva populaţiei din Berlin. Numărul santinelelor din Cancelaria Reichului a fost triplat. La fiecare intrare şi ieşire au fost postaţi permanent mai mulţi oameni.

Giinsche era obligat să-i raporteze imediat lui Hitler. Acesta s-a arătat foarte mulţumit, dar dădea mereu noi ordine. Odată însă 1-a chemat pe Giinsche si s-a răstit la el supărat:

„Doamnele mele (secretarele) s-au plâns că pot ajunge la serile de ceai din buncăr doar pe ocolite şi că sunt oprite de nenumărate santinele."

Giinsche a încercat să explice că doar pe timp de noapte, din raţiuni de securitate, erau mai multe santinele, însă Hitler 1-a întrerupt iritat: „Pe mine nu mă poate apăra nimeni. Pe mine mă apără doar providenţa."

în ciuda „protecţiei providenţei", Hitler nu a schimbat nimic si nu a ordonat o reducere a măsurilor de securitate.

în timp ce pe frontul dintre Oder si Berlin au fost create nenumărate puncte de sprijin şi cuiburi de rezistenţă, se lucra cu înfrigurare la fortificarea Berlinului, în tot oraşul, populaţia muncea din greu pentru a ridica baricade, a

instala bariere blindate si a săpa tranşee.[323] Conducerea generală era în mâinile lui Goebbels, în calitate de comisar pentru apărare al oraşului Berlin, si ale lui Schach, Gauleiterul adjunct al partidului naţional-socialist în capitală. Aproape că nu exista stradă pe care să nu apară un obstacol din molozul si pietrele caselor bombardate. Axa est-vest dintre Poarta Brandenburg si Coloana Victoriei a fost amenajată ca pistă de aterizare pentru avioane.

Pentru ca pista să atingă o lăţime de 50 de metri, au fost scoase felinarele de pe ambele părţi ale străzii. Poarta Brandenburg si Coloana«Victoriei au fost dotate cu lumini de poziţie pentru

[323] Ordinul de creare a poziţiilor fortificate în capitală si în jurul acesteia fusese dat la 9.3.1945 de comandantul „Zonei de Apărare Berlin", generalul de divizie Hellmuth Reymann. Acesta a atras în niod special atenţia asupra faptului că lupta pentru Berlin nu avea să fie o bătălie în front deschis, ci o luptă urbană. Prin urmare, s-a luat 'n calcul si s-a acceptat un număr corespunzător de victime din rândurile populaţiei civile. n! ;;. .-j-: .,.,,. .. . ..». * *>

avioane. Coloane lungi de soldaţi, „Hitlerjugend" si „Volkssturm" au ieşit la marginea oraşului, unde s-au postat în poziţiile de apărare.

în timp ce capitala se pregătea febril pentru luptele de rezistenţă, guvernul lui Hitler se pregătea de fugă. Semnalul pentru evacuarea autorităţilor superioare de partid si de stat a venit de la Bormann. Lungi coloane de vehicule mari, negre le transporta în adăposturile pregătite în regiunea Salzburg-Berchtesgaden-Bad Reichenhall din sudul Germaniei.

Toate instituţiile primiseră ordinul de a lăsa la Berlin doar un mic grup de conducere, alcătuit din zece sau cincisprezece funcţionari, care puteau fi scoşi oricând din capitală cu avionul, în timp ce instituţiile Reichului erau evacuate, Hitler i-a cerut administratorului său, Arthur Kannenberg, să pună la adăpost toate obiectele de valoare din Cancelarie şi din proprietatea sa personală. Mobilierul de valoare, tapiţeriile, covoarele si tablourile au fost duse la castelul Moritzburg, situat pe un deal, la 15 kilometri de Dresda. Obiectele de artă plastică si statuile aduse la vremea respectivă din Italia au fost transportate în zona Stutţgart de Walter Ehardt, Obersturmbannfuhrer în garda de corp a lui Hitler. Linge a dat dispoziţii ca biblioteca personală a lui Hitler să fie transportată

cu trenul la Bad Aussee lângă Salzburg, unde fuseseră construite buncăre solide. Bormann a ascuns acolo şi arhiva departamentului extern din Miinchen al cancelariei partidului, care-şi avusese sediul în „Casa Brună".[324] Biblioteca a fost însoţită la Bad Aussee de Obersturmbannfuhrer Adolf Dirr din garda de corp a lui Hitler. Porţelanul proprietate de stat în valoare de multe milioane de mărci, folosit odinioară la recepţiile oficiale, a fost transportat la Bayreuth de Kannenberg personal şi nu s-a mai întors niciodată la Berlin.

în cea de-a doua jumătate a lunii martie 1945, trupele ruseşti au nimicit trupele germane din Pomerania. Au cucerit porturile Danzig şi Gdynia, ambele importante baze de submarine şi de

[324] Cancelaria partidului se afla din 1941 în clădirea administrativă la PNS din spatele Konigsplatz, clădire finalizată în 1937.;^"^ "'

fuga guvernului Rsichului

aprovizionare *de* la Marea Baltică. Doar în Peninsula Hela, o fâşie îngustă de nisip din faţa Golfului Danzig, mai rămăseseră câteva unităţi germane. Frontul germano-sovietic trecea de mult de-a lungul liniei Stettin-Kustrin-Frankfurt-Guben, dar Hitler continua să afirme la consfătuiri: „Totul depinde de cât de solid este frontul de pe Oder."

Burgorf a sugerat ca Hitler să se deplaseze odată pe frontul de pe Oder

pentru a le insufla trupelor germane curaj. Hitler ezita, în buncăr se simţea mai în siguranţă. La sfârşitul lunii martie s-a decis totuşi să plece pe Oder, dar nu la soldaţii din prima linie.

După un plan elaborat de Burgdorf, Hitler urma să se deplaseze la statul major al comandantului Armatei 19, generalul Busse, cumnatul lui Burgdorf, în zona Kiistrin-Frankfurt, iar apoi să viziteze statul major al generalului Huebner, care comanda o divizie de infanterie de rezervă[325] din cadrul Armatei 9 a lui Busse. Vizita lui Hitler urma să fie exploatată la maximum din punct de vedere propagandistic si să se desfăşoare sub sloganul:

„Fuhrerul se află în persoană pe Frontul de Est!" Fotografii lui Hoffmann, si Frentz, realizatorul jurnalelor de actualităţi de la cartierul general al lui Hitler, urmau să se îngrijească de fotografiile si filmările corespunzătoare.

Hitler a plecat la 27 martie 1945 înainte de masă, într-un moment în care nu se mai aşteptau atacuri aeriene asupra Berlinului.[326] Hitler şi-a părăsit buncărul obosit si cu paşi nesiguri.

[325] Huebner comanda Divizia „Doberitz" (303 I.D.), o divizie de infanterie alcătuită la Doberitz ca unitate de alarmă. Diviziile de infanterie de rezervă („Volksgrenadier-Divisionen") au fost înfiinţate începând din octombrie 1944. Urmau să fie folosite preponderent în apărare si au fost alcătuite în grabă din părţi ale armatei de rezervă, resturi ale unor divizii distruse, personal de sol al aviaţiei militare si soldaţi în permisie, în ceea ce priveşte personalul si armamentul, erau mai slab dotate decât diviziile de infanterie, cu toate că dotarea materială era bună, cuprinzând între altele tunuri de asalt, arme automate s.a. Aceste divizii au înregistrat pierderi masive din cauza Pregătirii deficitare.

[326] Călătoria lui Hitler pe frontul de la Kustrin nu a avut loc la 27.3.1945, ci, după însemnările din jurnalul lui Martin Bormann, la 3.3.1945. Motivul datării inexacte a rămas neclar.

Era palid, cute adânci îi brăzdau faţa, avea pungi mari sub ochi.

Mâna stângă îi tremura si mai tare decât de obicei. Loviturile armatei ruseşti de pe Frontul de Est, începând cu ofensiva de pe Vistula de la 12 ianuarie 1945, îl transformaseră într-un bătrân neputincios. La intrarea în buncăr

sosiseră şase maşini mari de teren din coloana lui Hitler. Bormann, Burgdorf, Fegelein, Morell, Stumpfegger, Hewel, Lorenz şi aghiotanţii lui Hitler aşteptau deja lângă maşini. Hitler s-a îndreptat cu paşi târşâiti spre ei şi i-a salutat cu o strângere moale de mână. Linge 1-a ajutat apoi să se urce în maşina de teren mare şi confortabilă.

Singur nu ar mai fi reuşit. La el în maşină au urcat Bormann, Burgdorf, Fegelein şi Linge.

în ultimul timp, Bormann, Burgdorf şi Fegelein erau prieteni la cataramă şi nedespărţiţi, în statul major al lui Hitler li se spunea „trifoiul". Linge a luat loc în spatele lui Hitler, şi coloana s-a pus în mişcare. Plecarea lui Hitler a fost ţinută în cel mai strict secret. Maiorul Johannmeyer, aghiotantul lui Hitler, controlase traseul cu o zi înainte. Pentru Huebner şi Busse anunţarea vizitei avusese un caracter strict confidenţial.

Maşina era închisă. Se duseseră zilele în care Hitler trecuse prin Berlin, stând în picioare în maşina deschisă, aclamat de popor. Acum îşi ridicase gulerul hainei din piele şi se aşezase cât mai aproape de şofer. Vehiculul lui Hitler era urmat de alte două cu soldaţii din comandoul lui de escortă, apoi cu aghiotanţii şi Morell. In maşinile următoare se aflau Stumpfegger, Hewel şi Lorenz. Acesta din urmă trebuia să scrie pentru presă despre „vizita pe front a lui Hitler". Coloana se încheia cu o maşină de rezervă. Hitler a fost tot mai iritat pe măsură ce coloana a trecut pe bulevardul Unter den Linden, a traversat Alexanderplatz şi s-a îndreptat prin Frankfurter Allee spre cartierele muncitoreşti din nord-estul Berlinului. Se tot foia pe scaun, fiind agitat şi nervos. Muşchii feţei îi zvâcneau, în maşină se lăsase o linişte mormântală. Toţi se temeau de izbucnirile de furie ale lui Hitler.

Dintr-odată, i-a aruncat lui Linge, care şedea în spatele lui, mănuşile cenuşii din piele de căprioară si s-a răstit: „Te rog să-mi dai nişte mănuşi mai lejere! Astea mă strâng şi-mi opresc circulaţia!"

Hitler la generalul Busse pe frontul de pe Oder

Linge i-a întins o altă pereche de mănuşi de aceeaşi mărime.

Hitler le-a pus şi le-a găsit potrivite. „De ce nu mi le-ai dat imediat?" s-a răstit la Linge, în maşină s-a făcut din nou linişte.

Drumul urma să dureze cam o oră si jumătate. Coloana a ajuns în cele din urmă la conacul spaţios în care era cazat statul major al comandantului Armatei 9, generalul Busse. Linge 1-a ajutat pe Hitler să coboare. Busse 1-a întâmpinat împreună cu cei mai apropiaţi colaboratori din statul său major. Il aşteptau cu braţul ridicat pentru salutul fascist. Hitler a încercat să pară plin de energie. Fotografii lui Hoffmann si Frentz şi-au îndreptat obiectivele aparatelor spre el. A dat mâna cu fiecare.

Busse 1-a condus apoi în încăperea cea mai mare a casei, unde îl aşteptau şi alţi ofiţeri ai statului major. Hitler i-a salutat si pe ei cu o strângere de mână. S-a apropiat de masa mare pe care erau întinse hărţile operaţionale ale frontului de pe Oder.

Hitler a adoptat o poziţie „fotogenică". Şi-a strâns braţul stâng lângă trup pentru ca mâna să nu-i mai tremure. Alături de el s-a postat generalul Busse pentru a-i expune situaţia de pe segmentul său de front. De cealaltă parte a mesei s-au plasat Bormann, Burgdorf şi Fegelein. Aghiotanţii lui Hitler, medicii, Hewel, Lorenz si SS-iştii din garda de corp s-au grupat în jurul mesei împreună cu ofiţerii de stat major ai lui Busse. Totul era pregătit pentru ca Hitler să fie fotografiat „lângă soldaţii care luptau pe frontul de pe Oder".

Busse i-a prezentat lui Hitler situaţia: poziţiile sale de pe înaltul mal vestic al râului Oder dominau întregul mal estic. Sistemele de apărare succesive atingeau o adâncime de 15-20 de kilometri.

Hitler 1-a întrebat pe Busse câtă muniţie avea la dispoziţie pentru artilerie si pentru apărarea antiaeriană folosită în luptele la sol.

Răspunsul lui Busse nu 1-a satisfăcut pe Hitler şi acesta a declarat că avea să se îngrijească de o aprovizionare maximă cu muniţie a armatei lui Busse. După o jumătate de oră, Hitler a plecat mai departe spre statul major al diviziilor lui Huebner, situat la 20 de minute de mers cu maşina, la Wriezen. Generalul l~a explicat pe scurt lui Hitler situaţia de pe segmentul său de front, însă aceste detalii nu-1 prea interesau pe Hitler. El venise ^ Huebner în primul rând pentru a-1 însărcina cu investigarea

motivelor reale pentru care podul de la Remagen, de pe Rin, nu fusese aruncat în aer, astfel încât americanii traversaseră râul fără nicio problemă.[327]

Huebner era cunoscut drept un fidel al lui Hitler. Acesta i-a acordat Crucea de Cavaler si a rămas la statul său major mai mult de o oră.[328] După aceea s-a întors la Berlin, iar înspre ora 5.00 după-amiaza era din nou în buncăr.

Aceasta a fost vizita pe front a lui Hitler, prezentată cu mult tămbălău propagandistic în presă si în jurnalele de actualităţi.

Au fost făcute public fotografii cu titluri precum „Fiihrerul la soldaţii săi de pe Oder", imagini cu ofiţerii de stat major ai lui Busse si Huebner, cu grangurul de partid Bormann, cu Fegelein, şmecherul de la Gestapo, cu diplomatul Hewel, cu şarlatanul de pe Kurfurstendamm, Morell, ofiţeri SS, soldaţi din garda de corp a lui Hitler şi aghiotanţi.

Hitler îl însărcinase pe generalul Huebner cu alcătuirea si conducerea unei Curţi Marţiale şi îi ceruse să plece pe Frontul de Vest pentru a investiga şi a-i găsi pe vinovaţii care nu aruncaseră în aer podul de pe Rin de la Remagen în timpul retragerii trupelor germane pe malul de est al Rinului. Vinovaţii trebuiau pedepsiţi. Huebner urma să-i raporteze doar lui Hitler personal despre această chestiune. Pe Frontul de Vest situaţia se prezenta în felul următor: la l martie 1945, anglo-americanii ajunseseră la Rin, la nord si la sud de Diisseldorf. După ce traversaseră la 15 martie râul Mosel la vest de Koblenz, au pătruns până la Rin, în regiunea dintre Koblenz şi Bonn. Pentru a le opri înaintarea, toate podurile peste Rin au fost aruncate în aer, cu o singură excepţie - podul de la Remagen.

[327] Huebner a condus într-adevăr Curtea Marţială de Vest, însă capul de pod de la Remagen a fost realizat de abia la 7.3, deci la patru zile după vizita lui Hitler la Huebner. Huebner a venit la 9.3 la buncărul fiihrerului si a fost numit de Hitler preşedinte al Curţu Marţiale.

328 Huebner nu a primit Crucea de Cavaler în timpul vizitei lu[1] Hitler, ci de abia pe 9.3.1945.

Burtea Marţială a generalului Huebner

313

în timpul unei consfătuiri, Jodl i-a raportat lui Hitler că acest pod căzuse în mâinile americanilor, care acum ajunseseră, fără nicio luptă, pe malul estic.[329] Jodl a raportat că podul fusese pregătit pentru a fi aruncat în aer. Americanii începuseră deja trecerea, iar detonatorul electric n-a declanşat. Auzind aceste cuvinte, Hitler, care până în acel moment îl ascultase liniştit pe Jodl, a sărit în picioare strigând: „Am ordonat ca podurile de peste Rin să fie dinamitate la timp!

Podul de la Remagen le-a fost lăsat intenţionat americanilor! Asta este sabotaj si trădare!"

Hitler îi arunca lui Jodl priviri furioase. Era pentru prima dată când se înfuria în asemenea hal ascultând raportul lui Jodl despre situaţia de pe Frontul de Vest. Hitler a sărit din fotoliu, iar Keitel, care stătea la stânga lui, s-a dat înapoi speriat. Donitz, Bormann, Krebs, Burgdorf, Koller, Christian si aghiotanţii stăteau tăcuţi în jurul mesei. Jodl a vrut să răspundă, însă Hitler s-a întors dintr-odată spre Keitel si i-a ordonat să înceapă imediat investigaţiile pentru a afla cine se făcea răspunzător de faptul că podul de la Remagen nu fusese dinamitat. Investigaţiile arătaseră că podul nu fusese distrus, chipurile, pentru că pe malul vestic al Rinului se mai aflau resturi ale trupelor germane care urmau să folosească podul pentru a se retrage. Fuseseră urmărite apoi de unităţi americane, iar detonatorul electric nu a funcţionat.

Comandantul podului, responsabil cu dinamitarea, *a* căzut ulterior în luptă. Acesta a fost rezultatul investigaţiilor ordonate de Keitel.

Hitler nu a crezut această versiune. A declarat că vina era pur şi simplu aruncată asupra comandantului mort al podului. De aceea i-a trasat lui Huebner sarcina de a efectua o a doua

[329] Podul Ludendorff de la Remagen a căzut în mâinile armatei americane în amiaza zilei de 7.3.1945, în timpul unei acţiuni de cercetare, în decurs de 24 de ore, 8.000 de soldaţi americani au format P[e] malul estic al Rinului un cap de pod ce nu mai putea fi eliminat.

Toate încercările nemţilor de a distruge podul au eşuat. Afectat de bombardamente, acesta s-a prăbuşit la 17.3.1945; aliaţii transportaseră P[e] acolo în mod constant trupe de rezervă pentru patru divizii, [ln]cărcându-l în acest fel excesiv. Trecerea Rinului pe la Remagen a Srabit cu câteva săptămâni înaintarea aliaţilor.3?; . ; i[r] м/(, /*/'nfM

investigaţie. Huebner a plecat pe Frontul de Vest, iar curând după aceea i-a raportat lui Hitler că investigaţiile sale demonstraseră, în afara oricărui dubiu, că ofiţerii unităţilor de pionieri si antiaeriene, care ar fi trebuit să apere podul de la Remagen, fugiseră la apropierea americanilor fără să mai facă vreo încercare de a

dinamita podul. Chiar si unii ofiţeri fugiseră la americani. Pe ceilalţi - zece în total - Huebner îi condamnase deja la moarte si fuseseră împuşcaţi pe loc.[330]

Faptul că podul de la Remagen a căzut în mâinile americanilor a avut efecte importante asupra evoluţiei situaţiei de pe Frontul de Vest. Grupul de Armate „B", sub comanda feldmaresalului Model, si-a concentrat forţele principale împotriva capului de pod al americanilor de la est de Remagen, iar din această cauză în spaţiul Diisseldorf-Bonn au rămas forţe relativ slabe. Americanii s-au folosit de slăbirea unor segmente de front pentru a forţa trecerea Rinului la Diisseldorf si în alte localităţi. Frontul german de pe Rin s-a destrămat, iar anglo-americanii au reuşit să pătrundă adânc în interiorul Germaniei, fără să ducă lupte grele. Gruparea de Armate „Model" era în pericol de a fi izolată, în faţa acestei situaţii, Hitler a ţinut o consfătuire specială cu Keitel si Jodl, la care a participat, ca de obicei, si Giinsche. Keitel considera că era absolut necesar să se ia o decizie privind regiunea Ruhr. Jodl a demonstrat, cu ajutorul unei hărţi a Frontului de Vest, că Grupul de Armate „B", care se mai afla încă pe Rin, era într-adevăr în pericol de a fi izolat de anglo-americani.

„Mein *Fiihrer",* a continuat Jodl, „trebuie să stabilim acum neapărat dacă n-ar fi mai bine ca Model să se retragă cu gruparea lui de armate în interiorul teritoriului german. Acest lucru ar însemna însă să renunţăm la regiunea Ruhr."

Hitler a ezitat o clipă. Apoi a ordonat: „Model să se retragă în regiunea Ruhr si să rămână acolo."

330 Huebner a semnat la 16.3 cinci condamnări la moarte, împotriva unui locotenent-colonel, trei maiori si unui căpitan, pentru că nu dinamitaseră podul. Instanţa de apel din Koblenz a anulat condamnările în 1966. Huebner a fost condamnat la patru ani de închisoare pentru ucidere fără justificare legală.

Era ciudat că Hitler i-a dat lui Model ordinul nu de a apăra regiunea Ruhr, ci doar de a rămâne acolo, în statul major personal al lui Hitler, acest lucru a fost interpretat ca o intenţie de a ajunge la o înţelegere cu anglo-americanii împotriva ruşilor.

Din acest motiv, Hitler considera că era important să menţină industria din regiunea Ruhr ca bază a unei economii de război.

Dacă Gruparea de Armate „Model" ar fi trecut acolo la acţiuni de luptă, întreprinderile industriale ar fi avut de suferit în mod serios.[331] In afară de asta,

Hitler voia să menţină Gruparea de Armate „Model", cu cei 300.000-350.000 de oameni, în Vest, pentru a avea un atu suplimentar în timpul negocierilor cu anglo-americanii.

Nu mult după aceea, la începutul lunii aprilie 1945, Gruparea de Armate „Model" a fost încercuită în regiunea Ruhr. Feldmaresalul, care, împotriva voinţei lui Hitler, nu dorea să renunţe la luptă, s-a împuşcat după ce încercuirea a fost definitivată.[332] Trupele anglo-americane si-au continuat înaintarea la nord si la sud de regiunea Ruhr, au traversat râul Weser şi au ajuns, la mijlocul lunii aprilie, la Magdeburg pe Elba, aproape fără să întâmpine vreo rezistenţă.

La mijlocul lunii martie 1945, Hitler a început să convoace consfătuirile noaptea, la ora 2.00 sau 3.00, din cauză că bombardamentele asupra Berlinului aveau loc în fiecare seară până spre miezul nopţii, împiedicându-i pe raportorii din înaltul Comandament al Armatei de Uscat si din înaltul Comandament

[331] întreprinderile din regiunea Ruhr, de pildă fabrica de oţel turnat Krupp, fuseseră deja avariate de bombardamente.

[332] Armata 9 americană, care înainta din nord, si Armata l, care ataca din sud, au făcut joncţiunea la Lippstadt pe 31.3 si au încercuit Grupul de Armate „B" în regiunea Ruhr. La 14.4, aliaţii au reuşit să taie încercuirea în două părţi. Cea mai mică a capitulat la 16.4.1945, iar cea mare, a doua zi. 325.000 de soldaţi germani au fost luaţi Prizonieri. Feldmaresalul Model s-a împuşcat la 21.4.1945 într-o Pădurice de lângă Duisburg, după ce ordonase autodizolvarea Grupului de Armate „B".

M."l.

.
(f "l

al Forţelor Armate să ajungă la consfătuiri. Dat fiind că situaţia de pe front se agrava tot mai mult, raportul de la consfătuirile nocturne nu mai era prezentat de aghiotanţii lui Hitler, ci de ofiţerii de stat major, maiorul Friedel de la înaltul Comandament al Forţelor Armate, si, alternativ, de locotenent-colonelul von Knesebeck si de Hermani de la înaltul Comandament al Armatei de Uscat.

Pe 13 sau 14 aprilie, pe la ora trei noaptea, Burgdorf, Zander, Johannmeyer, Giinsche, Hermani si Friedel s-au strâns în holul din buncărul lui Hitler. Ca de obicei pe timpul nopţii, în buncăr domnea o linişte desăvârşită. Nu se auzea decât zumzăitul monoton al ventilatoarelor. Hermani şi Friedel au întins hărţile operaţionale de pe Frontul de Vest si de Est. Ceilalţi participanţi discutau încă în hol. După câteva minute a sosit si Hitler din apartamentul său, unde luase cina în compania Evei Braun si a secretarelor. A schimbat câteva cuvinte cu Burgdorf si a intrat în sala de consfătuire. După ce i-a salutat pe Hermani si pe Friedel, Hitler s-a aşezat în fotoliul său de lângă masa cu hărţi.

Hermani a început să prezinte situaţia de pe Frontul de Est.

A relatat despre pregătirile de atac ale ruşilor pe Oder în zona Kiistrin-Frankfurt, despre luptele de apărare de pe segmentul de front al Grupului de Armate „Centru" din Silezia si Boemia, precum şi despre luptele grele din zona Grupului de Armate „Sud", la vest de Viena-St. Polten si la Brno, în Cehoslovacia.

Situaţia de pe Frontul de Vest a fost prezentată de Friedel.

El a raportat că americanii înaintaseră în Turingia si mai mult spre est, ocupând oraşele Weimar şi Jena. Hitler, care până atunci ascultase în tăcere şi aparent distrat, a întrebat dintr-odata:

„Ce s-a ales de lagărul de concentrare de la Buchenwald?" (Buchenwald, unul dintre cele mai mari lagăre de concentrare din Germania, se afla în apropiere de Weimar.) Friedel nu avea niciun răspuns. Ceilalţi au schimbat priviri pe furiş si au dat din umeri. Hitler s-a ridicat. „Unde este Fegelein?", a întrebat.

Giinsche a răspuns că Fegelein se culcase deja. Hitler s-a enervat. „S-a culcat? Să vină imediat aici, sau", a adăugat, „lasăVorbesc cu Himmler. Fă-mi legătura cu el!"

Himmler 1-a întrebat pe Giinsche cu o voce somnoroasă:

„Ce s-a întâmplat?"

pprilis 1945: înaintări ale artileriei 317

Giinsche îi dăduse însă deja receptorul lui Hitler, luând el însuşi căştile.

Hitler, vizibil îngrijorat, i-a pus lui Himmler aceeaşi întrebare:

unde erau deţinuţii din lagărul de concentrare de la Buchenwald?

Himmler a răspuns că deţinuţii importanţi fuseseră împuşcaţi, jar restul nu putuse fi evacuat de acolo, din motive tehnice.[333] Hitler a pălit si mai tare. Cu voce întretăiată, a întrebat: „Ce?

N-au fost evacuaţi de acolo? Probleme tehnice? De ce nu au fost lichidaţi la timp? Ăştia se vor năpusti acum plini de zel asupra naţional-socialistilor!"

Apoi a adăugat răguşit: „Himmler, ai grijă ca oamenii dumitale să nu devină sentimentali! Am aşteptat mai multe de la dumneata!"[334]

După care Hitler a trântit receptorul pe masă şi a părăsit încăperea.

în prima jumătate a lunii aprilie, programul cotidian al lui Hitler arăta cam în felul următor:

Linge îl trezea înspre ora 1.00 sau 1.30 la prânz. Hitler se retrăsese în buncărul său, pe care nu mai voia să-1 părăsească deloc. Din acest motiv, consfătuirea de zi nu mai avea loc la Cancelaria Nouă, ci în buncărul fuhrerului. Discuţiile începeau

[333] In lagărul de concentrare de la Buchenwald au sosit, începând din vara anului 1944, transporturi din alte lagăre de concentrare. SS a încercat să evacueze lagărul începând din 4.4.1945. Nu a reuşit însă să-i strângă pe cei 6.000 de evrei prevăzuţi pentru marşul morţii.

Evacuarea lagărului de la Buchenwald a început la 7.4.1945. Peste 28.000 de deţinuţi au fost trimişi în transporturile morţii, pe parcursul cărora au murit înjur de 15.000 de oameni printre care 11.000 de [e]vrei. Deoarece organizaţia ilegală a deţinuţilor tărăgăna întruna efctuarea altor transporturi, în lagăr au rămas în jur de 21.000 de °ameni. Armata 6 Blindată americană a eliberat lagărul de concentrare [d]e la Buchenwald la 11.4.1945.

[334] La 14.4.1945, Himmler le-a ordonat comandanţilor lagărelor [In]că existente: „Predarea nici nu intră în discuţie... Niciun deţinut nu trebuie să ajungă viu în mâinile duşmanului." La câteva zile după [ac]eea, după primele negocieri cu diplomatul suedez, contele Folke "firnadotte, Himmler si-a revizuit ordinul., , .,..,, , ...

înspre ora 4.00 după-amiaza si durau până la 6.00 sau 7.00 seara. Consfătuirile nocturne aveau loc, în funcţie de durata atacurilor asupra Berlinului, de la ora 2.00 până la 3.00 dimineaţa si durau cam o oră. înainte de a se înfiinţa la ele, Hitler îşi lua ceaiul în birou, cu Eva Braun şi cu secretarele.

Cele patru secretare făceau cu schimbul câte două în fiecare seară, pentru a putea dormi. Conversaţiile din timpul ceaiului se învârteau în jurul a tot felul de bârfe: se vorbea despre aghiotanţii lui Hitler, de exemplu despre relaţia amoroasă a lui Schaub, ori despre administratorul lui Hitler, Kannenberg, pe care atacurile aeriene îl speriau cumplit. Un alt subiect îl constituiau reţetele culinare, apoi desigur câinii Evei Braun si cei ai lui Hitler, Blondi si fiul ei Wolf.

Hitler suferea de insomnie, astfel că aceste întruniri nu se încheiau decât pe la 5.00 sau 6.00 dimineaţa.

Hitler arăta bătrân şi obosit, încărunţise. Mergea încovoiat si îşi târşâia picioarele. Era neobişnuit de nervos si agitat, se înfuria mai uşor decât de obicei şi lua decizii contradictorii.

La începutul lunii aprilie, pe lângă tremurul mânii stîngi a apărut un alt simptom: începuse să-1 doară ochiul drept. A fost tratat de cunoscutul oculist berlinez, profesorul Lohlein. Linge trebuia să-i pună dimineaţa şi seara picături cu cocaină pentru a-i alina durerile.[335] Hitler a spus în legătură cu această nouă suferinţă: „De abia acum pot să înţeleg cum se simţea Frederic cel Mare în timpul Războiului de Şapte Ani, când îi cădeau dinţii din cauza grijilor, în cazul meu, mâna stângă si ochiul drept au de suferit de pe urma greutăţilor războiului."

Atunci când Hitler ajungea să vorbească despre război, sublinia mereu că trebuia luptat până la ultimul om. Spunea:

[335] Lohlein îi prescrisese alifia pentru ochi Pagenstecher, care nu conţinea cocaină. Morell în schimb a tratat conjunctivitele lui Hitler cu o soluţie de cocaină 1%. însemnările sale pomenesc trei administrări ale acestor picături: pe 14.7.1944, pe 8.10.1944 si pe 22.3.1945. în două cazuri a fost vorba despre conjunctivită cauzată de factori externi (loţiune pentru păr, praf). La 8.10, plesnise un vas de sânge, în arhive nu există nicio dovadă privind administrarea regulată a cocainei sau chiar o dependenţă în acest sens. Hitler era probabil dependent de substanţa energizantă Pervitin. - - .;...,,.

Indicarea fortăreţe! din fllpi

Nici nu mă gândesc să opresc lupta la douăsprezece fără cinci minute." în legătură cu Berlinul ameninţat de ruşi, Hitler afirma: „în Războiul de Şapte Ani, rusii au ajuns până la Berlin, însă Frederic cel Mare a continuat lupta."

De acum încolo, în statul major al lui Hitler nu se mai menţionau nici victoria, nici înfrângerea. Starea de spirit generală se putea caracteriza cam aşa: „Fie câştigăm, şi atunci totul este în ordine, fie pierdem, si atunci după noi, potopul."

Hitler se agăţa de speranţa că putea menţine frontul de pe Oder. Toată atenţia îi era acum absorbită de întărirea acestui front. Sub lozinca „Apărăm Berlinul pe Oder", lansată de el si Goebbels, ultimele rezerve adunate erau aruncate zilnic în prima linie. 120 de baterii antiaeriene au fost luate din Berlin si mutate pe Oder, unde urmau să fie folosite în luptele la sol împotriva ruşilor.

Hitler se simţea susţinut de declaraţia preşedintelui Statelor Unite, Truman, în decizia sa de a duce lupta împotriva ruşilor până la capăt. Acesta anunţase, atunci când fusese validat în funcţie, că „teatrul de război al Americii nu este Europa, ci Asia Răsăriteană".

Hitler a înţeles din această declaraţie că America lui Truman nu-1 va ataca pe la spate dacă îşi va continua lupta împotriva bolşevismului.[336]

încă în primele zile ale lunii aprilie 1945, Hitler convocase la Berlin trei Gauleiteri din Austria - pe Hofer de la Innsbruck, pe Uiberreither de la Klagenfurth şi pe Eigruber de la Linz.[337] Hitler a discutat cu ei în prezenţa lui Bormann. Era vorba despre ridicarea unei „fortăreţe în Alpi", în munţii austrieci, ca „ultim bastion" pentru continuarea războiului.

Fortăreaţa din Alpi urma să cuprindă, în afară de munţii austrieci, şi zona Salzburg-Bad Reichenhall-Berchtesgaden.

[336] în timp ce pe continent SUA puteau folosi forţe terestre Puternice, în Pacific au mers pe operaţiuni combinate, în aer si pe

. Truman era în continuare adeptul strategiei de a încheia mai războiul din Europa cu o victorie.

[337] Convorbirea cu cei trei Gauleiteri, precum si cu generalul [Fe]rdinand Schorner a avut loc la 5.4.1945.

Bormann si Keitel luaseră măsuri tehnice pentru a crea aici un adăpost destinat întregului aparat superior de conducere al Germaniei - cartierul general

al lui Hitler, înaltul Comandament al Armatei de Uscat, înaltul Comandament al Forţelor Armate, cancelaria partidului, toate ministerele Reichului si alte instituţii ale statului. Se construiseră buncăre, se montaseră linii telefonice si se creaseră depozite subterane de provizii. O mare parte din parcul de maşini al lui Hitler fusese deja mutat în Obersalzberg.

Trenul său special staţiona pe o linie secundară într-o pădure de lângă Miinchen. Escadrila lui Hitler, constituită din 15 aparate Focke-Wulf 200 si Junkers 52[338], aştepta pe aeroportul Gatow, la 20 de kilometri de Berlin, gata de decolare. Bormann vorbea tot mai des de necesitatea de a muta cartierul general al lui Hitler cât mai repede în Obersalzberg. însă Hitler refuza toate propunerile de acest gen, spunând: „Atât timp cât ţine frontul pe Oder, rămân la Berlin."

După întrevederea cu Gauleiterii austrieci, Hitler a discutat şi cu comandantul suprem al Grupului de Armate „Centru" de pe Frontul de Est, Ferdinand Schorner, despre ridicarea fortăretei din Alpi. Schorner era bun prieten cu Bormann, Burgdorf si Fegelein şi un fidel al lui Hitler. Fusese distins cu însemnul de Aur al Partidului. Hitler îl numea cel mai bun general al său şi îi asculta sfaturile. La consfătuirea în cauză au mai participat, în afară de Hitler şi Schorner, Burgdorf, Fegelein, Giinsche si şeful departamentului operaţional din statul major al lui Schorner, colonelul de stat major von Trotha. Schorner i-a prezentat lui Hitler un plan pentru despresurarea oraşului silezian Breslau, încercuit de ruşi. Propunerea lui Schorner 1-a entuziasmat pe Hitler. L-a bătut pe general pe umăr, satisfăcut si cu respect.

După aceea Hitler a mai discutat cu el între patru ochi timp de trei sau patru ore. Cu această ocazie 1-a avansat la gradul

[338] Junkers 52: avioane standard de transport ale aviaţiei germane.

Aparatul, dotat cu trei motoare, putea transporta patru tone de încărcătură pe o distanţă de 1.200 de kilometri. Spre sfârşit[1]" războiului, escadrila guvernamentală a lui Hitler era formată din 40 de aparate tip Fieseler 156, Focke-Wulf 200, Heinkel III, Junkers 53, Junkers 290 si Siebel 204. ,,.,>,-. , .-.,.

gormcinn, conducătorul partidului 321

feldmaresal. în statul major al lui Hitler s-a aflat că-i explicase lui Schorner planul său de a continua lupta în Alpi. I-a oferit lui Schorner postul de comandant al ultimului său bastion, fortăreaţa din Alpi.

m

în aceste zile s-a văzut foarte clar care erau generalii fideli lui Hitler:

Keitel, Jodl, Krebs, Koller, Greim, Wenck, Busch, Kesselring si Donitz.

Dintre oamenii partidului, cei mai apropiaţi îi erau Bormann, Goebbels, Ley si Axmann, şeful organizaţiei de tineret „Hitlerjugend".

Spre Bormann convergeau toate firele conducerii partidului.

Instanţele partidului, Reichsleiterii si Gauleiterii partidului nazist îi erau subordonaţi lui personal. Dispunea de legături radio si telefonice proprii cu Gauleiterii din regiunile germane ocupate deja de anglo-americani. Asemenea contacte nu existau cu zonele ocupate de ruşi, deoarece toate organele superioare de partid fuseseră deja evacuate în Vest. Datorită acestor legături, Bormann era informat în legătură cu toate evenimentele politice şi militare. Era singurul din întreaga structură de conducere *a* partidului care îi transmitea lui Hitler aceste informaţii. Rapoartele pe care Bormann le primea din zonele germane ocupate de anglo-americani spuneau că forţele de ocupaţie nu-i urmăreau pe membrii partidului nazist; pe unii îi lăsaseră chiar în posturi de conducere din administraţie. Relatându-i lui Hitler aceste lucruri, Bormann sublinia în acelaşi timp că trimiterea unor cadre tinere de partid din Germania de Est în Vest fusese o decizie corectă, pentru că acolo partidul avea şansa de a-şi continua existenţa.

Bormann făcea toate eforturile pentru a ţine în mână conducerea Partidului naţional-socialist, asigurându-si în acest fel o poziţie Privilegiată pe lângă Hitler.

De aceea le-a cerut aghiotanţilor lui Hitler să nu lase pe nimeni ^in conducerea partidului în apropierea lui Hitler fără aprobarea [Sa]- A justificat această cerere cu argumentul că Hitler era oricum [SII]Prasolicitat de problemele militare. Bormann răspundea şi de

S ;%'
WvS"., vn
}i:'<"sv '"'"'ii

„Volkssturm" si de evacuarea populaţiei din teritoriile germane

Ide est. Când vorbea despre sfârşitul războiului, repeta la nesfârşit

I că se va ajunge la o înţelegere între Germania şi puterile occidentale pentru o continuare comună a războiului împotriva

I bolşevismului.

Goebbels, propagandistul-sef al partidului naţional-socialist

îşi comisarul pentru apărare al Berlinului, avea o influenţă enormă asupra lui Hitler. S-a bucurat de încrederea nelimitată a acestuia în special în ultimele săptămâni de război. Goebbels era portavocea lui Hitler în ceea ce priveşte inducerea în eroare a poporului german. Folosind cuvinte mincinoase, chema la continuarea până la victoria finală a unui război care practic

| era deja pierdut.

Goebbels a fost cel care a obligat populaţia oraşului Berlin

l - bărbaţi, femei, copii - să construiască sistemele de apărare si a ameninţat cu represalii. A dat ordin să fie împuşcaţi sau spânzuraţi toţi cei care ar fi scos steagul alb sau roşu, în cazul în care armata rusă ar fi intrat în oraş. Acest ordin era îndeplinit, în numele lui Hitler, de funcţionarii de partid ai „Volkssturm",

| subordonaţi în Berlin lui Goebbels.[339]

Berlinezii, înfometaţi şi obligaţi să presteze aceste munci,

l glumeau cu amărăciune: „Schimb portret mare cu Hitler contra pâine mică Wittler." (Wittler era proprietarul unei mari brutării

| din Berlin).[340]

Goebbels îşi pusese în aceste zile vechea lui haină din piele pe care o purtase prin Berlin înainte de venirea la putere a lui

j Hitler. Voia să se prezinte populaţiei oraşului ca „om din popor".

Goebbels 1-a susţinut pe Hitler în decizia sa de a continua

l războiul cu orice preţ. Folosea argumente devenite între timp

[339] încă de la 3.4.1945, Himmler dăduse asa-nurnitul ordin al steagurilor, care stipula între altele: „Dacă dintr-o casă apare steagul

| alb, toate persoanele de sex masculin din acea casă vor fi împuşcate.

[340] Pâinea Wittler: fraţii Heinrich si August Wittler au înfiinţat marea lor brutărie în 1898. în timpul celui de-al Doilea Război Mondial au aprovizionat mai ales armata, în 1945, firma şi-a reluat producţia în Berlin-Wedding, în ciuda unor distrugeri de anvergură, iar în 1982 a dat faliment.

şi filmul propagandistic *Holberg* 323

ridicole, ca de exemplu: după alegerile prezidenţiale din 1932, partidul nazist pierduse numeroase voturi si ajunsese într-o situaţie critică, în timp ce comuniştii câştigaseră voturi în plus.

Cu toate acestea, spunea Goebbels, partidul câştigase puterea.

Un miracol de acest gen se va întâmpla si în acest război, iar national-socialismul avea să învingă.

Pe Hitler 1-a impresionat această idee a lui Goebbels. Repeta si el acum: „Eu am învins comunismul în Germania. Voi distruge si bolşevismul rusesc."

Printre gărzile de corp ale lui Hitler circula următoarea glumă în legătură cu acest subiect: Zarah Leander este invitată la Cancelaria Reichului pentru a cânta acolo „Ştiu că într-o zi se va întâmpla o minune...". (Era un cântec dintr-un film de dragoste din acea perioadă.)[341]

Goebbels nu se dădea în lături de la nimic pentru a obliga poporul german să-si verse în continuare sângele în acest război.

Apela în acest scop chiar şi la exemple din epoca lui Napoleon.

Regizorul de film Veit Harlan a fost însărcinat cu producţia unui film color intitulat *Kolberg.* Filmul tratează un episod de pe vremea războaielor napoleoniene, în timpul ocupării Germaniei de către Franţa lui Napoleon, trupele franceze asediază timp de câteva luni fără succes oraşul Kolberg din Pomerania; garnizoana prusacă şi populaţia civilă nu s-au predat, în ciuda marilor sacrificii si a lipsurilor îngrozitoare. Acest film urma să arate garnizoanei si populaţiei din Berlin cum trebuiau să lupte împotriva trupelor ruseşti care asediau oraşul.

Deoarece ruşii au străpuns rapid linia de pe Oder, iar Germania [a] capitulat ulterior, *Kolberg* nu a mai ajuns în cinematografe.

Goebbels a organizat însă o vizionare a filmului în vila sa din "[e]rmann-G6ring-Strasse pentru ofiţerii Regimentului de Gardă '>&erlin" si conducătorii organizaţiei „Hitlerjugend", care [c°]mandau unităţile „Volkssturm" alcătuite din adolescenţi, [a]?[a]-numitele trupe de distrugere a tancurilor. Goebbels i-a invitat ^ Pe Axmann si Giinsche, pe comandantul de luptă din statul

£. [41] Zarah Leander cânta melodia respectivă în filmul *Die grosse ebe* („Marea dragoste"), produs de UFA în 1942.

major al lui Hitler, colonelul Streve, precum si pe locotenent-colonelul Bărenfănger, comandantul unui sector al Berlinului. În total erau prezente 80 de persoane. După această vizionare, Goebbels a ţinut un discurs de principiu. Acest film, a declarat el, era menit să-i determine pe berlinezi să urmeze exemplul celor din Kolberg. Chiar dacă si ultima piatră din oraş se va prăbuşi, berlinezii trebuiau să-şi apere ruinele cu unghiile si cu dinţii.

Goebbels a oferit înainte de film o cină pentru oaspeţi, ocazie cu care si-a dat pe faţă toată ipocrizia. Pentru a demonstra că şi el îndura lipsurile războiului, toţi oaspeţii au fost rugaţi să-si predea cartelele de alimente. Aşa cum se preciza în invitaţie, trebuia să le lase la garderobă. Cina nu consta decât într-o cantitate modestă de cartofi si pâine, cu bucăţele minuscule de carne, precum şi înlocuitor de bere, alimente pe care le primeai pe cartelă, însă după ce majoritatea oaspeţilor au plecat şi a rămas doar cercul cel mai apropiat - Axmann, Streve şi Giinsche - tabloul s-a schimbat. Goebbels a deschis bucătăria si pivniţa. In prezenţa soţiei sale si a soţiei scenografului de le Teatrul de Stat, von Arendt, care locuia în vila lui Goebbels, masa a fost încărcată cu toate bunătăţile posibile, şampanie şi cocteiluri. Goebbels şi-a aruncat masca de sobrietate pe care o afişase, în calitate de comisar al Reichului pentru apărare, faţă de ofiţerii invitaţi. Era plin de spirit si nici nu a mai adus vorba de război.

Povestea episoade din viata lui de dinainte de preluarea puterii în 1933. De exemplu, imediat după venirea la putere a lui Hitler, îi dăduse afară pe angajaţii casei de asigurări din oraş, toţi social-democraţi, numindu-i în locul lor pe bătăuşii lui din SA. După aceea însă lucrurile n-au mers bine. Oamenii din SA nu făceau altceva decât să sadă la birouri, cu trabucuri groase în gură, să flirteze cu secretarele şi să bea rachiu. Toata treaba o aruncau, amenințându-i cu bătaia, în spatele celor câţiva angajaţi vechi rămaşi. Goebbels a spus râzând că a aşteptat cât a aşteptat, dar că apoi fusese nevoit să intervin[3] pentru că altminteri casa de asigurări ar fi dat faliment. Nu era însă atât de simplu să-i scoată iar de acolo pe tipii din SA»

Corpul de Voluntari „fldolf Hitler" **325**

care nu erau dispuşi să renunţe fără luptă la posturile lor.

Trupele de poliţie trimise în acest scop au fost bătute îngrozitor, în cele din urmă, i-au trimis lui Goebbels o scrisoare de protest cu un ultimatum în care îl somau să le dea înapoi slujbele de la casa de asigurări dacă nu voia să fie el însuşi bătut. La urma urmei, dacă el era ministru, puteau şi ei să fie angajaţi ai casei de asigurări. Goebbels a adăugat, continuând să râdă, că în cele din urmă îi potolise oferindu-le alte posturi bine remunerate si cu muncă puţină.

în aprilie 1945, Ley a încercat si el să joace rolul de mare conducător de trupe. A apărut pe frontul de pe Oder, s-a plimbat în spatele frontului, a vizitat mici fabrici de armament si i-a îndemnat pe Kreisleiterii si Obergruppenleiterii partidului naţional-socialist să opună rezistenţă înverşunată ruşilor. Ley a alcătuit o „trupă" din femei, fete si băieţi membri ai organizaţiilor naţional-socialiste pe care a botezat-o pompos „Corpul de Voluntari «Adolf Hitler»".[342] Ii telefona deseori lui Hitler, îl căuta în buncăr si îi relata despre munca sa „titanică" menită să-i oprească pe ruşi. I-a spus lui Hitler că el cunoştea un om care inventase „radiaţiile mortale". Povestea s-a dovedit a fi însă doar un balon de săpun, ca toată agitaţia lui Ley.[343]

De fapt, Ley, care avea pe atunci 55 de ani, îşi petrecea majoritatea timpului cu iubita sa, o dansatoare de 18 ani, într-o

[342] „Corpul de Voluntari «Adolf Hitler»" a cuprins unităţi create începând din aprilie 1945, compuse din funcţionari fanatici ai NSDAP Şi ai DAF („Deutsche Arbeitsfront" - Frontul German al Muncii); nu există date concludente în legătură cu efectivele lor. Câteva unităţi [a]u fost folosite ca parte a Armatei 12 în timpul bătăliei pentru Berlin, in regiunea Munchen, membrii Corpului au împuşcat si au spânzurat, P[e] 28 şi 29.4.1945, mai multe zeci de oameni, după eşecul revoltei grupului de rezistenţă „Freiheitsaktion Bayern" (Acţiunea pentru [Ub]ertatea Bavariei). '

[43] Posibilitatea de a produce „radiaţii mortale" era studiată în

A, Marea Britanie, Uniunea Sovietică si Germania. Intrau în discuţie l [aia]ţiile radioactive, undele luminoase si cele sonore, în Tirol, Oirf[ner" au ex]Permlentat m timpul războiului un „tun" care urma să

°[ar]e un om de la o distanţă de până la 60 de metri.

vilă de lux din Berlin-Dahlem.[344] Printre jocurile amoroase, redacta articole de ziar în care chema poporul german la fidelitate faţă de fiihrer si le cerea soldaţilor de pe Oder să lupte împotriva ruşilor până la ultima picătură de sânge. Aceste apeluri adresate populaţiei înfometate şi suferinde erau revizuite de iubita lui Ley si publicate apoi în *Angriff,* cel mai mare ziar din Berlin al partidului naţional-socialist.

Ley era de profesie chimist si lucrase, până la preluarea puterii de către Hitler, la uzinele IG-Farben din Leverkusen. Hitler 1-a numit şef al aşa-numitului Front al Muncii, care a luat locul sindicatelor distruse de naţional-socialişti. Hitler îl considera pe Ley un conducător abil al muncitorimii. Toată lumea ştia însă că era un beţiv si un scandalagiu. Prima lui soţie divorţase din cauza numeroaselor legături extraconjugale ale lui Ley. Cea de-a doua, cu care Ley avea trei copii, s-a împuşcat în 1943, tot din cauza exceselor cărora se deda Ley pe moşia sa, Waldbrol, de lângă Essen.[345] Hitler i-a luat însă apărarea, declarând: „Ley este un om care-i cunoaşte pe muncitori si ştie cum să se poarte cu ei."

în martie-aprilie 1945 Hitler 1-a atras în cercul său de apropiaţi pe Artur Axmann, conducătorul pe ţară al organizaţiei „Hitlerjugend". Acesta condusese, înainte de preluarea puterii, organizaţia din Berlin a „Hitlerjugend". în 1940 i-a luat locul lui Baldur von Schirach la conducerea centrală a organizaţiei.

Axmann era prieten cu Goebbels. Hitler îl agrea foarte mult.

în război fusese pe front cu o divizie SS si îşi pierduse braţul drept în urma unei răni grave. Axmann urma să plece şi el în Germania de Vest împreună cu alte cadre tinere ale partidului nazist pentru a conduce acolo activitatea ilegală a grupurilor „Hitlerjugend", contribuind în acest fel la reconstrucţia partidului

[344] Ley trăia în acea perioadă cu dansatoarea şi cântăreaţa de origine estonă Madeleine Wanderer.

[345] Este vorba despre moşia Rottland de lângă Waldbrol. Aici *se* afla un sanatoriu al eparhiei evanghelice Koln. Ley a cumpărat domeniul în 1935 cu 125.000 de mărci si a construit aici o moşie exemplară. Vecinii au fost expropiaţi, clădirile demolate si înlocuite cu construcţii monumentale, în 1945, Ley a dat ordin ca principal să fie distrus de SS.

0ational-socialist. Insă la dorinţa sa, Axmann a rămas la Berlin.

A declarat că va pleca doar atunci când va pleca si Hitler.

în martie si aprilie, Axmann şi-a intensificat activitatea de mobilizare a organizaţiei „Hitlerjugend" pentru „Volkssturm" si de comasare a tinerilor în trupele de distrugere a tancurilor create pentru frontul de pe Oder, iar mai târziu si pentru

luptele împotriva ruşilor din Berlin. Dorea să-i demonstreze lui Hitler că tineretul îl sprijinea şi că era gata să lupte pentru el. Axmann a indus în eroare tineretul german, prezentându-i dementa continuării războiului ca pe o luptă pentru interesele poporului german. A încercat să-i convingă pe adolescenţi că Hitler şi poporul erau tot una si că a muri pentru Hitler însemna a muri pentru Germania.

Axmann a adus copii de 14-16 ani în grădina Cancelariei, unde i-a prezentat lui Hitler ca pe nişte „luptători". Ceremonia a fost regizată ca un spectacol mistic. Douăzeci de băieţi au dat onorul, în formaţie militară. Hider a ieşit din buncăr, iar Axmann a anunţat avântat: „Mein *Fiihrer,* băieţii dumneavoastră se prezintă la datorie!"

Ca la o paradă, Hitler a trecut în revistă formaţia de băieţi, cu braţul ridicat ca la salutul fascist si a strigat: *„Jtieil,* băieţi!"

Băieţii au răspuns: *„fîeil, mein Fiihrerl"*

Hitler a strâns mâna fiecăruia. A ţinut un scurt discurs în care le mulţumea pentru „lupta activă" şi a subliniat că, fără îndoială, Germania avea să învingă. Axmann îi aşezase în aşa fel încât cei mai mici se aflau pe flancul stâng. Era o imagine sinistră, dacă te gândeai că aceşti copii cu obrajii bucălaţi urmau să fie trimişi să lupte cu tancurile ruseşti, că-i aştepta o moarte futilă si absurdă. Hitler le-a prins cu gesturi ample Crucea de Fier la piept si 1-a mângâiat pe obraz pe cel mai mic dintre ei.

Apoi i-a salutat încă o dată cu braţul ridicat: „Hei/, băieţi!"

Axmann a strigat: „Pentru fuhrerul nostru iubit: *Sieg Heil!*

% HeW. Sieg Heil!"

Axmann a organizat pentru Hitler această paradă a copiilor în ^Prilie 1945 în grădina Cancelariei.[346] După aceea, Hitler s-a retras [11] "Uncăr, iar Axmann şi-a trimis „trupa" în poziţiile de luptă.

2_n [46] Decorarea celor 30 de băieţi din „Hitlerjugend" a avut loc pe ^ - 3.1945 c_ei $_{ma}$j $_m$i$_c$ dintre ei de abia împlinise doisprezece ani.

[Cen]a a fost filmată pentru jurnalul săptămânal de actualităţi.

328

DOSARUL **Hrru»**

Printre persoanele cele mai apropiate de Hitler în această perioadă se număra si ministrul înarmării si producţiei de război, Albert Speer. Hitler s-a

apropiat de Speer mai ales din cauza dorinţei sale de a încheia o alianţă militară cu Marea Britanic si Statele Unite împotriva Uniunii Sovietice folosindu-se în acest scop de legăturile industriaşilor germani.

Speer era prieten şi cu Eva Braun. Era singurul ministru care participa la discuţiile intime dintre Hitler şi Eva Braun în încăperile acestora, în ultimele zile din aprilie, Speer a vrut să-i scoată pe Hitler şi pe Eva Braun cu un avion Fieseler Storch din Berlinul complet încercuit de trupele ruseşti. La 22 aprilie, Speer a plecat de la Berlin la Hamburg. De acolo a organizat aprovizionarea cu arme şi muniţii a trupelor asediate din Berlin.

Avioanele aterizau pe pista de rulare amenajată pe axa est-vest între Poarta Brandenburg si Coloana Victoriei sau îşi paraşutau încărcătura în diferite puncte ale Berlinului.

Relaţia lui Hitler cu Himmler s-a înrăutăţit tot mai mult din cauza situaţiei de pe Frontul de Est. A început cu înfrângerea din Pomerania, pentru ca apoi relaţia dintre cei doi să se deterioreze tot mai mult atunci când Hitler a tras la răspundere diviziile SS ale Armatei 6 pentru eşecul de la lacul Balaton.

Himmler se afla la locul său de comandă, în trenul special cu numele de cod „Steiermark". Acest tren staţiona pe o linie secundară la Hohenlychen în Mecklenburg, la 100 de kilometri de Berlin. Himmler nu mai venea la Hitler din proprie iniţiativă, ci numai dacă era chemat. Giinsche a aflat că Himmler îşi pregătise în apropierea locului său de comandă de lângă Berlin mai multe brigăzi cu tunuri de asalt şi regimente de rezervă cu efective de 15.000-20.000 de oameni,' care, conform ordinului lui Hitler, ar fi trebuit să fie trimise pe frontul de pe Oder. Gunsche i-a raporta[1] acest lucru lui Hitler, care 1-a chemat pe Himmler şi a strigat la el: „Himmler, nu permit să faci ce vrei! La ce-ţi trebuie dumitale o armată personală? Fă bine şi îndeplineşte ordinele mele!"

Ieşind de la Hitler, Himmler 1-a chemat pe Gunsche şi s-a răstit la el: „Cum ai îndrăznit să-i raportezi asta fiihrerului? Ai noroc că nu eşti în subordinea mea!"

De atunci, Hitler nu 1-a mai chemat pe Himmler la & Himmler a mai apărut o singură dată până în momentul [l0]

r se distanţează **329**

care Berlinul a fost cucerit de trupele ruseşti - de ziua de naştere [a] iui Hitler, pe 20 aprilie. Cu trei zile înainte de sinuciderea lui Hitler, la 27 aprilie, s-a aflat că Himmler începuse pe cont propriu negocierile cu contele suedez Bernadotte, considerat intermediarul anglo-americanilor. în timpul unor discuţii prealabile cu Bernadotte, Himmler se declarase dispus să accepte cererile britanicilor şi să înceapă negocierile pentru o pace separată fără Hitler. Himmler îşi păstra trupele pentru a-1 înlătura pe Hitler cu forţa în cazul în care negocierile cu

Bernadotte ar fi dus la rezultate pozitive.[347] Goring nu mai venea decât la consfătuiri. Hitler nu-1 mai invita la el, ca pe vremuri.

într-o seară, la începutul lunii aprilie, Giinsche a dat de Goebbels în sufrageria Cancelariei Reichului; Goebbels tocmai discutase cu Hitler, iar acum îşi lua singur cina. L-a invitat pe Gunsche să ia loc la masă cu el. Goebbels părea abătut. I-a pus lui Gunsche întrebări în legătură cu măsurile de siguranţă din cartierul guvernamental. Gunsche i-a vorbit despre diferitele poziţii de luptă, despre barierele blindate si alte obstacole ridicate în acea zonă. Goebbels 1-a ascultat cu atenţie, apoi a spus că el constatase cu satisfacţie că si vila sa era apărată de mai multe poziţii de foc. După care Goebbels a început să vorbească despre disponibilitatea Berlinului de a se apăra şi a declarat cu patetismul ce-i era tipic: „Am cucerit Berlinul pentru fuhrer în 1933. Şi-1 voi apăra."

Apoi a amintit de numeroşii membri ai conducerii de partid care părăseau precum şobolanii vaporul ce se scufunda. Printre

[347] înlăturarea lui Hitler cu forţa nu s-a menţionat în timpul Discuţiilor dintre Himmler si Bernadotte. în timpul primelor două 'ntrevederi, în martie si la începutul lui aprilie, contele suedez a obţinut ^liberarea mai multor sute de deţinuţi din lagărele de concentrare.

[a] 21.4, Himmler nu a dat niciun fel de asigurări si nu a acceptat Berile lui Bernadotte privind transformările politice. La 23.4, f^nimler i-a comunicat suedezului că Hitler era probabil deja mort si "[a] Prezentat o ofertă de capitulare, cu rugămintea de a o transmite °[m]andantului suprem american, Eisenhower. Acesta a respins si a avut grijă ca, printr-o indiscreţie bine ţintită, să facă „trădarea" lui Himmler.

ei se număra si Goring.[348] Aviaţia militară aflată în subordinea lui Goring, a spus Goebbels, era principalul vinovat de eşecul trupelor germane. La care Giinsche a răspuns că cei din conducerea organizaţiei „Hitlerjugend" se întrebaseră de mai multe ori de ce Hitler nu-1 demitea pur si simplu pe Goring.

Având în vedere că Goring, conform rezoluţiei Parlamentului, era primul succesor al lui Hitler, Giinsche i-a relatat lui Goebbels despre o scrisoare pe care

Kurt Petter, Obergebietsfuhrer al organizaţiei „Hitlerjugend", i-o adresase lui Hitler.

După cum se ştia, Petter conducea în Allgău grupurile ilegale de „Hitlerjugend" care fuseseră evacuate acolo din estul Germaniei, în numele „Hitlerjugend", el a declarat că nu-1 va recunoaşte pe Goring drept succesor al lui Hitler şi s-a exprimat în felul următor: „Mein *Filhrer,* vorbesc în numele organizaţiei «Hitlerjugend» şi vă declar solemn că «Hitlerjugend» rupe toate legăturile cu Goring şi nu-1 mai consideră succesorul dumneavoastră."

Giinsche i-a povestit lui Goebbels că-i înmânase lui Hitler scrisoarea lui Petter. Hitler o citise, dar nu o comentase, făcând doar un gest de lehamite.

După ce Giinsche a terminat de vorbit, Goebbels a spus că Hitler ezita în cazul lui Goring si probabil nu va întreprinde nimic împotriva sa. Giinsche a răspuns că, dacă Hitler nu se putea decide să-1 înlăture pe Goring, atunci această decizie ar trebui luată neapărat de altcineva. „Domnule doctor", a spus Giinsche, „eu cred că i s-ar face un mare serviciu fuhrerului dacă cineva ar plasa câteva mine antitanc sub maşina lui Goring şi 1-ar arunca în aer."

Goebbels a tăcut câteva clipe. Apoi s-a ridicat şi a răspuns încet: „Domnule Giinsche, eu nu am auzit nimic. Nu vreau sa am de-a face cu aşa ceva."

Goebbels i-a strâns cu prietenie mâna lui Giinsche şi a ieşit şchiopătând din încăpere. Era evident că Goebbels nu avea

[348] Goring a părăsit capitala pe 20.4.1945 si s-a îndreptat spf[e] Obersalzberg, unde a sosit la 21.4.1945.

plscuţiile de pace au eşuat

[n]imic împotriva asasinării lui Goring, dar nu dorea să fie implicat personal.

S-au răcit si relaţiile dintre Hitler si Ribbentrop. Cauza era următoarea: Hitler îi reproşa lui Ribbentrop că nu promovase cu energia necesară planul său, al lui Hitler, de a încheia o pace separată cu britanicii şi americanii. Hitler spunea ironic:

„Ribbentrop este deja obosit. Doarme!"

Când stătea în picioare si vorbea cu cineva, Ribbentrop avea obiceiul să

închidă ochii şi să-si lase capul pe spate de parcă ar fi plutit în alte sfere, întreba apoi dintr-odată: „Ce aţi spus?", ceea ce pentru Hitler era un motiv să constate enervat:

„Ăsta doarme în picioare."

Hitler îi reproşa lui Ribbentrop că era incapabil să pregătească terenul pentru o înţelegere cu anglo-americanii; din această cauză a scăzut si prestigiul reprezentantului lui Ribbentrop, Hewel, fapt ce a devenit vizibil după întreruperea discuţiilor din toamna anului 1945 de la Stockholm, legate de o pace separată cu britanicii.[349] De atunci, Hitler se distanţa tot mai mult de Hewel. Spre deosebire de vremurile dinainte, când Hewel făcuse parte din cercul apropiaţilor lui Hitler, luând deseori masa doar cu el şi participând la serile de ceai, acum nu mai venea decât la consfătuiri, în alte momente, Hitler nu-i mai permitea să se apropie de el.

m O

,nî>

[349] De la începutul anului 1945, însărcinaţii Ministerului de Externe rezentat aliaţilor occidentali şi Uniunii Sovietice, via Stockholm, [er]na si Madrid, propuneri privind încheierea unor acorduri de pace . Parată. Ribbentrop căzuse de acord cu Hitler în privinţa acestei [n]"ţiative, însă Hitler nu-i dădea prea multe şanse de reuşită.

o? ;t.

'v i

t» ',

1 t

Capitolul 15

Consfătuirea nocturnă din 16 aprilie 1945 s-a încheiat înspre ora 3.30 dimineaţa. Locotenent-colonelul de stat major von Hermani, care prezentase situaţia de pe Frontul de Est, plecase de la Cancelarie la cartierul general al înaltului Comandament al Armatei de Uscat de la Zossen, iar maiorul de stat major Friedel, care dăduse raportul despre Frontul de Vest, plecase la Dahlem.

Situaţia de pe Frontul de Est se prezenta în felul următor:

lupte grele în zona Grupului de Armate „Sud" din Austria, în special presiune puternică asupra trupelor ruseşti la St. Polten, la vest de Viena, atacuri puternice pe segmentul de front al Grupului de Armate „Centru" la Mährisch-Ostrau si Brno, precum si în Silezia. în legătură cu frontul de pe Oder, von Hermani a relatat că acolo domnea acalmia. Nu se observaseră decât activităţi de cercetare.

Ca de obicei după consfătuirea nocturnă, Hitler s-a dus să ia ceaiul în biroul său cu Eva Braun si secretarele, doamna Christian si doamna Junge. Burgdorf, Fegelein si Giinsche beau vodcă si coniac în fumoarul Vechii Cancelarii.

înspre ore 5.00 dimineaţa a sunat telefonul la Vechea Cancelarie. Centrala Cancelariei Reichului informa că Burgdorf era cerut urgent la telefon de „Maibach". Acesta era numele de cod al cartierului general al înaltului Comandament al Armatei de Uscat din Zossen. La aparat era generalul Krebs.

Un apel telefonic atât de matinal din partea şefului Marelui Stat Major era ceva neobişnuit. Faţa lui Burgdorf s-a încordat, si cu o mişcare a mâinii le-a cerut lui Fegelein si Giinsche să tacă. A mâzgălit ceva pe o foaie de hârtie şi a strigat în receptor[1]

H i cler aprobă căsătorii 333

Unde? Kiistrin? Si unde încă? Pe tot frontul! îl voi informa

JJ '

imediat pe fiihrer. Dacă afli mai multe, te rog să mă suni imediat. Mulţumesc!" (Burgdorf se tutuia cu Krebs.)

Burgdorf a pus receptorul în furcă si s-a întors agitat către pegelein si Giinsche: „La ora patru a început pe Oder. Tir puternic de artilerie rusească pe tot frontul. Infanteria rusească si tancurile lor atacă de o jumătate de oră."[350]

Burgdorf a ridicat din nou receptorul. Din buncăr i s-a spus că Hitler îşi lua ceaiul. Burgdorf a alergat în buncăr, însoţit de Fegelein si Giinsche, pentru a-i transmite lui Hitler informaţiile primite de la Krebs. Santinelele din garda de corp a lui Hitler si din SD, care erau de serviciu la buncăr, au fost foarte mirate să-i vadă pe Burgdorf, Fegelein si Giinsche la această oră târzie.

Burgdorf a rugat să i se comunice lui Hitler că avea o informaţie importantă pentru el. Hitler a ieşit imediat în hol, unde-1 aşteptau Burgdorf, Fegelein si Giinsche. Ca întotdeauna când primea o veste neaşteptată, Hitler avea o privire circumspectă.

Burgdorf a raportat: „Mein *Fiihrerl* Tocmai am primit un telefon de la Krebs. La ora patru dimineaţa a început ofensiva ruşilor pe Oder."

Hitler a tresărit. „Unde?" a întrebat.

Burgdorf i-a răspuns că, după un tir concentrat al artileriei . ruseşti, unităţi puternice de infanterie si de tancuri trecuseră la atac pe întreg frontul, în câteva locuri încercaseră să forţeze trecerea peste Oder la adăpostul întunericului. Dinspre capul de pod situat pe malul de vest al Oderului, la Kiistrin, se declanşau atacuri grele. Hitler a cerut şi alte detalii; voia să

[350] Ofensiva sovietică de pe Oder, preludiul bătăliei finale pentru rlin, a început pe 16.4.1945 la ora 3.00 cu un tir de artilerie de 25 de minute, după care a urmat asaltul, în această luptă s-au aflat [fa]ţă în faţă 2,1 milioane de soldaţi sovietici, dotaţi cu 41.600 de P'ese de artilerie grea, 6.250 de tancuri şi 7.500 de avioane de luptă, ?' un milion de soldaţi germani. Aceştia erau dotaţi cu 10.400 de Piese de artilerie grea, 1.500 de tancuri şi 3.300'de avioane. Pe P[ar]cursul luptei, conform celor mai recente date ale istoricilor militari ^[u]?i, peste 80.000 de soldaţi ai Armatei Roşii şi-au pierdut viaţa, iar

°Q.QOO au fost răniţi. Numărul celor căzuţi de partea germană în

[at]ălia finală pentru Berlin nu se cunoaşte.

ştie mai ales dacă trupele fuseseră scoase la timp de sub tirul artileriei ruseşti. Burgdorf a răspuns că nu primise încă detalii de la Krebs. Mâinile lui Hitler se încleştau pe speteaza fotoliului.

Se străduia să-şi ascundă agitaţia. Faţa i se contracta spasmodic.

Si-a muscat buzele, semn al unei încordări maxime. Apoi a întrebat: „Cât este ceasul?"

„Cinci si douăzeci", a răspuns Giinsche.

Hitler s-a întors din nou spre Burgdorf: „Să mă anunţi imediat ce ai vesti noi. Chiar dacă ţi se spune că m-am culcat. Oricum nu pot să dorm. Si să mi se facă imediat legătura cu Krebs.

Vreau să vorbesc personal cu el." Hitler s-a întors în birou, unde-1 aşteptau Eva Braun si secretarele.

Din rapoartele care au sosit pe parcursul dimineţii a reieşit că rusii atacau pe aproape toate segmentele de front. Câteva străpungeri de importanţă locală fuseseră însă lichidate până în acel moment.

Hitler s-a culcat, însă nu a reuşit să doarmă. De câteva ori a sunat după Linge si 1-a rugat să-i întrebe pe Burgdorf si Johannmeyer dacă nu sosiseră vesti proaspete de pe Oder. Burgdorf şi Johannmeyer, care erau în legătură telefonică permanentă cu Krebs, răspundeau că imaginea încă nu era clară deoarece legăturile cu unele segmente de front fuseseră distruse de artileria rusească şi încă nu fuseseră refăcute.

în acea zi de 16 aprilie, Hitler a stabilit consfătuirea de zi la 2.30 după-amiaza. în holul buncărului fiihrerului s-au strâns Goring, Donitz, Keitel, Jodl, Krebs, Koller, Burgdorf, Buhle, Winter, Christian, Wagner, Voss, Fegelein, Hewel, Lorenz, aghiotanţii lui Hitler şi mai mulţi ofiţeri ai Marelui Stat Major. Asemenea unor generali de pe front, Keitel nu mai purta nici el, din cauza apropierii frontului, şnurul roşu de general la pantalonParticipanţii stăteau în grupuri şi discutau cu voce tare şi însufleţită despre ofensiva rusească de pe Oder care începuse în zorii zileiToată lumea îşi exprima speranţa că frontul de pe Oder avea să reziste. Hitler a ieşit din biroul său, însoţit de Bormanfl' Toţi au tăcut imediat, au luat poziţie de drepţi şi au ridica[1] braţul pentru salut. Hitler le-a strâns în trecere mâna lui Goring' Donitz, Keitel, Jodl si Krebs.

Pe Krebs 1-a întrebat: „Aveţi acum o imagine exactă despre *ce* se întâmplă pe Oder?"

Krebs a răspuns: „Da, *mein Fiihrer."*

Hitler a dat din cap-către ceilalţi si s-a îndreptat apoi împreună cu Krebs spre depozitul în care se ţineau consfătuirile. Ceilalţi i-au urmat. Din cauza ofensivei ruşilor de pe Oder, erau prezenţi toţi participanţii la consfătuire, astfel că spaţiul a devenit prea strâmt, iar câţiva ofiţeri de stat major si aghiotanţi au fost nevoiţi să rămână pe hol. Depozitul cuprindea maxim 20 de persoane.

Krebs a început prezentarea cu o privire de ansamblu asupra situaţiei de pe Oder. A raportat că atacul ruşilor fusese oprit.

Trupele germane şi ruseşti aruncau în luptele înverşunate mii de tancuri şi tunuri. Krebs a subliniat că, încă din zorii zilei, unităţile ruseşti primeau sprijin continuu pe calea aerului. A raportat în continuare că, pe unele segmente de front, ruşii reuşiseră să intre în poziţiile apărării germane, iar acolo se trecuse la contraatac.

Lovitura principală a ruşilor era dată dinspre capul de pod situat pe malul vestic al râului Oder, la vest de Kiistrin. Manevrele de traversare ale ruşilor şi încercările lor de a construi poduri erau perturbate de artilerie.

Hitler a privit spre Goring, care se aplecase peste masă si se prefăcea că ar căuta un punct pe hartă. Era modul lui Goring de a reacţiona atunci când

Hitler îl întreba ceva despre acţiunile aviaţiei militare. Christian a observat privirea lui Hitler şi a raportat imediat că avioanele germane Stuka bombardau în special unităţile ruseşti care încercau să traverseze râul Oder.

A vrut să mai adauge ceva, dar Hitler se întorsese deja spre Krebs: „Continuă, Krebs."

Acesta a arătat harta si a declarat că, după pregătiri ale artileriei, rusii atacau de la amiază cu puteri sporite şi că situaţia trupelor germane, mai ales a celor de pe segmentul de front de la vest de Kiistrin era foarte critică. Hitler s-a ridicat din fotoliu şi a spus cu voce stinsă: „Trebuie să oprim primele atacuri ale ruşilor, cu orice preţ. Dacă frontul începe să se mişte, totul este pierdut."

I-a ordonat lui Krebs să afle imediat cum se desfăşurau luptele la Kiistrin. Krebs a părăsit depozitul împreună cu aghiotantul Sau> von Freytag-Loringhoven, pentru a da telefoane. Loringhoven

$36

-a mai întors o dată si a cerut permisiunea de a lua harta rontului de pe Oder, pentru a putea trece pe loc noile date rivind situaţia de pe front, în timp ce Krebs vorbea cu statul ajor al înaltului Comandament al Armatei de Uscat de la ossen, Goring, Donitz, Keitel şi Jodl îl asigurau pe Hitler că tacurile trupelor ruseşti de pe Oder vor fi respinse. Hitler a ai atras o dată atenţia asupra importanţei faptului de a trece este primele zile ale atacului si de a le provoca ruşilor pierderi rele. Keitel şi Jodl 1-au aprobat imediat. Au amintit exemple in Primul Război Mondial, când, în timpul unor lupte între dversari extrem de bine dotaţi din punct de vedere tehnic, uşmanul nu reuşise să avanseze decât metru cu metru, din :auza vitejiei soldaţilor germani, fiind până la urmă obligat să :edeze si să ducă o luptă de uzură.

Krebs si Loringhoven s-au întors după câteva minute în depozit, itler îi aştepta plin de speranţe si s-a aplecat imediat asupra ărţilor. Pe aproape întreaga linie a frontului, atacurile adver;arului erau indicate cu săgeţi roşii. La Kiistrin, ruşii pătrunseseră dane în poziţiile germane. Situaţia de pe acest segment de front jse agrava. Celelalte părţi ale frontului rezistau. Comandantul suprem al Grupului de Armate de pe Oder, general-colonelul Heinrici, considerase necesar să se retragă pe segmentul de front situat la vest de Kxistrin pentru a împiedica o lărgire a

străpungerii.

Lui Hitler aproape că i-au ieşit ochii din orbite. I s-au umflat venele de pe frunte. A lătrat: „Nu! Nu dăm înapoi nici cu un metru! Dacă nu putem rezista pe Oder, atunci unde? Străpungerea de la Kiistrin să fie lichidată imediat! Transmiteţi imediat acest ordin!"

Krebs a părăsit din nou depozitul pentru a transmite ordinul pe front.[351] Hitler era indignat. Tuna şi fulgera împotriva lui Heinrici, care ceruse, cu doar două zile înainte, chiar înainte de atacul ruşilor, aprobarea de a-si muta centrul de comandă de la Prenzlau mai la vest, la Neustrelitz în Mecklenburg. Hitler

[351] Textul ordinului fusese transmis de Hitler telegrafic la 14.4.1945 către grupările de armate de pe Frontul de Est. Acolo a ajuns imediat la toate companiile. La 17.4.1945 a fost publicat *de* ziarul *Volkischer Beobachter* (oficiosul partidului nazist, n.tr.) si de alte cotidiane germane.

Străpungerea sovietică de la Kustrin

ameninţa: „Dacă mai îndrăzneşte vreodată careva, oricine ar fi, să ceară aprobarea de a-si muta centrul de comandă înapoi sau de a se retrage, va fi împuşcat pe loc! "

După consfătuire, Hitler a convocat-o pe secretara Christian.

I-a dictat un ordin către soldaţii de pe Frontul de Est, pentru care s-a folosit aşa-numita hârtie a fuhrerului. In colţul din dreapta-sus era imaginea unui vultur negru cu zvastica, iar dedesupt scria cu litere mari „DER FUHRER". Ordinul era acesta: „Din ordinul fuhrerului! Către soldaţii de pe Frontul de Est! Ultimul atac al Asiei va eşua!"[352]

Hitler afirma în acest ordin: „Noi am prevăzut această lovitură. Din ianuarie anul acesta s-a făcut totul pentru crearea unui front puternic. Duşmanul este întâmpinat cu focuri grele de artilerie. Pierderile infanteriei noastre vor fi compensate de un număr mare de noi unităţi. Unităţi care nu au fost folosite până acum, formaţiuni nou-alcătuite si «Volkssturm» vor fi trimise pentru întărirea frontului nostru. Bolşevicii vor suferi de data asta vechea soartă a Asiei, vor fi nimiciţi în faţa capitalei Reichului german." Si mai departe: „Berlin rămâne german, Viena va fi din nou germană, iar Europa nu va ajunge niciodată rusească."

Cu aceste ultime cuvinte, Hitler şi-a întărit convingerea că se va ajunge la un front comun al Germaniei hitleriste, Angliei şi Americii împotriva Rusiei

sovietice, îşi punea speranţa în tendinţele antisovietice din cercurile de conducere britanice si americane, care se intensificau pe măsură ce trupele ruseşti avansau în Germania, în Balcani, în Cehoslovacia si Austria.

In încheiere se spunea: „Acum, că destinul 1-a luat din această lume pe cel mai mare criminal de război al tuturor timpurilor, acest război va lua o altă cotitură." Fraza se referea la moartea

[352] Textul era acesta: „Noi am prevăzut această lovitură, si din ianuarie anul acesta s-a făcut totul pentru crearea unui front puternic.

Duşmanul este întâmpinat de o artilerie formidabilă. Pierderile infanteriei noastre sunt completate cu nenumărate unităţi noi. Frontul nostru este întărit cu unităţi de alarmă, formaţiuni noi si Volkssturm.

Bolşevicul va avea de data aceasta vechea soartă a Asiei, va fi nimicit în faţa capitalei Reichului german."

preşedintelui Roosevelt, survenită în aprilie 1945.[353] Din punctul său de vedere, Roosevelt fusese până în acel moment principalul obstacol în calea unui front comun împotriva ruşilor. Hitler era convins că moartea lui Roosevelt va duce la ,,o' cotitură în acest război".

La consfătuirea din noaptea de 16 spre 17 aprilie s-a relatat că rusii împinseseră si mai în spate diviziile germane de la vest de Kiistrin. Contraatacul, întreprins la ordinul lui Hitler pentru înlăturarea spărturii frontului, nu avusese succes si urma să fie repetat în dimineaţa zilei de 17 aprilie, în această noapte, Hitler a stat până la 6.00 dimineaţa cu Eva Braun si secretarele sale la ceai. A declarat că rusii reuşiseră să intre puţin în poziţiile de apărare ale germanilor. Acesta era însă un succes trecător, un avantaj de moment al agresorului.

în zilele următoare - la 17,18 şi 19 aprilie - situaţia trupelor germane de pe Oder a devenit tot mai critică. Germanii erau nevoiţi, în luptele înverşunate de apărare, să dea înapoi în Faţa loviturilor tot mai puternice ale ruşilor. Aceştia au trecut la atac şi la sud, în Silezia, reuşind să lărgească în mod considerabil străpungerea frontului la vest de Kiistrin. După ce spărseseră toate cordoanele de blindate, se apropiau ameninţător de suburbiile estice ale Berlinului.[354]

Frontul german de pe Oder mai rezista în zonele Stettin şi 7rankfurt. Bubuiturile artileriei se auzeau noaptea şi pe străzile .erlinului. Avioanele de cercetare ruseşti survolau capitala germană.

După părerea lui Hitler, vina pentru situaţia critică de pe frontul de pe Oder îi revenea în totalitate comandantului suprem

[353] Roosevelt a murit pe neaşteptate la 12.4.1945, din cauza unei lemoragii cerebrale. Hitler a comparat acest eveniment cu salvarea [3]rusiei în Războiul de Şapte Ani, în urma morţii subite, în 1762, a arinei Elisabeta, care a dus la schimbarea 'alianţelor de către uccesorul ei.

[354] După ce Armata Roşie străpunsese, la 18.4.1945, poziţiile de ipărare germane de la Seelow, tancurile sovietice au ajuns a doua zi a Strausberg. La 20.4.1945, Frontul l Bielorus se afla pe linia Şernau-Strausberg-Fiirstenwalde. Armata 3 Gardă Blindată a rontului l Ucrainean a ajuns în noaptea de 21.4 la marginea de sud Berlinului.

Speranţe după moartea lui Roosevelt

al grupului de armate, Heinrici. Hitler îl numea pedant ezitant, indecis, care nu dădea dovadă de entuziasmul necesar. Când luptele au început să se apropie de Berlin, 1-a demis din funcţia de comandant suprem al grupului de armate care mai purta încă denumirea „Vistula", cu toate că acest râu se afla de mult în spatele frontului rusesc. Hitler nu a numit însă un succesor pentru Heinrici.[355] A preluat el însuşi conducerea luptelor de apărare a Berlinului. Cu toate că în aceste zile nu mai exista niciun dubiu că frontul german de pe Oder se prăbuşise şi că nu mai putea fi refăcut, speranţele lui Hitler se agăţau de segmentele care mai rezistau. A ordonat ca străpungerile de pe Oder să fie lichidate prin lovituri concentrate în flancurile ruşilor.

Krebs a relatat, la consfătuirea din după-amiaza zilei de 19 aprilie, că unităţile blindate ruseşti pătrunseseră încă si mai adânc, aflându-se acum în faţa localităţii Oranienburg, cam la 30 de kilometri nord de Berlin. Ştirea a avut efectul unei bombe şi 1-a dezechilibrat complet pe Hitler.

Imediat după consfătuire, 1-a chemat la el pe linge. Se plângea de dureri de cap intense şi de o oprire a sângelui la cap. I-a cerut lui Morell să-i ia sânge. De data aceasta nu au fost folosite lipitori, pentru că intervenţia era urgentă. Cu ajutorul lui Linge, Morell şi-a pregătit instrumentele pe măsuţa de ceai din dormitorul lui Hitler. Hitler si-a scos haina, si-a ridicat mâneca stângă a cămăşii si s-a

aşezat pe marginea patului. Cu o voce slabă, i-a relatat lui Morell că în ultimele zile dormise puţin si se simţea complet dărâmat. Morell i-a legat un garou şi a introdus canula în venă. Dar sângele nu a curs. Sângele lui Hitler era foarte gros, se coagula imediat şi astupa acul. Morell a fost nevoit să folosească o canula mai groasă, pe care a introdus-o cu greu în vena lui Hitler. Linge ţinea un pahar sub ac, iar sângele lui Hitler se scurgea în el în picături groase. Hitler 1-a întrebat pe Linge dacă nu i se făcea rău la vederea sângelui. Linge a răspuns: „Bineînţeles că nu, *mein Filhrer.* SS-iştii sunt obişnuiţi cu aşa ceva."

[355] General-colonelul Gotthardt Heinrici a fost înlocuit la 28.4.1945 din funcţia de comandant suprem al Grupului de Armate „Vistula" cu generalul Kurt von Tippelskirch, iar acesta, după o zi, cu generalul-colonelul Kurt Student. i

S-a strâns cam un pahar de apă plin cu sânge care s-a coagulat nediat. Linge a vrut să-i arate lui Hitler că nu i se făcea rău la |ederea sângelui si a glumit: „Mem *Filhrer,* nu mai este nevoie flecât de puţină sare şi putem oferi «sângerete â la fiihrer»." l Hitler a zâmbit. Seara, la ceai, le-a povestit episodul Evei praun si secretarelor.

Starea de spirit optimistă care domnise la consfătuiri la iceputul ofensivei ruseşti pe Oder s-a transformat foarte |urând într-o nervozitate accentuată. Participanţii îi întrebau |e ascuns pe aghiotanţii lui Hitler dacă acesta nu'pomenise de iiutarea cartierului său general în Obersalzberg. în timpul pnsfătuirilor, în hol şi în depozit domnea acum o dezordine hcredibilă. Aghiotanţii personali ai lui Hitler (nu cei militari), haub, Albert Bormann, Albrecht, medicii săi Morell şi umpfegger, secretarele, pilotul său Baur, Rattenhuber şi terii SS din garda de corp se interesau mereu de situaţia de front. Von Freytag-Loringhoven, care ieşea deseori de la isfătuiri pentru a se interesa telefonic în legătură cu modificările pe front, pe care apoi le însemna pe hartă, era asaltat cu rebări: „Sunt noutăţi? Unde se află ruşii?" Sunau tot timpul Ley, ministrul economiei Reichului Funk, senberg^ Speer, Axmann, Ribbentrop si alţii care se mai aflau Berlin, întrebările erau mereu aceleaşi: '„Care este situaţia pe front? Unde sunt ruşii? Rezistă frontul? Ce face fuhrerul?

nd părăseşte Berlinul?"

Giinsche răspundea fără să se lase impresionat: „Frontul de Oder rezistă.

Rusii nu vor ajunge în niciun caz până la Berlin, irerul nu vede niciun motiv pentru a părăsi Berlinul." Ley, ale cărui apeluri redactate de iubita sa îndemnaseră)orul să continue un război inutil împotriva ruşilor, a preferat ;e refugieze în Vest fără a-şi mai lua rămas-bun de la „iubitul fuhrer". în aceste zile, Rosenberg şi Funk au fugit şi ei în t fără a-1 anunţa pe Hitler.[356]

Ruşii se apropiau tot mai mult de Berlin, iar Giinsche, în tatea sa de comandant de luptă al Cancelariei Reichului, a

ÎS6

Ley, Funk si Rosenberg au părăsit Berlinul după 21.4.1945.

Ijrnor în buncăr: „Songerete â la fuhrsr"

luat, împreună cu şeful *de* brigadă SS Wilhelm Mohnke, măsuri pentru întărirea apărării Cancelariei Reichului si a cartierului guvernamental. Mohnke comandase, din august 1944 si până la începutul lui martie 1945, Leibstandarte SS „Adolf Hitler" si se afla la Berlin în concediu. S-a oferit să alcătuiască din membrii unităţilor Waffen SS staţionate la Berlin - batalioanele de gardă, companiile de pregătire si de refacere - un grup de luptă de 3.500-4.000 de oameni. Cu aceştia voia să preia protecţia lui Hitler. Giinsche i-a prezentat această intenţie lui Hitler, iar el a fost de acord. Giinsche a ordonat deci ca rezervele de arme şi muniţii să fie completate în mod corespunzător, în buncărul Noii Cancelarii din Vosstrasse au fost amplasate mari depozite cu rezerve de alimente. Sub conducerea medicului-sef al Clinicii Universitare din Berlin, profesorul Werner Haase, Obersturmbannfuhrer SS, s-a amenajat o infirmerie.

La 20 aprilie, Hitler împlineşte 56 de ani. Linge îşi aminteşte ce s-a întâmplat acum zece ani, când a participat pentru prima oară la aniversarea zilei de naştere a lui Hitler. Ce diferenţă enormă!

în 1935, totul a fost fast si grandoare. Muzicile armatei 1-au salutat pe „Comandantul Suprem" dis-de-dimineaţă. Vârfurile industriei, ale partidului, statului şi armatei se înghesuiau pentru a-1 curta pe fuhrer si a-i intra în graţii, oferindu-i cadouri valoroase.

Apoi spectacolul grandios al marii parade militare desfăşurate în piaţa din faţa Universităţii Tehnice din Berlin. Acolo ar fi urmat să se desfăşoare, după

victoria împotriva Rusiei sovietice, marea „paradă a Victoriei". Hitler proiectase deja giganticul arc de triumf pe sub care urmau să intre în capitala Reichului trupele germane victorioase.

Iar acum... Trupele ruseşti se află la porţile Berlinului, iar Adolf Hitler, o ruină din punct de vedere fizic si moral, s-a ascuns în buncărul său subteran.

în ziua celei de-a 56-a aniversări a lui Hitler, şeful Serviciului de Securitate, Rattenhuber, i-a arătat lui Linge un raport al SD conform căruia o ordonanţă ar fi intenţionat să-1 asasineze pe Hitler în această zi. Conform informaţiilor SD, omul ar fi urmat să poarte haine civile si ar fi avut, chipurile, braţul rănit pe

front. Linge a răspuns că niciuna dintre ordonanţele lui Hitler nu era îmbrăcată civil şi nu avea vreo rană la un braţ.

Rattenhuber i-a cerut să fie totuşi atent.

în anii trecuţi, statul major personal al lui Hitler obişnuia să-1 felicite la miezul nopţii de 19 spre 20 aprilie. De data aceasta, Hitler anunţase că nu va primi nicio felicitare. Cu toate acestea, înspre ora 12.00 noaptea, Burgdorf, Fegelein, Schaub, Albrecht, Giinsche, Hewel si Lorenz s-au strâns în hol pentru a-1 felicita pe Hitler. Acesta le-a comunicat că nu are timp, aşa că Fegelein s-a dus la Eva Braun şi a rugat-o să-1 convingă pe Hitler să-i primească pe cei care voiau să-1 felicite. La insistentele ei, Hitler a ieşit în cele din urmă destul de reticent în hol. Le-a strâns scurt mâna tuturor, atât de repede încât de abia au avut timp să spună „la mulţi ani", si a dispărut din nou. Pilotul lui Hitler, Hans Baur, pilotul secund, Betz, Rattenhuber, Hogi şi Schădle au apărut în holul buncărului cu puţin înainte de începerea consfătuirii nocturne, intenţionând să-1 felicite pe Hitler atunci când acesta ieşea din birou pentru a merge la depozitul în care se ţinea consfătuirea. Hitler le-a dat mâna în trecere.

După consfătuirea foarte scurtă, Hitler a luat ceaiul în biroul său, singur cu Eva Braun.

în dimineaţa zilei de 20 aprilie, la insistenţele lui Burgdorf, Linge 1-a trezit încă de la ora 9.00; Burgdorf avea de transmis o veste importantă de pe front. Hitler s-a ridicat, s-a dus în birou si 1-a întrebat pe Burgdorf prin uşa închisă ce se întâmplase. Burgdorf a anunţat că, în zorii zilei, ruşii străpunseseră frontul între Guben si Forst. Străpungerea nu era mare, iar germanii trecuseră la contraatac. A mai raportat că comandantul unităţii pe care rusii o străpunseseră fusese

împuşcat pe loc fiindcă nu rezistase.

Hitler a spus: „Trimite-mi-1 pe Linge."

Linge, care stătea lângă Burgdorf, a spus: „Mein *Fiihrer?"*

„Linge, încă nu am dormit. Trezeşte-mă cu o oră mai târziu, la două după-amiaza."

După ce Hitler s-a trezit si şi-a luat micul dejun în birou, Linge i-a pus picăturile cu cocaină în ochiul drept. După ce acestea au mai atenuat durerea, Hitler s-a jucat până la masa

gO aprilie 1945: flniversarea de 56 de ani a lui Hitler

de prânz cu căţelul său favorit, Wolf. Masa de prânz a luat-o cu Eva Braun si cu secretarele.

Mai multe delegaţii s-au strâns înspre ora 3.00 după-amiaza în grădina Cancelariei pentru a-1 felicita pe Hitler: Axmann cu reprezentanţii organizaţiei „Hitlerjugend", Streve, şeful Statului Major al Grupului de Armate „Centru", cu câţiva ofiţeri,[357] Obersturmfuhrer SS Doose, comandantul companiei de escortă a fuhrerului, cu câţiva oameni din unitatea sa. Deoarece Hitler nu-si mai părăsea decât rareori buncărul, se postaseră toţi într-un şir la intrare. Hitler a ieşit în grădină îmbrăcat în mantaua militară cenuşie cu gulerul ridicat si însoţit de Puttkamer si de Linge, în faţa lui, toţi cei strânşi acolo au luat poziţie de drepţi si au ridicat braţul pentru salutul fascist.

La intrarea dinspre grădină, în salonul de muzică, se strânseseră Himmler, Bormann, Burgdorf, Fegelein, Hewel, Lorenz, medicii lui Hitler, Morell şi Stumpfegger, aghiotanţii Schaub, Albert Bormann, Albrecht, Johannmeyer, Below si Giinsche. Himmler s-a apropiat de Hitler şi 1-a felicitat de ziua lui. Hitler i-a strâns mâna repede si a trecut mai departe pentru a-i saluta pe ceilalţi. Apoi s-a dus la delegaţii, încovoiat ca un bătrân si târsâindu-si picioarele, a trecut în revistă frontul. Şeful fiecărei delegaţii a făcut un pas înainte pentru a-1 felicita.

Ofiţerul Grupului de Armate „Centru" i-a înmânat într-o mapă din piele o scrisoare de felicitare semnată de Schorner. Axmann 1-a felicitat în numele organizaţiei „Hitlerjugend".

După ce Hitler a trecut în revistă frontul, cei prezenţi au format un semicerc în jurul lui. Hitler îi informase înainte că nu putea vorbi cu voce tare. De aceea s-a limitat să spună doar câteva cuvinte, printre care fraza stereotipă conform căreia victoria avea să vină si ei vor putea afirma că au contribuit la ea. Apoi Hitler *a* ridicat obosit mâna dreaptă şi s-a retras în buncăr, în această zi, Hitler a

văzut pentru ultima oară cerul. Nu avea să mai părăsească buncărul.

[357] Şef al Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Centru" era acel moment general-locoi&ientul Oldwig von Natzmer.

Himmler, Bormann, Burgdorf, Fegelein si aghiotanţii 1-au rmat, căci consfătuirea de zi fusese stabilită pentru ora 4.00.

loring, Ribbentrop, Donitz, Keitel si Jodl au apărut cu douăzeci e minute mai repede pentru a-1 felicita pe Hitler. I-a primit pe iecare în parte în birou. Linge, care anunţa si poftea înăuntru ie fiecare oaspete, i-a auzit pe Goring si pe Keitel jurându-i redinţă veşnică lui Hitler si declarând că vor rămâne alături e el până la sfârşit. Au rămas puţin timp la Hitler, cu excepţia ui Ribbentrop, care a stat cam zece minute în birou. După elicitări, Goring, Donitz, Keitel si Jodl s-au amestecat iar printre articipanţii la consfătuire, care aşteptau în hol.

Ribbentrop a plecat din Cancelarie după discuţia cu Hitler.

,a scurt timp după aceea, Hitler a ieşit din birou şi i-a salutat e cei prezenţi. Le-a mulţumit tuturor pentru felicitări. Apoi -a întors către Krebs, i-a cerut informaţii cu privire la situaţia e pe frontul de pe Oder şi s-a dus cu el în depozit. Ceilalţi i-au armat.

Tema principală a acestei întrevederi era străpungerea "rontului între Guben şi Forst. Unităţi blindate puternice se propiau de Berlin şi au ajuns în acea zi în Spreewald, la sud e şoseaua Berlin-Frankfurt. Capitala era ameninţată acum şi Je la sud. Deoarece, la nord de Berlin, unităţile ruseşti pătrunseseră eja până la Oranienburg, ajungând până aproape de graniţa Je est a oraşului, străpungerea între Guben şi Forst părea cu tât mai periculoasă cu cât ruşii erau acum în măsură să izoleze erlinul de la sud.

Evoluţia situaţiei de pe front părea atât de ameninţătoare
ncât Bormann a luat imediat măsuri pentru mutarea cartierului
;eneral de la Berlin în Obersalzberg. înainte de consfătuire, a
eşit în grabă din încăpere şi 1-a chemat în buncăr pe Obersturm-
annfuhrer SS Erich Kempka. Kempka era şoferul personal al
ii Hitler şi şeful serviciului de vehicule al Canceiariei. Bormann

alcătuit împreună cu el o coloană de maşini care urma să-1 ucă pe Hitler cu statul său major personal în Obersalzberg. u fost prevăzute 15-20 de maşini mari de teren, mai multe utobuze şi cam zece camioane. Pentru Hitler a fost pregătită limuzină blindată, în afară de asta, Kempka a cerut două tancuri din arsenalul de la Spandau.

pregătiri de fugă 345

Linge a împachetat toate lucrurile personale ale lui Hitler, în afară de hainele pe care le purta zilnic. Au fost pregătite pentru a fi transportate în Obersalzberg 40-50 de lăzi mari cu documente militare, pe care Hitler le primise pe parcursul războiului de la înaltul Comandament al Forţelor Armate, de la înaltul Comandament al Armatei de Uscat, de la marina militară, de la forţele aeriene si de la Speer. Fuseseră aduse de la „Wolfschanze" la Cancelarie. Dieteticiana lui Hitler, Constanze Manziarly, a împachetat, la indicaţiile lui Bormann, alimentele dietetice ale lui Hitler, lăsând doar o provizie pentru câteva zile.

Camerista Evei Braun, Liesl, îl întreba întruna pe Linge dacă să facă bagajele. La urma urmei, Hitler participa ca de obicei la consfătuire, iar Eva Braun nu ştia nimic. Linge i-a recomandat să înceapă în orice caz să facă bagajele, căci plecarea putea avea loc în orice moment.

Toată ziua a fost marcată de pregătirile de plecare. Doar Goring dorea să plece chiar în acea zi. Şi-a luat rămas-bun de la Hitler înainte de sfârşitul consfătuirii, spunând că pleca în sudul Germaniei pentru a comasa acolo rezervele rămase si a le arunca împotriva ruşilor. Goring a pornit către seară spre Obersalzberg cu maşina, împreună cu statul său major personal.

Soţia sa si fiica, precum şi toţi ceilalţi locuitori ai castelului Karinhall se retrăseseră în Obersalzberg cu mai multe săptămâni în urmă, în trenuri speciale.

La 21 aprilie, Linge 1-a trezit pe Hitler încă de la 9.30 dimineaţa şi i-a comunicat că artileria rusească deschisese focul asupra Berlinului. Burgdorf şi ceilalţi aghiotanţi aşteptau în anticameră.

Hitler a ieşit din dormitor după zece minute, grăbit şi neras.

Se bărbierea singur, nu-1 lăsa nici măcar pe frizerul său, August Wollenhaupt, să-1 radă. Hitler spunea că nu suporta ca cineva să umble cu briciul la gâtul lui.

în holul din faţa depozitului îl aşteptau Burgdorf, Schaub, Below si Giinsche. „Ce s-a întâmplat? Ce este cu tragerile astea, de unde vin?" a întrebat agitat. Burgdorf a anunţat că centrul Berlinului se afla sub tirul unei baterii grele a ruşilor, care

ăgeau probabil din zona de la nord-est de Zossen.[358] Hitler *a* ălit şi a bâiguit cu voce stinsă: „Ruşii sunt atât de aproape?" Burgdorf a spus în continuare că de la Krebs sosise informaţia în jur de zece tancuri ruseşti atacau prin Baruth din direcţia iossen, aflându-se la doar 10-15 kilometri de cartierul general înaltului Comandament al Armatei de Uscat.

Hitler a mers cu Burgdorf, Below si Giinsche în depozit şi a srut o legătură telefonică cu Krebs. Acesta a repetat că tancurile aseşti ameninţau în mod direct cartierul general al înaltului lomandament al Armatei de Uscat. A întrebat dacă putea fi kutat în alt loc. „Nu!" a strigat Hitler în receptor. „Nu vă lăsaţi iaţi de câteva tancuri ruseşti, înaltul Comandament al matei de Uscat rămâne la Zossen!"

Bormann, Fegelein, Johannmeyer si Schaub s-au repezit itaţi în încăpere. Hitler şi ceilalţi au făcut presupuneri în gătură cu poziţia în care s-ar afla bateria rusească. Hitler nu bi avea stare în fotoliu. Sărea mereu în picioare şi ordona cu pce agitată că dacă, se cunoaşte poziţia bateriei ruseşti, tileria antiaeriană de 12,5 cm instalată în Grădina Zoologică, trebui să execute un tir permanent Msupra ei.[359] Având în :dere marea precizie a tirului si raza de acţiune a acestor nuri, ar fi trebuit să aibă succes. Către prânz, bateriile tiaeriene plasate în Grădina Zoologică au deschis focul în recţia Zossen. Bateria rusească si-a continuat însă tirul pe t parcursul zilei, cu scurte întreruperi.

[358] în ziua de 20.4.1945, la orele amiezii, Brigada 136 Blindată a ^rpului 79 Artilerie sovietic, situată la marginea cartierelor de nord e Berlinului, deschisese focul asupra Berlinului, în dimineaţa zilei

21.4, artileria Corpului 32 trăgea dinspre Marzahn asupra ncelariei.

[359] în Berlin, forţele aeriene dispuneau în total de sase turnuri bntru

apărare antiaeriană, dintre care două erau situate în Grădina pologică, două în Humboldthain şi două în Friedrichshain. Turnurile,

icate în 1940, cu o înălţime de 40 de metri, dispuneau de tunuri [uiaeriene gemene de 12,8 cm. Turnurile aveau facilităţi de rovizionare proprii si ofereau adăpost pentru maxim 15.000 de rsoane.

gl aprilie **1945:** Tir de artilerie asupra Berlinului

în timpul mesei de prânz, Burgdorf le-a comunicat celorlalţi aghiotanţi că Hitler ordonase pregătirea retragerii unităţilor germane utilizate în spaţiul Dresda-Dessau împotriva americanilor pentru *a* le arunca împotriva ruşilor. La indicaţiile lui Hitler, cartierul general al înaltului Comandament al Armatei de Uscat urma să fie mutat în aceeaşi zi de la Zossen la Potsdam-Eiche.

Pe la ora 2.30 după-amiaza, în holul încăperii de consfătuiri din buncărul lui Hitler s-au strâns Donitz, Keitel, Jodl, Krebs, Bormann, Buhle, Winter, Fegelein, Voss, Christian, Hewel, Koller, aghiotanţii lui Hitler si mai mulţi ofiţeri de stat major.

Toţi erau foarte agitaţi si întrebau mereu: „Hitler rămâne la Berlin? îşi mută cartierul general în Obersalzberg? De ce a rămas aici?"

Krebs a anunţat în timpul consfătuirii că tancurile ruseşti pătrunseseră la sud de Berlin până în spaţiul Zossen. La nord de capitală spulberaseră poziţiile germane şi ocupaseră Oranienburg. La est se apropiaseră de suburbii si spărseseră în câteva locuri cordonul de apărare al Berlinului. Krebs a relatat în continuare că, în ciuda mai multor contraatacuri, trupele germane nu reuşiseră să închidă străpungerile unităţilor ruseşti de pe Oder. Situaţia trupelor germane se înrăutăţea de la oră la oră si nu mai exista nicio speranţă ca frontul să fie restabilit.

Armata 9 risca să fie izolată.

Krebs a propus prin urmare ca Armata 9 a generalului Busse, ale cărei forţe principale se mai aflau la nord şi la sud de Frankfurt/Oder, să fie retrasă la Berlin şi folosită pentru apărarea capitalei. Hitler a respins propunerea, insistând ca frontul de pe Oder să fie restabilit cu orice preţ. De aceea s-a decis ca Armata 9 să nu fie retrasă la Berlin, iar la căderea întunericului, toate trupele germane dintre Dresda si Dessau să fie retrase şi aruncate în luptă împotriva unităţilor ruseşti care atacau în zona Zossen-Baruth.

Donitz, Keitel, Jodl şi Bormann i-au propus lui Hitler ca, având în ᵛedere situaţia deosebit de critică, să mute cartierul general de la Berlin în Obersalzberg. Hitler a

refuzat, afirmând că nu vedea Deocamdată niciun pericol iminent care să facă necesară mutarea [Ca]rtierului general din Berlin. .,,,,,;,,..! .<

DOSARUL HIUEH

După consfătuire, Hitler 1-a reţinut pe Krebs care voia să lece imediat la cartierul Statului Major al înaltului Comandament l Armatei de Uscat, mutat la Potsdam-Eiche, si i-a spus: „Krebs, reau să rămâi acum la mine."

Krebs a rămas si a fost cazat într-o încăpere din buncărul ioii Cancelarii. Din Statul Major al înaltului Comandament al rmatei de Uscat, Hitler i-a păstrat alături de el doar pe aghiotantul au, von Freytag-Loringhoven, iar ca ofiţer cu însărcinări oeciale, pe căpitanul de cavalerie Boldt.

După consfătuire, Hitler a luat masa de prânz. I-a spus lui inge că auzise zvonuri cum că el, Hitler, ar vrea să părăsească erlinul. Nici nu se gândea. Linge i-a răspuns că zvonurile fuseseră ieclansate de pregătirile pentru plecarea la Berchtesgaden, iniţiate 'e Bormann cu o zi înainte. Hitler a spus: „Bineînţeles că toţi >amenii de care ne putem lipsi trebuie să părăsească Berlinul. Obiectele mele personale si arhiva militară trebuie duse de icum în Obersalzberg. Cu mine nu rămâne decât statul meu major personal."

Hitler i-a cerut lui Linge ca, după masă, să-i trimită la el pe bchaub si pe Below pentru a le da indicaţiile corespunzătoare, i încheiere i-a spus lui Linge că, în caz extrem, ar putea părăsi erlinul cu un avion Fieseler-Storch peste axa est-vest.

De această speranţă s-au agăţat în zilele următoare toţi S-istii din anturajul lui Hitler. îşi spuneau aşa: „Hitler nu va amâne în niciun caz la Berlin. Dacă situaţia devine cu adevărat ericuloasă, plecăm în Obersalzberg."

în timpul consfătuirii, Schaub şi Below au alcătuit, împreună u pilotul lui Hitler, Hans Baur, o listă a persoanelor care urmau ă fie transportate cu avionul în Obersalzberg. Au fost repartizate e avioanele escadrilei lui Hitler, comandate de Baur. Avioanele [1] londor şi Junkers, cu patru motoare, aşteptau pregătite pe ierodromul Gatow.

O înghesuială incredibilă a luat naştere în jurul lui Schaub ^i Below, deveniţi „atotputernici" pentru că ei decideau cine putea pleca în Obersalzberg. Toţi voiau să plece. Veneau întruna Iţi oameni care trebuiau să ajungă neapărat în Obersalzberg ientru că-şi aveau, chipurile, familia în Bavaria sau proveneau

ei înşişi din această regiune si doreau s-o apere la faţa locului.

£)e fapt, toţi căutau doar să plece cât mai repede din Berlin.

La 21 aprilie, în timp ce se întuneca, o lungă coloană de automobile si camioane a părăsit Cancelaria Reichului prin poarta din spate, ieşind pe Hermann-Goring-Strasse, si s-a îndreptat spre aerodromul Gatow. între 90 şi 100 de persoane au plecat în Obersalzberg, printre care aghiotantul personal al lui Hitler, Albert Bormann, aghiotantul său pentru problemele marinei, contraamiralul von Puttkamer, stomatologul lui Hitler, Hugo Blaschke, reporterul de film, locotenent-colonelul Frentz, secretarele Wolf si Schroeder, precum şi stenografii.

Şoferii care s-au întors noaptea de la aeroport au povestit că lumea se bătuse de-a dreptul pentru locurile din avioane.

Linge a trimis două avioane în Obersalzberg. în unul dintre ele se aflau 30-40 de lăzi conţinând obiectele personale ale lui Hitler şi alimentele sale dietetice. Era însoţit de unul dintre valeţii iui Hitler, Hauptsturmfuhrer SS* Wilhlem Arndt, si de două ordonanţe ale lui Hitler. Cel de-al doilea avion transporta 40-50 de lăzi cu documente ale arhivei militare care proveneau încă de la „Wolfschanze". Era însoţit de colaboratori ai SD.[360]

Din Obersalzberg a sosit în aceeaşi noapte confirmarea că toate avioanele au ajuns cu bine, cu excepţia celui care transporta obiectele personale ale lui Hitler. Baur a constatat că acesta fusese capturat de avioane de vânătoare americane care-1 obligaseră să aterizeze forţat la Koln.[351]

---

* Grad în ierarhia superioară a SS, aproximativ echivalent gradului de căpitan din armată, (n.tr.)

[360] Avionul cu protocoalele consfătuirilor în total peste 100.000 de file a sosit pe 23.4.1945 la 6.00 dimineaţa la Riem, lângă Miinchen.

Documentele au fost depozitate la Berghof si arse pe 25.4, la indicaţiile colaboratorului personal al lui Borman, preşedintele senatului, Muller.

Istoricul militar Scherff, care însoţise transportul, a aprobat distrugerea documentelor, afirmând că în următoarele decenii oricum flu avea să existe o istoriografie obiectivă. Resturile care din [Int]amplare nu au fost distruse ori au fost doar parţial arse au fost Publicate în 1962 în Republica Federală Germania.

[361] Avionul s-a prăbuşit în noaptea de 22 spre 23.4.1945 lângă [B°r]nersdorf, în Saxonia. '

In acea zi a început un exod în masă din Berlin. Mii de oameni u părăsit oraşul în direcţia vest, cu autobuzul, cu automobilul, a căruţe trase de cai, cu biciclete sau cu cărucioare pentru copii!

lajoritatea erau pe jos. Coloane nesfârşite părăseau oraşul, ngajaţii ministerelor şi ai administraţiei de stat rămaşi la Berlin u fugit şi ei - cu sau fără aprobare ori cu documente false, hiar şi „funcţionarii" cancelariei fuhrerului si-au distrus carnetele e partid şi alte documente. Dotaţi cu acte false, au părăsit erlinul fără aprobare.

Capitala aflându-se sub tirul artileriei ruseşti, Gtinsche, în îlitate de comandant de luptă al Cancelariei şi al cartierului uvernamental, a dispus ca Bormann, Burgdorf, Fegelein, Voss, :ewel, Lorenz, Zander, aghiotanţii Schaub, Albrecht, Below şi îhannmeyer, piloţii Baur şi Betz, precum si Rattenhuber, Hogi Schădle, medicul lui Hitler, dr. Stumpfegger, precum şi îcretarele rămase în Berlin, Christian si Junge, să se mute din echea şi Noua Cancelarie în buncărul Noii Cancelarii. Krebs fost cazat tot aici.

Buncărul Noii Cancelarii fusese construit în 1938, odată cu >ată clădirea, pe când Hitler începuse pregătirile pentru război, vând peste 70 de încăperi, dimensiunile sale erau gigantice.

_ra format din două părţi, despărţite una de alta printr-un ,)aţiu subteran de dependinţe. Acolo erau livrate alimentele, ârbunii ş.a. Un ascensor greu pentru camioane ducea din acest îaţiu direct pe trotuarul străzii Voss. Ieşirea era camuflată în şa fel încât cei neiniţiaţi nici nu o remarcau. Un gang betonat J o lungime de aproximativ 100 de metri ducea din dependinţa ibterană pe sub grădina Cancelariei la buncărul lui Hitler. In uncărul Noii Cancelarii se aflau şi centrala telefonică din irtierul general al lui Hitler, cu denumirea de cod „Alt 500", aţia de emisie-recepţie, biroul de presă, biroul aghiotanţilor ii Hitler, infirmeria profesorului Haase, precum şi centrul de ^manelă al grupului de luptă „Mohnke". Tot acolo erau staţionaţi cei 60-70 de colaboratori ai SD, sub comanda judecătorului turmbannfuhrer SS Forster, însărcinaţi cu protecţia buncăruluii îi controlau pe toţi cei care intrau şi ieşeau, n-'

gg oprilie 1945: începe bătălia Finolă

în noaptea dinspre 22 aprilie, artileria rusească a amuţit. A început să urle în schimb apărarea antiaeriană germană.

Bombardierele ruseşti atacau obiectivele militare din Berlin.

Jn apropierea Cancelariei Reichului au căzut bombe.

Pe 22 aprilie, artileria rusească si-a intensificat tirul încă de dimineaţa. S-a raportat că mai multe baterii grele trăgeau asupra centrului Berlinului, în Grădina Zoologică si în grădinile ministerelor din strada Wilhelm cădeau tot mai multe proiectile.

Hitler a fost trezit la 10.00 dimineaţa de zgomotul artileriei.

S-a îmbrăcat rapid, 1-a chemat pe Linge si a întrebat agitat:

„Cu ce calibru se trage?" Pentru a-1 linişti pe Hitler, Linge a răspuns că tirul provenea de la apărarea antiaerienă din Grădina Zoologică şi de la câteva tunuri răzleţe cu bătaie lungă ale ruşilor. După ce Hitler si-a luat micul dejun în birou, s-a întors în dormitor, unde Morell i-a făcut injecţia cu substanţe energizante.

Consfătuirea fusese planificată pentru ora 12.00. Cu puţin timp înainte, în buncărul lui Hitler s-au strâns Donitz, Keitel, Jodl, Krebs, Burgdorf, Buhle, Winter, Christian, Voss, Fegelein, Bormann, Hewel, Lorenz, Below, Giinsche, Johannmeyer, John von Freyand si von Freytag-Loringhoven. A urmat cea mai scurtă consfătuire din întregul război. Mulţi aveau chipurile încordate. Se punea întruna, pe şoptite, aceeaşi întrebare:

„De ce nu se decide fiihrerul să părăsească Berlinul?"

Hitler a ieşit din încăperile sale mai încovoiat ca oricând.

După un salut de abia articulat, s-a aşezat într-un fotoliu. Krebs si-a început prezentarea. A raportat că situaţia trupelor germane [c]are apărau Berlinul se înrăutăţea în continuare. Rusii străpunseseră liniile germane în sud, la Zossen, şi se apropiau de marginea oraşului, în suburbiile estice şi nordice se duceau lupte grele.

Situaţia unităţilor germane de pe Oder, la sud de Stettin, era catastrofală. Tancurile ruseşti spărseseră frontul german şi Pătrunseseră adânc în poziţiile germane.

Hitler s-a ridicat şi s-a aplecat peste masă. A trecut cu mâinile [tr]ernurânde peste hartă. Dintr-odată s-a ridicat şi a aruncat Creioanele colorate cât colo. Respira greu, se congestionase la [a]ţă, avea ochii larg deschişi. A făcut un pas înapoi de lângă

masă si a ţipat cu voce spartă: „Aşa ceva nu s-a mai văzut! în iceste condiţii eu nu mai pot comanda! Războiul este pierdut!

)ar dacă dumneavoastră, domnilor, credeţi că eu voi părăsi i3erlinul, va înşelaţi amarnic! Mai degrabă îmi trag un glonte în cap!"

Cei prezenţi 1-au privit îngroziţi. Hitler a ridicat mâna si a exclamat: „Vă mulţumesc, stimaţi domni!"

După care s-a întors şi a părăsit încăperea.

Toată lumea a rămas ca paralizată. Acesta era sfârşitul?

Giinsche a alergat după Hitler. Din sala de consfătuiri s-a auzit un „dar, *mein Fiihrer..."* consternat.

Giinsche 1-a ajuns din urmă pe Hitler la uşa biroului. Acesta s-a oprit si i-a ordonat: „Fă-mi imediat legătura cu Goebbels!"

Goebbels se afla în adăpostul antiaerian al vilei sale din Hermann-Goring-Strasse. In timp ce Hitler vorbea cu el la telefon, ceilalţi participanţi la consfătuire au ieşit agitaţi si zăpăciţi în micul hol. Bormann şi Keitel s-au repezit la Giinsche si 1-au întrebat: „Unde este fuhrerul? Ce a mai spus?" Giinsche a răspuns că fuhrerul tocmai vobea la telefon cu Goebbels. Toată lumea vocifera de-a valma. Keitel îşi agita braţele, Bormann îşi pierduse cumpătul cu totul si bâiguia în continuu: „Nu este posibil ca fuhrerul să vrea într-adevăr să se împuşte!"

Keitel a strigat: „Nu trebuie să-1 lăsăm pe fiihrer să facă aşa ceva!" Domnea un haos indescriptibil. Mulţi dădeau pe gât câteva păhărele din coniacul aflat pe masă.

După câteva minute, era spre 12.30 la prânz, a venit şi Goebbels în grabă. Şchiopăta mai tare ca de obicei. Venise în fugă si extrem de agitat de la vila sa din Hermann-Goring-Strasse.

„Unde este fuhrerul?" a întrebat. A fost condus imediat în biroul lui Hitler. Cei doi au stat de vorbă cam zece minute.

Goebbels a ieşit din nou, iar Bormann, Keitel, Donitz si Jodl s-au repezit la el: „Ce a spus fuhrerul?" L-au asaltat din toate părţile. Goebbels a comunicat că Hitler considera situaţia fără ieşire, că nu mai vedea nicio şansă si că pleca de la premisa ca războiul era pierdut. Hitler era complet distrus. Goebbels nu-1 mai văzuse niciodată într-o asemenea stare. Goebbels a

plitlsr plănuieşte să se sinucidă

spus că era extrem de îngrijorat fiindcă Hitler îi ceruse la telefon, cu voce stinsă, să vină imediat cu soţia şi copiii în buncăr pentru că totul se sfârşise.

Bormann era atât de agitat că nu putea sta locului. I-a implorat pe Goebbels, Donitz, Keitel si pe alţii să-1 convingă pe Hitler cu orice preţ să părăsească Berlinul. Goebbels 1-a întrebat încet pe Keitel: „Domnule feldmareşal, nu vedeţi chiar nicio posibilitate de a opri înaintarea ruşilor?"

Keitel a răspuns că ultima şansă ar fi retragerea cât mai grabnică a tuturor trupelor de pe Elba, printre care si a unităţii celei mai puternice, Armata 12 a lui Wenck, şi aruncarea lor împotriva ruşilor. Toţi cei prezenţi au salutat cu entuziasm propunerea lui Keitel. Bormann a sugerat ca Hitler să fie înştiinţat imediat. Armata 12, numită, după generalul de tancuri care o comanda, doar „Armata «Wenck»", fusese creată la începutul lunii aprilie 1945, la ordinul lui Hitler, din unităţi ale brigăzilor de muncă ale Reichului şi elevi ai şcolilor de ofiţeri si subofiţeri.

Era staţionată în regiunea Magdeburg, fusese declarată de Hitler rezervă a înaltului Comandament al Forţelor Armate şi încă nu fusese trimisă în luptă. Armata „Wenck" era alcătuită din patru divizii complete, având 40.000-45.000 de oameni.

Majoritatea soldaţilor erau prost pregătiţi si înarmaţi foarte precar. Artileria Armatei „Wenck" avea în dotare câteva baterii de obuziere de câmp uşoare. Tancuri nu avea deloc, doar afeturi mobile. Asemenea trupe luptau pe Elba împotriva americanilor.[362]

Keitel, Bormann, Goebbels, Burgdorf şi Fegelein 1-au rugat pe Linge să-i introducă la Hitler. Linge a intrat la Hitler şi 1-a găsit pe acesta zăcând pe pat, complet lipsit de puteri, cu jacheta descheiată. L-a ascultat pe Linge, apoi s-a ridicat cu mişcări obosite, şi-a încheiat haina de la uniformă, a mers în birou si a spus cu voce stinsă: „Să intre."

[362] Armata 12, numită „Armata «Wenck»", fusese refăcută la începutul lunii aprilie 1945. Iniţial urma să^cuprindă zece divizii cu Un efectiv total de 150.000 de oameni, în realitate, armata nu dispunea de mai mult de sase divizii destul de neomogene si precare, alcătuite în majoritatea lor din elevi ai şcolilor militare si recruţi din brigăzile de muncă ale Reichului. Tancuri si artilerie nu prea existau.

Linge i-a poftit pe Keitel, Bormann, Goebbels, Burgdorf si Fegelein în biroul lui Hitler. Keitel, Goebbels şi Burgdorf au ieşit lupă douăzeci de minute; aveau priviri încrezătoare. Ultimii iu apărut Bormann şi Fegelein. în anticameră 1-au rugat pe jnge să le servească un pahar de rachiu, pe care 1-au dat pe jât imediat. Fegelein i-a spus lui Linge: „Totul va fi bine. Wenck /ine cu armata lui spre Berlin."

Keitel a mai schimbat câteva vorbe cu Donitz în anticameră, |iar apoi a părăsit buncărul împreună cu Jodl si aghiotantul său, John von Freyend.

La scurt timp după aceea, Donitz 1-a rugat pe Hitler să-i icorde o întrevedere între patru ochi. Hitler 1-a primit în lepozitul în care se ţineau consfătuirile. Urmarea discuţiei a |fost că Donitz a plecat la Flensburg pentru a organiza acolo transportul la Berlin al aşa-numiţilor candidaţi la moarte. Era rorba despre ofiţeri si matrozi din marina militară prevăzuţi Ipentru intervenţii cu torpile speciale, ale căror lovituri la ţintă le provoca si lor moartea.[363] Unii dintre ei se oferiseră voluntari, Băltii au fost condamnaţi să ia parte la aceste acţiuni. In afară Ide asta, Donitz urma să-i aducă la Berlin pe toţi membrii Imarinei militare care se mai aflau în nordul Germaniei, pentru a fi folosiţi în apărarea capitalei.[364]

După ce au plecat toţi, Hitler 1-a convocat pe comandantul jjsuprem al Grupului de Armate „Centru", feldmaresalul Schorner.

[353] Torpilele, denumite după constructorul lor, Richard Mohr, Itorpile „negre" („Mohr" - negru, arap) transportau o altă torpilă pe l post de armă. Primele torpile de acest gen au fost utilizate fără niciun [rezultat în aprilie 1944, în timpul debarcării aliaţilor la Anzio. La a l doua încercare, în vara lui 1944, s-a reuşit distrugerea unui crucişător Jbritanic şi a altor nave de război în golful Seine. Din cauza pierderilor l prea mari datorate unor deficiente tehnice, torpilele „negre" nu au l mai fost folosite. Modelele următoare au fost utilizate după invazie J pe frontul din Normandia, însă nici acelea nu erau perfecţionate.

[364] O divizie a marinei fusese mutată în martie 1945 pe frontul *de* l pe Oder. La 25.4, comandantul suprem al marinei militare, marele amiral Karl Donitz, a primit de la Hitler ordinul de a aduce cu avionul J la Berlin soldaţi din marină sau de a-i trimite pe frontul din faţa l Berlinului.

Ultima speranţă: Rrmata „UJenck"

Trupele acestuia erau prinse în lupte grele de apărare în Silezia şi Cehoslovacia. Schorner a sosit la Berlin pe la 6.00 sau 7.00 seara. Avionul său a aterizat la Gatow, singurul aerodrom din Berlin care nu fusese încă atacat de artileria rusească.

Aghiotantul lui Hitler, Johannmeyer, 1-a rugat pe Linge să-1 anunţe pe Hitler că Schorner sosise si că se afla în vechiul buncăr. Hitler a ordonat să fie condus în depozit si a ieşit el însuşi în anticameră pentru a-1 primi pe Schorner. Linge i-a amintit de bastonul de mareşal pe care Hitler dorise să i-1 înmâneze lui Schorner. Hitler a dat însă din mână cu dispreţ si a spus:

„Astea-s prostii!"

Când Schorner a venit în buncărul lui Hitler, însoţit de Burgdorf, Fegelein şi Johannmeyer, Hitler i-a spus lui Linge:

„Fie! Adu-mi bastonul în depozit!"

Hitler 1-a salutat plin de amabilitate pe Schorner si i-a spus, în timp ce se îndreptau împreună spre consfătuire: „Schorner!

Mi-ar plăcea să te tai în patru ca să am patru Schorner!"

La care Schorner a răspuns cu un zâmbet fericit: „Sunt mereu la ordinele dumneavoastră, *mein* Fiihrer!"

Discuţia lui Hitler cu Schorner, la care au participat Bormann, Burgdorf şi Fegelein, a durat cam o oră. După aceea a vorbit cu Schorner între patru ochi. înspre ora 8.00 seara, Schorner i-a salutat cu bastonul de mareşal pe cei din buncăr si a plecat spre aerodromul Gatow; un avion 1-a dus de acolo înapoi la cartierul său general.

Vizita lui Schorner îl impresionase pe Hitler şi pe anturajul său. Atmosfera apăsătoare care domnise în buncăr pe parcursul dimineţii a dispărut aproape de tot până seara. Hitler prinsese curaj şi începuse să facă iarăşi planuri. Unităţile lui Schorner, staţionate în Silezia, urmau să ajungă în flancul trupelor ruseşti care pătrunseseră dinspre sud în direcţia Berlin, pentru a lupta apoi să ajungă în capitală. Schorner însuşi primise de la Hitler ordinul de a se retrage cu forţele sale principale în sudul Germaniei pentru a ocupa acolo fortăreaţa din Alpi. Un alt plan al lui Hitler prevedea refacerea legăturii dintre Berlin şi trupele staţionate în Mecklenburg. în acest scop, i-a ordonat comandantului Armatei 3, Obergruppenfiihrer SS Felix Steiner, să

atace la 24 aprilie din zona de la nord de Oranienburg si să încerce izolarea trupelor ruseşti care înaintaseră, venind dinspre nord, până la Berlin.

Adjunctul lui Himmler, Fegelein, urma să ducă personal acest ordin. Pe 23 aprilie dimineaţa a pornit la drum.

După ce Hitler i-a ordonat lui Schorner să se retragă cu o parte a trupelor sale în fortăreaţa din Alpi, în statul său major a mijit speranţa că Hitler ar putea totuşi părăsi în ultimul moment Berlinul pentru a continua lupta în fortăreaţa din Alpi.

Această perspectivă a făcut ca în buncăr să înceapă un chef general. Bormann, care-si revenise complet, s-a instalat în anticameră cu Gunsche şi secretarele lui Hitler, Christian si Junge; toată lumea bea coniac, si Bormann a început să ţină discursuri sforăitoare despre armatele lui Wenck si Steiner si despre „fidelul nazist" Schorner.

„Da, Schorner este omul nostru", sublinia şi secretara Christian.

„Este un naţional-socialist devotat." Bormann a ridicat paharul şi a ciocnit cu secretarele: „Poimâine vom fi în afara oricărui pericol. Wenck, Steiner si Schorner nu ne vor abandona. Trupele lor vin la Berlin."

Linge s-a întâlnit seara pe hol cu Ribbentrop. Obişnuita aroganţă a acestuia dispăruse cu totul. Cu o amabilitate neobişnuită, 1-a întrebat pe Linge ce ştia despre intenţiile lui Hitler. Linge i-a răspuns că Hitler intenţiona să rămână deocamdată la Berlin, iar Ribbentrop a devenit vizibil mai agitat si a întrebat dacă putea vorbi între patru ochi cu Hitler. Linge 1-a anunţat, si Hitler 1-a primit imediat pe Ribbentrop în biroul său. După o discuţie de douăzeci de minute, Ribbentrop a părăsit buncărul, în aceeaşi seară a plecat cu aprobarea lui Hitler de la Berlin la Hamburg.

După plecarea lui Ribbentrop, Hitler i-a spus lui Linge: „Pe ăsta nu vreau să-1 mai văd pe aici."

în ziua aceea, la Cancelaria Reichului a sosit generalul de brigadă SS Mohnke cu 3.500 de oameni din grupul său de luptă. Hitler i-a ordonat să preia apărarea întregului cartier guvernamental. Mohnke, care se simţea flatat, i-a spus lui Gunsche: „Fiihrerul nu mai voia să ştie nimic de Leibstandarte (după înfrângerea de la lacul Balaton), dar acum îi vom arăta că încă mai are o Leibstandarte."

în aceeaşi zi s-au mutat în buncăr Goebbels cu soţia sa,]V[agda, şi cu cei

cinci copii, Hilde, Holde, Helke, Heike si Heiner.[365] Lângă Goebbels au rămas secretarul său de stat, generalul de brigadă SS Werner Neumann, aghiotantul său, Hauptsturmfuhrer Giinther Schwägermann, si valetul, Unterscharfiihrer SS* Ochs.

Artileria rusească şi-a reînceput tirul asupra cartierului guvernamental în dimineaţa zilei de 23 aprilie, după ce în timpul nopţii domnise o oarecare acalmie, în Curtea de Onoare a Cancelariei Reichului au explodat mai multe grenade în rezervoarele si butoaiele de benzină depozitate acolo. Câţiva soldaţi au fost ucişi sau grav răniţi.

Avioanele de luptă ruseşti treceau deasupra centrului Berlinului trăgând de la altitudine joasă. Şoseaua din jurul capitalei, Berliner Ring, metroul şi tramvaiele nu mai puteau fi folosite. Pe Leipziger Strasse, în Piaţa Potsdam şi pe Hermann-Goring-Strasse se aflau tramvaie abandonate. Reţelele de alimentare cu electricitate, gaze şi apă fuseseră distruse în aproape întreg oraşul. Doar reţeaua telefonică din Berlin mai funcţiona.

Hitler a fost din nou trezit de tirul artileriei. S-a îmbrăcat şi 1-a chemat pe Linge în birou. După cum spunea, în această noapte aproape că nu dormise deloc şi era foarte palid. A întrebat nervos ce calibru foloseau rusii. Apoi 1-a rugat pe Morell să-i facă injecţia. După plecarea acestuia, Linge i-a pus picăturile în ochiul drept. Hitler a remarcat că mâna lui Morell tremura deja de frică. Se bucura că Linge se dovedea atât de îndemânatic cu picăturile.

Hider a plecat după micul dejun, către ora 12.00, la consfătuire.

Aceasta avea loc de mai multe ori pe zi si la ore diferite, în funcţie de situaţie, si nu dura mai mult de 30 sau 40 de minute.

[365] Familia Goebbels s-a mutat în buncăr cu sase copii. Numele !or erau Helga, Hilde, Hellmut, Holde, Hedda si Heide.

* Grad din ierarhia SS, corespunzând aproximativ gradului de [Sg]rgent din armată, (n.tr.)

58

ultimele zile dinaintea căderii Berlinului, cercul participanţilor -a micşorat continuu.

Keitel, care cu o zi înainte plecaseră Armata „Wenck", nu e întorsese

încă. Cartierul general al înaltului Comandament l Forţelor Armate fusese mutat, din prudenţă, din Berlin-Dahlem a Krâmpnitz, la 20 de kilometri vest de Berlin, pentru a nu ădea sub tirul artileriei ruseşti. Pe Jodl şi Winter, care relatau espre situaţia de pe Frontul de Vest, Hitler nici nu-i invitase la :onsfătuiri. De altfel, având în vedere focul concentrat al artileriei sesti, preferau si ei să nu se mai deplaseze la buncărul lui itler.

Reprezentanţii forţelor aeriene, Koller si Christian, îşi mutaseră ţaţele majore din Berlin pe domeniile de vânătoare de la otsdam, astfel încât nici ei nu mai apăreau la consfătuiri, istificându-şi absenţa prin drumul lung pe care ar fi trebuit ă-1 parcurgă, îi transmiteau la telefon aghiotantului pentru viaţia militară, Below, ce aveau de spus, iar acesta îi raporta poi lui Hitler.

Generalii Bodenschatz, Buhle şi Scherff, care cu doar trei *iile* în urmă îi juraseră lui Hitler de ziua lui fidelitate până la sfârşit, au plecat din Berlin în sudul Germaniei. Goring fusese rintre primii care părăsiseră Berlinul, iar Himmler nu mai dădea nici el pe la Hitler.

La consfătuiri nu mai veneau decât cei care locuiau în buncărul ancelariei Reichului: Krebs, Bormann, Burgdorf, Voss, Fegelein, Hewel, Below, Johannmeyer, Giinsche, Zander, von Freytag-Loringhoven si Lorenz. în aceste ultime zile mai venea şi Goebbels la întruniri. Cu scurt timp înainte, Lorenz fusese numit purtător de cuvânt al serviciului de presă al Reichului. Hitler îl hlocuise pe Otto Dietrich din cauza „imobilismului" acestuia, pe care-1 descoperise dintr-odată, după 15 ani de serviciu. Dietrich s-a grăbit şi el să ajungă la familia sa din sudul Germaniei.

Pe la l .00 la amiază, Hitler a venit în anticameră si i-a salutat pe toţi participanţii la consfătuire strânşi acolo. Nu a întrebat nimic despre cei absenţi, spunându-i doar lui Below: „Below, se pare că dumneata eşti acum unicul reprezentant al aviaţiei militare."

g3 aprilie 1945: Grupul de luptă „Mohnke"

359

însoţit de ceilalţi, Hitler s-a îndreptat spre depozit si acolo ₛ-a aşezat încet într-un fotoliu de lângă masa cu hărţi. In locul celor opt sau zece hărţi mari ale Frontului de Est si de Vest, acum nu mai erau pe masă decât două foi mici - o hartă a Berlinului si împrejurimilor, precum si o alta a întregii Germanii.

Hărţile Frontului de Vest nu mai erau întinse pe masă. Krebs si aghiotantul său făceau însemnările pe hartă.

Krebs a spus că intenţia ruşilor de a încercui Berlinul era acum foarte limpede: la nord înaintau din direcţia Oranienburg, iar la vest ajunseseră până la Nauen, la 30 de kilometri de Berlin. Legături cu lumea din afară mai existau doar în nord-vest.

în plus, de la sud si de la est se exercita o presiune puternică asupra capitalei. Trupele ruseşti ajunseseră acolo aproape de marginea oraşului.

Hitler 1-a întrerupt pe Krebs cu întrebarea: „Ce este cu Armata „Wenck"?"

Krebs a răspuns că Armata „Wenck" începuse în noaptea precedentă retragerea de pe Elba. Americanii încă nu înaintaseră, în momentul acesta, Armata „Wenck" se regrupa la sud-est de Magdeburg.

în timp ce Krebs se pregătea să expună şi alte amănunte referitoare la Armata „Wenck", s-a deschis uşa. Au intrat Keitel şi aghiotantul său, John von Freyend. Keitel era neras, iar uniforma îi era plină de praf. Dorea să-i demonstreze fuhrerului său că se ocupa de posibilităţile salvării acestuia. Hitler i-a strâns mâna cu căldură.

După ce John von Freyend a întins harta pe masă, Keitel a raportat că Armata „Wenck" fusese retrasă în întregime de pe Elba şi pe moment era ocupată cu regruparea. „Am mers toată ziua si toată noaptea pentru a mobiliza trupele să lupte. *Mein Fiihrer!* Wenck vă transmite salutări respectuoase si speră să [Va] poată strânge în curând mâna în Cancelarie!"

Keitel a luat poziţie de drepţi si a strigat: „Acum voi rămâne gâturi de dumneavoastră, *mein Filhrer*| Nu i-as mai putea privi [In] ochi pe soţia şi pe fiii mei dacă v-as părăsi în aceste clipe."

Hitler a fost vizibil mişcat de această nouă dovadă de fidelitate din partea lui Keitel. S-a ridicat din fotoliu şi a plasat

60

DOSARUL

i âteva săgeţi pe hartă, explicând că Armata 3 a lui Steiner ar
i rebui să atace la 24 aprilie din nord, iar Armata „Wenck" să
i lainteze dinspre sud în direcţia Potsdam, dar nu mai târziu
i e 25 aprilie. Ţelul operaţiunii, a continuat Hitler, consta în
. liminarea nemijlocită a ameninţării reprezentate de ruşi
l icntru Berlin si în înaintarea spre est pentru a se face joncţiunea
u Armata 9 si pentru a se reface frontul de pe Oder.
Din acest plan dement nu s-a ales evident nimic.
înainte de încheierea consfătuirii, Keitel i-a cerut lui Hitler

iermisiunea de a mai pleca o dată la Armata „Wenck". Spunea
i ă prezenţa sa acolo avea să întărească moralul trupelor. Hitler
aprobat, si Keitel a părăsit buncărul după câteva minute
ientru a pleca la Wenck. Nu s-a mai întors din această călătorie,
i u toate că tocmai îi jurase lui Hitler că nu-1 va părăsi niciodată.
Tot atunci, şeful batalionului de informaţii al fuhrerului,
naiorul Lohse, a părăsit şi el fără aprobare Cancelaria.[366]
în timp ce Hitler se afla la consfătuire, Linge i-a ordonat
ameristei Evei Braun, Liesl, si ordonanţei lui Hitler, Unterschar-
iiihrer S S Wauer, să strângă lucrurile din camera lui Hitler.
-inge a făcut el însuşi ordine pe masa de scris din birou. Pe
' naşă se afla un mesaj radio de la Goring, cu următorul conţinut:
Mult iubitul meu fuhrer! în drum spre sudul Germaniei, am
onstatat că mai există suficiente forţe pentru a se continua
upta de aici. De aceea vă implor încă o dată să părăsiţi Berlinul
i să veniţi la Berchtesgaden (Obersalzberg). Al dumneavoastră
redincios, Goring."[367]

După ce în birou se făcuse ordine si încăperea fusese încuiată, *wa* Braun a ieşit din camera ei cu un câine. Tirul asupra oraşului lăbise puţin. Eva Braun, foarte palidă, 1-a rugat pe Linge s-o onducă puţin în grădină, căci dorea să plimbe câinele. Linge a

[356] Este vorba despre departamentul de informaţii al fuhrerului, ilcătuit din compania de informaţii a statului major al cartierului ;eneral al fuhrerului. Departamentul de informaţii al fuhrerului, cu un efectiv de 520 de oameni, răspundea de asigurarea comunicării ntre cartierul general ai fuhrerului şi centrele de comandă ale armatei i ale guvernului Reichului.

[367] Textul acestui mesaj nu a rămas în arhive. H -

flrfli°to „Steiner" trebuie să atace

însotit-o si s-a plimbat cu ea în sus si în jos în faţa buncărului. Eva Braun a spus cu o expresie serioasă că probabil totul avea să se sfârşească acum dacă nu se întâmpla vreo minune. Linge a fost je acord, însă a subliniat că Armata „Wenck" avea să realizeze această minune. Pe parcursul discuţiei, Eva Braun a remarcat cu tristeţe că, dacă această minune nu se întâmpla, ultima ieşire era moartea. Iar ea nu avea altă dorinţă decât să moară împreună cu Hitler ca

soţie legitimă a sa.[368]

în timpul consfătuirii, Bormann a venit în anticameră cu harta operaţională a frontului sovieto-german si a întins-o pe masă.

împreună cu Zander si Loringhoven, s-a aplecat asupra ei. Linge, care stătuse în faţa încăperilor lui Hitler lângă santinela SS, s-a apropiat la rândul lui de masă. Loringhoven i-a arătat lui Bormann o şosea rămasă liberă în direcţia Dresda, pe care se putea ajunge în sudul Germaniei. Era o fâşie îngustă, cu o lăţime de 15-20 de kilometri, care putea fi tăiată în orice moment de tancurile ruseşti. Bormann i-a ordonat referentului său, Zander, să-i transporte în Obersalzberg pe această şosea cu autobuze si maşini de teren pe toţi colaboratorii cancelariei partidului, printre care referentul Muller şi cele şase secretare. La Berlin urmau să mai rămână doar Zander si secretara Else Kriiger, o femeie de 30 de ani, prietenă a Evei Braun, pe care, la dorinţa acesteia, Hitler o invita în ultimele zile împreună cu secretarele sale la ceai.

Imediat după consfătuire, Morell a apărut la Linge, complet demoralizat. L-a întrebat dacă Hitler nu-i putea acorda câteva numite. Hitler, care rămăsese singur în depozit, 1-a poftit pe Morell înăuntru. Acest colos s-a trântit într-un fotoliu si a început să plângă ca un copil. Nu mai era decât o figură jalnică. Hitler a încercat să-1 liniştească, însă Morell continua să plângă.

Jn cele din urmă, Hitler 1-a întrebat iritat: „Deci ce vreţi acum, domnule profesor?"

[368] Colaboratori ai lui Hitler ajunşi în prizonieratul sovietic au Declarat că Eva Braun ar fi fost însărcinată si că nu ar fi dorit să nască [111] prizonierat. Redactorii protocoalelor rezultate în urma anchetării 'ui Linge si Gunsche nu au preluat această presupunere în Dosarui

Morell a reuşit să articuleze, printre hohote de plâns: *„Mein Fiihrer,* nu mai rezist. Vă rog, vă implor, lăsaţi-mă să plec!"

Vorbea de atacuri de cord pe care le suferise în ultimele zile. Auzind aceste lucruri, Linge a închis uşa scârbit. Morell a ieşit destul de repede. Obţinuse de la Hitler permisiunea de a pleca cu avionul în Obersalzberg. în mare grabă, i-a aruncat doctorului Stumpfegger câteva indicaţii neinteligibile cu privire la injecţia cu energizante şi a părăsit buncărul în aceeaşi seară odată cu

căderea întunericului, gemând şi tremurând,' pentru a se îndrepta cu maşina spre aerodromul Gatow. Un avion l-a dus de acolo în Obersalzberg.

Acesta era omul care fusese ani de zile medicul lui Hitler, pe care acesta îl numise profesor, căruia îi acordase însemnul de Aur al Partidului şi pe care îl decorase cu Crucea de Cavaler.

Morell cumpărase în anii războiului mari fabrici la Hamburg si în regiunea cehă Olomouc, fabrici în care-şi producea preparatele hormonale, concentratul de vitamine Vitamultin şi un praf contra păduchilor numit „Russla". Morell însuşi îl crease pentru armata germană. De un deosebit „spirit inventiv" dăduse dovadă când îi alesese denumirea. „Russla" este o denumire compusă din primele silabe ale cuvintelor „Russische" şi „Laus"*.

Soldaţii au refuzat praful pentru că nu-i ajuta cu nimic si pe deasupra mai şi putea îngrozitor. Obişnuiau să spună în glumă că praful înmulţea păduchii şi omora soldaţii cu mirosul său scârbos. Hitler a dat însă indicaţii categorice s'ă se achiziţioneze praful respectiv, iar Morell a câştigat în acest fel milioane.[369] Şi-a cumpărat o vilă de lux la Schwanenwerder pe malul lacului Wannsee, lângă Berlin, şi o alta în staţiunea Heringsdorf la Marea Baltică. Era pe cale de a-şi construi o a treia la Berchtesgaden.

In 1944, Morell a început să lucreze la un explozibil special cu care ar fi urmat să fie distrusă armata sovietică, în acest scop, a cerut un microscop electronic, din care în Germania existau două sau trei exemplare, folosite în cercetarea nucleară. Văzând că

* „Laus" păduche, „russische" rusesc, (n.tr.)

[369] Praful Russla conţinea ca substanţă activă Xanthogenat, rezultat din prelucrarea unui săpun rusesc împotriva păduchilor. Praful era produs într-una dintre fabricile lui Morell, la Olmiitz (Olomouc).

eforturile sale rămâneau zadarnice, a apelat la Hitler, care a dispus imediat ca „preferatul" său să obţină un asemenea microscop.

Coreii a instalat microscopul într-un laborator amenajat la Berchtesgaden special în acest scop.[370] Acum însă, acest profitor al războiului se hotărâse să fugă.

După ce Morell a luat-o la sănătoasa, Goebbels s-a mutat în încăperea acestuia, situată vizavi de cea a lui Hitler. Soţia sa a rămas cu copiii în vechiul buncăr al lui Hitler.

Hitler 1-a chemat în acea seară pe Giinsche în depozit. Goebbels si Bormann erau deja prezenţi. Toţi trei erau aplecaţi deasupra unui plan al oraşului Berlin.

Hitler era destul de înnegurat. I-a comunicat lui Giinsche că tocmai sosise un mesaj conform căruia populaţia din cartierele de nord ale Berlinului, de exemplu din cartierul muncitoresc Weissensee, scotea steaguri albe si roşii la ferestre, că soldaţii germani se retrăgeau pe alocuri fără să opună nicio rezistenţă si că mulţi dezertau. Hitler i-a ordonat lui Giinsche să trimită imediat un detaşament de SS-işti la faţa locului şi să-i împuşte pe soldaţii dezertori. Goebbels a intervenit imediat: *„Mein Fiihrer,* vă promit că steagurile albe si roşii vor dispărea imediat de pe case. Am dat ordin ca cei vinovaţi să fie împuşcaţi sau spânzuraţi în locuri publice în oraş. Ca să fie un avertisment pentru ceilalţi."[371]

---

[370] în Germania existau în 1945 cel puţin 30 de microscoape electronice. Şase dintre ele fuseseră construite de AEG, în special pentru activitatea de cercetare proprie. Firma Siemens începuse să producă în serie microscoape electronice, ajungând chiar să exporte câteva. Morell a obţinut în 1944 un microscop electronic produs de Siemens si destinat iniţial Academiei Medicale Militare.

[371] Goebbels, comisar pentru apărarea Reichului la Berlin, a emis pe 22.4 următorul ordin: „în cazul în care provocatori si elemente criminale 'ncearcă să provoace nelinişte în rândurile populaţiei decise să apere oraşul si să-i paralizeze spiritul de rezistenţă arborând steaguri albe sau [a]fişând alte tipuri ce comportament las, trebuie intervenit imediat cu toate mijloacele..." *Der Panzerbăr* a publicat la 23.4.1945, sub titlul »Nu uitaţi!", următorul „îndemn al fuhrerului": „Oricine propagă sau ^Probă măsuri menite să ne slăbească rezistenţa este un trădător! Trebuie [1lri]puscat sau spânzurat pe loc! Acest lucru este valabil si atunci când [as]ernenea măsuri sunt luate, chipurile, la ordinul Gauleiterului, al Ministrului Reichului dr. Goebbels sau chiar în numele fuhrerului."

64

DOSARUL

Giinsche a ieşit de la Hitler si a alcătuit imediat două trupe nobile din SS-iştii aparţinând gărzii de corp personale a ruj îitler si din şoferii de pe camioanele Cancelariei, trupe care u fost detaşate în cartierele de nord ale Berlinului cu ordinul e a-i trimite înapoi în tranşee pe soldaţii şi ofiţerii care încercau ă fugă sau să dezerteze. Cine opunea rezistenţă trebuia adus a Cancelarie. Ambele trupe s-au întors după câtva timp cu un rup de ofiţeri şi soldaţi. Au fost spânzuraţi în gara Friedrichstrasse.

'e piept li s-au agăţat pancarte cu acest text: „Atârn aici pentru ă nu am îndeplinit ordinul fuhrerului!"

La 24 aprilie, în jurul orei 5.00 dimineaţa, tirul artileriei usestl s-a intensificat considerabil. Proiectile, grele detonau în erie în Cancelarie si în zona dimprejur.

După o oră tirul s-a mai potolit si Hitler s-a culcat. Artileria -a pornit din nou înspre ora 10.00, înainte de masă. Mai multe buze au explodat cu un zgomot infernal pe acoperişul buncărului ii Hitler, deteriorând sistemul de aerisire. Hitler s-a trezit din auza zgomotului proiectilelor. S-a îmbrăcat rapid şi a sunat upă Linge. Acesta a venit în birou şi a văzut că Hitler tresărea i fiecare explozie, privind înspăimântat spre tavan. Linge a ăutat să-1 liniştească spunând că tunetul exploziilor era o dovadă soliditătii plăcii de beton cu care era acoperit buncărul.

în această dimineaţă, dr. Stumpfegger i-a făcut lui Hitler ijecţia cu energizante, pentru prima dată după fuga lui Morell.

onsfătuirea fusese programată pentru ora 10.30.

Consfătuirea începuse deja când Giinsche a ajuns către ora 11.00 i buncăr, în afară de Hitler mai participau doar Krebs, Burgdorf, ormann, Goebbels, Johannmeyer, Below si Loringhoven. Krebs relatat: „Trupele ruseşti atacă Berlinul de azi-dimineaţă din sud din nord. Cercul din jurul oraşului este aproape închis. Berlinul lai are legături cu exteriorul doar printr-un coridor îngust la id de Spandau. Este de aşteptat ca şi acesta să fie închis de ruşi.

rmata «Steinep> încă n-a trecut de zona de la nord de Oranienburg.

u avem date exacte cu privire la Steiner."[372]

[372] Dacă la 23.4.1945 în sud-vestul Berlinului mai exista o legătură î 40 de kilometri către vest, acest coridor nu mai avea la 24.4.1945 ;cât zece kilometri. Punctul central îl reprezentau podurile de pe

nu poote fi despresura!:

Chipul lui Hitler s-a schimonosit de mânie. A început să profereze injurii grave la adresa Armatei „Steiner", numindu-1 pe acesta un general arogant si înfumurat. Până de curând, j-jitler îl stimase mult pe Steiner, care comandase iniţial Divizia 5 SS Blindată „Wiking", iar apoi „Corpul SS III Germanic"; Hitler îi încredinţase nu de mult comanda Armatei 3. Acum a ordonat ca lui Steiner să i se comunice imediat că armata sa trebuia să atace cu toate forţele cel mai

târziu a doua zi, pe 25 aprilie, pentru a restabili până seara legătura cu Berlinul.

Despre Armata „Wenck" nu se ştia nimic. Situaţia unităţilor germane care se mai aflau pe râul Oder era catastrofală. Trupele ruseşti lărgiseră străpungerea de la sud de Stettin în zona corpului de marină[373] si înaintaseră 50-60 de kilometri spre vest. Armata 9, care se mai afla încă la Frankfurt/Oder, fusese încercuită de trupele ruseşti şi era atacată acum din toate părţile.

Comandantul ei, generalul Busse, îi ceruse lui Hitler de mai multe ori, prin intermediul cumnatului său, Burgdorf, si prin intermediul lui Krebs, permisiunea de a-şi retrage trupele în direcţia Berlin. Hitler refuzase însă de fiecare dată, cu toate că unităţile ruseşti se aflau deja în spatele frontului Armatei 9.

Pur si simplu nu voia să renunţe la ideea că vechile poziţii de pe Oder ar fi putut fi recucerite.

Fegelein, trimis de Hitler cu o zi înainte la Steiner, s-a întors la Berlin pe 24 aprilie. L-a anunţat pe Hitler că Armata „Steiner" nu putea acţiona din cauză că era prea slabă. Steiner voia să aştepte până ce ar fi recrutat, cu ajutorul trupelor de recrutare, cât mai mulţi dintre soldaţii care rătăceau despărţiţi de unităţile lor.

Ezitările lui Steiner i-au provocat lui Hitler o criză de nervi.

»Steiner trebuie să acţioneze până mâine cel târziu!" a strigat.

"Seara trebuie să fie la Berlin!"

[ra]ul Havel, mai ales podul de la Pichelsdorf si Charlottenbriicke.

Detaşamentele Hitlerjugend aduse pentru apărare au suferit pierderi Srele, acceptate fără scrupul de conducerea forţelor armate.

[373] în regiunea Stettin, conducerea marinei militare a aruncat în [u]Ptă Divizia l Infanterie Marină, alcătuită din personalul supranumerar [al] marinei. Aceasta nu se afla sub comanda unui corp de marină, ci [Su]t> comanda Corpului XXXXVI Armată.

1C!

ft DOSARUL **HITL$_E$„**

Hitler i-a ordonat lui Fegelein să se întoarcă imediat l$_a$ Steiner pentru a-i duce personal acest ordin. Fegelein a plecat la drum în aceeaşi zi.

După masa de prânz, pe care Hitler a luat-o ca de obicei l$_a$ el în birou în

compania Evei Braun si a secretarelor, 1-a chemat la el pe Schaub. Uşa către dormitor era deschisă când Linge l-a poftit pe acesta în biroul lui Hitler.

Hitler stătea în faţa seifului deschis. Le-a declarat lui Schaub şi lui Linge că trebuiau arse toate documentele rămase în Cancelaria Reichului. I-a ordonat lui Linge să aducă geamantane Acesta s-a întors în dormitor cu câteva geamantane, iar Hitler a început să scoată documentele din seif. Erau acte confidenţiale pe care Hitler le primise de la Keitel, Jodl, Donitz sau de la înaltul Comandament al Armatei de Uscat după mutarea cartierului său general la Berlin. Printre ele se aflau si corespondenţa personală a lui Hitler si mai multe legături de bancnote de cincizeci si o sută de mărci. Linge a împachetat totul în patru geamantane. Schaub, Linge şi ordonanţele chemate să ajute au cărat geamantanele în parc. Acolo au golit conţinutul, au îngrămădit totul în patru teancuri, le-au stropit cu benzină şi le-au dat foc. Flăcările s-au ridicat cam la zece metri în faţa ieşirii de urgenţă. Linge a aşteptat până ce toate hârtiile au ars complet.

Intre timp, Schaub a golit toate seifurile din încăperile private ale lui Hitler din Vechea Cancelarie. Erau cinci. Conţineau documente politice si militare din perioada războiului şi din cea de dinainte de război; printre ele se aflau şi ciornele unor scrisori corectate de Hitler personal, pe care le trimisese în timpul războiului lui Mussolini, Antonescu, Petain şi altora, cu tot cu răspunsurile acestora. Ajutat de ordonanţa sa, subofiţerul Mandtal, Schaub le-a împachetat şi pe acestea în' geamantane mari şi le-a ordonat SS-iştilor din garda de corp a lui Hitler să le ducă în grădină şi să le dea foc.

După ce toate documentele aflate în Cancelaria Reichului au fost arse, Schaub i-a dat lui Hitler raportul în prezenţa lui Linge. Hitler i-a ordonat lui Schaub să plece imediat cu avionul în Obersalzberg şi să ardă şi documentele care se mai aflau în castelul de la Berghof. în castel se aflau trei mari seifuri care

o|0rea documentelor

c0ntineau documente din perioada războiului si dinainte de război. Protocoalele consfătuirilor militare fuseseră depozitate ţn buncărul de la Berghof. Tot acolo se afla si arhiva militară mutată de la „Wolfschanze". Hitler a ordonat ca toate aceste hârtii să fie arse. I-a predat lui Schaub cheile tuturor seifurilor de la gerghof, chei pe care le purta mereu asupra sa. Schaub si-a luat rămas-bun de la Hitler către seară. După aceea a părăsit buncărul împreună cu subofiţerul Mandtal care urma să-1 însoţească.

Celor rămaşi în urmă le-a strigat: „Mă întorc în câteva zile!"

Dar nimeni nu-1 mai credea. Schaub a decolat de pe aerodromul Gatow, aflat deja sub tirul artileriei ruseşti. Nu s-a mai întors la Berlin. Odată cu el au părăsit capitala si cei doi stenografi care nu fuseseră încă evacuaţi la 21 aprilie si care asiguraseră până la sfârşit protocolul consfătuirilor militare. Acum nu mai era nevoie de ei.

în seara acestei zile, în camera de zi a buncărului, Goebbels i-a dictat funcţionarului din Ministerul Propagandei, care se ocupa de corespondenţa sa, un apel către populaţia Berlinului. Apelurile lui Goebbels erau publicate de regulă în ziarul *Der* Bar[374], singura publicaţie care mai apărea încă la Berlin, în format mic şi tipărită la tipografia Ministerului Propagandei, îndreptându-se spre locul lui de dormit, Linge 1-a auzit pe Goebbels, care şedea la masă, dictând cu voce monotonă: „Berlinezi! Rezistaţi! Apărati-vă capitala! între zidurile oraşului vostru, fuhrerul munceşte pentru voi! Fiihrerul a preluat personal conducerea apărării oraşului!

Credinţă pentru credinţă! Doar peste cadavrele noastre va ajunge duşmanul să pătrundă la iubitul nostru fuhrer!"[375]

[374] Este vorba despre ziarul *Der Panzerbăr* („Ursul blindat"), care ª apărut între 22.4.1945 si 29.4.1945.

[375] *In Der Panzerbăr din* 28.4.1945 se spunea: „Bolşevismul loveşte astăzi Berlinul, obiectul urii sale. Vrea să lovească mortal capul ordinii ?.[ermane]> al ordinii europene. Noi ne asumăm această luptă. De aceea Whrerul este în Berlin. Poartă împreună cu noi toţi povara acestui oraş care a devenit front de luptă. Luptă împreună cu noi. Din Berlin, ^conduce lupta pentru libertate, care va intra în istoria mondială...

uhrerul se află pe câmpul de luptă, cel mai dur pe care 1-a cunoscut [st]°ria. în jurul său se strâng cei mai fanatici soldaţi..." u,« .. *,. *

în timp ce Goebbels dicta apelul în care cerea populaţiei erlinului alte sacrificii si afirma că fuhrerul trăia doar pentru pararea capitalei, Hitler scotea din seif ultimele documente imase din perioada cât se aflase la putere şi le încredinţa flăcărilor entru că nu mai credea în salvare. După ce si-a terminat dictarea, ioebbels 1-a anunţat pe Hitler că Berlinul mai dispunea de rezerve e alimente pentru 14 zile.[376]

Vesti noi care anunţau că situaţia în capitală si în jurul ei se irăutăţea constant au continuat să sosească pe parcursul itregii seri. Moralul celor din

buncăr a scăzut la zero.

La început se spunea: „Rusii înaintează de ambele părţi ale oselei Zossen-Berlin si au pătruns adânc în centura de apărare Berlinului." Apoi: „Gatow, ultimul aerodrom al Berlinului, se flă sub tirul artileriei ruseşti. Nu mai poate fi utilizat."

Krebs a raportat: „Tancurile ruseşti au ajuns pe şoseaua erlin-Nauen."

Si în cele din urmă: „Ruşii au încercuit Berlinul din toate ărţile." Vestea a lovit asemenea unui trăsnet. Chiar si cei mai ptimisti, care speraseră până în ultima clipă că vor ieşi din erlin, şi-au pierdut curajul. Pilotul lui Hitler, Baur, care toată iua dăduse târcoale camerelor lui Hitler, aşteptând ordinul e a-1 scoate pe Hitler din Berlin cu Condorul care aştepta la atow pregătit de decolare, s-a retras noaptea târziu abătut in buncărul fiihrerului în adăpostul său.

La 25 aprilie, tirul artileriei ruseşti asupra capitalei a început imineaţa devreme. Proiectilele loveau din nou Cancelaria şi rinisterele din apropiere. Izbucniseră incendii în mai multe >curi, iar cerul era întunecat de nori grei de fum. înspre ora .30 a sosit un mesaj radio de la Keitel, potrivit căruia Armata Afenck" îşi începuse marşul spre Berlin. Vârfurile ei ajunseseră L Treuenbrietzen, la 40 de kilometri vest de Potsdam. Ştirea

[376] *Der Panzerbăr* din 23.4.1945 a anunţat că oraşul dispunea de izerve de alimente pentru douăsprezece săptămâni în „cantitaţ[1] bsolut suficiente".

Berlinul este încercuit

ş-a răspândit ca fulgerul în tot buncărul. „Wenck s-a pus în marş, Wenck ne va elibera!" Moralul a crescut din nou si s-a îmbunătăţit si mai mult când a sosit ştirea că şi Armata „Steiner" pornise la luptă în dimineaţa aceea, la nord de Oranienburg, pentru a sparge blocada Berlinului.

Krebs a venit la Hitler pe la 10.30 pentru a prezenta raportul asupra situaţiei. Hitler nu-1 mai chema el la raport, Krebs venea după cum credea el de cuviinţă atunci când avea vreo noutate.

Ceilalţi participanţi la consfătuire nu mai erau anunţaţi. Oricum stăteau toată ziua în buncăr şi veneau în depozit atunci când îl vedeau pe Krebs mergând cu hărţile lui la Hitler.

Hitler şi-a părăsit încăperile si a venit în depozit, unde-1 aşteptau deja

Krebs, Bormann, Lorenz, Boldt, Loringhoven şi Giinsche. Ceva mai târziu a venit si Goebbels, iar apoi au apărut Below, Hewel, Voss şi Burgdorf. Hitler nu mai protesta că de fiecare dată raportul era întrerupt. Şi-a ridicat doar scurt privirea, dar şi-a coborât-o imediat din nou asupra mesei. Din momentul în care trupele ruseşti ajunseseră în suburbiile Berlinului, Krebs folosea planul oraşului Berlin pe post de hartă operaţională atunci când prezenta situaţia. A anunţat că nu avea vesti noi de la Armata „Wenck", care trecuse la atac în dimineaţa aceea.

Ruşii exercitau o presiune mai puternică de la sud, din direcţia Tempelhof, însă si din est si nord. Depozitele de muniţie, situate de obicei la marginea oraşului, erau pierdute. Lipsa muniţiei se făcea deja simţită, mai ales cea a grenadelor antitanc.

In legătură cu luptele din Berlin, Krebs a relatat că se împuşcase comandantul Diviziei 18 Infanterie Motorizată, aflată în sudul capitalei într-o situaţie dificilă. „L-au lăsat nervii" a remarcat Burgdorf.

La care Hitler a spus: „în sfârşit, un general care a găsit curajul ^e a trage concluziile care se impun."

Era însă o excepţie.[377] Alţi generali şi numeroşi ofiţeri din Unităţile care luptau în Berlin preferau să îmbrace haine civile

[377] Comandantul Diviziei 18 Infanterie Motorizată, general-maiorul °sef Rauch, nu s-a împuşcat. S-a sinucis în schimb comandantul [iv]iziei 20 Infanterie Motorizată, care lupta de asemenea la Berlin, [8eil]eral-maiorul Georg Scholze.

şi să se ascundă în locuinţe particulare. Trupele mobile ale SS şi ale „Hitlerjugend" îi descopereau pe mulţi dintre ei si ft iinpuscau pe loc.

Hitler, pe care vestea de la Keitel îl mai înviorase puţin, s-a prăbuşit din nou. Vorbea cu o voce aproape stinsă. Atmosfera apăsătoare se transmitea si celorlalţi. Erau momente când în încăpere se aşternea o linişte mormântală, toată lumea amuţea >i se uita la hărţi. Bormann nu spusese încă nici măcar un cuvânt Ie când începuse consfătuirea. Alerga nervos de la un capăt al nesei la celălalt, părăsea încăperea şi revenea. Goebbels amuţise ;i el aproape de tot.

O singură dată a întrebat câţi kilometri reuşea Armata „Wenck" >ă parcurgă

pe zi si când putea fi aşteptată la Berlin.

După prezentarea lui Keitel, Hitler s-a retras în biroul său, iar :eilalţi s-au dus în camerele lor sau în vechiul buncăr al lui Hitler.

Pe la ora 14.30 după-amiaza, Bormann, Burgdorf şi Krebs iu venit în fugă si foarte agitaţi în buncărul lui Hitler. S-au epezit imediat în depozitul în care Hitler tocmai se pregătea ,ă intre. Krebs 1-a anunţat tulburat si înspăimântat că trupele usesti si americane făcuseră joncţiunea pe Elba.

Bormann a izbucnit: „Mein *Fiihrer,* este ultimul moment în are mai puteţi lua personal legătura cu americanii."

Hitler a dat din cap obosit şi a răspuns: „Nu mai am nicio mtoritate pentru asta. Altul trebuie s-o facă în locul meu. în eea ce mă priveşte, trebuie să trag concluziile care se impun."

Hitler a părăsit depozitul în tăcere şi a trecut în birou.

Sormann, Burgdorf si Krebs au ieşit din buncărul lui Hitler land din cap si ridicând din umeri, îndreptându-se şi ei spre ncăperile proprii.

După masa de prânz, Hitler 1-a chemat pe Linge. Acesta 1-a ;ăsit complet debusolat, cu capul plecat, în faţa mesei de scris ie care se sprijinea cu ambele mâini. Linge a' întrebat: *„Mein 'iihrer,* m-aţi chemat?" Hitler a ridicat privirea obosită spre el-

Ochii lui, în faţa trasă şi pământie, erau tulburi şi ficşi- A nurmurat: „Linge, as vrea să te las să pleci la familia dumitale.-'

g5 aprilie 1945: în aşteptarea lui Ullenck

371

Linge 1-a întrerupt: „Mein *Fiihrer,* am fost alături de dumneavoastră la bine şi rămân aici şi la greu."

Hitler s-a îndreptat şi 1-a privit fix pe Linge, de parcă ar fi vrut să descopere dacă acesta era într-adevăr sincer. Apoi a spus: „Linge, am o sarcină specială pentru dumneata."

Din privirea lui Hitler vorbea moartea.

„Mă voi împuşca împreună cu domnişoara Braun în faţa intrării în grădina Cancelariei. Nu există altă cale."

Linge a vrut să-1 contrazică, dar Hitler i-a luat-o înainte:

„Fă rost de benzină ca să ne stropeşti cadavrele şi să le dai foc.

Să nu permiţi cu niciun chip ca ruşii să pună mâna pe cadavrul meu. M-ar duce la Moscova şi m-ar expune acolo în panoptic.

Iar asta nu trebuie să se întâmple", a spus el apăsat.

Hitler a adăugat: „Distruge tot ce mai este în camerele mele.

Nimic să nu mai amintească de mine. Acest tablou" - 1-a arătat pe iubitul său Frederic al II-lea, agăţat deasupra biroului - „îl iei dumneata din ramă şi i-1 dai lui Baur. Să-1 ducă el într-un loc sigur din Bavaria."

Linge i-a promis lui Hitler, împreună cu valetul acestuia, Hauptscharfuhrer SS* Heinz Kriiger, cu comandantul gărzii de corp a lui Hitler, Sturmbannfuhrer SS Franz Schădle, si cu şeful trupei de poliţie, Obersturmbannfuhrer SS Peter Hogi, că va executa totul întocmai. Hitler a dat din cap si 1-a lăsat să plece.

Linge a cerut de la şoferul lui Hitler, Kempka, 120 de litri de benzină. Cele sase canistre au fost pregătite la ieşirea către grădină.[378] Linge i-a chemat apoi pe Kriiger, Hogi si Schădle şi le-a dezvăluit planul. Toţi trei au fost consternaţi si zguduiţi.

Ca şi Linge însă, ştiau că fiihrerul nu putea fi contrazis. Au căzut de acord ca Schădle si Linge să ardă cadavrele, în timp ce Hogi şi Kriiger aveau să distrugă obiectele personale ale lui Hitler din camerele acestuia. După ce sarcinile au fost distribuite,

T *

Linge i-a cerut lui Kriiger o sticlă de rachiu. Trebuiau să spele cu alcool nodul care li se pusese în gât. '** "

[378] Grad din ierarhia SS, aproximativ echivalent gradului de sergent din armată, (n.tr.) Vezi descrierea incendierii cadavrelor începând de la pag. 406.

Căpitanul-locotenent Kuhlmann a sosit seara la viceamiralul jss în Cancelarie. Venise la ordinul lui Donitz cu mai multe /ioane Ju 52 încărcate cu „candidaţii la moarte" ai marinei dlitare de la Flensburg. Avioanele aterizaseră în semiîntuneric e axa est-vest dintre Poarta Brandenburg si Coloana Victoriei, eoarece aerodromul Gatow fusese deja ocupat de trupele isesti. Aterizarea avusese loc sub tirul artileriei ruseşti. Axa >t-vest era deja plină de cratere provocate de exploziile proiectilelor, in acest motiv, câteva avioane s-au răsturnat în momentul în ire au atins solul. Printre membrii marinei s-au numărat mulţi lorţi si răniţi.[379]

Voss 1-a condus pe Kuhlmann în buncărul lui Hitler si 1-a agat pe Linge să-1 introducă la Hitler, dat fiind că reuşise să jungă la Berlin în condiţii atât de vitrege. Hitler era în dormitor, itins pe pat. Linge i-a comunicat rugămintea lui Voss, însă Hitler refuzat. De abia după ce Voss 1-a rugat pe Hitler a doua oară, u insistentă, să-1 primească pe Kuhlmann care venise la Berlin entru apărarea fiihrerului, acesta a ieşit în anticameră.

Tăzându-l pe Hitler, Kuhlmann a luat poziţie de drepţi, a ridicat râtul si a raportat sosirea unităţii sale. Hitler i-a strâns mâna ară putere şi a spus că Kuhlmann avea să fie repartizat grupului le luptă „Mohnke" pentru apărarea cartierului guvernamental, ^poi s-a retras din nou în dormitor.

Kuhlmann i-a mai fost prezentat lui Goebbels, apoi a părăsit tuncărul lui Hitler. A fost încartiruit împreună cu unitatea sa n pivniţele Ministerului de Externe, lângă Cancelaria Reichului.

în aceeaşi seară, Speer 1-a sunat pe Linge din Hamburg >entru a se interesa de intenţiile lui Hitler si ale Evei Braun.

inge i-a comunicat că ambii rămâneau în Berlin, iar Speer a ăspuns că „va organiza" mai multe avioane Fieseler-Storch si

[379] Conform indicaţiilor date de Hitler şi transmise lui Donitz pe Î5.4.1945, în timpul nopţii fusese adus cu avioanele un batalion al inarinei comandat de Kuhlmann, pus imediat în subordinea omandantului de luptă al Cancelariei. A doua noapte urmau sa joseascâ, tot cu avioanele, înotători luptători ai comandoului unităţilor ie luptă ale marinei. Tirul puternic al artileriei a împiedicat îr>[sa] aterizarea lor pe axa est-vest.

lui Hitler de panoptic

je va trimite la Berlin pentru a le scoate de acolo cel puţin pe gva Braun si pe secretarele lui Hitler.

Pe parcursul întregii seri si până noaptea târziu, Krebs si aghiotantul său, Loringhoven, alergau mereu la Hitler cu vesti noi. Situaţia din Berlin si din împrejurimi se agrava constant, cu fiecare oră. Atacul Armatei 3 a lui Steiner fusese oprit de focul artileriei ruseşti după câteva succese fără importanţă.

Unităţile blindate ruseşti înaintaseră spre vest trecând de Berlin si ocupaseră Rathenow. Garnizoana Potsdam, comandată de generalul Reymann, era încercuită şi prinsă în lupte disperate de respingere a atacurilor ruseşti. Se

lupta deja în cartierele vestice ale Berlinului, în Zehlendorf, Nikolassee şi Dahlem.

Trupele ruseşti pătrunseseră în Spandau şi înaintau spre Berlin de-a lungul şoselei late de la Zossen. Se apropiau deja de marile poduri de pe Hawel de la Pichelsdorf. Pentru apărarea acestor poduri fuseseră trimise trupe ale „Hitlerjugend" sub comanda lui Axmann.

înrăutăţirea constantă a situaţiei din Berlin 1-a deprimat din nou pe Hitler. Locuitorii buncărului se adunau în grupuri mici, beau rachiu si dezbăteau zgomotos dacă ruşii mai puteau fi opriţi sau nu. Alţii discutau în şoaptă, încercau să estimeze cât avea să mai reziste Berlinul si dacă mai exista vreo posibilitate de a părăsi oraşul.

Nelinişte a şi nervozitatea lui Hitler atingeau dimensiuni ameninţătoare. Dimineaţa nu mai trebuia trezit. Chinuit de griji, se trezea foarte devreme. Obuzele care explodau pe buncăr nu-1 lăsau să doarmă. După ce Stumpfegger îi dădea injecţia şi Linge îi punea picăturile în ochi, rătăcea cu paşi târşâiţi prin încăperile buncărului, încărunţise şi mai mult. Părea un moşneag, aproape un cadavru viu. Nicăieri nu mai avea stare. De abia se aşezase Pe un scaun în centrala telefonică, se ridica din nou şi trecea în tocăperea motoarelor, unde se afla instalaţia de aerisire, înainte ftu fusese văzut niciodată în aceste încăperi. Sau se ţâra la lada în care era Blondi, îl lua pe iubitul său Wolf şi încerca să se joace cu el pe coridor. Vorbea foarte puţin.

După masa de prânz, şedea deseori pe banca tapiţată din ^ePozit. Veneau acolo Bormann, Burgdorf, Fegelein, doamna

Christian, domnişoara Kriiger şi Eva Braun. Eva bea mult coniac fn aceste zile. Nu mai râdea aproape deloc, iar la discuţiile ncepute de obicei de Bormann, Fegelein sau doamna Christian m participa decât dacă se ameţise cu coniac. Ceilalţi beau şampanie, coniac si rachiu de-a valma, fără să-1 mai bage în seamă pe Hitler. Bormann, Burgdorf si Fegelein se tolăneau fără jenă în fotolii. Discuţiile lor se învârteau de cele mai multe ori în jurul vieţii luxoase care trecuse, cu toate întâmplările ei hazlii, încercau să-1 atragă si pe Hitler în conversaţie, însă acesta era complet apatic, privea în gol, îl mângâia pe Wolf sau îl copleşea cu dezmierdări isterice.

La ceaiul nocturn, la care participau Eva Braun, secretarele Christian si Junge, uneori si dieteticiana Manziarly şi secretara Sui Bormann, Else Kriiger,

Hitler nu mai vorbea decât despre cele mai bune metode de sinucidere. Reda în culorile cele mai sumbre ce li s-ar fi întâmplat dacă ar fi ajuns pe mâna ruşilor.

Discuta în detaliu dacă era mai bine să te împusti, să te otrăveşti sau să-ţi tai venele. Aceste şedinţe nocturne durau uneori până la 6.00 sau 7.00 dimineaţa. Discuţiile de acolo le-au creat secretarelor, încetul cu încetul, o stare de adevărată isterie.

După ceaiul de la Hitler, doamna Christian apărea în centrala telefonică, unde şedeau SS-iştii din garda de corp a lui Hitler, şi dădea pe gât câteva pahare de şampanie. Intr-o dimineaţă, văzându-1 intrând pe Linge, doamna Christian a aruncat cu paharul de şampanie după el. După aceea şi-a cerut scuze si a explicat că nervii ei nu mai făceau faţă discuţiilor cu Hitler despre diversele moduri de sinucidere. Moralul SS-istilor era de asemenea în scădere. Căutau să se ameţească cu cantităţi uriaşe de şampanie şi rachiu. Singura speranţă care rămăsese ra Armata „Wenck".

în noaptea de 25 spre 26 aprilie, ruşii au tăiat ultimul cablu telefonic subteran care mai lega Berlinul de exterior. Acum nu mai exista decât legătura radio, menţinută cu două aparate de câte 100 de waţi putere, însă nici pe ea nu te puteai baza pr[ea] mult, deoarece antenele erau mereu avariate de proiectile.

Pe 26 aprilie, către ora 7.00 dimineaţa, artileria rusească a început un tir puternic asupra cartierului guvernamental-

ptmosferâ de sfârşit *de* lume în buncăr

Cancelaria Reichului si buncărul lui Hitler erau atacate cu obuze grele. Placa de beton care acoperea gangul subteran care ducea de la Noua Cancelarie la buncăr a fost spartă în mai multe locuri. Pe podeaua gangului s-au format bălţi uriaşe de apă, peste care s-au pus scânduri. Trebuia să treci cu mare atenţie peste ele, căci exista mereu pericolul să cazi. Prin găurile din tavan se vedeau norii negri de fum si acoperişul în flăcări al Cancelariei. Lumina tulbure care pătrundea în gang crea o atmosferă înspăimântătoare.

Pe la 9.00, focul artileriei a mai scăzut în intensitate. Gunsche s-a instalat în centrala telefonică. Peste puţin timp a apărut şi Goebbels. Avea pete roşii pe faţa palidă ca moartea, iar în ochi, groaza unui animal hăituit. Părea încă si mai mic, mai slab si mai vulnerabil decât de obicei. A început imediat să vorbească despre situaţia din Berlin. L-a întrebat pe Gunsche cum estima el starea lucrurilor, cât timp avea să mai reziste Berlinul, dacă Wenck avea să reuşească să ajungă până în capitală şi dacă nu venea prea târziu. Erau întrebări pe care Goebbels le

pusese de nenumărate ori în ultimele zile. Vădeau spaima provocată de sfârşitul care se apropia, îi înjura plin de mânie pe şefii partidului naţional-socialist care îl abandonaseră pe Hitler:

„Dacă mai ieşim vreodată de aici, voi curăţa partidul aşa cum trebuie. Mulţi înalţi funcţionari s-au comportat ca nişte ticăloşi şi laşi."

întors către Gunsche, Goebbels a continuat spunând că, de multă vreme, si mai ales de la începerea războiului, conducerea nazistă era marcată de decadenţă şi de birocratizare, înalţii ei funcţionari se ascunseseră înainte de război pe moşii, mergeau la vânătoare şi duceau o existenţă parazitară. De ce se sprijinise Hitler pe oameni ca Ley sau Gauleiterii Streicher, Koch si Wächtler? Ei şi alţii ca' ei provocaseră partidului daune imense Şi îl distruseseră. Acum, în clipele cele mai grele ale lui Hitler, [ac]eşti oameni îşi arătau adevărata faţă. Toţi îl părăseau: Goring, Himmler, Ribbentrop, Rosenberg, Ley şi Funk.

La 10.00 dimineaţa a apărut Krebs pentru a-i da raportul [lui] Hitler. Mai erau prezenţi doar Goebbels, Burgdorf, Lorenz, [G]unsche si Zander. Cablul telefonic era tăiat, iar antenele radio

'ariate de focul artileriei nu fuseseră încă reparate, aşa că Krebs *i avea* nimic nou de relatat despre Armata „Wenck" şi despre :acul soldat cu eşec al Armatei „Steiner". A raportat că în noaptea ecută luptele din Berlin se calmaseră puţin, pentru a reîncepe i mai multă înverşunare dis-de-dimineaţă. Rusii străpunseseră in nou poziţiile germane. In vestul Berlinului se aflau acum în ehlendorf-Mitte şi Dahlem. Tancurile ruseşti ajunseseră la ichterfelde. In nord-estul Berlinului, de ambele părţi ale ;ulevardului Frankfurt, înaintaseră până la Alexanderplatz, propiindu-se în acest fel de centrul oraşului.

Efectele acestor vesti asupra lui Hitler au fost catastrofale.

n timpul prezentării lui Krebs, privirile lui Hitler rătăceau uurea în jur.

Şeful de serviciu al departamentului de informaţii al Cancelariei Reichului, sergentul major Adam (cel care îl denunţase pe Stauffenberg după atentatul de la 20 iulie 1944), i-a dat lui Giinsche pe la ora 2.00 la prânz un mesaj radio pentru Hitler.

Era de la Goring, din Obersalzberg. Deoarece nu mai exista o legătură directă cu Obersalzberg, mesajul făcuse un ocol trecând prin câteva unităţi ale aviaţiei militare.

Conţinutul era cam acesta: „Mein Fiihrer, deoarece, din cauza încercuirii Berlinului, nu mai sunteţi în situaţia de a vă exercita puterea, libertatea de acţiune fiindu-vă îngrădită, sunt de părere că a sosit momentul ca eu, în calitate de succesor al dumneavoastră, să preiau, conform deciziei Parlamentului de la l

septembrie 1939, responsabilitatea pentru conducerea Reichului german în chestiunile interne si externe, în caz că, până la ora 22.00 a zilei de astăzi, 26 aprilie 1945, nu soseşte un răspuns negativ din partea dumneavoastră, voi considera că v-ati dat acordul."[380]

[380] Goring i-a trimis lui Hitler acest mesaj la 23.4.1945, după mesajul radio citat, în care îşi mai exprima o dată fidelitatea faţă de Hitler.

Hitler a dat ordin să fie arestat de SS după primirea celui de-al doilea mesaj. Telegrama lui Goring avea următorul text: „Mein *Filhrerl* Sunteţi de acord ca eu, în calitate de adjunct al dumneavoastră, să preiau, după decizia dumneavoastră de a rămâne în fortăreaţa Berlin si confer^ deciziei dumneavoastră din 29.6.1941, conducerea Reichului, cu totala libertate de acţiune în chestiunile interne si externe? Dacă până la

g6 aprilie 1945: Ruşii în centrul Berlinului

377

Fără să se mai anunţe, Giinsche s-a dus cu mesajul lui Goring direct în biroul lui Hitler. Acesta şedea cu Eva Braun pe canapea, chiar vizavi de uşă. Giinsche i-a spus că trebuie să-i vorbească urgent, iar Hitler 1-a privit suspicios. I-a făcut Evei Braun un senin cu capul, iar ea a părăsit încăperea. La un semn al lui Hitler, Giinsche a citit textul cu voce tare. însă nu sfârşise încă prima frază că Hiler a sărit în picioare şi i-a smuls mesajul din mână. Cu mâinile tremurânde, şi-a pus ochelarii. Faţa i s-a congestionat şi s-a roşit de mânie ca racul.

„Goring ăsta", a gemut, „să preia responsabilitatea în chestiunile interne si externe! Să-mi dea un ultimatum!"

Hitler a mototolit hârtia telegramei, s-a aruncat într-un fotoliu si si-a acoperit gemând faţa cu ambele mâini. După câteva minute a strigat: „Telegrafiază-i imediat lui Goring! Scrie ce-ţi spun!"

Hitler a început să dicteze cu o voce sacadată: „Dispun ca întotdeauna de toată puterea si nu mă simt deloc îngrădit în libertatea mea de acţiune! îţi interzic orice iniţiativă în acest sens. Adolf Hitler."[381]'

A tăcut, privind în gol.

Giinsche a spus că el si alţii se îndoiseră de mult de Goring.

I-a amintit lui Hitler de scrisoarea pe care Obergebietsfiihrer Petter i-o trimisese cu ceva timp în urmă în legătură cu Goring.

Hitler a ordonat agitat: „Să vină imediat Bormann!"

Giinsche a părăsit biroul si i-a relatat lui Bormann despre telegrama de la Goring. Bormann s-a dus la Hitler, iar Giinsche,

°ra 22 nu soseşte niciun răspuns, voi presupune că aţi fost privat de libertatea dumneavoastră de acţiune si voi considera că premisele respectivei decizii sunt realizate, urmând să acţionez spre binele Poporului şi al patriei. Ceea ce simt pentru dumneavoastră în aceste clipe atât de grele ale vieţii mele ştiţi şi nu poate fi exprimat în cuvinte.

Dumnezeu să vă apere şi să vă aducă cât mai curând încoace.

' dumneavoastră credincios Hermann Goring."

[381] Răspunsul lui Hitler din 23.4.1945 a fost acesta: „Decizia ugerului de la 29.6.1941 este din acest moment lipsită de valabilitate, omportamentul de care daţi dovadă şi măsurile luate reprezintă o [ra]dare faţă de persoana mea şi de cauza naţional-socialistă. Sunt în [e]Plinătatea libertăţii mele de acţiune si interzic orice altă măsură."

78

DOSARUL **HITLEH**

i încăperea în care se afla staţia radio, pentru a da ordin ca slegrama lui Hitler să-i fie transmisă imediat lui Goring.

Linge se afla în anticameră, iar Bormann, roşu ca racul, s-a [1] epezit pe lângă el în biroul lui Hitler. „Ticălosul ăsta de Goring", nurmura alergând.

Bormann 1-a întărâtat si mai mult pe Hitler, aţâţându-i furia 'ană la isterie. „Porcul de Goring ştie exact că răspunsul mmneavoastră nu poate ajunge până la ora 22.00!" a strigat.

Hitler a făcut o criză de nervi. Lovind cu pumnii în masă, irla: „Bormann, dă ordin politiei noastre din Obersalzberg să-1 resteze imediat pe Goring! Telegrafiază imediat! Dacă vrea ă fugă, să fie împuşcat pe loc!"

Bormann a ieşit în fugă pentru a îndeplini ordinul imediat.

'recând pe lângă Linge, i-a strigat ofiţerului de serviciu din jarda de corp să i-1 trimită imediat pe Hogi. Apoi a alergat la joebbels. Hogi a apărut în buncăr, iar Bormann s-a dus cu el la staţia radio pentru a trimite mesajul lui Hitler. Comandantul Jin Obersalzberg, Obersturmbannfiihrer SS Frank, a fost însărcinat cu arestarea lui Goring.

După ce Bormann părăsise buncărul, Hitler a ieşit din birou pentru a merge la Goebbels. Acesta era în drum spre Hitler, aşa că s-au întâlnit în holul din faţa depozitului. Goebbels s-a apropiat de Hitler şchiopătând şi a spus cu vocea lui monotonă, cu toate că si el fierbea de furie: „Această lovitură, *mein Fiihrer,* v-o dă Goring, pe care 1-aţi considerat cel mai credincios."

Hitler s-a dus cu Goebbels în depozit, unde au rămas singuri dmp îndelungat.

Eva Braun a ieşit la scurt tirnp după aceea din camera ei în anticameră, unde revenise Giinsche. Nu ştia nimic si a întrebat ce se întâmplase. Giinsche i-a povestit despre telegrama lui Goring.

Eva Braun a remarcat că ea avusese o presimţire la 20 aprilie, când Goring plecase din Berlin. Vorbise despre ea cu Hitler:

„Goring, acest renegat, 1-a părăsit încă de atunci pe fiihrer, pentru că voia să-1 trădeze. Bietul fiihrer..."

Despre fapta lui Goring s-a discutat foarte aprins în buncăr, în curând însă, atenţia tuturor a fost acaparată din nou de înaintarea continuă a ruşilor.

ing pretinde puterea

împreună cu câteva unităţi care se retrăseseră din calea ruşilor în centrul Berlinului, în buncărul Noii Cancelarii s-au refugi[at] si câteva grupuri ale organizaţiei de fete naţional-socialiste, BDM*.

După-amiază, Hitler 1-a chemat la el pe Linge. Acesta a intrat în birou si 1-a găsit pe Hitler cu Eva Braun la masă. Articulând cu greu cuvintele, Hitler a spus că Eva Braun văzuse în buncăr nişte fete necunoscute. Linge a raportat că era vorba despre membre ale BDM, fugite din calea ruşilor. Actele lor fuseseră verificate. Erau folosite pentru diferite treburi în vechiul buncăr.

Eva Braun a remarcat că le văzuse deja în buncărul lui Hitler.

Linge a răspuns că fetele veniseră cu siguranţă din curiozitate, pentru că doreau să-1 vadă pe Hitler. Atunci Hitler i-a spus lui Linge: „Rusii vor încerca în orice caz să pună mâna pe mine viu. Vor apela la orice mijloace pentru a-si atinge scopul. Pot foarte bine să îmbrace nişte fete în uniforme BDM si să le dea

0 legitimaţie BDM ca să mă sedeze cu substanţe chimice." I-a ordonat lui Linge să le dea afară din buncăr pe fete.

în aceeaşi seară, general-colonelul de aviaţie Ritter von Greim a aterizat cu un Fieseler-Storch pe axa est-vest. Hitler îl chemase telegrafic la el pentru a-1 numi comandant suprem al aviaţiei militare în locul lui Goring. Avionul era pilotat

de aviatoarea Hanna Reitsch, iar aterizarea a avut loc la Poarta Brandenburg, sub tirul artileriei ruseşti. Greim a fost rănit destul de grav la picior. A fost dus la infirmeria buncărului, unde a fost operat şi

[1] s-a aplicat un pansament. La ora 8.00 seara, Greim a fost dus pe o targa în depozitul în care-1 aştepta Hitler. Pe lângă targa [me]rgea Hanna Reitsch, o persoană insignifiantă, slabă, purtând Crucea de Fier Clasa întâi pe rochia de un albastru închis. După [ce] targa cu Greim a fost pusă jos, Hitler i-a salutat pe amândoi, ?[l]~a tras un fotoliu si a rugat să fie lăsat singur cu Greim. în această ^scuţie Hitler i-a predat lui Greim postul lui Goring si 1-a avansat kldrnaresal.

Greim fusese ales în locul lui Goring comandant suprem al [av]iaţiei militare încă din toamna anului 1944, pe când Hitler

Deutscher Mădel - Uniunea Fetelor Germane, (n.tr.) *>'

se mai afla la „Wolfschanze". General-maiorul de aviaţie Peltz, care comanda escadrilele germane de bombardiere de p[e] Frontul de Vest, ceruse atunci schimbarea lui Goring din motive de incompetenţă; la fel făcuse si locotenent-colonelul Baumbach, unul dintre cei mai cunoscuţi piloţi de bombardiere ai aviaţiei germane. Hitler avea o părere foarte bună despre amândoi.

Propunerea lor fusese sprijinită atunci si de aghiotantul pentru aviaţie al lui Hitler, von Below, si de fostul aghiotant al lui Goring, locotenent-colonelul de stat major Boehm-Tettelbach.

Acesta din urmă era referent pentru aviaţia militară la înaltul Comandament al Forţelor Armate. Hitler nu reuşise să facă însă acest pas atunci.

După discuţia cu Hitler, Greim a rămas în infirmeria buncărului. Alături de el era Hanna Reitsch, de mulţi ani partenera sa de viaţă. Greim a trimis de pe patul infirmeriei telegrame în toate direcţiile si a pus în mişcare toate mecanismele pentru a mobiliza ultimele resturi ale aviaţiei militare germane în bătălia pentru Berlin. Seara, Hanna Reitsch a cântat la patul lui împreună cu copiii lui Goebbels cântece de leagăn si de copii.

Greim urma să zboare pe 27 aprilie la Rechlin, în nordul Germaniei, pentru a

supraveghea personal concentrarea forţelor aviaţiei militare pentru bătălia Berlinului. Insă încercarea Hannei Reitsch de a decola cu Greim a eşuat din cauza tirului puternic al artileriei ruseşti asupra axei est-vest. De abia la 28 aprilie a reuşit să decoleze si să-1 scoată pe Greim din Berlin.

Hanna Reitsch era singura femeie care purta Crucea de Fier Clasa întâi. Era instructor şi pilot de testare în cadrul aviaţiei militare. A devenit cunoscută în timpul războiului când tăia funiile baloanelor de protecţie cu un avion de botul căruia era fixat un aparat de tăiere.[382] Hanna Reitsch era o naţional-socialistă convinsă, Hitler o respecta mult şi a invitat-o deseori la

382 Jn i94o/4i; Hanna Reitsch a efectuat zboruri cu bombardierele Heinkel-111 si Dornier-17, testând dacă corzile de oţel ale baloanelof de protecţie britanice puteau fi tăiate cu un aparat fixat de botu avionului. Pentru aceasta a fost decorată de Hitler cu Crucea de Fier> cu toate că încercările au fost încununate doar parţial de succes.

el. Ultima oară îl vizitase în 1944 în Obersalzberg. La cafea, cu {-[itler si Below, a venit vorba de Churchill. Hanna Reitsch a propus un atentat asupra lui Churchill, la care dorea să participe.

Hitler a răspuns râzând: „Churchill este apărat la fel de bine ca si mine."

Cu cât rusii se apropiau mai mult de Cancelarie, cu atât mai nervos era Hitler. Uneori dădea impresia că-si pierde minţile. Pe la ora 9.00 seara, 1-a chemat pe Giinsche si 1-a repezit: „Unde-ţi sunt trupele?"

„Care trupe, *mein Fiihrer?*"

Hitler a strigat mai tare: „Trupele dumitale, cei 6000 sau 8000 de SS-işti ai dumitale!"

Giinsche a răspuns că nu avea asemenea trupe, că apărarea cartierului guvernamental era condusă de Mohnke, al cărui grup de luptă avea un efectiv de 4000 de oameni, însă Hitler continua să strige: „Taci din gură! Toţi mă înşelaţi! Nimeni nu-mi spune adevărul!"

Giinsche a părăsit biroul, iar Bormann, care fusese prezent la discuţie, a alergat după el ţipând la rândul lui: „Cum îndrăzneşti să-1 înşeli pe fiihrer?"

Era evident că şi el îşi pierdea autocontrolul. Giinsche i-a replicat: „Domnule Reichsleiter, eu ştiu foarte bine ce i-am raportat fiihrerului. La ce vă referiţi când spuneţi că 1-am înşelat?"

Bormann a răspuns deprimat: „lartă-mă, dar aici poţi să-ţi pierzi minţile cu totul."

Pe la 11.00 seara, în buncăr a apărut comandantul Corpului LVIII Blindat, generalul Weidling. Cu câteva zile în urmă, rusii d împinseseră pe Weidling cu resturile corpului său de armată înapoi la Berlin. Unitatea suferise pierderi grele, întreaga artilerie Şi restul dotării tehnice erau pierdute.

Deoarece, la 25 aprilie, comandantul oraşului Berlin fusese grav rănit şi încă nu fusese numit un succesor, Burgdorf îl Propusese pe Weidling pentru această funcţie.[383] Giinsche a intrat

[383] Generalul Helmuth Weidling a fost numit comandant de luptă
2 Basului Berlin la 24.4.1945, după ce condusese, începând din
4-1945, sectoarele de est si de sud ale zonelor de apărare din Berlin.

u el în depozitul în care se mai aflau, în afară de Hitler; Goebbels
«ormann, Krebs si Burgdorf. Se vedea că Weidling nu era prea
ucântat să preia comanda Berlinului în această situaţie disperată.
A declarat că era întru totul conştient de dificultatea sarcinii si
ă era dispus să preia răspunderea doar cu condiţia ca el să fie
.ingurul abilitat să comande Garnizoana Berlin, fără amestecul
imănui. Hitler i-a garantat acect lucru. Trecuseră însă abia două
re de când Weidling preluase comanda în Bendlerstrasse, că
l lider a si intervenit, şi anume în felul următor: pe la 1.30 noaptea,

I1 buncăr si-a făcut apariţia comandantul unuia dintre cartierele erlinului, locotenent-colonelul Bărenfănger, ale cărui trupe luptau a Alexanderplatz si pe bulevardul Frankfurt. îl chemase Goebbels, ir Hitler 1-a primit în prezenţa lui Goebbels si a lui Giinsche.

Iniforma îi era acoperită de ulei si murdărie. Era neras si negru e fum. Venea direct din vâltoarea luptei dintr-un tunel al letroului de la Alexanderplatz.

Bărenfănger i-a relatat lui Hitler despre luptele înverşunate
e pe străzile Berlinului, care se mutau acum tot mai mult în

pivniţe şi în tunelurile metroului. Aveau loc scene cumplite,

fiindcă părţi importante ale populaţiei civile se adăpostiseră acolo.

Hitler 1-a întrerupt pe Bărenfănger întrebându-1 dacă în tunelurile metroului se folosea gaz detonant. în timpul revoltei de la Varşovia, unde luptele se dăduseră preponderent în subteran, utilizarea gazului detonant împotriva populaţiei revoltate dăduse rezultate excelente.[384] Efectul fusese incredibil de puternic.

Bărenfănger a răspuns că nu avea gaz detonant. S-a plâns că superiorul lui direct, un general-maior, îi dăduse ordinul absurd de a respecta regulile războiului. Goebbels a exclamat: „Mein *Fuhrer!* Acest general-maior trebuie demis imediat!"[385]

[384] în 1943, în timpul înăbuşirii revoltei din ghetoul Varşoviei, precum si în timpul luptelor împotriva armatei populare poloneze din august 1944, SS si Wehrmachtul au folosit în canalizare, pivniţe

u buncăre mai ales aruncătoare de flăcări si bombe fumigene. lo plus, au folosit substanţa dezinfectantă Kreosot, care în concentraţie mare duce la sufocare.

[385] Este vorba despre general-maiorul Werner Mummert, comandantul Diviziei Blindate „Miincheberg".

„Este demis! Şi dumneata, Bărenfănger, îi iei locul. Te avansez acum general-maior!" a declarat Hitler.

I-a strâns mâna tânărului ofiţer pe care tocmai îl avansase general-maior si s-a retras apoi în birou pentru a lua ceaiul cu Eva Braun si secretarele si pentru a vorbi în continuare despre cele mai bune metode de sinucidere.

Fegelein s-a întors în acea zi de la Armata „Steiner". A aterizat cu un Fieseler-Storch pe axa est-vest. Fegelein i-a raportat lui Hitler că atacul Armatei 3 a lui Steiner eşuase definitiv. A subliniat că el personal încercase tot posibilul pentru ca atacul să reuşească, iar Steiner la rândul său făcuse tot ce era omeneşte posibil. Hitler nu 1-a lăsat pe Fegelein să termine si a mârâit:

„Steiner nu vrea să atace. Asta este cauza."

După ce Fegelein i-a dat raportul lui Hitler, i-a spus lui Giinsche în taină că de la Steiner plecase la Himmler, al cărui tren special se afla încă la vest de Hohenlychen în Mecklenburg, si vorbise cu el. I-a comunicat lui Giinsche, în cel mai mare secret, că Himmler fusese cel care împiedicase atacul Armatei „Steiner".

Dorise în acest fel ca Hitler să abandoneze speranţa că Berlinul ar mai putea fi despresurat si să părăsească în sfârşit capitala.

Generalul SS Steiner se bucura de mult de protecţia lui Himmler şi îi era devotat. Giinsche nu i-a transmis lui Hitler ce auzise de la Fegelein, căci nu dorea nici el nimic altceva decât ca Hitler să părăsească Berlinul.

Fegelein îl minţise pe Giinsche. Adevăratul motiv pentru care Armata „Steiner" nu atacase a ieşit la iveală a doua zi.

A
In dimineaţa zilei de 27 aprilie, Cancelaria a fost din nou
atacată de artileria rusească. Obuzele explodau pe acoperişul
Buncărului în succesiune rapidă. Hitler a sunat după Linge la
Primele explozii. Acesta 1-a găsit gata îmbrăcat în birou.
^-imzăitului ventilatoarelor li se adăugase un zgomot nou, ciudat.
*ytier 1-a privit pe Linge iritat şi a întrebat îngrijorat ce se întâmplă.
;,inşe a aflat de la mecanicul Hans Hentschel că, în grădina
ancelariei, vâlvătăile focului înteţiseră mişcările aerului, ceea
Provoca acest zgomot nou în ventilatoare. Ardeau barăcile
care fuseseră cazaţi şoferii şi ordonanţele, barăci ce fuseseră

DOSARUL HniER

După ce ploaia de obuze a mai slăbit, Hitler i-a spus lui Lmge ca voia să iasă în grădină pentru a vedea cum arăta D^căr? ™T încle?tată Pe balustradă, Hitler s-a târât în SUs

! :mându-se că Hitler, foarte slăbit'în XnaTemfaTSu sa cada pe spate Pe ultimele trepte, Linge a trecut în'fată pem™ a deschide uşa blindată către grădină, în acest moment lânsă buncăr a explodat un proiectil. Linge s-a întors după HiS?

insa acesta mcerca deja să ajungă cât mai repede înapoi în încăperile IUL Ajuns acolo, s-a prăbuşit într-un fotoliu, complet ipsit de puteri. In ochi i se citea o spaimă cumplită. I-a spus lu Linge respirând cu greutate: „M-am răzgândit. Nu mă vo împuşca cu domnişoara Braun în grădină, ci aici, în buncăr Pregăteşte paturi ca să ne înveleşti cadavrele, să le duci în parc şi sa le dai foc acolo.

anti o ameră ?f în dormitorul lui

între 10.00 şi 11.00 dimineaţa a sosit o telegramă de la Wenck Avangarda armatei sale ajunsese la Ferch, lâng Schwielowsee, la zece-doisprezece kilometri de Potsdam. Ştirea s-a răspândit ca fulgerul în tot buncărul. Pretutindeni se auzeau

Berlin "T ^ ^ SCOS hăr^le ^ Planurile «rasului
Berlm pentru a se studia distanţa dintre Potsdam si Berlin Toţi
SWnVîU *Gn/mia f* PS Umăf' Sperând că Până la Prân^ Armata
-Wenck va face la Potsdam joncţiunea cu corpul de armată al lui Reymann. De acolo până la Berlin mai erau 20 de kilometri. Ca întotdeauna în asemenea situaţii, fiecare spunea ceea ce doreau sa audă toţi: „Astă-seară Wenck va fi în Berlin " Unii au început să facă pariu dacă Wenck va ajunge la Cancelaria Reichului înainte de lăsarea întunericului De data asta au băut rachiul de bucurie.
^ Goebbels a ieşit din biroul lui Hitler şi s-a grăbit să ajungă m adăpostul lui, unde-1 aştepta Naumann. „Armata «Wenck»

rnPhh0 1 ^ ?1 M" ^ dibera_ Trebuie Să fac un anunt"^ i^ strigat Goebbels lui Naumann şi a început imediat să redacteze textul

Lupte în metrou

385

unui manifest. Ziarul *Der Bar* nu mai apărea. Manifestul urma să reproducă textul telegramei lui Wenck si semnătura acestuia, plus „adaosurile" lui Goebbels. Folosind cuvinte mincinoase si clişee răsuflate, apela la populaţia berlineză să reziste. Scria că Wenck se afla deja la porţile Berlinului. Clipa eliberării capitalei nu mai era departe.

Locuitorii buncărului aşteptau plini de nerăbdare ştiri de la Wenck, Hitler de asemenea. Se plimba încoace şi încolo prin încăperi şi-1 întreba mereu pe Krebs unde se afla Wenck. în holul din faţa depozitului se strânseseră Below, Giinsche si Johannmeyer si îşi dădeau osteneala să judece situaţia cu capul limpede.

Pe Frontul de Est, rusii provocaseră trupelor germane înfrângere după înfrângere. Cu toate că acolo se concentraseră rezerve imense si aproape toată tehnica germană, cu toate că pe Nipru, pe Vistula, la graniţa Prusiei Orientale,

pe Narew şi pe Oder se aflau fortificaţii de mari dimensiuni, trupele germane se retrăgeau în lupte grele, sub loviturile ruşilor, tot mai mult spre vest. Iar acum se presupunea că Armata „Wenck" avea să oprească acest tăvălug rusesc!

Legăturile radio se întrerupeau mereu, astfel că de la Wenck nu mai ajungeau decât vesti fragmentate. De abia către seară imaginea s-a mai clarificat. Atacul lui Wenck se oprise, iar armata lui se împotmolise la nord-vest de Potsdam.

Trupele ruseşti atacau Armata „Wenck", îi loveau flancurile din spaţiul Michendorf- Beelitz, obligând-o să intre în defensivă şi împingând-o înapoi pe câteva segmente de front.

La prânz, la ora 12.30, Krebs, Burgdorf, Weidling, Johannmeyer, Loringhoven şi Giinsche s-au strâns în depozit. După câteva minute a sosit Hitler, urmat de Bormann. Cu fiecare zi decădea tot mai mult. Când mergea, îşi mişca picioarele cu foarte mare greutate. Nici nu mai observa că se fuma în prezenţa lui.

Dacă strângea mâna cuiva, o făcea fără vlagă.

In timp ce Hitler a luat loc într-un fotoliu, au venit Lorenz si [a]Poi Goebbels şi Naumann, care de ceva timp participau şi ei la consfătuiri.

Krebs nu avea veşti noi de la Wenck. I-a cerut lui Hitler aprobarea ^[e] a ordona Armatei 9 a lui Busse, prinsă la vest de Frankfurt/Oder

i lupte grele de apărare împotriva ruşilor, *să* înainteze spre erlin. Hitler a ordonat însă ca Armata 9 să facă joncţiunea cu jrrnata „Wenck" pentru a sparge împreună încercuirea Berlinului.

!ei prezenţi au schimbat priviri mirate. Armata 9, încercuită e peste o săptămână de trupele ruseşti, rămasă fără niciun fel e aprovizionare, să lupte pentru a ajunge la Armata „Wenck"!

oldaţii n-ar mai fi fost în stare să iasă din încercuire decât acă lăsau în urmă toate dotările grele. In acest fel însă nu nai puteau lupta deloc. Si cu aceşti soldaţi voia Hitler să ntărească Armata „Wenck"!

După Krebs a raportat Weidling. A arătat cât de lipsită de peranţe era situaţia Berlinului. Toate suburbiile şi zonele narginale ale oraşului fuseseră deja ocupate de trupele ruseşti.

n multe locuri, apărarea exterioară fusese distrusă; rămăsese ioar centura de apărare interioară.

Apărarea Berlinului fusese organizată pe două centuri de i'ortificaţii. Cea exterioară trecea pe la marginea oraşului, iar :ea interioară, în jurul centrului, în Grădina Zoologică, în '-îumboldthain şi în Friedrichshain fuseseră instalate puncte ie atac puternic fortificate, în afară de asta, fuseseră montate oaterii antiaeriene pe blocul Schell de pe strada Tirpitzufer.

Jucau un rol important în apărarea centurii interioare de apărare şi erau folosite aproape exclusiv pentru luptele la sol.

Weidling a mai raportat că, în nord-estul oraşului, trupele ruseşti înaintaseră până la Alexanderplatz, în nord până la gara Wedding, în vest prin cartierele Lichterfelde si Zehlendorf în direcţia Steglitz, Wilmersdorf, Friedenau şi Halensee.

Weidling a relatat apoi cât de grele erau luptele în Berlin. Se lupta înverşunat în aer, pe străzi, în tunelurile metroului si în pivniţele caselor. Soldaţi, poliţişti, oameni din „Volkssturm" Ş[1] membri ai „Hitlerjugend" - toţi erau aruncaţi în luptă. Luptele ajunseseră în centrul oraşului, iar trupele ruseşti puteau ajung[6] prin tunelurile metroului în spatele unităţilor germane, ceea ce crea situaţii critice.

Hitler a ascultat apatic si liniştit prezentarea lui Weidling» iar apoi a ordonat cu o figură impasibilă ca ecluzele râul[ul] Spree să fie deschise pentru a se inunda tunelurile metrouH[11]»

g? aprilie 1945: Telegramă de la UJenck

387

care în acest fel ar fi devenit impracticabile. I s-a răspuns că în tuneluri îşi găsiseră adăpost mii de locuitori ai Berlinului si soldaţi răniţi care s-ar îneca dacă se deschideau ecluzele.

Argumentul nu 1-a impresionat pe Hitler.[386]

După plecarea lui Weidling, Hitler 1-a chemat pe Mohnke.

Centura de protecţie formată de grupul „Mohnke" în jurul cartierului guvernamental era acum atacată de tancurile ruseşti în mai multe locuri. Acestea se concentrau mai ales pe podurile de pe râul Spree, pe strada Tirpitzufer si pe strada Potsdam, la Poarta Halle şi la Lustgarten. Hitler i-a ordonat lui Mohnke să arunce în aer podurile de pe Spree.

După masa de prânz a venit Axmann. Deoarece unităţile „Hitlerjugend"

fuseseră încercuite între timp de ruşi pe podurile Pichelsdorf situate de ambele părţi ale Heerstrasse si pe Stadionul Olimpic, Axmann se încartiruise în buncărul Cancelariei partidului de pe Wilhelmstrasse şi venea zilnic la Hitler. îl însoţea un băiat slăbuţ de 13 ani care, spunea Axmann, distrusese cu un proiectil antitanc un T-34 rusesc. Băiatul purta o uniformă a corpului german din Africa care-i era mult prea mare. Hitler 1-a primit ca pe un general cu merite deosebite si i-a prins cu gesturi mari Crucea de Fier la piept. Axmann a exclamat patetic:

„Mein *Fiihrer,* vă puteţi bizui pe băieţii dumneavoastră!"

Hitler a ridicat mâna pentru salut si 1-a trimis apoi pe acest copil înapoi în iadul încleştării, pentru a continua să lupte cu vitejie. După aceea s-a târât înapoi în apartamentul său.

Weidling s-a întors către 9.00 seara pentru a-1 informa pe Hitler în legătură cu situaţia din Berlin, în anticameră le-a povestit lui Burgdorf, Krebs, Johannmeyer si Giinsche că drumul cu maşina de la centrul său de comandă de pe Bendlerstrasse până la Cancelaria Reichului, drum care de obicei nu dura mai mult de trei-patru minute, îi luase o jumătate de oră. Străzile erau pline de craterele bombelor si blocate de ruine, de sus atârnau cablurile tramvaielor. La toate astea se adăugau tirul neîntrerupt al Artileriei ruseşti si atacurile bombardierelor ruseşti.

, 38S Ecluzele nu au fost deschise. Doar în cazuri izolate s-au înregistrat inundaţii locale, cauzate de exploziile grenadelor sau ale b°mbelor.

Eft

Hitler a ieşit în anticameră cu buzele strânse, urmat de i îormann si Goebbels. Hitler 1-a salutat pe Weidling si s-a îndreptat spre depozit. Ceva mai târziu au apărut Naumann, Axmann si ! octiitorul Gauleiterului din Berlin, Schach, care în ultimele ~ile participaseră si ei la consfătuiri. De data aceasta a raportat - oar Weidling. A relatat din nou despre luptele grele din toate artierele Berlinului. Apoi a descris situaţia cumplită a populaţiei

erlinului, care stătea deja de o săptămână în pivniţe si staţii e metrou, fără mâncare si fără apă. Infirmeriile şi spitalele râu supraaglomerate cu mii de soldaţi si civili. Deoarece rusii cupaseră portul de est si vest de pe Spree, unde se aflau cele lai importante depozite de alimente pentru populaţie, nu mai xistau provizii decât pentru o zi sau două.

Krebs a anunţat că rusii respinseseră definitiv atacul Armatei Wenck", iar o despresurare a Berlinului era inimaginabilă, "ăderea oraşului nu mai era prin urmare decât o chestiune de ile. Weidling 1-a implorat pe Hitler să se decidă să plece cu esturile Garnizoanei Berlin către sud-vest, în direcţia Potsdam, 'nde se afla Armata „Wenck". „Garantez cu viaţa mea, *mein ^uhrer,* că vă scot viu si nevătămat din Berlin. Doar aşa putem eri capitala şi populaţia ei de distrugerea totală!"

O linişte mormântală s-a aşternut în încăpere. Toţi îl priveau lini de speranţă pe Hitler. Insă acesta a scrâşnit din dinţi: „Nu!"

Weidling a încercat încă o dată să-1 convingă, explicându-i lanul de fugă. A propus ca Hitler să fie scos din Berlin într-un mc greu de tip Tiger, sub protecţia altor tancuri de acest tip.

isă Hitler a răspuns: „Weidling, sunt hotărât. Rămân în Berlin."

După care a părăsit încăperea.

Două ordonanţe s-au căsătorit în această seară în vechiul uncăr. Cununia celor două perechi, oficiată de un secretar de tat din Ministerul Propagandei, generalul de brigadă *SS* \ferner Naumann, a avut loc pe la 7.00 seara în camera de zi vechiului buncăr, unde era cazată garda de corp. Martori au :>st Linge si Schădle. Ambii purtau casca de oţel si un pistol)aspeţi erau aghiotanţii lui Hitler, ofiţerii gărzii sale de corp şi i serviciului său de securitate, precum şi ordonanţele din *SS*faumann, purtând şi el casca de oţel, a declarat solemn că

„UJenck" nu vine!

această cununie avea loc într-un moment unic, sub tirul artileriei ruseşti în Berlinul încleştat în luptă. Salvarea capitalei era însă aproape, iar tinerele perechi mai aveau mulţi ani de fericire înaintea lor.

După cununie, Linge a organizat în vechiul buncăr o masă pentru tinerii căsătoriţi.

Pe holul vechiului buncăr, unde luau masa nuntaşii, Krebs, Bormann şi Burgdorf alergau în acest timp către buncărul lui Hitler, de unde s-au întors la fel

de repede după 20 de minute.

Au anunţat că rusii opriseră definitiv Armata „Wenck". Speranţa a lăsat locul disperării. Linge s-a grăbit să se întoarcă în buncărul lui Hitler pentru a vedea ce face acesta. L-a văzut rătăcind cu privirea absentă prin gang, fixând podeaua cu capul plecat.

Hitler nu 1-a observat pe Linge până ce acesta nu i s-a adresat, anunţându-1 că două ordonanţe se căsătoriseră în vechiul buncăr. L-a întrebat pe Hitler dacă nu dorea să-i felicite. Hitler a aprobat din cap. Linge s-a întors si a condus tinerele perechi si pe mama unuia dintre miri în gangul care lega vechiul buncăr de cel nou. Hitler era deja acolo. I-a salutat pe tinerii căsătoriţi cu o strângere de mână lipsită de vlagă si a spus: „Vă doresc mult noroc, copii." Cu aceasta, s-a retras.

După această felicitare, dispoziţia oaspeţilor s-a înrăutăţit puţin. Mai ales femeile erau zguduite de aspectul lui Hitler si au amuţit, căzând pe gânduri. Linge a adus şampanie şi coniac, iar nunta a degenerat într-o beţie. Alcoolul a mai înviorat atmosfera. S-a dansat şi s-a chefuit până a doua zi dimineaţa.

In ziua aceea s-a recepţionat ştirea unui post de radio străin ~ se pare că din Suedia - care spunea că, prin intermediul contelui suedez Bernadotte, Himmler purta tratative cu britanicii si americanii pentru o pace separată.[387] Lorenz i-a dus această Ştire lui Hitler. Acesta i-a chemat imediat pe Bormann şi pe Hewel. Cei din buncăr au aflat în aceeaşi zi condiţiile în care decurgeau tratativele: Hitler urma să fie demis, locul lui avea [S]5 fie luat de Himmler, iar lupta cu Uniunea Sovietică să [c]ontinue cu sprijinul Angliei si al Americii. Himmler voia să-1

387

Vezi nota 349.

Destituie pe Hitler de la putere cu forţa. Astfel a devenit clar si otivul pentru care Himmler împiedicase atacul Armatei Steiner". Dorea s-o ţină în rezervă pentru cazul unei păci eparate cu anglo-americanii. Armata „Steiner" a dat înapoi

[ub presiunea trupelor ruseşti în zilele căderii Berlinului si s-a

redat anglo-americanilor.

Ştirea privind tratativele lui Himmler cu Bernadotte i-a eclanşat lui Hitler o criză cumplită de nervi. A strigat: „Eu nu ă las scos din circulaţie în felul ăsta!" L-a demis pe Himmler pe loc din toate funcţiile si 1-a exclus in partid. Bormann, care fusese ani de zile un prieten apropiat l lui Himmler şi se tutuia cu el, i-a spus cu voce plângăreaţă ui Giinsche: „Soarta nu-1 cruţă pe fiihrer de nimic. Mai întâi Goring, acum Himmler."

Hitler 1-a chemat la scurt timp după aceea pe Fegelein, însă :esta nu era de găsit nicăieri, nici în buncărul Noii Cancelarii, ci în buncărul lui Hitler. Cei puţini care mai rezistau lângă itler au bănuit imediat că Fegelein dispăruse din Berlin fără srobare. Bormann şi Burgdorf, buni prieteni ai lui Fegelein, *i* alergat la Giinsche şi 1-au întrebat dacă Fegelein îi împărtăşise .anurile lui. Giinsche a negat.

Avionul Fieseler-Storch, adus de Fegelein la Berlin în ziua recedentă, fusese distrus pe axa est-vest de o lovitură în plin.

eci nu putea să fi părăsit Berlinul cu avionul. Giinsche si-a nintit că Fegelein avea o locuinţă pe Bleibtreustrasse, aproape s bulevardul Kurfurstendamm. Un comandou al gărzii de corp lui Hitler, sub comanda Obersturmfiihrer SS Helmuth Frick, a fost trimis în aceeaşi seară la adresa respectivă. Acolo 1-au ăsit pe Fegelein. Zăcea pe pat în haine civile, beat mort. îşi scunsese uniforma în spatele sobei, în locuinţă se mai afla un bersturmfiihrer SS din Divizia de Cavalerie „Florian Geyer", :omandată cândva de Fegelein, beat criţă si el. S-a prezentat rept ofiţer al lui Fegelein cu însărcinări speciale.

în apartament se afla un geamantan plin cu ceasuri de aur şi lţe obiecte de valoare. Fegelein li-1 arătase în seara precedentă ui Linge si altor ofiţeri SS din buncăr, spunând că fusese găsit a şeful Uniunii Medicilor Reichului, Obergruppenfuhrer SS

Trădarea lui Himmler

dr. Grawitz,[388] care, la intrarea ruşilor în Berlin, se împuşcase în vila sa împreună cu toată familia.

La ordinul lui Hitler, Fegelein si ofiţerul au fost aduşi în aceeaşi noapte în buncărul Noii Cancelarii. La anchetă, ofiţerul a recunoscut imediat că Fegelein intenţionase să fugă din Berlin.

Voia să aştepte până ce tancurile ruseşti aveau să treacă de

Bleibtreustrasse pentru a se retrage apoi spre vest.

Hitler a ordonat ca Fegelein să fie repartizat disciplinar în grupul de luptă „Mohnke", unde să-şi „dovedească fidelitatea în luptă". Bormann i-a adus acest ordin lui Giinsche, spunându-i să-1 predea pe Fegelein lui Mohnke. Giinsche era uluit că Hitler îl pedepsea pe dezertorul Fegelein trimiţându-1 pe front. Cu doar câteva zile în urmă, ordonase ca toţi dezertorii să fie spânzuraţi cu o inscripţie agăţată pe piept: „Atârn aici fiindcă nu am îndeplinit ordinul fuhrerului."[389] Iar acum căuta să-1 scape pe cumnatul său, Fegelein. Giinsche i-a răspuns lui Bormann că nu avea să îndeplinească acest ordin până ce nu vorbea cu Hitler. A intrat imediat la Hitler.

Acesta era cu Eva Braun în biroul său. Ea plângea în hohote, iar Hitler se străduia s-o liniştească. Când a intrat Giinsche, Eva Braun s-a retras în camera ei. Giinsche i-a spus lui Hitler că, dacă Fegelein îi era predat lui Mohnke, avea să fugă oricum.

A încercat să-i dovedească lui Hitler că Fegelein trebuia nu să fie trimis în grupul „Mohnke", ci predat Curţii Marţiale ca un dezertor ce era. Hitler a tăcut câteva clipe. Se vedea că ezita si că voia să-1 cruţe pe Fegelein de dragul Evei Braun. Apoi a spus enervat: „Fegelein să fie degradat si predat Curţii Marţiale.

Aceasta să fie prezidată de Mohnke."

Giinsche i-a dus imediat acest ordin lui Mohnke. Acesta s-a dus cu câţiva ofiţeri la Fegelein, care îmbrăcase din nou uniforma de general SS. Mohnke i-a smuls tresele. Fegelein nu Purta decoraţii.

[388] Obergruppenfuhrer SS Ernst Grawitz era medic al SS. Şeful Uniunii Medicilor Naţional-Socialisti era Leonardo Conţi. Aici este insă vorba într-adevăr despre geamantanul lui Grawitz.

[389] După estimările actuale, în 1945, curţile marţiale şi tribunalele ˢPeciale au executat înjur de 10.000 de asa-zisi dezertori.

HITUR

La 28 aprilie, aruncătoarele ruseşti de rachete tip Katiuşa[390] -au concentrat tirul asupra cartierului guvernamental şi mcărului. Afară se dezlănţuise iadul. Hitler a sărit din pat şi sunat după Linge. Acesta 1-a găsit pe Hitler la masa din birou, ivind cu ochii măriţi de groază la tavan. A întrebat din nou:

]e calibru este ăsta?"

„Astea sunt orgile lui Stalin."

Era numele dat de soldaţii germani temutelor aruncătoare 2 rachete tip Katiusa. Despre orgile lui Stalin se vorbise deseori

consfătuiri. Hitler fusese informat de mai multe ori despre :este aruncătoare. I s-a explicat în special efectul distrugător proiectilelor, care acopereau o suprafaţă întinsă si declanşau mica în rândurile soldaţilor germani. Poziţia Katiuselor era -eu de stabilit, dat fiind că erau montate pe camioane - erau >arte mobile si acţionau din puncte diferite.

Când Linge a pomenit de orgile lui Stalin, Hitler 1-a privit iră să înţeleagă si a întrebat: „Ce vrei să spui cu orgile lui talin? Te referi la coridorul cu coloane din Noua Cancelarie?"

Hitler era evident complet zăpăcit. Ştia bineînţeles ce erau rgile lui Stalin, iar cea de-a doua întrebare nu avea nicio :gătură cu calibrul proiectilelor. Linge a încercat să-i mai xplice o dată care era treaba cu aceste aruncătoare de rachete, litler tăcea.

Pe la 9.00, Mohnke 1-a chemat pe Gunsche la telefon. Cu o oce întretăiată de emoţie şi agitaţie, a anunţat că rusii ecuseră la atac la Poarta Halle. în Piaţa Belle Alliance si la olt cu Wilhelmstrasse se dădeau lupte înverşunate. Mohnke a dăugat că legătura telefonică dintre punctul său de luptă si egimentele grupului de luptă era întreruptă. Trimisese curieri i spera să obţină cât de curând o imagine clară a situaţiei.

[390] Katiusa: aruncător de rachete al artileriei sovietice, care lansa roiectile cu detonare electrică la distanţe de 2.500-8.400 de metri, 'recizia redusă era compensată de rapiditatea succesiunii tirurilor, le raza mare de acoperire şi de efectul demoralizator al salvelor. Din auza zgomotului pe care-1 produceau când erau puse în funcţiune, Katiusele erau numite de soldaţii germani „orgile lui Stalin."

yjeidling cere plecarea din Berlin

Giinsche i-a transmis lui Hitler raportul lui Mohnke si i-a arătat pe planul oraşului unde se dădeau luptele în acel inoment. Auzind că rusii se apropiau de Wilhelmstrasse, Hitler a tresărit. Privirile i s-au fixat pe planul oraşului. De acolo până la Cancelaria Reichului mai erau 1200-1300 de metri. Hitler a întrebat foarte agitat dacă rusii ajunseseră deja la Wilhelmstrasse si care erau forţele de

care dispunea Mohnke în Piaţa Belle Âlliance. Mergea încoace si încolo prin încăpere, pentru a cădea în cele din urmă într-un fotoliu; 1-a rugat pe Giinsche să-1 cheme pe Mohnke. Acesta a apărut destul de repede si i-a raportat lui Hitler că reuşiseră să oprească atacul ruşilor în Piaţa Belle Âlliance colţ cu Wilhelmstrasse. Sovieticii înaintau acum în direcţia Gleisdreieck şi gara Anhalt.

Ştirea despre cât de aproape erau ruşii s-a răspândit rapid în buncăr. Toată lumea se adunase în grupuri şi discuta agitată.

Goebbels mergea de la un grup la altul si punea întrebări. Apoi 1-a întrebat pe Linge: „Spune-mi, situaţia este chiar atât de gravă?"

Dr. Stumpfegger a venit în această dimineaţă în biroul lui Hitler pentru a cere o semnătură. Linge stătea lângă el când Stumpfegger a pus hârtia pe masă. Era o cerere către infirmeria din buncărul Noii Cancelarii de a-i înmâna lui Stumpfegger, la indicaţiile lui Hitler, douăsprezece fiole cu cianură. Hitler a semnat cu mâna tremurândă. Cele douăsprezece fiole erau destinate otrăvirii Evei Braun, secretarelor lui Hitler, Christian şi Junge, dieteticienei Manziarly, secretarei lui Bormann, Kriiger, cameristei Evei Braun, Liesl, copiilor lui Goebbels şi lui Blondi, căţeaua lui Hitler.

La masa de prânz, lui Hitler i s-a raportat că rezerva de alimente dietetice fusese epuizată. Tot ce i se mai putea pregăti acum era o supă vegetariană, dacă nu cumva prefera să mănânce acelaşi lucru ca toţi ceilalţi.

Hitler a răspuns: „în curând nu va mai trebui să mâncăm nimic. Daţi-mi supa."

După-amiază s-a anunţat că situaţia se înrăutăţea şi în celelalte cartiere ale Berlinului. Deoarece cartierul guvernamental se afla sub tirul puternic al ruşilor, Weidling nu mai venea decât 0 dată pe zi de la centrul său de comandă din Bendlerstrasse

pentru a da raportul. Veştile care soseau între timp i le comunica lui Krebs la telefon, iar acesta i le prezenta lui Hitler. Mohnke a venit si el de mai multe ori la Hitler pentru a raporta în legătură cu situaţia din cartierul guvernamental. Pericolul imediat pentru Cancelarie venea acum din direcţia Pieţei Belle Alliance si a Porţii Halle. Aici rusii înaintaseră cel mai mult.

A doua mare ameninţare venea dinspre Grădina Zoologică.

Weidling a anunţat că tancurile ruseşti înaintaseră de ambele părţi ale

Heerstrasse până la Strada Am Knie[391], ajungând în acest fel la axa est-vest. Charlottenburg fusese ocupat de ruşi. Cercul din jurul cartierului guvernamental se închidea tot mai mult. în buncăr nu mai pomenea nimeni de Armata „Wenck".

„Cât timp mai rezistăm? Mai există vreo posibilitate să ieşim din Berlin?" Acestea erau întrebările care-i preocupau pe toţi.

Pe la 6.00 seara, Axmann a venit la Hitler. în prezenţa lui Bormann şi Giinsche, a declarat că avea la dispoziţie 200 de membri aleşi ai „Hitlerjugend" care cunoşteau Berlinul ca pe propriul buzunar. Cu ajutorul lor îl putea scoate pe Hitler viu şi nevătămat din oraş. El însuşi, ca berlinez get-beget, cunoştea de asemenea fiecare colţ al capitalei si avea să preia conducerea grupului. Hitler a refuzat oferta lui Axmann, la fel cum respinsese cu o zi înainte şi propunerea lui Weidling. I-a strâns mâna lui Axmann şi i-a mulţumit pentru credinţă şi fidelitate.

în seara aceea, Bormann i-a comunicat pe neaşteptate lui Linge că Hitler si Eva Braun doreau să se căsătorească. Ceremonia urma să aibă loc în depozitul în care se organizaseră consfătuirile. Până acum, în această încăpere nu fusese vorba decât despre luptele înverşunate şi sângeroase din jurul Berlinului şi de pe străzi. Aici dăduse Hitler ordinul ca ecluzele râului Spree să fie deschise, ceea ce avea să ducă la moartea a mii de cetăţeni paşnici şi soldaţiAici ordonase ca locuitorii Berlinului să fie spânzuraţi dacă arborau steaguri roşii sau albe la apropierea ruşilor. Iar acum, aici, in această încăpere, Hitler urma să se căsătorească cu Eva Braun.

Bormann i-a cerut lui Linge să mute mobila. Masa pe care *de* obicei erau întinse hărţile operaţionale a fost mutată în mijlocul

[391] Astăzi Piaţa Ernst Reuter.

camerei, în faţa ei au fost plasate patru fotolii, cele din fată pentru Hitler si Eva Braun, cele din spate pentru Goebbels si Bormann, martorii căsătoriei. Goebbels 1-a chemat pe unul dintre funcţionarii Ministerului Propagandei care avea să oficieze ceremonia de stare civilă. Locul lui era la masă. Bormann 1-a anunţat pe Hitler, care era în birou, că totul era pregătit.

Hitler şi Eva Braun au ieşit mână în mână din camerele lor si s-au îndreptat spre depozit. Hitler mergea greu şi cu mare efort. Era pământiu la faţă, cu privirea rătăcită. Purta haina mototolită cu care zăcuse pe pat în timpul zilei si însemnul de Aur al Partidului, Crucea de Fier Clasa întâi si decoraţia de rănit în Primul Război Mondial.

Eva Braun, palidă şi ea în urma nopţilor nedormite, purta o rochie de

mătase albastră si o capă de blană cenuşie şi pufoasă.

în anticameră îi aşteptau Goebbels şi Bormann, acesta din urmă în uniforma cenuşie a unui Obergruppenfuhrer SS, iar Goebbels, uniforma brună a partidului. Hitler si Eva Braun 1-au salutat în depozit pe funcţionar, care se postase la masă, iar apoi au luat loc în primele două fotolii. Bormann şi Goebbels s-au aşezat si ei la locurile prevăzute pentru ei. Uşa s-a închis. Ceremonia nu a durat mai mult de zece minute. Bormann a deschis din nou uşa în timp ce Hitler şi Eva Braun semnau certificatul de căsătorie. Hitler i-a sărutat mâna Evei Braun, acum soţia sa.

A ordonat ca în biroul său să fie aranjată masa pentru ceaiul festiv la care fuseseră invitaţi Goebbels cu soţia, Bormann, precum si secretarele Christian şi Junge.

în timp ce se oficia căsătoria dintre Eva Braun si Hitler, în buncărul Noii Cancelarii se desfăşura o altă ceremonie - Curtea Marţială îl judeca pe Hermann Fegelein., cumnatul lui Hitler, Gruppenfiihrer S S si reprezentant permanent al lui Himmler la cartierul general al lui Hitler. Curtea Marţială era prezidată de Mohnke, iar din complet făceau parte ofiţerii grupului său de luptă, Obersturmbannfuhrer S S Krause, Srurmbannfuhrer SS Kaschula şi alţii. Mohnke si ofiţerii săi 1-au condamnat pe Fegelein la moarte.

Fegelein a fost scos din buncărul Noii Cancelarii în aceeaşi n°apte, sub pretextul că Hitler dorea să-1 vadă. Pe drum, un Oln din SD 1-a ucis cu un glonte în spate. .» , j, r,-.

396

DOSARUL Hrru

După ce ceaiul festiv din noaptea de 28 spre 29 aprilie a uat sfârşit, Hitler a chemat-o pe doamna Junge, una dintre ecretare, în birou. Ei i-a dictat testamentul. Doamna Junge '-a bătut la maşină în camera de zi a buncărului, împreună cu ecretara lui Bormann, doamna Kriiger. Hitler 1-a modificat de âteva ori, apoi textul final a fost dactilografiat în trei exemplare.

în testament, Hitler afirma că nu dorise niciodată războiul i că întreaga sa viaţă fusese dedicată poporului german. A tabilit componenţa noului guvern. Ca succesor al său - nu ca Fiihrer", ci ca preşedinte - 1-a desemnat pe marele amiral ~)6nitz, cancelar al Reichului urma să fie Goebbels, ministru le externe, contele Schwerin von Krosigk, ministru de interne, jauleiterul Bavariei Superioare, Giesler, iar comandant suprem ti trupelor, Schorner. Bormann urma să rămână Reichsleiter îl partidului cu rang de ministru.[392]

La ordinul lui Hitler, aghiotantul său militar, Johannmeyer, irma să-i ducă

un exemplar al testamentului lui Schorner în Cehoslovacia, Obersturmbannfuhrer Lorenz să-i predea un al loilea exemplar lui Donitz în Schleswig-Holstein, iar referentul ui Bormann., Standartenfiihrer* Zander, pe cel de-al treilea, 'ui Giesler la Tegernsee, în Bavaria Superioară. Johannmeyer, .orenz si Zander si-au luat rămas-bun de la Hitler în aceeaşi aoapte, iar Hitler le-a comunicat că Bormann avea să le predea i estamentul în dimineaţa zilei de 29 aprilie.

Johannmeyer, Lorenz şi Zander au apărut pe la 4.00 dimineaţa a Bormann, care-i aştepta împreună cu Giinsche în depozitul

[392] în testamentul său politic, Hitler a numit următorii membri ai ţuvernului: preşedinte al Reichului, Donitz; cancelar, Goebbels; ninistru pentru relaţia cu partidul, Bormann; ministru de externe, ieyss-Inquart; ministru de interne, Giesler; ministru de război, Donitz; :omandant suprem al armatei de uscat, Schorner; comandant suprem îl marinei militare, Donitz; comandant suprem al aviaţiei militare, îreim; Reichsfuhrer SS si şef al poliţiei germane, Hanke; economie, [7]unk; agricultură, Backe; justiţie, Thierack; cultură, Scheel. Schwerin *'on* Krosigk a devenit mai apoi ministru de externe al guvernului nterimar Donitz la Flensburg.

* Grad superior în ierarhia SS, aproximativ echivalent gradului le colonel din armată, (n.tr.)

g8 oprili® 1945: Nu mai există scăpare

jjn buncărul lui Hitler. Toţi trei purtau uniforme de camuflaj, cască de oţel si erau înarmaţi cu câte o mitralieră. Bormann i-a dat fiecăruia un plic alb cu sigiliul „Fiihrerului", în care se afla testamentul lui Hitler. Trebuiau să treacă prin liniile ruseşti.

Comandantul Berlinului, Weidling, si Mohnke au primit ordinul sa-i lase să treacă fără formalităţi prin poziţiile germane.

La 5.00 dimineaţa, în buncăr s-a aşternut liniştea. Nu se mai auzeau decât zgomotul monoton al aerisirii şi zumzăitul agregatului Diesel din încăperea motoarelor. Gunsche s-a aşezat într-un fotoliu. Liniştea n-a durat însă mult. Bormann, Burgdorf si după ei Krebs s-au repezit cu mare gălăgie în anticameră.

Toţi trei erau ameţiţi de băutură. Bormann avea o sticlă de coniac si a umplut imediat mai multe pahare. Sughiţând puternic, i-a spus lui Burgdorf: „Pentru cazul în care ruşii m-ar prinde viu, am pastilele mele..."

Cu gesturi nesigure, a scos un tubuleţ de trei-patru centimetri din buzunar, a deşurubat capacul şi i-a arătat lui Burgdorf o capsulă ovală din sticlă, plină cu cianură verde.[393] Cei trei s-au aruncat gemând în fotolii şi au început să sforăie.

Tirul artileriei ruseşti şi al mortierelor s-a dezlănţuit pe neaşteptate la 6.00 dimineaţa, deasupra cartierului guvernamental. Obuze de toate calibrele detonau pe Cancelaria Reichului si explodau cu un zgomot infernal pe acoperişul buncărului.

Hitler s-a sculat imediat si a alergat la Goebbels. Acolo a întâlnit-o şi pe soţia acestuia, care venise din vechiul buncăr, unde locuia împreună cu copiii. Doamna Goebbels plângea în hohote şi de abia se ţinea pe picioare.

După câteva minute, ofiţerul de serviciu din garda de corp a lui Hitler a venit în fugă la Linge pentru a-i transmite ordinul lui Hitler de a-i aduce în camera lui Goebbels însemnul de Aur al Partidului. Hitler i-a înmânat doamnei Goebbels propriul însemn, spunând că dorea să o distingă pentru „comportamentul ei eroic".

Pe la 10.00 dimineaţa, tirul ruşilor s-a deplasat în direcţia Friedrichsstrasse-Unter den Linden. Mohnke 1-a chemat pe

[393] Cianura de potasiu este incoloră. Nuanţa verzuie ar putea Proveni de la suprafaţa de ceară a capsulelor.

Giinsche si i-a comunicat că tancurile ruseşti înaintaseră p$_e$ Wilhelmstrasse si la gara Anhalt.

Giinsche i-a transmis informaţiile lui Hitler, care şedea cu
Eva Braun, Goebbels si Bormann pe banca din holul depozitului.
Au tăcut si s-au privit. Nimeni n-a scos un cuvânt. Hitler l-$_a$
Chemat pe Mohnke, dar nu l-a lăsat să spună nimic, ci l-a întrebat
'mediat cât timp mai putea rezista. Mohnke a răspuns ezitând
ă spera să reuşească să mai reziste o zi. încă nu părăsise buncărul
i deja sosiseră alte vesti proaste: „Ruşii au trecut la atac pe
mbele părţi ale axei est-vest."
Iar după aceea: „Tancurile ruseşti se află la Universitatea 'Tehnică!"
Hitler s-a întins pe pat îmbrăcat, dar nu s-a liniştit. Ieşea
itruna, întreba dacă erau veşti noi, îl chema pe Mohnke, vorbea

u Krebs şi Burgdorf si se retrăgea din nou. După-amiază,
nouă veste: „Ruşii încearcă să ajungă la Cancelarie şi în
unelurile de metrou."

Hitler, Eva Braun, Goebbels, Bormann şi secretarele s-au strâns i depozit. Hitler se juca cu Wolf pentru a-şi ascunde agitaţia, ormann bea rachiu. Goebbels, care încărunţise complet în ceste zile, privea în gol. Eva Braun schimba din când în când âte o vorbă şoptită cu secretarele.

Dintr-odată, din gang a răsunat strigătul de groază: „Rusii rag cu mitralierele în ieşirea de urgenţă!" „Lunetiştii ruşi sunt pe acoperişurile ministerelor din jur!" Toţi au sărit în picioare. SS-iştii din garda de corp a lui Hitler din SD au alergat cu casca de oţel pe cap prin depozit până i ieşirea de urgenţă.

Agitaţia din buncăr a ajuns la apogeu şi spiritele s-au mai almat de abia către seară. La ora 8.00 au apărut Weidling şi lohnke pentru a da raportul. Informaţiile lor erau concise, at fiind că acţiunile de luptă din Berlin se desfăşurau pe un ;ren foarte limitat, iar liniile germane nu mai măsurau decât iţiva kilometri.

După ce Weidling si Mohnke au plecat, Hitler l-a chemat la
pe Axmann, care se mutase în această zi în buncărul NOU
ancelarii. în prezenţa lui Bormann, Goebbels şi Giinsche, i-ª

I

în alcool 399

conferit Ordinul German Clasa a Il-a, pe care-1 primeau foarte ,ar doar cei mai înalţi funcţionari ai partidului naţional-socialist, precum si Crucea de Fier Clasa întâi.[394] Hitler a declarat că Axmann era unul dintre cei puţini care-i rămăseseră credincioşi.

La ora 12.00 noaptea, Hitler s-a dus prin gangul subteran în vechiul buncăr. Mohnke şi Giinsche le postaseră aici într-un şir pe secretarele şi dactilografele din subordinea lui Hitler si din centrul de comandă al lui Mohnke. Hitler le-a strâns mâna tuturor şi a spus cu voce înceată: „Vă mulţumesc, copii."

Din încăperile învecinate se auzeau voci de beţivi. Giinsche i-a explicat lui Hitler că Rattenhuber (şeful Serviciului de Securitate al Reichului) îşi serba acolo

ziua de naştere. Rattenhuber s-a şi năpustit la Hitler, 1-a prins de mâini si a început să i le sărute.

Hitler 1-a felicitat pe Rattenhuber pentru ziua de naştere şi s-a târât după aceea înapoi în camerele lui.

Noaptea a trecut în aşteptarea ruşilor. Peste tot se bea din greu. După miezul nopţii, tirul a mai slăbit în intensitate.

în holul buncărului se aflau profesorul Haase şi dresorul de câini al lui Hitler, plutonierul Tornow. Haase avea în mână o fiolă cu cianură şi un cleşte. Primise de la Hitler însărcinarea de a o otrăvi pe Blondi. Hitler voia să testeze pe ea efectul otrăvii. Căţeaua a fost otrăvită la toaletă, la miezul nopţii.

Tornow i-a deschis gura, iar Haase a spart cu cleştele fiola de cianură. Otrava şi-a făcut efectul imediat. La scurt timp după aceea, Hitler a intrat în toaletă pentru a se convinge că Blondi murise cu adevărat. N-a spus niciun cuvânt, iar faţa i-a rămas impasibilă. După un minut s-a întors în birou.

In centrala telefonică se aflau în acest timp Mohnke si Giinsche.

Tăceau, beau cafea tare cu coniac si se gândeau.

Ruşii pătrunseseră între timp din direcţia Grădinii Zoologice înspre parcul Tiergarten.

Tancurile ruseşti ajunseseră la Parlament. Erau la 300 de metri de Cancelarie, pe Prinz Albrecht-Strasse, între gara Anhalt Şi Piaţa Potsdam. Pe Friedrichsstrasse, pe Prinzenstrasse si la

[394] Conducătorul Tineretului German, Artur Axmann, a primit la ^ 4.1945 Crucea de Aur a Ordinului German. *: .-,:* c»; i*, u»,....-.a-;

pittelmarkt se dădeau lupte. Aşa se prezenta situaţia din jurul ancelariei Reichului în noaptea de 29 spre 30 aprilie. A doua urma să se decidă totul.

„Ce mai aştepta Hitler?" se întreba Giinsche tot mai des.

i-a amintit ce le spusese Hitler cu un an si jumătate în urmă laresalilor si generalilor lui: „Dacă va sosi vreodată ultima ipă a Germaniei, sper că dumneavoastră, feldmaresalii mei, eti lupta pe baricade cu spada scoasă alături de mine."[395]

Vorbe goale. Hitler era prea las pentru a scoate măcar capul in buncăr. Se

agăţa de cele câteva ore pe care i le mai lăsa soarta, iereu cu spaima că rusii ar putea să pătrundă deja în buncăr.

în faţa dezastrului de pe Frontul de Est, Hitler si generalii săi râu în egală măsură neputincioşi. Pe tot parcursul războiului, ană în ultima clipă, generalii au făcut totul pentru a rămâne în raţiile lui Hitler. Plecăciuni si linguşeli, doar veşti pozitive despre tuaţia de pe front, nicio obiecţie. Zi de zi aceeaşi melodie: „Da, *lein Fiihrer\",* „Bineînţeles, *mein Fiihrerl",* „Cum ordonaţi, *mein lihrerl",* „Vă puteţi baza pe mine, *mein* Fii/irer!"

Au primit din mâinile lui Hitler, cu bucurie şi gratitudine, ecoraţii şi distincţii, dar nu i-au adus victoria asupra ruşilor.

Feldmareşalul Manstein, care sărise atunci în picioare după uvintele lui Hitler şi strigase: „Fiihrer, ordonă si noi te urmăm!", u se sfiise să accepte cea mai înaltă distincţie militară, Frunzişul e Stejar cu Spade la Crucea de Cavaler, şi o mărire a salariului u 4000 de mărci.[396] Trăia bine pe moşie împreună cu familia, hiar şi atunci când Hitler 1-a demis din funcţia de comandant uprem al Grupului de Armate „Sud", în vara anului 1944, din auza unor eşecuri de proporţii în Ucraina şi în Crimeea.

în uşa centralei telefonice a apărut statura uscăţivă a lui loebbels. încet şi şchiopătând din greu, s-a apropiat de Mohnke i de Giinsche şi le-a oferit ţigări. Era foarte tăcut şi nu *mai* orbea aproape deloc. Cu doar câteva zile în urmă, îi minţise

[395] Vezi citatul lui Hitler în capitolul 10, modificat de redactorul ˹ovietic.

396 Feldmaresalii primeau lunar, pe lângă salariul regulat de '000 de mărci, un supliment special de 4000 de mărci, la care se idăugau alte 400 de mărci ca alocaţie pentru însărcinări speciale-

fiolei de cianură

pe berlinezi îndemnându-i *să* continue rezistenţa lipsită de sens.

Acum a întrebat şoptit si speriat: „Ce credeţi, domnilor, mai pot să dorm liniştit în noaptea asta? Sau vin rusii deja?"

Nici în noaptea de 29 spre 30 aprilie Hitler nu a renunţat la obiceiul său de a prelungi ceaiul de seară până dimineaţa, în această noapte i-au ţinut companie Eva Braun, acum doamna Hitler, doamna Christian, doamna Junge si domnişoara Manziarly.

Era ultima seară de ceai a lui Hitler. Pe la ora 5.00 dimineaţa, secretarele si domnişoara Manziarly au părăsit abătute biroul.

Doamna Junge i-a povestit lui Giinsche că Hitler intenţiona să se împuşte în ziua aceea, deoarece ruşii puteau pătrunde în buncăr în orice moment.

Hitler îşi luase rămas-bun de la ele. La fel si Eva Braun, căci si ea voia să se sinucidă. Doamna Junge a povestit că Eva Braun îi dăruise mai multe obiecte de valoare - rochii şi blana pe care o purtase la căsătorie. Pe lângă toate astea, îi dăduse şi un mic pistol dăruit cândva de Hitler. Doamna Junge i 1-a predat lui Gunsche.

Restul nopţii a trecut în aşteptarea ruşilor. Spaima morţii i-a cuprins pe toţi. Bormann, Burgdorf, Krebs, Hewel şi Voss zăceau în fotoliile din anticameră. Secretarele se culcaseră pe saltele întinse în depozit. Toţi ceilalţi s-au culcat îmbrăcaţi, cu pistoalele încărcate lângă ei.

La 30 aprilie, pe la 8.00 dimineaţa, Hitler i-a dictat lui Bormann în birou un ordin către grupul de luptă „Mohnke", acela de a ieşi din cartierul guvernamental. După sinuciderea lui Hitler, această unitate trebuia să încerce să iasă în grupuri mici din Berlin pentru [a] se alătura trupelor germane care mai luptau. Ordinul a fost bătut la maşină de secretara lui Bormann, doamna Kriiger, pe o »[c]oală a fuhrerului" si semnat apoi de Hitler. Pe la 10.00 dimi[ne]aţa, Hitler 1-a chemat la el pe Mohnke. Acesta a ieşit apoi din strălucind de bucurie si i-a arătat lui Linge ordinul semnat.

Tirul de iad al artileriei ruseşti asupra Cancelariei Reichului [Se] pornise din nou la primele ore ale dimineţii. A durat toată şi părea un tunet greu, neîntrerupt.

402

DOSARUL **HITL**

Efi

Pe la 2.00 la amiază, Bormann a ieşit palid şi tulburat din iroul lui Hitler în holul din faţa depozitului. S-a apropiat în rabă de Gunsche şi i-a şoptit agitat la ureche: „Bine că eşti ici. Tocmai voiam să te chem."

I-a comunicat cu voce moartă lui Gunsche că Hitler si Eva raun intenţionau

să-şi pună capăt zilelor în ziua aceea. Cadarele lor urmau să fie stropite cu benzină şi arse în Cancelaria .eichului. Acesta era ordinul categoric al lui Hitler. Cadavrul ii nu trebuia în niciun caz să ajungă în mâinile ruşilor.

„Deci acesta este sfârşitul - fuhrerul stropit cu benzină si rs", s-a gândit Gunsche înfiorându-se. Insă ceea ce-i spusese ormann nu-1 mai impresiona chiar atât de mult. Sfârşitul nu vea cum să fie altul. Hitler nu avea nici forţa, nici curajul de cădea ca un soldat, aşa cum le ceruse până în ultimele zile fiţerilor şi soldaţilor germani, ba chiar femeilor şi copiilor, scuns îndărătul zidurilor groase ale buncărului, nu mai încerca ecât să amâne cât se putea verdictul destinului. Doar în lomentul în care ruşii se aflau deja la poarta Cancelariei a Ies soluţia nedemnă a sinuciderii, nu înainte de a ordona să-i e ars cadavrul.

Bormann 1-a rugat pe Gunsche să se îngrijească de o cantitate ificientă de benzină ce urma să fie depozitată în capul scării 2 la ieşirea de urgenţă. „Noi, credincioşii ftihrerului, care am imas alături de el până la sfârşit, îi vom face şi acest ultim :rviciu", a declarat Bormann cu ipocrizie. A ieşit din hol rşâindu-şi paşii. Gunsche a rămas singur. I-a telefonat imediat i Mohnke şi 1-a rugat să vină în buncărul lui Hitler. După iteva minute, Rattenhuber, Baur şi Betz s-au repezit în hol, ;itaţi şi tulburaţi. Tocmai se întâlniseră cu Bormann si aflaseră î la el că Hitler intenţiona să-şi pună capăt zilelor. Acum îl altau pe Gunsche cu întrebări. Acesta tocmai se pregătea să spundă când s-a deschis uşa şi a ieşit Hitler. Rattenhuber, mr, Gunsche şi Betz au ridicat braţul pentru salutul fascist, itler nu a reacţionat, i-a rugat doar cu voce obosită să se apropie î el. Betz a rămas deoparte. „Apropie-te şi dumneata. Poţi să culţi ce am de zis", i s-a adresat Hitler.

Ochii lui Hitler, care odinioară scăpăraseră scântei, erau nşi, iar faţa, pământie. Sub ochi avea cearcăne mari, întunecate.

«O aprilie 1945: Ordinul „Să mă ardeţi!"

403

frenuirul mâinii stângi părea să fi cuprins capul si tot trupul.

A spus aproape fără glas: „Am ordonat ca după moarte să fiu ₐrs. Vă rog să aveţi grijă ca ordinul meu să fie îndeplinit întocmai.

p4u vreau ca ruşii să transporte cadavrul meu la Moscova si să-1 expună în panoptic."

Hitler a schiţat cu braţul drept, cu mare efort, un gest de salut si s-a întors

să plece. Baur si Rattenhuber au scos exclamaţii de stupoare. Rattenhuber i-a prins mâna lui Hitler, însă acesta 1-a evitat si a dispărut după uşa biroului.

Mecanic, dar în mare grabă, Giinsche s-a apucat să îndeplinească ordinele lui Bormann si Hitler privitoare la arderea cadavrelor lui Hitler şi Eva Braun. L-a sunat pe şoferul lui Hitler, Kempka, cazat în buncărul de lângă garajul Cancelariei Reichului de pe Hermann-Goring-Strasse, si i-a ordonat să aducă imediat zece canistre de benzină în buncărul fiihrerului şi să le depoziteze la ieşirea de urgenţă către grădină.

După aceea, Giinsche i-a comunicat lui Kempka intenţia lui Hitler de a-şi pune capăt zilelor. Giinsche le-a ordonat apoi SS-iştilor din garda de corp si din serviciul de securitate care ocupau mica încăpere de lângă ieşirea de urgenţă s-o evacueze imediat si să se mute în altă parte. A trimis înapoi în buncăr santinelele postate în faţa uşii blindate de la scara ieşirii de urgenţă. A lăsat un singur om, pe Untersturmfuhrer SS* Hofbeck, în fata ieşirii de urgenţă, cu ordinul de a nu permite nimănui să treacă. Giinsche s-a dus apoi în gangul buncărului şi s-a postat la uşa depozitului pentru a aştepta acolo focul de armă decisiv. Era 3.00 şi zece minute.

La puţin timp după aceea, Eva Braun a ieşit din biroul lui Hitler în anticameră. Tristă, i-a strâns mâna lui Linge, spunându-i:

. Rămâi cu bine, Linge, îţi doresc să ieşi din Berlin. Dacă o vei întâlni pe sora mea, Gretl, să nu-i spui cum a sfârşit soţul ei."

S-a dus apoi la doamna Goebbels, care era în camera soţului ei.

După câteva minute, Eva Braun s-a întors din camera doamnei Goebbels în centrala telefonică, unde aştepta Gunsche. L-a

* Grad din ierarhia SS, corespunzând aproximativ gradului de locotenent sau sublocotenent din armată, (n.tr.) - > un »

)4

. ;s..e- o ev

igat: „Spune-i, te rog, fuhrerului că doamna Goebbels îl roagă
mai intre o dată la ea."

Giinsche s-a dus la biroul lui Hitler. Deoarece Linge nu era :olo în momentul

acela, a bătut la uşă si a intrat. Hitler stătea

faţa mesei. A tresărit văzându-1 pe Giinsche apărând în mod :asteptat lângă el.

„Ce mai e?" a mârâit posac.

Giinsche a anunţat: *„Mein Fiihrer,* soţia dumneavoastră vă ansmite că doamna Goebbels ar dori să vă mai vadă o dată.

te împreună cu soţia dumneavoastră în camera ei."

Hitler a stat câteva clipe pe gânduri, apoi a trecut în camera i Goebbels. La 3.40 Linge a intrat în centrala telefonică, unde rvitorul lui Hitler, Kriiger, aştepta împreună cu o santinelă, ături, în camera de zi din faţa dormitorului lui Goebbels, se iau Hitler si Goebbels, acesta din urmă încercând probabil ntru ultima oară să-1 convingă pe Hitler să părăsească Berlinul.

Hitler i-a răspuns însă pe un ton isteric: „Nu, doctore! îmi noşti horărârea. Nu poate fi schimbată."

Hitler a intrat în dormitorul lui Goebbels, unde se găseau iamna Goebbels cu Eva Braun, si si-a luat rămas-bun de la lamna Goebbels. Apoi s-a întors în încăperile lui. Linge şi Kriiger u urmat. La uşa biroului, Linge 1-a rugat pe Hitler să-i îngăduie -si ia rămas-bun de la el. Hitler i-a răspuns obosit si apatic:

m dat ordin să se încerce o străpungere. Caută să ieşi şi să ingi cu un grup mic în Vest."

Linge a întrebat: *„Mein Fiihrer,* pentru cine să ne mai zbatem i să mai luptăm acum?"

Hitler s-a întors către Linge, 1-a privit câteva clipe în tăcere i a declarat apoi patetic: „Pentru omul care va veni!"

I-a salutat pe Linge şi pe Kriiger cu o strângere de mână sită de vlagă şi a ridicat braţul drept. Linge şi Kriiger au luat ziţie de drepţi şi au ridicat braţul pentru a-1 saluta pe Hitler ntru ultima oară. Apoi au închis uşa biroului si au alergat preună în vechiul buncăr. „Să nu auzim şi să nu vedem nic!" i-a strigat Linge în fugă lui Kriiger.

Eva Braun a mai aşteptat un minut sau două, apoi a părăsit mera lui Goebbels. S-a dus încet în biroul lui Hitler. După

(Hitlsrîşi ia râmas-bun de la colaboratori

câteva minute, a ieşit Goebbels si s-a îndreptat spre depozit, unde se strânseseră între timp Bormann, Krebs, Burgdorf, Naumann, Rattenhuber si Axmann.

Linge s-a întors în buncărul lui Hitler după câteva minute.

Giinsche stătea în faţa uşilor blindate deschise către depozit, împreună cu ofiţerul de serviciu Obersturmfiihrer SS Frick.

Era ora 4.00 fără câteva minute. Trecând pe lângă Giinsche, Linge a remarcat: „Cred că s-a sfârşit" si a ieşit repede în hol.

Acolo a simţit miros de praf de puşcă. Linge a ieşit din nou în holul depozitului, unde a dat de Bormann. Acesta stătea lângă uşa depozitului cu capul plecat şi se sprijinea cu braţul de masă.

Linge 1-a anunţat pe Bormann că în anticamera lui Hitler mirosea a praf de puşcă. Bormann s-a îndreptat şi au alergat împreună în biroul lui Hitler. Linge a deschis uşa şi a intrat cu Bormann.

Li s-a oferit următoarea imagine: pe canapea, în stânga, şedea Hitler. Era mort. Alături de el, Eva Braun, moartă si ea. Pe tâmpla dreaptă a lui Hitler se vedea o gaură de glonte de mărimea unui pfenig, iar peste obraz treceau două dâre de sânge. Pe covor, lângă canapea, se formase o baltă de sânge cât o farfurie.

Peretele si canapeaua erau stropite cu sânge. Mâna dreaptă a lui Hitler zăcea pe genunchi cu palma în sus, iar cea stângă atârna de-a lungul trupului. Lângă piciorul drept al lui Hitler se găsea un pistol de tip Walther, calibrul 7,35 mm, iar lângă piciorul stâng un altul, din acelaşi model, calibrul 6,35. Hitler purta haina cenuşie a uniformei militare cu însemnul de Aur al Partidului, cu Crucea de Fier Clasa întâi şi cu decoraţia de rănit din Primul Război Mondial - ca de obicei în ultimele zile.

Mai purta o cămaşă albă cu cravată neagră, pantaloni negri, şosete negre şi pantofi negri din piele.

Eva Braun şedea cu picioarele ridicate pe canapea. Pantofii ei de culoare deschisă si cu tocuri înalte erau pe podea. Avea buzele strânse. Se otrăvise cu cianură.

Bormann a ieşit în anticameră pentru a-i chema pe SS-istii care urmau să ducă trupurile fără viaţă în grădină. Linge a adus din anticameră păturile pregătite acolo pentru a-1 înveli Pe Hitler. A întins una pe jos în birou. Cu ajutorul lui Bormann, care se întorsese, Linge a întins pe podea trupul lui Hitler, care încă nu se răcise, si 1-a învelit în pătură. ' !

Giinsche a alergat în depozit. A deschis uşa atât de brusc icât Goebbels, Krebs, Burgdorf, Axmann, Naumann si attenhuber, care stăteau în jurul mesei, au tresărit. Giinsche strigat: „Fiihrerul a murit!" Toţi s-au repezit în anticameră.

Linge a ieşit în acest moment cu cadavrul lui Hitler din birou rmat de SS-iştii Lindloff şi Reisser. De sub pătură ieşeau icioarele lui Hitler în şosete negre şi pantofi negri. Cadavrul fost dus prin holul depozitului până la ieşirea de urgentă itre grădină. Goebbels, Burgdorf, Krebs, Axmann, Naumann, iinsche şi Rattenhuber, care se mai aflau în anticameră, au dicat braţul în semn de salut.

Din biroul lui Hitler a ieşit apoi Bormann, urmat de Kempka, jre ducea în braţe cadavrul Evei Braun. Goebbels, Axmann, aumann, Rattenhuber, Krebs şi Burgdorf i-au urmat până la şirea de urgenţă. Giinsche s-a apropiat de Kempka, i-a luat-o in braţe pe Eva Braun, care încă nu fusese învelită în pături, a dus-o la ieşirea de urgenţă. Eva Braun emana un puternic liros de cianură. Giinsche a urcat în fugă treptele, trecând de oebbels, de Axmann, Naumann, Burgdorf, Krebs şi Rattenhuber, ire se opriseră în capul scării.

Din cauza tirului puternic de artilerie, nu au mai ieşit în "adină. Cadavrul lui Hitler, învelit în pături, zăcea pe jos, la Di metri de intrarea în buncăr. Giinsche a asezat-o pe Eva raun în dreapta lui Hitler. Bormann s-a aplecat deasupra lui itler, i-a descoperit încă o dată faţa şi 1-a privit timp de câteva icunde. Apoi 1-a acoperit din nou.

In grădina Cancelariei Reichului şi deasupra buncărului ideau şuierând proiectile, nori de fum treceau pe deasupra jpacilor distruşi. Cancelaria Reichului şi clădirile dimprejur deau în vâlvătăi mari.

Bormann, Gunsche, Linge, Lindloff, Kempka, Schădle şi îisser au luat canistrele de benzină pregătite şi au turnat toţi :i 200 de litri peste cadavrul lui Hitler şi al Evei Braun. Mult np nu au reuşit să dea foc benzinei. Vântul puternic produs î incendii stingea mereu chibriturile, în cele din urmă, iinsche a luat una dintre grenadele de mână care zăceau la trare pentru a aprinde cu ea benzina. Linge a reuşit să arunce

Cadavrul 6vei şi al lui fldolf Hitler

însă o hârtie aprinsă pe cadavre, aprinzând în acest fel benzina.

Trupurile lui Hitler şi Eva Braun au fost imediat cuprinse de flăcări. Uşa buncărului a fost închisă, pentru ca focul să nu pătrundă înăuntru. Bormann, Goebbels, Axmann, Naumann, Krebs, Burgdorf, Giinsche, Linge, Schădle, Kempka, Reisser si Lindloff au rămas câteva clipe în capul scării, înainte să coboare în buncăr în tăcere.

Giinsche s-a dus în biroul lui Hitler. Acolo totul rămăsese neschimbat. Cele două pistoale zăceau pe podea, lângă balta de sânge. Giinsche le-a ridicat şi le-a scos gloanţele, constatând că focul mortal fusese tras din arma cu calibrul de 7,65 mm.

Cealaltă era şi ea încărcată şi cu piedica trasă. Giinsche a băgat ambele pistoale în buzunar, iar mai târziu le-a predat aghiotantului lui Axmann, locotenentul Hamann. Lui i-a dat si cravaşa lui Hitler. Hamann intenţiona să păstreze obiectele pentru „Hitlerjugend" ca pe nişte relicve.

Giinsche s-a dus apoi în depozit, unde se aflau Bormann, Goebbels, Axmann, Burgdorf, Krebs, Mohnke si Naumann.

Acum trebuia luată o decizie referitoare la ceea ce avea să se întâmple în continuare. Bormann, Axmann, Mohnke si Giinsche insistau să încerce să iasă din Berlin. Goebbels se împotrivea.

A declarat teatral: „Eu ies acum în Piaţa Wilhelm! Poate mă nimereşte un glonte!"

Bormann era atât de nervos încât nu putea sta locului. Exclama întruna: „Nu poate nimeni să-mi împrumute un Storch? Trebuie să ajung la Donitz, neapărat. Este foarte important!"

In ochii lui Bormann se citea spaima. Să iasă din iadul acesta - iată singurul lui gând si dorinţa sa cea mai fierbinte. De Hitler nici nu mai era vorba. Nu se mai discuta decât despre un lucru:

„Cum ieşim de aici?"

Goebbels, în calitate de nou „cancelar al Reichului", a propus în cele din urmă să se ia legătura cu înaltul Comandament sovietic pentru a se încerca obţinerea unei sistări a luptei, măcar Pentru câteva ore. Era limpede că Goebbels dorea să mai amâne [c]u câteva ore sfârşitul; nu putea crede în mod serios că un [a]semenea plan ar avea vreo şansă. Krebs i-a sfătuit pe toţi să aştepte până ce avea să sosească în buncăr generalul

îidling; se anunţase pentru orele 5.30 ca să-i dea raportul
Hitler.

Giinsche s-a dus în centrala telefonică. Dinspre uşa pe tnătate deschisă

a dormitorului lui Goebbels răzbăteau hotele de plâns ale soţiei acestuia: „Ce se va alege acum de pii si de mine? Fuhrerul nu trebuia să facă aşa ceva..."

Linge le ceruse între timp lui Kriiger si ordonanţei Schwiedel scoată din biroul lui Hitler covorul stropit cu sânge. Toţi trei

căutat cămaşa glontelui care sărise când se trăsese focul, ir nu era de găsit. Au cărat covorul afară si 1-au ars în grădină, aţe hârtiile, printre care comunicatele Biroului German de esă care mai zăceau pe birou, au fost arse de Linge personal.

încăperile lui Hitler nu se mai afla acum decât mobilierul, nge a scos din ramă portretul lui Frederic al Il-lea, care ârnase pe perete în spatele mesei de scris, si i 1-a predat, aşa m dorise Hitler, pilotului Baur, care 1-a băgat sub jachetă.

între timp, dresorul de câini al lui Hitler, plutonierul Tornow, erga beat mort prin buncărul Noii Cancelarii, strigând:

iihrerul a murit, salvaţi-vă care puteţi!"

Printre locuitorii buncărului, mai ales printre cei răniţi, a bucnk panica. După cum s-a dovedit, Tornow împuscase în ădimi puii lui Blondi, printre care si pe Wolf, câinii Evei Brâu ai do imnei Christian, ca şi propriul său câine. Tornow a fost estat

Pe l;i 5.30, în buncărul lui Hitler a apărut Weidling. Goebbels i com jmicat moartea lui Hitler şi componenţa noului guvern, t consfătuirea care a urmat au luat parte Bormann, Goebbels, uman i, Krebs, Burgdorf, Weidling, Mohnke, Giinsche şi auma m. S-a discutat despre planul de ieşire din Cancelaria îichului şi acela de a-i ruga pe ruşi să oprescă focul pentru câteva e. După multe discuţii, în cele din urmă a fost adoptat cel de-al)ilea i|an. S-a luat decizia ca şeful departamentului operaţional n staml major al lui Weidling, colonelul Dufving, să fie trimis

: post de negociator la cel mai apropiat stat major rus.

Pe 11 7.30 seara, Dufving a părăsit buncărul trecând prin Dziţiil: germane din preajma Cancelariei pentru a ajunge la îşi. Si întors înspre ora 11.00 pentru a anunţa că ruşii nu

devine cancelar

stătuseră de vorbă cu el fiindcă nu dispunea de împuternicirile necesare. Goebbels si Bormann 1-au trimis în aceeaşi noapte pe Krebs la înaltul Comandament sovietic pentru a negocia în calitate de şef al Marelui Stat Major.

Toată lumea 1-a aşteptat cu mare nerăbdare.[397]

în dimineaţa zilei de l mai, ieşind din camera în care dormea, Linge s-a întâlnit în holul din faţa depozitului cu Goebbels. După ce s-au salutat, Goebbels 1-a întrebat pe Linge cu o voce voalată:

„Spune-mi, Linge, n-ai putut să-1 determini pe fuhrer să nu se sinucidă?"

Linge a răspuns: „Domnule doctor, dacă nici măcar dumneavoastră n-aţi reuşit, cum aş fi putut s-o fac eu?"

Goebbels a continuat: „Noaptea aceasta a fost cumplită pentru mine. Şi eu am decis să-mi pun capăt zilelor. Dar este o clipă foarte dificilă. Am luptat cu mine însumi, însă mie-mi lipseşte curajul."

Pe la prânz, Krebs s-a întors cu vestea că înaltul Comandament sovietic cerea capitularea necondiţionată.

înspre ora 6.00 seara, Burgdorf i-a chemat pe Mohnke si pe Giinsche în buncărul Noii Cancelarii. Acolo se aflau deja Weidling si Dufving. Când au intrat Mohnke şi Giinsche, Weidling tocmai scotea un bilet din buzunarul hainei, spunându-i lui Dufving:

„Să nu uit: fuhrerul v-a numit colonel. Vă felicit."

Weidling a întins pe masă un plan al oraşului Berlin si le-a comunicat lui Mohnke si lui Giinsche că resturile Garnizoanei Berlin aveau să încerce în această seară pe la 10.00 să spargă liniile ruseşti si să iasă din Berlin. După ce a mai prezentat

[397] Generalul Krebs a negociat la 1.5.1945, începând de la ora 4-00, cu comandantul Armatei 8 Gardă sovietice, generalul Vasili Ciuikov, o încetare a focului. Ciuikov 1-a informat telefonic pe Mareşalul Jukov despre negocieri, iar acesta la rândul lui 1-a informat P[e] Stalin. Deoarece Krebs nu avea împuternicirea de a accepta o Capitulare necondiţionată, discuţiile privind încetarea focului au rămas rară rezultat. Generalul s-a întors pe la 12.00 în buncărul Cancelariei [Re]>chului.

110

DOSARUL Hm.

EK

:âteva detalii, 1-a întrebat pe Mohnke în ce direcţie avea de jând să se îndrepte cu grupul lui de luptă. Mohnke a arătat pe iartă ruta prevăzută în direcţia nord-vest, prin Tegel. Cu iceasta, consfătuirea s-a încheiat. Mohnke si Giinsche au părăsit ncăperea. De vizavi se auzeau puternice lovituri de ciocan.

>oldaţii din serviciul de informaţii distrugeau, conform ordinelor, taţia de emisie-recepţie şi centrala telefonică din cartierul general al fuhrerului.

Mohnke s-a întors la centrul său de comandă pentru a edacta ordinul de trecere prin liniile inamice. Giinsche i-a nformat pe Linge, Schădle, Hogi si Kempka că garnizoana va ncerca să treacă liniile în această seară. Lui Bormann, Voss, -lewel si Stumpfegger le-a spus să se pregătească de plecare.

\u fost informate si femeile - Christian, Junge, Kriiger si Manziarly, care, contrar sfatului lui Hitler, nu-si luaseră viata.

Doreau să plece împreună cu bărbaţii.

Pe la ora 8.00 seara, Giinsche, Linge, Schădle si Kempka s-au ius la centrul de comandă al lui Mohnke. Soldaţii grupului de uptă campau în coridoare, ganguri si în încăperile buncărului \Toii Cancelarii, pe lăzi, pe bănci sau pe podeaua goală. Extenuaţi n urma luptelor grele şi neîntrerupte, dormeau în cele mai lefiresti poziţii, cu armele si căştile de oţel lângă ei. Printre ei .ăceau răniţi care gemeau de durere.

în scurtele momente în care tirul rusesc mai slăbea, aceştia lin urmă erau duşi pe tărgi, în pivniţele hotelului Adlon, pe umătate ars, de pe bulevardul Unter den Linden; acolo se afla infirmerie. Cine murea în buncăr era îngropat în grădina Cancelariei. Fluxul răniţilor nu slăbea deloc. Strigătele sălbatice le durere şi gemetele răsunau prin toate încăperile, în aerul tătut si greţos se amestecau fum de ţigară, aburi de sulf, miros le carbol şi putoarea toaletelor înfundate.

Axmann, Naumann, Albrecht, Rattenhuber şi mai mulţi fiţeri ii grupului de luptă sosiseră deja la centrul de comanda l lui Ijlohnke. Mohnke a dat citire ordinului de a trece liniil[6] lamicE: şi a stabilit ordinea în care urma să fie părăsită Cancelariarecen a urma să se facă în mai multe grupuri. Primul ‘ oman lat de Mohnke însuşi, era alcătuit din Giinsche,

1945: Negocieri cu ruşii

doamna Christian, doamna Junge, domnişoara Kriiger, Domnişoara Manziarly si compania de escortă a lui Hitler, sub c0rnanda Obersturmfiihrer Doose. Cel de-al doilea grup, comandat de Naumann, era format din Bormann, Schach,

funcţionari ai conducerii din Berlin a partidului naţional-socialist si un batalion yolkssturm" din Ministerul Propagandei. Cel de-al treilea grup, sub comanda lui Kempka, era format din Linge, ordonanţe, garda de corp a lui Hitler si şoferii de pe camioanele Cancelariei Reichului. Un al patrulea grup era condus de aghiotantul personal al lui Hitler, şeful de brigadă Albrecht, şi îi cuprindea pe colaboratorii din biroul aghiotanţilor lui Hitler. Al cincilea grup, condus de Rattenhuber, era compus din Baur, Betz, Hogi si colaboratori ai SD. Cel de-al şaselea grup, condus de Axmann, era alcătuit din 200 de tineri berlinezi pe care îi adusese cu câteva zile în urmă în buncăr pentru a-1 scoate pe Hitler din Berlin. După ce acesta refuzase să plece, Axmann îi păstrase la dispoziţia sa.

Trecerea urma să decurgă după următorul plan: mai întâi se trecea de la Cancelaria Reichului prin tunelul de metrou până la staţia Kaiserhof, iar de acolo cât mai departe în direcţia Wedding.

Grupuri mici urmau să se deplaseze pe străzile lăturalnice, trecând prin gara Stettin şi prin Tegel, în direcţia nord-vest, pentru a ajunge ia unităţile germane care luptau acolo.

Giinsche a părăsit centrul de comandă al lui Mohnke pentru a le comunica lui Linge, Schădle, Kempka şi Hogi detaliile planului de trecere. La 10.00 seara, Giinsche si-a luat rămas-bun de la [a]ghiotantul lui Hitler, Burgdorf, şi de la şeful Marelui Stat Major, Krebs. Aceştia nu doreau să participe la încercarea de evadare, ci 'Menţionau să se împuşte în „Curtea de Onoare" în momentul în [c]are ruşii urmau să intre în Cancelaria Reichului. Burgdorf a declarat: „Ca tânăr ofiţer, am trăit înfrângerea Germaniei în Primul ^azboi Mondial, în 1918. Pe atunci eram tânăr şi mă simţeam Plin de forţă. Acum sunt prea bătrân şi prea dezamăgit."

Giinsche şi-a luat apoi rămas-bun de la şeful Gestapoului, ^uppenfuhrer SS* Miiller. Acesta i-a spus că se va împuşca în

Grad din ierarhia SS, aproximativ echivalent gradului de gene[al]-locotenent din armată, (n.tr.)

12

DOSARUL HITLER

ancelaria Reichului, căci pentru nimic în lume nu voia să cadă u în mâinile ruşilor.

Pe la 10.00 seara, Giinsche s-a dus la Goebbels pentru a-şi lua imas-bun de la el si de la doamna Goebbels. Doamna Goebbels icea într-un fotoliu, copleşită de

disperare. I-a întins mâna lui iinsche fără să scoată un cuvânt si s-a retras apoi în dormitorul ii Goebbels. Chipul acestuia avea o paloare cadaverică. Cu o ace abia şoptită, a spus: „Mă voi împuşca împreună cu soţia mea ici în buncăr. Iţi doresc să ieşi viu şi nevătămat din Berlin."

Goebbels şi-a aprins o ţigară, i-a strâns mâna lui Giinsche si -a retras la rândul său în dormitor.

Giinsche a trecut acum în buncărul Noii Cancelarii. Acolo s alcătuiau, încă de la 9.30, grupurile pentru evadare.

Aghiotantul lui Goebbels, Schwăgermann, şi valetul Ochs iu venit la ora 10.00 din buncărul lui Hitler pentru a se alătura grupului lor si i-au relatat lui Linge următoarele: Goebbels si <oţia lui se împuşcaseră cu câteva minute în urmă în buncărul 'ui Hitler. Naumann, Schwăgermann, Ochs si alţii au stropit în dormitor ambele cadavre cu benzină si le-au dat foc.[398] Reuşiseră lupă aceea să iasă cu greu din buncăr, căci curentul de aer puternic provocat de flăcări închisese uşa blindată.

Cu câteva ore înainte, pe la 4.00 după-amiaza, pe când Linge ^e mai găsea în buncărul lui Hitler, medicul lui Hitler, Stumpfegger, i otrăvise, la indicaţiile lui Goebbels, pe cei sase copii ai acestuia.

ue-a turnat otrava în cafea. Doamna Goebbels 1-a aşteptat pe Stumpfegger afară, în faţa uşii. Ieşind din camera copiilor, Stumpfegger i-a făcut un semn din cap că-i otrăvise pe copii.[399] Doamna Goebbels a leşinat şi doi SS-işti din garda de corp a iui Hitler au dus-o în dormitorul soţului ei.

[!] Alţi martori au declarat ulterior că Joseph si Magda Goebbels s-au împuşcat în grădina Cancelariei Reichului. Această versiune este confirmată de actele serviciului sovietic de contrainformaţii milita[1"6]; [399] Declaraţiile martorilor în legătură cu moartea copiilor l[ul] Goebbels sunt contradictorii: unii au susţinut că Stumpfegger 1 administrase copiilor mai întâi un somnifer, iar apoi îi împreună cu Magda Goebbels.

398

Jciderea copiilor lui Goebbels 413

Aproximativ 2000 de persoane au părăsit Cancelaria Reichului.

Majoritatea erau înarmate cu mitraliere, arme automate, pistoale si proiectile antitanc, împreună cu ei a plecat si grupul de luptă ^Mohnke", cam 3000 de oameni, cu mai multe tancuri Tiger, auto tunuri, artilerie antitanc, mortiere si mitraliere.

Infirmeria a rămas în buncărul Noii Cancelarii a Reichului, sub conducerea

profesorului Haase.

Primul grup, sub conducerea lui Mohnke, a părăsit buncărul la scurt timp după ora 10.00 seara. Din el făceau parte, în afară de 80-100 de soldaţi, Giinsche, Hewel, Voss, secretarele Christian, Junge si Kriiger, dieteticiana Manziarly si mai mulţi ofiţeri din grupul de luptă „Mohnke". Au traversat în grupuri mici „Curtea de Onoare" a Noii Cancelarii, au ieşit prin marea poartă în Piaţa Wilhelm si au alergat către staţia de metrou Kaiserhof. De acolo au ajuns prin tunelul de metrou la gara din Friedrichstrasse. Tunelurile si mai ales gările erau arhipline de soldaţi, civili, femei si copii. Pretutindeni, copii care plângeau, femei ţipând isteric, soldaţi care înjurau sau strigau nişte ordine.

Deosebit de haotică se prezenta situaţia în gara Friedrichstrasse.

Aici tunelurile fuseseră baricadate si nu se putea înainta. Doar grupuri foarte mici reuşeau să iasă pe rând, căci ieşirile erau sub tirul ruşilor.

O parte a membrilor grupului „Mohnke" s-a pierdut în mulţime.

In cele din urmă, Mohnke a reuşit să părăsească metroul împreună cu o parte dintre oamenii săi, să treacă pe podul Weidendamm de cealaltă parte a râului Spree, pentru a ajunge de acolo, prin curţile clinicii Charite şi prin pivniţele legate una de alta de pe Chausseestrasse, trecând de cazarma Maikăfer, Până la gara Wedding. Grupul „Mohnke" se redusese la 20-25 de Persoane, printre care el însuşi, Giinsche, Hewel şi cele patru femei, Christian, Junge, Kriiger şi Manziarly. Străzile erau pustii. Multe ᶜase ardeau. Era o parte a oraşului care până atunci fusese relativ Puţin atacată. Pe neaşteptate, vârful grupului a dat de două ᵗᵃncuri T-34 care păzeau o intersecţie şi au deschis focul cu ^itraliere. Grupul a fost nevoit să se întoarcă. Au încercat apoi ˢᵃ înainteze pe străzile lăturalnice, dar în zadar. Grupuleţul s-a °ˡ micşorat, în cele din urmă nu au mai rămas decât Mohnke, Unsche, Hewel si cele patru femei.

în dimineaţa zilei de 2 mai, au ajuns la un mare adăpost tntiaerian situat lângă berăria de pe Aleea Schonhauser. Mai nulte sute de soldaţi din toate armele se retrăseseră acolo, îₙ nvniţe se găsea centrul de comandă al comandantului dₑ livizie, general-maiorul Rauch, si al comandantului unei divizii le paraşutisti, colonelul Herrmann. Mohnke si Giinsche au ncercat împreună cu Rauch, Herrmann si alţi câţiva ofiţeri ;ă-i reorganizeze pe soldaţi şi să continue evadarea, încetul cu ncetul, s-au strâns si alţi soldaţi si ofiţeri ai grupului de luptă ‚Mohnke", printre care ofiţeri SS din garda de corp a lui Hitler i din serviciul de

securitate, precum si mai mulţi colaboratori lin statul major personal al lui Hitler, care iniţial făcuseră parte lin alte grupuri. Printre ei se afla si şeful serviciului de securitate, lattenhuber, care se rănise uşor la picior.

Pe la 3.00 după-amiaza, unităţile ruseşti se apropiau de idăpostul antiaerian de pe Aleea Schonhauser.

Ofiţerii ruşi au venit la centrul de comandă al lui Rauch si -lerrmann, declarând că Garnizoana Berlin capitulase deja în loaptea precedentă.[400] Pentru a se evita continuarea măcelului, e-au cerut nemţilor să depună armele si să se predea. S-au oferit să-i ia cu ei pe Rauch şi Mohnke la cel mai apropiat stat "najor rusesc, unde avea să li se confirme capitularea Berlinului.

Giinsche le-a sfătuit pe secretarele lui Hitler şi pe doamna Manziarly să părăsească adăpostul antiaerian şi să încerce să iasă singure din Berlin. Mohnke i-a înmânat doamnei Christian un săculeţ cu briliante. Pietrele, prevăzute pentru decoraţiile cele mai înalte, fuseseră păstrate de Burgdorf. I le dăduse lui Mohnke atunci când acesta pornise la drum cu grupul său din Cancelarie.

Mohnke, Rauch si Giinsche s-au deplasat pe la 4.00 după-amiaza cu maşina unuia dintre ofiţerii ruşi la Statul Major al Armatei Sovietice. Un general rus le-a confirmat acolo ca

[400] începând din dimineaţa zilei de 2.5.1945, în Berlin domne[3] armistiţiul. După doar câteva ore, generalul Weidling a semnat ufl ordin privind capitularea necondiţionată a trupelor germane di Berlin.

g rnoi 1945: Capitulare şi prizonierat

generalul Weidling, comandantul oraşului Berlin, capitulase în noaptea de l spre 2 mai.

Generalul a declarat: „Acest război îngrozitor s-a sfârşit. Ar trebui să ne bucurăm cu toţii."

însoţiţi de acelaşi ofiţer, Mohnke, Rauch şi Giinsche s-au întors la adăpostul din Aleea Schonhauser. între timp se făcuse aproape 10.00 seara. Soldaţii si ofiţerii nemţi care mai rămăseseră se predaseră si fuseseră luaţi prizonieri. Adăpostul si alte câteva spaţii învecinate fuseseră deja ocupate de ruşi. Intrând acolo, Mohnke, Rauch şi Giinsche au dat de Hewel, de profesorul Schenck, Standartenfiihrer SS, de un locotenent-colonel si de mai mulţi ofiţeri mai tineri,

care se ascunseseră de ruşi într-o cămăruţă. Mohnke le-a spus că totul se sfârşise. Au intrat şi ofiţerii ruşi si le-au cerut să depună armele si să-i urmeze, în acel moment, Hewel şi-a scos pistolul şi s-a împuşcat. Ceilalţi şi-au predat armele si i-au urmat pe ofiţerii ruşi.

Cel de-al treilea grup, din care făceau parte Kempka şi Linge, a părăsit buncărul Noii Cancelarii abia pe la 10.30 seara. Din el făceau parte SS-işti din garda de corp a lui Hitler, precum şi şoferii de camion si ordonanţele acestuia.

Când Linge şi Kempka au ieşit pe Vosstrasse, cartierul guvernamental era încă sub tirul artileriei ruseşti, în întuneric se puteau recunoaşte doar ruine. Peste tot se ridicau către cer faţade de case pe jumătate distruse. Nori groşi de fum ieşeau din ferestrele negre rămase fără geam. Pe străzile găurite de bombe şi de grenade se îngrămădeau bucăţi de faţade, grinzi Şi ţigle. Cerul era luminat de numeroasele incendii. Linge, Kempka si ceilalţi au trecut pe lângă ruine, alergând către staţia de metrou din Piaţa Wilhelm. De acolo au urmat traseul unui tunel de metrou până în centrul oraşului. Apoi au trecut pe priedrichstrasse, care era distrusă, până la gara cu acelaşi nume.

*-a celălalt capăt al podului Weidendamm, soldaţii din grupul ^Mohnke" luptau împotriva ruşilor care-i prinseseră în foc nicişat din casele de pe Chausseestrasse. Soldaţii germani u încercat să treacă cu tancurile, însă nu au reuşit. ,fi

DOSARUL HITLER

Linge i-a văzut de dincoace de pod pe Bormann şi Naumann
rind din mers pe un tanc german pentru a trece în acest fel
i liniile ruseşti. A văzut si cum tancul a fost lovit de o grenadă.
; i acelaşi timp, pe podul Weidendamm au căzut Albrecht, Hogi
numeroşi aghiotanţi ai lui Hitler. Linge, care se pierduse în
aos de Kempka, s-a alăturat împreună cu ceea ce rămăsese
in grup unei trupe din grupul de luptă „Mohnke", care a ajuns
npreună cu sute de civili prin tunelul metroului din Friedrich-
rasse până la Seestrasse. Printre ei se afla şi adjunctul
auleiterului din Berlin, Schach.

în dimineaţa zilei de 2 mai, soldaţii ruşi au comunicat si :estui grup că Berlinul capitulase în acea noapte. Le-au cerut ituror să se predea. Schach s-a împuşcat.[401] Linge şi ceilalţi lembri ai grupului au fost luaţi prizonieri.

si

Germania a capitulat la 8 mai 1945. Astfel a luat sfârşit

poca celui de-al Treilea Reich, care, după spusele lui Hitler,
;; vea să dureze o mie de ani. Atunci când preluase puterea,
Hitler promisese poporului german: „După ce voi fi stat la
putere zece ani, Germania va fi de nerecunoscut."[402]

Şi într-adevăr, după guvernarea lui Hitler, Germania era de nerecunoscut - devenise un morman de ruine. Hitler însuşi îşi j pusese capăt zilelor de teama ruşilor.

, Mi"

[401] Schach nu s-a sinucis. A fost luat prizonier de ruşi şi a trăit lupă întoarcerea din prizonierat în Saxonia Inferioară.

[402] Redactorii sovietici parafrazează aici o declaraţie a lui Hitle[1]" itată deseori şi în mai multe variante. La 1.2.1933, acesta a spus in timpul unui discurs radiodifuzat: „Ei bine, popor german, dă-ne patru ani, iar apoi judecă-ne!" '->*>--J.<>- <

: *j- . ,»', <?v:*[K]*; , i a'î*

Postfaţa editorilor

Dosarul Hitler a luat naştere în anii 1948-1949. De atunci au fost publicate peste o mie de biografii ale lui Hitler si mai mult de 10.000 de lucrări referitoare la regimul naţional-socialist, la genocidul împotriva evreilor din Europa si la cel de-al Doilea Război Mondial. Ampla biografie a dictatorului german publicată de Ian Kershaw în 1998 a încheiat - deocamdată - cercetările referitoare la persoana lui Hitler.[1] Există, în egală măsură, un număr important de biografii ale dictatorului sovietic Stalin.[2] Alan Bullock a comparat vieţile celor doi autocraţi.[3] Anton Joachimsthaler a demonstrat însă în câteva lucrări că există încă detalii legate de biografia lui Hitler care se cer analizate.[4] Cercetarea arhivelor ruseşti va scoate la iveală date noi, dat fiind că ele conţin nu doar dosarele guvernelor, serviciilor secrete şi forţelor armate sovietice, ci si cantităţi importante de documente germane de arhivă.

Accesul la arhive este însă limitat: mereu şi mereu s-au făcut auzite voci critice care au atras atenţia asupra faptului că cercetătorii occidentali se află în imposibilitatea de a întreprinde cercetări independente. Joachimsthaler, de

pildă, a arătat în 1999 în cartea sa „Hitlers Ende" („Sfârşitul lui Hitler") că rezultatele

[1] Citat în continuare după: Ian Kershaw, *Hitler,* 3 voi., Munchen, 2002.

Ediţiile speciale citate vor fi marcate în continuare prin indicarea anului Apariţiei.

[2] Vezi între altele Isaac Deutscher, *Stalin. Eine politische Biographie,* Berlin, 1990; Dimitri Wolkogonow, *Stalin. Triumph und Tragodie,* busseldorf, 1990.

[3] Vezi Alan Bullock, *Hitler und Stalin. Parallele Leben,* Berlin, 1991.

[4] între altele, Anton Joachimsthaler, *Hitlers Liste. Ein Dokument Personlicher Beziehungen,* Munchen, 2003; Anton Joachimsthaler, *Hitlers ^nde. Legenden und Dokumente,* Munchen, 2004 (ediţie actualizată).

rcetărilor efectuate de sovietici în 1945/46 au rămas „necunoscute ină astăzi".[5] Anumite detalii ale acestor cercetări au fost publicate tre timp, însă în majoritatea cazurilor nu în limba germană.

Prima parte a postfeţei va conţine prin urmare referiri ample si ţaţe din aceste dosare şi publicaţii, nu în ultimul rând fiindcă dactarea *Dosarului Hitler* de către NKWD pentru Stalin a fost ilejuită de cercetările efectuate de serviciul sovietic de informaţii

anii 1945 si 1946.

în partea a doua sunt redate declaraţiile cele mai importante n dosarele adiacente *Dosarului Hitler,* cu scopul de a documenta toria redactării textului.

Partea a treia a postfeţei va servi aşezării documentului în mtextul istoric, oferind diverse posibilităţi de interpretare.

osarul Hitler nu descrie doar viaţa dictatorului german si politica :estuia, ci oferă informaţii şi date inedite. Partea a patra a postfeţei atează erorile din document care permit tragerea anumitor jncluzii privind politica sovietică din perioada 1939-1949.

1. Unde este Hitler? Declaraţii neclare ale martorilor si lacune în rapoartele de cercetare

Adolf Hitler, *Fiihrer* si cancelar al celui de-al Treilea Reich, s-a inucis la 30 aprilie 1945, în jurul orei 15.30, trăgându-şi un glonte i tâmpla dreaptă.[6] losif Visarionovici Stalin, secretar general al artidului comunist al Uniunii Sovietice, preşedintele Comitetului e Stat al Apărării şi preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, fost informat despre sinuciderea lui Hitler după aproximativ J 3 ore, în dimineaţa zilei de l mai 1945. La ora 5.05, ora Moscovei, secretarul său personal, Alexandr N. Poskrebâsev, a preluat

[5] Vezi Joachimsthaler, *Hitlers Ende,* pag. 7.

[6] Judecătoria din Berchtesgaden a constatat ora decesului după un proces care a durat patru ani, pe parcursul căruia au fost audiaţi 42 de martori si au fost adunate rezultatele multor expertize. Specialistul *M* viaţa si activitatea lui Hitler, Anton Joachimsthaler, a completat cercetării[6] oficiale prin cercetări proprii, corectând în acest fel nenumăratele legeno si mituri legate de moartea lui Hitler. Vezi Joachimsthaler, *Hitlers End*[e]*>* ! 999, facsimil, pag. 16.

următoarea telegramă transmisă telefonic: „Foarte urgent, strict secret! Din partea gen. Jukov. Către tovarăşul Stalin. La Statul Major al Armatei 8 gardă a apărut şeful Statului Major al Armatei de Uscat, generalul de infanterie Kreps, care a declarat următoarele:

1. la 30.4, la ora 15.50, ora Berlinului, Hitler s-a sinucis."[7]

La cinci ore după această primă informare, mareşalul Gheorghi Jukov a transmis alte detalii precum si propunerile noului cancelar al Reichului, Joseph Goebbels, privind tratativele de pace. Stalin le-a refuzat ca fiind insuficiente si a cerut capitularea necondiţionată.

Se spune că dictatorul sovietic ar fi comentat moartea rivalului său cu aceste cuvinte: „Deci s-a sfârşit cu el. Păcat că nu 1-am prins viu. Unde este cadavrul lui Hitler?"[8] Alte informaţii i-au parvenit lui Stalin de abia după alte patru zile. Serviciul secret de informaţii militare, GRU, îi capturase si interogase pe ultimul comandant de luptă al Berlinului, generalul Helmuth Weidling, pe ofiţerul de legătură cu marina al lui Hitler, viceamiralul Hans-Erich Voss, şi pe pilotul lui Hitler, Hans Baur. Toţi trei au confirmat moartea lui Hitler si arderea

cadavrului în grădina Cancelariei Reichului.

Şeful serviciului de informaţii militare, general-colonel Fiodor F. Kusneţov, 1-a informat pe Stalin într-un raport de cinci pagini „despre soarta lui Hitler, Goebbels, Himmler, Goring". Hitler, declaraseră prizonierii, se otrăvise împreună cu Eva Braun si se împuscase în acelaşi timp. Apoi cadavrele celor doi fuseseră arse în grădina Cancelariei Reichului. Goebbels, soţia si cei şase copii ai acestuia erau de asemenea morţi şi fuseseră identificaţi de viceamiralul Voss. Cadavrele lor se aflau la Corpul 39 infanterie.

Despre soarta lui Himmler şi Goring nu se cunoşteau amănunte.

[7] Citat după Lev A. Besâmenski, *Operaţia „Mif" iii skolko ras horonili Gitlera* [Operaţiunea „Mitul" sau cum a fost înmormântat Hitler], Moscova, 1995, pag. 105. Secretarul lui Stalin a primit ştirea prin mtermediul reţelei de comunicaţii secrete a guvernului, în timpul transcrierii i-a scăpat o greşeală, când a făcut din „Krebs", „Kreps".

Documentul original se află în arhiva preşedintelui Federaţiei Ruse (AP ^F): Telefonograma transmisă de Jukov lui Stalin, 1.5.1945, AP RF, 3/s8/531, pag. 6.

[8] Antony Beevor, *Berlin 1945. Das Ende,* Miinchen, 2002, pag. 401; .e°rgi K. Schukow, *Erinnerungen und Gedanken,* Stuttgart, 1969, pag. 604

U20

DOSARUL

[usneţov 1-a informat pe Stalin despre tratativele de pace purtate e şeful SS cu aliaţii occidentali şi despre excluderea acestuia din artidul naţional-socialist. Raportul serviciilor secrete susţinea că oring ar fi încercat să-1 răstoarne de la putere pe Hitler. în replică ictatorul german ar fi luat împotriva sa măsuri care nu erau)arte clare.[9]

Membrii unui alt serviciu secret sovietic au descoperit în aceeaşi t în grădina Cancelariei Reichului cadavrul lui Hitler şi pe cel al Dţiei sale. Soldaţii departamentului de contraspionaj militar mers[10], al Corpului 79 infanterie al Armatei 3 asalt descoperiseră ;le două cadavre cu o zi înainte. Deoarece se credea că trupul lui itler si al Evei Braun se mai aflau în Cancelarie, cele două cadavre u fost îngropate la loc. în dimineaţa zilei de 5 mai 1945, membrii Dntrainformaţiilor şi-au dat seama de greşeală şi au scos la >pezeală „două cadavre carbonizate" şi leşurile a doi câini dintr-un ater de bombă situat cam la

trei metri de ieşirea de urgentă a linearului de sub Cancelarie. Rămăşiţele au fost învelite în pături puse în două lăzi pentru muniţii.[11] Oamenii de la Smerş au ansportat cadavrele în secret la noul cartier general'din erlin-Buch, căci paza Cancelariei Reichului fusese preluată între

[9] Vezi Ulrich Volklein (ed.), *Hitlers Tod. Die letzten Tage im hrerbunker,* Gottingen, 1998, pag. 54-59; Besâmenski, *Operaţia „Mif>* j. *cit.,* pag. 107. Smerş îl informase pe şeful serviciului secret, Beria, că de la 3.5.1945 despre moartea lui Goebbels si a soţiei sale. Cadavrele r au fost descoperite de ofiţeri de contrainformaţii din Armata 5 asalt, 2.5.1945, la ora 16.00, în grădina Cancelariei Reichului, în apropiere

e intrarea în buncăr. Vezi în acest sens: Telegrama şefului adjunct al nerş de la Frontul l Bielorus, general-maior Sidnev, către Beria, 5.1945, publicată în *Smerş, Istoriceskie otcerki i arhivnie dokwnentâi* lmers. Rapoarte istorice si documente de arhivă], Moscova, 2003, pag. *95-*

[10] Smerş era subordonat Comisariatului Poporului pentru Securitatea atului. Denumirea „smers" este compusă din cuvintele ruseşti *srnert ionam si* înseamnă în traducere „moarte spionilor".

[11] Vezi raportul conductorului de tren al departamentului de mtrainformaţii al Corpului 79 infanterie, locotenent-colonelul Pasanov, 5.1945, publicat în: Lew Besymenski, *Der Tod des Adolf Hi[tler] ibekannte Dokumente aus Moskauer Archiven,* Hamburg, 1968, pag- ^

timp de Armata 3 asalt, iar preţioasele trofee nu trebuiau sub niciun chip să ajungă la ea.[12]

Armata Roşie capturase la Berlin, cu trei zile înainte, la 2 mai 1945, alţi membri ai anturajului apropiat al lui Hitler.

Sturmbannfuhrer SS Otto Giinsche, aghiotant personal al fuhrerului începând din februarie 1944, s-a predat trupelor sovietice în perimetrul berăriei Schultheiss de pe Prenzlauer Berg.[13] Giinsche a pretins iniţial că ar fi fost aghiotantul fostului comandant de luptă al Cancelariei Reichului, generalul de brigadă SS Wilhelm Mohnke.

De abia după câteva zile identitatea sa reală a ieşit la iveală. La 6 mai 1945 a fost deconspirat de ofiţerii sovietici şi izolat imediat de ceilalţi prizonieri.[14] Au început primele interogatorii efectuate de membrii serviciului de contrainformaţii militare, GRU. Şeful GRU, Kusneţov, a fost în măsură să-i transmită după numai două zile şefului serviciului secret, Lavrenti E Beria, un prim raport intermediar despre

interogatorii.[15]

O comisie medicală condusă de medicul legist principal al Frontului l Bielorus, locotenent-colonelul Faust I. Skaravski, a autopsia!

în aceeaşi zi la spitalul de campanie nr. 496 din Berlin-Buch în total unsprezece cadavre umane si două de câini: printre ele se aflau cadavrele generalului Krebs, Goebbels, soţiei acestuia şi celor sase copii ai lor, precum şi presupusele rămăşiţe ale lui Adolf Hitler si Evei Braun, toate identificate în afara oricărui dubiu. Medicii legişti au stabilit ca prezumtivă cauză a morţii „otrăvirea cu cianură" în cazul tuturor cadavrelor. Doar leşurile câinilor prezentau urme de împuşcare, însă şi în cazul unuia dintre animale s-au descoperit resturi de cianură.[16]

[12] Vezi E.M. Rsevskaia, *Berlin, mai 1945,* Moscova, 1967, pag. 167.

[13] Vezi Beevori *Berlin 1945, op. cit.,* pag. 423.

[14] Vezi Joachimsthaler, *Hitlers Ende,* 2004, *op. cit.,* pag. 406 şi urm.

[15] Vezi Vladimir A. Koslov, *„Gde Gitler?" Povtornoe rassledovanie WD-MWD SSSR obstoiatelstv iscesnovenia Adolfa Gitlera 1945-1949*

[Unde este Hitler? Cercetările repetate ale NKWD-MWD al URSS P"vitoare la dispariţia lui Adolf Hitler 1945-1949], Moscova, 2003, P[a]§- 48. La 17.5.1945 GRU a transmis la Moscova textul declaraţiilor lui

unsche. Publicate în: Agonia i *smert Adolfa Gitlera* [Agonia si moartea [UI] Adolf Hitler], Moscova, 2000, pag. 157-165.

g Protocoalele analizelor medico-legale au fost publicate în: Lew [d][es]yrnenski, *Der Tod des Adolf Hitler. Der sowjetische Beitrag iiber dos Ende*

[es] *Reiches und seines Diktators,* Miinchen, 1982, pag. 321-351.

Ofiţerii serviciului secret Smers au ezitat să comunice conducerii sovietice rezultatele cercetărilor medico-legale. Autopsia, condiţiile [!]n care fuseseră descoperite cadavrele şi declaraţiile martorilor erau contradictorii, aceştia din urmă afirmând, în marea lor majoritate, că iiitler se împuscase. Ofiţerii de contrainformaţii au audiat si alţi martori. Se confruntau însă cu aceeaşi problemă: toate persoanele pe care le identificaseră până în acel moment ca făcând parte din anturajul mai apropiat al lui Hitler cunoşteau derularea evenimentelor doar din auzite. Smers nu a putut prezenta adevăraţi „martori oculari" ai sinuciderii.[17]

în afară de asta, se aşteptau analizele dentare ale celor două cadavre

care nu fuseseră încă identificate cu certitudine. La 11 mai 1945 profesorul stomatolog Hugo Blaschke şi tehniciană dentară Käthe Heusermann au confirmat că în cazul celor două trupuri era vorba despre Adolf Hitler şi Eva Braun. Şeful contramformaţiilor militare ale Frontului l Bielorus, general-locotenent Alexandr A. Vadis, 1-a informat însă pe Stalin doar la 27 mai 1945 despre rezultatul autopsiei efectuate la 8 mai 1945. Conform informaţiilor furnizate dictatorului sovietic de serviciul secret Smerş, nu exista niciun dubiu în legătură cu faptul că Hitler si Eva Braun „se sinuciseseră prin ingerarea unui compus pe bază de acid cianhidric".[18]

Ciudat este faptul că şeful serviciilor secrete, Beria, i-a transmis mai departe lui Stalin scrisoarea de la Vadis ce-i fusese adresată lui, fără a-i ataşa o notă explicativă. Probabil că şeful serviciilor secrete se temea să fie pus în legătură directă cu rezultatele

[17] Vezi extrase din protocolul interogatoriului luat ofiţerului de legătură cu marina al lui Hitler, viceamiralul Hans-Erich Voss, 7.5.1945, ;i declaraţiile generalului de brigadă SS Wilhelm Mohnke, luat în detenţie de Smers,' 18.5.1945, pe CD-ROM: *Unknown Pages ofthe History of World* t/Var //: *Hitler. Documents from KGB secret archives,* Moscova, 1995. Amb» *AU* declarat că Hitler se împuscase. Voss a relatat cu lux de amănunte ca Giinsche îi spusese în după-amiaza zilei de 30.4.1945 că „fusese nevoit să execute cel mai dificil ordin pe care i-1 dăduse fuhrerul vreodată". D[e] aceea, istoricii sovietici au răspândit ulterior versiunea conform cărei[3] Giinsche fusese cel care trăsese, în locul lui Linge, „glontele de graţ[16] '

[18] Vezi scrisoarea generalului-locotenent Vadis către Stalin, 27.5.19j.' GARF, 9401/2/96, pag. 175-182. Textul complet al scrisorii este tipa[rl] m: Besâmenski, *Operaţia* „Mi/", *op. cit,* pag. 110-116.

obţinute în urma cercetărilor efectuate de Smers sub conducerea concurentului său, Victor S. Abakumov.[19] Diferenţele dintre raportul autopsiei, concluziile comisiei medico-legale si declaraţiile martorilor erau mult prea evidente. Ipoteza morţii prin împuşcare [n]u a fost luată în calcul deloc.

Protocoalele autopsiei si analizele medico-legale ale probelor de ţesut prelevate i-au fost transmise în cele din urmă lui Stalin la 16 iunie 1945, moment în care Beria s-a decis să intervină hotărâtor în materialul de cercetare.[20] Pentru a nu-i atrage atenţia dictatorului sovietic asupra contradicţiilor existente, Beria a scos din dosar două analize efectuate în iunie 1945 de laboratorul epidemiologie de front 291. Chimistii acestuia analizaseră în total 30 de probe de ţesut si de

sânge din autopsiile realizate pe 8 mai 1945 în Berlin-Buch pentru a depista cianură si alcaloizi.

în timp ce probele autopsiilor nr. 1-11, deci ale familiei Goebbels, ale generalului Krebs si ale celor două cadavre de câini conţineau 9,72-12,9 miligrame de acid cianhidric per kilogram de material organic, în „materialul protocoalelor nr. 12 si 13 n-au fost descoperiţi compuşi ai acidului cianhidric".[21] Rapoartele autopsiilor nr. 12 si 13 se refereau însă la prezumtivele cadavre ale lui Adolf Hitler şi soţiei sale. Pentru a putea menţine versiunea de până atunci în legătură cu moartea lui Hitler, şi anume cea a otrăvirii cu cianură, lui Stalin nu i-au fost prezentate iniţial documente care ar fi putut contrazice această teorie. Prin urmare dictatorul s-a mulţumit la început cu rezultatele cercetării efectuate de Smerş.[22]

---

[19] Vezi Vladimir A. Koslov, „Delo «Mif»: rasledovanie NKWD-MWD SSSR obstoiatestv iscesnovenia Gitlera (noiabr 1945-1949 god)" [Dosarul „Mitul": cercetările NKWD-MWD al URSS privind condiţiile dispariţiei !ui Adolf Hitler (noiembrie 1945-1949)], în: *Otecestvenaiâ istoria,* 1996, [nr]- l, pag. 129 si urm.

[20] Vezi Arhiv noveisei istorii Roşii, Tom I: *„Osobaia papka"* [;-v] *Stalina: îs materialov* Secretariate NKWD-MWD *SSSR 1944-1953 gg.*

[ata]'og documentov [Arhiva de istorie recentă a Rusiei, voi. I: „Dosarul special" I.V Stalin: din materialele secretariatului NKWD-MWD al URSS [19]44-1953. Catalog de documente], Moscova, 1994, pag. 118.

[R] [2/] Vezi Besâmenski, *Operaţia „Mif", op. cit.,* pag. 171 si urm.

[ez]ultatele analizelor probelor de organe şi de sânge prelevate în timpul g[Ut°]psiilor, nepublicate până în acest moment, se află, susţine

[es]âmenski, în arhiva FSB şi a Marelui Stat Major al Ministerului Apărării

[m] Federaţia Rusă.

[2] Vezi Koslov, *Delo „Mif", l, op. cit., pag.* 131.

Î4

DOSARUL

Gunsche fusese predat deja departamentului Prizonieri de ăzboi si Internare al NKWD. La mijlocul lunii mai 1945 a fost terogat mai întâi de şeful Administraţiei Centrale pentru izonierii de Război si Internare, general-locotenent Amaiak

Kobulov, si de şeful departamentului operaţional, locote;nt-colonel Fiodor K. Parparov. Declaraţiile lui Giinsche si ale 'Stului şef al serviciului de

securitate al lui Hitler, Gruppenfuhrer 5 Johann Rattenhuber, interogat în acelaşi timp, au ajuns imediat şeful serviciului secret, Beria. Dat fiind că aceste informaţii nu au deocamdată confirmate, Beria a ezitat iniţial să i le transmită ai departe lui Stalin.[23]

La 18 şi 19 mai 1945 au urmat alte interogatorii conduse de Dbulov si Parparov. Din nou s-au arătat interesaţi exclusiv de ioartea lui Hitler: „Când s-a decis să moară?", „Cine a constatat loartea lor?", „Cine a stropit cadavrele cu benzină, cine le-a dat ic?" La scurt timp după aceea, Giinsche a fost transportat cu /ionul la Moscova şi transferat la Butârca, închisoarea NKWD.

La Moscova sosise între timp şi şeful serviciului de personal al ii Hitler, Obersturmbannfuhrer SS Heinz Linge. Fusese arestat în ioaptea de 2 mai 1945 de trupele sovietice la staţia de metrou eestrasse, după fuga din Cancelaria Reichului. A fost dus - fără a recunoscut - într-un lagăr de prizonieri de lângă Posen, unde în île din urmă a fost identificat. Nu mult după aceea NKWD 1-a

[23] Protocolul interogatoriului luat lui Otto Giinsche, 18/19.12.1945, ARF, 9401/2/551, pag. 49-61; declaraţia de martor a Gruppenfuhrer S Johann Rattenhuber luat în detenţie de Smers, 20.5.1945, pe D-ROM: *Unknown Pages of the History of World War II: Hitler. Documents , om KGB secret archives,* Moscova, 1995. în timpul interogatoriului, attenhuber a declarat că Linge i-ar fi comunicat la 30.4.1945, [1] upă-amiaza târziu, că „el, Linge, executase astăzi cel mai dificil ordin *z* care-1 primise vreodată". Văzând ulterior petele de sânge din biroul ii Hitler, Rattenhuber a tras concluzia că Linge fusese cel care îl împuscase e Hitler la cererea acestuia. Această versiune a fost preluată apoi de ropaganda sovietică. Vezi, de exemplu, B. Besymenski, *Der Tod des Adolf 'itler* (1968), op. cit., pag. 94; Besymenski, *Der Tod des Adolf Hitler* (1982), p. cit., pag. 225-236, si, bazată pe acestea, relatarea istoricilor mili[tarl] lin RDG, *Deutschland im zweiten Weltkrieg,* voi. 6, ed. a Il-a, Berlin, 1988, ag. 727.

transferat la Lubianka, unde în noiembrie 1945 au început primele interogatorii. Ca si în cazul lui Giinsche, ofiţerii din serviciul secret [s]-au arătat interesaţi exclusiv de informaţiile privind moartea lui Hitler.[24]

în conducerea serviciului secret sovietic apăruseră cu o lună înainte primele îndoieli legate de versiunea de până atunci a sinuciderii lui Hitler. Serviciile de informaţii britanice si americane îi predaseră la mijlocul lunii noiembrie 1945 reprezentantului NKWD la SBZ, general-colonel Ivan A. Serov,

materiale proprii care indicau moartea prin împuşcare.[25] Foştii aliaţi cereau în acest timp accesul la rezultatele cercetărilor sovietice.

în timp ce şeful serviciului secret, Beria, si adjuncţii săi, Serghei N. Kruglov, Vsevolod N. Merkulov şi Bogdan S. Kobulov, au acceptat să permită britanicilor şi americanilor accesul la materialele serviciului secret, şeful Smerş a ridicat obiecţii importante si a cerut o întrevedere personală cu şeful NKWD. Abakumov părea convins că aliaţilor occidentali le vor sări în ochi punctele slabe ale investigaţiilor conduse mai ales de el si că aveau să ridice obiecţii majore în legătură cu versiunea sinuciderii dictatorului german pe care el i-o prezentase lui Stalin. De aceea a refuzat predarea dosarelor. Beria a recunoscut în această situaţie posibilitatea de a-1 pune într-o situaţie dificilă pe concurentul său pe lângă Stalin.

Şeful NKWD a ordonat în decembrie 1945 o nouă investigare a circumstanţelor exacte ale sinuciderii lui Hitler.[26]

[24] Vezi extrasul din declaraţiile date în captivitate de Linge la 22.11 Şi 17./18.12.1945, fără dată, GARF, 9401/2/550, pag. 110 f; Heinz Linge, *Bis zum Ende. Als Chef des Personlichen Dienstes bei Hitler,* editat de Werner Maser, Miinchen, 1980, pag. 302 şi urm.

[25] Vezi nota general-colonelului Ivan A. Serov către Beria, 20.11.1945, GARF, 9401/2/552, pag. 1; materialul privitor la sinuciderea lui Hitler, redactat de adjunctul şefului departamentului l al administraţiei operative ª GUPWI, locotenent-colonel Fiodor K. Parparov, fără dată (decembrie [19]45), GARF, 9401/2/550, pag. 59-67; Ella Maximova, „«Mif»: tak nasivalas °Peraţia NKWD po rasledovaniu sudbi Gitlera" [„Mitul": aşa s-a numit °Peraţiunea NKWD menită să clarifice soarta lui Hitler], în: *Isvestia,* [19]-2.1993, pag. 7.

[26] Vezi scrisoarea de informare adresată lui Beria, 26.11.1945, GARF, [94°]l/2/551, pag. 3; Koslov, *„Gde GitlerT', op. cit.,* pag. 79-84.

'26

DOSARUL **HITLER**

La Moscova au început la sfârşitul anului 1945 noi interogatorii a privire la condiţiile sinuciderii lui Hitler; acum a fost interogat i fostul pilot principal al lui Hitler, Hans Baur.[27] Beria dorea robabil să se asigure mai întâi că dictatorul era într-adevăr mort.

păreau mereu zvonuri conform cărora Hitler ar fi reuşit să scape |

ultimul moment de trupele ruseşti si s-ar fi refugiat undeva în "răinătate. Beria spera în acelaşi timp să clarifice definitiv roblema modului în care se sinucisese Hitler. Interogatoriile lui inge şi Baur, precum şi compararea informaţiilor furnizate de ei cu eclaraţiile persoanelor din anturajul apropiat al lui Hitler arestate e Smerş au determinat conducerea NKWD să pornească la iceputul lui 1946 o operaţiune cu numele de cod „Mitul". Scopul cesteia era „efectuarea unei verificări exacte şi aprofundate tuturor grupurilor de factori" legaţi de sinuciderea lui Hitler la

0 aprilie 1945.[28]

Beria a însărcinat Administraţia Centrală pentru Prizonierii de ăzboi şi Internare (GUPWI) cu efectuarea operaţiunii „Mitul", ceasta a elaborat la mijlocul lunii februarie 1946 un „Plan al lăsurilor de investigare pentru clarificarea circumstanţelor ispariţiei lui Hitler". Planul prevedea, în afară de alcătuirea unei Dmisii speciale formate din cinci membri şi conduse de locoteent-colonelul Julius K. Klausen, predarea la închisoarea Butârca tuturor persoanelor din anturajul apropiat al lui Hitler care se .flau deocamdată în detenţie la NKWD. Aceasta însemna că Linge, aur şi însoţitorul acestuia, fostul telefonist din Cancelaria 'eichului, caporalul Rochus Misch, au fost mutaţi de la Lubianka

1 închisoarea NKWD.[29]

[27] Vezi protocoalele interogatoriilor luate lui Hans Baur în decembrie 945, GARF, 9401/2/550, pag. 123-138; extras din declaraţiile date în etenţie de Hans Baur, 19/20.12.1945, GARF, 9401/2/550, pag. 106, recum si Besâmenski, *Operaţia* „M/f', op. cit., pag. 147-150.

[28] Notă de informare a şefului adjunct al GUPWI, general-locotenent maiak S. Kobulov, în legătură cu materialul administraţiei operaţionale GUPWI, al Smerş, precum şi al serviciilor secrete britanice si americane espre versiunea sinuciderii lui Hitler la 30 aprilie 1945, 19.1.1946' ARF, 9401/2/550, pag. 58.

[29] Baur suferise răni grave la ambele picioare, iar Misch fusese însar.nat să-1 ajute.

Scopul acestei măsuri urma să fie compararea interogatoriilor si declaraţiilor deţinuţilor, dat fiind că serviciul secret depistase o serie de contradicţii în informaţiile pe care le obţinuseră despre moartea lui Hitler. Interogarea deţinuţilor, izolaţi cu stricteţe unul de altul, constituia însă doar o parte a planului de măsuri. GUPWI propusese ca „pentru fiecare deţinut interogat să existe o

agenţie de celulă".[30]

Această sintagmă enigmatică folosită de birocraţia serviciilor secrete sovietice se referea de fapt la banalul turnător. Pentru că nu se puteau baza doar pe declaraţiile acestuia, fiecare celulă a fost dotată în plus cu o instalaţie de ascultare, iar departamentele individuale ale Administraţiei Centrale pentru Prizonierii de Război si Internare au primit ordinul de a preda comisiei speciale nou-formate toate materialele legate de sinuciderea lui Hitler strânse până în acel moment, în acelaşi timp, lagărele de prizonieri de război din spaţiul Moscovei au primit ordinul de a depista alţi deţinuţi care făcuseră parte, în ultimele zile ale celui de-al Treilea Reich, din personalul buncărului fuhrerului.

în lagărul de prizonieri de război nr. 297 din Mosaisk au fost descoperiţi Untersturmfuhrer SS Hans Hofbeck si Josef Henschel.

Foştii colaboratori ai Serviciului de Securitate al Reichului (RSD), care făcuseră parte din echipele de protecţie ale Cancelariei Reichului, au ajuns şi ei la Butârca.[31] Căutarea altor martori în lagărele Administraţiei Centrale pentru Prizonierii de Război si Internare a rămas însă fără rezultat.[32]

Interesant este că NKWD nu a făcut nicio încercare de a lua legătura cu concurenţii săi, Smerş şi spionajul militar, GRU. Nici Administraţia Centrală pentru Prizonierii de Război şi Internare n-a cerut Comisariatului Poporului pentru Securitatea Statului să-i interogheze pe martorii pe care-i avea în detenţie, de pildă pe Hans Rattenhuber; si nici nu s-a cerut predarea originalului sau a

[30] Planul măsurilor de investigare ale agenţiei pentru clarificarea circumstanţelor dispariţiei lui Hitler, 13.2.1946, GARF, 9401/2/551, pag. 122.

[31] Vezi nota şefului adjunct al GUPWI, general-locotenent Amaiak S.

Kobulov, către şeful Administraţiei NKWD pentru Regiunea Moscova, general-locotenent Mihail I. Şuralev, 18.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 8.

[32] Vezi nota şefului departamentului l al administraţiei operaţionale [a] GUPWI, locotenent-colonel Julius K. Klausen, către şeful secţiei l a Apartamentului l al GUPWI, 15.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 51.

>piei materialului îndosariat acolo sau la GRU referitor la azul Hitler".

Două aspecte merită discutate aici, importante şi pentru *Dosarul itler* care va apărea ulterior. Pe de o parte, ţinerea în cel mai rict secret a întregii investigaţii, în afară de şeful serviciului secret, îria, doar ministrul de interne

Kruglov, şeful serviciilor secrete ivietice în SBZ, general-colonel Ivan A. Serov, şeful Administraţiei sntrale pentru Prizonierii de Război si Internare, general-locotenent [ihail S. Krivenko, adjunctul său, Amaiak Kobulov, si şeful apartamentului operaţional al GUPWI, general-maior Viktor . Drosdov, mai erau la curent cu operaţiunea „Mitul". Pe de altă arte, întreaga situaţie demonstrează felul în care serviciile se izolau nul faţă de celălalt si rivalitatea existentă între ele în timpul ictaturii staliniste. în condiţiile unei puteri structurate policratic, >ate informaţiile din domeniul serviciilor secrete erau concentrate i mâinile lui Stalin, care, în consecinţă, nu putea permite existenţa nei colaborări între serviciile secrete.

Din motive de confidenţialitate, deţinuţii din cadrul operaţiunii vlitul" aduşi la Butârca au primit denumiri codificate. Baur a jst „botezat" de NKWD „Izvostcic" - adică „Vizitiul" - Linge a rimit denumirea de cod destul de univocă „Lacheul", Rochus lisch era trecut în acte drept „Telefonistul", Hans Hofbeck drept Jandarmul", Josef Henschel era „Gardianul", iar Erich Rings, un perator din Cancelaria Reichului care transmisese testamentul lui [itler, era „Telegrafistul".[33]

Interogatoriile au început la mijlocul lunii februarie şi au dus apid la rezultatele scontate. Rezistenţa iniţială a martorilor a fost ifrântă foarte repede datorită metodelor de tortură tipice care < isoţeau interogatoriile NKWD - bătaia, privarea de somn şi de lâncare, ameninţarea cu represalii împotriva membrilor familiei, ombinate simultan cu răsplata în cazul cooperării. Un mijloc xtrem de eficient s-au dovedit a fi si anularea, la 27 februarie 946, a statutului de prizonieri de război al deţinuţilor şi catalogarea ar drept criminali de război.

Majoritatea clacau după ce li se luau uniformele şi erau îmbrăcaţi i zeghe şi după ce raţiile lor erau reduse conform normelor

[33] Vezi extrasele din declaraţiile obţinute de agenţiile de celulă a[1] eţinuţilor Baur, Linge, Misch, Hofbeck, Henschel şi Rings, 13.12.194-[1] *2.3.1946,* GARF, 9401/2/550, pag. 104-121.

sovietice.[34] La fel de eficientă era supravegherea prin intermediul tovarăşilor de celulă". Aceştia le ofereau anchetatorilor NKWD

T' > »

informaţiile dorite, cu acea grijă specific nemţească pentru lucrul bine^făcut.

„întâlnirile" lor cu ofiţerii sovietici aveau loc de regulă în timpul anchetării martorilor. Agenţii nu se limitau doar la eventuala contrazicere a declaraţiilor date de deţinuţi sau a faptelor pe care aceştia le relatau din proprie iniţiativă. Ei

urmăreau cu mare atenţie si efectul metodelor de intimidare folosite de anchetatori.

Agentul „B-III" a dat de exemplu, la 20 februarie 1946, următoarea informaţie despre Baur: „Se teme foarte tare de represalii si se aşteaptă să fie tratat cu duritate în timpul anchetelor, în acelaşi timp îl îngrijorează piciorul rănit, soarta familiei si se întreabă cât timp va mai rămâne în detenţie. Aşteptându-se să fie torturat, regretă că nu s-a sinucis."[35] Nu este de mirare că, la câteva zile după aceea, Baur a fost într-adevăr bătut de un anchetator.

Spionul din celula lui Linge, „Boemia", a avut chiar tentative de interpretare psihologică: „Linge are o memorie bună şi se preface că este bolnav de nervi si naiv. în timpul anchetelor nu este sincer si mizează pe faptul că declaraţiile lui nu pot fi confruntate cu altele, dat fiind că o singură persoană - Bormann - ştie ce ştie el."[36] A doua zi turnătorul 1-a îndemnat pe anchetator să continue linia dură, deoarece dădea rezultate: „Linge începe să se teamă, iar dacă va fi supus în continuare unor anchete dure, va da declaraţii corecte."[37]

[34] Vezi scrisoarea şefului adjunct al GUPWI, general-locotenent Amaiak S. Kobulov, către directorul închisorii Butârca a NKWD, colonelul Pustânski, 25/26.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 9 şi urm.; raportul agentului de celulă „Boemia", 27.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 188; Hans Baur, *khflog die Măchtigen der Welt,* Kempten, 1956, pag. 292-296; Linge, Bis zum

op. cit., pag. 303 şi urm.

[35] Document de informare al anchetatorului-sef în cazul Baur, maiorul . Saleiev, în legătură cu ancheta din 19/20.2.'l946, GARF, 9401/2/550,

Pag. 84.

[36] Document de informare al anchetatorului-sef în cazul Linge, 'Ocotenent-colonelul Jan W. Schwejzer, în legătură cu ancheta din [2l]/22.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 100.

. [37] Document de informare al anchetatorului-sef în cazul Linge, °c°tenent-colonelul Jan W. Schwejzer, în legătură cu ancheta din ^ 2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 101. ; oă; . i

DOSARUL HITLEB

Doar turnătorul din celula lui Gunsche nu a reuşit să câştige icrederea deţinutului. Gunsche manifesta o neîncredere profundă iţă de „tovarăşul lui de celulă", astfel încât acesta nu a fost în lăsură că întocmească rapoarte de valoare.[38]

în timpul anchetelor efectuate de la mijlocul lui februarie până i sfârşitul lui martie 1946, ofiţerii din serviciile secrete s-au iteresat în primul rând, ca si

înainte, de circumstanţele exacte în ire avusese loc sinuciderea lui Hitler şi de toate informaţiile isponibile cu privire la stilul său de conducere şi de viaţă. Nu au at atenţie informaţiilor despre victimele politice ale regimului azist, despre războiul purtat în dispreţul legilor şi convenţiilor iternaţionale si despre asasinarea sistematică a evreilor. Nu au ;rcetat nici veridicitatea informaţiilor legate de industria de rmament, nu s-au interesat de avioanele de vânătoare cu reacţie, e rachete sau de cercetările germane în legătură cu bomba tomică.[39] Ofiţerii serviciilor secrete au însemnat în schimb în rotocoalele anchetelor şi în cele ale agenţilor declaraţiile care lenţionau că „Hitler avea mulţi prieteni în străinătate, de exemplu i Argentina", că „femeile au jucat un rol important în viaţa lui" si i dictatorul îşi însărcinase oamenii de încredere „să-i ardă adavrul".[40]

La început anchetele păreau să confirme versiunea conform ireia Hitler se împuscase şi se otrăvise în acelaşi timp. O investigaţie

[38] Raportul nr. l al şefului administraţiei operaţionale a GUPWI, eneral-maior Drosdov, în legătură cu materialul furnizat de agenţie în osarul „Mitul", 19.2.1946, GARF, 9401/2/550, pag. 72 şi urm.; lemorandum cu declaraţii ale agentului de celulă „Siegfried", .3.1946, GARF, 9401/2/551, pag. 188-195; Koslov,„Gde *Gitler", op. cit.,* ag. 134 si urm.

[39] Vezi raportul agentului de celulă „B-III", 19.2.1946, GARF, 401/2/550, pag. 147; raportul agentului de celulă „Vânătorul", 1.12.1945, GARF, 9401/2/550, pag. 135. Baur a fost citat aici după cum rmează: „Şi informaţiile despre camerele de gazare sunt exagerate, i Germania nu au existat decât 3.000.000 de evrei. Mulţi dintre ei au migrat. Mai mult de 2.000.000 nu au fost anihilaţi, în plus, asfixierea u gaz reprezintă o metodă mai umană decât alte procedee de ucidere oamenilor."

[40] Vezi raportul agentului de celulă „Vânătorul", 30.12.1945, GARF.

401/2/550, pag. 138; raportul agentului de celulă „B-III", 19.2.1945, 1ARF, 9401/2/550, pag. 147.

efectuată la faţa locului, la Berlin, urma să clarifice definitiv situaţia în primăvara anului 1946. Ofiţerii angrenaţi în operaţiunea „Mitul" plănuiau o nouă autopsiere a cadavrelor descoperite de Smers.

pentru a putea verifica mai bine declaraţiile luate martorilor la Moscova, deţinuţii de la Butârca au fost transportaţi si ei la Berlin.[41]

Participanţii la operaţiunea „Mitul" au sosit în fosta capitală a Reichului în

mai 1946. în timp ce deţinuţii au fost internaţi în centrul de detenţie al NKWD din Lichtenberg, fiind supuşi altor interogatorii, o comisie specială a cercetat încă o dată buncărul Cancelariei Reichului si grădina. Din comisie mai făceau parte, în afară de Klausen, colonelul de miliţie N.F. Osipov si medicul legist Piotr S. Semenovski.[42] Aceştia au răspuns de prima investigare criminalistică a circumstanţelor „dispariţiei" lui Hitler. Criminalistul şi medicul legist au analizat cu deosebită atenţie urmele de sânge din camera de lucru a dictatorului din buncărul Cancelariei Reichului si de pe scara care ducea spre grădină.

Analiza lor a fost clară: „Pe baza numărului mare de stropi şi dâre de sânge de pe canapea se impune următoarea concluzie:

această rană a fost însoţită de o hemoragie abundentă, posibil letală, în clipa rănirii, persoana respectivă se afla în colţul din dreapta al canapelei, lângă braţul acesteia [...]. Dispersia stropilor si a dârelor de sânge pe canapea, precum si aspectul lor caracteristic demonstrează că rana a fost localizată la cap, şi nu pe torace sau pe abdomen [...]. Rana de la cap a fost cauzată de un foc de armă, şi nu de o lovitură cu un obiect contondent. O dovadă în acest sens o reprezintă inexistenţa stropilor de sânge deasupra canapelei

[41] Vezi Koslov, *„Gde Gitler", op. cit.,* pag. 156 si urm.; document de informare al şefului adjunct al GUPWI, general-locotenent Amaiak S. Kobulov, în legătură cu materialul administraţiei operaţionale a GUPWI, al Smerş si al serviciilor de informaţii britanic şi american despre versiunea sinuciderii lui Hitler la 30 aprilie 1945, 19.1.1946, GARF, 9401/2/550, Pag. 52. Serov a menţionat pe document la 28.3.1946: „Susţin Propunerea. Ar fi util ca întregul material si deţinuţii să fie trimişi la Berlin împreună cu colaboratori calificaţi ai Operaţionalului, în caz , contrar, cadavrele se vor descompune în curând cu totul." *t*

[42] Planul de măsuri operative pentru clarificarea circumstanţelor Dispariţiei lui Hitler, 16.5.1946, GARF, 9401/2/552; Maximova, „Mif, [în]: *hvestia,* 20.2.1993, pag. 10. : ...ww-, /,,,,«-, , , . . , > „ .

i pe rama spetezei. După ce a suferit rana de la cap, rănitul si-a ierdut cunoştinţa si a rămas o perioadă nemişcat, cu capul înclinat pre braţul din dreapta al canapelei."[43]

Această expertiză a fost confirmată la 30 mai 1946, în urma nor săpături făcute în grădina Cancelariei Reichului. în locul în are colaboratorii Smers dezgropaseră cu un an în urmă cadavrul ii Hitler şi pe cel al Evei Braun,

medicul legist a descoperit două -agmqnte ale unui craniu de bărbat: părţi ale osului parietal din reaptfl si din stânga. Cel din stânga prezenta, după medicul legist emen|>vski, o deteriorare caracteristică urmei lăsate de ieşirea nui *g.* jnţ. Legistul a mai constatat „că focul de armă a fost tras e jos i i sus, de la dreapta la stânga, spre spate". Aşadar Hitler se npuşc ise, după cum confirmau şi declaraţiile martorilor Linge si 'runsclje.[44]

Verjiîcarea tezei otrăvirii simultane cu cianură ar fi necesitat louă autopsiere a cadavrelor, ceea ce Smerş a refuzat să ciuda unor eforturi imense, comisia specială „Mitul" nu a i obţină de la serviciul de contrainformaţii militare predarea lor deja autopsiate ale lui Adolf si Eva Hitler. Din acest

sa o acă. îi eusi t s

fiţerii NKWD nu au dorit să considere rezultatul cercetărilor unul definitiv. Au renunţat chiar să-1 informeze pe Stalin ură cu investigaţiile lor.[45] Această atitudine a făcut posibilă a nenumărate speculaţii; variantele răspândite ulterior, >inuci lere prin ingerare de otravă" sau „glontele de graţie" îdmiri| strat când de Linge, când de Gtinsche), erau însă manipulări

itenti nate ale opiniei publice.

[43] Protocolul cercetării buncărului Cancelariei Reichului, 14.6.1946, ARF, 9401/2/552, pag. 207 si urm.

[44] Documentul de investigaţie referitor la fragmentele de os descoperite 30 mai în grădina Cancelariei Reichului, 31.5.1946, GARF, 9401/2/552,

ag. 242; vezi si Volklein, *Hitlers Tod, op. cit.,* pag. 182-189.

[45] Vezi documentul de informare al lui Klausen referitor la predarea două lăzi cu cadavre din Magdeburg, 30.4.1946, GARF, 9401/2/550, ag. 37; concluziile la materialul investigaţiilor din Berlin, 26.6.1946, ARF, 9401/2/552, pag. 297-307; Vladim'ir A. Koslov, „Delo «Mif»:

isledovanie NKWD-MWD SSSR obstoiatestv istscesnovenia Gitlera loiabr 1945-1949 god)" [Dosarul „Mitul": investigaţia NKWD-MWD *ai* RSS referitoare la circumstanţele dispariţiei lui Adolf Hitler (noie

[1] 945-1949)], în: *Otescestvenaia istoria,* 1996, nr. 2, pag. 94-98.

în funcţie de scopul politic urmărit, Uniunea Sovietică a prezentat noi

versiuni ale morţii lui Hitler, afirmând chiar, în primii ani după 1945, că Hitler nu murise, ci fugise si se afla la foştii aliaţi.[46] Lev Besâmenski, protagonistul variantelor morţii prin otrăvire şi al glontelui de graţie, a publicat în 1968 şi 1982 lucrări despre moartea lui Hitler care au avut un mare succes.[47] în 1995 si-a cerut scuze pentru „minciunile intenţionate". Istoricul rus *a* scris că „se căieşte", însă nu si-a asumat responsabilitatea: a susţinut că în Uniunea Sovietică accesul la dosare fusese în întregime controlat politic, iar textele i-au fost dictate de informatorii serviciului secret KGB.[48]

Oricum, istoricii serioşi din Marea Britanie, Statele Unite ale Americii si Republica Federală Germania nu se raliaseră teoriilor lui Besâmenski.[49] *Dosarul Hitler* redactat pentru Stalin a respectat investigaţiile din anul 1946. De ce să fi minţit cei care au prelucrat declaraţiile lui Linge si Giinsche într-un dosar destinat lui Stalin?

2. Informaţii pentru Stalin.

Naşterea *Dosarului Hitler*

Operaţiunea „Mitul" s-a încheiat provizoriu în vara anului 1946, iar chestiunea a fost reluată de abia în martie 1948. Lui Amaiak Kobulov i-a parvenit în această lună informaţia conform căreia ofiţerul german Gerhard Boldt ar fi publicat o carte cu titlul

[46] Pentru a sprijini cu argumente această versiune, autorităţile sovietice au prezentat chiar si o pretinsă sosie a lui Hitler. Vezi Maser, *Adolf Hitler, op. cit.,* pag. 528-540.

[47] După Besâmenski, Hitler ar fi trebuit „împuşcat ca un câine". Vezi Besymenski, *Der Tod des Adolf Hitler* (1968) si cu'multe modificări, dar similară ca substanţă *Der Tod des Adolf Hitler* (1982); critici aduse lucrărilor: Joachimst'haler, *Hitlers Ende, op. cit.,* pag. 266.

[48] Vezi Besâmenski, *Operaţia „Mif, op. cit.,* pag. 140 si urm.

[49] Werner Maser a abordat si el teza lui Besâmenski de pe poziţii critice. Vezi Maser, *Adolf Hitler. Legende, Mythos, Wirklichkeit,* Esslingen, 1971; citat în continuare după ediţia a 13-a revizuită, Munchen, Esslingen, 1993, Ian Kershaw, biograful lui'Hitler care a verificat prezentarea lui J°achimsthaler, *a* ajuns la concluzia că „cercetarea excepţional de atentă" [a] acestuia distruge „orice incertitudine legată de felul morţii". Vezi

, *Hitler,* voi. 2, *op. cit.,* pag. 1290 si urm.

Ultimele zile ale Cancelariei Reichului", în care ar fi descris ultimele ece zile ale guvernului Hitler.[50] Kobulov i-a cerut locotenent-comelului Klausen să sistematizeze în sfârşit materialul operaţiunii Mitul" si să-1 transmită mai departe CI (Comitetului pentru iformaţii, care din 1947 coordona activitatea serviciilor secrete ovietice). Adjunctul şefului administraţiei centrale a arătat în celaşi timp că ar fi fost indicat ca „Baur, Giinsche si Linge să fie i ichisi în aceeaşi celulă, propunându-li-se să redacteze un ocument detaliat despre ultimele zile ale lui Hitler".[51]

Aşa a luat naştere ideea *Dosarului Hitler,* însă ofiţerii NKWD u erau siguri că această iniţiativă va fi primită cu bunăvoinţă de iroul Politic al partidului comunist., singurul destinatar posibil al nui asemenea proiect. Prin urmare, la 27 aprilie 1948 au lansat n prim „balon de încercare". Stalin, Molotov, Beria, Jdanov, [alenkov, Mikoian, Kaganovici, Vosnesenski si Bulganin, deci icmbrii primului eşalon al conducerii sovietice, au primit un ocument redactat de Giinsche despre ofensiva din Ardeni şi despre icercările germane de a încheia o pace separată cu foştii aliaţi ccidentali. Se pare că dictatorul sovietic a citit cu interes ocumentul, pentru că a dat ordin să fie clasat nu în arhiva irtidului, ci în arhiva sa personală de la Kremlin.[52]

La scurt timp după aceea s-a decis ca Baur să fie scos din irogramul de redactare", urmând să fie folosiţi doar Giinsche şi nge.[53] în memoriile sale, publicate pentru prima oară în 1956 în

[50] Vezi Gerhard Boldt, *Die letzten Tage der Reichskanzlei,* prelucrată Ernst A. Hepp, Hamburg, Stuttgart, 1947.

[51] Vezi raportul GRU din Varşovia si nota de dosar anexată a neralului-locotenent Amaiak Kobulov, 3.3.1948, GARF, 9401/2/550, ig. 236 si urm.; Alexandr I. Kolpakidin/Dimitri R Prohorov, *Vnesnaia svedka Roşii* [Contrainformaţiile externe ruseşti], St. Petersburg, oscova, 2001, pag. *52 si* urm.

[52] Vezi nota adresată de Kruglov lui Stalin la 27.4.1948, GARF, -01/2/199, pag. 494-516. în arhiva prezidenţială a Federaţiei Ruse icumentul este clasat cu următoarea signatură: 3/58/530, pag. 69-78.

litorii mulţumesc domnului prof. Vladimir N. Haustov pentru aceasta formaţie.

[53] Vezi scrisoarea adjunctului şefului GUPWI, general-locotenefIt naiak S. Kobulov, către directorul închisorii Butârca a MWD, locotent-colonel Mihail I. Şuralev, 3.6.1948, GARF, 9401/2/550, pag. 240.

Republica Federală Germania, Baur a arătat că nu a putut sau nu a vrut să declare decât puţine lucruri în legătură cu moartea lui Adolf Hitler si a Evei Braun. Iar cunoştinţele sale nu erau suficiente pentru a descrie detaliat politica lui Hitler.[54]

Pentru a lucra la *Dosarul Hitler,* Gunsche si Linge au fost mutaţi jnai întâi într-o secţie specială a infirmeriei închisorii Butârca. în august 1948 au fost duşi din motive de confidenţialitate la „obiectivul special nr. 5 al MWD", o vilă de lângă Moscova, unde urmau să-şi continue „activitatea de scriitori", în acest „obiectiv special" al serviciului secret sovietic, cei doi ofiţeri SS au fost obligaţi, pe parcursul mai multor luni, să dea declaraţii verbale şi scrise: mai întâi, despre ultimele zile ale lui Hitler, din nou despre viaţa sa privată şi, în cele din urmă, si despre deciziile sale militare şi politice. Anchetatorii au urmărit retrospectiv perioada din 1945 până în 1935, anul în care Linge intrase în comandoul de escortă al fiihrerului. După aceea au fost obţinute informaţii despre evenimentele politice ale anilor 1933 si 1934, cu toate că nici Linge, nici Gunsche nu erau în măsură să furnizeze informaţii directe despre această perioadă. Rezultatul final a fost acea biografie detaliată a lui Hitler, care, conform părerii ofiţerilor NKWD, avea să corespundă aşteptărilor lui Stalin.[55]

De redactare răspundeau locotenent-colonelul Fiodor Parparov şi maiorul Igor Saleiev, de la NKWD, ulterior MWD. Ei supravegheau modul în care decurgea lucrul, puneau întrebările relevante si adăugau explicaţii sau informaţii esenţiale.[56] După cum s-a

[54] Motivele reale au rămas însă neclare. Pe de o parte, Baur a refuzat să dea declaraţii suplimentare si a intrat în greva foamei, pe de altă Parte însă se dovedise deja a fi o sursă „de rangul doi". A fost trecut prin rciai multe lagăre începând din 1948, condamnat la 25 de ani închisoare Şi eliberat în 1955, când s-a întors în Republica Federală Germania. Vezi Baur, Mii *Măchtigen, op. cit.*

[55] Vezi nota adjunctului şefului GUPWI, general-locotenent Amaiak S. Kobulov, către şeful contraspionajului din cadrul MWD, general-maior Aexei N. Asmolov, 6.8.1948, GARF, 9401/2/550, pag. 248; manuscrisul ^prelucrat „Despre Hitler", 1948, GARF, 9401/2/553, pag. 1-170.

[56] Din grupul de lucru au făcut parte, în afară de Parparov, care vorbea Nuent germana si avea experienţă în domeniul serviciilor secrete, si de doctorul în sociologie Saleiev, care lucrase în Germania, Ibcotenent-colonelul de origine estonă Julius Karlovici

Klausen, letonul Jan W. Schwejzer,

i înţionat deja, ei au fost cei care au condus anchetele în 1945 si "46, vorbeau perfect limba germană si au tradus în rusă i claraţiile deţinuţilor. La sfârşit au efectuat redactarea si stilizarea ; ttului, astfel încât să rezulte un întreg inteligibil.[57]

Linge a fost cel care s-a dovedit cel mai docil. Deşi a afirmat în i ;moriile pe care avea să le redacteze ulterior că nu fusese deosebit s cooperant,[58] nota redactorilor sovietici indică altceva: „în timpul i :rului, Linge a avut o atitudine pozitivă si a dat declaraţiile r bunăvoie. S-a constatat, pe baza unor verificări, că Linge spera -si minimalizeze răspunderea pentru serviciul prestat în cea i ii directă apropiere de Hitler, în scopul de a obţine eliberarea i a detenţie. Linge a considerat că însemnările reprezentau i alvarea» sa".[59]

Giinsche în schimb s-a dovedit a fi mult mai rezervat: „Pe

- rcursul lucrărilor, atitudinea lui Giinsche a fost extrem de ; gativă. Evită să dea declaraţii conforme cu adevărul si încearcă
- -l influenţeze şi pe Linge în acest sens. Nu se sfieşte să apeleze *i* ameninţări în acest scop." Parparov si Saleiev conchid în final : Giinsche este „un hitlerist convins si un duşman potenţial al f mocraţiei si al Uniunii Sovietice".[60]

Redactarea biografiei lui Hitler de către NKWD/MWD a durat i îi bine de un an si jumătate, nu în ultimul rând din cauza faptului : anchetatorii şi anchetaţii nu au reuşit să cadă de acord asupra : sdului de prezentare a anumitor probleme - de pildă colaborarea i itre Reichul german si Uniunea Sovietică în perioada 1939-1941.

!' ;mbru, din 1925, al organelor securităţii statului din Uniunea Sovietică, oricui Wolf Salomonovici Stern, care ulterior avea să devină şeful i stitutului de Istorie Militară a Republicii Democrate Germane, |i :otenentul Nicolai Mihailovici Smirnov, care nu vorbea limba germană, 3 translatoare din Leningrad.

[57] Vezi manuscrisul neprelucrat „Despre Hitler", 1949, GARF» <;01/2/554, pag. 1-291; Koslov, *„Gde Gitler?", op. cit, pag.* 168-176; c sâmenski, *Operaţia „Mif, op. cit.,* pag. 184 si urm.

[58] Vezi Linge, *Bis zum Ende, op. cit.,* pag. 307 si urm.

[59] Nota de informare a generalului-locotenent Amaiak S. Kobulov m ;ătură

cu Linge, noiembrie 1949, GARF, 9401/2/555, pag. 382 si urm-

[60] Notă de informare a generalului-locotenent Amaiak S. Kobulov in l jătură cu Otto Giinsche, noiembrie 1949, GARF, 9401/2/555, pag. 384

arm.

postfaţa editorilor

{n afară de aceasta, foştii ofiţeri SS nu aveau răspuns la toate întrebările, în cele din urmă, anchetatorii au modificat planul.

Ofiţerii NKWD s-au gândit mai întâi la o descriere a politicii germane în ansamblu si a conducerii războiului, sub titlul „Castele în nori". Din perspectivă sovietică, expresia reprezenta o metaforă a ambiţiilor regimului lui Hitler. Titlul părea însă potrivit si din cauza reşedinţelor pompoase ale dictatorului german; la urma urmei, Berghof şi infrastructura nou-creată acolo aveau dimensiunile unui castel, ca să nu mai vorbim despre Noua Cancelarie a Reichului. în final însă, titlul a părut totuşi prea liric; lucrarea nu era în fond o descriere de ansamblu a politicii germane, ci un text despre Hitler.

Practic, acesta reprezenta o biografie a dictatorului german cuprinzând perioada 1933-1945, din punct de vedere stilistic avea caracteristicile unui dosar, iar în ceea ce priveşte forma exterioară era un document sub forma legată a unei cărţi. Ministrul de interne Serghei Kruglov i-a înmânat lui Stalin *Dosarul Hitler* la 29 decembrie 1949. Cele 413 pagini despre viaţa lui Hitler i-au fost predate într-un singur exemplar, pe care ceilalţi membri ai Biroului Politic nu 1-au primit.[61] Stalin le-a permis însă câtorva dintre ei accesul la document. După lectură, a dat ordin ca *Dosarul Hitler* să fie clasat în arhiva sa personală.[62]

Cu toate că dictatorul sovietic nu a făcut sublinieri si note marginale în dosar[63], se poate afla din alte surse ce anume 1-a interesat în mod

[61] Vezi scrisoarea lui Kruglov către Stalin, 29.12.1949, GARF, 9401/2/236, pag. 231 si urm.

[62] Vezi nota nr. 5910/K către Stalin, 29.12.1949, AP RE, 3/58/533, Pag. 1-415. Editorii mulţumesc domnului prof. Vladimir N. Haustov Pentru această informaţie.

[63] în general Stalin făcea sublinieri si note marginale exclusiv în documente cu caracter operaţional, deci acolo unde era vorba despre arestarea, anchetarea sau torturarea anumitor persoane. Vezi *Lubianka, Stalin i glavnoe upravlenie gosbesopasnosti NKWD,* Arhiv Staiina.

Documentai *vâsici organov partinoi i godudarstvenoi vlasti, 1937-1938* tLubianka, Stalin si administraţia centrală pentru securitatea statului a NKWD. Arhiva lui Stalin, documente ale organelor superioare de partid ?* de stat, 1937-1938], Moscova, 2004. în martie 1938, de exemplu, Dictatorul a ordonat torturarea şefului GRU Uriţki pentru ca acesta să P°ată fi condamnat, pe baza mărturiilor obţinute sub tortură, ca membru Ţ Unui grup de revoluţionari sociali de stânga. Vezi indicaţiile lui

* Stalin privind anchetele, 13.3.1938, în: idem, pag. 499.

Î8

DOSARUL

lecial. Stalin, care nutrea o profundă neîncredere în persoanele i n anturajul său, subliniase în traducerea agendei lui Bormann ire-i fusese înmânată la 22 iunie 1945, mai ales pasajele care se fereau la eliberarea foştilor membri de partid şi a unor oameni ; încredere ai lui Hitler: „29 martie [...] Guderian este demis!", 10 martie [...] dr. Dietrich este demis de fiihrer!", „25 aprilie, oring este exclus din partid!", „28 aprilie [...] Fegelein este ; îgradat!", „29 aprilie [...] căsătoria lui Adolf Hitler cu Eva Braun ..] Trădătorii Jodl, Himmler si gen. [eralii]"; „l mai. Tentativă de radare!"[54]

în prima fază după finalizarea Dosarului, Linge si Giinsche au mas în continuare în obiectivul special nr. 5, pentru a fi disponibili caz că ar fi fost nevoie de alte clarificări. După ce serviciul de curitate a statului nu a mai avut nevoie de cei doi, tribunalul ilitar al trupelor MWD din regiunea Ivanov i-a condamnat la j mai 1950 la 25 de ani de muncă silnică pentru participarea la ime de război. Prima zi a pedepsei a fost 6 aprilie 1950, momentul i utării lor în lagărul de detenţie nr. 48 de la Ivanovo, în apropiere : Moscova.[65] La scurt timp după aceea, MWD 1-a mutat pe Linge : lagărul nr. 476 de la Sverdlovsk, de unde a fost eliberat si trimis r Republica Federală Germania la 8 octombrie 1955.[66] Giinsche i şese transferat tot acolo. S-a arătat însă mult mai îndărătnic :cât Linge şi a avut de suferit în timpul detenţiei nenumărate " :depse suplimentare pentru propagandă antisovietică şi refuzul : a munci.[67] MWD 1-a predat pe Giinsche în decembrie 1955

[64] Nota lui Beria către Stalin, 22.6.1945, GARF, 9401/2/97, pag. 32-48; ta lui Beria către Stalin, 22.6.1945, AP RF, 3/58/532, pag. 1-17. Editorii

j i jltumesc domnului prof. Vladimir N. Haustov pentru accesul la aceste [1] formaţii. O copie a originalului în limba germană se găseşte în: Lew |< symenski, *Die letzten Notizen von Martin Bormann. Ein Dokument und n Verfasser,* Stuttgart, 1974.

[65] Vezi sentinţa lui Otto Gunsche, 15.5.1950, Arhiva Militară de Stat Rusiei (RGWA), 460/1878.2-40, pag. 7; sentinţa lui Heinz Linge,

J5.5.1950, RGWA, 460/1871.5-7, pag. 7.

[66] Vezi nota informativă a şefului lagărului de detenţie nr. 476, cotenent-colonelul Skorniakov, despre eliberarea lui Heinz Linge,

J7.ll.1955, RGWA, 460/1871.5-7, pag. 30.

[67] Vezi decizia conducerii lagărului nr. 476 din 13.7.1954 privind jndamnarealaun an de detenţie, 20.7.1954, RGWA, 460/1871.5-7, P[a]§'

si urm.

postfaţa editorilor

Ministerului de Interne al RDG şi le-a dat mână liberă autorităţilor est-germane în privinţa lui.[68]

3. Fapte si interpretări.

Despre conţinutul *Dosarului Hitler*

Ofiţerii NKWD erau marxisti-leninisti cu pregătire ideologică si aveau prin urmare păreri bine conturate cu privire la interpretarea istoriei, în redactarea *Dosarului Hitler* s-au sprijinit pe declaraţiile unor persoane care nu le împărtăşeau ideologia, în afară de aceasta, erau obligaţi să satisfacă voyeurismul lui Stalin, beneficiarul documentului, în ciuda acestei perspective fragmentate asupra dictaturii naţional-socialiste si asupra celui de-al Doilea Război Mondial, nu există dubii cu privire la faptul că acest colectiv de autori din cadrul securităţii de stat sovietice a încercat să redea istoria aşa cum a fost în realitate. O abordare marxistă şi utilizarea unor surse deformate din motive ideologice nu reprezintă în sine un obstacol în calea căutării adevărului istoric.[69]

Nici satisfacerea unor interese specifice de cunoaştere nu afecta în mod obligatoriu cercetarea adevărului, mai ales că alegerea temei pentru destinatarul Stalin se intersectează cu interesul cititorului de astăzi. La urma urmei, aceste informaţii există pentru că Stalin era în permanenţă preocupat să

strângă date personale despre adversarii săi.[70] Anchetatorii considerau necesară privirea

[68] Vezi nota informativă despre *Dosarul Hitler,* 20.4.1959, Arhiva de Stat pentru Istorie Recentă a Rusiei (RGANI), 5/30/462a, pag. 1.

[59] Vezi în acest sens scrierile lui Marx cu privire la religie văzută ca o >,constiinţă inversată a lumii", care se poate proiecta la rândul ei asupra ^arxism-leninismului devenit ideologie. Marx a scris în 1844 în critica adusă filozofiei hegeliene a dreptului: „Este prin urmare sarcina istoriei teste vorba despre istoriografie, n.ed.], după ce lumea de dincolo a adevărului a dispărut, să instaleze adevărul lumii de aici." Engels la rândul [s]au a introdus, depărtându-se de abordarea naivă a lui Marx, noţiunea ^[e] „adevăr relativ" în gândirea marxistă; acesta, în concepţia lui Engels, [s]~ar apropia tot mai mult de „adevărul absolut", printr-o apropiere [s]isternatică de om, istorie si natură.

[70] Făcea acest lucru nu în ultimul rând din dorinţa de a avea argumente Plastice pentru „epurări", însă si strângerea de informaţii despre persoanele [ae]Pendente de el era motivată din punctul de vedere al tehnicii exercitării

,upra omului Hitler si din cauză că această abordare era î[n] mcordanţă cu viziunea asupra istoriei centrată pe persoane, proprie i Stalin.[71] Abia istoriografia marxist-leninistă din era poststalinistă desprins persoana lui Hitler de dictatura naţional-socialistă.[72] 1948-1949, perioada în care a luat naştere *Dosarul Hitler* destinat i i Stalin, legătura dintre viaţa dictatorului şi epoca dictaturii sale irea semnificativă. Ascensiune, punct culminant, decădere: atât aţa lui Hitler, cât si dictatura naţional-socialistă se puteau împărţi aceste faze.

Colectivul de autori a considerat trei aspecte ca fiind de iportanţă majoră în consideraţiile asupra vieţii private a lui Hitler:

nceiurile cu privire la mâncare şi băutură, bolile lui Hitler si mvieţuirea cu Eva Braun. îi preocupa nu doar o relatare liberă de ice apreciere critică, ci si descrierea decăderii sale progresive, ! cice şi intelectuale. Faptul că Hitler era nefumător si că nu suporta mul de ţigară în jurul său[73] este pomenit doar cu ocazia descrierii

iterii. Pe parcursul timpului, calculul politic s-a transformat într-o iranoia incontrolabilă. Vezi Bullock, *Hitler und Stalin, op. cit.,* mai ales ig. 619, 639 şi 1236 şi urm.; Donald Rayfield prezintă detaliat ecanismele epurării, dar face în parte aprecieri subiective, *Stalin und me Henker,* Miinchen, 2004, pag. 342-370.

[71] Această concepţie asupra istoriei contrazicea teoria marxistă clasică spre evoluţia socială, dar s-a dovedit a fi fundamentul ideologic al ilinismului. Cultul personalităţii a preluat aşteptările si speranţele sesti ortodoxe de salvare şi mântuire si le-a transformat în prezent. Un emplu concludent în acest sens este discursul funebru ţinut în cinstea i Lenin de către Stalin la 26.1.1924, deci la câteva zile de la moartea lui

' nin. Vezi J.W. Stalin, *Werke,* Berlin 1950 si urm., voi. 6, pag. 41 şi urm.

[72] Acest lucru s-a întâmplat datorită definiţiei date de Gheorghi Dimitrov iţiunii de fascism la al VIMea Congres Mondial al Internaţionalei Comuniste n 1935. „Fascismul" este prin urmare un fenomen al capitalismului Dnopolist de stat, şi anume „dictatura teroristă deschisă a celor mai acţionare, şovine si imperialiste elemente ale capitalului financiar".

[73] Hitler a renunţat din tinereţe la fumat, în special din motive lanciare. De abia mai târziu, în urma decesului unor prieteni şi a lecturii lor materiale de ştiinţă popularizată, si-a însuşit o atitudine de respinge[16] -mă a fumatului. A interzis fumatul în anturajul său, a susţinut campanii

[1] tifumat şi cercetarea medicală legată de această „otravă", însă din raţiun| litice nu a interzis fumatul ca atare. Mărturiile martorilor si ale literaturii i specialitate timpurii au fost discutate de fostul medic Ss'Ernst Gunther

unei scene din buncărul fuhrerului de la Berlin, când Hitler părea absent din punct de vedere mental, ba chiar dezorientat.[74] Nici reţinerea extremă a lui Hitler de la băuturile alcoolice nu este menţionată explicit în *Dosarul Hitler.* înainte de 1931, Hitler obişnuia să bea foarte multă bere la adunările de partid - până la şapte halbe - însă la masa de seară nu mai mult de unu-două pahare. Uneori lua un lichior de plante sau un rachiu de fructe ca digestiv. Autorii *Dosarului Hitler* amintesc de această reţinere doar în momentul în care Hitler a renunţat la ea si citează o declaraţie a lui Linge conform căreia Hitler începuse să bea, după bătălia de la Stalingrad, „la fiecare masă de prânz sau de seară" o „cantitate serioasă de rachiu sau coniac", dar omit să spună că nu-si pierdea niciodată controlul când bea şi că nu mult după aceea a si renunţat la băuturile

alcoolice.[75]

Textul menţionează doar în treacăt alimentaţia vegetariană a lui Hitler,[76] cu toate că aceasta a fost cauza multor îmbolnăviri ale lui Hitler care la rândul lor prezentau interes pentru NKWD şi Stalin. Ofiţerii NKWD au înregistrat totuşi alternanţa rapidă dintre cumpătare si exces în obiceiurile alimentare ale lui Hitler, observată si de alţi contemporani. Friedelind Wagner, de pildă, a relatat că Hitler mânca la Bayreuth supă de tăiţei la fiecare prânz, iar uneori si la cină, dar că devora până la un kilogram de praline pe zi.[77] Companionul său timp de mulţi ani, Ernst Hanfstaengel, considera că „vegetarianismul de prăjitură" al lui Hitler şi pofta sa de dulciuri sunt „de neînţeles".[78] în *Dosarul Hitler* dictatorul este descris ca

Schenck. Vezi Ernst Giinther Schenck, *Patient Hitler. Eine medizinische Biographie,* Augsburg, 2000, pag. 32-38.

[74] Vezi *Dosarul Hitler, pag.* 385.

[75] Vezi Schenck, *Patient Hitler, op. cit.,* pag. 32, precum si Maser, *Adolf Hitler, op. cit.*

[76] In legătură cu aceasta, a se vedea informaţii detaliate la Schenck si Maser. La început, Hitler n-a dat prea multă atenţie alimentaţiei si băuturii.

Mânca ceea ce i se oferea. Alimentaţia vegetariană a adoptat-o din 1931, [an]ul morţii nepoatei sale Geli RaubaL După ce a suferit în repetate rânduri [de] colici intestinale, i s-a elaborat o dietă specială.

[77] Vezi Friedelind Wagner, *Nacht iiber Bayreuth,* Miinchen, 2002, P[a]S- 121.

[78] Citat după Schenck, *Patient Hitler, op. cit.,* pag. 38.

i persoană care, în situaţii de stres, obişnuia să îngurgiteze cantităţi lari de hidraţi de carbon („praline la kilogram").[79]

în baza mărturiilor lui Linge sunt însă descrise frecvent căderi :ice si îmbolnăviri ale lui Hitler. Ofiţerii NKWD redau în detaliu ipresiile care stau dovadă a prăbuşirii fizice progresive a lui Hitler.

tler este înfăţişat ca un om epuizat, slăbit, într-un singur loc se nimeşte umorul negru cu care-si privea prăbuşirea fizică.[80] în est context, medicul curant al lui Hitler, Theodor Morell, pe care iţerii NKWD nu se sfiesc să-1 numească de-a dreptul „şarlatan", e parte de un portret extrem de negativ.[81] Părerea pare temeiată, având în vedere nenumăratele mărturii privind abuzul [1] medicamente

din *Dosarul Hitler.*

Este adevărat că administrarea unor picături de ochi pe bază de căina nu poate fi considerată o greşeală de tratament şi nici măcar folosire abuzivă a unei substanţe ce creează dependenţă, aşa cum sugerează în *Dosarul Hitler.*[52] Altfel stau lucrurile cu „injecţiile imulatoare" administrate destul de des. Morell îi injecta eparatul elaborat de el, „Vitamultin", cu un conţinut extrem de iicat de pervitină si cofeină.[83] în situaţia în care Hitler folosea gulat acest energizant, iar în unele zile i se administrau chiar

[79] Vezi *Dosarul Hitler,* pag. 110.

[80] Vezi *Dosarul Hitler,* pag. 339-340.

[81] Şi alţi contemporani au fost de aceeaşi părere, însă Morell nu a ţionat într-un mod cu totul neprofesionist. Vezi în acest sens Schenck, *tient Hitler, op. cit.,* pag. 161-267.

[82] Picăturile lui Morell conţineau o soluţie de cocaină 1%, cantitate uficientă pentru a crea dependenţă, însemnările lui Morell indică trei isoade de administrare a acestor picături: la 14.7.1944, la 8.10.1944 la 22.3.1945. Conform observaţiilor lui Linge, pare să fi fost vorba de care dată de începutul unui tratament mai îndelungat. Vezi Schenck, *tient Hitler, op. cit.,* pag. 202. Maser menţionează că medicul orelisţ win Giesing i-a badijonat o dată lui Hitler nasul cu o soluţie de cocaina i%. Hitler 1-a rugat să repete acest tratament, deoarece îi „elibera îierul. Giesing a refuzat. Vezi Maser, *Adolf Hitler, op. cit,* pag. 411-

[83] Conform lui Maser, care face referire la o analiză cerută de SchencK efectuată în laboratorul Academiei Medicale Militare din Berlin. Vezi *?m.* în legătură cu substanţa energizantă, vezi Helmut Weissensteu[1]» *ier Steigerung korperlicher Leistungsfähigkeit durch Pervitin,* Berii > '41. .

patru injecţii cu „Vitamultin", un preparat oricum extrem de concentrat, se poate vorbi fără îndoială despre o dependentă, pecăderea fizică si intelectuală a lui Hitler, extrem de rapidă între 1942 şi 1945, a fost cauzată probabil de acest abuz de medicamente.[84] Medicul SS Ernst Giinther Schenck, care a lucrat în ultimele zile în infirmeria de sub Cancelaria Reichului si a redactat ulterior o biografie medicală a lui Hitler, a ajuns însă la concluzia că

decăderea lui Hitler nu ar fi fost „urmarea dependenţei de pervitină, ci expresia epuizării si încordării maxime a unui om", în afară de asta, Schenk a afirmat că Hitier ar fi suferit de „evoluţia inexorabilă a unui sindrom Parkinson". Cauza sindromului Parkinson este considerată arterioscleroza cerebrală. Administrarea de medicamente pentru afecţiuni psihice si de energizante - în cazul lui Hitler a pervitinei - nu este considerată de obicei drept cauză posibilă a acestui sindrom.[85] Frederick (Fritz) Redlich, psihiatru obligat să fugă din Viena în 1938, ulterior profesor la Yale, porneşte în biografia lui Hitler redactată de el de la premisa că a existat „în mod evident" un sindrom Parkinson, dar nu-1 consideră o consecinţă a consumului de energizante. In studiul său, Redlich a făcut referiri detaliate la urmările psihice si fizice ale abuzului de pervitină şi a ajuns la concluzia că acesta a accentuat agresivitatea lui Hitler, dar că nu poate fi privit drept cauză a politicii sale criminale.[86] Medicul curant Morell a acceptat diagnosticul evident de Parkinson de abia la începutul anului 1945. Diagnosticele eronate pe care Morell le-a susţinut timp de ani de zile au fost întărite şi de atitudinea necooperantă a lui Hitler. De abia acum dictatorului

[84] Trebuie luate în considerare şi urmările atentatului de la 20.7.1944, când rănile lui Hitler au fost mai grave decât le-a prezentat propaganda regimului. Vezi Peter Hoffmann, *Widerstand, Staatsstreich, Attentat. Der Karnpf der Opposition gegen Hitler,* Miinchen, 1969, pag. 476; aduce [C0r]ecţii: Kershaw, *Hitler, op. cit.,* voi. 2, pag. 907.

[85] Vezi Schenck, *Patient Hitler,* pag. 203; informaţii de la dr. Hans W-Schweitzer (Frankfurt), aprilie 2005.

[86] Cu acest diagnostic univoc, Redlich a respins interpretările [rev]izioniste si psihanalitice, în acelaşi timp, psihiatrul american a evaluat [c]ntic acel „furor diagnosticus" si a atras atenţia asupra veridicităţii limitate Declaraţiilor de acest gen. Vezi Frederick Redlich, Hitier: *Diagnosis of a*

estriictive Prophet, Oxford, 1998, pag. XXX, ed. în Ib. germ. pag. 290, [03] Şi urm.

nu fost administrate medicamente care ar fi urmat să stopeze :clinul fizic si intelectual. Este însă posibil si ca Morell să fi sperat , administrând energizante, va obţine o ameliorare a mobilităţii ;ice si intelectuale a lui Hitler,[87] In diagnosticul său de la distantă, îdlich - care nu a avut acces la declaraţiile

prizonierilor din ptivitatea sovietică şi nici la *Dosarul Hitler* - a ajuns la concluzia inteligenţa si memoria lui Hitler au rămas neafectate până la îrsitul războiului.[88] Biograful Werner Maser a estimat, pe baza ;claraţiilor unor martori, că mintea lui Hitler ar fi fost „admirabil ; limpede si de ascuţită până la sfârşitul vieţii".[89] Ipoteza a rămas ină atitări necontrazisă, mai ales că explică si loialitatea

: :condi|ionată a celor din anturajul lui Hitler.[90] Nu în ultimul rând, rsiun|a unei sănătăţi mintale intacte a permis elaborarea unor crări eseistice cuprinzând ample speculaţii în legătură cu o >rinţă de „prăbuşire" prezentă în subconştientul colectiv al porului german.[91] Există multe argumente în favoarea evaluării afecţiunilor lui Hitler pe baza noilor surse. Declaraţiile i Linge si Gunsche sunt foarte ferme în această privinţă: ele ănţionează deseori absenţa mintală a lui Hitler, chiar dezorientarea

; u apatia lui totală faţă de lumea din jur. Unele dintre crizele de rie ale dictatorului n-au avut loc niciodată, conform *Dosarului tler,* şi fac parte din sfera colportajului. Dat fiind însă că asemenea sne pot sta la baza unor secvenţe cinematografice spectaculoase,

12 apar în mod obligatoriu în filmul „Der Untergang", nominalizat

i 2005 la Oscar, operă a producătorului german Bemd Eichinger.

[87] Fritz Redlich, *Hitler: Diagnose des* destruktiven *Propheten,* Viena, i 02, pag. 278. Frederick Redlich, *Hitler: Diagnosis of a destructive f jphet,* Oxford, 1988. Informaţii de la Hans W. Schweitzer.

[88] Redlich, ed. în Ib. germ., pag. 325 şi urm.

[89] Vezi Maser, *Adolf Hitler, op. cit.,* pag. 485. Maser a efectuat pentru art timp serviciul la Wolfschanze în 1944, în timp ce era soldat al armatei rmane. Nu 1-a cunoscut pe Hitler cel din 1945.

[90] Bullock nu dă de înţeles că ar considera capacitatea intelectuală a lui tler drept limitată. Vezi Bullock, *Hitler und Stalin,* pag. 1152-1160. KershaW lescrie pe Hitler cu termenii „isteric", „obosit", „epuizat", dar şi acţionând :iv. Vezi Kershaw, *Hitler,* voi. 2, op. cit., pag. 1025-1064.

[91] Vezi Joachim Fest/Bernd Eichinger, *Der Untergang. Das Filmbuch,* rlin, 2004, pag. 13. (Titlul filmului a fost tradus în româneşte „Ultimei[6]

ie ale lui Hitler", n.tr.)

postfaţa editorilor

Un exemplu grăitor în acest sens îl reprezintă criza de furie pricinuită de trădarea lui Fegelein. Publicul îl aude pe Hitler urlând complet ieşit din fire: „Trădare!", „Fegelein! Fegelein! Fegelein!". Scenariul specifică în continuare: „Hitler loveşte de fiecare dată cu pumnul în masă. Faţa îi este congestionată - apoplectic."[92] în realitate, Gunsche, comandantul de luptă al cartierului guvernamental, a fost cel care 1-a convins pe Hitler să-şi defere cumnatul Curţii Marţiale.[93] în film există si alte scene inventate sau care se bazează pe relatările nedovedite ale unor martori îndoielnici. Ultima vizită a lui Speer la Hitler a fost evident mai puţin emoţională decât apare în film. Secretara Traudl Junge nu a fost salvată de un copil, aşa cum se prezintă în film, ci a fost violată în repetate rânduri, devenind pentru mai multe luni „prizoniera personală" a unui ofiţer din serviciile secrete sovietice. Dincolo de toate acestea, nici cronologia filmului, despre care se afirmă că respectă exactitatea istoriei, nu corespunde realităţii, în film, Hitler este prezentat mereu ca fiind motorul acţiunii, însă nu Hitler a fost cel care a solicitat armatele lui Steiner si Wenck, ci Keitel, Krebs si Burgdorf:

în ultimele zile, generalii din anturajul lui Hitler au fost cei care au dus războiul, nu Hitler însuşi.[94]

Ofiţerii sovietici nu erau interesaţi doar de starea de sănătate a lui Hitler. încă din toamna anului 1945 anchetatorii sovietici i-au chestionat pe deţinuţii care făcuseră parte din anturajul lui Hitler în legătură cu comportamentul sexual al acestuia, în special Linge a fost obligat să dea informaţii în acest sens. Dar si căpitanul de aviaţie Baur si Gunsche au fost nevoiţi să furnizeze date în legătură cu acest subiect. Ofiţerii NKWD au descoperit rapid relaţia lui Hitler cu Eva Braun. în acte aceasta din urmă a fost denumită

[92] Vezi Fest/Eichinger, *Der Untergang, op. cit.,* pag. 332.

[93] Vezi *Dosarul Hitler, pag.* 390 si urm.

[94] Chiar materialul care a stat la baza filmului „Der Untergang", eseul Publicistului conservator Joachim Fest, conţine nenumărate greşeli. Fest [a] actualizat schiţa doar punctual si a renunţat atât la acceptarea ^[er]cetărilor lui Joachimsthaler, cât si la cercetarea arhivelor sovietice,

'n cauza necunoaşterii limbii. Materialul comisiei sovietice de investigare ? [l Ce]l al anchetelor NKWD dosarele „Operaţiunii Mitul" şi „Dosarul Hitler" [r] fi dispărut, a susţinut Fest în 2005 în scenariul filmului „Der Untergang".

[ezi F]est/Eichinger, *Der Untergang,* pag. 186.

ă ocolişuri - ca si ulterior în *Dosarul Hitler* - „iubita" sau „amanta" Hitler, teză susţinută de relatările plastice ale lui Linge despre rile plăcute petrecute cu şampanie, praline si energizante.

iţerilor sovietici li s-a părut plauzibil faptul ca Hitler să fi păstrat creţul asupra legăturii din motive politice şi logic ca Hitler să se sător^scă la sfârşitul vieţii cu Eva Braun. Eventualele speculaţii :spre natura relaţiilor dintre cei doi deveneau caduce.

Remarcile dispreţuitoare legate de homosexualii din SA, latările despre moravurile uşoare de la Berghof si zvonurile :spre nepoata lui Hitler, Angela, reprezintă si ele indicii ale clinaţiilor „normale" ale lui Hitler văzut din perspectiva vieticilor. S-a acceptat faptul că aceste relatări se bazau în parte : poveşti auzite, ipoteză dovedită de altfel şi de menţionarea >reclei „Nicki" în loc de „Geli" pentru Angela Raubal. în dosarul :stinat lui Stalin nu s-a preluat însă informaţia furnizată de 'ânător", turnătorul din celula lui Baur. „Vânătorul" i-a declarat la > decembrie 1945 ofiţerului coordonator: „La sfârşitul războiului /a Braun aştepta un copil de la Hitler".[95] Susţinătorii tezei cu privire la homosexualitatea - reprimată u latentă - lui Hitler nu se vor lăsa convinşi, pe baza acestor iţe din dosarele sovietice, de contrariul convingerii lor.[96] Ei au spins deja si declaraţiile unor foste amante ale lui Hitler ca fiind Dsite de credibilitate[97] şi au pus la îndoială cercetările diverşilor

[95] Vezi declaraţiile agentului de celulă „Vânătorul", 25.12.1945, GARF, H01/2/550,pag.'l36RS.

[96] Argumentele, discutate pe larg si fără niciun rezultat, au fost adunate ; Lothar Machtan în 2001. Cartea sa nu se ridică însă la un nivel ştiinţific >respunzător. Afirmaţia conform căreia în cercetarea cazului Hitler nu s-ar apelat până în acel moment la anumite surse, indicate de el, este falsă. In liţia a doua i-a acuzat pe criticii cărţii sale de idei preconcepute, mai ales î tendinţa „de a nu dori să ştie" şi „de a refuza să afle". Vezi Lothar Machtan, *itlers Geheimnis.* Dos *Doppelleben eines Diktators,* Frankfurt/Main, 2003 'diţie de buzunar actualizată).

[97] De pildă cea a Măriei „Mizzi" Reiter, de care Hitler s-a simţit atras 11927 şi care, după eşecul căsniciei sale, s-a refugiat la el la Munchen i 1931. Vezi Anna Măria Siegmund, „Măria Reiter. Hitlers «Mizzi» nbekannte Geliebte", în: Anna Măria Siegmund, *Die Frauen*

al 3, Munchen, 2002, pag. 28-48.

postfaţa editorilor

biografi ai lui Hitler.[98] Pe de altă parte, nici remarca pilotului Baur despre sarcina Evei Braun nu poate fi considerată o dovadă clară a existenţei unei relaţii sexuale cu Hider si a capacităţii lui de *a* procrea, prin urmare istoricul Anton Joachimsthaler, care a cercetat în detaliu anturajul apropiat al lui Hitler, consideră posibilă, chiar probabilă, o relaţie sexuală între Eva Braun si cumnatul ei, ofiţerul SS Hermann Fegelein," însă fie că ne referim la rezultatele istoriografiei germane, fie că ne aplecăm asupra surselor germane si sovietice contemporane, există numeroase argumente care pledează în favoarea abţinerii lui Hitler de la relaţiile sexuale[100] si a diminuării nevoilor sale sexuale[101], dar puţine care să susţină teza homosexualităţii.

Având în vedere că era vorba despre un fost aliat care devenise duşman, Stalin si aparatul securităţii sovietice s-au interesat de viaţa privată a lui Hitler, dar în egală măsură si de tehnica acestuia de exercitare a puterii. Cu toate acestea, ofiţerii NKWD n-au putut specifica în mod explicit diferenţele evidente. Stalin proceda şi în cazul anturajului său apropiat conform maximei: „Convingerile se schimbă, frica rămâne".[102] Hitler împărtăşea această convingere în privinţa popoarelor asupra cărora îşi exercita puterea, dar considera că anturajul apropiat îi este credincios sau cel puţin

[98] Werner Maser insistă, în redarea multor falsificări ale istoriei cu privire la Hitler si Stalin, asupra înclinaţiilor heterosexuale ale lui Hitler si dă numele mai multor femei cu care acesta a avut relaţii sexuale.

Maser numeşte lucrarea lui Machtan „un produs absurd al imaginaţiei".

Vezi Werner Maser, *Fălschung, Dichtung und Wahrhe.it uber Hitler und Stalin,* Munchen, 2004, pag. 167-182. Anton Joachimsthaler s-a văzut nevoit să specifice: „Am cercetat timp de mai mulţi ani, cu multă stricteţe.

N-am găsit dovezi privind o relaţie homosexuală sau măcar o înclinaţie homoerotică recognoscibilă la Adolf Hitler!" Vezi Joachimsthaler, *Hitlers Li ste, op. cit,* pag. 39.

[99] Joachimsthaler, *Hitlers Liste, op. cit.,* pag. 475-482.

[100] Detalii idem. Vezi si Maser, *Adolf Hitler, op. cit.,* precum si Anna Siegmund, *Die Fmuen der Nazis,* voi. 1-3, Viena, 1998-2002, şi

te von Schirach, *Frauen um Hider,* Berlin, Munchen, 1983.

[101] Schenck, *Patient Hitler, op. cit.,* pag. 122-130.

[102] Citat după Bullock, *Hitler und Stalin, op. cit.,* pag. 1236. Stalin a să fie arestate şi soţiile colaboratorilor săi apropiaţi Kalinin si v, pentru a-si asigura loialitatea acestora. Vezi Larissa Wassiljewa,

Kreml-Frauen. 'Erinnerungen, Dokumente, Legenden, Ziirich, 1994.

ial. Nu în ultimul rând, ofiţerii NKWD ţineau să demonstreze că crederea lui Hitler a fost în cele din urmă înşelată. Pasajele Deferitoare la aşa-zisa „trădare" a generalilor din armată si *a* inducerii S S ocupă prin urmare un spaţiu larg.

Din punctul de vedere al redactorilor sovietici, generozitatea >; care o manifesta Hitler faţă de conducerea armatei părea pur i simplu de neînţeles. „Hitler a spus tot timpul că generalii poartă : spunderea înfrângerilor sale", au formulat ei, „dar nu 1-a tras pe ciunul dintre ei la răspundere."[103] Ofiţerii NKWD nu reuşeau să :<: teleagă de ce Hitler îi pensiona si le mai acorda şi distincţii înalte. :alin în schimb ordonase în timpul epurărilor din 1937-1938 ca ii de ofiţeri superiori să fie executaţi, obţinând în acest fel o ialitate silită. Chiar şi în timpul războiului fuseseră executaţi /meralii care în opinia lui eşuaseră.[104]

Tehnica lui Hitler de exercitare a puterii implica un stil i ^convenţional de guvernare. Acesta eluda cabinetul, pregătind ! iate deciziile importante în discuţii personale cu miniştrii. Deciziile (lua apoi el însuşi. Acest stil de lucru a fost sprijinit de Cancelaria ’sichului, foarte bine condusă de ministrul Lammers, şi de Cancelaria artidului, la fel de eficientă sub conducerea Reichsleiterilor partidului aţional-socialist Hess şi Bormann.[105] în plus, Hitler se folosea de valităţile care apăreau în structura dual ă partid-executiv pentru creşte eficienţa ambelor şi pentru a-şi asigura controlul alternativ. ' ntagonismul funcţiilor puterii se anula doar în poziţia-cheie, : ractic omnipotentă, a „fuhrerului".[106] Această poziţie a lui Hitler

[103] Vezi *Dosarul Hitler,* pag. 242 si urm., 313, 328 si urm., 357-366, ? 35 si urm., 389 si urm.

[164] Vezi detalii la Oleg F. Suvenirov, *Tragediia RKKA 1937-1938,* Vloscova, 1998; Rayfield, *Stalin und seine Henker, op. cit., pag.* 472, recum si Antony

Beevor, *Stalingrad,* Munchen, 2001, pag. 110-128.

[105] Vezi pledoaria apologetică pentru Lammers în: Georg Franz Willing, *ie Reichskanzlei 1933-1945. Rolle und Bedeutung unter der Regierung itler,* Tiibingen, Buenos Aires, Montevideo, 1984, pag. 132-144. Rolul ii Bormann este exagerat în: Jochen von Lang/Claus Sibyll, *Der Sekretăr.*

rartin Bormann, Der Mann, der Hitler beherrschte, Munchen, BerliB; 987; cu numeroase corecţii aduse imaginii de până acum a adjunctului ii Hitler: Kurt Pătzold/Manfred Weissbecker, *RudolfHess. Der Mann an Mers Seite,* Leipzig, 1999.

[106] Problema efectelor acestui sistem policratic a fost discutată între ;j [ţii de Klaus Hildebrand, „Monokratie oder Polykratie? Hitlers HerrschaK

este cercetată în *Dosarul Hitler* în raport cu feldmareşalii si generalii aflaţi la comandă. Ceilalţi deţinători ai atributelor de putere în stat apar ca executanţi, nu ca persoane cu răspundere proprie. Modul în care Hitler delega sarcinile este descris corect.

Viziunea specific sovietică se oglindeşte însă în numirea frecventă a susţinătorilor financiari ai partidului naţional-socialist.

Dacă privim în urmă, faptul că diverşilor industriaşi le este atribuit un rol important nu pare fals. Nici alegerea persoanelor - Krupp, Kirdorf, Poensgen, Schroeder etc. - nu era cu totul greşită.[107] Caracterizarea lor drept „monopolişti" corespundea ideologiei marxist-leniniste căreia îi erau tributari ofiţerii NKWD si Stalin; conform acestei ideologii, întreprinderile industriale si financiare transformate în monopoluri aveau să „pătrundă în toate sferele vieţii publice".[108] Colectivul de autori al NKWD a evitat însă să aplice această perspectivă întregului *Dosar Hitler,* urmărind realităţile istorice. Ministrul înarmării Albert Speer a subliniat de mai multe ori că nu marii industriaşi dominaseră statul şi a estimat retrospectiv: „Unii 1-au ajutat, ce-i drept, dar n-au fost niciodată altceva decât nişte ajutoare."[109]

und das Dritte Reich", în: Karl Dietrich Bracher/Manfred Funke/Hans Adolf Jacobsen, *Nationalsozialistische Diktatur 1933-1945. Eine Bilanz,* Bonn, 1986, pag. 73-96.

[107] Referitor la sprijinul financiar acordat lui Hitler, care a existat, chiar dacă nu a fost decisiv, vezi Henry Ashby Turner jr., *Die Grossunternehmer und*

der Aufsdeg Hitlers, Berlin, 1985.

ies y$_{ez}$i vvladimir I. Lenin, „Der Imperialismus als hochstes Stadium des Kapitalismus", în: acelaşi, *Ausgewählte Werke in 6 Bänden,* Berlin, 1983, voi. 2, pag. 698.

[109] Vezi Albert Speer, *Spandauer Tagebiicher,* Frankfurt/Main, Berlin, Viena, 1975, pag. 122. Cu privire la organizarea industriei de război, vezi Walter Naasner, *Neue Machtzentren in der deutschen Kriegswirtschaft 1942-1945. Die Wirtschaftsorganisation der SS, das Amt des General°^{ev}ollmächtigten fur den Arbeitseinsatz und das Reichsministerium jur Bewaffnung und Munition/Reichsministerium fur Riistung und KriegsPnduktion im nationahozialistischen Herrschaftssystem,* Boppard am Rhein, 1994. Referitor la concepţia economică favorabilă unui război-fulger, vezi WrtH A. Boelcke, *Die deutsche Wirtschaft 1930-1945. Interna des " ^hswirtschaftsministeriums,* Diisseldorf, 1983, pag. 233-274. Referitor la ^Paţiul de manevră al unei întreprinderi industriale, vezi Werner V"^{e}lshauser, „Riistungsschmiede derNation?", în: Lothar Gali (ed.), *Krupp*

0. *Jahrhundert. Die Geschichte des Unternehmens vom Ersten Weltkrieg Griindung der Stiftung,* Berlin, 2002, pag. 328-445.

Acest rol subordonat al industriaşilor s-a văzut si în faptul că ci măcar un manager n-a făcut parte din cercul apropiaţilor lui Ktler - ca de altfel niciun ofiţer superior si niciun funcţionar. La jartierele generale ale fiihrerului sau la Berghof veneau deseori äinrich Himmler, Albert Speer sau şefii statelor majore ale matelor, însă, cu excepţia lui Speer, contactele s-au limitat la IJlaţii de lucru. Din cercul neoficial făceau parte exclusiv vechii Iva'răşi de partid, aghiotanţii armelor din Wehrmacht, secretarele | şefii cancelariei de partid, Hess şi Borman.

' Interesant este că anumite persoane apropiate lui Hitler înainte : 1933 au fost înlocuite treptat cu altele. Hitler s-a înconjurat tot *ai* mult de persoane care nu se ridicau la nivelul său intelectual j nici nu ocupau poziţii de răspundere, în *Dosarul Hitler,* Berghof ipare preponderent ca un loc al festivităţilor private, nu ca sediu guvernului. Programul de lucru neregulat al lui Hitler era de itură să accentueze această impresie, însă în ciuda firii sale >eme, el îşi subordona într-un mod foarte disciplinat programul >tidian sarcinilor zilnice ale administraţiei, uneori până la

jui/area totală.[110]

Hitler folosea mesele luate împreună cu alţii pentru a se relaxa, dar ;seori vedea în ele si ocazia de a încerca anumite modele retorice. t-ână la începutul războiului îşi asculta partenerii de discuţie si le punea iitrebări bine ţintite. Ulterior n-a făcut altceva decât să monologheze. nturajul său a considerat aceste monologuri suficient de valoroase Jentru a le transmite posterităţii.[111] Retrospectiv, expunerile espective se dovedesc a fi doar nişte mărturii remarcabile ale anceptiei despre viaţă a dictatorului. Este evident că încerca să-si .npresioneze anturajul cu rudimente de cultură livrescă. îl ajuta o nemorie excelentă[112], nu-i lipsea nici originalitatea, dar expunerile

[110] Vezi Maser, *Adolf Hitler, op. cit.,* pag. 465.

[111] Vezi Werner Jochmann (ed.), *Adolf Hitler, Monologe* im *ihrerhauptquartier 1941-1944. Aufgezeichnet von Heinrich Heim,* Miinchen, 000, şi Henry Picker, *Hitlers Tischgespräche im*

sale se caracterizau prin lipsa structurii, ca urmare a faptului că nu avea o cultură sistematică.[113]

Pentru *Dosarul Hitler,* ofiţerii sovietici au ales din însemnările lui Linge si Gunsche enunţuri politice reprezentative ale lui Hitler.

1-au prezentat de exemplu lui Stalin reacţia lui Hitler la Acordul privind flota din 1935, opiniile acestuia cu privire la disensiunile dintre Marea Britanic si Franţa din 1940 si părerea dictatorului despre alţi şefi de stat. Alegerea a fost determinată de constelaţiile politicii de forţă din 1948-1949.

Stalin se interesa fără îndoială de ţările în care Uniunea Sovietică acţiona ofensiv, cum ar fi Ungaria sau România, sau de statele a căror evoluţie ulterioară nu fusese încă decisă, cum ar fi Italia.[114] Pe fundalul Războiului Rece, care începea să se contureze, estimările privind politica britanică de „appeasement" erau de actualitate. Stalin privea cu suspiciune depărtarea foştilor aliaţi. Prin urmare, colectivul de autori din serviciile secrete sovietice punea mare preţ pe alegerea episoadelor care indicau o colaborare între Anglia şi Germania sau un efort de război lipsit de entuziasm din partea britanicilor.

Asemenea teme au fost Acordul de la Miinchen privind împărţirea Cehoslovaciei din 1938 şi debarcarea britanică eşuată din Norvegia, însă şi tratativele separate ale lui Himmler cu negociatorii britanici si „trădarea" grupului de armate comandat de Obergruppenfuhrer SS Felix Steiner, în strânsă legătură cu aceste tratative, au fost redate pe larg.

Deosebit de detaliată este relatarea reacţiei lui Hitler la zborul lui Hess în Anglia. Ea contrazice versiunea prezentată ulterior de Linge, în memoriile sale, publicate în Republica Federală Germania, Linge a scris că Hitler i-a deschis imediat după ce a bătut la uşă si că era gata îmbrăcat şi bărbierit.[115] Această versiune a fost cea

---

[113] Structura sistematică a viziunii lui Hitler asupra lumii este rezultatul unei proiectări retrospective a istoricilor si publiciştilor.

Exemplară pentru concluziile care rezultă de aici este lucrarea lui Rainer Zitelmann, *Hitler. Sdbstverstăndnis eines Revolutionărs,* Miinchen, 1998.

[114] în Ungaria si România, pe ordinea de zi era trecerea la societatea socialistă în accepţiunea sovietică, în Italia partidul comunist era încă ^prezentat în executiv. Bulgaria lui Gheorghi Dimitrov era ferm de partea Uniunii Sovietice, iar Iugoslavia lui Tito se situa în acel moment pe o poziţie Adversă. Ca o consecinţă logică, Iugoslavia si Bulgaria nu sunt menţionate Aproape deloc în *Dosarul Hitler.*

[115] Vezi Linge, *Ende, op. cit.,* pag. 142. Nu este clar dacă editorul Maser este cel care 1-a determinat să facă această afirmaţie.

>!ptată de literatura ştiinţifică de specialitate.[116] în *Dosarul Hitler,* ;e a prezentat altfel situaţia. Hitler ar fi răspuns „cu voce noroasă" si ar fi fost „nebărbierit". Fapul că Hitler 1-a primit răcat se explică prin aceea că i-ar fi fost necesare „câteva ute" pentru a părăsi biroul care se învecina cu dormitorul.[117] i complicităţii lui Hitler la presupusa „solie" a lui Hess pierde cest fel unul dintre argumentele de bază.

\nchetatorii s-au interesat şi de relaţia încordată dintre Hitler eneralii aflaţi la comandă, în urma anchetării lui Linge şi ische, ei au ajuns la aceleaşi concluzii ca şi istoricii militari din ident.[118] Ofiţerii sovietici au descris foarte plastic modul în alianţa dictată de necesitate dintre regimul naţional-socialist si)ul ofiţeresc marcat de tradiţiile prusace s-a şubrezit tot mai t cu fiecare înfrângere.[119] Atentatul împotriva lui Hitler de la ulie 1944 a fost interpretat de sovietici ca o mărturie evidentă i iei loialităţi pe cale de dispariţie.[120] Ei înşişi

supravieţuitori ai . rarilor lui Stalin, anchetatorii serviciilor secrete au încercat să mstituie în *Dosarul Hitler* dimensiunile complotului. I-au

[16] Vezi Rainer F. Schmidt, *RudolfHess, „Botengang eines Toren?" Der nach Gross britannien vom 10. Mai 1941,* Miinchen, 2000, pag. 186

m.

[17] Vezi *Dosarul Hitler,* pag. 131 si urm.

[18] Vezi Basil Liddel Hart, *Geschichte des Zweiten Weltkrieges,* sbaden, 1985.

[19] Vezi Thomas Vogel (ed.), *Aufstand des Gewissens. Militărischer zrstand gegen Hitler und das NS-Regime 1933-1945,* Hamburg, Berlin, n, 2000; Gerhard Ritter, *Cari Goerdeler und die deutsche Widerstands-*

i *igung,* Stuttgart, 1954; Christian Miiller, *Stauffenberg. Eine Biographie,* seldorf, 2003.

[20] Ideea că opoziţia militară ar fi plănuit tot timpul să-1 asasineze pe ator este lipsită de orice fundament. Nici în 1944 numărul celor care fost dispuşi să se sacrifice dintr-un simţ al răspunderii pentru poporul nan nu era prea ridicat. Nici măcar atentatorul hotărât să meargă i la capăt, Schenk von Stauffenberg, nu avea încredere în ceilalţi plotisti. S-a decis să supravieţuiască deoarece se considera de ilocuit într-un viitor guvern. Faptul că după atentat au fost executate asasinate peste 7000 de persoane se datorează spiritului vindicativ artidului naţional-socialist, nu dimensiunilor si angajamentului jitiei. Vezi Hoffmann, *Widerstand, Staatsstreich, Attentat, op. cit,* mai pag. 606-618.

Postfaţa editorilor

chestionat întruna pe Linge si Giinsche cu privire la persoanele care îi fuseseră loiale lui Hitler si la cele care participaseră la pregătirea atentatului. Nu s-au mirat că în complot fuseseră implicaţi si ofiţeri din eşaloanele superioare, în Uniunea Sovietică chiar membri ai Biroului Politic al partidului comunist fuseseră acuzaţi de a fi „duşmani ai poporului" si executaţi.

Textul predat lui Stalin sugerează însă un dispreţ clar faţă de Hitler pentru faptul că acesta nu procedase la epurări similare în corpul ofiţeresc. Ofiţerii NKWD nu au renunţat nici la menţionarea afirmaţiei lui Hitler potrivit căreia ar fi fost salvat de „providenţă".[121]

Cu toate că selectarea scenelor din perioada celui de-al Doilea Război

Mondial pare arbitrară din perspectiva actuală, *Dosarul Hitler* creionează în ansamblu o imagine diferenţiată a dictatorului în calitate de conducător militar. Reacţiile lui Hitler la anumite evenimente ale războiului sunt redate în detaliu. Bătăliile de la Stalingrad, din 1942-1943, de la Kursk, din 1943, şi de pe Oder, din 1945, sunt descrise foarte amănunţit. Dat fiind că nu s-au păstrat protocoalele aproape niciuneia dintre consfătuirile de front menţionate în text, relatările lui Giinsche reprezintă o sursă unică.[122] Avându-se în vedere cercetarea intensă, timp de mai bine de 50 de ani, a tuturor aspectelor legate de cel de-al Doilea Război Mondial, nu se poate susţine totuşi că *Dosarul Hitler* ar face necesară o reevaluare cuprinzătoare.[123]

însă o privire atentă asupra conducătorului militar Hitler îndeamnă din nou la reevaluarea anumitor evenimente si decizii.

Surprinde de pildă nechibzuinţa cu care Hitler a declarat război SUA într-o situaţie extrem de incertă din punct de vedere strategic.

La fel de surprinzătoare sunt atitudinea superficială manifestată

[121] Acţiunea „providenţei" în cazul conducătorilor politici si militari a fost comentată deja cu cinism de Seneca: „Fericirea se coboară si la mase Şi la naturi inferioare, însă învingerea nenorocirii si a ororilor este apanajul unui om superior". Vezi Gerhard Kriiger (ed.), *Seneca, „De otio"/„De Providenţa",* Stuttgart, 1996, pag. 45 *(De providentia,* 4, 1).

[122] Helmut Heiber, *Hitlers Lagerbesprechungen. Die Protokoll-fragmente seiner militărischen Konferenzen,* Stuttgart, 1962.

[123] Sursa principală rămâne: Percy Ernst Schramm (ed.), *Krieg*[st]*agebuch des Oberkommandos der Wehrmacht (Wehrmachtsfiihrungsstab)* [1]940- J 945. *Studienausgabe in 8 Bănden,* Bonn, fără an (prima ediţie [T]961-1965).

l DOSARUL HITLER

litler cu ocazia debarcării aliaţilor în Normandia - si relaţia sa ectă până în acel moment cu comandantul suprem al aviaţiei tare, Goring. Spre deosebire de această indiferenţă, victoriile frângerile de pe Frontul de Est provocau o serie de oscilaţii în îa de spirit a lui Hitler, care demonstrează că nu era în stare să iucă această campanie aşa cum ar fi cerut-o situaţia critică ă. Cel mai târziu după înfrângerea de la Stalingrad, ni se arată *'osarul Hitler,* dictatorul n-a mai avut o imagine clară asupra

< clemelor strategice si a pus pe primul plan succesul tactic, sfu în ultimul rând, aceste descrieri oglindesc o pierdere a

i :ului realităţii ce ne pare uluitoare dacă privim retrospectiv:

iare că Hitler credea că batalioanele, regimentele şi diviziile căror

deplasări le urmărea pe hartă dispuneau de aceeaşi icitate de luptă ca la începutul războiului.[124] Hitler a pus eşecul :urilor, contraatacurilor şi „mişcărilor de prindere în cleşte" Dnate de el pe seama incapacităţii comandanţilor şi a ofiţerilor stat major. Deseori îi acuza de implicare insuficientă sau de ţaţe, uneori chiar de sabotaj. Schimbarea din funcţie a ducătorilor militari s-a făcut la intervale tot mai scurte; de

i [te ori de ea se legau izbucniri emoţionale violente din partea Hitler. Unele dintre aceste controverse existente între Hitler si erii superiori sunt descrise în mod plastic în *Dosarul Hitler,*

L i ar fi cele care au precedat demiterea lui Guderian din funcţia >ef al Marelui Stat Major.

Numărul mare al memoriilor redactate de ofiţeri superiori

'tfirmă această imagine: comanda supremă a armatei îl rasolicita pe Hitler din punct de vedere intelectual. Avea,

form observaţiei lui Basil Liddel Hart din 1948, deci din ‘ioada în care a fost redactat *Dosarul Hitler,* „simţul natural ce

acterizează geniul, însă si o tendinţă de a comite greşeli Tientare".[125] între aceste greşeli elementare se număra fără oială şi aşa-numitul ordin de oprire emis la 24 mai 1940, care

[124] Este exemplară în acest sens consfătuirea de la amiază d[irl] 1.1945. Vezi Heiber, *Lagebesprechungen, op. cit,* pag. 793-820.

[125] Vezi Basil H. Liddel Hart, *Jetzt diirfen sie reden. Hiders Generale ichten,* Stuttgart, Hamburg, 1950, pag. 571 şi urm.

le-a permis unităţilor britanice să se retragă din Franţa. Pe de altă parte, nici generalii aliaţi, nici Hitler nu se aşteptaseră la imensul succes operaţional al „loviturii de seceră", saltul îndrăzneţ al lui Manstein peste râul Meuse pe coasta Canalului.[126]

Privind retrospectiv, si neocuparea Angliei se dovedeşte a fi una dintre greşelile care au decis soarta războiului. Hitler a amânat în repetate rânduri operaţiunea „Leul de mare", fiindcă nu voia să-si asume riscul comiterii unei erori.[127] Rămâne însă neclar, din cauza caracterului speculativ al acestei consideraţii, dacă o invazie a Marii Britanii a fost într-adevăr imposibilă sau dacă Hitler n-a dorit cumva să evite, din consideraţii de politică internă,

sacrificiile uriaşe impuse de o asemenea întreprindere.

Erori decisive pentru mersul războiului au fost făcute de conducerea militară germană şi în timpul campaniei din Uniunea Sovietică. Dispersarea operaţională a forţelor în grupurile de armate „A" si „B" - în scopul înaintării simultane spre Volga si spre Caucaz - a contribuit la înfrângerea de la Stalingrad.[128] Direcţia ofensivei germane din vara anului 1942 din Caucaz a fost dictată de penuria de materii prime. Lui Hitler i se părea imposibilă continuarea războiului fără cucerirea câmpurilor petrolifere de acolo.[129]

[126] Vezi *Das Deutsche Reich und der Zweite Weltkrieg,* voi. 2: *Die Errichtung der Hegemonie aufdemeuropăischenKontinent,* Stuttgart, 1979, pag. 238-259, precum si Karl-Heinz Frieser, *Blitzkrieg-Legende. Der Westfeldzug 1940,* Munchen, 1995, pag. 364-393. Frieser consideră episodul Dunkerque punctul de cotitură al războiului, deoarece intervenţia lui Hitler în conducerea campaniei a privat de putere statul major german, „creierul militar care funcţiona excelent", degradându-1 la funcţia de simple culise ale deciziilor sale autocrate.

[127] Vezi Andreas Hillgruber, *Hitlers Strategie. Politik und Kriegsfuhning 1940-1941,* Munchen, 1982, pag. 166-178.

[128] în analiza sa privind cotitura de la Stalingrad, Magenheimer ajunge la concluzia că resursele militare limitate ar fi fost suficiente doar pentru atingerea unuia dintre cele două obiective Stalingradul sau Caucazul.

Hitler si Marele Stat Major german ar fi omis însă să definească prioritatea unuia dintre cele două ţeluri principale ale campaniei. Vezi Heinz Magenheimer, *Die Militărstrategie Deutschlands 1940-1945. Fuhrungsentschlusse, Hintergriinde, Alternativen,* Munchen, 1997, pag. 175-181.

[129] Vezi Rainer Karlsch/Raymond G. Stokes, *„Faktor Ol". Die MineralWrtschaft in Deutschland 1859-1974,* Munchen, 2003, pag. 213 şi urm.

Aliaţii au făcut însă şi ei estimări eronate care au provocat ângeri grave. Franţa a renunţat în septembrie 1939 la ofensiva .potriva Reichului german, cu toate că-i declarase război, în 1940 incezii n-au luat în calcul posibila bombardare a trupelor germane ; înaintau în Ardeni.[130] In 1941 poziţionarea ofensivă a forţelor ibatante sovietice de-a lungul graniţei trasate în 1939 a dus la rderea a peste trei milioane de soldaţi. Prăbuşirea militară a unii Sovietice părea să fie doar o chestiune de timp.[131] Aliaţii identali au comis în 1943-1944, cu ocazia mai multor operaţiuni uscat efectuate în Italia, sudul Franţei şi Normandia, erori care periclitat succesul acestora.[132]

Victoria coaliţiei împotriva lui Hitler s-a datorat doar iremaţiei economice a SUA si a Uniunii Sovietice. Cu cât se lungea războiul, cu atât creştea randamentul industriei de lament a celor două state. Acest bilanţ sec este însă rezultatul cetărilor istorice de la sfârşitul secolului al XX-lea. Prin urmare trebuie să ne mire că autorii sovietici ai *Dosarului Hitler* n-au 5 această concluzie.

[130] în cea de-a treia zi a ofensivei germane, vehiculele Grupului de i late „A" s-au blocat pe teritoriul francez, luxemburghez si german na la Rin, începând de la râul Meuse, pe o distanţă de până la 250 de i imetri. înaltul Comandament francez a decis însă să mute cea mai

re parte a avioanelor în spatele frontului, pentru operaţiuni ulterioare, i Karl-Heinz Frieser, „Die deutschen Blitzsiege. Operativer Triumph tegische Tragodie", în: Rolf-Dieter Miiller/Hans-Erich Volkmann (ed.), *Wehrmacht. Mythos und Realităt,* Miinchen, 1999, pag. 188.

[131] Vezi Magenheimer, *Militărstrategie Deutschlands, op.* cit., ;. 101-109.

132 vezi Basil Liddel Hart, *Geschichte des Zweiten Weltkrieges,* :sbaden, 1985, pag. 689 si urm., precum si Militârgeschichtliches schungsamt (ed.), *Das Deutsche Reich und der Zweite Weltkrieg,* voi.

)<zs *Deutsche Reich in der Defensive: Strategischer Luftkrieg in Europa,* :g im *Westen und in Ostasien 1943-1944/45,* Stuttgart, Miinchen, 2001, pre bătălia din Normandia pag. 536-565, în legătură cu debarcarea iudul Franţei pag. 581-605. Despre capul de pod de la Anzio vezi itschfand im *Zweiten Weitkrieg,* voi. 5: *Der Zusammenbruch der ensivstrategie des Hitlerfaschismus an allen Fronten (Januar bis August 14),* Berlin, 1986, pag. 129-137.

Postfaţa editorilor

Ideea că bombardamentele aliaţilor occidentali ar fi contribuit la deciderea războiului nu era acceptată în 1948-1949, din raţiuni evident politice. Căci din punctul de vedere al lui Stalin si al ofiţerilor sovietici, această recunoaştere ar fi diminuat importanţa victoriei armatei sovietice. Efectul bombardamentelor executate cu precizie asupra industriei germane de armamanent este însă în afara oricărei discuţii; randamentul ei se dublase în ianuarie 1942 si în mai 1943, diminuându-se vizibil doar în ultimul trimestru al anului 1944.[133] Anumite domenii, precum industria constructoare de avioane, suferiseră deja dinainte lovituri decisive din partea bombardierelor

aliate, începând din 1943, nu prea mai erau posibile operaţiunile combinate ale forţelor combatante germane, la sol si în aer. Bătălia din Normandia, la fel ca ofensiva din Ardeni, nu mai putea fi câştigată de armata germană din cauza supremaţiei aeriene a aliaţilor.

Colectivul de autori ai *Dosarului Hitler* nu a mutat însă fără motiv accentul pe războiul ruso-german. Istoricii germani au ajuns şi ei, în analizele lor, la concluzia că războiul a fost decis pe Frontul de Est. Andreas Hillgruber aprecia în 1965: „Marea debarcare a aliaţilor occidentali din 1944 a avut loc de abia după ce soarta unor mari părţi din Europa Centrală, de Est si de Sud-Est a fost deja pecetluită - deci, din punct de vedere politic, cu cel puţin doi ani prea târziu, iar din punct de vedere militar, într-un moment în care armata germană fusese deja slăbită în mod decisiv, iar posibiliăţile de mişcare îi fuseseră paralizate".[134]

Nu în ultimul rând, ipoteza deciderii războiului în Est se sprijină pe numărul victimelor.[135] Ultimele cercetări ale istoricilor ruşi

[133] Referitor la importanţa bombardamentelor, vezi Richard Overy, Die *Wurzeln des Sieges. Warum die Alliierten den Zweiten Weltkrieg Sewannen,* Reinbekb. Hamburg, 2002, pag. 163-174; referitor la industria de armament, vezi Naasner, *Machtzentren, op. cit,* pag. 175.

[134] Vezi Hillgruber, *Strategie, op. cit.,* pag. 557.

[135] Asupra incertitudinii următoarelor date statistice au atras atenţia:

Rudiger Overmanns, „Die Toten des Zweiten Weltkriegs in Deutschland.

Bilanz der Forschung unter besonderer Beriicksichtigung der Wehrmachtsund Vertreibungsverluste", în: Wolfgang Michalka (ed.), *Der Zweite Weltkrieg. Anatysen, Grundzuge,Forschungsbilanz,* Miinchen, 1997 (prima [ed]iţie 1989), pag. 858-873. - - -

rnesc, în cazul războiului germano-sovietic, de la un număr de ,27 de milioane de militari morţi de partea sovietică.[136] Dintre le 4,2 milioane de soldaţi germani ucişi, 1,83 de milioane au zut pe frontul germano-sovietic până la 31 ianuarie 1945. Până 9 mai 1945, alte 1,4 milioane de membri ai armatei germane si SS au murit în lupta cu trupele sovietice.[137] în plus, 3,1 milioane germani au fost luaţi prizonieri de sovietici între 1941 si 1945.[138] Aceste cifre demonstrează atrocitatea războiului germano-so:tic, atrocitate care reiese din *Dosarul Eitler,* în ciuda relatării itrate pe persoane. Se arată însă

doar sporadic faptul că, în zul campaniei împotriva Uniunii Sovietice, era vorba despre un *'-.boi* de distrugere motivat de considerente rasiale, căruia i-au nit victime 18,4 milioane de civili.[139] Acest război de distrugere "ost purtat în special de SS, dar si de armata îndoctrinată :ologic.

La 13 martie 1941 SS a primit Directiva 21 în „cazul Barbarossa" ivind „pregătirea administraţiei politice", care prevedea puterniciri speciale justificate de „lupta decisivă definitivă dintre uă sisteme politice antagonice". Hitler i-a însărcinat pe comandanţii litari să asigure „exploatarea teritoriului" în „folosul economiei rmane". Armata si SS urmau să-si coordoneze activitatea, în tuaţia în care SS nu era subordonat Wehrmachtului, ci reprezenta

[136] Dintre care 8,38 de milioane erau soldaţi, 1,98 de milioane subofiţeri ieste 898.000 ofiţeri. Vezi *Rosiia* i *SSSR v voinah XXveca. Statistices'coe*

< -dovanie [Rusia şi URSS în războaiele secolului al XX-lea. Cercetări tistice], Moscova, 2001, pag. 252. Până acum se estimau 8,53 de lioane de militari morţi de partea sovietică. Vezi Magenheimer, *itschlands Militărstrategie, op. cit.,* pag. 315 si urm.

[137] Vezi .Roşia *i SSSR: Statisticescoe isledovanie, op. cit.,* pag. 514.

[138] Din circa 11 milioane de prizonieri germani de război, peste l milioane au fost capturaţi de sovietici. Dintre ei au murit între 1941

945 aproximativ 550.000, iar între mai 1945 şi iunie 1950 înjur de 12.000; Soarta a aproximativ 260.000 de prizonieri de război a rămas i ertă. înjur de 5,7 milioane de membri ai forţelor combatante sovietice i fost luaţi prizonieri de trupele germane, iar 3,3 milioane au fost ucişi

n înfometare sistematică. Vezi Gunnar Heinsohn, *Lexikon der i kermorde,* Reinbek b. Harnburg 1998, pag. 117 si 294.

[139] Vezi Magenheimer, *Deutschlands Strategie, op. cit.,* pag. 315.

o structură paralelă.[140] Hitler crea cu precădere asemenea structuri paralele care produceau rivalităţi, degrevând în acelaşi timp de responsabilitate respectivele instituţii.[141] La radicalizarea războiului au contribuit însă şi indicaţiile partidului comunist al Uniunii Sovietice, deci ale lui Stalin.[142]

în ultimele luni de război, propaganda germană s-a folosit de crimele comise împotriva soldaţilor germani si populaţiei civile[143] pentru a mobiliza în mod

eficient rezervele. La 28 februarie 1945, într-un discurs radiodifuzat, ministrul propagandei, Joseph Goebbels, a chemat la luptă împotriva „unui duşman însetat de sânge şi de răzbunare (!)".[144] O „ură" neîmpăcată ar fi trebuit să pună acum stăpânire pe toate inimile germane, spunea Gauleiterul Paul Giesler în publicaţia *Miinchner Feldpost* la începutul anului 1945: „Ura trebuie lăsată liberă. Hotărârea noastră plină de ură

[140] Alcătuită de Statul Major al Conducerii Wehrmachtului din înaltul Comandament al Wehrmachtului. Vezi Walther Hubatsch, *Hitlers Weisungen fur die Kriegsfuhrung 1939-1945. Dokumente des Ober-kommandos der Wehrmacht,* Bonn, 1982, pag. 89.

[141] în ciuda unor judecăţi parţial exagerate, responsabilitatea armatei germane a fost demonstrată clar în dezbaterea cu privire la „Expoziţia Wehrmachtului". Vezi Hannes Heer/Klaus Naumann (ed.), *Vemichtungskrieg.*

Verbrechen der Wehrmacht 1941 -l 944, Hamburg, 1995. Referitor la discuţie, vezi Hans-Ulrich Thamer, „Vom Tabubruch zur Historisierung? Die Auseinandersetzung um die «Wehrmachts-ausstellung»", în: Martin Sabrow/Ralph Jessen/Klaus Grosse Kracht (ed.), *Zeitgeschichte ah Streitgeschichte. Grosse Kontroversen nach 1945,* Miinchen, 2003, pag. 171-186.

[142] Vezi Bogdan Musial, *„Konterrevolutionăre Elemente sind* zu *erschiessen".*

Die Brutalisierung des deutsch-sowjetischen Krieges im Sommer 1941, Berlin, 2001; Joachim Hoffmann, *Stalins Vemichtungskrieg 1941-1945. Planung, Ausfuhrung, Dokumentation,* Munchen, 1999.

[143] Vezi între alţii Franz W. Seidler, *Verbrechen an der Wehrmacht.*

KriegsgreuelderRotenArmee 1941/42, Selent, 1998; *Amtliches Material zum Massenmordvon Winniza-ImAuftrage desReichsministeriumsfurdie besetzten Ostgebiete aufgrund urkundlichenBeweismateriab zusammengestellt, bearbeitet und herausgegeben,* Berlin, 1944; comentarii critice Henrik Eberle, *Die Martin-Luther-Universität in der Ze.it des Nationalsozialismus 1933-1945,* Halle, 2002, pag. 125 şi urm.

[144] Vezi Helmut Heiber (ed.), *Goebbels-Reden,* voi. 2: *1939-1945,* fiindlach, 1991, pag. 432. .*, <, . , , - ;,, ,

i buie să-1 întâmpine pe duşman asemenea unui foc devastator."[145] eastă propagandă este exagerată în *Dosarul Hitler,* însă esenţa este redată corect.

în *Panzerbăr,* „foaia de luptă pentru apărătorii Berlinului", ărită la Ministerul Propagandei, erau publicate în special apelurile 'ezistenţă şi minciunile privind desfăşurarea luptelor. „Berlinul" i „spărgătorul de valuri al fluviului roşu", anunţa *Panzerbăr* la

aprilie 1945. în acelaşi timp, foaia a fost nevoită să admită că Işevicii reuşiseră pe Oder, „cu ajutorul unei concentrări imense material pe câteva fâşii înguste", să „spargă" frontul Oder-Neisse.

ămânem si rezistăm" era titlul mare din 25 aprilie.

Pe prima pagină cititorii au găsit, scris cu caractere groase, titlul rigătul de fier" însoţind un citat din Ulrich von Hutten: „Pot să ir, dar nu pot să fiu sclav şi nu pot să văd Germania căzând în avie!"[146] Reducerea operei poetice a lui Ulrich von Hutten la acest 11 ar fi un fapt marginal dacă o „divizie Volksgrenadier" nu ar fi mit cu câteva zile înainte numele marelui umanist.[147] în afară de ;ste unităţi alcătuite în grabă, de trupele regulate ale armatei si ale ffen SS, în ultimele luni de război au luptat şi unităţi ale Volkssturm, iinţat pe 26 septembrie 1944 la iniţiativa lui Martin Bormann.

nducerea Volkssturm din regiuni era asigurată de Gauleiterii rtidului naţional-socialist; comanda supremă se afla în mâinile lui rmann si ale lui Heinrich Himmler, în calitatea sa de comandant al natei de rezervă. Au fost încorporaţi toţi bărbaţii între 16 si 60 de ; aproximativ 200.000 dintre ei au fost ucişi sau sunt consideraţi păruţi.[148] în *Dosarul Hitler,* Volkssturm este condamnat din punct vedere moral. Nu poate exista nicio îndoială cu privire la lipsa sens a acestei ultime mobilizări germane.

în ciuda dotării precare cu armament, aceste unităţi sortite irii au amânat victoria Armatei Roşii cu câteva săptămâni.

reuşit să oprească pentru scurt timp „duşmanul bolşevic al

[145] Vezi Leon Poliakow/Josef Wulf, Das *Dritte Reich und seine Diener,* lin, 1956, pag. 444.

[146] Vezi *Der Panzerbăr,* 25.4.1945, pag. 1.

[147] Vezi *Dosarul Hitler,* pag. 227.

[148] Decretul emis de Hitler datează din 25.9.1944. Referitor la apariţia iectului, repartizarea competenţelor si numărul victimelor, vezi Franz Seidler, *„Deutscher Volkssturm". Das letzte Aufgebot 1944/1945,*

Ii 'sburg, 1999, pag. 44-45, 374.

postfaţa editorilor

lumii", „hoardele mongole", cum s-a exprimat Goebbels într-un apel adresat populaţiei Berlinului la 24 aprilie 1945. Forţele sovietice au reuşit să încercuiască Berlinul complet până la sfârşitul lunii aprilie, dar nu si să ocupe

întregul teritoriu german ce le-a fost atribuit la Conferinţa de la lalta. Copiii din Hitlerjugend, asemenea celor pe care dictatorul i-a distins la 20 martie 1945 cu Crucea de Fier, au fost cei care au transpus în realitate imperativul de a rezista formulat de Goebbels. Majoritatea dintre ei nu au pus la îndoială nici adevărul propagandei, nici forţa de conducător a lui Hitler.[149]

însă si soldaţii maturi au continuat lupta până la sinuciderea lui Hider, cu toate că erau deziluzionaţi si considerau că războiul este pierdut.[150] Rămăseseră captivi în capcana morală a unui patriotism exacerbat, extrem de sugestiv condensat în două versuri din poezia lui Heinrich Lersch „Soldatenabschied" (‚Adio soldaţilor") din 1914.

Versul-cheie al acestei poezii, „Deutschland muss leben, und wenn wir sterben miissen!" („Germania trebuie să trăiască, chiar dacă noi vom muri!"), se regăseşte pe nenumărate monumente dedicate celor căzuţi în Primul Război Mondial; poezia a fost studiată de toţi elevii la orele de germană.[151] Pentru generaţia care participase la Primul Război Mondial, prioritatea comunităţii faţă de individ era de la sine înţeleasă, la fel ca disponibilitatea de a-si da viaţa pentru noţiuni abstracte precum „popor", „Germania", „steag" sau „onoare".[152]

[149] Unul dintre cei decoraţi a scris în amintirile sale: „Pe atunci îl consideram încă fiihrerul meu, marele conducător si model. Credinţa mea în el era nestrămutată." Vezi Armin D. Lehmann, *Der letzte Befehl. Als Hitlers Botenjunge im Fiihrerbunker,* Bergisch Gladbach, 2003, pag. 305.

[150] Cercetări americane efectuate în primii ani după război au pornit de la premisa că 71% dintre germani considerau în 1944 războiul ca fiind pierdut; 29% ar fi dorit însă să lupte până la sfârşit. Deşi exactitatea acestor cercetări sociologice retrospective poate fi pusă la îndoială, ea oferă un indiciu în ceea ce priveşte dimensiunile demoralizării. Vezi Overy, *Wurzeln, op. cit.,* pag. 397.

[151] Heinrich Lersch, *Das dichterische Werk,* Stuttgart, Berlin, 1934, Pag. 275 si urm.; Hans Sarkowicz/Alf Mentzer, *Literatur in NaziDeutschland,* Hamburg, Viena, 2000, pag. 270 şi urm.

[152] Vezi Ştefan Breuer, *Grundpositionen der deutschen Rechten 1871-1945,* Tiibingen, 1999; Axei Schildt, *Konservatismus in Deutschland.*

Von denAnfăngen im 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart, Miinchen, 1998; Pilduitor: Oswald Spengler, *Preussentum und Sozialismus,* Miinchen, 1920.

; DOSARUL HITLER

Unul dintre cei mai celebri piloţi din Primul Război Mondial, îten cu Goring si cu Leni Riefenstahl, generalul Ernst Udet, a scris 1935 în memoriile sale că viaţa sa „devenise neimportantă", intopită în fluviul destinului nostru comun", îşi lega

dorul de arte de o profesiune de credinţă faţă de Adolf Hitler: „Am fost daţi fără steag. Ne-am desfăşurat din nou drapelul, fiihrerul ni redat. Pentru vechii soldaţi, viaţa merită din nou trăită."[153] Prin urmare, rămâne de discutat dacă protagoniştii *Dosarului Ier* au simţit faţă de eforturile de rezistenţă lipsite de sens 'ulsia exprimată în text. „Judecata istoriei" a fost formulată în 31 de istoricul Percy Ernst Schramm -în concordanţă cu judecata)ravieţuitorilor războiului. Schramm, coautor si editor al *,egstagebuch des Oberkommandos der Wehrmacht*,* s-a exprimat elul următor: „Hitler, care bănuia si ştia înaintea oricărui alt om lume că războiul este pierdut... şi-a asumat o culpă de neiertat irin aceea că a prelungit războiul."[154]

Unul dintre iniţiatorii luptei disperate a considerat însă şi după :enii că numărul uriaş al victimelor a fost justificat. Nu fusese ba de a prelungi viaţa lui Adolf Hitler cu trei zile, a explicat cu ism fostul conducător al Tineretului Hitlerist, Artur Axmann, de a salva devotamentul şi credinţa care nu trebuiau să piară".[155]

4. Lacunele. Erorile motivate politic din *Dosarul Hitler*

Hitler s-a folosit cu abilitate de tiparele mentale ale poporului i mân şi a abordat probleme politice reale si aparent acute pentru lobiliza segmente largi ale populaţiei.[156] Ca orator dispunea, în

[153] Ernst Udet, *Mein Fliegerleben,* Berlin, 1935, pag. 176 si urm. -r; * Jurnalul de front al înaltului Comandament al Armatei, (n.tr.)

[154] Vezi Schramm (ed.), *Kriegstagebuch,* voi. 7, op. cit., pag. 73 si urm.

[155] Artur Axmann, „Das *kann doch nicht das Ende sein". Hitlers letzter hsjugendfiihrer erinnert sich,* Koblenz, 1995, pag. 560. Axmann, care, înd uz de lozinci anticomuniste, a trimis mii de tineri la moarte, fiinţat ulterior *o* firmă care a făcut afaceri profitabile în comerţul Vest cu RDG si Uniunea Sovietică.

ise y$_{ez}$j Kershaw, *Hitler,* voi. l, *op. cit.;* Bullock, *Parallele Leben, op. cit.',* ner Maser, *Adolf Hitler. Das Ende der Fiihrer-Legende,* Diisseldorf, ia, 1980.

conversaţia particulară, ca şi în discursurile oficiale, de o importantă capacitate sugestivă. Vocea sa apela în mod direct la centrele de percepţie emoţională, iar „show-ul" pe care-1 oferea era unic într-o epocă în care comunicaţia în masă era rudimentară.[157]

Friedelind Wagner, unica voce critică la adresa lui Hitler din familia Wagner, percepea discursul lui Hitler, în ciuda „vocii neplăcute" şi „încărcate de afect", ca „o furtună care-ţi taie respiraţia, te anesteziază si te lasă plin de emoţie".[158] încă din 1931 revista americană de teatru *Vanity Fair* îl numărase pe Hitler

printre cei mai buni oratori ai vremii. Publicaţia *Berliner Ilustrierte,* un tabloid cu influenţă considerabilă, 1-a aşezat în acelaşi an în rubrica „Oratorii cei mai cunoscuţi", alături de Mussolini, Stalin si Mahatma Gandhi.[159]

In *Dosarul Hitler* se menţionează că dictatorul îşi exersa discursurile şi că se admira în faţa oglinzii „ca un păun".[160] S-a renunţat însă la scoaterea în evidenţă a calităţilor retorice ale lui Hitler, cu toate că acestea au contribuit în mod esenţial la succesul său.

Dincolo de asta, Hitler a ştiut cum să formeze un partid care s-a dovedit a fi unealta potrivită pentru cucerirea puterii personale.

Partidul naţional-socialist, care avea încă din 1933 un milion de membri, era, din punct de vedere sociologic, un „partid popular de protest".[161] După 1933 a devenit un partid-stat si deci, de facto,

---

[157] Vezi Josef Kopperschmidt/Johannes G. Pankau (ed.), *Hitler der Redner,* Miinchen, 2003, pag. 11-24.

IBS Friedelind Wagner, *Nacht iiber Bayreuth.* Die *Geschichle der Enkelin Richard Wagners,* Munchen, 2002, pag. 105.

[159] Vezi Werner Maser (ed.), *Paul Devrient: Mein Schuler Adolf Hitler. Das Tagebuch seines Lehrers,* Munchen, 2003, pag. 8.

[160] Vezi *Dosarul Hitler,* pag. 92. în 1932 Hitler a luat într-adevăr lecţii de actorie, si-a exersat gesticulaţia, vorbirea si mimica. Profesorul său, Paul Devrie'nt, unul dintre cei mai de succes cântăreţi de operă din Perioada Republicii de la Weimar, era mulţumit de progresele elevului său. Devrient 1-a învăţat toate acele trucuri indispensabile unui actor si i-a cultivat vocea, înainte de aceste ore de actorie, Hitler răguşea deseori după un discurs, termina complet epuizat si era nesigur în privinţa efectului acestuia. Medicul ORL de atunci al liii Hitler a afirmat chiar căJ Pândea o paralizie a coardelor vocale. După discursuri obişnuia să-şi Wtrebe anturajul: „Cum am fost?" Devrient a înlăturat aceste neajunsuri.

El a notat în jurnalul său: „Este, trebuie să recunosc, într-adevăr un bun actor." Vezi idem, pag. 16, 24.

[161] Vezi Jiirgen W Falter, *Hitlers Wähler,* Munchen, 1991, pag. 365-374. >

:prezentat executivul.[162] Pentru a-si exercita dictatura personală, Ier a îmbinat ideologia si teroarea cu elemente carismatice, dar :nunţat la o revoluţionare a societăţii.[163]

Stalin în schimb nu avea carismă personală, iar aceasta trebuia dusă sistematic de cultul personalităţii.[164] Stalin a preluat erea în urma unor lupte din

interiorul partidului, iar ca dictator un manipulator cel puţin la fel de abil al birocraţiei si al aparatului resiv. De abia revoluţia iniţiată de el a transformat în realitate emul comunist la nivel mondial.

Pentru a nu scoate în evidenţă diferenţele dintre cei doi dicta, colectivul de autori din cadrul securităţii statului a manipulat :ele lui Linge si Giinsche în aşa fel încât talentul lui Hitler de a duce masele nu a devenit prea vizibil. De aceea, numeroasele aifestaţii de masă ale partidului naţional-socialist au fost de a menţionate, efectul lor asupra maselor rămânând în umbră, conomia *Dosarului,* un spaţiu larg îl ocupă apariţiile neoficiale lui Hitler, însă dictatorul este prezentat doar rareori în postura ii om spiritual de societate. De cele mai multe ori este prezentat > persoană cinică sau răutăcioasă.

îledactorii sovietici au preluat totuşi pasajele redactate probabil junsche referitoare la Leibstandarte SS „Adolf Hitler". Loialitatea andiţionată a acesteia faţă de „fiihrer" transpare în *Dosar,* chiar şi ă ce Hitler i-a retras numele său după ofensiva eşuată de la Balaton martie 1945.[16S] Remarcabilă apare în acest context reacţia de ipăţânare a lui Wilhelm Mohnke, ultimul comandant de luptă artierului guvernamental, care i-a spus lui Giinsche în aprilie

[62] Michael Burleigh, *Die Ze.it des Nationalsozialismus. Eine mtdarstellung,* Frankfurt/Main, 2000; Ian Kershaw, *Hiders Macht,* chen, 2000.

[63] Vezi Hannah Arendt, *Elemente und Urspriinge totaler Herrschafttemitismus, Imperialismus, Totalitarismus,* Miinchen, Ziirich, 2000 :ia a şaptea de buzunar), pag. 814-839; Max Weber, *Wirtschaft una llschaft. Grundriss der verstehenden Soziologie,* Koln, Berlin, 1964, 38-87.

[64] Vezi Hans-Peter Schwarz, *Das Gesicht des Jahrhunderts. Monster, r und Mediokritäten,* Berlin, 1998, pag. 305 si urm.

[55] Sepp Dietrich, comandantul Leibstandarte, vedea în Hitler un „tată" a' pe care-i conducea. Vezi Batir, *Mit Mächtigen, op. cit.,* pag. 114.

l945:[1]„Fiihrerul nu mai voia *să* ştie nimic de Leibstandarte, dar ₐcum îi vom arăta că mai are o Leibstandarte."[166] Modul în care *a* HItler a reuşit să dea naştere acestui devotament nu a fost cercetat de ofiţerii NKWD.[167]

Dacă aceste omisiuni din *Dosarul Hitler* sunt explicabile şi chiar ₛ*e* pot trece cu vederea, pare totuşi revoltător că anchetatorii NKWD n-au făcut niciun efort

pentru a lămuri cauzele care au dus la exterminarea evreilor în zonele de ocupaţie germană. Doar în teritoriile ocupate din Uniunea Sovietică se estimează că în perioada 1941-1945 au fost exterminaţi 2,1 milioane de evrei.

Este în afara oricărei îndoieli faptul că numărul tuturor evreilor asasinaţi de naţional-socialişti depăşeşte 5 milioane. Dacă îi adăugăm şi pe cei care şi-au pierdut viaţa în ghetouri si în lagăre din cauza înfometării si a condiţiilor sanitare precare, numărul victimelor Holocaustului depăşeşte cu mult 6 milioane.[168]

Totuşi anchetatorii sovietici n-au încercat nici să reconstituie ordinele lui Hitler privind exterminarea evreilor, nici să prezinte concepţia antisemită a acestuia. Atât Linge, cât şi Giinsche ar fi putut furniza informaţii în acest sens. O singură dată se face legătura între Hitler şi camerele de gazare. In *Dosarul Hitler* se spune că Hitler s-ar fi interesat „personal" de crearea camerelor de gazare.

El ar fi examinat chiar modele şi desene prezentate de Himmler, ordonând să le fie acordat constructorilor „un sprijin extins".[169] Cercetările de până acum au plecat de la premisa că Hitler însărcinase SS cu realizarea genocidului, dar că dorise să ştie cât mai puţine detalii cu putinţă.[170]

[166] Vezi *Dosarul Hitler,* pag. 356.

[167] O explicaţie a loialităţii SS, nu doar a Leibstandarte, ar putea consta în faptul că Hitler sugera o relaţie bilaterală de loialitate. Când SA şi SS au fost interzise în 1932, el a formulat un apel în care a spus:

"Atât timp cât trăiesc, vă aparţin, iar voi îmi aparţineţi mie." Citat după:

v°lkischer Beobachter, 15.4.1932, pag. 1.

[168] Vezi Gert Robei, „Sowjetunion", în: Wolfgang Benz, *Dimension* des *Volkermordes. Die Zahl der jiidischen Opfer des Nationalsozialismus,* ^unchen, 1991, pag. 560.

[169] Vezi *Dosarul Hitler,* pag. 180.

[170] Kershaw bănuieşte că în discuţiile dintre Hitler şi Himmler din clecembrie 1940 a fost vorba despre „acordul de principiu" al lui Hitler

Biograful lui Himmler, Richard Breitmann, vorbeşte pe scurt iespre folosirea vagoanelor si camerelor de gazare: „Nu ştim cât pe repede 1-a informat Himmler pe fiihrer despre noile posibilităţi pe a extermina oameni în Est."[171] Faptul că Hitler trebuie să fi fost

nformat în privinţa camerelor de gazare si deci a capacităţii noilor nstalaţii de exterminare în masă reiese din ordinele date de mmler pe 18 septembrie 1941. Hitler dorea, afirmă Himmler :r-o scrisoare, o deportare cât mai rapidă a evreilor din Reichu] rman şi din guvernământul general Polonia. Cu două zile înainte, mmler si Hitler discutaseră mai multe ore la Wolfschanze.[172] Explicaţia trecerii sub tăcere a Holocaustului în *Dosarul Hitler* te însă evidentă, înainte si în timpul celui de-al Doilea Război Dndial, numeroşi evrei fuseseră asasinaţi de organele securităţii itului sau executaţi ca duşmani politici în urma unor acuzaţii se. Ar putea fi vorba despre câteva zeci de mii, dar numărul act nu a fost determinat.[173] Din 1947, intensitatea si dimensiunile rsecuţiei, restrânse pe moment, au crescut din nou. în plus, ea mai era motivată doar politic, ci a început să aibă o conotaţie tisemită fără echivoc.

Responsabilitatea represaliilor revenea organismului succesor VKWD, MWD. Acuzaţiile împotriva „sionişti lor" şi „cosmopoliţilor" iu alcătuite de ofiţeri ai securităţii statului, si tot ei executau isinatele în lipsa unei sentinţe legale, la ordinele lui Stalin sau ria.[174] *Dosarul Hitler* a fost redactat în momentul în care politica rievreiască a Uniunii Sovietice atinsese punctul culminant, în faţa

find planificarea Holocaustului. Vezi Kershaw, *Hitler,* voi. 2, *op. cit.,* ;. 470. în agenda lui Himmler nu există indicii referitoare la detaliile care Himmler le-ar fi discutat cu Hitler în legătură cu exterminările în să. Vezi Peter Witte s.a., *Der Dienstkalender Heinrich Himmlers 1941/42,* Tiburg, 1999, pag. *71,* 205 si urm., 228-231.

[171] Vezi Richard Breitmann, *Heinrich Himmler. Der Architekt aer dlosung",* Ztirich, 2000, pag. 291.

[172] Vezi Kershaw, *Hitler,* voi. 2, op. *cit.,* pag. 638.

[173] Vezi Robei, „Sowjetunion", în: Benz, *Dimension aer Volkermorde,* '. cit, pag. 560.

[174] Vezi Rayfield, *Stalin und seine Henker, op. cit.,* pag. 515-523; cu ivire si la alte persecuţii: Arno Lustiger, *Rotbuch: Stalin und die Juden.*

le tragische Geschichte derJMischenAntifaschistischenKomitees undder ^wjetischen Juden, Berlin, 1998. .. *^mis?:-*«.. .!»: r:r

atitudinii antisemite clare a lui Stalin, o cercetare nediferentiată a exterminării evreilor nu era la ordinea zilei.[175]

Un subiect tabu îl reprezenta evident şi pactul germano-sovietic din perioada 1939-1941. în *Dosarul Hitler* este menţionată doar o parte a acestei alianţe, si anume tratatul de neagresiune. Nu sunt descrise nici modul în care s-a ajuns la el, nici urmările sale.

în cazul descrierii campaniei germane împotriva Poloniei, redactorii sovietici n-au amintit că şi ţara lor se afla în război împotriva poloniei. Planul de lucru întocmit pentru *Dosarul Hitler* prevedea iniţial discutarea acestei teme.[176]

Ideea a fost însă abandonată de ofiţerii NKWD care răspundeau de dosar, locotenent-colonelul Parparov si maiorul Saleiev. Ambii ofiţeri ştiau prea bine, în parte ca urmare a unor experienţe personale în ceea ce priveşte represaliile din perioada epurărilor staliniste, ce era şi ce nu era oportun din punct de vedere politic pentru primul eşalon al conducerii sovietice.[177]

Probabil că nu „împărţirea prăzii" cu Hitler trebuia să rămână neamintită. Căci Uniunea Sovietică a primit totuşi părţi din Polonia si din România, precum si autoritate asupra statelor baltice si Finlandei, în plus, conducerea sovietică avea mână liberă în războiul împotriva Japoniei la graniţa mongolo-manciuriană.[178] Menţionarea tratatului de neagresiune în *Dosarul Hitler* ar fi trezit însă amintirea unora dintre cele mai mari erori de apreciere comise de conducerea sovietică.

[175] Vezi Matthias Uhl, „Und deshalb besteht die Aufgabe darin, die Aufklärung wieder auf die Fiisse zu stellen. Zu den Grossen Säuberungen in der sowjetischen Militäraufklärung 1937/38", în: *Jahrbuch jur historische Kommunismusforschung,* Berlin, 2004, pag. 87-92.

[176] Vezi planul conceput pentru dosarul „Castele în nori", fără dată, GARF, 9401/2/553, pag. 1-111; manuscrisul neprelucrat „Despre Hitler", 1948, GARF, 9401/2/553, pag. 118-123; manuscrisul neprelucrat „Despre Hitler", 1949, GARF, 9401/554, pag. 89 si urm.

[177] Pentru o biografie a lui Parparov vezi Kolpadiki/Prohov, *Vesnaia ᵣasvedka Roşii, op. cit.,* pag. 318 şi urm.; Helmut Rower/Stefan Schăfer/Matthias Uhl, *Lexikon der Geheimdienste im 20. Jahrhundert,* Miinchen, 2003, pag. 341.

[178] Donai O'Sullivan, *Stalins „Cordon sanitaire". Die sowjetische Osteuropapolitik und die Reaktionen des Westens 1939-1949,* Paderborn, 2003, pag. 74 si urm. ,.. .. ᵣ, ,.,.. ⁽ı..

La început, propunerile germane privind împărţirea Europei -le Est au părut raţionale, în eforturile sale de câştigare a Bunăvoinţei sovieticilor, Hitler îi oferise lui Stalin mult mai mult lecât puterile occidentale. Biroul Politic ştia de asemenea că nu i>utea fi vorba decât despre o alianţă temporară. Succesorul lui Italin, Nichita Hruşciov, îşi amintea cuvintele lui Stalin: „Aici este m joc - cine pe cine înşală."[179]

Reichul german a profitat însă într-un mod neprevăzut de pact.

rermania se afla în situaţia de a-şi limita momentan tendinţele utarhice, fără a fi însă nevoită să iniţieze un alt curs economic, 'olumul mare al tranzacţiilor cu petrol şi metale neferoase era ' .otărâtor pentru industria de război germană. Nu în ultimul rând, vrările de petrol au facilitat evitarea unei penurii de combustibil | campania din Franţa.[180] Conducerea germană n-a vrut însă să e prea dependentă de Uniunea Sovietică si s-a sustras şantajului lănuit de sovietici.[181]

Stalin s-a înşelat si atunci când a prevăzut un război, logic din unctul lui de vedere, între puterile „imperialiste" Germania si ranţa/Marea Britanie. El conta pe o slăbire, nu pe o întărire a Dtenţialului militar german si spera să profite de pe urma disensiu'lor. A tratat cu cea mai mare reticenţă o nouă abordare din partea arii Britanii referitoare la încheierea unei alianţe militare.[182] Atacul german asupra Uniunii Sovietice fusese precedat de o rie de decizii eronate luate de Stalin. în consecinţă, evenimentele

[179] Citat după idem, pag. 78. în legătură cu flexibilitatea ideologică a i Stalin, vezi prelegerile sale de la Universitatea Sverdlov din 1924:

trategia (...) rămâne (...) nemodificată pe toată durata etapei prezente...

etica este stabilirea liniei de acţiune a proletariatului pentru perioada lativ scurtă a fluxului si refluxului mişcării, a creşterii sau descreşterii /oluţiei, este lupta pentru realizarea acestei linii prin înlocuirea vechilor -me de luptă si de organizare cu altele noi..." Vezi J. Stalin, „Uber die undlagen des Leninismus", în: idem, *Fragen des Leninismus,* Berlin, 56, pag. 78. (Traducerea în limba română pentru lucrarea de faţa mă Constantin)

[180] Vezi Karlsch/Stokes, *„Faktor Ol", op. cit,* pag. 208.

[181] Rolf-Dieter Miiller, *Das Tor zur Weltmacht. Die Bedeutung der* vjetunionfur die *deutsche Wirtschafts- nună Riistungspolitik zwischen* i *Weltkriegen,* Boppard am Rhein, 1984, pag. 322-339.

[182] Vezi O'Sullivan, *Stalins„Cordon sanitaire", op. cit,* pag. 125 si urm.

din vara anului 1941 au fost tratate foarte pe scurt în *Dosarul tfitler.* Colectivul de autori a renunţat totuşi la redarea formulei propagandistice a „atacului miselesc"; ofiţerii de informaţii ştiau foarte bine că Stalin cunoştea momentul atacului în primăvara târzie a anului 1941. El a respins însă, cu note marginale injurioase, rapoartele serviciilor secrete referitoare la această chestiune, tratându-le drept dezinformări.[183] Din cauza supraestimării propriilor posibilităţi şi a subestimării adversarului german, conducerea sovietică a elaborat în schimb planurile proprii de ofensivă. A fost discutată în detaliu, negându-se şi confirmându-se în egală măsură, ipoteza conform căreia, din punct de vedere german, a fost vorba de un război preventiv.[184]

Cert este că la graniţa zonelor de putere stabilite în 1939 se aflau faţă în faţă două puteri mondiale foarte bine înarmate, cu interese imperialiste antagonice. Atât Uniunea Sovietică, cât şi Reichul german erau state totalitare, puternic ideologizate, purtaseră în ultimii ani o serie de războaie de agresiune şi considerau conflictul militar inevitabil. Ambele părţi au elaborat planuri de atac detaliate şi au încercat să i-o ia înainte adversarului. Noţiunea de război preventiv pare determinată de raţiuni politice si prin urmare este o caracterizare neadecvată războiului germano-sovietic.[185]

[183] După ce a citit avertismentul lui Harro Schulze-Boysen („Horo") din 16.6.1941, Stalin a recomandat ca acest informator să fie trimis înapoi la „curva de mamă-sa". A ignorat rapoartele lui Richard Sorge de la Tokio pentru că le considera produsul fanteziei unei ‚javre mincinoase". Stalin a vrut să pedepsească un agent staţionat la Berlin fiindcă acesta i-ar fi trimis ..provocări englezeşti". Vezi Helmut Roewer, *Skrupellos. Die Machenschaften der Geheimdienste in Russland und Deutschland 1914-1941,* Leipzig, 2004, Pag. 650.

[1SH] Vezi între alţii Hillgruber, Strategie, op. cit.; Magenheimer, *Militärstrategie Deutschlands, op. cit;* Hoffmann, Sta/ins *Vemichtungskrieg,* °P- cit.; BiankaPetrow-Ennker (ed.), Prâventivfcrieg?*Der deutsche Angriff ª>jfdie Sowjetunion,* Frankfurt/Main, 2000; Werner Maser, *Der Wortbruch.*

Hitler, Stalin und der Zweite Weltkrieg, Miinchen, 1994.

[185] Caracterizarea, făcută de Magenheimer, a „războiului celor doi

[at]acatori", care s-ar fi pregătit simultan de ofensivă, este adecvată Prezentării faptelor, însă ascunde motivele ideologice ale lui Hitler. Vezi ^genheimer, *Militărstrategie, op. cit,* pag. 61. «

Hitler urmărea cu consecvenţă, din 1933, cucerirea părţii [%]uropene a Rusiei, în ciuda oricăror schimbări tactice, cu scopul le a edifica un imperiu colonial, în concepţia sa, cucerirea spaţiului vital din Est" ocupa un loc central, încă din 1927, în *4ein Kampf,* el a desemnat Rusia ca viitoare zonă de colonizare, i.at fiind că regimul bolşevic era oricum „pe punctul de a cădea".[186] lăzboiul împotriva Uniunii Sovietice era în ultimă instanţă, în iuda unei necesităţi strategice determinate de mersul ostilităţilor, n război de cucerire.[187]

Decizia lui Hitler de a ataca s-a bazat însă pe intuiţie. Cercetările ecente arată că ofiţerii Marelui Stat Major nu cunoşteau cu xactitate nici forţa adversarului, nici poziţiile sale. O apreciere la ece a forţei combatante a armatei sovietice nu exista.[188]

Aşa cum redactorii sovietici au „scurtat" declaraţiile lui Linge i Giinsche cu privire la declanşarea campaniei militare, tot aşa au recut sub tăcere, cu consecvenţă, primele succese ale armatei ,ermane în faţa forţelor ofensive ale URSS. Cu toate că trupele ovietice erau superioare numeric si bine dotate, până la sfârşitul ui 1941 peste 3,8 milioane de soldaţi sovietici au fost luaţi prizonieri e germani.[189]

Descrieri mai exacte ale mersului războiului si ale acţiunilor *ii* Hitler în calitate de comandant suprem al armatei se găsesc în *osarul Hitler* de abia din momentul în care ofensiva germană s-a prit. Reacţiile lui Hitler la înfrângerea suferită în faţa Moscovei ; la eşecul blocadei Leningradului sunt redate în mod plastic, însă ; din următoarele relatări se pare că au fost şterse pasaje întregi iferitoare la succesele armatelor germane. Până în momentul Italiei de la Stalingrad, textul pare episodic.

[186] Vezi Adolf Hitler, *Mein Kampf.* Citat aici după ediţia 548-552, iinchen, 1940, pag. 743.

[187] Detalii la Hillgruber, *Strategie, op. cit.,* pag. 516-535.

[188] Helmut Roewer, fostul şef al serviciului german de informaţii, a ^t primul care a cercetat sistematic activitatea de informaţii dintre anii '39 si 1941 si a ajuns la această concluzie: „Situaţia reală de la care >rnea Hitler era un

mixtum compositum din informaţii incorecte ş[1] «duzii false." Nicio analiză germană din aceşti ani nu rezistă „unei

. rificări serioase". Vezi Roewer, *Skrupellos, op. cit.,* pag. 620.

[189] Vezi Hoffmann, *Stalins Vernichtungskrieg, op. cit.,* pag. 98.

postfaţa editorilor

Independent însă de interpretările eronate din punctul de vedere al epocii actuale şi de erorile motivate politic, *Dosarul Hitler* reprezintă un portret edificator al dictatorului german. El oferă o descriere uimitor de detaliată a acţiunilor sale politice si militare.

Se arată foarte limpede absoluta lipsă de scrupule a lui Hitler si voinţa sa nelimitată de a distruge. Este zguduitor capitolul cu privire la ultimele zile din buncărul fuhrerului, care demonstrează efortul lui Hitler de a-si prelungi viaţa până în ultima clipă posibilă, chiar dacă acest lucru urma să arunce poporul german în dezastru.

Faptul că *Dosarul Hitler* a fost redactat special pentru dictatorul Stalin nu-i răpeşte nimic din extraordinara forţă de sugestie.

<""

Un.'

* V , < ' He ; - . . < .
< < V ' ^

- al

l f.S , >'.

(r r i

J. i !*

? '.v, q . ,: .- , .<

.v .'îl »*" > -».',' « V/l -K.R-

X

Biografii

Anexa biografică cuprinde persoane contemporane evenimentelor relatate în carte si implicate în aceste evenimente, nu însă si personalităţi istorice ca Frederic al II-lea. Autorii au încercat să-i uşureze pe cât posibil cititorului de astăzi lectura. Denumirile oficiale, cum ar fi cele care desemnează apartenenţa anumitor localităţi la provinciile Prusiei, au fost înlocuite, acolo unde era cazul, cu o localizare aproximativă (de exemplu, Rinul Inferior, Prusia Orientală sau malul lacului Starnberg). în cazul localităţilor care nu sunt însoţite de asemenea precizări este vorba despre oraşe mai mari (de exemplu, Oberhausen în zona Ruhr, Gorlitz în Silezia, astăzi landul Saxonia). în măsura în care datele nu au putut fi cercetate ori au fost cercetate insuficient, în text apare fie un semn de întrebare, fie o indicaţie incertă (de exemplu, după 1956).

Pentru a evita atribuirile neclare, ne-am adresat unui număr mare de oficii de stare civilă. Unele oraşe sau oficiul de stare civilă din Berlin care răspund de fostele teritorii de est ale Reichului german nu au fost în măsură să furnizeze de fiecare dată informaţiile dorite, din cauza dotării insuficiente cu calculatoare şi personal. Anumite comune s-au prevalat de legea privind protecţia datelor personale, refuzând să furnizeze informaţiile cerute, însă datele pe care le-am oferit pot fi la rândul lor eronate, de exemplu în cazul persoanelor dispărute şi ulterior declarate oficial decedate.

Gradele militare sunt menţionate conform formaţiunii Respective, în cazul în care a fost amintită, de exemplu, intrarea [111] SA sau SS, rangurile corespunzătoare sunt indicate de obicei fără a se mai menţiona formaţiunea. Menţiunea „reintrare în Partidul naţional-socialist (NSDAP)", care apare relativ frecvent, [Se] datorează interzicerii partidului după puciul lui Hitler si ^udendorff eşuat din 1923 si refacerii, care s-a realizat diferit de

la o regiune la alta, a organizaţiei partidului după 1925. Denumirile contemporane nu sunt puse între ghilimele, chiar dacă din perspectiva actuală par ciudate sau inofensive.

Având în vedere criteriul uşurinţei lecturii, nu au fost menţionate toate treptele unor cariere si toate funcţiile. Persoane ca Hermann oring sau Heinrich Himmler ocupau un număr atât de mare de funcţii încât enumerarea tuturor posturilor, poziţiilor si funcţiilor onorifice n-a fost considerată oportună. Din acelaşi motiv n-au fost menţionate integral toate treptele ierarhice şi însărcinările militarilor.

Numeroasele lucrări biografice de referinţă despre perioada regimului naţional-socialist oferă informaţii de încredere în legătură cu multe persoane. Lucrările de referinţă utilizate sunt menţionate în lista bibliografică. Pentru completare am apelat la documentele Institutului pentru Istorie Contemporană, ale fostului Berlin Document Center (date privind personalul SS si NSDAP) si ale Arhivei Militare de la Freiburg. Câteva persoane nu au putut fi identificate cu certitudine din cauza scrierii fonetice, în cazul altora au existat prea multe variante de nume sau de persoane cu acelaşi nume. Arhiva de personal a SS conţine de exemplu 17 persoane cu numele Sander, dintre care mai multe au fost membre ale Leibstandarte S S „Adolf Hitler".

Ca orice lexicon, si acesta prezintă lacune sau erori pentru care apelăm la înţelegerea cititorului. Rectificările sunt binevenite şi pot fi trimise pe adresa historisches.buero@gmx.de; ele vor fi incluse într-o ediţie revizuită a lucrării.

no:

ii J b i,

mr- >i :

.-ii jr'qrr

1;

a !>!î:H

giografii

Adam, Arthur (* ?, t ?): sergent în batalionul de informaţii de la cartierul general al fuhrerului, după atentatul de [a 20.7.1944 a fost avansat sergent 0iajor.

de Tormes, Jacobo Fitz-James Stuart Falco Duque de (* 17.10.1878 Madrid, î 24.9.1953 Lausanne): studii de drept, istorie şi arte frumoase în Marea Britanie si Madrid, călătorii prin Europa, America, Africa si Asia, activitate ştiinţifică si de scriitor, în 1918 devine membru al Academiei Regale de Istorie din Madrid, din 1927 este directorul acesteia, consilier regal, ministru al educaţiei, ministru de stat, de partea lui Franco în timpul Războiului Civil din Spania, în 1939 este numit ambasador la Londra, a făcut eforturi pentru apropierea Spaniei de aliaţi.

Albrecht, Alwin-Broder (* 18.9.1903 St. Peter [Frizia], t 1.5.1945 Berlin):

în 1922 intră în marina germană, în 1926 este numit locotenent, în 1934 căpitan, ofiţerul de legătură al lui Hitler pentru marina de război, în 1937 căpitan de corvetă, din iunie 1938 până în iunie 1939 este aghiotant naval al lui Hitler, după o căsătorie considerată nepotrivită demisionează din serviciul activ la cererea lui Raeder, este numit de Hitler aghiotant personal si i se atribuie o funcţie superioară în conducerea NSKK[1], la 1-5.1945 evadează din Cancelaria Reichului Şi este ucis.

Alfieri, Dino (* 8.6.1886 Bologna, 1 2.1. 1966 Milano): studii de drept, avocat,

în 1910 înfiinţează Grupo Nazionalista Milanese, participă la Primul Război Mondial, aderă la mişcarea fascistă, în 1921 este ales deputat de Milano, în 1929 subsecretar de stat în Ministerul de Externe, 1936-1939 ministru pentru presă şi propagandă, în 1940-1943 este ambasadorul Italiei la Berlin, din mai 1942 membru al Marelui Consiliu Fascist, votează la 25.7.1943 pentru demiterea lui Mussolini, fuge în Elveţia, este condamnat în contumacie de un tribunal din Repubblica Sociale Italiana, după război activează ca avocat şi scriitor.

Almer, posibil Christine: anticar la Miinchen.

Alvensleben, Ludolf von (* 17.3.1901 Halle, t 1.4.1970 Santa Roşa de Calamuchita [Argentina]): în 1911 intră în corpul prusac de cădeţi, în 1912 moşteneşte domeniul Schochwitz dat în arendă, în 1918 este cadet stegar, în 1920

intră *nfreikorps* „Maercker"[2], în 1923-1928 este arendaş al unui domeniu din Altmark, în 1929 devine membru NSDAP (nr. 149345), ocupă diferite funcţii în regiunea administrativă Halle-Merseburg, între altele inspector de Gau, în 1933-1945 este membru al Parlamentului, în 1934 este preluat de SS din SA (nr. 177002), Sturmbannfuhrer, 1935/36 Standartenfuhrer de Halle, ulterior şef al zonelor SS Stuttgart si Schwerin, din noiembrie 1938 până în ianuarie 1941 aghiotant-şef al Reichsfuhrerului SS Himmler, de la începutul războiului ocupă diverse funcţii de comandă în teritoriile ocupate, în 1940 este numit

---

[1] NSKK National-Sozialistischer Kraftfahrkorps (Unitatea Naţional-Socialistă de Vehicule Grele), cea mai mică suborganizaţie a NSDAP, de tip paramilitar, (n.tr.)

[2] *Freikorps* erau organizaţii paramilitare înfiinţate după Primul Război Mondial, alcătuite "in militari întorşi de pe front, traumatizaţi de experienţa războiului şi având greutăţi în a se ?dapta la viaţa civilă din Germania acelor timpuri, marcată de şomaj şi recesiune economică.

'[n] primii ani de după război, aceste organizaţii au fost folosite de guvern pentru reprimarea revoltelor comuniste. Dizolvarea oficială *afreikorps a* început în 1921, unii membri fiind Preluaţi de forţele armate ale Republicii de la Weimar, alţii refugiindu-se în alte grupuri Paramilitare, ca de exemplu SA sau SS. Unităţile/retJcorps din timpul Republicii de la Weimar s-au caracterizat prin violenţă şi agresivitate şi s-au făcut vinovate de asasinate politice.

[Nu]merosi lideri ulteriori ai NSDAP au fost membri ai/reifcorps. (n.tr.)

general de brigadă SS, din octombrie 1941 şef SS şi al poliţiei din sudul Rusiei, respectiv din Ucraina, din 1943 este şef al SS şi al politiei din zona Grupului de Armate „A", în 1943 Gruppenfuhrer SS, in 1944/45 şef al zonei SS Elba, arestat în 1945, fuge cu sprijinul Bisericii Evanghelice în Argentina, unde devine inspector pentru pescuit, condamnat la moarte în contumacie de un tribunal polonez pentru asasinarea a 4.247 de persoane, în 1964 Judecătoria Miinchen emite un ordin de arestare pe numele său, nu a fost extrădat.

Amann, Max (* 24.11.1891 Miinchen, t 29.3.1957 Munchen): comerciant, în 1914-1918 participă la război ca subofiţer, din 1919 activează în biroul de lichidare al Ministerului de Război din Bavaria, în 1919/20 este membru al Societăţii „Thule"[1], în 1921 aderă la NSDAP, in 1921-1923 este director

economic al partidului, în 1921 director economic al ziarului *Volkischer Beobachter,* în 1922-1945 director al Grupului Editorial Eher, în 1923 participă la puciul eşuat, detenţie, este eliberat în 1924, în 1925 reintră în NSDAP (nr. 3), în 1932 în SS (nr. 53143), în 1933-1945 este Reichsleiter NSDAP pentru presă, în 1936 Obergruppenfuhrer SS, ocupă diverse funcţii în asociaţii profesionale (între altele preşedinte al Uniunii Editorilor de Presă Germani), în 1945 este arestat, în 1948 condamnat la zece ani de muncă silnică, eliberat în 1953.

Anders, Wladyslaw (* 11.8.1892 Blonie, lângă Varşovia, t 12.5.1970 Londra):

DOSARUL Hni,Elt

ofiţer de carieră, în 1936 general, captu$_{rat}$ de sovietici în 1939, eliberat în 194^ ridică o armată poloneză de voluntari' luptă cu trupa sa de partea aliaţilor îrî Orient, Africa si Italia, în februarie 1945 este numit comandant suprem al trupelor poloneze din Vest, după demobiliz$_{are}$ pleacă în exil în Marea Britanie.

Antonescu, Ion (* 2.6.1882 Piteşti [România], t 1.6.1946 închisoarea militară Jilava, de lângă Bucureşti [executat]: militar de carieră, în 1964 locotenent, avansează rapid în carieră în timpul Primului Război Mondial este şef al biroului „Operaţii" din Marele Stat Major Român, în 1919 joacă un rol important în reprimarea Republicii Maghiare a Sovietelor, ulterior ataşat militar la Paris şi la Londra, în 1933 este şef al Marelui Stat Major, în 1934 demisionează, este transferat în calitate de comandant de divizie la Piteşti, în 1937/38 este numit ministru de război, întreţine legături cu Garda de Fier, este arestat, eliberat, exilat, în 1940 devine prim-ministru cu prerogative absolute, alătură România Axei, în 1941 este sprijinit de Hitler în timpul puciului Gărzii de Fier, în 1941 intră în război împotriva Uniunii Sovietice cu scopul recâştigării Basarabiei, este avansat mareşal, în 1942/43 depune eforturi zadarnice pentru încheierea unei păci separate, în 1944 poartă discuţii cu Uniunea Sovietică, este arestat la 23.8.1944 din ordinul regelui şi predat Uniunii Sovietice, condamnat la moarte după război de autorităţile comuniste din România.

[1] Thule-Gesellschaft, societate secretă rasistă, înfiinţată în noiembrie 1918 la Miinchen de Rudolf von Sebottendorf ca organizaţie ce reunea diferite uniuni si asociaţii naţionalist germane. Ca societate secretă de extremă dreaptă, reunind tradiţii naţionaliste din perioa de dinainte de Primul Război Mondial si idei rasiste si păgâne, Societatea „Thule" întreţine irelaţii cu cercuri influente ale Bavariei şi sprijinea grupări reacţionare care acţionau împotn structurilor politice

ale Republicii de la Weimar. A fost denumită după mitica insulă Thu > Considerată de vechii greci ca fiind tărâmul cel mai nordic, din care cauză această denurn Bvea o semnificaţie mistică pentru adepţii cultelor nordice. Ascensiunea NSDAP a dus în n la disoluţia Societăţii, care a fost desfiinţată oficial în 1937, odată cu toate celelalte organiz secrete si oculte din Reich. (n.tr.)

477

: soţia scenografului de la Teatrul
de Stat.

yyndt, Wilhelm (* 6.7.1913, 1 22.4.1945 j_a Bornersdorf, lângă Pirna [Saxonia]):

intră în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", pregătire profesională la şcoala de hotelieri Pasing, din 1943 este valetul lui Hitler, Hauptscharfuhrer[1], decolează cu un avion Ju 352 al escadrilei fiihrerului la 22.4.1945 de la Staaken, moare în urma prăbuşirii avionului; în *Dosarul Hitler i* se atribuie în mod eronat gradul de Hauptsturmfuhrer[2] SS.

Asensio, Carlos Cabanillas (* 14.11.1896 Madrid, t 28.4.1970 Spania): urmează Academia de Infanterie, în 1914 este ofiţer, activ în Corpul din Africa, în 1930-1935 studii la Escuela Superior de Guerra, în 1935 este avansat locotenent-colonel, din nou în Africa, şef al trupelor din Tetuân, participă la puciul împotriva Republicii Spaniole, şef al trupelor de pe toate fronturile Războiului Civil din Spania, în 1939 este înalt comisar în Maroc, în 1942-1945 ministru al armatelor, ulterior director al mai multor scoli de război, preşedinte al Consiliului Suprem de Acţiune din Ministerul Armatelor.

Assmann, Heinz (* 15.8.1904, 1 15.10.1954): în 1922 intră în marina germană, în 1926 este locotenent, în 1934 este avansat căpitan, în 1937 referent la înaltul Comandament al Marinei, din octombrie 1937 urmează Academia de Marină, în 1938 este numit căpitan de corvetă si ofiţer de stat ^{ma}jor al amiralităţii la Comandamentul trupurilor de Marină „Est", din noiembrie 1939 este referent la înaltul ComanQarnent al Marinei, din ianuarie până ^{II}J martie 1941 însărcinat cu conducerea Războiului naval pe lângă amiralul ^{Llit}Jens (pe nava de luptă *Gneisenau),*

în 1942 este numit căpitan de fregată si prim-ofiţer al navei de luptă *Tirpitz,* în 1943 este avansat colonel, din august 1943 face parte din Statul

Major al Conducerii Forţelor Armate („Wehrmacht").

Attolico, Bernardo (* 17.1.1880 Cannetto [provincia Bari], t 9.2.1942 Roma):

studii de drept, apoi intră în serviciul diplomatic, în 1920/21 este comisar al Ligii Naţiunilor pentru Danzig, în 19221927 vicesecretar general al Ligii Naţiunilor, între 1927 şi 1930 este numit ambasador în Brazilia, în 1930 ambasador la Moscova, în 1935 ambasador la Berlin, rechemat în mai 1940 şi înlocuit cu Dino Alfieri deoarece a acţionat de la începutul războiului pentru neparticiparea Italiei la război.

Axmann, Artur (* 18.2.1913 Hagen, 124.10.1996 Berlin): în 1928 înfiinţează primul grup de Hitlerjugend în cartierul muncitoresc Wedding din Berlin, este şef al grupelor şcolare ale Hitlerjugend, din 1931 studii de economie si drept, intră în NSDAÎ? în 1933 este funcţionar, şef al regiunii Berlin, şef al biroului social al Conducerii Tineretului din Reich, din 1939 pe front, în 1940 este subofiţer, în 1940 şef al Tineretului NSDAFJ în 1941 pe front ca locotenent, lăsat la vatră după ce a fost rănit, din februarie 1945 este comandant al Brigăzii Blindate „Hitlerjugend" din Volkssturm, fuge din Berlin la 2.5.1945, la 15.12.1945 este arestat de trupele americane, eliberat în 1949 după procedurile de denazificare, reprezentant comeriral, activează în comerţul Est-Vest (RDG, China), în 1958 este condamnat în Berlinul de Vest la plata unei amenzi pentru activitatea din timpul regimului naţional-socialist, lucrează pentru o întreprindere de construcţii în Gran Canaria, din 1976 la biroul de informaţii al Creditreform.

. ' Grad în ierarhia SS care desemnează comandantul unui „Trupp", echivalent în armată Atonului, (n.tr.)

Grad din SS echivalent aproximativ gradului de căpitan în armată, (n.tr.)

Baarova, Lida (* 16.11.1914 Praga, t 27.10.2000 Salzburg): actriţă de teatru, obţine primul rol de film la 17 ani la Praga, încheie un contract cu UFA în 1934, înregistrează succese cu roluri de femeie temperamentală si exotică (între altele *Barcarole,* 1935), în ianuarie 1935 este invitată de Hitler şi Goebbels, care vizitau studiourile, la Cancelaria Reichuluij de atunci întreţine relaţii apropiate cu Goebbels, din 1936 devine amanta acestuia, este demisă în 1938 la cererea lui Hitler, se întoarce la Praga, în 1942 se mută în Italia, joacă preponderent în

melodrame şi comedii neimportante, dar lucrează şi cu Federico Fellini (19537 *Vitelloni,* ['„Trândavii"]), din 1955 se stabileşte în Spania, din 1957 obţine roluri de teatru în Austria si Republica Federală Germania.

Bach-Zelewski, Erich von dem (* 1.3.1899 Lauenburg [Pomerania], t 8.3.1972 Miinchen): în 1914 se înrolează voluntar pe front, în 1916 este numit locotenent, în 1918 şef de companie, în 1919 este membru al unei *freikorp,* activează în serviciul de apărare a frontierelor în Silezia, intră în „Deutschvolkische Freiheitspartei" (partidul naţionalist german al Libertăţii), apoi în armată, de unde este demis în 1924 pentru activitate !| politică, lucrează ca şofer de taxi şi j administrator de moşie, în 1930 posedă o gospodărie ţărănească proprie, intră în NSDAP (nr.'489101), în 1931 în SS (nr. 9831), Sturmfuhrer, în 1932 este comandant în Standarte SS[1] „Ostmark", apoi conducător de Standarte, Oberfuhrer, din octombrie 1932 este şef al zonei SS XII (Frankfurt/Oder), în'l933 general de brigadă, în 1934 şef al zonei SS Nord-Est (Konigsberg), Gruppenfuhrer, |în 1936 şef al centralei poliţiei Konigsberg, după o mustrare disciplinară devine şef al zonei SS Sud-Est (Breslau), în 1938 este numit superior al SS şi al

poliţiei[2], din 1938 simultan si în regi$_{une}$ administrativă a sudeţilor, în 194} est* avansat general-locotenent în politj ^ din noiembrie 1941 este "

penfiihrer S S şi general de poliţie, di$_n$ 1941 HSSPF în regiunea Rusia-Centru în 1942 este numit împuternicit specj$_a$i pentru „combaterea bandelor", în 1943 şef al „unităţilor de combatere a bandelor", în 1944 general al Waffen SS, di$_n$ octombrie 1944 general la comanda Grupului de Corpuri de Armată „Von dem Bach", a condus reprimarea revoltei de la Varşovia, din noiembrie 1944 este şef al Corpului XIV Armată SS, din ianuarie 1945 şef al Corpului X Armată SS, din februarie 1945 şef al Corpului „Oder", arestat în 1945*, în 1946 este martor al acuzării în procesul marilor criminali de război, eliberat în 1950, condamnat în 1951 de o comisie de denazificare la zece ani de închisoare, eliberat, arestat din nou în 1958, acuzat în repetate rânduri şi condamnat la închisoare pe viaţă în 1962 la Miinchen pentru ordinul de asasinare a şase comunişti, a murit în spitalul penitenciarului.

Backe, Herbert (* 1.5.1896 Batumi [Gruzia, Rusia], t 6.4.1947 Niirnberg [sinucidere]): urmează gimnaziul la Tbilisi, este internat în lagăr în 1914, în 1918 fuge în Germania, lucrează ca lăcătuş şi contabil, urmează studii de agronomie, în 1923 obţine diploma de agronom, este arendaş de moşie, îo 1922 intră în SA, în 1932 'devine membru al Parlamentului Prusiei, funcţionar NSDAP; funcţionar de stat, în octombrie 1933 este numit secretar de stat în Ministerul Alimentaţiei şi Agriculturii, în 1942 este însărcinat cu conducerea ministerului

după eliminarea lui Waltef Darre, în 1944 este numit ministru al alimentaţiei şi agriculturii, Obergruppenfiihrei- *SS,* ministru al alimentaţie' în cabinetul Db'nitz, acuzat în „procesul Wilhelmstrasse".

[1] Standarte, subunitate a SS corespunzătoare regimentului din armată, (n.tr.) . .

[2] HSSPF (Hohrere SS und Polizeifuhrer), funcţie creată cu scopul unificării SS şi a poliţ[16] sub comanda directă a lui Heinrich Himmler. (n.tr.)

padoglio, Pietro (* 18.9.1871 Grazzano Monferrato [provinciaAsti], 11.11.1956 grazzano Monferrato [azi G. Badoglio]):

[ţiilitar de carieră, urmează Academia Militară din Torino, Şcoala de Ingineri de Artilerie, pe front în Eritreea, din 1899 se pregăteşte pentru activitatea de ofiţer de mare stat major, pe front în Libia şi în timpul Primului Război Mondial, în 1917 este numit şef al Marelui Stat Major al Armatei Italiene, în 1918 general de armată, în 1919-1949 senator, în 1921 se retrage din funcţia de şef al Marelui Stat Major, are misiuni diplomatice în România, SUAş.a.,în 1925 reconciliere cu Mussolini, din nou şef al Marelui Stat Major, planifică războaiele din Libia si Abisinia, în 1926 este avansat mareşal, este înnobilat în 1928, în 1939'se pronunţă împotriva intrării în război de partea Germaniei, în 1940 demisionează după înfrângerea armatei italiene în Grecia, regele Victor Emanuel al III-lea îl numeşte în 1943 prim-ministru, ulterior şef al unei coaliţii antifasciste care a negociat cu trupele americane armistiţiul şi a declarat război Germaniei, se retrage în 1947.

Bărenfănger, Erich (* 12.1.1915 Menden [Sauerland], t 2.5.1945 Berlin [sinucidere]): urmează şcoala comercială, în 1935/36 se înrolează în unităţile de muncă voluntară, în 1936 intră în armată, pe care o părăseşte în 1937 ca subofiţer, lucrează ca angajat în comerţ, este reactivat în 1939 locotenent, în 1941 este avansat locotenent-colonel, în 1942 căpitan şi şef de companie, în 1943 maior, comandant de regiment în Divizia 50 Infanterie, în ianuarie 1944

este locotenent-colonel şi inspector al Reichului pentru încorporare, din februarie 1945 este comandant al segmentului de apărare A din Berlin, la 20.4.1945 este avansat cu eludarea gradului de colonel în gradul de general-maior, la 1-5.1945 fuge din buncăr si se sinucide 'n staţia de metrou Prenzlauer Berg.

fcarra y Camer, Alfonso (* ?, t ?):

colonel, ataşat militar la Varşovia, în

1935 este transferat la Ministerul de Război, ulterior va fi, ataşat militar la Londra. *A*"-

Bastians, Hans (* 2.11.1894,114.6.1940):

mecanic şi şofer de camion, între 1914 şi 1919 este cercetat penal de mai multe ori, condamnat pentru jaf, falsificare de documente, delapidare s.a., în 1931 intră în NSDAP (nr. 504982) şi în SS (nr. 8363), în 1933 este Untersturrnfimrer, în 1934 Obersturmfuhrer în statul major al Reichsfuhrerului SS; şoferul lui Himmler, s-a împuşcat din greşeală cu o mitralieră în cartierul general al fuhrerului „Wolfsschlucht".

Baumbach, Werner (* 27.12.1916 Cloppenburg, 120.10.1953 deasupra oraşului Rio de la Plata [Argentina]): ofiţer în aviaţia militară, cel mai bun pilot german de bombardiere în cel de-al Doilea Război Mondial, pentru scurt timp a fost pilotul lui Albert Speer, în 1944 este avansat colonel, comandor al Escadrilei 200, răspunde de piloţii germani de sacrificiu, la începutul anului 1945 protestează, într-o scrisoare adresată lui Goring, împotriva continuării inutile a războiului si demisionează, în 1945 participă la predarea oraşului Hamburg, este luat prizonier de britanici, eliberat în 1948, din 1949 este consilier militar în Argentina, îşi pierde viaţa în timpul unui zbor de încercare.

Baur, Hans (* 19.6.1897 Ampfing/Muhldorf pe Inn, 117.2.1993 Neuwiddersberg, lângă Herrsching, pe malul lacului Ammer [Bavaria]): pregătire comericală, în 1915 se înrolează voluntar, din 1916 este aviator, sergent-major, în 1919/20 se înrolează *înfreikorps* „Epp", din 1920 lucrează la poşta aeriană bavareză, ulterior la traficul aerian Junkers, din 1926 la Lufthansa, în 1932 este pilotul lui Hitler în campania electorală, în 1933 însărcinat cu alcătuirea unei escadrile a guvernului, în octombrie 1933 este numit Standartenfuhrer SS, în 1934 Oberfuhrer în Serviciul de Securitate al Reichului, 1944 general

de brigadă, 1945 Gruppenfuhrer în Waffen S S, general-locotenent de politie, fuge din Cancelaria Reichului la 1.5.1945, este luat prizonier de sovietici, eliberat în 1955.

Beck, Ludwig (* 29.6.1880 Biebrich, lângă Wiesbaden, t 20.7.1944 Berlin [asasinat]): în 1898 cadet stegar, în 1899 locotenent, urmează Şcoala de Artilerie şi Inginerie, între 1908 si 1911 Academia de Război, în 1912 este numit la Marele Stat Major, în 1913 este avansat căpitan, din 1914 activează în Marele Stat Major al Grupării de Armate „Prinţul moştenitor Wilhelm von Preussen", este preluat de armata reorganizată după război, continuă activitatea de mare stat major, în 1922 în Marele Stat Major al Diviziei 6, în 1923 este avansat locotenent-colonel, în 1929 comandant al Regimentului 5 Artilerie, în 1931 este avansat general-maior, în 1933 şef al biroului „Trupe" din Ministerul Apărării, în 1935 şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, încearcă să influenţeze cursul politicii, în 1938 este general de artilerie, în martie-apri!ie va fi pentru scurt timp comandant suprem Vest, în 1938 cere demisia colectivă a generalilor pentru a reduce riscul izbucnirii războiului, îşi dă demisia pin funcţia de general-colonel, face nane din diverse cercuri ale rezistenţei, ,;ste propus ca şef de stat după lovitura de stat plănuită, încearcă să se sinucidă a 20.7.1944 şi este împuşcat din prdinul lui Fromm de către un subofiţer.

ledford, Williams Sackville Russel lastings, 12* Duke of (* 21.12.1888, 9.10.1953 [accident de vânătoare]):

tudii la Oxford, Maşter of Arts, intră n Royal Army, participă la Primul \ azboi Mondial, locotenent, moştenitor îl mai multor baronii (între altele Itreatham, Thornhaugh), în 1940 levine 12th Duke of Bedford, activitate e ornitolog, în timpul celui de-al loilea Război Mondial se află sub obsrvatia serviciului britanic de informaţii iterne MI 5 din cauza contactelor cu iplomati şi politicieni germani. ..

DOSARUL Hn$_{u:}$„

Behrens, Manja (* 11.4.1914 Dresda t 18.1.2003 Dresda): actriţă, din 1935 până în 1954 joacă la Teatrul de Stat din Dresda, obţine roluri în filme p$_{ro}$ duse de UFA (1936 *Susanna im Bade* [„Susanna în baie"] ş.a.), este amanta lui Martin Bormann în timpul cehii de-al Doilea Război Mondial, invitată uneori la Berghof, după 1945 începe o carieră la DEFA, în filme de Wolfgano Staudte şi Konrad Wolf (1958 *Sonnensucher* [„Căutătorii soarelui"]), în 1952 joacă la teatrul de pe Schiffbauerdarnm (Ansamblul din Berlin), în 1953-1967 la Teatrul Poporului din Berlin, apoi la Teatrul „Maxim Gorki", din 1991 obţine roluri în Elveţia şi Austria

(Burgtheat'er).

Below, Nikolaus von (* 20.9.1907 Jargelin, lângă Greifswald, t 24.7.1983 Detmold): din 1928 este pilot în aviaţia civilă, în 1929 intră în armată, în 1932 este numit locotenent, în 1933 trece în aviaţia militară, în 1935 la Escadrila „Doberitz", în 1936 este avansat căpitan de escadrilă într-o escadrilă de vânătoare, în 1937 este căpitan şi aghiotant pentru aviaţia militară pe lângă Hitler, în 1941 este avansat maior, în 1943 locotenent-colonel, în 1944 colonel, arestat în 1945 de armata britanică, eliberat în 1948.

Benes, Edvard (* 28.5.1884 Kozlany, lângă Pilsen, t 3.9.1948 Sezimovo Usti, lângă Tabor): studii de economie la Praga, Paris, Londra, Berlin, în 1909 este profesor de economie naţională la Academia Comercială din Praga, se implică în eforturile de creare a unui stat cehoslovac, caută apropierea de Franţa şi de Uniunea Sovietică (în 1935 iniţiază Pactul de asistenţă), în 1935 devine preşedinte al ţării,' demisionează după încheierea Tratatului de la Miinchen, devine profesor la Chicago, în 1939 creează un Comitet Naţional Cehoslovac la Paris, în 1940 este preşedinte al guvernului în exil Londra, 'în 1945 preşedintele statului cehoslovac, se opune trecerii la regim[11] comunist, demisionează la 7.6.194°-

gerger, Heinrich (* ?, t 20.7.1944 lângă Rastenburg [Prusia Orientală]:
stenograf al Parlamentului german, consilier guvernamental, rănit mortal ţn atentatul împotriva lui Hitler.

Bergeret, Jean-Marie Joseph (* 1895, f 1956): ofiţer în aviaţia militară franceză, în 1938 este avansat colonel, staţionat în Africa de Nord, în 1939 este şef'al biroului „Operaţii" de la cartierul general al aviaţiei militare franceze, în 1940 este avansat general de brigadă, este cosemnatar al armistiţiului francez de la 21.6.1940, din septembrie 1940 până în aprilie 1942 este ministru al aviaţiei, în 1942 este avansat general de divizie, din aprilie 1942 până în noiembrie 1942 este inspector al apărării antiaeriene, din noiembrie 1942 până în martie 1943 înalt comisar, şef al administraţiei militare si civile în Africa de Nord franceză, în octombrie 1944 este arestat si condamnat la detenţie pentru colaboraţionism.

Bergmiiller, Johann, „Hans" (* 10.5.1894 Gunzenheim [Bavaria], t ?): între 1914 şi 1918 luptă pe front, în 1919 intră în poliţie, este sergent major la departamentul criminalistică, ulterior secretar criminalist, în 1933 este cooptat în statul major al Reichsfuhrerului SS (comandamentul criminalist), transferat în comandoul de escortă al fuhrerului, în 1934 intră în SS (nr. 249997), în 1934 este Untersturmfiihrer, în 1937 intră în NSDAP (nr. 4053966), în 1938 este Obersturmfuhrer, în 1940 condamnat de Tribunalul Poliţienesc Miinchen la trei ani de închisoare, pentru nesupunere Şi ultragiu, în urma unor excese în stare Qe ebrietate, executarea pedepsei este suspendată, serviciu pe front în unităţile Waffen SS din Franţa şi în campania din Rusia, în 1941 exclus'din NSDAP şi din bs> graţiat de Himmler în 1942 şi'rein£grat în SS cu gradul de Untersturrnfuhrer, ,ln 1942 face parte din nou din comanr°ulde escortă al lui Hitler, în 1943 este ersturmfuhrer şi, cu acordul lui Hitler, "iisar criminalist, în iunie 1944 este

reintegrat în NSDAP şi avansat în gradul de Hauptsturmfuhrer SS, însărcinat după 20.7.1944 cu anchetarea complotiştilor, fuge din Cancelaria Reichului la l .5.1945, este luat prizonier de sovietici si eliberat în 1949.

Bernadotte af Wisborg, Folke conte

(* 2.1.1895 Stockholm, 117.9.1948 Ierusalim [asasinat]): nepot al lui Gustav al V-lea, regele Suediei, în 1918 este locotenent, în 1923 este avansat căpitan de cavalerie, şeful cu încartiruirea al cartierului general al regimentului, din 1928 (după căsătoria cu fiica unui industriaş american) activează în industrie, este însărcinat cu diverse misiuni diplomatice, în 1943 este vicepreşedinte al Crucii Roşii Suedeze, negociază în aprilie 1945 la Liibeck cu Himmler, în 1946 este preşedinte al Crucii Roşii Suedeze, în 1948 negociator ONU în conflictul din Palestina, asasinat de sionişti extremişti după obţinerea armistiţiului.

Best, Sigismund Payne (* 14.4.1885, T 21.9.1978): importator în Olanda, „captain" al filialei Z a MI 6, răpit la 9.11.1939 de Serviciul de Securitate german (SD) (aşa-numitul „incident Venlo"), este anchetat îndelung de SD şi Gestapo, rămâne în detenţie în Germania până în 1945, după război nu a mai fost activat.

Betz, Georg (* 15.6.1903 Kolbermoor, lângă Rosenheim [Bavaria], 12.5.1945 Berlin): electrician, pregătire la Lufthansa pentru activitatea de căpitan de zbor, din 1932 este pilot de cursă lungă, în 1935 Untersturmfiihrer SS în statul major al Reichsfuhrerului SS, transferat la escadrila guvernamentală, pilot secund al lui Hitler, în 1944 Obersturmbannfuhrer, este ucis în timpul evadării din buncăr.

Blaschke, Hugo (* 14.11.1881 Neustadt în Prusia Occidentală, t 6.12.1959 Niirnberg): studii de stomatologie la Philadelphia si Londra, specializare în

irurgie maxilo-facială, din 1911 deţine *i* cabinet propriu la Berlin, în timpul imului Război Mondial este stomatolog ilitar în Frankfurt/Oder, stomatologul i Hermann Goring, din 1933 al lui iolf Hitler, în 1931 aderă la NSDAP, 1935 la SS, este numit profesor, în '43 stomatolog principal în statul ajor al Reichsfuhrerului SS, este avansat neral de brigadă SS şi general-maior Waffen SS, în 1946 internat în lagăr, iberat în 1948, până la pensionare a st stomatolog la Niirnberg.

omberg, Werner von (* 2.9.1878 Starrd [Pomerania], 114.3.1945 Niiniberg):

det, în 1897 locotenent, în 1905-1908 meză Academia de Război, diferite tivităţi de stat major, în 1911 este ansat căpitan, în 1914 este ofiţer al iei divizii de rezervă, în 1917/18 iţer I de mare stat major în Armata 7, 1919/20 este referent în Ministerul cărării, apoi în Marele Stat Major al igăzii „Doberitz", respectiv Brigada) Armată, în 1921-1934 este şef al atului Major al Diviziei 5 si al Comanimentului Teritorial *V,* în 1935 este 'ansat colonel şi şef al departamentului

pregătire din Ministerul Apărării, în '27-1929 este şef al biroului „Trupe" n Ministerul Apărării, în 1929-1933 imandant al Diviziei l şi comandant

Comandamentul Teritorial l (Prusia rientală), în 1933 este avansat general ' infanterie şi numit ministru al aparii, semnează declaraţia de loialitate ţa de Hitler, din 1935 este ministru : război si comandant suprem al rţelor armate, în 1936 este avansat Idmareşal, demis în 1938 din funcţia

ministru şi exclus din armată din uza căsătoriei cu o fostă prostituată lartorii căsătoriei au fost Goring şi itler), în 1945 este internat în lagăr : aliaţi, decedează în penitenciarul ibunalului de la Niirnberg.

sck, Fedor von (* 3.12.1880 Kiistrin
': Oder, t 3.5.1945 Lensahn [Osthol-
îin]): cadet, în 1898 este locotenent,
1910 transferat la Marele Stat Major,

în 1914-1918 comandant de batalion si ofiţer de mare stat major, în

1916 este ofiţer I a în Divizia 200 Infanterie, în 1917 ofiţer I a în Gruparea de Armate „Prinţul moştenitor Wilhelm von Preussen", preluat apoi de armata reorganizată după război, ocupă în continuare funcţii înalte în statul major, în 1920 este şef al Marelui Stat Major din Comandamentul Teritorial III, locotenent-colonel, în 1925 este avansat colonel, în 1926 comandant al Regimentului 4 Infanterie, în 1929 este avansat general-maior în Ministerul Apărării, în 1931 general-locotenent, în 1932 comandant al Diviziei 2 şi al Comandamentului Teritorial II, în 1935 este avansat general de infanterie şi comandant suprem al Comandamentului de Grup III (Dresda), în 1938 este comandant suprem al Armatei 8 (invazia în Austria), general-colonel, în 1939 comandant suprem al Grupului de Armate „Nord" (campania din Polonia), apoi al Grupului de Armate „B" (campania din Franţa), în 1940 este avansat feldmareşal, până în decembrie 1941 este şef al Grupului de Armate „Centru", din ianuarie 1942 până în iulie 1942 este şef al Grupului de Armate „Sud", transferat în 1942 în rezerva fiihrerului, se pune la dispoziţia guvernului Donitz în 1945, îşi pierde viaţa în timpul unui atac aerian.

Bodenschatz, KarlHeinrich (* 10.2.1890 Rehau [FranconiaSuperioară], 125.8.1979 Erlangen): în 1910 cadet stegar în armata bavareză, în 1912 locotenent, în timpul Primului Război Mondial este şef de companie, apoi în 1916 trece la unitatea aeriană, în 1917 devine aghiotant în Escadrila de Vânătoare „Richthofen", în 1919 este preluat de armată, însărcinat cu diverse misiuni de infanterie, în 1932 este avansat maior, în 1933 şef al biroului „Apărare Antiaeriană" din Ministerul Apărării, în septembrie 1933 trece la aviaţia militară, este aghiotant-sef a' comandantului suprem al aviaţiei milit[are] (Goring), în 1934 este avansat locotenent-colonel, în 1935/36 este aghiotant

al lui Hitler pentru aviaţia militară, în 1936 este avansat colonel şi şef al biroului de stat major din Ministerul Aviaţiei, 1937 şef al cabinetului ministerial, în 1938 este avansat general-maior, în 1938/39 este numit ofiţer de legătură la cartierul general al fuhrerului, în 1941 este avansat general de aviaţie, grav rănit la 20.7.1944, inapt pentru serviciul activ, între 1945 şi

1947 se află în prizonierat, este martor al apărării pentru Goring în procesul marilor criminali de război.

Boehm-Tettelbach, Karl (* 1910 în SUA, t după 1981): în 1915 se întoarce cu familia în Germania, în 1931 intră în a armată, urmează cursuri de pilotaj în j centrul de zbor al armatei de la Lipezk (Uniunea Sovietică), în 1934 este avansat j locotenent-colonel, examen de translator de limba engleză, ulterior si de limbile franceză si rusă, în 1935 este instructor la Şcoala de Piloţi de Vânătoare Schleissheim, după un accident de avion este numit aghiotant pentru aviaţie pe lângă ministrul de război von Blomberg, în 1939 este ofiţer de mare stat major la Comandamentul Regional de Aviaţie IV din Dresda, din noiembrie 1939 ofiţer I c în Statul Major al Corpului V Aerian, după campania din Franţa activează pentru biroul „Străinătate/Contrainformaţii", în timpul campaniei din Rusia se află din nou la Corpul V Aerian, din mai 1942 ofiţer I a în Statul Major al Comandamentului Aviaţiei „Centru" (Berlin), între august 1943 şi iunie 1944 este comandor al Escadrilei 26 Bombardiere, în septembrie-octombrie 1944 este comandant al scolii de şefi de unitate din comandamentul piloţilor de vânătoare, este avansat locotenent-colonel, transferat la biroul „Operaţii" al şefului adjunct al Statului Major Operaţional al înaltului Comandament al Forţelor Armate, activează în Statul Major al Conducerii Wehrmachtului, participă la 8.5.1945 la tratativele de capitulare din Berlin-Karlshorst, este arestat împreună CU guvernul Donitz la 23.5.1945, în

decembrie 1945 evadează dintr-un lagăr de prizonieri de război, în 1946 este angajat al armatei americane la Wurzburg, în 1951 se mută în SUA, activează în departamentul de antrenamente al Panamerican Airways, în 1957 obţine Dispatcher License, din 1959 până în anii '70 este directorul aeroportului PanAm din Niirnberg.

Bohle, Ernst-Wilhelm (* 28.7.1903 Bradford [Anglia], t 9.11.1960 Diisseldorf): urmează şcoala în Africa de Sud, apoi studiile în Germania, în 1923 este comerciant, îşi desfăşoară activitatea în cadrul mai multor firme britanice şi americane din Germania (Chrysler, Hamburg ş.a.), din 1930 este importator, în 1932'intră în NSDAP (nr. 999185), în 1933 este şef de departament în conducerea NSDAP, între 1933 şi 1945 este membru al Parlamentului, între 1934 si 1945 Gauleiter şi şef al organizaţiei pentru străinătate a NSDAP, secretar de stat în Ministerul de Externe, în 1936 intră în SS ca general de brigadă (nr. 276915), în 1943 este Obergruppenfuhrer SS, în 1945 este luat prizonier de americani, martor în procesul marilor criminali de război de la Niirnberg, acuzat în „procesul Wilhelmstrasse" şi condamnat la

cinci ani de închisoare, eliberat în 1949, se stabileşte apoi ca om de afaceri la Hamburg.

Boldt, Gerhard (* 1918, t ?): în 1937 intră în cavalerie, este locotenent-colonel în rezervă şi şef de escadron în secţia de informaţii a Diviziei 158, în 1943 este avansat căpitan de cavalerie, activează în departamentul Armate Străine Est, în 1944 ofiţer cu însărcinări speciale pe lângă Guderian, şeful Marelui Stat Major, după demiterea acestuia este numit ofiţer de ordonanţă al succesorului lui Guderian, Krebs, după 1945 lucrează pentru Organizaţia „Gehlen", ulterior pentru Serviciul Federal de Informaţii.

Borgmann, Heinrich (* 15.8.1912, t aprilie 1945 Berlin): în 1932 intră în armată, în 1935 este locotenent, în 1940 este

ansat locotenent-colonel, apoi căpitan
:omandant de batalion în Regimentul
Infanterie, la sfârşitul lui 1942 este
ansat maior în Divizia *3 de* Front a
iaţiei militare, în ianuarie 1943 este

'. ţer de stat major I b în Divizia 327 'ânterie, din iunie 1943 ofiţer I a în irele Stat Major al Diviziei 94 Infanie, în septembrie 1943 este transferat cadrul corpului de aghiotanti militari lui Hitler, din octombrie 1943 este liotant militar al lui Hitler, rănit în intatul din 20.7.1944, în 1945 se sarce la cartierul general al fuhrerului, *e* avansat locotenent-colonel, din rtie 1945 este şef al unei divizii de leţi a Armatei 12, ucis în luptele din -lin.

-mann, Albert (* 2.9.1902 Halberstadt, .4.1989 Miinchen): fratele lui Martin -mann, după bacalaureat urmează dii economice, din 1922 este funciar bancar, în 1927 intră în NSDAP i SA, în 1929-1931 este şef regional 4itlerjugend în Turingia, în 1931 iert pentru Casa de Ajutor a NSDAP, octombrie 1931 activează în celaria privată a fuhrerului, în 1933iS este şeful cancelariei private a lui Ier, în 1933 Sturrnbannfuhrer SA, în 4 aghiotant al lui Hitler, în 1938 este nsat general de brigadă NSKK şi iotantîn statul major personal al lui er, în acelaşi timp ocupă

o funcţie erioară în conducerea NSDAP, în O este numit Gruppenfuhrer[1] NSKK, 21.4.1945 pleacă din Berlin cu mul în Obersalzberg, apoi lucrează luncitor agricol în Bavaria sub nume (Roth), se predă în aprilie 1949, internat în lagăr, eliberat în octombrie 9, se stabileşte în sudul Germaniei.

mann, Gerda, născută Buch 3.10.1909 Konstanz, t 23.3.1946

Meran [Tiroi]): fiica lui Walter Buch judecător suprem al NSDAP, din 1923 se pregăteşte pentru a fi educatoare, în 1929 se căsătoreşte cu Martin Bormann (martorii cununiei sunt Hitler şi Hess) au nouă copii, dintre care au murit doi, după distrugerea proprietăţii lui Bormann din Obersalzberg la 26.4.1945 fuge în Tirol, moare de cancer uterin.

Bormann, Martin (* 17.6.1900 Halberstadt, t 2.5.1945 Berlin [sinucidere]):

în 1918/19 este tunar, după demobilizare fermier, membru *alfreikorps* „Rossbach", în 1922/23 membru al,.Deutschvolkische Freiheitspartei", în 1923 participă la un asasinat politic, în 1924 este condamnat la un an de închisoare, în 1925 intră în Frontbann[2], în 1927 în NSDAP (nr. 60508), şef de regiune şi director economic regional al NSDAP în Turingia, în 1928 se transferă în statul major al şefului SA, în 1930 în conducerea centrală a NSDAP, este numit şef al Casei de Ajutor a NSDAP, în 193 i este Standartenfuhrer SA, între 1933 şi 1945 este membru al Parlamentului, din iulie 1933 este şef de stat major la biroul adjunctului fuhrerului, din octombrie 1933 deţine rangul de Reichsleiter, este omul de legătură între Hess si Hitler, răspunde de amenajarea reşedinţei din Obersalzberg, în 1937 trece 'în SS (nr. 278267), este Gruppenfuhrer SS, din 1938 face parte din statul major personal al lui Hitler, la 12.5.1941 este numit şeful cancelariei de partid a NSDAP,'în 1944 ministru de stat fără portofoliu, la 1.5.1945 încearcă să evadeze din Cancelaria Rcichului, este condamnat în 1946 în contumacie ca mare criminal de război, declarat mort de un tribunal în 1954.

Bornholdt, Hermann (* 30.3.1908 în Boningstedt [Holstein], 11.8.1976 Ham-

[1] Comandant al unei subunităţi a organizaţiei paramilitare NSKK. (n.tr.)

[1] Frontbann, organizaţie care a cuprins membri ai SA, aflată într-un proces de dizolvare

i npul detenţiei lui Adolf Hitler; înfiinţată de Rohm si de contele Helldorf în august 1924, stă structură de tip militar era menită să ofere o formă de

organizare membrilor SA rientaţi în condiţiile în care formaţiunile de sorginte naţional-socialistă se aflau [m]

. litate. (n.tr.)

Biografii

485

burg): fermier, în 1929 intră în NSDAP (nr. 125342), în 1931 în SS (nr. 10992), în 1933 în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", membru în comandoul de escortă al fuhrerului, în 1939 Untersturmfiihrer, în 1942 Obersturmfuhrer, în

1944 Hauptsturmfuhrer.

Brandt, Anni, născută Rehborn (* 25.8.1904 Langenberg, lângă Bochum, t ?): în 1923 şi 1924 este campioană naţională la înot (100 de metri liber şi 100 de metri spate), înregistrează şi alte succese până în 1929, între altele obţine medalia de bronz la Campionatele Europene din 1927, întreţine relaţii de prietenie cu Adolf Hitler din 1925, este operată în 1931 de Karl Brandt după un accident sportiv, se logodeşte cu el în 1932, i 1-a prezentat pe Brandt lui Hitler în 1933, în 1934 se căsătoreşte cu Brandt (martori la cununie sunt Hitler şi Goring), face parte până în

1945 din anturajul apropiat lui Hitler, după sfârşitul războiului se stabileşte în nordul Germaniei.

Brandt, Heinz (* 11.3.1907 Berlin-Charlottenburg, t 22.7.1944 Rastenburg [Prusia Orientală]): în 1925 intră în armată, în 1928 este locotenent, între 1932 şi 1936 urmează Şcoala de Cavalerie din Hanovra, participă la Jocurile Olimpice de la Berlin (echitaţie), în 1936 este căpitan de cavalerie, între 1936 şi 1938 urmează Academia de Război, în 1938 este numit ofiţer de mare stat major în Divizia 25, în 1940 ofiţer I a în Marele Stat Major al Diviziei 297 Infanterie, este avansat maior, transferat la biroul „Operaţii" din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, în 1942 este avansat locotenent-colonel, în 1943 colonel, este grav rănit în atentatul din 20.7.1944 împotriva lui Hitler, decedează în infirmeria de la Rastenburg, avansat Post-mortem general-maior.

Brandt, Karl (* 8.1.1904 Miihlhausen [Alsacia], t 2.6.1948 Landsberg pe

Lech [executat]): studii de medicină, în 1928 obţine doctoratul în ştiinţe medicale, se

specializează în chirurgie la clinica Bergmannsheil din Bochum, în 1932 intră în NSDAP (nr. 1009617), în 1933 se transferă la Clinica Universitară de Chirurgie de pe Ziegelstrasse din Berlin, în 1934 intră în SS, este Unterscharfuhrer, medic în comandoul de escortă al lui Hitler, în 1937 Sturmbannfuhrer în Statul Major al Conducerii SS, medic principal la clinica de chirurgie, în 1939 pe front în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", după întoarcerea din campania poloneză este însărcinat cu derularea programului de asasinare a bolnavilor psihici („programul de eutanasiere"), în 1940 este numit profesor universitar, transferat pe lângă Hitler pe toată durata războiului, împuternicit general al lui Hitler în domeniul sănătăţii, în 1942 este numit coordonator al sistemului de sănătate militar si civil, în 1943 este comisar general pentru sistemul sanitar si de sănătate, beneficiază de împuterniciri speciale pentru cercetarea medicală (iniţiator al experimentelor pe oameni în lagărele de concentrare), în 1944 este numit comisar al Reichului pentru sistemul sanitar si de sănătate, membru al consiliului de cercetare al Reichului, Gruppenfuhrer SS si general-locotenent în Waffen SS, este demis din postul de medic ocupat în comandoul de escortă al lui Hitler în urma unor conflicte iscate de tratarea lui Hitler de către Morell, arestat la 16.4.1945 din ordinul lui Hitler de către SS pentru că-si scosese fără autorizaţie soţia şi copilul din Berlin, este condamnat la moarte la 17.4, închis, eliberat la 3.5.1945 la Flensburg, arestat la 23.5 împreună cu guvernul Donitz, condamnat la moarte în 1947 în procesul medicilor de la Niirnberg.

Brauchitsch, Walther von (* 4.10.1881 Berlin, 118.10.1948 Hamburg): cadet, în 1900 este locotenent, în 1909-1912 urmează Academia de Război, în 1913 este avansat căpitan, transferat la Marele Stat Major, în timpul Primului

:boi Mondial este însărcinat cu :rse misiuni, în 1919/20 activează >ficii de lichidare, este preluat de iată reorganizată după război, în 2 intră în Ministerul Apărării, din 5 însărcinări în cadrul trupelor, este nsat locotenent-colonel, în 1927 şef itatului Major al Diviziei 6 şi al landamentului Militar VI, în 1929 numit şef de departament în Minisil Apărării, în 1931 este avansat îral-maior, în 1932 este numit inspecde

Braun, Eva, căsătorită Hitler (* 6.2.1912 Miinchen, t 30.4.1945 Berlin [sinucidere]): urmează şcoala comercială, lucrează ca asistentă într-un cabinet medical particular, ulterior la fotograful Heinrich Hoffmann, îl cunoaşte pe Hitler în 1929, se întâlnesc din când în când începând din 1930, întreţin relaţii mai strânse după moartea lui Ge'li Raubal, în 1932 şi 1935 are tentative de sinucidere, din 1936 este partenera de viaţă a lui Hider, deţine un apartament, respectiv camere proprii la Berghof si la cartierele generale ale fuhrerului, din 7.3.1945 se află permanent la Berlin, la 28.4.1945se căsătoreşte cu Adolf Hitler (martorii cununiei sunt Goebbels şi Martin Bormann), se sinucide împreună cu Hitler.

Braun, Franziska (* 12.12.1885 Geiselhoring, lângă Miinchen, t 13.1.1976 Ruhpolding): casnică, mama Evei, a Margaretei şi a lisei Braun.

Braun, Friedrich Wilhelm, „Fritz" (* 17.9.1879 Stuttgart, t 22.1.1964 Ruhpolding): tatăl Evei Braun, tâmplar, proiectant de mobilier, profesor la şcoala de meserii, în 1914 *se* înrolează voluntar pe front, mai întâi în unitatea de schiori, după îmbolnăvire este contabil, în 1919 sergent-major în *freikorps* „Oberland", din 1920 este din nou profesor la şcoala de meserii, în 1921 divorţează de Franziska Braun, în 1922 se recăsătoreşte cu Franziska Braun, membru în formaţiunea „Stahlhelm"[1], din 1934 în NSKK, în 1937 intră în NSDAP (nr. 5021670), în 1944 este şeful administraţiei unei infirmerii de rezervă, după 1945 ucenic de tâmplar, apoi şomer.

Braun, lise (* 1909 Miinchen, 128.6.1979 Miinchen): sora mai mare a Evei Braun,

[1] Stahlhejj^n (cască de oţel), uniune a soldaţilor întorşi de pe front, înfiinţată în 1918 de ui în reze'rvă Franz Seldte la Magdeburg, s-a situat în opoziţie faţă de sistemul politic al jlicii de la Weimar, promovând o atitudine

antidemocratică si marcată de o puternică Igie după epoca Imperiului; a fost cea mai puternică uniune paramilitară din Germania Primul Război Mondial, a beneficiat de sprijin din partea armatei si a susţinut necesitatea egim dictatorial, precum si a unui război de revanşă, (n.tr.)

iducată la internat, asistentă într-un abinet medical particular, din 1937 iste secretară a lui Albert Speer, demidonează după câteva săptămâni şi se căsătoreşte, în 1940/41 lucrează ca practicantă la *Deutsche Allgemeine Zeitung,* din 1941 este redactor de foileton, divorţează în 1941, se recăsătoreşte, se mută la Breslau, fuge în 1945 în Obersalzberg, este internată în lagăr pentru scurt timp, se stabileşte apoi în Ruhpolding, ulterior la Heidelberg şi la Miinchen.

Braun, Margarete, „Gretl", căsătorită Fegelein (* 31.8.1915 Miinchen, t 10.10.1987 Steingaden [Bavaria]):

sora mai mică a Evei Braun, urmează liceul, educată la mânăstire, din 1932 este funcţionară la fotograful Hoffmann, din 1943 frecventează

Institutul de Fotografie din Bavaria, dar stă de obicei la sora ei Eva, se căsătoreşte la 3.6.1944 cu Her-mann Fegelein (martorii cununiei sunt Himmler şi Martin Bormann), în 1945 se află la Berghof, la 5.5.1945 naşte o fată la Garmisch, se mută la Munchen, se căsătoreşte în 1954 cu un comerciant de textile.

Braun, Wernher von (* 23.3.1912 Wirsitz, lângă Posen, t 16.6.1977 Alexandria, lângă Washington): inginer, din 1932 este angajat la departamentul de armament al armatei de uscat (centrul de experimentare Kumrnersdorf), a proiectat rachete cu combustibil lichid, în 1934 dr. ing., în 1937 director tehnic al centrului de experimentare a rachetelor de la Peenemiinde, intră în NSDAP, din 1940 este Sturmbannfuhrer SS, din 1943 se ocupă de producţia rachetelor A4 („arma răzbunării 2"), se mută între altele în regiunea Harz în lagărul de concentrare Dora-Mittelbau, în 1945 fuge în Bavaria, este internat în lagăr de trupele americane, transportat în ŞUA în cadrul operaţiunii „Paperclip", împreună cu alţi colaboratori de rang 'nalt, primeşte cetăţenia americană în ^'55, în 1960 devine director la George C- Marshall Space Flight Center din '"'Untsville (Texas), participă la programul

spaţial Apollo, în 1970 este şeful departamentului de planificare al NASA.

Briickner, Wilhelm (* 11.12.1884 Baden-Baden, t 18.8.1954 Herbstdorf [Chiemgau]): studii de drept şi economie, în perioada 1914-1918 luptă pe front ca locotenent major, în 1919 intră în *freikorps* „Epp", în 1920 este tehnicianoperator la Arri-Film Munchen, în 1922 intră în NSDAI> şef de regiment SA la Munchen în timpul puciului lui Hitler, arestat, eliberat în 1924, activitate de funcţionar de asociaţie, instructor de tenis si reprezentant pentru articole sportive, în 1930 reintră în NSDAP (nr. 298623), aghiotant SA pe lângă Hitler, în 1934-1940 aghiotant-sef al lui Hitler, în 1934 este Obergruppenfuhrer SA, între 1936 şi 1945 este membru al Parlamentului, demis din postul de aghiotant-şef în urma unui conflict cu Hitler, intră în armată ca maior, în 1944 este avansat locotenent-colonel, în 1945 colonel, în perioada 1945-1948 este prizonier de război la americani.

Brugmann, Walter (* 2.4.1887 Leipzig, t 26.5.1944): arhitect, în 1912 obţine diploma de inginer, luptă pe front, în 1920 intră în serviciul comunal la Stargard, în 1922 trece la oficiul de construcţii al oraşului Nurnberg, din 1925 este directorul acestuia, între 1928 şi 1940 este arhitect-sef al oraşului şi referent pentru construcţii înalte, lucrează mai ales în domeniul planificării urbane, elaborează proiecte proprii de construcţii sociale şi utilitare, în 1933

intră în NSDAP (nr. 3181417), în 1934 este însărcinat de Speer cu conducerea lucrărilor de construcţie la sediul NSDAR în 1937 obţine titlul de profesor, în 1940 este arhitectul-şef al reamenajării urbane a oraşului Berlin si şef al grupului de arhitecţi ai lui Speer în Rusia.

Buchholz, Heinz (* ?, t după 1945):

stenografia cartierul general al fuhrerului.

Buchs, Herbert (* 20.11.1913 Beuthen [Oberschlesien], t 19.5.1996 Meckenheim, lângă Bonn): studii de economie,

1935 intră în marină, trece la aviaţia
litară, în 1937 este locotenent, în
39 pilot în Escadrila de Luptă 77, în
41 urmează Academia de Război
rian, din 1942 este căpitan în Statul
ijor al Comandamentului Forţelor
riene de pe Don, din martie 1943
cer I a în Marele Stat Major al Corpului
I Aerian, din august 1943 maior în
itul Major al Conducerii Forţelor
riene, ofiţer I a în Marele Stat Major
Corpului I Aerian, este luat prizonier
americani în 1945, după eliberare
rează în comerţ si ca translator, în
>7 intră în armata federală ca maior,
e instructor la Academia Aviaţiei
itare, în 1958 este avansat locote-
it-colonel, în 1960 colonel, în 1962
: şef de subdepartament în Statul
jor al Conducerii Aviaţiei Militare din
listerui Federal al Apărării, general de
;adă, în 1964 şef de stat major al
latei federale, după reorganizare este
tit şef de stat major în departamentul
elor armate, respectiv şef de stat
or al inspectorului general al armatei

:rale, în 1964 este avansat general-
or, în 1967 general-locotenent,
met al inspectorului general, în 1971
nţează o agenţie de management
TU sisteme de comunicaţii la distanţă
5S) la însărcinarea NATO, se pensio-
;ă în 1974.

le, Walter (* 26.10.1894 Heilbronn, '.12.1959 Stuttgart): în 1913 este :t într-un regiment de infanterie, în ml Primului Război Mondial este şef Hnpanie într-un batalion de mortiere, ?19 preluat de armata reorganizată ă război, diverse însărcinări în nente de infanterie, în 1924 este .ferat la departamentul de pregătire msterului Apărării, în 1926 transferat hivele Statului, apoi intră în biroul raţii" din înaltul Comandament al iţei de Uscat, în 1930 este şef de lanie într-un regiment de infanterie, 32 se întoarce la biroul „Operaţii", 36 este avansat locotenent-colonel i inandant de batalion, în 1937 ofiţer

I a în Statul Major al Corpului V Armată, în 1938 şef al biroului „Operaţii" din înaltul Comandament al Armatei de Uscat (OKH), în 1939 este avansat colonel, în 1940 general-maior, din februarie 1942 este şef al Statului Major de pe lângă înaltul Comandament al Forţelor Armate (OKW), în 1944 este avansat general de infanterie, reprezentant al biroului „Organizare" al armatei de uscat pe lângă cartierul general al Fiihrerului, la 1.2.1945 este numit şef al înarmării forţelor armate.

Bullit, William C. (* 25.1.1891 Philadelphia, t 15.2.1967 Paris): studii de drept fără absolvire, jurnalist, corespondent de război în timpul Primului Război Mondial în Europa, după intrarea în război a SUA este şef al departamentului secret pentru probleme central-europene din State Department, în 1919 poartă negocieri cu Lenin, din 1921 are activitate de consilier politic, ulterior de scriitor, este rechemat de Roosevelt în serviciul statului în 1933, primul ambasador american la Moscova, rechemat în 1936 la cererea Uniunii Sovietice (din cauza„legăturilor cu cercurile troţchiste"), în 1936 este numit ambasador la Paris, rechemat în 1940, însărcinat special în Orientul Apropiat, activitate în Marine Department, în 1944 este corespondent al revistei *Life,* din august 1944 şef al războiului psihologic în Marele Stat Major al lui Charles de Gaulle, din 1949 activitate de scriitor, însărcinat cu diverse misiuni diplomatice, între altele în China (1949).

Burgdorf, Wilhelm (* 14.2.1895 Furstenwalde, 12.5.1945 Berlin): în 1914 este cadet, în 1915 locotenent, este preluat de armata reorganizată după război, diverse însărcinări militare, în 1930 este avansat căpitan şi şef de

companie, în 1935 maior şi instructor de tactică la Scoaia de Război din Dresda, în 1937 este aghiotant în Comandamentul General al Corpului IX Armată, în 1938 locotenentcolonel, în 1940 este comandantul unui regiment de infanterie, colonel, în 1942

este avansat general-maior si şef al departamentului 2 din biroul „Personal" al armatei de uscat, în acelaşi an devine şef adjunct al biroului, în 1943 este avansat general-locotenent, în 1944 general de infanterie, şef al biroului „Personal" al armatei de uscat, succesor al lui Schmundt în funcţia de aghiotant-şef al lui Hitler pentru forţele armate.

Busch, Ernst (* 6.7.1885 Essen-Steele, t 17.7.1945 lagărul Aldershot, lângă Londra): cadet, în 1904 locotenent, i diverse însărcinări militare, în 1912/13 urmează Şcoala de Război „Kassel", în timpul Primului Război Mondial este şef de companie si de batalion, căpitan, în 1919 intră *înfreikorps* „Watter", preluat după război de armata reorganizată, din 1921 diferite însărcinări de stat major, în 1925 este avansat maior, intră în Ministerul Apărării, din 1928 în Marele Stat Major al Diviziei 2, în 1930 este avansat locotenent-colonel si comandant de batalion, în 1932 colonel şi comandant al unui regiment de infanterie, în 1935 este avansat general-maior, comandant al Diviziei 23, în 1938 este avansat general de infanterie, general comandant al Corpului VII Armată, în 1940 este avansat general-colonel, comandant suprem al Armatei 16, în 1943 este avansat feldmareşal, din octombrie 1943 până în iunie 1944 este şef al Grupului de Armate „Centru", transferat în rezerva fiihrerului, din 20.3.1945 comandant suprem al Grupului de Armate „Nord-Vest", luat prizonier de britanici la 23.3.1945, moare în urma unui infarct.

Busse, Theodor (* 15.12.1897 Frankfurt/ Oder,t 21.10.1986 Wallerstein): în 1915 cadet, în 1917 locotenent, pe front într-un regiment de infanterie, preluat după război de armata reorganizată, în 1925 este avansat locotenent-colonel, în 1929 în Marele Stat Major al Divizi[e]' 5, în 1932 este avansat căpitan, în 1936 maior, din 1937 activează în Statul Major al Diviziei 22, în 1939 este avansat locotenent-colonel, în 1940 este

numit ofiţer I a în Marele Stat Major al Armatei 11, în 1941 este avansat colonel, în 1942 este numit ofiţer I a în Marele Stat Major al Grupului de Armate „Don", ulterior „Sud", în 1943 este avansat general-maior şi şef al Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Sud", în 1944 general comandant al Corpului I Armată şi general de infanterie, din 9.1.1945 este comandant suprem al Armatei 9, luat prizonier la 6.5.1945; după eliberare, Busse a trăit la Wiirttemberg.

Canaris, Wilhelm (* 1.1.1887 Aplerbeck, lângă Dortmund, t 9.4.1945 lagărul de concentrare Flossenbiirg [executat]): în 1905 intră în marină, în 1914 participă la bătălia din insulele Falkland, este internat în lagăr în Chile, evadează, în 1916 activează în domeniul informaţiilor în Spania, în 1917 este comandant de submarin, în 1919/20 alcătuieşte miliţiile populare, participă la puciul lui Kapp, din 1920 face parte din statul major al flotei din Marea Baltică, în 1932 este numit comandant al navei de linie *Schlesien,* în 1935 şef al serviciului de contrainformaţii externe în Ministerul de Război (din 1938 în înaltul Comandament al Forţelor Armate), din 1938 întreţine contacte cu grupările de rezistenţă, este demis în februarie 1944 în urma deconspirării mai multor colaboratori ca agenţi dubli, arestat la 23.7.1944, condamnat la moarte la 8.4.1945 pentru legături cu complotiştii de la 20 iulie.

Cavalero, Ugo Conte (* 20.9.1880 Casale Monferrato [Italia], 110.9.1943 Prăseaţi, lângă Roma [sinucidere]):

militar de carieră, mai întâi la vânătorii de munte, apoi pregătire de stat major, în 1917 este numit colonel, din noiembrie 1917 şef al biroului „Operaţii" al Conducerii Supreme a Armatei Italiene, din 1920 activează în industrie, în 1925 este subsecretar de stat în Ministerul de Război, în 1926 este senator, în 1927 general-locotenent, înnobilat în 1928, i se încredinţează diverse misiuni politice, în 1938 este numit comandant suprem în războiul din Abisinia, în 1940

al Marelui Stat Major al A)'matei iei, în 1940/41 comandant suprem Ubania, în 1942 mareşal al Italiei, 1943 este arestat de guvernul oglio, eliberat de trupele gei|nane, inucide imediat după aceea dc"arece ;se în discuţii cu adversari lui isolini şi se temea de repres;>'u-

mberlain, Arthur NevUle (* 18.:'-!869 ningham, t 9.11.1940 Heckfield, ;ă

Reading [Berkshire]): pregătire iercială, studii de metalurgie, în 'O este fermier în BahamnS din 7 politician local la Birmingh-[im], >[n] 5/16 primar, din 1918 meni[1'™ al] ierei Comunelor, din 1922 >>cupă rite posturi de ministru, 1924 1929, 1-1935, 1935-1937 ministru al oreriei, 1937-1940 prim-mii'[istru]; nai proeminent reprezentant .1' unei tici de „appeasement" („împăi'i[u]i[re]"> t iginal, în limba engleză - n.n) f[a]ţ[a] Sermania, se retrage la 10.5.1°40.

istian, Eckhard (* 1.12.190 :harlottenburg, t 1985): în î în marină, în 1930 este locoî narină, în 1934 locotenent-t mele aeriene, frecventează Ş 'iloţi de Recunoaştere (mari nemunde, în 1935 este a tan, din 1938 numit în Min iţiei, în 1940 este avansat ma'.

on el co

les

l ofiţer de mare stat major îs ului' Major al Conducerii htului, reprezentant al lui J ierul general al fiihrerului, av 942 locotenent-colonel, în nel, în 1944 general-maior si ului Major al Conducerii A tare, la 22.4.1945 zboară la $ -Holstein, la 8.5.1945 esK jnier de britanici împreună cu c 36nitz, eliberat în 1947, se sta ermania Occidentală.

istian, Gerda, născută Daran.'wski i. 12.1913 Berlin, 1 14.4.1997 passel0: funcţionară la un maga: n de ă, în 1937 este secretară în i'-'rpul otanţilor personali ai lui ritler,

activează în diferitele cartiere generale ale fiihrerului, în 1943 se căsătoreşte cu Eckhard Christian, la 1.5.1945 reuşeşte să fugă în Germania Occidentală.

ChurchilI, Winston (* 30.11.1874 Blenheim Palace [Oxfordshire, Anglia], 124.1.1965 Londra): studii la Academia Militară de la Sandhurst, locotenent de cavalerie, corespondent de război în Cuba, India şi Africa de Sud, este luat prizonier acolo, evadează, din 1900 este deputat conservator în Camera Comunelor, între 1904 si 1922 deputat liberal, între 1924 si 1965 din nou deputat conservator, pentru scurt timp ministru al comerţului şi ministru de interne, între 1911 şi 1915 prim-lord al amiralităţii, în 1917 este numit ministru al muniţiei, între 1919 şi 1921 este ministru'de *război si al* aviaţiei, între 1924 si 1929 ministru al trezoreriei, adversar al politicii de „appeasement" promovate de Chamberlain, în 1930/40 din nou prim-lord al amiralităţii, în 1940 prim-ministru al unei coaliţii naţionale, la 12.7.1941 încheie un acord de

apărare cu Uniunea Sovietică, promovează o politică de apropiere de SUA, defineşte împreună cu Roosevelt ţelurile războiului (Carta Atlanticului de la 14.8.1941), este exclus de la organizarea Europei postbelice în urma eşecului din alegerile din primăvara anului 1945, din 1951 obţine al treilea mandat de prim-ministru, se retrage în 1955, în 1953 i se decernează Premiul Nobel pentru Literatură.

Chvalkovsky, Frantisek (* 30.7.1885 Jilove [Boemia], f 25.2.1945 Berlin):

studii de drept la Universitatea din Praga, în 1908 obţine doctoratul în drept, în 1909/10 frecventează Facultatea de Economie din Londra, între 1914 şi 1916 participă la Primul Război Mondial in armata Imperiului Austro-Ungar, între 1916 şi 1918 este avocat la Praga, în 1919/20 secretar particular al ministrului de interne şi referent parlamentar al Adunării Naţionale Cehoslovace, în 1920/21 este numit şef al secţiei politice din Ministerul de Externe, între 1921

şi 1923 este ambasador la Tokio, între 1923 şi 1925 ambasador la Washington, între 1925 şi 1927 este membru al Camerei Reprezentanţilor din Adunarea Naţională din partea partidului republican, în perioada 1927-1932 ambasador la Berlin, între 1932 şi 1938 la Roma, în 1938/39 este ministru de externe al Cehoslovaciei, apoi „ambasador" al protectoratului Boemiei şi Moraviei la Berlin, îşi pierde viaţa în urma unui atac aerian american asupra autostrăzii din apropriere de Berlin.

Ciano di Cortelazzo, Galeazzo Conte

C* 18.3,1903 Livomo, 111.1.1944Verona [executat]): studii de drept, din 1925 este în serviciul diplomatic, între altele activează în America de Sud şi China, în 1930 se căsătoreşte cu fiica lui Mussolini, Edda, în 1933 este şeful de presă al lui Mussolini, în 1935 ministrul propagandei, între 1936 şi 1943 ministrul de externe al Italiei, votează în 1943 în Marele Consiliu Fascist pentru demiterea lui Mussolini, este arestat de trupele germane, condamnat la moarte de un tribunal special din Reppublica Sociale Italiana a lui Mussolini.

i Ciuikov, Vasili I. (* 12.2.1900 Serebriannie Prudy, lângă Moscova, t 18.3.1982 Moscova): lăcătuş, în 1917 marinar, în 1918 intră în Armata Roşie, din 1919 este membru al partidului comunist din Rusia (bolşevic), în acelaşi an este numit comandant de regiment, între 1922 şi 1925 urmează cursurile Academiei Militare din Frunze, apoi până în 1927 studiază la Facultatea de Est a Academiei Militare, ulterior este consilier militar în China, în 1935 urmează un curs la Academia de Mecanizare şi Motorizare a Armatei Roşii, ulterior ocupă diverse funcţii de comandă în unităţi mecanizate Şi blindate, în războiul sovieto-finlandez este comandantul Armatei 9, în 1942 comandantul Armatei 62, luptă la Stalingrad, din aprilie 1943 este comandantul Armatei 8 Gardă, în 1945 participă la bătălia Berlinului, în 1945/46 este şeful Administraţiei Militare Sovietice din

Turingia, între 1946 şi 1949 comandant suprem adjunct al trupelor sovietice de ocupaţie din Germania, în acelaşi timp şef al Comisiei Sovietice de Control, între 1952 şi 1961 candidat, din 1961 membru al Comitetului Central al partidului comunist al Uniunii Sovietice, între 1953 şi 1960 şef al circumscripţiei militare Kiev, în 1955 este numit mareşal, între 1960 şi 1964 comandant suprem al forţelor de uscat, după căderea lui Hrusciov este şeful apărării civile, în 1972 este transferat la grupul inspectorilor generali din Ministerul Apărării.

Codreanu, Corneliu (* 13.9.1899 Huşi [România], t 30.11.1938 Tîncăbeni [România; asasinat]: studii de drept, dr., în 1923 înfiinţează Liga Unităţii National-Creştine, organizaţie antisemită, este acuzat în repetate rânduri din cauza atacurilor de tip terorist ale adepţilor săi, achitat, în 1927 înfiinţează „Legiunea Arhanghelului Mihail", care ulterior se va transforma în Garda de Fier, în 1932 este deputat în Parlamentul României, acţionează consecvent pentru destabilizarea monarhiei române, arestat în 1938 după proclamarea dictaturii regale a lui Carol al II-lea, condamnat la zece ani de muncă silnică, asasinat, probabil la indicaţiile regelui.

Conţi, Leonardo (* 24.8.1900 Lucerna [Elveţia], t 6.10.1945 Nurnberg [sinucidere]): studii de medicină, luptător *mfreikorps,* în 1922 se alătură formaţiunii „Deutschvolkische Freiheitspartei", în 1923 obţine doctoratul în ştiinţe medicale, 'în 1923 intră în SA, din 1925 deţine un cabinet medical particular la Berlin, în 1927 intră în NSDAP, alcătuieşte serviciul sanitar al SA, înfiinţează Uniunea Medicilor Naţional-Socialisti Germani, în 1930 intră în SS, în 1932 este membru al Parlamentului Prusac, în 1933 este numit în Ministerul de Interne al Prusiei, între 1939 si 1944 este Reichsfuhrerîn probleme ale sănătăţii, şef al serviciului pentru sănătatea poporului din conducerea NSDAP, în 1944 Obergruppenfiihrer SS, iniţiază

erimentele pe oameni din lagărele :oncentrare, participă la asasinarea iasă a bolnavilor psihici („programul eutanasiere"), este arestat în mai 5 la Flensburg si transferat în penidarul tribunalului din Niirnberg.

ilondre, Robert (* 11.9.1885 Nîmes,)59): studii de drept, intră în serviciul lomatic, în 1919 este consul în roc, în 1920 membru al delegaţiei ticipante la tratativele franco-sovie , apoi în Ministerul Comerţului, e 1929 si 1932 împuternicit francez legocierile internaţionale, în 1934 ' numit director al secţiei politice din listerul de Externe, în perioada S6-1938 este ambasadorul Franţei vloscova, din 1938 ambasador la lin, este rechemat în martie 1939, 1939/40 este ministru de externe, 940 ambasador la Berna, pensionat icelasi an, în 1945 devine membru 'omisiei de Reparaţii de la Moscova.

>ckett, James C. (* 1893, t 1973):

anei în armata SUA, între 1933 şi [1] i9 este asistent al ataşatului militar SUA la Berlin, în 1941 ofiţer de armaţii în trupele blindate, în 1944 îborator al ataşatului militar al SUA Moscova.

ladier, Edouard (* 18.6.1884 Caritras [DepartementVaucluse,Franţa], 1.10.1970 Paris): profesor de istorie eografie, în 1919-1940 şi 1946-1958 e deputat al artidului radical lalist, de mai multe ori preşedinte icestuia (1927-1931, 1935-1938, 57/58), ocupă diferite posturi de i listru în guverne de scurtă durată >24/25 ministru pentru colonii, Î5/26 ministru al învăţământului, 30/31/32 ministru al muncii), în Î3 este numit prim-ministru, în 1934 "n-ministru si ministru de externe, re 1936 şi 1938 este ministru al irării în guvernul Frontului Popular, perioada 1938-1940 este prim-miru şi ministru al apărării, în 1939/40 ninistru de externe, în 1938 este

cosemnatar al Acordului de la Miinchen, în 1939 recunoaşte oficial Spania franchistă, este demis la 21.3.1940 din postul de prim-ministru, rămâne ministru de război, la 8.9.1940 este arestat în Marocul Francez la cererea guvernului Petain, judecat în 1942 pentru rolul jucat în înfrângerea din 1940, predat în 1943 Germaniei, eliberat în 1945, între 1947 şi 1954 este şeful „Uniunii Republicanilor de Stânga", se opune Războiului din Vietnam, tratatelor de apărare europene si Constituţiei celei de a 5-a Republici.

Dănicke, posibil Kurt (* 7.10.1902 Berlin, t ?): inginer în Guatemala, în 1939 se întoarce în Germania, intră în NSDAP (nr. 7139310), luptă pe front ca

plutonier, secretar în Statul Major al Conducerii Wehrmachtului.

Daranowski, Gerda (vezi: Christian, Gerda).

Deverell, Cyrill John (* 9.11.1874, 11947): în 1895 intră în armată, serviciu de front în India, în 1907 pregătire de stat major, în 1908 se întoarce în India, din 1912 activează în Marele Stat Major al Forţelor Coloniale, între 1914 şi 1919 luptă pe front în cadrul British Expeditionary Force în Belgia si Franţa, între altele este comandant de divizie, în perioada 1919-1921 staţionat în Ţara Galilor, între 1921 şi 1925 este comandant de district în India, între 1927 şi 1930 responsabil principal cu încartiruirea în India, în 1930/31 şef de mare stat major în India, între 1931 si 1933 general comandant al Eastern Command, între 1933 şi 1936 general comandant al Western Command, 1936/37 şef al Statului Major al Forţelor Britanice, 1937 se pensionează.

Diesing, Kurt (* 3.9.1885 Magdeburg, f 1941?): şcoala comercială, asistentla serviciul meteorolgic, începe studii de mecanică la Universitatea din Halle» între 1915 şi 1918 luptă pe front ca pil[ot] de dirijabil si observator de baloane,

apoi studii de matematică si ştiinţe ale naturii la Konigsberg si Leipzig, asistent la Institutul de Geofizică din Leipzig, în 1923 îşi dă doctoratul în ştiinţele naturii cu o teză despre urmările unui front atmosferic cald, este numit profesor la Magdeburg, Zeitz, Breslau, în centrul Germaniei, în 1933 intră în NSDAP (nr.

2006316), din 1939 serviciu de front în forţele armate, consilier meteorolog pentru cucerirea Danemarcei si Norvegiei.

Dietrich, Josef, „Sepp" (* 25.5.1892 Hawangen [Unterallgău], t 21.4.1966 Ludwigsburg): vizitiu, hotelier, în 1911 se înrolează, participă la război, în 1919 este sergent în Regimentul I „Miinchen", între 1920 şi 1927 activează în poliţia landului Bavaria, apoi pentru scurt timp *înfreikorps* „Oberland", în 1923 intră în NSDAP participă la puciul lui Hitler, în 1928 reintră în NSDAP (nr. 89015) si ca Sturmbannfuhrer în SS (nr. 1177), în 1929 este

Standartenfiihrer, şef al Brigăzii SS „Bavaria", în 1930 Oberfiihrer, între 1930 şi 1945 membru al Parlamentului, în 1933 este însărcinat cu alcătuirea Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1934 este avansat Obergruppenfiihrer SS, din 1939 pe front, în 1941 este numit general în Waffen SS, în 1942 comandant de divizie, în 1944 Oberstgruppenfuhrer si general-colonel al Waffen SS, comandant suprem al Armatei 5, ulterior 6 SS Blindate, capturat la 8.5.1945 în Austria, condamnat la detenţie pe viaţă în 1946 pentru crime de război („procesul Malmedy"), eliberat în 1955, condamnat în 1957 Ia 18 luni de detenţie pentru complicitate la crimă în timpul luptelor pentru putere din 1934 („puciul lui Rohm"), eliberat în 1959.

Dietrich, Otto (* 31.8.1897 Essen, t 22.11.1952 Diisseldorf): voluntar în război, apoi locotenent, din 1918 studii de filozofie şi ştiinţe politice, în 1921 "Şi dă doctoratul în ştiinţe politice, devine funcţionar în regiunea Ruhr, în 1926 redactor de ziar, în 1929 intră în NSDAP (nr. 126727), în 1930/31 este

redactor-şef adjunct al *Essener Nationalzeitung,* din 1931 până în aprilie 1945 şeful presei în NSDAP, în 1933 intră în SS (nr. 101349), în 1934 este numit general de brigadă, în 1941 este avansat Obergruppenfuhrer SS, între 1936 şi 1945 este membru al Parlamentului, în perioada 1937-1945 activează ca secretar de stat în Ministerul Propagandei, între 1938 şi 1945 este şeful serviciului de presă al guvernului, arestat în 1945, acuzat în 1947 în „procesul Wilhelmstrasse", condamnat la 7 ani de detenţie în 1949, eliberat în 1950, ulterior ocupă o funcţie de conducere într-o întreprindere de transporturi.

Dirr, Adolf (* 14.2.1907 Miinchen, t?):

fierar, boxer semiprofesionist (categoria uşoară), în 1929 intră în SA şi NSDAP, în 1932 în comandoul de escortă al fuhrerului, în 1934 este numit Untersturmfuhrer, în 1944Hauptsturmfuhrer, pleacă la 22.4.1945 în Obersalzberg, este arestat în mai 1945, eliberat în 1948, trăieşte în sudul Germaniei; în *Dosarul Hitler* i se atribuie în mod eronat gradul de Obersturmbannfuhrer.

Dodd, WilliamE. (* 1869, î 1940): studii de istorie şi ştiinţe politice la Universitatea Leipzig, dr., activitate de istoric, este autorul unor lucrări despre istoria SUA în secolul al XlX-lea, între 1900 şi 1908 este profesor de colegiu, între 1908 şi

1933 profesor la University of Chicago, în perioada 1933-1938 ambasador la Berlin, este autorul unor rapoarte critice despre politica germană, traducător în engleză al cărţii de instructaj pentru Hitlerjugend,

sprijină emigraţia evreiască în SUA, în timpul mandantului său de ambasador este spionat de către fiica sa Martha, agentă a NKVD.

Dollmann, Eugen (* 21.8.1900 Regensburg, t 17.5.1985 Miinchen): studii de filologie modernă, dr., din 1927 studii de arhivistică în Italia şi la Vatican, în

1934 se află la Roma, intră în NSDAP (nr. 3402541), devine membru'în statul major al Reichsfuhrerului SS Himmler,

>37 este numit Obersturmfuhrer, în *i* Hauptsturmfuhrer, în 1941 este it ofiţer de legătură al SS pe lângă solini, activează ca translator, în este avansat Obersturmbannfiihrer, '43 Standartenfuhrer SS, intervine ru Vatican si pentru casa regală mă, participă în 1945 la tratativele îpitulare din Italia, este arestat de ricani în 1945 împreună cu superioău, Wolff, predat serviciului secret nic, în 1946 fuge dintr-un lagăr de mieri de război, apoi mai departe >ania cu ajutorul Bisericii Catolice,) desfăşoară o activitate publicistică inţifică.

itz, Karl (* 16.9.1891 Griinau, ă Berlin, t 24.12.1980 Aumiihle, *i* Hamburg): în 1910 este cadet în na, în 1913 locotenent de marină, 16 trece la submarine, în 1918 este it comandant al unui submarin, din Tibrie 1918 până în iulie 1919 este inier de război la britanici, după ircere comandant al unui torpilor, 23/24 este numit referent pentru larine la inspectoratul pentru mine - pile, în 1924 pregătire de amiral,

1924 şi 1927 este şef de secţie în rtamentul pentru marină al Minisui Apărării, în 1928 este numit an de corvetă, şef al Semiflotilei 4 loare, în perioada 1930-1934 este -ofiţer de stat major al amiralităţii za navală din Marea Nordului, în

este numit căpitan de fregată, în comandant al crucişătorului *Emden,* 35 colonel, în 1935/36 este căpitanul lei de Submarine *Weddingen,* în

şef, respectiv comandant al armei larinelor, în 1939 este numit aamiral, în 1942 amiral, în 1943

amiral si comandant suprem al iei de război, numit de Hitler la 1945 preşedinte al Reichului şi .ndant suprem al forţelor armate, arestat la 23.5.1945 de armata lică, condamnat în 1946 la Niirnberg

ani de detenţie pentru crime de >i, eliberat în 1956.

Doose, Heinrieh (* 1.7.1912 Kiel, 116.1.1952 Piding [Bavaria

Superioară]) / în 1934 intră în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", din 1937 în comandoul de escortă al fuhrerului, este şoferul lui Julius Schaub, în 1943/44 pe Frontul de Est, în 1945 Untersturmfuhrer, zboară împreună cu Schaub la 21.4.1945 în Obersalzberg, distruge documentele lui Hitler din birourile din Obersalzberg, este arestat în iunie 1945, eliberat în 1948, se stabileşte la Miinchen.

Dopfer, Alfons (* ?, t ?): doctor în ştiinţe medicale şi în medicină veterinară, specialist în afecţiuni ale câinilor şi pisicilor, proprietarul unei clinici veterinare la Miinchen.

Dornberg zu Hausen, Alexander Freiherr von (* 17.3.1901 Darmstadt, t 7.8.1983 Oberaula-Hausen, lângă Bad Hersfeld): în 1919/20 membru al unei *freikorp,* studii de drept, în 1925 îşi dă doctoratul în ştiinţe juridice, în 1927 intră în Ministerul de Externe, în 1930 ataşat de legaţie la Bucureşti, în 1933 la Reval, în 1934 este numit secretar de legaţie, intră în NSDAR în 1936 la Ministerul de Externe de la Berlin, în 1937 la Londra, protejatul lui Ribbentrop, în 1938 este consilier de legaţie în departamentul de protocol al Ministerului de Externe, avansat Hauptsturmfuhrer SS, în 1939 Obersturmfuhrer, în 1940 este Oberfuhrer în statul major al Reichsfuhrerului SS, ambasador clasa I, consilier ministerial, arestat în 1945, deculpabilizat în 1948 de Camera de Arbitraj de la Garmisch-Partenkirchen pentru „rezistenţă activă şi pasivă".

Dornberger, Walter (* 6.9.1895 Giessen, t 26.6.1980 Ottersweier [Baden]): în 1914 se înrolează voluntar, este avansat locotenent, luat prizonier de francezi în 1918, după întoarcere este reintegrat în armata reorganizată după război, între 1925 şi 1930 urmează studii de construcţii de maşini la Facultatea Tehnică din Berlin, inginer, căpitan în biroul „Armament" al armatei de uscat,

asistent în departamentul de balistică, se ocupă de elaborarea unor focoase de rachetă, în 1935 este avansat maior, şef al poligonului de încercări de la centrul de experimentare al armatei de uscat de la Kummersdorf, şef al proiectului de elaborare a rachetelor, din 1936 face experimente cu rachete cu

combustibil lichid, din 1937 se ocupă de înfiinţarea institutului de proiectare şi construcţie a rachetelor din Peenemunde, este avansat colonel, în 1943 este numit comandant al bazei de experimentare a rachetelor militare de la Peenemunde, este avansat general-maior, în 1944 general-locotenent şi şef al proiectului rachete, în 1945 fuge în Bavaria, este capturat de americani la 12.5.1945 împreună cu alţi colaboratori de rang înalt, arestat apoi la sfârşitul lui 1945 de trupele britanice, în 1947, după anularea acuzaţiei de crime de război, se mută în SUA, este consilier al forţelor aeriene americane, din 1950 lucrează la Bell Aircraft, în 1960 este numit vicepreşedinte, răspunde de tehnica zborurilor spaţiale, elaborează o „spaceshuttle" („navetă spaţială", în original, în limba engleză - n.tr.), se pensionează în 1965, decedează în timpul unei călătorii în Germania.

Douglas-Hamilton, Douglas (* 3.2.1903

Londra, t 1973): moştenitor al unor domenii vaste în Scoţia, deţine mai multe titluri nobiliare (Earl of Lanark, Marquess of Clydesdale, Earl of Arran and Cambridge, Marquess of Douglas ş.a.), studii la Oxford, brevet de pilot, în 1933 este pilot-şef al unei expediţii în Himalaya, membru al Royal Geographic Society, activitate de scriitor, călătoreşte în Europa, îl cunoaşte pe Rudolf Hess, este pilot al Royal Air Force în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, membru al Camerei Comunelor din partea partidului conservator în 1940, în 1941 se întâlneşte cu Hess, preia o ofertă de pace, în perioada 1948-1973 este cancelar la St Andrew University, deţine numeroase funcţii onorifice şi mandate în consilii de administraţie.

Dreesen, Fritz (* 5.2.1884 Bad Godesberg, t ?): proprietar al Rheinhotel din Bad Godesberg, lângă Bonn, în 1925 îl invită pe Hitler să-si petreacă acolo concediul de odihnă, de atunci organizează uneori întruniri ale NSDAP, în 1933 intră în NSDAP (nr. 1757195), colaborator al grupului economic pentru întreprinderi hoteliere şi restaurante al acestuia.

Dufving, Theodor von (* ?, î ?): locotenent-colonel, în 1944 urmează Academia de Război, apoi este numit comandant al Regimentului 76 Artilerie Blindată, din ianuarie 1945 este şef al Statului Major al Diviziei 609 din fortăreaţa Breslau, este avansat colonel, la 10.3.1945 şef de stat major al Corpului LVI Blindat (la Wedding), în mai 1945 este luat prizonier de sovietici, eliberat în 1955, activează apoi în Ministerul Federal al Apărării.

Eicken, Cari von (* 31.12.1873 Mulheim/Ruhr, t 29.6.1960 Heilbronn): dr.

med., în 1903 obţine docenţa la Universitatea din Freiburg în

specializarea ORL, în 1909 este numit conferenţiar, în 1911 profesor universitar la Universitatea din Giessen, în 1922 la Universitatea din Berlin, în 1926 este director al clinicii ORL Charite, medic consilier al Inspecţiei Sanitare a Armatei de Uscat, în 1944 este membru în consiliul împuternicitului pentru sistemul sanitar şi de sănătate (Brandt), se pensionează în 1950 şi se stabileşte în Republica Federală Germania.

Eigruber, August (* 16.4.1907 Steyr [Austria Superioară], 128.5.1946 Landsberg pe Lech [executat]): tehnician topograf, mecanic de mecanică fină, în 1922 intră în Organizaţia Tineretului Muncitoresc Naţional-Socialist din Austria, în 1925 devine şeful acesteia, în 1928 intră în NSDAP Austria (nr.

83432), în 1930 devine şeful circumscripţiei Steyr-Stadt, este condamnat de mai multe ori la scurte perioade de detenţie pentru activitatea în slujba NSDAi; în

935 este numit director economic al >rmaţiuni ilegale NSDAP din regiunea ustria Superioară, în 1936-1945 auleiter al Austriei Superioare, în 938 şef de regiune, Oberfuhrer SA, ece la SS ca Standartenfuhrer (nr.

92778), în acelaşi an devine Oberfuhrer S, din 1944 este guvernator al Reichului i regiunea Oberdonau, ocupă nume>ase alte funcţii de stat şi de partid, în 942 devine comisar pentru apărare al eichului, în 1943 Obergruppenfuhrer S, din 1944 este conducător al Volksturm în regiunea Oberdonau, însărcinat 1945 cu construcţia fortăreţe! din Ipi, la 10.5.1945 este luat prizonier e americani, condamnat la moarte la 9.3.1946 pentru participare la crimele in lagărul de concentrare Mauthausen.

isenhower, DwightDavid (* 14.10.1890 enison [Texas, SUA], t 28.3,1969 Washington): absolvent al Academiei [ilitare de la Westpoint, ulterior diverse ctivităţi militare, se ocupă de găsirea nor noi posibilităţi tactice pentru arma lindatelor, şederi în Panama, la Paris

în Filipine, pregătire de mare stat lajor la Fort Leavenworth, în 1926 este vansat maior, din 1930 activează la /ar Department, se ocupă de problemele

obilizării industriale, în perioada 933-1935 este ofiţer de stat major, din

935 este transferat în Filipine, în 1941

te numit general de brigadă, şef djunct al biroului „Operaţii" din Marele tat Major al Forţelor Armate ale SUA i Europa, lucrează la planurile pentru eschiderea unui al doilea front, la preuniîe Marii Britanii forţează implicarea lilitară americană în Africa de Nord, ste numit comandant suprem al operaunilor de debarcare din Africa de Nord, icilia şi nordul Franţei, în decembrie 944 este avansat în gradul de general u cinci stele, de la sfârşitul războiului ană în noiembrie 1945 este guvernatorul ilitar al zonei de ocupaţie americană .n Germania, apoi până în 1948 şef al larelui Stat Major al Forţelor Armate .e SUA, se retrage în 1948, devine

preşedinte al Universităţii Columbia din New York, reactivat în 1950 şi numit comandant suprem al NATO în Europa, candidează cu succes în 1952 la funcţia de preşedinte al SUA (din partea Partidului Republican, reales în 1956), este exponentul, în planul politicii interne al „conservatorismului dinamic", p_e plan extern adoptă o atitudine tactică faţă de Uniunea Sovietică, promovând în acelaşi timp o implicare sporită a SUA mai ales în problemele aşa-numitei Lumi a Treia.

Elser, Johann Georg (* 4.1.1903 Hermaringen [Wurttemberg], t 9.4.1945 Dachau [asasinat]): strungar, tâmplar, lucrează în fabrici germane şi elveţiene de ceasuri, în 1928/29 este pentru scurt timp membru al Uniunii de Luptă a Frontului Roşu, şomer în 1932, lucrează ocazional, în 1936 munceşte într-o fabrică de armament, din cauza atitudinii pacifiste este adversar al NSDAF; din martie 1939 lucrează la o bombă, face în aşa fel încât să rămână încuiat şi neobservat în berăria Biirgerbrăukeller 30-35 de nopţi, este arestat la 8.11.1939 la graniţa germano-elveţiană, ziua detonării bombei, deţinut special în lagărul Sachsenhausen, este pregătit pentru un viitor proces de răsunet, în decembrie 1944 sau ianuarie 1945 este transferat în lagărul de la Dachau şi asasinat acolo din ordinul unei înalte oficialităţi de la Berlin.

Engel, Gerhard (* 13.4.1906 Guben, t 9.12.1976 Diisseldorf): bacalaureat, în 1925 intră în armată, în 1930 este locotenent, frecventează Şcoala de Infanterie de la Dresda, în 1933 este avansat locotenent-colonel, în 1937 căpitan si şef de companie, din 1938 este aghiotant pentru armata de uscat al lui Hitler si ofiţer de legătură al comandantului suprem al armatei de uscat pe lângă fuhrer si cancelarul Reichului, în 1940 este avansat maior, în 1943 locotenent-colonel, devine comandant al Regimentului 27 Infanterie, în 1944 este avansat colonel si şef al Diviziei 12 Infanterie,

în noiembrie 1944 devine general-maior, în aprilie 1945 general-locotenent şi comandant al Diviziei de Grenadieri „Ulrich von Hutten", în perioada 19451947 este prizonier de război la americani.

Erhardt, Walter (* 19.5.1911 Neckarrems, lângă Waiblingen, t ?): zugrav şi lucrător în ghips, în 1931 intră în NSDAP (nr. 915199) si în SA, în 1932 trece în SS (nr. 49557), în 1933 intră în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", este numit Sturmmann, din 1936 este Unterscharfiihrer în 'comandoul de escortă al fuhrerului, în 1938 este avansat Oberscharfuhrer, la 21.6.1944 Untersturmfiihrer şi la 9.11.1944 Obersturmffihrer; în *Dosarul Hitler* i se atribuie în mod eronat gradul de Obersturmbannfuhrer SS.

Falkenhorst, Nikolaus von (nume real Jastrzembski) (* 17.1.1885 Breslau, t 18.6.1968 Holzminden): cadet, în 1904 devine locotenent, în timpul Primului Război Mondial este comandant de companie, la sfârşitul anului 1914 desfăşoară diferite activităţi de stat major, din 1917 activează la Marele Stat Major al Diviziei 2, în 1918 este în Statul Major al Diviziei „Marea Baltică", din iunie 1918 ofiţer I a al generalului german în Finlanda, apoi ia parte la apărarea graniţelor Sileziei, în 1920 este preluat în armata reorganizată după război, din 1923 la departamentul armatei de uscat din cadrul biroului „Trupe" din Ministerul Apărării, în 1925 este avansat maior, din 1928 comandant de batalion la Konigsberg, din 1930 la Statul Major al Diviziei 4 din Dresda, 1932 colonel, şef de stat major al diviziei, 1933 la departamentul Armate de Uscat Străine din Ministerul Apărării, în acelaşi an pleacă în calitate de ataşat militar la Praga, în 1935 este membru în Marele Stat Major al Comandamentului de Grup III, este avansat general-maior, în 1936 este numit comandant al Diviziei 32, în 1937 este avansat general-locotenent, în 1939 general comandant al Corpului XXI Armată, general de infanterie, în

1940 preia conducerea misiunii „Exerciţiul Weser" (ocuparea Danemarcei si Norvegiei), este avansat general-colonel, în 1941-1944 este comandantul suprem al înaltului Comandament al Forţelor Armate din Norvegia, demis la 18.12.1944, condamnat la moarte în 1946 de un tribunal militar britanico-norvegian pentru împuşcarea unor soldaţi britanici de

comando, pedeapsa i s-a comutat în 20 de ani de detenţie, este eliberat în 1953.

Fanger, Paul (* 11.4.1899 Schoningen [Braunschweig], t 15.4.1945 Schoningen): cadet de marină, în 1911 locotenent, în timpul Primului Război Mondial este ofiţer de cart, aghiotant si ofiţer de artilerie pe vasul de linie *Deutschland* şi pe crucişătorul *Moltke,* în 1919 i se încredinţează diverse însărcinări la Comandamentul Marinei de la Kiel, în 1921 este instructor la Şcoala de Artilerie a Marinei, în 1926 trece la inspecţia artileriei din marină, în 1927 este numit căpitan de corvetă, în 1929 intră în Comandamentul Marinei, în 1932 este comandant al navei-şcoală de artilerie *Bremse,* în 1933 comandant al Şcolii de Artilerie a Marinei, în 1934 este avansat colonel, în perioada 19351937 este comandant al crucisătorului-cuirasat *Deutschland,* ulterior comandant al fortificaţiilor de coastă din Frizia Orientală, în 1928 contraamiral, în 1940 şef de departament la înaltul Comandament al Marinei, în 1943 la dispoziţia comandantului suprem al marinei, din august 1944 este inspector la comandamentul marinei din Norvegia, în ianuarie-martie 1945 comandant al fortificaţiilor de coastă de la Molde (Norvegia), este ucis în timpul unor acţiuni de luptă la Schoningen.

Fărber, Gotthard (* 13.5.1896 Miinchen, t ?): şcoala comercială, în 1914-1918 pe front, apoi om de afaceri, în 1930 intră în NSDAP (nr. 306004), din 1933 este administrator de clădiri al NSDAP, activează în conducerea NSDAP din Miinchen, în 1934 este şef de filială,

al administraţiei clădirilor şi ^nurilor din NSDAţ se ocupă între le de exproprierea locuitorilor din îrsalzberg.

ipel, Wilhelm (* 29.10.1873 Lindench [Silezia Inferioară], t 1.5.1945 lin): în 1893 este locotenent, activează i în colonii, în perioada 1911-1914 : consilier militar în Argentina, apoi aciu de front, avansat general-locotet, în 1919 este şef de *freikorps* în zia Inferioară, în perioada 1921-1926 silier militar în Argentina, între

6 si 1930 inspector general al armatei jane, se întoarce în Germania în O, preşedinte al Uniunii Populare a icii („Arbeitsdienst"), în 1934 este edinte al Institutului Ibero-American Berlin, din noiembrie 1936 însărcinat .faceri al Germaniei pe lângă junta u'că de stat, respectiv la cartierul ;ral al lui Franco din Salamanca, în 1937 este numit ambasador, de fapt

consilier militar, este rechemat în ăst 1938 şi pensionat.

slein, Hermann (* 30.10.1906 >ach, t 29.4.1945 Berlin [executat]): *7* candidat la gradul de ofiţer în ţia landului Bavaria, ofiţer de :ie, practică echitaţia, în 1931 intră SDAI> în 1933 în SS, înfiinţează în i şcoala de război SS de la Miinchen, 936 este numit Sturmbannfuhrer, ?39 este avansat Obersturmbann;r şi trece la Waffen SS, este numit mdant al Brigăzii de Cavalerie a tandartenfuhrer SS, în 1942 devine :ctor al sistemului de echitaţie şi de ;port din conducerea principală a n 1943 este numit Oberfiihrer SS Tiandant al Diviziei 8 SS Cavalerie ian Geyer", luptă împotriva partiza-

(în mlaştinile Pripjet), este rănit, i ce se reface este numit de la 944 ofiţer de legătură al Waffen e lângă Hitler, se căsătoreşte la 944 cu sora Evei Braun, Gretl, la 1944 este avansat în gradul de penfiihrer si general-locotenent al :n SS, dezertează la 27.4.1944 din

buncărul Cancelariei Reichului, este arestat, condamnat la moarte şi împuşcat în grădina Ministerului de Externe.

Fegelein, Johann C* 17.11.1876 Grettstadt [Franconia Inferioară], t ?): ţăran, locotenent-colonel pensionat, proprietar al unei şcoli de echitaţie, tatăl lui Hermann şi Waldemar Fegelein.

Fegelein, Măria Barbara, născută Jessberger (* 8.5.1883 Windmuhle Schalkhausen, lângă Elpersdorf [Mainfranken], t ?): fiica unui moşier, mama lui Hermann si Waldemar Fegelein.

Fegelein, Waldemar (* 9.1.1912 Ansbach, t 20.11.2000 Schwabmunchen, lângă Augsburg): studii de medicină'veterinară la Miinchen, în 1933 intră în NSDAP (nr. 2942829) şi SS (nr. 229780), este medic veterinar, în 1936 Untersturmfiihrer, trece în unitatea combatantă SS, respectiv în Waffen SS, luptă în Polonia, în 1942 este avansat Sturmbannfuhrer, activează temporar la şcoala de echitaţie a SS din Miinchen, ulterior este comandant al Regimentului 2 din Divizia 8 Cavalerie a SS.

Fellgiebel, Fritz Erich (* 4.10.1886 Popelwitz [Silezia], t 4.9.1944 Berlin [executat]): bacalaureat, cadet, locotenent în unitatea de informaţii, pregătire de mare stat major, în timpul Primului Război Mondial activează la înaltul Comandament al Armatei 7, preluat după război în armata reorganizată, ocupă diferite posturi de tehnică a informaţiilor în armată, în 1939 este şef al serviciului de informaţii de legătură al forţelor armate din OKW, este numit general al unităţii de informaţii, din 1939 întreţine legături cu grupările de rezistenţă, este prevăzut pentru postul de ministru al poştelor într-un viitor guvern, răspunde în timpul atentatului de la 20 iulie de izolarea din punct de

vedere informaţional a cartierului general al fuhrerului, plan care reuşeşte doar la început, este arestat la 20.7.1944 şi condamnat la moarte la 10.8.1944.

Biografii :, v:o

Feuchtinger, Edgar (* 9.11.1894 Metz, t 21.1.1960 Berlin [Est]): 1914 cadet, pe front la artilerie, preluat de armata reorganizată după război, în 1925 este avansat locotenent-colonel, în 1929 căpitan si şef de baterie, în 1935 este avansat maior si numit instructor la scoală de artilerie din Jiiterborg, în 1937 este comandant de detaşament în Regimentul 26 Artilerie, în 1938 locotenent-colonel, în 1939 comandant al Regimentului 227 Artilerie, în 1941 este avansat colonel, la 16.8.1942 este transferat în rezerva fuhrerului, în 1943 este avansat general-maior şi comandant al Diviziei 21 Blindate, în 1944 general-locotenent, condamnat la moarte în ianuarie 1945 pentru corupţie, graţiat la 2.3 şi trimis pentru reabilitare pe front într-o divizie blindată, fuge la Celle, este luat prizonier de britanici; după eliberare trăieşte la.Feuchtinger în Krefeld, activează în industria chimică, în 1953 este recrutat de contrainformatiile militare sovietice GRU, reactivează vechi legături, livrează Uniunii Sovietice materiale ale Republicii Federale Germania şi ale NATO, decedează în timpul unei întâlniri cu ofiţerul său coordonator.

Forster, Albert (* 26.7.1902 Fiirth, t 28.2.1954 Varşovia [executat]):

economist bancar, în 1923 intră în NSDAP, este demis în 1924, apoi lucrează pentru publicaţia de propagandă antisemită *Der Stiirmer,* funcţionar în partidul de extremă dreaptă „Grossdeutsche Volksgemeinschaft" (Comunitatea Naţională a Germaniei Mari), în 1925 reintră în NSDAP (nr. 1924), funcţionar si ziarist de partid, în 1926 intră în SS (nr. 158), din 1928 activează în cadrul Asociaţiei Germane pentru Ajutorarea Ucenicilor din Comerţ (la Hamburg, Niirnberg, Danzig ş.a.'), între 1930 si 1945 este membru al Parlamentului, între 1930 şi 1939 Gauleiter NSDAP la Danzig, în 1932 este numit Standartenfuhrer SS, în 1934 Gruppenfuhrer SS, 1939 conducător de stat al Oraşului Liber Danzig, după

anexarea la Reichul german este numit şef al administraţiei civile, între

1939 şi 1945 Gauleiter şi guvernator al regiunii Danzig-Prusia Orientală, în 1941 este avansat Obergruppenfiihrer SS, în martie 1945 fuge în SchleswigHolstein, este arestat, predat în 1946 Poloniei, condamnat în 1948 la moarte, executat după un transfer temporar către serviciul de securitate al statului, data morţii se presupune a fi 28.2.1952.

Forster, Ludwig (* 15.8.1891, t după 1956): poliţist, intră în NSDAP (nr.

1723149), în SS (nr. 242881), judecător penal în Serviciul de Securitate al Reichului (RSD), cel mai înalt grad la care ajunge este Obersturmbannfuhrer SS în 1945, şef al RSD (Reichssicherheitsdienst, Serviciul de Securitate al Reichului) 15 (Cancelaria Reichului).

Franco y Bahamonde, Francisco

(* 4.12.1892 El Ferrol [Spania], 120.11.1975 Madrid): Academia Militară Toledo, din 1912 activează în serviciul colonial în Maroc, în 1913 este locotenent, în 1920 comandant adjunct, în 1922 comandant al legiunii străine spaniole, luptă împotriva „rifkabilor", în 1926 este avansat general, din 1928 este şef al Academiei Militare Superioare din Zaragoza până la dizolvarea ei în 1931, transferat în Baleare, reactivat în 1933, general-maior, în 1934 însărcinat cu reprimarea revoltei din Asturia, în 1935 este numit şef al Marelui Stat Major, după victoria în alegeri a guvernului Frontului Popular este numit guvernator militar al Insulelor Canare, participă la planificarea unei revolte militare, la 18.7.1936 se declanşează un puci care sfârşeşte într-un război civil, în 1936 participă la alcătuirea unei junte, devine comandantul suprem al rebelilor, în 1937 creează din grupări de dreapta Falanga, al cărei „caudillo" (conducător) este, la 30.1.1938 alcătuieşte un „guvern naţional" la Burgos, după cucerirea Madridului în 1939 este recunoscut şi de SUA, Franţa şi Marea Britanie, instaurează o dictatură militară cu tentă

icală, emite o declaraţie de neutra-
:te la 4.9.1939, respinge în 1940 o
ţa mai strânsă cu Germania, iniţial
movează o neutralitate binevoitoare
de forţele Axei (livrarea de materii me, sprijinirea războiului pe mare, 1941 sprijină alcătuirea unei unităţi voluntari pentru campania din Rusia ivision Azul"), din 1943 se apropie
liaţii occidentali, divizia este retrasă ţial, în 1947 reintroduce formal

«arhia, însă rămâne şeful statului pe ţa, promovează apropierea de SUA

1953 semnează tratate economice, litare şi privind bazele militare), din "16 are loc o decolonizare treptată,

anii 1960 o liberalizare economică >olitică prudentă.

[nţois-Poncet, Andre (* 13.6.1887 ivins [Franţa], t 8.1.1978 Paris):

klii la Paris, Miinchen, Heidelberg, |lin, în 1913 este numit profesor de iratură si istorie germană la itehnica din Paris, participă la război iţe rănit, din 1917 este colaborator epartamentul de presă al ambasadei Jceze din Berna, în timpul ocupaţiei ei Ruhr şef al punctului de informaţii itru presă, în perioada 1928-1930 subsecretar de stat, iniţial pentru frumoase, apoi pentru economie, 930/31 delegat adjunct la Liga iunilor, între 1931 şi 1938 ambasadorul iţei la Berlin, între 1938 şi 1940 lasador la Roma, în perioada 1940 *3* este membru al Consiliului ional al Franţei, arestat în 1943 de ile germane, internat în lagăr, după ici este numit consilier al guvernailui francez în Germania, în 1949 t comisar aliat în Germania, între 9 şi 1955 ambasador la Bonn, din l promovează o politică de dezvoltare iinţei, în 1952 este ales membru al tiemiei Franceze, în 1955 vicepreşee al Crucii Roşii Franceze, preşedinte .onsiliului Francez al Mişcării pene, în perioada 1961-1964 este :elar al Institutului Francez.

Frank, Bernhard (* 15.7.1913 Frankfurt/Main): studii de istorie, filologie etnologie şi economie naţională, în 1934 intră în unitatea combatantă a SS, pregătire de conducere, în 1935 este colaborator ştiinţific la şcoala SS Wewelsburg, îşi continuă studiile la Universitatea din Munster, în 1938 îşi dă doctoratul, este bibliotecar la Wewelsburg, în 1939 pe front în Waffen SS, comandant de pluton, aghiotant de batalion şi şef de companie, în 1942 este numit comandant al unei unităţi de apărare antiaeriană în Prusia Orientală, în 1943 transferat la Berghof (unitatea de apărare antiaeriană), în

1944 este avansat Obersturmbannfuhrer SS, comandant al unităţilor SS din Obersalzberg, în aprilie 1945 însărcinat cu arestarea lui Goring, fuge în mai

1945 în Tirol, ulterior are activitate ştiinţifică şi publicistică, se stabileşte în sudul Germaniei.

Frank, Hans (* 23.5.1900 Karlsruhe, t 16.10.1946 Niirnberg [executat]): în 1918 se înrolează voluntar pe front, în

1919 este membru al *freikorps* „Epp", membru în consiliul de conducere al Societăţii „Thule" din Miinchen, studii la Universitatea din Miinchen, asistent al lui Karl Haushofer, în 1923 intră în NSDAP, participă la puciul lui Hitler si Ludendorff, fuge, se întoarce în 1924, îşi doctoratul în ştiinţe juridice la Universitatea Kiel, rei'ntră'în 1925 în NSDAP (nr. 14), în 1926 părăseşte partidul,

examen de stat pentru magistratură, asistent la Universitatea Tehnică din Miinchen, în 1927 intră în avocatură, reintră în NSDAP (nr. 40079), este numit şef al departamentului de probleme juridice al conducerii centrale a NSDAP, între 1928 şi 1936 este Reichsfiihrer al Uniunii Tinerilor Jurişti National-Socialişti, între 1930 şi 1945 este membru al Parlamentului, în 1931 este numit Gruppenfuhrer SA, în 1933/34 ministru de justiţie al Bavariei, între 1934 şi 1945 ministru fără portofoliu al Reichului, diferite funcţii în justiţie, domeniul

ştiinţei si partid, între 1939 si 1945 guvernator general al teritoriilor poloneze ocupate, este arestatîn 1945, condamnat la moarte în procesul marilor criminali de război de la Niirnberg.

Frank, Karl Hermann (* 24.1.1898 Karlsbad [Boemia], t 22.5.1946 Praga [executat]): în 1918 îşi dă bacalaureatul si este numit funcţionar în administraţia locală, în 1919/20 se înrolează voluntar pentru apărarea graniţelor în Silezia, este contabil, ajutor într-o editură, între 1925 si 1932 contabil liber-profesionist, ulterior funcţionar, din 1933 membru al Frontului Patriotic al Germanilor din Regiunea Sudetă, în 1935 intră în partidul germanilor din Regiunea Sudetă (nr. 18), între 1935 şi 1938 este deputat al Parlamentului cehoslovac, şef de grup parlamentar, membru în consiliul de conducere, în 1938 intră în NSDAP (nr. 6600002), în perioada 1938-1940 este Gauleiter adjunct al Regiunii Sudete, intră în SS (nr. 310460), general de brigadă SS, între 1938 şi 1945 este membru al Parlamentului, între 1939 şi 1945 şef al SS şi al poliţiei din Boemia şi Moravia, din 1944 şi din Regiunea Sudetă, în 1943 este avansat Obergruppenfuhrer SS, în 1944 general al Waffen SS, între 1943 şi 1945 ministru de stat pentru Boemia si Moravia, fuge în mai 1945 în Bavaria, este luat prizonier de americani, predat în 1946 Cehoslovaciei, condamnat la moarte pentru înaltă trădare.

Freisler, Roland (* 30.10.1893 Celle, t 3.2.1945 Berlin): după bacalaureat începe studii de ştiinţe juridice, în 1914 pe front, între 19i5 şi'l920 este prizonier de război în Rusia, acolo devine comisar bolşevic, îşi continuă studiile la Jena, în i922 îşi dă doctoratul în ştiinţe juridice, din 1934 este avocat şi deputat din partea Blocului Popular-Social din Kassel, în 1925 intră în NSDAP (nr.

9679), este temporar Gauleiter adjunct şi consilier juridic al regiunii administrative (Gau) Hessen-Nassau-Nord, Ortsgruppenleiter de Kassel, în 1930 este membru

al parlamentului din provincia HessenNassau, din februarie 1933 şef al departamentului central din Ministerul Justiţiei din Prusia, secretar de stat, între 1933 si 1945 membru al Parlamentului, ocupă numeroase funcţii în sistemul de justiţie naţional-socialist, între 1934 si 1942 este secretar de stat în Ministerul de Justiţie al Reichului, din 24.8.1942 preşedinte al Tribunalului Poporului si prim-judecător al Primului Senat al acestuia, preşedinte de complet de judecată în procesele complotiştilor din 20.7.1944, decedează în timpul unui atac aerian.

Frentz, Walter (* 21.8.1907 Heilbronn, 16.7.2004 Uberlingen, pe malul lacului Boden): studii de electrotehnică, cameraman la UFA, operator de regie pentru Leni Riefenstahl, din 1939 este reporter de film la cartierul general al fiihrerului, în 1941 Untersturmfiihrer SS, în 1942 locotenent în aviaţia militară, în aprilie 1945 fuge din Berlin, este internat într-un lagăr pentru prizonieri, ulterior activează ca fotograf şi operator, lucrează la filmări în natură şi pentru televiziunea din sud-vestul Germaniei.

Freytag-Loringhoven, Bernd von

(* 6.2.1914): în 1934 intră în armată, în 1937 locotenent, în 1939 este avansat locotenent-colonel în comandamentul Diviziei l Blindate, în 1940 intră în Comandamentul General al Corpului XIX Armată, în 1942 este căpitan în Regimentul 2 Blindat, în 1943 este avansat maior în comandamentul Diviziei 111 Infanterie, în 1943/44 Academia de Război, din aprilie 1944 lucrează în biroul „Operaţii" din Marele Stat Major al Armatei de Uscat, este aghiotant al lui Guderian şi Krebs, părăseşte buncărul la 29.4.1945 cu ordinul de a determina Armata „Wenck" să înceapă imediat despresurarea Berlinului, este capturat la 3.5.1945 de americani, după eliberare activează pentru diferite instituţii publice federale, din 1956 în armata federală, avansat general-maior, comandant al

Reichului şi din 1934 până în 194, ministru de interne prusac, din 1930 Reichsleiter NSDAP, Obergruppenfuhrer NSKK, din august 1943 până în 1945 protector al Reichului

igăzii 19 Blindate, ulterior gene1-locotenent, în 1973 se pensionează, iieşte la Miinchen.

ick, Helmuth (* 25.11.1913 Schwerin, '): lăcătuş, în 1931 intră în SS (nr 881) şi în NSDAP (nr. 983731), în 33 trece în Leibstandarte SS „Adolf :ler", Hauptscharfiihrer, serviciu în nandoul de escortă al fuhrerului, în

43 este avansat Untersturmfuhrer,' pe ntîn Leibstandarte „Adolf Hitler"', în

44 Obersturmfiihrer.

ck, Wilhelm (* 12.3.1877 Alsenz alz], f 16.10.1946 Niirnberg [exeat]): studii de filologie si ştiinţe

dice, în 1901 îşi dă doctoratul m nţe juridice, în 1903 examenul de sor, ac.tivează în administraţia ala, din 1905 este avocat de oficiu

Friedrichs, Helmuth (* 22.9.1899 Otterndorf [Unterelbe], t 31.12.1945 [data oficială a decesului]: din 1916 serviciu pe front într-un batalion de pionieri, în 1918 este locotenent, luat prizonier de britanici, eliberat în î 920, intră în *freikorps* „Lichtschlag", apoi participă la apărarea graniţelor în Silezia

irecţia de poliţie din Miinchen, între '7 si 1917 asesor de circumscripţie 'irmasens, în 1917 asesor guvern'aital, şef al departamentului pentru :ulă de război la direcţia de politie

Miinchen, în 1919 'este şef de Jmscripţie şi director al poliţiei politice

direcţia de poliţie din Miinchen, între l şi 1923 şef al Biroului III de Politie ichen, din februarie 1923 până'la

.1923 este şef al poliţiei penale, ectiv al serviciului de securitate de recţia de poliţie din Miinchen, după ui lui Hitler şi Ludendorff este arestat, lamnat la o pedeapsă cu suspendare cauza sprijinului acordat NSDAP, is din poliţie din cauza contravenţiei ^rviciu, între 1924 şi 1945 este ibru al Parlamentului mai întâi ru „Deutschvolkische Freiheits-i", apoi pentru NSDAP, în 1925 intră SDAP, în 1924/25 este şef de grup mentar, din noiembrie 1924, după acurs încununat de succes, şef al rtamentului penal de la direcţia de ie din Miinchen, din 1926' este :dinte al grupului parlamentar al ^ în 1930/31 ministru de interne ducaţiei în Turingia, în 1932/33 din a biroul superior de asigurări din :hen, din 30.1.1933 până la 1943 este ministru de interne al

Fritzsche, Hans (* 21.4.1900 Bochum, t 27.9.1953 Koln): în 1918 pe front, studii de filologie, istorie si filozofie fără examen de absolvire, în 1923 este membru în DNVP, în 1924 redactor la *Telegraphen-Union,* în 1932 şef al *Drahtlosen Nachrichtendienst* la Societatea Germană de Radio, din mai 1933 este membru al NSDAP şi şef al secţiei de ştiri din departamentul de presă al Ministerului Propagandei, din 1937 este comentator radio, în 1942 director de minister si şef al departamentului radio din Ministerul Propagandei, identifică în 1945 la Berlin cadavrele familiei Goebbels, este acuzat în procesul marilor criminali de război şi achitat în 1946 după o declaraţie de distanţare de naţional-socialism, condamnat în 1947 de un juriu la nouă ani de muncă silnică, eliberat în 1950.

Fromm, Friedrich (* 8.10.1888 Berlin, t 12.3.1945 Brandenburg [executat]):

gimnaziu, studii la Universitatea din Berlin, în 1906 intră în armată, în 1908 este locotenent, în 1914 este avansat locotenent major, are diverse activităţi de stat major, din 1917 activează în Marele Stat Major al Diviziei 30 Infanterie, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, în 1920 este şef de baterie, din 1922 are din nou activităţi de stat major, din 1928

activează în Ministerul Apărării, în 1931 este avansat locotenent-colonel, în 1934 colonel si şef al biroului general al armatei de uscat din Ministerul Apărării, în 1935 general-maior, în 1938 general-locotenent, în 1939 este numit general de artilerie, şef al înarmării armatei de uscat si comandant suprem al armatei de rezervă, la 20.7.1944 ordonă executarea după legea marţială a lui Olbricht, von Stauffenberg ş.a., este arestat la 21.7 pentru contactele sale cu cercurile rezistenţei şi condamnat în februarie 1945 la moarte de Tribunalul Poporului.

Funk, Walther (* 18.8.1890 Trakehnen [Prusia Orientală], t 31.5.1960 Diisseldorf): studii de filozofie, economie,

ştiinţe juridice si politice, ziarist, din 1912 este redactor, în 1913 voluntar, în 1914 se înrolează pe front într-un regiment de puşcaşi, din iulie 1916 lucrează în redacţia publicaţiei *Berliner Borsenzeitung,* din 1920 este redactor principal, între 1922 şi 1930 redactor-şef, în 1931 intră în NSDAR este redactor la *Wirtschaftspolitischen Pressedienst,* naţional-socialist, consilier economic al lui Hider, preşedinte adjunct al consiliului economic al' NSDAR în 1932/33 este membru al Parlamentului, şef al comisiei de politică economică în conducerea centrală a NSDAR de la 30.1.1933 până la 7.2.1938 este şef al serviciului de presă al guvernului, din martie 1933 şi secretar de stat în Ministerul Propagandei, din 1938 ministru al economiei şi în 1938/39 împuternicit general pentru economie, din ianuarie 1939 preşedinte al băncii centrale (Reichsbank), este condamnat la închisoare pe viaţă în 1946 în procesul marilor criminali de război, eliberat din penitenciar în 1957 pe motiv de boală.

Gabriel, prenume necunoscut (* ?, t ?):

ofiţer la înaltul Comandament al Forţelor Armate, în 1945 aghiotant al lui Keitel.

Ganzenmtiller, Albert (* 25.2.1905 Passau, 120.3.1996 Munchen): în 1923 participă la puciul lui Hitler şi Ludendorff, studii de construcţii de maşini şi electrotehnică, dr. ing., în 1931 intră în NSDAP, din 1931 este angajat la Deutsche Reichsbahn (Căile Ferate Germane), expert în probleme de electrificare, după anexarea Austriei este numit şef al întreprinderii de Electricitate de la Innsbruck, în 1941 este numit vicepreşedinte al direcţiei de căi ferate Poltava, din februarie 1942 comisar general al căilor ferate pentru Direcţia de Căi Ferate Est din Poltava, din mai 1942 director adjunct al Deutsche Reichsbahn şi secretar de stat în Ministerul Transporturilor, răspunde de utilizarea căilor ferate germane în operaţiunile de deportare a evreilor

(trenuri speciale pentru lagărele de exterminare), la 21.4.1945 fuge din

îerlin, devine membru al guvernului onitz, este arestat în mai 1945, în

:J47 fuge în Argentina, se întoarce în

:rmania de Vest în 1955, este acuzat

1960 de complicitate la crime în

asă, procesul este sistat în 1973 din

. , - . > otive de sănătate.

iriboldi, Italo (* 20.4.1879 Lodi alia], t 12.2.1970 Roma): militar de rieră, ofiţer de mare stat major în npul Primului Război Mondial, mandant al unor unităţi în războaiele oniale ale

pe Lech [executat]): studii de medicină în 1922 îşi dă doctoratul în ştiinţe medicale, în 1924 este medicul asistent al lui Ferdinand Sauerbruch, în 1932 obţine docenţa în specializările chirurgie şi ortopedie, în 1933 intră în NSDAIŞ î$_n$ 1935 este numit conferenţiar, şef al sanatoriului SS de la Hohenlychen, în 1937 profesor universitar la Universitatea din Berlin, în 1938 este medicul însoţitor al lui Himmler, în 1940 chirurg consilier al Waffen SS, în 1943 clinicianul principal în statul major al medicului SS Grawitz, iniţiator al experimentelor pe oameni în lagărele de concentrare, Gruppenfiihrer SS şi general-locotenent al Waffen SS, condamnat la moarte în procesul medicilor din 1947 de la Nurnberg.

Gehlen, Reinhard (* 3.4.1902 Erfurt, 18.6.1979 Berg, pe malul lacului Starnberg): în 1920 intră în armată, în 1923 este locotenent, între 1933 şi 1935 urmează Academia de Război, apoi i se încredinţează diferite misiuni de stat major, între altele este aghiotant al însărcinatului principal cu încartiruirea, în 1939 este avansat maior, de la începutul războiului face parte din Statul Major al Diviziei 213 Infanterie, din octombrie 1939 din Marele Stat Major al Armatei de Uscat, în 1940 este şef al fortificaţiilor terestre în biroul „Operaţii" al OKH, în timpul campaniei din Franţa este ofiţer de legătură, din octombrie 1940

este şef al grupului de operaţiuni „Est", în 1941 locotenent-colonel, în 1942 şef al departamentului Armate Străine din înaltul Comandament al Armatei *de* Uscat, colonel, în 1944 este avansat general-maior, la 9.4.1945 este demis, de la 8.5.1945 în prizonierat american, alcătuieşte, la însărcinarea armatei americane, Organizaţia „Gehlen", inclusă în 1955 ca serviciu federal de informaţii în armata federală (BND), general-locotenent, pensionat în 1968 din cauza unor eşecuri repetate şi a infiltrării BND de către agenţia ai Ministerului pentru Securitatea Statului (Stasi) al RDG.

Biografii

505

Geilenberg, Edmund (* 13.1.1902

Buchholz, lângă Hattingen, 119.10.1964 Ibbenbuhren [Westfalia]): inginer, şef în întreprinderile „Hermann Goring", din 1939 este director al întreprinderilor Siderurgice din Braunschweig, din 1942 şef al comisiei principale pentru muniţie din Ministerul înarmărilor, din mai 1944 comisar general pentru măsuri urgente în Ministerul înarmării şi Producţiei de Război (Speer), are o participare esenţială la planificarea mutării în subteran a producţiei de muniţie şi la exploatarea deţinuţilor din lagărele de concentrare.

Gercke, Rudolf (* 17.8.1884 Nikolaiken [Prusia Orientală], 117.2.1947 Marburg):

în 1903 intră în armată, în 1904 este locotenent, în perioada 1911-1914 urmează Academia de Război, diferite activităţi de stat major în timpul Primului Război Mondial, între altele pe lângă şeful căilor ferate de front si în Marele Stat Major al Grupului de Armate „Prinţul moştenitor Rupprecht von Bayern", în 1919 trece la apărarea graniţelor, în 1923 iese din armată, este numit director economic al AEG în Konigsberg, din 1928 este angajat la Ministerul Apărării, în 1933 este avansat maior şi numit şef de departament, în 1937 colonel, în 1939 şef al serviciilor de transport, general-maior, în 1942 general de infanterie, în 1945 este luat prizonier de americani, decedează într-un spital de campanie.

Giesing, Erwin (* 7.12.1907 Oberhausen, 122.5.1977 Krefeld): studii de medicină, dr. med., medic asistent la clinica Virchow din Berlin, în 1932 intră în NSDAP, în 1936 este medic specialist ORL, în 1939 intră în serviciul militar ca medic primar, lucrează în diferite spitale de campanie, în 1944 este chemat la cartierul general al fuhrerului pentru a trata leziunile la urechi ale lui Hitler, demis în septembrie 1944 în urma conflictelor iscate de metodele de tratament ale lui Morell, este internat în lagăr de americani în 1945, eliberat în 1947, ulterior lucrează ca medic la Krefeld.

Giesler, Paul (* 15.6.1895 Siegen, 14.5.1945 Berchtesgaden [sinucidere]):

între 1914 şi 1918 luptă pe front, la sfârşit ca şef de companie, studii în construcţii la Darmstadt, între 1922 si 1933 este arhitect liber-profesionist la Siegen, în 1922 intră în NSDAP şi SA, din 1924 este purtătorul de cuvânt al *NSDAP,* în 1928 reintră în NSDAP (nr.

72741), din 1929 este Ortsgruppenleiter şi purtător de cuvânt al administraţiei de Gau în Westfalia, în 1932 Stand'artenfuhrer SA, între 1933 şi 1945 membru al Parlamentului, în 1934 este avansat general de brigadă SA, din 1935 este şef al grupului SS Oldenburg-Frizia Orientală, din 1936 al grupului SA Hochland (Miinchen), din 1938 al grupului SA Alpenland (Linz), participă la campaniile din Polonia si Franţa, în 1941 este numit la cancelaria de partid din Miinchen în rangul de Gauleiter adjunct, din noiembrie 1941 până în iunie 1943 este Gauleiter în Westfalia de Sud, din iunie 1942 Gauleiter economic în Miinchen-Bavaria Superioară si prim-ministru al Bavariei, din 25.9.1944 şef al Volkssturm în Miinchen-Bavaria Superioară, organizează o mişcare teroristă naţional-socialistă, fuge din Miinchen la 29.4.1945, prevăzut în testamentul lui Hitler pentru funcţia de ministru de interne, tentativă eşuată de sinucidere prin otrăvire, cere să fie împuşcat în spitalul de campanie.

Goebbels, Joseph (* 29.10.1897 Rheydt, lângă Monchengladbach, t 1.5.1945 Berlin [sinucidere]): în 1917 îşi dă bacalaureatul, este inapt pentru front din cauza unui handicap fizic, pentru scurt timp este soldat la comandament în Serviciul Patriotic de Asistenţă, studii de germanistică, istorie şi filologie clasică, în 1922 îşi dă doctoratul, se angajează voluntar la *Wetsdeutschen Landeszeitung,* în 1923 este angajat bancar, şomer, activitate de scriitor, în 1924 este cofondator al partidului naţional-socialist al Libertăţii în Renania, redactor principal al ziarului *Volkische*

iheit, în 1925 reintră în NSDAP (nr. 62, primire oficială de abia în 1926, măr de membru retroactiv 22), este mit director economic al regiunii DAP Renania de Nord, redactor al istei *Nationalsozialiitische Briefe,* din 10.1926 este Gauleiter al regiunii DAP Berlin-Brandenburg, editor al istei *Der Angriff,* în perioada 1928-45 Gauleiter al regiunii NSDAP >ss-Berlin, între 1928 si 1945 este mbru al Parlamentului, între 1930 .945 este numit şef cu propaganda partidului, cu rang de Reichsleiter, la 13.3.1933 până la 30.4.1945 este listru al propagandei, editor al mai Itor ziare si reviste, preşedinte al ichskulturkammer" (Camera de tură a Reichului) si al „Reichskultur-ats" (Senatul pentru Cultură al chului), între 1942 şi 1.5.1945 lisar pentru apărare al Berlinului, e 1943 şi 1945 inspector al Autorităţii tru Măsurile Civile în Războiul ian, între 25.7.1944 şi 1.5.1945 este uternicit general pentru efortul de >oi total, între 25.9.1944 şi 1.5.1945 *îl* Volkssturm în regiunea adminis-ivă Gross-Berlin, numit de Hitler testament la 29.4.1945 cancelar al :hului, se sinucide după eşecul acierilor de capitulare.

bbels, Magda, născută Ritschl,)tată Friedländer, divorţată Quandt

1.11.1901 Berlin, 11.5.1945 [sinuci]): adoptată în 1904 de un om de :ri evreu, în 1919 îşi încheie pregătirea ir㠍, urmează studiile într-un internat, 921 se căsătoreşte cu industriaşul ther Quandt, se naşte fiul Harald, rţează în 1929, în' 1930 intră în AP, activează voluntar ca secretară inducerea NSDAP Gross-Berlin, în . se căsătoreşte cu Joseph Goebbels, :se copii: Hel'ga (* *19.7.1932),* Hilde 2.4.1934 Berlin), Hellmut (* .1935 Berlin), Holde (* 19.2.1937 i), Hedda (* 2.5.1938 Berlin), Heide '.10.1940), la 23.4.1945 se mută în arul de sub Cancelaria Reichului,

îşi ucide copiii la 1.5.1945 împreună cu doctorul Stumpfegger, după câteva ore se sinucide cu otravă, după altă versiune este împuşcată de soţul ei.

Goerdeler, Cari (* 31.7.1884 Schneidemiihl [Prusia Occidentală], t 2.2.1945 Berlin [executat]): studii de drept, dr., funcţionar în administraţie, participă la Primul Război Mondial, în 1920 este viceprimar la Konigsberg, în 1930 primar general al oraşului Leipzig, în 1931/32 şi 1934/35 comisar al Reichului pentru preţuri şi controlul preţurilor, în 1937 este pensionat obligatoriu, reprezintă o figură centrală a cercurilor conservatoare-burgheze de opozanţi ai regimului, întreţine, graţie colaborării sale cu firma Bosch, numeroase contacte cu personalităţi influente din SUA, Anglia şi Franţa, redactează numeroase memorii şi planuri pentru pace, participă la planificarea loviturii de stat, este prevăzut pentru funcţia de cancelar al Reichului, arestat în august 1944 şi condamnat la moarte de Tribunalul Poporului la 8.9.1944.

Gohler, Johannes (* 15.9.1918 Bischofswerda, lângă Dresda, t ?): în 1937 intră în NSDAP (nr. 5229214) şi SS (nr. 310963), în timpul celui de-al Doilea Război Mondial este comandant de escadron în divizia de cavalerie a SS, în Armata 8 (Grupul de Armate „Sud") de pe Frontul de Est, cel mai înalt grad atins este cel de Sturmbannfuhrer SS, în 1945 este aghiotantul lui Hermann Fegelein.

Goring, Edda (* 2.6.1938 Berlin): fiica lui Hermann şi Emmy Goring, internată în lagăr după război împreună cu mama ei, iniţiază acţiuni juridice zadarnice în legătură cu moştenirea paternă, ulterior lucrează ca asistentă medicală într-un mare oraş german.

Goring, Emmy, născută Sonnemann (* 24.3.1893 Hamburg, 18.6.1973 Miinchen): actriţă de succes, joacă la teatrul din Weimar ş.a., se căsătoreşte la 20.4.1935 cu Hermann Goring, joaca

un rol proeminent în viaţa socială a celui de-al Treilea Reich („First Lady"), este arestată la sfârşitul războiului în reşedinţa lui Goring din Obersalzberg, eliberată în 1948, Camera de Arbitraj din Germania îi interzice să mai apară pe scenă, se stabileşte la Etzelwang (Oberpfalz), apoi la Miinchen.

Goring, Hermann (* 12.1.1893 Rosenheim, t 35.10.1946 Niirnberg [sinucidere]): cadet, în 1914 este locotenent într-un regiment de infanterie, participă la război pe frontul din Alsacia, trece la unitatea aeriană, mai întâi ca observator, apoi ca pilot, în 1918 este comandant al Escadronului de Vânătoare „Freiherr von Richthofen", în 1919 căpitan, demisionează din armată, în 1920 este pilot-şef al companiei Svenska Lufttrafik, în 1922/23 urmează studii de istorie şi economie la Universitatea Miinchen, îl cunoaşte pe Hitler, în 1922 intră în NSDAP, alcătuieşte Sturmabteilung (SA), şef al SA în timpul tentativei de puci din 1923, este rănit, fuge în Austria, suferă de o dependenţă gravă de medicamente, fuge în Suedia, este internat în clinici de psihiatrie, în 1926, după anularea ordinului de arestare, se întoarce în Germania, în 1928 reintră în NSDAP, este candidat în alegerile parlamentare, între 1928 si 1945 este membru al Parlamentului, adjunct de grup parlamentar, secretar, între 30.8.1932 si 1945 este preşedinte al Parlamentului, în acelaşi timp şi însărcinat personal al lui Hitler pentru NSDAP la Berlin, în 1931 Gruppenfuhrer SA, de la 30.1.1933 la 5.5.1933 este ministru fără portofoliu al Reichului, între 11.4.1933 şi 1945 prim-ministru al Prusiei, în 1933/34 ocupă în acelaşi timp fotoliul de ministru de interne şi Şef al poliţiei secrete (Gestapo), din mai 1933 este ministrul aviaţiei, însărcinat cu crearea aviaţiei militare, în 1935 este avansat general de aviaţie, între 1935 Şi 1945 este comandant suprem al aviaţiei militare, în 1936 este avansat gene-

ral-colonel, în 1938 feldmaresal, în

1940 mareşal al Reichului, între 1936 şi 1945 însărcinat al Reichului în probleme privind materiile prime şi valuta, în acelaşi timp însărcinat cu planul de patru ani şi prin aceasta cu industria de armament, între 1937 şi 1945 este director general al întreprinderilor de Minerit şi Metalurgie „Hermann Goring" SA, din 1938 este însărcinat cu rezolvarea problemei evreieşti, între 1939 şi 1945 este preşedinte al consiliului de miniştri pentru apărare, între

1940 şi 1945 şef al economiei de război, între

1941 şi 1945 este şef al economiei din Est, între 1934 şi 1945 responsabil cu pădurile şi cu vânătoarea, la 23.4.1938 este numit locţiitorul lui Hitler în toate funcţiile pentru cazul în care acesta ar fi împiedicat „de boală sau alte evenimente" să-şi îndeplinească atribuţiile, la 1.9.1939 este numit oficial locţiitor şi succesor al lui Hitler în funcţia de cancelar al Reichului, la ordinul lui Hitler este demis la 23.4.1945 din toate funcţiile şi arestat, la 29.4.1945 Hitler îl exclude testamentar din partid, este arestat la 8.5.1945 de militari americani, condamnat la moarte în procesul marilor criminali de război, se sinucide cu otravă.

Goring, Karin, născută von Fock, divorţată Kantzow (* 21.10.1888 Stockhoim, 125.9.1931 castelul Rockelstad [Ostergotland, Suedia]): fiica unui ofiţer suedez de origine germană, soda ofiţerului suedez Nils von Kantzow, îl cunoaşte pe Hermann Goring în februarie 1920, relaţia cu el începe în vara lui 1920, se implică în NSDAP, divorţează de Nils von Kantzow, la 3.2.1923 s'e căsătoreşte cu Hermann Goring, fuge cu el în 1923 în Austria, apoi în Suedia, în 1927 întoarcere la Berlin, preia numeroase obligaţii mondene în ciuda unei boli grave, decedează în urma unei afecţiuni cardiace în timpul unei vizite făcute familiei.

Gort, John Standish (* 10.7.1,886 Londra, 113.3.1946 Londra): pregătire la Sandhurst, luptă pe frontul din Franţa în timpul Primului Război

Mondial, în 1937 *este* şef al Marelui Stat Major britanic, din noiembrie 1939 este comandantul suprem al Corpului Expediţionar Britanic din Franţa, conduce în mai 1940 retragerea reuşită din încercuirea de la Dunkerque, în iulie 1940 este inspector general al armatei de uscat, feldmareşal, în 1941 comandant suprem în Gibraltar, în 1942 guvernator si comandant suprem al insulei Malta, în 1945 înalt comisar pentru Palestina şi Transiordania.

Grawitz, Ernst (* 8.6.1899 Berlin-Charlottenburg, t 24.4.1945 Berlin [sinucidere]): studii de medicină, dr. med., docent, în 1931 intră în SS, în 1932

în NSDAP, în 1933 este medic-şef la clinica Westend din Berlin, în 1935 şef al serviciului sanitar al SS, ocupă numeroase alte funcţii, în 1937 este medic-şef al SS, preşedinte al Crucii Roşii Germane, în 1940 inspector sanitar al Waffen SS, iniţiator al experimentelor pe oameni în lagărele de concentrare, în 1941 este numit profesor onorific la Universitatea Graz, în 1944 Obergruppenfiihrer SS şi general al Waffen SS; în *Dosarul Hitkr* i se atribuie în mod eronat funcţia de preşedinte al Uniunii Medicilor Naţional-Socialişti.

Graziani, Rodolfo (* 11.8.1882 Filettino [Lazio, Italia], 111.1.1955 Roma): studii de drept, în 1906 este sublocotenent, militar de carieră, participă la campania din Liberia şi la Primul Război Mondial, ulterior este numit viceguvernator al Cirenaicii, iniţiază campanii împotriva beduinilor, în 1935 este guvernator al Somaliei, comandant suprem al trupelor din Somalia în războiul din Abisinia, în 1936 vicerege al Etiopiei, în 1937 mareşal, în 1939 şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, în 1940 în acelaşi timp comandant al trupelor italiene din Libia, se retrage din toate funcţiile în urma mai multor înfrângeri, în 1943 este ministru de război în Repubblica Sociale Italiana, este arestat 1945 de trupele americane, i se intentează diferite procese, este

condamnat în 1950 de un tribunal militar italian la 19 ani de închisoare, eliberat în acelaşi an, se stabileşte ca fermier pe domeniul propriu din Lazio.

Greim, Robert Ritter von (* 22.6.1892 Bayreuth, t 24.5.1945 Salzburg [sinucidere]): în 1913 este locotenent, din 1916 pilot, este avansat locotenent major, în 1918 şef de escadron, căpitan, în perioada 1920-1922 urmează studii de drept, între 1924 şi 1927 se află în Canton (China) unde organizează aviaţia militară chineză, în perioada 1928-1934 este director al şcolii de pilotaj din Wiirzburg, în 1934 locotenent-colonel al aviaţiei militare, în 1935 este comandor al Escadronului de Vânătoare „Freiherr von Richthofen", din noiembrie 1935 este inspector pentru siguranţa zborului şi a aparatelor de zbor, din 1937 şef'al serviciului de personal al aviaţiei militare, în 1938 este avansat general-maior, în 1939 comandant al Diviziei 5 aeriene, în 1940 general-locotenent şi general comandant al Corpului V Aerian, în 1941 este comandant al Comandamentului Aviaţiei Militare „Est", în 1943 este avansat general-colonel şi comandant suprem al Flotei 6 Aeriene, este numit de Hitler la 26.4.1945 succesor al lui Goring în gradul de feldmareşal şi comandant suprem al aviaţiei militare, zboară la guvernul Donitz, fuge în Tirol, este arestat în mai 1945 de trupele americane.

Guderian, Heinz (* 17.6.1888 ? Kulm [Prusia Orientală], f 14.5.1954

Schwangau, lângă Fiissen [Bavaria Superioară]:

cadet, în 1908 este locotenent, în 1913 urmează Academia de Război, în timpul Primului Război Mondial activează ca ofiţer de informaţii, în 1915 este avansat căpitan, din 1916 este însărcinat cu diferite activităţi de stat major, în noiembrie 1918 trece la Ministerul de Război (centrala apărarea graniţelor de est), din 1919 activează în Marele Stat Major al Apărării Graniţelor, în 1920 este şef de companie într-un batalion de vânătoare, din 1922 activează la

departamentul pentru transport greu din Ministerul Apărării, în 1924 în Marele Stat Major al Diviziei 2, în 1927 este avansat maior, activitate în departamentul pentru transport al Ministerului Apărării, în 1930 este numit comandant al departamentului transporturi, în 1931 locotenent-colonel, în 1933 colonel, în 1934 şef de stat major pe lângă inspectorul trupelor motorizate, în 1935 comandant al Diviziei 2 Blindate, în 1936 general-maior, în 1938 general comandant al Corpului XVI Armată, în 1939 al Corpului XIX Armată, în 1940 comandant suprem al Grupului 2 Blindat (din 1941 armată blindată), este avansat general-colonel, transferat în 1941 în rezerva fiihrerului din cauza propunerii sale privind o retragere limitată, este reactivat în 1943, inspector general al armei blindatelor, însărcinat la

21.7.1944 cu afacerile şefului de stat major al armatei de uscat, membru al Curţii de Onoare a Armatei de Uscat care-i exclude din armată pe complotiştii de la 20 iulie 1944, este demis la

28.3.1944 din cauza propunerii sale de a se iniţia tratative de capitulare cu forţele occidentale, este capturat de americani în 1945, eliberat în 1948.

Gunsche, Otto (* 24.9.1917 Jena, t 2.10.2003 Lohmar, lângă Bonn): în 1931 intră în Hitlerjugend, în 1934 în Leibstandarte SS „Adolf Hitler" (membru SS nr. 257773), în 1935 în NSDAP (nr. 3601524), din 1936 este Unterfuhrer în comandoul de escortă al fiihrerului, în 1941/42 frecventează şcoala de iuncheri de la Bad Tolz, pe front, din ianuarie până în august 1943 îi ţine locul aghiotantului personal al lui Hitler, pe front ca şef de companie în

divizia de tancuri a Leibstandarte SS >Adolf Hitler", din februarie 1944 este din nou aghiotantul personal al lui Hitler, în 1944 Sturmbannfiihrer SS, din 2.5.1945 se află în prizonierat sovietic, în 1950 este condamnat la 25 de ani de muncă silnică, transferat în 1955 în RDG, eliberat în 1956 din penitenciarul

Bautzen, fuge în Republica Federală Germania, se stabileşte în Germania de Vest.

Haase, Werner (* 2.8.1900 Kothen [Anhalt], t 30.11.1950 Moscova): în 1918/19 satisface stagiul militar, studii de medicină, în 1924 dr. med., se specializează în chirurgie, în 1927 este medic pe vapor, în 1933 intră în NSDAP şi SA, în 1934 este medic asistent la Clinica Universitară de Chirurgie din Berlin, intră în SS, în 1935 este medic în statul major al fiihrerului, în 1935 Sturmfuhrer SS, părăseşte serviciul la Hitler din motive de sănătate, în 1936 obţine docenţa, în 1937 este numit docent la Universitatea din Berlin, în 1938 Obersturmfiihrer SS, în 1940 este numit conferenţiar, în 1943 Obersturmbannfiihrer SS, activează ca medic primar la Clinica Universitară de Chirurgie, din aprilie 1945 este şef al infirmeriei din buncărul Noii Cancelarii, este capturat la 3.5.1945 de trupele sovietice, decedează în spitalul penitenciarului Butirca.

Haberstock, Karl (* 19.6.1878Augsburg, t ?): anticar si negustor de artă la Berlin, în 1933 intră în NSDAP (nr. 1772846), achiziţionează pentru Hitler si la însărcinarea acestuia picturi.

Hâcha, Emil (* 12.7.1872 Trhove-Sviny, lângă Budweis [Boemia], t 27.6.1945 Praga): studii de drept, dr., avocat, membru al Consiliului Naţional al Boemiei de la Praga, în 1916 este consilier la Curtea Penală Administrativă de la Viena, după independenţa Cehoslovaciei este numit preşedinte secund al Curţii Supreme de la Praga, din 1925 este prim-preşedinte, în 1938 este ales preşedinte al Republicii Cehoslovace, semnează la 15.3.1939 acordul de înglobare a teritoriului rămas ca „protectorat al Moraviei si Boemiei" în Reichul german, este în continuare preşedinte al Moraviei si Boemiei, arestat la 12.5.1945, decedează în spitalul penitenciarului.

iig, prenume necunoscut (* /, t ?):
lior, asistent al ataşatului militar al mi Britanii la Berlin.

ilder, Franz (* 30.6.1884 Wiirzburg, .4.1972Aschau [BavariaSuperioară]:

1904 este locotenent, din 1911 până 1914 urmează Academia de Război, Primul Război Mondial este ofiţer de t major, căpitan, în 1920 este preluat armata reorganizată după război, în itinuare activează ca ofiţer de stat jor, instructor de tactică şi şef de :erie, în 1929 este avansat locoteit-colonel, în 1931 colonel, şef de *t* major la Comandamentul Militar în 1934 este avansat general-maior, nandant al Diviziei 7 Infanterie, în i 6 ofiţer II însărcinat cu încartiruirea <larele Stat Major al Armatei de Uscat, 937 este şef al statului major pentru nevrele forţelor armate, din februarie 18 este ofiţer I însărcinat cu încarti ea în armata de uscat, general de lerie, din septembrie 1938 şef al elui Stat Major al Armatei de Uscat, 940 este avansat general-colonel, la *)* 1942 este transferat în rezerva erului, din 1938 practică o apropiere dentă de diverse cercuri ale stenţei, este arestat după 20.7.1944 jportat în lagărul de concentrare de)achau, internat în mai 1945 de aţa americană, eliberat în 1947, între 5 si 1961 este şef al secţiei germane Historical Division a Armatei SUA.

fax, Edward Frederick Vîscount, din | Earl of (* 16.4.1881 Powderham le [Devonshire, Anglia], 123.12.1959 owby Hali [Yorkshire, Anglia]):

u de istorie, călătoreşte în jurul i, are activitate publicistică şi stiini, între 1910 şi 1925 este membru imerei Comunelor, apoi al Camerei lor, între 1935 şi 1938 este purtătorul

de cuvânt al acesteia, în timpul Primului Război Mondial este mai întâi ofiţer de cavalerie în Franţa, în 1917/is în Ministerul pentru Servicii Naţionale, în 1921/22 subsecretar de stat în Ministerul Coloniilor, în perioadele 1922-1924 şi 1932-1935 ministru al educaţiei, în 1924/25 ministru al agriculturii, în 1925-1931 guvernator general si vicerege al Indiei, în 1935 este numit ministru de război, între 1935 şi 1937 este lord păstrător al sigiliului în cabinetul Chamberlain, în noiembrie 1937 iniţiază discuţii cu Hitler şi Goring, din februarie 1938 este ministru de externe, promotor al politicii de „appeasement" faţă de Reichul german, întrerupe tratativele cu Uniunea Sovietică, între decembrie 1940 şi mai 1946 este ambasador la Washington, participă la conferinţele de la Dumberton Oaks (1944) şi Sân Francisco (înfiinţarea ONU, 1945).'

Hamann, Otto (* 23.5.1916 Berlin, t 2.(?) 5. 1945 Berlin): intră în

Hitlerjugend, în 1933 este Unterbannfuhrer, şef al unităţii HJ Berlin-Tempelhof, studii, în 1935'intră în NSDAP (nr. 3706571), în 1938 este Oberbannfiihrer[1], şef de stat major în conducerea regiunii Berlin a HJ, în 1942 Hauptbannfiihrer, şef al regiunii Berlin a HJ, în 1943 este numit Gau-bannfiihrer, face parte dintre colaboratorii apropiaţi ai lui Axmann, alcătuieşte la începutul anului 1945 Regimentul „Berlin" al HJ, este ucis în luptele din Berlin.

Hamilton (vezi: Douglas-Hamilton).

Hammitzsch, Angela, născută Hitler, văduvă Raubal (* 28.7.1883 Viena, î 30.10.1949 Dresda): urmează şcoala generală, se căsătoreşte cu funcţionarul fiscal Leo Raubal, trei copii: Le° (2.10.1906), Angela („Geli", vezi mai

Funcţie de conducere în organizatia Hitlerjugend Bann" , „ c-a ^«

te de organizare după „Gebiet" („regiune") din Hitlerjugend. organizare Corespundea în p'an ativ unităţii „Kreis" din structura organizaţională şi administrativă a NSDAB care 'a reprezenta aproximativ echivalentul unui judeţ, fiind subordonată formei de „Ottsgruppe". (n.tr.)

Biografii

jos), Elfriede (10.1.1910), după moartea soţului lucrează ca bucătar-sef într-un cămin de fete, din 1926 este menajera lui Adolf Hitler în casa Wachenfeld (Berghof), este demisă în 1935 din cauza aprecierilor critice legate de apariţiile publice ale Evei Braun (după Joachimsthaler); nu există dovezi care să susţină intervenţia în favoarea unei victime a puciului lui Rohm, aşa cum se afirmă în *Dosarul Hitler,* în 1936 se căsătoreşte cu arhitectul prof. dr. ing. Martin Hammitzsch.

Hammitzsch, Martin (* 22.5.1878 Plauen, lângă Dresda, t 5.6.1945 Oberwiesenthal, Erzgebirge [sinucidere]):

studii de arhitectură, dr. ing., în 1905 predă arhitectura la Facultatea de Stat din Dresda, în acelaşi timp lucrează ca arhitect (fabrica de ţigări Yenidze 1908/10, Dresda ş.a.), în 1909 predă la Academia de Arte şi Meserii din

Chemnitz, participă la Primul Război Mondial, cel mai înalt grad militar atins este cel de căpitan, în 1918 este numit profesor, în 1919 obţine o catedră la Şcoala de Stat de Arhitectură din Dresda, în 1920 este numit director al Scolii de Stat de Arhitectură, în 1935 i'ntră în NSDAP (nr. 3693268), în 1936 se căsătoreşte cu Angela Raubal, născută Hitler.

Hanke, Karl (* 24.8.1903 Lauban [Silezia], t iunie 1945 lângă Neudorf [Regiunea Sudetă; împuşcat]): morar, în 1920 se înrolează voluntar, este membru al mai multor uniuni de luptă, predă arte şi meserii la Berlin, în 1928 intră în NSDAP (nr. 102606), în 1931 este demis din învăţământ, este numit Kreisleiter NSDAP la Berlin, între aprilie 1932 si decembrie 1932 este membru al parlamentului de land din Prusia, din noiembrie 1932 până în 1945 este membru al parlamentului naţional, din martie 1933 referent personal şi şef al secretariatului privat al lui Joseph Goebbels din Ministerul Propagandei, în februarie 1932 intră în SS (nr.

203013), este numit Sturmbannfuhrer SS, din 1935 Obersturmbannfuhrer SS

în statul major al Reichsfuhrerului SS, în 1937 este numit director ministerial, Oberfuhrer SS, vicepreşedinte economic al Camerei de Cultură a Reichului, în 1938 este secretar de stat în Ministerul Propagandei, voluntar în campaniile din Polonia şi Franţa, în 1941 locotenent major în armată, din motive personale se răceşte relaţia cu Joseph Goebbels (în timpul unei crize conjugale se declară de partea soţiei lui Goebbels), în 1941 este Gauleiter si preşedinte în Silezia Inferioară (Breslau), în 1941/42 comisar al Reichului pentru apărare în regiunea administrativă Silezia Inferioară, în 1943/44 este comisar-şef al biroului central din Ministerul Reichului pentru înarmare şi Producţia de Război, în 1944 este avansat Obergruppenfiihrer SS, din septembrie 1944 este şef al Volkssturm în regiunea administrativă Silezia Inferioară, în 1945 a determinat declararea oraşului Breslau fortăreaţă, devenind în acest fel responsabil de distrugerea oraşului şi moartea locuitorilor săi, fuge la 5.5.1945 din Breslau, este capturat de partizani cehi si împuşcat, probabil fără a fi recunoscut.

Hansen, Max (* 23.7.1908 Niebull [Frizia de Nord], t 7.3.1990 Niebull):

în 1933 intră în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1939 este şef de companie, în 1942/43 este Sturmbannfuhrer şi comandant al Batalionului II Infanterie Motorizată al Regimentului I Infanterie Motorizată, în 1944 conducător de Standarte, comandant al Regimentului I Infanterie Motorizată al Leibstandarte SS „Adolf Hitler", participă la bătălia din Ardeni şi la ofensiva

eşuată din Ungaria, este arestat în 1945, eliberat probabil în 1949.

Harlan, Veit (* 22.9.1899 Berlin, 113.4.1964 Capri [Italia]): din 1915 este actor de teatru la Meinigen şi Berlin, din 1926 roluri de succes în filme, în 1934 trece la regie de film si teatru, numeroase drame, multe dintre ele puse în scenă cu soţia sa, Kristina Soderbaum, în rolul principal, produce filme care proslăvesc

«ncipiile ideologiei naziste, regizează i colaborează la filmul de propagandă ntisemită *Jud Siiss* („Evreul Suss"), în 941 regizează biografia ecranizată a Ji Frederic al H-lea al Prusiei *(Der rosse Konig,* „Marele rege"), din 1942 sgizează epopeea monumentală *Kolberg* premiera la 30.1.1945), după 1945 i *î* interzice iniţial să profeseze, din 950 lucrează din nou ca regizor de film.

[7]ase, Paul von (* *24.7.1885* Hanovra, 8.8.1944 Berlin [executat]): studii de iinţe juridice, în 1905 se înrolează în mată ca voluntar, începe o carieră de îţer, în *1907* este locotenent, în 1914 te avansat locotenent major, în timpul imului Război Mondial este însărcinat diferite activităţi de stat major, în 1920 te şef de companie în armata organizată după război, din 1923 sfăsoară din nou activităţi de stat major, 1926 este numit şef al poligonului de igere (centrul de'experimentare) de Kummersdorf, în 1928 este avansat u'or, în 1933 locotenent-colonel, în 34 este numit comandant al Rcgimenui de Infanterie „Kiistrin", în 1938 e avansat general-maior, în 1939 nandant al Diviziei 46 Infanterie, ieral-locotenent, din noiembrie 1940 e comandant al oraşului Berlin; în nurile loviturii de stat din 1944 era văzut un rol-cheie pentru unităţile nandate de von Hase, condamnat la arte la 8.8.1944.

;selbach, Hans-Karl von (* 2.11.1903 lin, t 1988 Mtinchen): studii de iicină, în *1927* îşi dă doctoratul în iţe medicale, se specializează în urgie *la* Miinchen, în 1933 intră în)AI> în 1934 în SS, din 1935 este licul însoţitor al lui Hitler, din embrie 1939 ofiţer sanitar al armatei, ptsturmfuhrer SS, din septembrie 2 devine medicul însoţitor permanent ui Hitler, activează în diferitele :ere generale ale fiihrerului, în 1943 numit profesor, la 9.10.1944 este is de Hitler (împreună cu Karl

Brandt), al unui spital de campanie pe

Frontul de Vest, între 1945 si 1948 se află în prizonierat american, apoi este medic-şef al instituţiilor medicale Bethel din Bielefeld, ulterior medic la Miinchen.

Hassell, Ulrich von (* 12.11.1881 Anklam, f 8.9.1944 Berlin [executat]):

studii de drept, în 1909 intră în Ministerul de Fjtterne, în 1911 este viceconsul la Genova, în 1914 luptă pe front, este rănit, apoi intră în serviciul administrativ, în 1917 este numir director al Uniunii Circumscripţiilor Prusace, în 1919 intră în „Deutschnationale Volkspartei" (DNVP), se întoarce în serviciul diplomatic, este numit secretar de legaţie la Roma, în 1920 consilier de ambasadă şi însărcinat cu afaceri la Roma, în 1921 consul general la Barcelona, în 1926 este ambasador la Copenhaga, în 1930 ambasador la Belgrad, în 1932 ambasador la Roma, în 1938 este scos de Ribbentrop din serviciul activ, din martie 1939 participă la planurile de realizare a unei lovituri de stat, este adversar al persecutării evreilor si al politicii de .mare putere a Reich'ului german, conform planurilor loviturii de stat de la 20.7.1944, în guvernul Goerdeler este prevăzut pentru postul de ministru de externe, este arestat la 28.7.1944 şi condamnat la moarte la 8.9.1944 de Tribunalul Poporului.

Haushofer, Albrecht (* 7.1.1903 Miinchen, t 23.4.1945 Berlin [asasinat]): fiul lui Karl Haushofer, istoric şi geograf, din 1928 este secretar general al Societăţii Geografice, autorul unor drame şi romane istorice, docent la Facultatea de Ştiinţe Politice din Berlin, în 1940 este numit profesor de geografie politică la Facultatea de Relaţii Externe a Universităţii din Berlin, consilierul lui Rudolf Hess pentru probleme de politică externă, arestat în 1941 si anchetat în Obersalzberg, ulterior întreţine legături cu complotiştii de la 20.7.'l944, arestat în decembrie 1944, împuşcat fără a fi judecat.

Haushofer, Karl (* 27.8.1869 Miinchen, t 13.3.1946 Păhl [Bavaria Superioară;

sinucidere]): în 1887 intră m armata *bavareză,* militar de carieră, urmează Academia de Război, din 1903 predă istoria militară, în perioada 1908-1910 este observator pe lângă armata japoneză, studii de geografie, în 1913 îşi dă doctoratul, desfăşoară activităţi de stat major în timpul Primului Război Mondial, ulterior este comandant de divizie, avansat general-maior, în 1919 demisionează din armată si îşi dă docenţa în geografie la Universitatea din Miinchen, devine preşedintele Societăţii de Geopolitică, în 1921 este numit profesor onorific, mentor academic al lui Rudolf Hess, în 1933 devine profesor universitar, între 1934 si 1937 este senator al Academiei Germane, se pensionează în 1939, este consilier al Volksdeutsche Mittelstelle[1] patronată de SS, din 1941 este anchetat de Gestapo, arestat pentru scurt timp în 1944, se sinucide pentru a nu fi capturat de poliţia militară aliată.

Heines, Edmund (* 21.7.1897 Miinchen, t 30.6.1934 Miinchen [asasinat]): în .. 1914 îşi dă bacalaureatul, se înrolează voluntar pe front, în 1919 este membru *alfreikorps* „Oberland", în 1920 participă la o tentativă de asasinat politic, în 1921 face parte *dinfreikorps* „Rossbach", intră în NSDAP şi SA, în 1922/23 este comandant al unui batalion SA din Miinchen, participă la puci, este condamnat la închisoare, în 1925 reintră în NSDAP, este şef al organizaţiei Schilljugend[2], în 1927 este exclus din NSDAî; în 1928 condamnat la cinci ani de închisoare pentru asasinat politic, amnistiat în 1929, în 1929 este reprimit în NSDAP, numit şef al Standarte SA Miinchen-Land, din 1930 este membru

al Parlamentului, din aprilie 1931 şef SA în Berlin, din mai 1931 adjunctul lui Rohm, Gruppenfiihrer SA, din toamna anului 1931este şeful SA din Silezia, în 1933 Obergruppenfuhrer SA şi preşedinte al poliţiei din Breslau, în 1934 şef al Obergruppe SA III, respectiv VIII Silezia, este arestat la 30.6.1934 la Bad Wiessee în legătură cu „puciul lui Rohm", transportat la penitenciarul Munchen-Stadelheim si împuşcat acolo.

Heinrici, Gotthard (* 25.12.1886 Gumbinnen [Prusia Orientală], t 13.12.1971 Endersbach, lângă Waiblingen): în 1905 intră în armată, în 1906 este locotenent, ofiţer de mare stat major în timpul Primului Război Mondial, preluat apoi de armata reorganizată după Primul Război Mondial, desfăşoară activităţi de stat major, în 1924 este şef de companie într-un regiment de infanterie, în 1926 este avansat maior, în 1927 trece în Ministerul Apărării la departamentul de organizare a armatei de uscat, în 1930 este avansat locotenent-colonel si comandant de batalion, în 1932 face parte din Marele Stat Major a!

Comandamentului Grupului de Armate I, în 1933 este avansat colonel şi şef de departament în Ministerul Apărării, în 1936 general-maior, în 1940 şef al

Corpului VII Armată, apoi al Corpului XII Armată, general de infanterie, în 1942 este comandantul suprem al Armatei 4, în 1943 general-coloneî, în 1944 comandant suprem al Armatei l Blindate, din martie 1945 al Grupului de Armate „Vistula", este demis la 28.4.1945 si luat prizonier de britanici; după 1948 Heinrici se stabileşte la Wiirttemberg.

[1] Volksdeutsche Mittelstelle, instituţie din administraţia germană, înfiinţată de SS în 1936, care răspundea de problemele germanilor din afara graniţelor Reichului; printre Priorităţile ei se numărau trierea persoanelor de origine germană pură care se puteau stabili în Reich, ca şi sprijinirea financiară si politică a etnicilor germani din afara ţârii, (n.tr.)

[2] Schilljugend, cea mai mare organizaţie de tineret din Germania, înfiinţată de Gerhard Rossbach în primii ani de după încheierea Primului Război Mondial, denumită Schill în onoarea "iui militar prusac. Membrii ei purtau cămăşi brune, organizaţia respectivă fiind considerată "Precursoare a Hitlerjugend. (n.tr.)

Idorf, Wolf Heinrich conte de

4.10.1896 Merseburg, t 15.8.1944 in [executat]): pe front, în 1919 i *mfreikorps* „Liitzow" şi „Rossbach", 920 participă la puciul lui Kapp şi :witz, din 1920 este fermier pe Teniile proprii, în 1923 şef al :ilor de Oţel din regiunea Unstrut, lotant al lui Theodor Duesterberg, l Căştilor de Oţel, în 1934 fuge în a, după amnistie este comandant al itbann, din 1927 până în 1933 edinte al Camerei de Agricultură a /inciei Saxonia, în 1930 intră în >AP (nr. 325408), în 1931 este şef tandarte SA 2, Oberfuhrer SA, în 1/32 şef al grupului SA Berlinidenburg, în acelaşi timp este, din 2, şef SS în regiunea administrativă idenburg, în 1931 este condamnat luni de închisoare, de la sfârşitul lui 1932 este din nou şef al Ober3pe I, preşedinte al grupului amentar al NSDAP în Parlamentul iei, între 1933 si 1935 este preşedinte Dliţiei din Potsdam, şef al centrului omandă Stapo, între 1933 şi 1944 nbru al parlamentului naţional, : 1935 şi iulie 1944 preşedinte al :iei din Berlin, în 1938 Obergrup·iihrer SA, din 1938 întreţine relaţii ercul lui Goerdeler, în 1939 este lit şef al poliţiei Gross-Berlin, în I este pentru scurt timp comandant nui batalion blindat pe Frontul de :u rangul de căpitan, după atentatul atriva lui Hitler este arestat în iulie î- şi condamnat la moarte la 8.8.1944.

derson, Neville (* 10.6.1882 SedParkHorsham [Sussex], 130.12.1942 dra): în 1905 intră în serviciul omatic, activează în misiunile)matice din Sankt Petersburg, Tokio, .a, Paris s.a., între 1929 şi 1935 este asadorul Marii Britanii la Belgrad, : 1935 şi 19371aBuenos Aires, între 7 şi 1939 la Berlin, a participat la inirile de partid ale NSDAP din ^ şi 1938, s-a numărat printre cei influenţi reprezentanţi ai politicii anice de „appeasement".

Hennicke, Paul (* 31.1.1883 Erfurt, 125.7.1967 Braunschweig): lăcăruş-mecanic, din 1910 lucrează ca funcţionar la Căile Ferate, este inspector al Căilor Ferate Germane, în timpul Primului Război Mondial se află în serviciul tehnic al Căilor Ferate de Front, în 1920 participă la puciul lui Kapp şi Liittwitz, în 1922 intră în NSDAP, este numit şef SA în Turingia, în 1925 reintră 'în NSDAP (nr. 36492), din 1927 este consilier local în Gotha, în 1929 intră în SS (nr. 1332), ocupă funcţii de conducere în SS, în 1931 este Standartenfiihrer, în 1933 Oberfuhrer, şef al sectorului administrativ SS XXVII, în 1934 este avansat general de brigadă, între 1937 şi 1942 este preşedintele poliţiei din Weimar, în 1938 Gruppenfuhr'er SS, în 1942/43 şef al SS şi al poliţiei din Rostow, în 1943/44 şef al SS şi al poliţiei din Kiev, în 1944/45 şef al unei comisii speciale, în 1945 reprezentant al fu'hrerului în sectorul administrativ SS Fulda-Werra, în iunie 1945 este arestat de trupele americane, martor în procesul criminalilor de război, achitat în 1948 de acuzaţia de omor cu premeditare de către un tribunal german, în 1949 este achitat de acuzaţia de crimă, în 1950 un juriu îl condamnă la un an de închisoare pentru apartenenţa la SS, se stabileşte ulterior la Braunschweig.

Hentschel, Johannes, „Hans" (* 10.5.1908 Berlin, t 27.4.1982 Achern [Baden]):

mecanic, examen de maistru pentru maşini electrice, din 1934 este maistru constructor de maşini în Vechea Cancelarie a Reichului, de la mijlocul lunii aprilie 1945 se află permanent în buncărul fuhrerului, este ultimul capturat la 2.5 de trupele sovietice, eliberat în 1949.

Hermani, August (* 31.5.1911, t ?):

în 1928 intră în armată, în 1934 este locotenent, în 1937 locotenent major şi aghiotant în Regimentul 42 Infanterie, în 1940 este avansat căpitan, în 1940 este numit şef al transporturilor din Marele Stat Major al Armatei de Uscat,

în 1942 este şef al transporturilor din circumscripţia Poltava, din noiembrie 1942 ofiţer l'b în Statul Major al Diviziei 304 Infanterie, în 1943 este avansat maior şi şef cu încartiruirea în Statul Major al Corpului LII Armată, din august 1943 activează ca ofiţer I a în Marele Stat Major al Corpului XXXXII Armată, în 1944 este locotenent-colonel si ofiţer I a în Statul Major al Diviziei 26 Infanterie, transferat în septembrie 1944 la biroul „Operaţii" de la Marele Stat Major, în aprilie 1945 este şef al Marelui Stat Major al Corpului „Reimann", în 1956 intră în armata federală.

Herrmann, Harry (* 27.5.1909 Berlin, 112.3.1995 Altenstadt, lângă Schongau [Bavaria Superioară]: în 1929 intră în jandarmerie, în 1934/35 urmează Şcoala de Poliţie de la Potsdam-Eiche, locotenent, participă la un curs al Scolii de Parasutisti de la Stendal, în 1937 este aghiotant de batalion, în 1939 inspector al şcolii de paraşutism, în 1940 ajunge pe frontul din Olanda, în 1941 pe insula Creta, este avansat căpitan, apoi şef de companie, în Regimentul-Şcoală l Parasutisti, şef al compartimentului de încercare, în 1943 se află pe frontul din Italia, este avansat colonel, în 1944 este comandant al Regimentului 21 Parasutisti 21, din septembrie 1944 comandant al Diviziei 6 Parasutisti, în 1945 este avansat colonel, comandant al Brigăzii de Parasutisti si Tancuri de Vânătoare, la 19.4.1945 este numit comandant al Diviziei 9 Parasutisti, îndeplineşte diverse misiuni la Berlin, este luat prizonier de sovietici la 2.5.1945, eliberat în 1955, în 1957 intră în aviaţia militară federală, este numit şef al departamentului trupelor aeropurtate din biroul „Trupe", în 1959 este avansat colonel în armata federală germană, comandant adjunct al Diviziei / Aeropurtate, în 1962 este comandant al Scolii de Transport al Trupelor Aeropurtate de la Altenstadt, se pensionează în 1967.

Hess, Alfred (* 29.3.1897 Alexandria [Egipt], t 9.6.1963 Reichholdsgriin,

lângă Wunsiedel [Fichtelgebirge]): fratele lui Rudoif Hess, se mută din motive de pregătire şcolară şi profesională în Germania, în 1920 'intră în NSDAP, în

1924 se întoarce la întreprinderea comercială a tatălui de la Alexandria, din 1926 participă la organizarea NSDAP în Egipt, în 1932 reintră în NSDAP (nr.

1368285), în 1933 este preşedintele filialei NSDAP din Egipt, creează un birou de comerţ exterior al NSDAP la Berlin, din 1934 este adjunct al şefului NSDAP organizaţia pentru străinătate, în 1945 este luat prizonier de americani, în 1946 este martor al apărării în procesul marilor criminali de război, eliberat după o decizie a unui juriu.

Hess, lise, născută Prohl (* 22.6.1900 Hanovra, t 7.9.1995 Liiienthal [Allgău]):

ca liceana îi cunoaşte pe Rudoif Hess şi pe Adolf Hitler, în i921 intră în NSDAP, urmează studii de germanistică, este activistă de partid, muncitoare ocazională, în 1935 reintră în NSDAP (nr. 25071), în 1927 se căsătoreşte cu Rudoif Hess, are un fiu, în 1941 suferă represalii, acestea încetează după intervenţia lui Hitler, în 1943 se mută în Allgău, este arestată în 1947, condamnată cu suspendare în 1948, trăieşte după eliberare din cultivarea legumelor, din 1952 editează scrisorile şi scrierile soţului ei, în 1955 deschide o pensiune.

Hess, Rudoif (* 26.4.1894 Alexandria [Egipt], t 17.8.1987 Berlin [sinucidere]): pregătire comercială la Hamburg, în 1914 se înrolează voluntar în război, mai întâi la infanterie, ulterior este locotenent în unitatea de aviaţie, din 1919 urmează studii de economie, geografie şi geopolitică la Miinchen, este membru al Societăţii „Thule" şi al *freikorps* „Epp", în 1920 intră în DAP („Deutsche Arbeiterpartei", partidul german al muncitorilor), respectiv NSDAP (nr. 16), participă la puciul din 1923, este condamnat la închisoare, din

1925 este secretarul particular al lui Hitler, în 1932 este numit preşedinte al comisiei politice centrale a NSDAP, este

Jurnitla 2||4.1933 adjunct al fuhrerului i NSDAP, m 1933 devine Obergruppeniihrer SS, membru al Parlamentului,

Jlinistru fără portofoliu al Reichului, în

1938 este membru al consiliului secret [Cabinetului, în 1939 al consiliului de [uniştri pentru apărarea Reichului, ia 3.5.1941 zboară cu un aparat Me 110 Scoţia pentru a iniţia tratative de s. Hitler îl declară psihopat, la 5.10.1941 încearcă să se sinucidă, este

Jansferat în 1945 la Niirnberg, acuzat i procesul marilor criminali de război, Smdamnat la închisoare pe viaţă, din P66 este singurul deţinut din închisoarea entru criminali de război Berlin-Spandau.

|essen, Mafalda prinţesă de

9.11.1902, t 28.8.1944 lagărul de mcentrare de la Buchenwald): fiica gelui Italiei, Victor Emanuel al HI-lea, sătorită cu prinţul Philipp de Hessa, te deportată la 9.9.1943 în lagărul de mcentrare de la Buchenwald, unde oare în timpul unui atac aerian aliat.

essen, Philipp prinţ de (* 6.11.1896 steiul Rumpenheim, lângă Hanau, 25.10.1980 Roma): ofiţer, arhitect, în 130 intră în NSDAP, în 1931 în SA, terior este Gruppenfuhrer SA, din 133 preşedinte al provinciei Hessentssau, însărcinat cu diverse misiuni plomatice semioficiale, la 9.9.1943 te închis în lagărul de concentrare de Flossenbiirg, apoi la Dachau, după zboi se stabileşte în Italia.

îusinger, Adolf (* 4.8.1897 Holzminn, t 30.11.1982 Koln): în 1915 este det stegar, din 1916 luptă pe front ca totenent, în 1917 este şef de companie, fet prizonier de britanici, în 1919 se toarce în Germania, este preluat de nata reorganizată după război, în 25 este locotenent major, între 1927 II1929 urinează o pregătire pentru pcţia de :asistent al fuhrerului, din > este ofiţer de stat major, în 1932 pitan în Ministerul Apărării, în 1934 f de companie într-un regiment de Ifanterie, iţji 1936 este avansat maior,

ofiţer I a în Marele Stat Major al Diviziei 11, 1937 trece la biroul „Operaţii" din Marele Stat Major al Armatei de Uscat, în 1938 este locotenent-colonel, în 1940 colonel şi şef al biroului „Operaţii" din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, în 1941 este general-maior, în 1943 general-locotenent, din iunie 1944 reprezentant al Marelui Stat Major, după atentatul împotriva lui Hitler este arestat temporar de Gestapo, redactează în detenţie un memoriu adresat lui Hitler, între 1945 si 1948 este prizonier de război, martor în procesul marilor criminali de război, între 1948 şi 1950 este şeful departamentului de evaluare din Organizaţia „Gehlen", din 1950 consilier militar al guvernului federal, în 1952 este numit expert militar în Oficiul „Blank", şef al departamentului militar, în 1955 este preluat cu gradul de general-locotenent în armata federală, din noiembrie 1955 este preşedinte al Consiliului Conducerii Militare, în 1957 devine şef al departamentului forţelor combatante din Ministerul Federal al Apărării, în 1961 devine preşedinte al Comisiei Militare Permanente a NATO de la Washington, se retrage în 1964, apoi este consilier militar al CDU.

Hewel, Walther (* 2.1.1904 Koln, 12.5.1945 Berlin [sinucidere]): din 1923 urmează studii tehnice şi de economie la Facultatea Tehnică din Miinchen, în 1923 este stegar al trupei de asalt a lui Hitler în timpul puciului de la Miinchen, condamnat la închisoare, după eliberare este om de afaceri la Hamburg, apoi în Anglia, din 1927 lucrează pe o plantaţie din Indiile Orientale olandeze, în 1933

intră în NSDAP - organizaţia pentru străinătate, din 1934 activează în administraţia centrală a concernului de plantaţii, în 1935 este referent economic al filialei Bandoeng, în 1936 se întoarce în Germania, este numit şef al centralei de Gau şi referent pentru Asia de Est al NSDAP (organizaţia pentru străinătate), în 1937 este Sturmbannfiihrer SS şi referent principal în secţia Anglia a

serviciului diplomatic al lui Ribbentrop, în 1938 consilier de legaţie clasa I în Ministerul de Externe, şef al statului major personal al ministrului, Standartenfuhrer SS, din iunie 1938 este însărcinat al ministrului de externe pe lângă Hitler, avertizează asupra consecinţelor invaziei în Regiunea Sudetă, în 1939 este consilier de legaţie, avertizează în legătură cu declanşarea unui război, în 1940 este numit ambasador clasa I şi director în minister, este reprezentantul permanent al ministrului de externe pe lângă Hitler, în 1942 este avansat general de brigadă, în 1943 ambasador cu însărcinări speciale, în 1944 este rănit într-o prăbuşire de avion, după refacere se află permanent în anturajul lui Hitler, la 1.5.1945 fuge din Cancelarie împreună cu Martin Bormann, se sinucide cu otravă şi un foc de pistol.

Himmler, Heinrich (* 7.10.1900 Miinchen, 123.5.1945Liineburg [sinucidere]):

din 1915 urmează o pregătire militară, în 1918 este cadet stegar, lăsat la vatră fără să fi participat la război, în 1919 se înrolează în *freikorps* „Landshut" şi „Oberland", urmează studii de agronomie la Miinchen, este membru al miliţiilor populare, în 1922/23 activează într-o firmă de îngrăşăminte, în 1922/23 este membru al Reichsflagge, în 1923 intră în NSDAP (nr. 42404) şi în unitatea de asalt a lui Hitler, participă la puciul lui Hitler şi Ludendorff, ulterior este membru în diverse formaţiuni extremiste de dreapta, din iulie 1924 secretar şi adjunct de Gauleiter în partidul naţional-socialist al libertăţii, în acelaşi timp reprezentant comercial, din 1925 este Gaufuhrer al Uniunii Artamanilor (Artamanenbund) din Bavaria, reintră în NSDAP (nr. 14303), este numit adjunct de Gauleiter şi director economic de Gau în regiunea administrativă NSDAP Bavaria Inferioară, în 1926/27 ocupă în

aceeaşi funcţie în regiunea administrativă Bavaria Superioară, între 1926 şi 1930 este adjunct al şefului cu propaganda al NSDAP, între 1927 şi

1929 este Reichsfuhrer

TIC

membru m Statul Major ,,i rv>n i ' SA, de la 6.1.1929 la 2<> 4 19^UCeni

membru al Parlamentul..; '3 este 1 ui,

tie-aprilie 1933 preşedint, rang de comisar în Bavari;, anului 1933 în alte 12 lan<luri este inspector al Poliţie, Politi(.e /» Prusia (Gestapo), joacă un rolpriaciDal în asasinarea a numeros, condiIcătOri din SA şi a altor adversari .-, i re„jm .

30.6.1934 („puciul lui R61i,n«) di , 1934 este adjunctul şefulu, Gestapoului din Prusia, din 1936 ş,.f al p,^ !

Germane, principalul resp(„lsabii ' ^ crearea aparatului de teroa, ,. ^ reg,m , s şi pentru exterminarea, d,ll)ă înc, , războiului, a evreilor, polo,„.zilor £ şi a altor etnii, din 1939 e;,e Com,Sr a Reichului pentru întărirea <tor~n~ . .

ſ'>^-^^*ᶜ*!llt3fll

comisar al Reichului pei,lru asc/.ările germanilor, între 1940 şi 1-^3 es'tc ', comandamentului Waffen 35 sj ,; , biroului central de conduc ,,re a'g,î ª

1942 este şef al acţiunii,,, îmn"' dm ., 'c imP('triva

partizanilor, temporar şef al unitatl]

combatere a bandelor de p;i , , jzanj ' r .

numeroase alte funcţii si po-.i urj ;n')CUPª

din 21.7.1944 '

este comand.-.,,» r

'ni, resr,ect-,y

comandant

suprem al armai, .j ^g

însărcinat la 1.9.1944

cu ;,păr Vest, la

1.10.1944 este i..^

fuhrerului cu

organizare-.,

A A p.

naţionale m

518

si 1870/71, în 1877/78 urmează o pregătire de mare stat major,

căpitan, apoi însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, între 1888 si 1893 este şef de departament în Ministerul de Război, în 1893 comandant de regiment, în 1894 este avansat colonel, în 1897 general-maior, în 1900 general-locotenent şi comandant de divizie, în 1903 este general comandant al Corpului IV Armată, în 1905 general de infanterie, în 1908 se pensionează, în. 1914 este reactivat si numit comandant suprem al Armatei 8, general-colonel, după victoria de la Tannenberg asupra trupelor ruseşti este avansat feldmareşal, în 1916 preia conducerea armatei de uscat, în 1919 se pensionează din nou, în 1925 este ales preşedinte al statului din partea partidelor conservatoare, reales în 1932 cu sprijinul partidului social-democrat, încearcă fără succes să stabilizeze republica prin instituirea unor guverne de tip prezidenţial si ordonanţe de urgenţă, la 30.1.1933 îl numeşte pe Hitler cancelar al Reichului, sprijină lărgirea treptată a prerogativelor lui Hitler prin alte ordonanţe de urgenţă şi acţiuni simbolice („Ziua de la Potsdam"), din toamna lui 1933 este suferind si îşi pierde influenţa asupra evenimentelor politice.

Hitler, Angela (vezi: Hammitzsch, Angela).

Hoepner, Erich (* 14.9.1886 Frankfurt/Oder, 18.8.1944Berlin [executat]):

în 1905 este cadet stegar, în 1906 locotenent într-un regiment de dragoni, urmează o pregătire de mare stat major, participă la Primul Război Mondial, în 1920 este preluat de armata reorganizată după război cu rangul de căpitan de cavalerie, este însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, în 1926 este avansat maior, în 1933 colonel şi şef al Statului Major de la Comandamentul Militar I (Prusia Orientală), în 1935 este numit şef al Statului Major de la Comandamentul de Grup I din Berlin, leagă primele

contacte cu rezistenţa militară din jurul lui Beck şi Halder, în 1936 este avansat general-maior, în 1937 comandant al Diviziei I Puşcaşi, în 1938 este avansat general-locotenent, general comandant al Corpului XVI Armată (Motorizat), în 1939 este avansat general de cavalerie, luptă pe frontul din Polonia si Franţa, în 1940 este avansat general-colonel, în 1941 este numit comandant suprem al Grupului 4 .

Blindat, respectiv al Armatei 4 Blindate, după retragerea armatei sale din faţa Moscovei şi în urma unor afirmaţii depreciative la adresa „conducerii pline de amatorism" a campaniei din Rusia este demis în data de 8.1.1942,

intensifică legăturile cu Olbricht si ulterior cu von Stauffenberg, este prevăzut în planurile loviturii de stat pentru funcţia de comandant suprem în zona de război de pe teritoriul naţional, este arestat la sfârşitul lunii iulie 1944 şi condamnat la moarte de Tribunalul Poporului.

Hofer, Franz (* 27.11.1902 Badgastein [Salzburg], î 18.2.1975 Miilheim/Ruhr):

om de afaceri, social-democrat, în 1931 intră în NSDAP (nr. 610451), în 1932 este numit Kreisleiter la Innsbruck, adjunct de Gauleiter în Tirol, din noiembrie 1932 până în iulie 1933 este Gauleiter al NSDAP - aflat în ilegalitate - din Tirol, după arestare fuge, mai întâi în Italia, ulterior în Germania, în 1937/38 este şef al centrului de recrutare *a* membrilor pentru Austria de la Berlin, din mai 1938 până în 1945 Gauleiter pentru Tirol-Vorarlberg, din mai 1938 preşedinte al NSDAP din Tirol, din 1940 guvernator al Reichului în Tirol si Vorarlberg, din 1942 comisar al Reichului pentru apărare, din 1938 Gruppenfuhrer NSKK, în 1939 este numit Obergruppenfiihrer NSKK, din septembrie 1943 înalt comisar pentru provinciile italiene Bozen, Trento şi Belluno, comisar suprem în zona operaţională Alpenvorland, din septembrie Î944 este şef al Volkssturm în regiunea administrativă Tirol-Vorarlberg, la 29.4.1945 este numit comisar al Reichului

pentru fortăreaţa din Alpi, este arestat la 6.5.1945 de trupele americane, fuge în 1948, trăieşte sub nume fals în regiunea Ruhr, ulterior om de afaceri şi director al unei fabrici metalurgice, sub nume propriu, condamnat în contumacie de un juriu la zece ani de muncă în lagăr si de un tribunal austriac la moarte, în 1953 este condamnat de o curte de apel din Miinchen la trei ani şi cinci luni de muncă în lagăr, în 1959 Procuratura Duisburg porneşte o procedură de anchetă, sistată în 1963.

Hoffmann, Heinrich (* 12.9.1885 Ftirth, t 16.12.1957 Mtinchen): din 1908 este fotograf la Miinchen, în timpul Primului Război Mondial reporter fotograf, în 1920 intră în NSDAP, în 1925 reintră în NSDAP (nr. 425), obţine drepturile exclusive

asupra tuturor fotografiilor lui Hitler, creează o editură de specialitate profitabilă, în 1933 este membru al Parlamentului, în 1938 obţine titlul de profesor, în 1945 este internat în lagăr de armata americană, condamnat în 1947 la l O ani de muncă în lagăr cu interdicţia de a profesa, este eliberat în 1950, în 1956 intentează recurs încununat de

Hogi, Peter (* 19.8.1897 Passau, t 2.5.1945 Berlin): morar, din 1916 pe front ca subofiţer într-un regiment de infanterie, în 1919 trece în poliţie, în 1932 la poliţia penală, din 1933 la „Protecţia fiihrerului", în 1934 este primit în NSDAP (nr. 3289992) si în SS (nr. 249998), Obersturmfuhrer' SS, în 1935 este numit şef al departamentului I din Serviciul de Securitate al Reichului (protecţie şi escortă), în 1937 Hauptsturmfuhrer, în 1940 Sturmbannfuhrer, în 1944 director criminalist si Obersturmbannfuhrer, este ucis în timpul fugii din Cancelarie.

Hollidt, Karl Adolf (* 25.4.1891 Speyer, t 22.5.1985 Siegen): în 1909 este cadet stegar, în 1910 locotenent într-un regiment de infanterie, participă pe front la Primul Război Mondial, este preluat

de armata reorganizată după război si însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, în 1935 este avansat colonel, în 1938 general-maior, este comandant al Regimentului 9 Infanterie, însărcinat cu crearea Diviziei 52 Infanterie, în 1939 este şef al Marelui Stat Major de pe lângă comandantul suprem Est din Polonia, avansat general-locotenent, în campania din Franţa este şeful Marelui Stat Major al Armatei 9, din octombrie 1940 este comandant al Diviziei 50 Infanterie, luptă în Balcani si în campania din Rusia, din ianuarie

1942 este general comandant al Corpului XVII Armată, general de infanterie, din noiembrie 1942 comandant al detaşamentului „Hollidt", din martie

1943 comandant suprem al Armatei 6 refăcute după dezastrul de la Stalingrad, este avansat general-colonel, la 7.4.1944 este transferat în rezerva fiihrerului, luat prizonier de americani, în 1948 este condamnat la cinci ani de închisoare în procesul împotriva înaltului Comandament al Forţelor Armate, eliberat în 1949.

Horthy von Nagybânya, Nikolaus (Miklos) (* 18.6.1868 Kenderes [Ungaria], 19.2.1957Estoril [Portugalia]):

absolvent al Academiei de Marină a Imperiului Austro-Ungar de la Fiume, în 1909 este aghiotant al împăratului Franz losif I, în Primul Război Mondial comandant al unei unităţi staţionate în nordul Adriaticii, în 1917 comandant de flotă, contraamiral, în 1919 este numit ministru de război în guvernul

alternativ de la Szeged, comandant suprem al „Armatei Naţionale" a Ungariei, în 1920 regent al Ungariei (în calitate de administrator al Coroanei j până la reinstaurarea monarhiei), depune eforturi în direcţia revizuirii Tratatului de la Trianon, promovează o politică de apropiere de Italia, din 1934 de cel de-al Treilea Reich, la 23.2.1939 Ungaria aderă la Pactul Anticomintern, la 30.8.1940 se produce lărgirea teritoriului în dauna României („Arbitrajul

de la Viena"), la 20.11.1940 Ungaria se alătură Axei, participă la campaniile împotriva Iugoslaviei si Uniunii Sovietice, în 1943 armata ungară se retrage, se sondează posibilitatea încheierii unei păci separate cu aliaţii occidentali, demisionează forţat Ja 16.10.1944, apoi se află în detenţie la castelul Hirschberg de la Weilheim, din mai până în decembrie 1945 este în prizonierat american, martor în procesul marilor criminali de război, în 1948 se stabileşte în Portugalia.

Hotblack, Frederick Elliott (* 1887, t 1979): între 1914 şi 1916 este ofiţer britanic de informaţii în Franţa, din 1916 activează în Royal Tank Corps, între 1923 şi 1931 este ofiţer de mare stat major, între 1932 si 1935 este instructor la Staff College din Chamberley, între 1935 si 1937 ataşat militar al Marii Britanii la Berlin, în 1939/40 este comandant de divizie, în 1941 se retrage din serviciul activ.

Hoth, Hermann (* 12.04.1884 Neuruppin, t 25.1.1971 Goslar): în 1904 este stegar, în 1905 locotenent, în 1918 este preluat de armata reorganizată după război, în 1932 este avansat colonel si numit comandant al Regimentului 17 Infanterie, în 1934 este avansat general-maior, în 1938 general de infanterie si comandant al Corpului XV Armată, participă la campaniile din Polonia şi Franţa, în 1942 preia comanda supremă a Armatei 4 Blindate, încearcă zadarnic să intervină la Stalingrad, în 1943 este demis din postul de comandă din cauza „defetismului", condamnat în procesul OKW la 15 ani de detenţie, graţiat în 1954.

Hube, Hans-Valentin (* 29.10.1890 Naumburg/Saale, 121.4.1944Thundorf, lângă Salzburg [accident de avion]): în 1910 este locotenent, în 1914 comandant

j de pluton, aghiotant de regiment, în 1918 este avansat căpitan, în 1919 membru al unei companii de voluntari,

l din 1925 predă lecţii de infanterie şi tactică la Scoală de Război din Dresdâ,

în 1931 este avansat maior, în 1934 locotenent-colonel, în 1935 este comandant al Şcolii de Infanterie din Dresdâ, în 1936 este avansat colonel, în 1939 comandant de regiment, în 1940 general-maior, comandant al Diviziei 16 Infanterie, în 1942 este avansat general-locotenent si general comandant al Corpului XTV Blindat, prins în încercuirea de la Stalingrad, scos cu avionul din încercuire pentru a *fi* decorat, la 8.1.1943 se întoarce la Stalingrad, la 18.1.1943 este scos din nou cu avionul, îi roagă zadarnic pe Hitler să aprobe o încercare de a ieşi din încercuire, este numit general al unităţii blindate, reface Corpul XIV Blindat, este însărcinat cu o misiune în Sicilia, din octombrie 1943 este comandant suprem al Armatei l Blindate (Frontul de Est), avansat pe 20.4.1944 în Obersalzberg în gradul de generalcolonel, s-a prăbuşit cu avionul la decolarea de pe aerodromul Ainring.

Huebner, Rudolf (* 29.4.1897 Erlemal, lângă Posen, t 28.2.1965 Lemgo): în 1916 este voluntar pe front, avansat locotenent, după război urmează studii de stomatologie, în 1923 îşi dă doctoratul în ştiinţe medicale, lucrează ca stomatolog la Saarau (Silezia), în 1935 este activat în gradul de căpitan, şef de companie, în 1940 este avansat maior, comandant de batalion în Regimentul 529 Infanterie, în 1942 este avansat locotenent-colonel si numit comandant al Regimentului 529 Infanterie, în 1943 este avansat colonel, redactează lucrarea „Wofiir kämpfen wir?" („Pentru ce luptăm?"), ulterior este transferat la biroul „Personal" al armatei de uscat, din aprilie 1944 în conducerea naţional-socialistă a înaltului Comandament al Forţelor Armate, din august 1944 este şef ai conducerii naţional-socialiste a OKW, din ianuarie 1945 este şef al conducerii naţional-socialiste a armiei de uscat, avansat general-maior, de la 1.2.1945 comandant al Diviziei 303 Infanterie „Doberitz", de la 1.2.1945 este comandant al Curţii Marţiale „Vest",

îi condamnă la moarte pe cei consideraţi responsabili pentru faptul de a nu fi distrus podul de la Remagen, începând cu 28.4.1945 este comandant al oraşului Miinchen si responsabil de asasinarea a 200 de asa-numiţi răzvrătiţi, este arestat în mai 1945,'eliberat în 1948, condamnat în anii 1960 la patru ani de închisoare pentru injusteţea sentinţelor din procesul Remagen.

Huntziger, Charles (* 25.6.1880 Lesneven, lângă Finistere, 112.11.1941 lângă Le Vigan [Gard; accident de avion]):

militar de carieră, între 1934 şi 1938 este comandant suprem francez în Siria, în 1939 comandant suprem al Armatei *2,* din august 1940 este comandant al Armatei 5, semnează pe 22.6.1940 la Compiegne armistiţiul cu armata germană, la 24.7.1940 semnează la Roma armistiţiul cu forţele armate italiene, din septembrie 1940 este ministru de război în guvernul francez de la Vichy, în 1941 comandant suprem în Africa de Nord.

Innitzer, Theodor (* 25.15.1875 Weipert-Neugeschrei [Boemia], f 9.10.1955 Viena): teolog catolic, în 1911 este numit profesor universitar de exegeză neotestamentară, în 1928/29 rector al Universităţii din Viena, în 1929/30 ministru federal pentru administraţie socială în guvernul austriac, între 1932 si 1955 arhiepiscop alVienei, din 1933 cardinal, la 18.3.1938 este iniţiatorul declaraţiei de loialitate *&* episcopilor austrieci, încearcă în zadar să stabilească un acord cu NSDAP pentru protecţia Bisericii, iniţiază „Centrul de Ajutor pentru Catolicii Nearieni", după 1945 este unul dintre înnoitorii Academiei Catolice, întăreşte rolul laicilor în Biserică.

Jaenecke, Erwin (* 22.4.1890 Freren [Emsland], t 3.7.1960 Koln): în 1911 intră în armată, în 1912 este locotenent, în Primul Război Mondial este mai întâi comandant de pluton, apoi ofiţer de stat major, în 1918 în Marele Stat Major, din

1919 activează în departamentul Armate Străine, este preluat de armata reorganizată după război, însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, în 1930 este avansat maior, face parte din Statul Major al Comandamentului de Grup l, frecventează Academia de Război, în 1932 activează în Marele Stat Major al Diviziei 7, în 1933/34 este şef de catedră la

Academia de Război din Berlin, locotenent-colonel, în 1934 este comandant al unui batalion de pionieri, în 1936 este avansat colonel, din iulie 1936 până în noiembrie 1938 este şef de stat major în statul major special „W" din înaltul Comandament al Forţelor Armate (Războiul Civil din Spania), în 1938 este însărcinat cu încartiruirea în Armata 8 în timpul invaziei Austriei, în 1939 la intrarea în Praga este avansat general-maior, între 1940 şi 1942 este însărcinat cu încartiruirea în Belgia si Paris, în 1941 este avansat general-locotenent, în 1942 general de pionieri, comandant al Corpului IV Armată, în 1943/44 este comandant suprem al Armatei 17 (Caucaz, Crimeea), general-colonel, insistă pe lângă Hitler să evacueze Sevastopolul, este transferat în rezerva fiihrerului, în ianuarie 1945 se retrage din serviciul activ, între iunie 1945 şi octombrie 1955 se află în prizonierat sovietic.

Jagwitz, Eberhard von (* 21.4.1887 Bensberg, lângă Koln, t ?): om de afaceri, între 1914 şi 1918 pe front ca maior, apoi se stabileşte ca om de afaceri în Argentina, acolo intră în 1933 în NSDAP (nr. 1634749), este funcţionar al NSDAP (organizaţia pentru străinătate), ulterior şef al NSDAP (organizaţia pentru străinătate) în Spania, în 1937 este şeful grupului de afaceri şi comerţ exterior pe lângă împuternicitul pentru planul de patru ani, consilier ministerial, respectiv şef de departament principal în Ministerul Economiei, subsecretar de stat, şef de birou în NSDAP (organizaţia pentru străinătate), membru al SS (nr. 448976), în 1944 este numit Sturmbannfiihrer în rezervă la centrala

j SS, nu a fost convocat ca martor în
f procesele de la Niirnberg, data morţii
nu a fost înregistrată la oficiul de stare
j> civilă din Bensberg/Bergisch Gladbach,
i este ucis probabil în 1945.
t

Jeckeln, Friedrich (* 2.2.1895 Horn; berg, în Pădurea Neagră, t 3.2.1946 Riga [executat]): în timpul Primului ᵖăzboi Mondial luptă pe front ca ofiţer, re 1919 şi 1925 este arendaş, ulterior pector de moşii liber-profesionist în

îunschweig, în 1929 intră în NSDAP . 163348), în 1930 în SS (nr. 4367), e numit şef al Standarte SS tunschweig, din 1933 ocupă funcţii superioare în politie, în 1936 este avansat Obergruppenfuhrer SS, în 1938 este numit şef superior în poliţie şi SS Centru (Braunschweig, Hanovra, Anhalt), în 11940/41 HSSPFVest (Dusseldorf), 1941 general de poliţie, între 1941 si 1945 este HSSPF Est (Riga), în 1944 este avansat general în Waffen SS, din ianuarie 1945 Ieste HSSPF Silezia Superioară, general (comandant în zona Breslau, în mai 1945 feste luat prizonier de sovietici, condamnat la moarte la Riga.

jjeschonnek, Hans C* 9.4.1899 Hohen-
Jsalza, lângă Bromberg, t 19.8.1943
Soldap [Prusia Orientală; sinucidere]):
In 1914 intră în armată, din 1917 este
oilot de vânătoare, în 1919 este
ransferat la un regiment de cavalerie,
n 1925 este avansat locotenent major,
n 1928 trece la Ministerul Apărării,
irmează o pregătire de mare stat major,
jarticipă la înarmarea secretă a aviaţiei
i'litare, în 1934 este avansat căpitan,
(e la aviaţia militară, este aghiotant
ângă Milch, în 1935 avansat maior,
landant de grup în Escadrila de
ta „Hindenburg", în 1937 este avansat
>tenent-colonel, comandor a! esca-
uiei-scoală, în 1938 este şef de
epartament în Marele Stat Major ai
iviaţiei Militare, din februarie 1939 şef
l Marelui Stat Major al Aviaţiei Militare,
ste avansat general-maior, în 1940
eneral de aviaţie, se sinucide după
tacuri puternice ale aliaţilor asupra

oraşelor germane, este avansat postmortem în gradul de general-colonel.

Jodl, Alfred (* 10.5.1890 Wurzburg, 116.10.1946Niirnberg [executat]): cadet, în 1910 este stegar, în 1912 locotenent într-un regiment de artilerie, în timpul Primului Război Mondial se află pe front cu activităţi de stat major, în 1919 devine membru al miliţiilor populare, este preluat în armata reorganizată după război, în 1921 este avansat căpitan, urmează o pregătire de mare stat major, în

1931 este avansat maior, din 1932 activează în biroul „Trupe" al Ministerului Apărării, în 1933 este avansat locotenent-colonel şi transferat în armata turcă, în 1935 este colonel şi şef al departamentului de apărare din Centrul de Conducere a Forţelor Armate, din 1938 se află la Viena, în 1939 este avansat general-maior, din august 1939 este şef al Statului Major al Conducerii Wehrmachnilui din înaltul Comandament al Forţelor Armate, în 1940 este avansat general de artilerie, în 1944 general-colonel, la 7.5.1945 este semnatar al capitulării necondiţionate la Reims, membru al guvernului Donitz, arestat la 23.5.1945, condamnat la moarte la 1.10.1946 ca mare criminal de război.

Johannmeyer, Willy (* 27.7.1915, f ?):

în 1933 intră în SS (nr. 262992), în 1936 în armată în calitate de cadet stegar, în 1938 este locotenent într-un regiment de infanterie, i se acordă distincţii înalte, în 1942 este avansat căpitan, în 1943 comandant de batalion în Regimentul 503 Infanterie, în 1944 maior în biroul „Personal" al armatei de uscat, în noiembrie 1944 este ofiţer de ordonanţă la corpul aghiotanţilor militari de pe lângă Hitler, în aprilie 1945 este numit succesorul lui Alfred Bormann ca aghiotant, a dus testamentul lui Hitler la Ferdinand Schorner, este arestat în 194?

de trupele americane.

John von Freyend, Ernst (* 25.3.1909, t 1980): în 1936 este locotenent în rezervă, activat în 1937, în 1941 este

avansat căpitan, din februarie 1942 activează în Statul Major al Conducerii Wehrmachtuiui din înaltul Comandament al Forţelor Armate, din martie 1942 este aghiotant al şefului OKW, Keitel, avansat locotenent-colonel, arestat în 1945, este martor în procesul marilor criminali de război.

Jukov, Gheorghi K. (* 19.11.1896 Strelcova, lângă Kaluga, t 18.6.1974 Moscova): blănar, din 1915 soldat în armata rusă, în 1916 plutonier, rănit, în 1918 este mobilizat în Armata Roşie, în 1919 intră în partidul comunist, în 1920 este comandant de escadron, în 1923 comandant al Regimentului 23 Cavalerie,

în 1928 participă la un curs al armatei germane pentru ofiţerii Armatei Roşii, în 1930 este comandant de brigadă, în 1933 comandant al Diviziei 4 Cavalerie, în 1937/38 comandant al Corpului 6 Cazaci, în 1939 comandant al Armatei l în bătălia de la Chalcân-Gol, în 1940 comandant al Circumscripţiei Militare Kiev, din ianuarie 1941 şef al Marelui Stat Major si ministru adjunct al apărării, între 1941 şi 1946 este candidat la statutul de membru în Comitetul Central al WKP(B)[1], din iunie 1941 este membru al STAVKA[2] al comandantului suprem, în iulie 1941 este demis din funcţia de şef al Marelui Stat Major, în 1941/42 este comandant al Armatei Roşii în contraofensiva sovietică de la Moscova, în 1942/43 coordonator al ofensivelor de la Stalingrad, Leningrad şi Kursk, din februarie 1944 este comandant al Frontului l Ucrainean, din noiembrie 1944 comandant suprem al Frontului l Bielorus, a cucerit Berlinul în aprilie 1945, în 1945/46 comandant suprem al forţelor armate sovietice din Germania şi şef al administraţiei militare sovietice, în martie 1946 este rechemat şi margi-

nalizat, fiind trecut în postul decorativ de şef al forţelor de uscat, din 1946 este anchetat din cauză că s-ar fi îmbogăţit, transferat în circumscripţia militară Odessa, între 1948 şi 1953 este şef al Circumscripţiei Militare din Uraii, în iunie 1953 participă la demiterea lui Beria, la scurt timp după aceea este numit membru al Comitetului Central al partidului comunist al Uniunii Sovietice şi prim-adjunct al ministrului apărării, din 1957 este membru al prezidiului Comitetului Central al PCUS, demis în octombrie 1957 din toate funcţiile si pensionat în martie 1958.

Junge, Gertraud, născută Humps (* 16.3.1920 Miinchen, t 11.2.2002 Munchen): şcoala comercială, funcţionară la o uzină metalurgică, în 1938/39 este secretară într-un birou de avocatură, din februarie 1939 secretară de redacţie la Editura *Rundschau* din Miinchen, din septembrie 1942 este secretară la Cancelaria Reichului (cancelaria fuhrerului), în noiembrie 1942 este transferată la cartierul general al fuhrerului „Wolfschanze", la 30.1.1943 este angajată ca secretară a lui Hitler, se află în buncăr până la 30.4.1945, este arestată de sovietici după fuga din buncăr, locuieşte .

apoi la un ofiţer sovietic, în 1946 fuge în Bavaria, este arestată acolo si eliberată în 1947, lucrează ca secretară, între altele la revista Quick, ulterior activitate de ziarist.

Jungfer, prenume necunoscut (* ?, t ?):

„maestru de ceremonii" în Cancelaria Reichului.

Kaltenbrunner, Ernst (* 4.10.1903 Ried [Austria Superioară], t 16.10.1946 Nurnberg [executat]): studii de ştiinţe juridice, în 1926 îşi dă doctoratul în ştiinţe

juridice, este avocat la Linz, în

[1]WKP (B) - prescurtarea în limba rusă a denumirii partidului comunist al Rusiei (bolşevic).

(n.trO

[2] STAVKA - cartierul general al forţelor armate sovietice în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, (n.tr.)

Intră în NSDAP Austria (nr. 3179), |1 în SS (nr. 13039), în 1934 este Standarte SS Linz, arestat si |mnat la 6 luni de închisoare activitate subversivă, în 1935 ef al formaţiunii ilegale SS din tul VIII (Austria Superioară si pară), în 1936 Standartenfuhrer 1937 Oberfiibrer SS, însărcinat Immler cu conducerea SS din a (sectorul superior S S Donau), ţartie 1938 până în martie 1940 ecretar de stat pentru securitate |ă în Austria, general de brigadă tre 1938 si 1943 este şef superior iiţiei si SS-ului pe lângă guver|i Reichului din Viena, Oberdonau ederdonau, în 1941 general|nent de politie, de la 30.1.1943 poliţiei de securitate si al SD, şi şef al Serviciului Reichului |u Securitate, în acelaşi timp iar de stat în Ministerul de interne, gruppenfuhrer SS si general de |!e, din februarie 1944 este în imp şeful serviciului „Străinăntrainformaţii"din înaltul lament al Forţelor Armate, al Waffen SS, la sfârşitul lui încearcă să formeze un guvern Istria, este arestat la 12.5.1945 de le americane, condamnat la moarte |cesul marilor criminali de război.

nler, Hans (* 26.8.1901 Stettin, 1945 lângă Pilsen [dat dispărut]:

ruarie 1919 intră în armată, între 919 şi iulie 1919 face parte din *rps* „Rossbach", studii la Facultatea că din Mtinchen şi Danzig, în 1923 : diploma de inginer în construcţii,

Stează ca inginer constructor şi orator ştiinţific, în 1932 îşi dă

fratul, intră în NSDAP (nr. 1011855), numit consilier de specialitate în icerea regională a NSDAP Hanovra,

|33 este şeful departamentului de ne şi urbanism din conducerea a NSDAP Gross-Berlin, intră [nr. 113619), este Unterscharfiihrer, 34 este consilier guvernamental,

în 1936 referent pentru probleme de construcţii în Ministerul Aviaţiei,

Untersturmfiihrer SS, trece la serviciul central pentru rasă si locuinţe al SS, în 1937 este Obersturmfuhrer, în 1938 Sturmbannfiihrer, Obersturmbannfuhrer, în 1940 este numit director de construcţii în serviciul central administrativ si economic al SS, în 1941 este Oberfiihrer SS, se ocupă cu planificarea şi construcţia lagărelor de concentrare si de exterminare de la Maidanek si Auschwitz, din decembrie 1941 este şef al grupului de serviciu C, responsabil între altele de lagărele de concentrare şi întreprinderile de armament, din 1943 se ocupă în primul rând de transferul în subteran, în 1942 este avansat general de brigadă SS si general-maior al Waffen SS, din 1943 este şef al serviciilor pentru proiectarea armelor, însărcinat special pentru probleme de construcţie în realizarea armei A4 (V2), înfiinţează întreprinderea din lagărul de concentrare Dora de lângă Nordhausen, în 1944 este Gruppenfuhrer SS, şef al statului major special „Kammler", subordonat direct lui Himmler, împuternicit general pentru construcţia armei V2, din martie 1945 este împuternicit special pentru construcţia avioanelor de vânătoare cu reacţie, dispărut din 17.4.1945, conform declaraţiilor unor martori s-ar fi sinucis, au circulat numeroase legende referitoare la dispariţia sa.

Kannenberg, Arthur (* 23.2.1896 Berlin-Charlottenburg, 126.1.1963 Diisseldorf): bucătar, chelner, pivnicer, contabil, din 1915 pe front într-un batalion de telegrafişti, în 1918 este caporal, conduce din 1919 afacerile gastronomice ale tatălui său, în 1930 dă faliment, în acelaşi an este director economic al unui local frecventat de Goring şi Goebbels, în 1931 este director al clubului din Casa Brună (Mtinchen), din 1933 intendent al Cancelariei Reichului, în 1945 este arestat în Bavaria, eliberat în 1946, ulterior proprietar de restaurant în Diisseldorf.

Kaschula, Herbert (* 23.9.1912 BerlinLichterfelde, t ?): farmacist, în 1931 intră în NSDAP (nr. 531107) şi SA, trece în SS (nr. 23708), în 1933 intră în Leibstandarte SS ‚Adolf Hitler", în 1934 este Unterscharfuhrer, în 1935 Oberscharfuhrer, în 1936 urmează un curs de conducere, este avansat Untersturmfiihrer, în 1937 Obersturmfiihrer, în 1939/40 este comandant de

batalion în campaniile din Franţa si Polonia, în 1940 Hauptsturmfuhrer, în 1943 este transferat la batalionul de pregătire a unitarilor de infanterie motorizată din Berlin, în 1944 este avansat Sturmbannfuhrer, din martie 1945 face parte din grupul de luptă „Mohnke".

Kastrup, prenume necunoscut (* ?, t ?):

prietenă si doamnă de companie a Evei Braun.

Keitel, Wilhelm (* 22.9.1882 Helmscherode, în Harz, 116.10.1946 Niirnberg [executat]): în 1901 este locotenent, în timpul Primului Război Mondial mai întâi la artilerie, avansat căpitan, ulterior este ofiţer de stat major pe lângă Corpul de Marină, în 1919 face parte din Brigada de Apărare „Hanovra", este preluat de armata reorganizată după război, în 1923 este avansat maior, ocupă diferite funcţii de comandă de stat major, în 1929 este avansat locotenent-colonel în Ministerul Apărării, în 1930 este numit şef al departamentului de organizare a armatei de uscat, în 1931 este avansat colonel, în 1934 general-maior, comandant de infanterie VI Bremen, în 1935 este şef al serviciului forţelor armate din Ministerul de Război, în 1936 este avansat generallocotenent, în 1937 general de artilerie, în 1938 general-colonel, şef al înaltului Comandament al Forţelor Armate, după capitularea Franţei în 1940 este avansat feldmaresal, la 8.5.1945 semnează capitularea necondiţionată a Reichului german la Berlin-Karlshorst, este condamnat pe 1.10.1946 la moarte ca mare criminal de război.

Kempka,Erich (* 16.9.1910 Oberhausen, t 24.1.1975 Freiburg-Heutingsheim):

electrotehnist, mecanic de vehicule grele, din 1930 membru al NSDAP şi SS, şofer de camion la administraţia regiunii Essen, în 1932 intră ca şofer în comandoul de escortă al lui Hitler, din 1936 este şoferul permanent al lui Hitler, şef al parcului de vehicule grele, fuge din Berlin la 1.5.1945, este arestat de armata americană la 18.6.1945, eliberatîn 1947, a trăit ulterior la Miinchen, apoi în sud-vestul Germaniei.

Keppler, Wilhelm (* 14.12.1882 Heidelberg, 113.6.1960 Kressbronn, pe malul lacului Boden): studii de inginerie (construcţii de maşini), se înrolează ca militar în termen, în 1910 este locotenent în rezervă, în perioada 1911-1922 lucrează ca inginer-şef într-o întreprindere chimică din Baden, între 1921 şi 1933 este director al întreprinderilor Chimice Odin din Eberbach (Bavaria), în 1927 intră în NSDAP (nr.

62424), în 1932/33 este consilier economic personal al lui Hitler, fondator al Cercului de Prieteni ai Economiei (ulterior Cercul de Prieteni ai

Reichsfuhrerului SS), în 1933 intră în SS (nr. 50816) ca Standartenfuhrer, între 1933 şi 1945 este şef onorific în statul major al Reichsfuhrerului SS, în 1933/34 este însărcinatul lui Hitler pentru probleme economice, în acelaşi timp şef al departamentului de politică economică din conducerea centrală a NSDAP, între 1934 si 1945 este preşedinte al consiliului de administraţie al Braunkohle-Benzin AG (Brabag), ulterior deţine numeroase mandate de conducere în întreprinderi de armament, între altele la Steyr-Daimler-Puch, în 1935 este avansat general de brigadă SS, numit şef în diverse state majore si comisii pentru materii prime si uleiuri industriale, între

1936 şi 1945 este membru al consiliului de miniştri pentru planul de patru ani, în

1937 este însărcinat pentru problemele austriece în NSDAP, secretar în ambasada germană de la Viena, între 1938 şi 1945 este secretar de stat în Ministerul de Externe, însărcinat cu integrarea teritoriilor ocupate în economia de război, în

1938

12 este Gbergruppenfuhrer SS,
jtat la 10.5.1945, acuzat în 1947 în
cesul Wilhelmstrasse" şi condamnat
949 la zece ani de închisoare,
:rat în 1951.

iclring, Albert (* 30.11.1885 Mark[Franconia Inferioară], 116.7.1960 Nauheim): în 1904 se înrolează în ara bavareză, în 1906 este locont, frecventează o scoală de artişi ingineri, în 1913 este locotenent *or,* în timpul Primului Război dial este aghiotant pe lângă iralul bavarez de artilerie nemotoă, căpitan, din 1917 activează în :le stat major al unei divizii, din i face parte din Marele Stat Major

frpului II Armată bavarez, în 1919 preluat de armata reorganizată i război, în 1921 este comandant

fterie în Regimentul 7 Artilerie, în trece la Ministerul Apărării, în este avansat maior în Statul Major iducerii Armatei de Uscat, în 1926 ează în biroul apărării, ulterior este cinat cu diverse activităţi de stat r la nivel superior, în 1932 este iei, în 1933 trece la aviaţia militară, şef al serviciului administrativ al iei militare, în 1934 este avansat ral-maior, în 1936 general-locotej şef al Comandamentului Aviaţiei ire, în 1937 este general de aviaţie, al comandant în sectorul aviatic III, 38 şef al Flotei 2 Aeriene, avansat lareşal, în 1943 este comandant :m al Grupului de Armate „Sud" iterana, Italia), ulterior al Grupului mate „C" (Vest), în 1945 este luat nier de britanici, condamnat la te în

1947, pedeapsa este comutată entie pe viaţă, eliberat în 1952.

Kirdorf, Emil (* 8.4.1847 Mettmann [Renania], 113.7.1938 Mulheim/Ruhr):

pregătire comercială, activitate în întreprinderea textilă a tatălui, din 1869 într-o întreprindere de minerit, în 1871 este director comercial al minei Holland de lângă Wattenscheid, între 1873 şi 1926 (din 1892 ca director general) la întreprinderea minieră Gelsenkirchen AG al cărei cofondator a fost, în acelaşi timp până în 1925 este preşedintele sindicatului din minerit Renania-Westfalia, în 1926 participă la înfiinţarea concernului Vereinigten Stahlwerke AG[1], în 1927 se retrage, din 1927 îl cunoaşte pe Hitler, trece de la DNVP la NSDAP, se retrage din partid în 1928, însă continuă să-1 sprijine financiar pe Hitler, în 1934 reintră în NSDAE

Kleist, Ewald von (* 8.8.1881 Braunfels [Hessen], t 16.10.1954 lagărul Waldimirowka [Uniunea Sovietică]): în 1901 intră în armată, în 1902 este locotenent, în perioada 1910-1913 frecventează Academia de Război, în timpul Primului Război Mondial este mai întâi căpitan de cavalerie într-un regiment de husari, din 1915 este însărcinat cu diferite activităţi de stat major, la sfârşit ofiţer I a în Statul Major al Corpului VII Armată, este preluat de armata reorganizată după război, rămâne în diferite funcţii de stat major, în 1929 este avansat colonel, şef al Marelui Stat Major al Diviziei 3, în 1931 este comandant al unui regiment de infanterie, în 1932 general-maior, în 1933 general-locotenent, în 1935 general comandant al Corpului VIII Armată, se retrage în 1938, este reactivat în 1939, general comandant al Corpului XXII Armată, în 1940 este avansat general-colonel, în 1941/42 este

Iconcern german din domeniul industriei grele, cu sediul la Diisseldorf, înfiinţat în 1>rin fuziunea unor grupuri industriale, în anii 1930 a fost unul dintre cele mai mari me din Europa, incluzându-i pe aproape toţi marii producători de fier, oţel şi majoritatea Eţilor de minerit, în timpul celui de-al Treilea Reich a jucat un rol de importantă majoră tesul de înarmare şi a cotizat cu sume importante la NSDAE Capacităţile de producţie t distruse în cea mai mare parte în urma bombardamentelor. După război concernul a Izmembrat. (n.tr.)

avansat comandant suprem al Armatei l Blindate, în perioada 1942-1944 este comandant suprem al Grupului de Armate „A", respectiv „Ucraina de Sud", în 1943 feldmareşal, este demis în martie

1944, luat prizonier de britanici în mai

1945, predat Iugoslaviei în 1946, condamnat acolo la 15 ani de închisoare, predat în 1948 Uniunii Sovietice.

Klopfer, Gerhard (* 18.2.1905 Schreibersdorf [Silezia], t 29.1.1987 Ulm):

studii de drept, în 1927 îşi dă doctoratul în ştiinţe juridice, judecător, în 1933 intr'ă în NSDAP şi SA, intră în Ministerul Agriculturii din Prusia, în 1934 trece la Gestapo, în 1935 la statul major al locţiitorului fuhrerului, Hess, intră în SS, în 1941 este numit director ministerial, este colaborator apropiat al lui Martin Bormann, participă la conferinţa de la Wannsee, este numit şef în centrala Serviciului de Securitate, în 1944 Gruppenfiihrer SS, este arestat în 1945, denazificat în 1949 drept „acuzat minor", în 1956 este avocat la Ulm, cercetat de procuratură până în 1962.

Wuge, Hans Gunther von (* 30.10.1882 Posen, t 19.8.1944 lângă Metz [sinucidere]): cadet, în 1901 este locotenent, între 1908 şi 1911 urmează Academia de Război, în 1912 activează la Marele Stat Major, în 1914 este avansat căpitan în Statul Major al Corpului XXI Armată, din 1916 face parte din Marele Stat Major al Armatei „Sud", apoi în Marele Stat Major al Corpului „Alpi", din primăvara lui 1918 este ofiţer I a în Marele Stat Major al Diviziei 236 Infanterie, preluat de armata reorganizată după război, în 1923 trece la Ministerul Apărării, în 1927 este avansat locotenent-colonel, în 1930 colonel, este numit comandant al unui regiment de artilerie, în 1933 este avansat general-maior, inspector al trupelor de informaţii, în 1934 este avansat general-locotenent si comandant al Diviziei 6, comandant în Comandamentul Militar VI, în 1935 este comandant al Corpului VI Armată, în 1939 este comandant suprem

al Armatei 4, avansat general-colonel, în

1940 feldmareşal, în 1941 comadant suprem al Grupului de Armate „Centru", transferat în 1943 în rezerva fuhrerului, în iulie 1944 este numit comandant suprem Vest si al grupurilor de armate „D" şi „B", demis la 16.8.1944 şi chemat la cartierul general al fuhrerului; se sinucide de teama unor

investigaţii privind contactele sale cu opoziţia militară si atitudinea sa în momentul invaziei trupelor aliate.

Knesebeck, von dem, prenume necunoscut (* ?, t ?): locotenent-colonel la înaltul Comandament al Armatei de Uscat.

Koch, Erich (* 19.6.1896 Elberfeld, t 12.11.1986 Barczewo [Polonia]):

pregătire comercială, funcţionar la Căile Ferate, între 1915 si 1918 este pe front, între 1919 şi 1926 este asistent la Căile Ferate, între 1919 şi 1923 este membru în diverse unităţi *freikorps,* în 1922 intră în NSDAP, în 1922/23 este director economic regional al NSDAP în regiunea Ruhr, arestat de mai multe ori de armata franceză, în 1926 reintră în NSDAP (nr. 32672), este numit şef al circumscripţiei NSDAP Essen si director economic al regiunii administrative Ruhr, este demis de la Căile Ferate, în 1927/28 este adjunct al Gauleiterului din Ruhr, după conflicte în interiorul partidului este numit Gauleiter NSDAP în Prusia Orientală până în 1945, în perioada 1930-1945 este preşedinte al provinciei Prusia Orientală şi din 1939 până în 1945 în acelaşi timp comisar al Reichului pentru apărare, în 1938 este numit Obergruppenfiihrer SA, între

1941 şi 1944 este şef al administraţiei civile în circumscripţia Bialystok, din mai 1942 până în septembrie 1944 este comisar al Reichului pentru Ucraina, de la 25.9.1944 este şef al Volkssturm în regiunea administrativă Prusia Orientală, pe 23.4.1945 fuge la Flensburg, se ascunde ca muncitor agricol, este arestat în 1949, predat Poloniei în 1950, închis, condamnat la moarte de tribunalul

«scripţiei Varşovia la 9.3.1959 l planificarea, pregătirea şi orgai crimelor în masă, pedeapsa este ktă în 1960 în detenţie pe viaţă.

l Karl (* 22.2.1898 Glonn, lângă len, t 22.12.1951 Glonn): în le înrolează voluntar în armată, Şâi este şofer de camion, din 1916 lăţeşte ca lăcătuş, luptă pe front,

17 este pilot, prizonier de războiu bnici, se întoarce în 1919, intră ţie, în 1922 este locotenent, din Jistructorîn armată, în 1933 este t căpitan, în 1935 intră în aviaţia

ă, urmează Şcoala Superioară de | de la Gatow, în 1936 este căpitan
drilă, între 1936 si 1938 Academia
aţie Militară, însărcinat apoi cu
activităţi de stat major, între

Jn Comandamentul de Grup III,

) este locotenent-colonel, în 1941 l, şef al Statului Major al Flotei 3 e, în 1943 este avansat general-ma1 şef al Statului Major al Conducerii rele Stat Major al Aviaţiei Militare, iii de aviaţie, luat prizonier în ^liberat în'1947.

l, August (* 20.1.1905, t după
l membru NSDAP (nr. 4202), din
SS (nr. 5887), în 1933 este
iurmfuhrer în comandoul de
al fuhrerului, în 1935 este
|turmfiihrer, până în aprilie 1945
ază în Cancelaria Reichului,
ortă la 21/22.4 documente la
|f, este arestat în mai 1945 de
americane.

J, Gunther (* 26.7.1898 Koln, 11944 Rastenburg [Prusia Orienjjîn 1914 se înrolează voluntar pe ieste comandant de pluton, în Iţe locotenent, în 1919 este preluat pata reorganizată după război, ||diverse poziţii în batalioanele de |i, în 1931 este avansat căpitan, î trece la aviaţia militară, în 1934 |ansat maior în Statul Major al ţ Militare, în 1936 este comandant pamentului de Recunoaştere 122,

în 1937 locotenent-colonel, şef de departament în Marele Stat Major, în 1938 este şef al Comandamentului Aviaţiei din Austria, în 1939 şef al Flotei 4 Aeriene, avansat colonel, în 1940 general-maior, în 1941 şef al Statului Major al Flotei Aeriene „Sud-Est", în 1942 este general-locotenent, în 1943 şef al Flotei l Aeriene, din august 1943 este numit şef al Marelui Stat Major al Aviaţiei Militare, rănit mortal în timpul atentatului de la 20.7.1944 împotriva lui Hitler, este avansat post-mortem în gradul de general-colonel.

Koster, SS-ist, este vorba probabil despre August Korber.

Krancke, Theodor (* 3.3.1893 Magdeburg, t 18.6.1973 Wentorff, lângă Hamburg): în 1912 este cadet în marină, în timpul Primului Război Mondial este ofiţer de cart în Flotila IX Torpiloare, în 1917 este avansat locotenent-colonel, aghiotant la baza navală din Marea Nordului, în 1920 este numit comandant al unui căutător de mine, în 1922 este avansat căpitan, şef al Flotilei II Torpiloare, în perioada 1927-1930 urmează o pregătire de mare stat major, în 1930 este numit căpitan de corvetă, şef al Flotei 4 Torpiloare, în 1932 este ofiţer de stat major al amiralităţii în Statul Major al Comandamentului Flotei, din 1935 activează în Ministerul de Război, căpitan de fregată, în 1937 este avansat

colonel, în 1937 comandant al Academiei de Marină, din august 1939 este şeful statului major al comandantului sectorului de apărare din Marea Nordului, în 19397 40 comandant al crucişătorului greu *Admirai Scheer,* din februarie 1940 membru al statului major de planificare a operaţiunii „Exerciţiul Weser" (invazia Danemarcei şi Norvegiei), din aprilie 1940 este şef de stat major pe lângă amiralul comandant din Norvegia, din iunie 1940 până în iunie 1941 din nou comandant al navei *Admirai Scheer,* contraamiral, din iunie 1941 este şef al serviciului de comandă al marinei militare, viceamiral, din ianuarie 1942

până în februarie 1943 este în acelaşi timp ofiţer de legătură al comandantului suprem al marinei de război la cartierul general al fuhrerului, în 1943 este amiral, din aprilie 1943 şef al Comandamentului Grupului de Marină „Vest" (Paris), la 26.4.1945 şef în Comandamentul Marinei din Norvegia, din august 1945 până în iulie 1947 se află în prizonierat britanic.

Krause, Alfred (* 22.9.1880 Leopoldshall, t ?): în 1935 intră în NSDAP (nr.

3601751) si SS (nr. 257499), este ofiţer de aprovizionare în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1943 este Obersturmbannfuhrer, din aprilie 1945 este membru în grupul de luptă „Mohnke".

Krebs, Hans (* 4.3.1898 Helmstedt, 11.5.1945 Berlin [sinucidere]): în 1914 se înrolează voluntar pe front, în 1915 este locotenent, după 1919 se înrolează în unităţi de voluntari, este preluat de armata reorganizată după război, în 1925 este locotenent major, în 1931 trece la Ministerul Apărării, în 1933 este asistent al ataşatului militar la Moscova, din octombrie 1934 este însărcinat cu diverse activităţi de stat major, între altele 1937 în Marele Stat Major al Armatei de Uscat, în 1938 este avansat locotenent-colonel si şef al departamentului de pregătire din armata de uscat, în 1939 este şef al Statului Major al Corpului VII Armată, în 1942 şef al Statului Major al Armatei 9, în 1943 al Grupului de Armate „Centru", în 1944 al Grupului de Armate „B", este avansat general de infanterie, numit la 1.4.1945 şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, a dus în noaptea de 30.4 spre 1.5.1945 tratative de capitulare cu generalul sovietic Ciuikov.

Kruger, Else, căsătorită James (* 9.2.1915 Hamburg-Altona, t ?): 1942 secretara lui Martin Bormann, la l .5.1945 fuge din Berlin, în 1945 internată în lagăr de armata britanică, se căsătoreşte cu anchetatorul ei şi se stabileşte în Anglia.

Kruger, Heinz (* ?, t ?): Hauptscharfuhrer SS, ordonanţa lui Hitler.

Krupp von Bohlen und Halbach, , Alfried (* 13.8.1907 Essen, 11.1.1967 Essen): fiul cel mai mare al lui Gustav , Krupp, urmează studii de inginerie, din 1931 este membru finanţator al SS, ulterior Standartenfiihrer în corpul de aviatori naţional-socialisti, în 1936 este numit preşedinte al consiliului de administraţie al firmei Fried. Krupp AG, în 1938 este membru al consiliului director, intră în NSDAP, din decembrie 1943 este proprietarul unic al firmei Krupp, membru în uniunile cărbunelui şi oţelului şi în consiliul pentru înarmarea Reichului, este arestat în 1945, condamnat în 1948 pentru crime împotriva umanităţii si crime de război la doisprezece ani de închisoare si confiscarea averii, este eliberat în 1951, din 1953 este din nou şef al concernului, reorientează firma spre producţia civilă, dispune înfiinţarea Fundaţiei AlfriedKrupp-von-Bohlen-und-Halbach.

Krupp von Bohlen und Halbach, Gustav

(* 7.8.1870 Den Haag, t 16.1.1950 Bliihnbach, lângă Salzburg): om de afaceri, în 1906 se căsătoreşte cu Bertha Krupp, unica moştenitoare a Fried.

Krupp AG, în 1909 devine preşedinte al consiliului de administraţie, între 1931 şi 1934 este preşedinte al Uniunii Industriaşilor Germani, participă în mod hotărâtor la programele de înarmare a Reichului german, este inculpat în procesul marilor criminali de război de la Nurnberg ca reprezentant al industriei germane grele si de înarmare, procedura este sistată din motive de incapacitate.

Kube, Wilhelm (* 13.11.1887 Glogau, t 22.9.1943 Minsk [asasinat]): studii de istorie, economie, istorie a bisericii şi geografie la Berlin, nu absolvă, în perioada 1912-1914 este meditator particular, apoi lucrează ca jurnalist, în 1917 este cofondator al partidului german conservator, între 1919 şi 1923 este membru al DNVP, între 1920 si

>cretar general al filialei Berlin
.' în 1922/23 este şef pe ţară al
/aţiei de tineret „Bismarck", în

intră în partidul popular al
ui (DVFP), în 1926/27 devine
^ ui economic al acestuia, între
i 1928 este membru al Parla-
ui din partea *DVFP,* în 1928 intră
"\P (nr. 71682), între 1928 şi
te şeful grupului parlamentar
/AP în parlamentul prusac, în
'itră în SS ca Oberfiihrer (nr.
O, în perioada 1933-1936 este
:r NSDAP al regiunii Kurmark
ainte al provinciei Brandenburg,
, 'st 1936 este exclus din SS din
j denunţării nejustificate a unor
|ri fruntaşi ai partidului, este
jldin toate funcţiile de partid şi de
jmitla 17.7.1941 comisar general
brusiei, şef al administraţiei civile
elorusia, moare în timpul unui
: cu exploziv.

|ann, Franz (* 1905,11989): căocotenentîn rezervă, comandant jlui de la Rugendamm, în 1945 pmandant al unui batalion de t marini la Stralsund, este aruncat iele din Berlin la sfârşitul lui 1945.

|*rs, Hans Heinrich (* 27.5.1879 : [Silezia Superioară], 14.1.1962 porf): studii de drept, judecător, 14 este pe front, rănit şi trimis în Istraţie, din 1921 este funcţionar sterul de Interne, intră în DNVP, în NSDAI? de la 30.1.1933 la J45 este secretar de stat şi şef al jiriei Reichului, din 1937 are ministru, în 1933 intră în SS feral de brigadă, în 1940 este |ippenfuhrer SS, în martie 1945 i prăbuşire nervoasă, susţine la 45 propunerea lui Goring de a i jFera acestuia răspunderile în stat, festat, eliberat de armata na si arestat din nou, condamnat j în „procesul Wilhelmstrasse" la lini de închisoare si eliberat în

Lanz, Hubert (* 22.5.1896 Entringen [Wurttemberg], 112.5.1982 Miinchen):

în 1914 se înrolează în armată, în 1915 este locotenent la vânătorii de munte, preluat de armata reorganizată după război, din 1921 în Marele Stat Major al Diviziei 5, responsabil cu instrucţia, în 1929 este căpitan în Ministerul Apărării, în 1933 şef de companie într-un regiment de infanterie, în 1934 este avansat maior, i se încredinţează diverse activităţi de stat major, între altele ofiţer

I a în Corpului IX Armată, este avansat locotenent-colonel, în 1938 este numit comandant al Regimentului 100 munte, în 1939 este avansat colonel, şef al Statului Major al Corpului XVIII Munte, general-maior, în 1942 este avansat general-locotenent, din ianuarie 1943 este comandant al.grupului „Lanz", din februarie 1943 general comandant al Corpului XXII Munte, general de vânători de munte, luat prizonier la 8.5.1945, condamnat în 1947 la 12 ani de închisoare pentru crime de război, eliberat din detenţie în 1951, ulterior activează în industria lemnului, este preşedinte al comisiei de apărare a FDP (partidul liberal).

Lasch, Otto (* 25.6.1893 Pless [Silezia Superioară], 129.4.1971 Bad Godesberg):

în 1913 se înrolează în armată, luptă pe front în calitate de comandant de pluton, ulterior intră în unitatea de aviaţie, se retrage în 1920, trece la poliţie, în 1921 este căpitan, din 1924 intră în administraţie, între 1927 si 1934 este comandant al Şcolii de Poliţie din Sensburg, în 1934/35 este ofiţer de stat major I c la Inspectoratul de Poliţie din Breslau, în 1935 se transferă în armată, este avansat maior, în 1939 colonel, comandant al Regimentului 217 Infanterie, este avansat generallocotenent, comandant al Diviziei 349 Infanterie, în 1944 este general comandant al Corpului LXIV Armată, general de infanterie, din ianuarie 1945 este comandantul fortăreţei Konigsberg, la 10.4.1945 capitulează, este luat

prizonier de sovietici, condamnat în contumacie la moarte în Germania, condamnat în Uniunea Sovietică la 25 de ani de închisoare, eliberat în 1955, ulterior are activitate de scriitor.

Laval, Pierre (* 28.6.1883 Chatelon [pe Puy-de-Dome], t 15.10.1945 Fresnes, lângă Paris): studii de drept, în 1907 este avocat, între 1914 si 1919 deputat socialist, din 1924 este primar al orăşelului Aubervilliers, în perioada 1924-1927 deputat independent, între 1927 si 1940 senator, din 1925 este de mai multe ori ministru, între altele de justiţie (1926), al muncii (1930-1932), în

1935/36 este prim-ministru si în acelaşi timp ministru de externe, protagonist al politicii de apropiere de Italia şi Germania, în 1935 încheie un Pact de asistenţă cu Uniunea Sovietică, în 1936 este exclus din primul eşalon al puterii în urma victoriei în alegeri a Frontului Popular, trece în extrema dreaptă, în 1940 este sub Petain locţiitor al primului-ministru si al ministrului de externe, între 1942 şi 1944 prim-ministru în guvernul de la Vichy, condamnat pe 9.10.1945 la moarte pentru colaboraţionism şi înaltă trădare.

Leander, Zarah, nume real Zarah Stina Hedberg (* 15.3.1907Karlstad [Suedia], t 23.6.1981 Stockholm): din 1929 este actriţă de teatru şi cântăreaţă în Suedia, în 1936 obţine roluri de succes la Viena, în 1937 joacă în prima ei producţie UFA, are succes cu roluri dramatic-melancolice, uneori exotice si malefice, precum si în calitate de cântăreaţă („Ich weiss, es wird einmal ein Wunder geschehen" - „Ştiu că într-o zi se va întâmpla o minune"; „Davon geht die Welt nicht unter" - „Lumea nu va dispărea din cauza asta"), în 1943 se întoarce în Suedia, în 1945 i se interzice să profeseze în Germania si Suedia, din 1949 este din nou actriţă şi cântăreaţă.

Leeb, Wilhehn Ritter von (* 5.9.1876 Passau, t 29.4.1954 Hohenschwangau [Bavaria]): în 1895 intră în armata

bavareză, în 1897 este locotenent, frecventează Şcoala de Infanterie si Inginerie de la Miinchen, în 1900 se înrolează într-un regiment de artilerie de câmp din Asia de Est, în 1901 se întoarce, în perioada 1903-1906 urmează Academia de Război, în 1907 este locotenent major la centrala Statului Major din Bavaria, între 1909 si 1911 activează în Marele Stat Major, în 1912 este avansat căpitan, în timpul Primului Război Mondial face parte din Marele Stat Major al Diviziei 11 Infanterie, din 1917 din Marele Stat Major al Grupului de Armate „Prinţul moştenitor Rupprecht von Bayern", în 1919 este şef de departament în Ministerul Apărării din Bavaria, din octombrie 1919 activează în Ministerul Apărării din Germania, în 1920 este avansat locotenent-colonel, din 1921 ocupă diverse funcţii superioare de stat major, în 1926 este numit comandant al Regimentului 7 Artilerie, în 1929 este avansat general-maior, în 1930 este comandant al Diviziei 7 Infanterie, comandant al Comandamentului Militar VII, în 1933 este comandant suprem al Comandamentului de Grup II, în 1934 general de artilerie, în februarie 1938 este pensionat din serviciul activ în afacerea Fritsch, reactivat în octombrie 1938, comandant al Armatei 12 în timpul ocupării Regiunii Sudete, în 1939/40 este comandant suprem al Grupului de Armate „Nord", transferat în rezerva fiihrerului, arestat în 1945, condamnat în 1948 la trei ani de închisoare, pedeapsă considerată deja îndeplinită.

Le Luc, Maurice Athanase (* 1885, 11964): militar de carieră, în 1937 este contraamiral, şef al departamentului de apărare Brest, în 1939 unul dintre comandanţii marinei franceze, din 1939 este adjunct al şefului Statului Major al Marinei, secretar de stat pentru marină, în 1941 este consilier al guvernului francez, în 1942 este şef al Marelui Stat Major al Marinei, în 1943 este trecut în rezervă, demis în 1944, în 1949 este

nnat la doi ani de închisoare, în ste pensionat cu onoruri.

bbert (* 15.2.1890 NiederbreiLfângăGummerebach, 125.10.1945 Kg [sinucidere]): studii de ştiinţe Jjrii, se specializează în chimie pră, în 1914 se înrolează voluntar Ic, mai întâi la infanterie, în 1917 sferat la Corpul Aerian, doborât Ij rănit, până în 1920 este pri<le război în Franţa, în 1920 îşi pratul, în 1921 se angajează la iyer din Leverkusen, în 1924 partidul naţional-socialist al i (NSFP), este numit Gauleiter în Renania, în 1925 intră în r. 18441), este Gauleiter al j Renania-Sud, în 1927 este ft de la întreprinderile Bayer, |P31 editor al publicaţiei *frtscher Beobachter,* şef cu trea în regiunea NSDAP Koln1 condamnat de mai multe ori opagandă antisemită la amenzi Se cu suspendare, în 1930 este al Parlamentului landului ntre 1930 şi 1945 membru al titului german, ocupă diverse kperioare în NSDAP (inspector zării în Reich ş.a.), între 1932 Ieste adjunct cu problemele Iţe al şefului cu organziarea al perioada 1933-1945 este şef, "eichsleiter al Frontului German ll(DAF)[1], sindicatul unic german, B4 şi 1945 şef cu organizarea în 1937 est'e numit Obergrup*iţ SS,* ocupă diverse funcţii în perioada 1942-1945 este alai Reichului pentru locuinţe (ă apariţii în stare de ebrietate Şrie 1942 i se interzice să i în public, la 28.3.1945 este jf al miliţiilor „Adolf Hitler", la

20.4.1945 fuge din Berlin, este arestat pe 15.5.1945 la vest de Berchtesgaden, este acuzat în procesul marilor criminali de război, se strangulează după ce i se prezintă documentul de acuzare.

Liebel, Willy (* 31.8.1897 Niirnberg, t 20.4.1945 [sinucidere]): în perioada 1914-1918 este pe front ca locotenent, după aceea se înrolează în unităţi ale miliţiilor populare, în 1924 este asistentul personal al lui Erich Ludendorff, proprietar de tipografie, editor (Editura *PanzerfausCj*, în 1925 intră în NSDAP (nr. 23091), în 1926 iese din partid, în 1928 intră din nou, este numit Ortsgruppenleiter NSDAP la Niirnberg, în acelaşi timp este şeful cu organizarea de

Gau al NSDAP în Franconia, între 1933 şi 1945 este primar al oraşului Niirnberg, Standartenfuhrer SA, în perioada 1936-1945 membru al Parlamentului, în 1941 este avansat Obergruppenfiihrer SA, activează în diferite asociaţii, deţine funcţii superioare în NSDAP (între altele,' din 1943 este Reichshauptamtsleiter), în perioada 1942-1944 este şef al biroului central şi reprezentant al ministrului înarmării şi producţiei de război Albert Speer, trimis în concediu la sfârşitul anului 1944 din motive medicale.

Lindloff, Ewald (* 27.9.1908 Stuba, lângă Danzig, t 2.5.1945 Berlin):

urmează şcoala de ingineri, în 1932 intră în SS, din 1933 face parte din Leibstandarte S S „Adolf Hitler", din 1934 este în comandoul de escortă al fuhrerului, în 1934 este numit Unterscharfuhrer, în 1938 Hauptscharfuhrer, în 1941 Untersturmfuhrer, în 1942/43 este pe front, avansat Obersturmfuhrer, în 1945 Hauptsturmfuhrer, participă la arderea cadavrelor lui Adolf Hitler şi

nizaţia naţional-socialistă unică a angajaţilor si angajatorilor. A fost creată în 1933

trea forţată a sindicatelor libere şi a patrimoniului acestora. Prin înfiinţarea ei a dreptul la grevă. Cu toate că oficial nu exista obligativitatea de a face parte din zaţia respectivă a avut înjur de 22 de milioane de membri; era organizată după arhice si după modelul NSDAP A fost desfiinţată în 1945. (n.tr.)

Biografii

Eva Braun, a îngropat resturile în grădina Cancelariei Reichului, este ucis în timp ce încearcă să fugă din Cancelarie.

Linge, Heinz (* 23.3.1913 Bremen, t 24.6.1980 Bremen): zidar, frecventează o şcoală profesională de construcţii fără examen de absolvire, în 1932 intră în NSDAP (nr. 1260419) şi SS (nr. 35795), în 1933 trece în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1935, după absolvirea unui curs de hotelieri, devine ordonanţă la Hitler, din 1939 este valetul personal al acestuia, Untersturmfuhrer SS, şef al serviciului personal al lui Hitler, cel mai înalt grad din

SS atins este cel de Sturmbannfuhrer SS, este arestat de trupele sovietice la 2.5.1945, anchetat timp de mai mulţi ani de NKVD, condamnat în 1950 la 25 de ani de muncă silnică, eliberat în 1955, se stabileşte în Republica Federală Germania.

List, Wilhelm (* 14.5.1880 Oberkirchberg, lângă Ulm, 116.8.1971 GarmischPartenkirchen): cadet stegar, în 1900 este locotenent în armata bavareză, frecventează Scoală de Artilerie si Ingineri din Miinchen, între 1908 si 1911 urmează Academia de Război, în 1913 este avansat căpitan, în 1914 activează la centrala Statului Major din Bavaria, ulterior este însărcinat cu diferite activităţi de stat major, din 1918 activează în Ministerul de Război din Bavaria, în 1920 este maior în Marele Stat Major al Comandamentului Teritorial VII, din 1926 activează în Ministerul Apărării, în 1927 este avansat colonel, în 1930 comandant al Scolii de Infanterie din Dresda, în 1933 este comandant al Comandamentului Teritorial IV şi comandant al Diviziei 4, în 1938 comandant suprem al Comandamentului de Grup 2, după „Anschluss" comandant suprem al Comandamentului de Grup 5 de la Viena, în 1939/40 este comandant suprem al Armatei 12 în campania din Franţa, în 1940 este avansat feldmaresal, în 1941 comandant suprem Sud-Est (Atena), în 1942 preia comanda Grupului de Armate „A", după

eşecul ofensivei de vară în campania din Rusia este transferat în septembrie 1942 în rezerva fiihrerului, arestat în 1945 de militari americani şi condamnat la Niirnberg în 1948 la închisoare pe viaţă pentru acţiuni de răzbunare în lupta împotriva partizanilor din Balcani, eliberat în 1952 din motive de sănătate.

Lohlein, Manfred (* 5.1.1882 Berlin, 114.9.1954Essen): studii de medicină, dr. med., specializare în medicină oculară, în 1910 obţine docenţa la Universitatea din Greifswald, în 1914 este numit conferenţiar, în 1921 profesor universitar, în 1924 trece la Universitatea din Jena, în 1932 la Freiburg, în 1933 intră în NSDAP, din 1934 este profesor universitar la Universitatea din Berlin, şef al clinicii de medicină oculară Charite, specialist în transplant de cornee, precum si în afecţiuni ereditare ale ochiului, din 1944 Morell apelează în repetate rânduri la el pentru tratarea conjunctivitei lui Hitler, devine membru al consiliului împuternicitului pentru sistemul sanitar, Brandt, demis formal în 1945 de Universitatea din Berlin, îşi continuă însă activitatea acolo, în 1949 este profesor onorific la Universitatea Liberă din Berlin.

Lohr, Alexander (* 20.5.1885 Turnu-Severin [România], t 16.2.1947 Iugoslavia [executat]): în 1906 intră în armata austro-ungară, între 1910 şi 1913 urmează Şcoala de Război de la Viena, în timpul Primului Război Mondial este ofiţer de stat major între altele în departamentul pentru aviaţie, în 1919 este

preluat de armata federală, în 1928 este avansat colonel si şef al departamentului 5 de aviaţie din Ministerul de Război, în 1933 este comandant al forţelor aeriene austriece, în 1934 general-maior, în 1938 general-locotenentîn armata germană, comandant al aviaţiei militare din Austria, în 1939 este şef al Flotei 4 Aeriene, avansat general-colonel, comandant „Sud-Est" Viena, participă la campaniile din Polonia şi Balcani, în 1941 este comandant al

4 Aeri[ne în romandant al Armatei 1943 este temporar îant timpul atacului it i suprem Sud-Est, apoi şef al 111 de Armate „E" (Grecia), predat îviei în mai 1945 de armata < ă, condamnat la moarte din lombarclării Belgradului (care a i~ la ordt|nul expres al lui Hitler eclarai|ib formală de război).

renun t atalio

e necunoscut (* ?, t ?):

uiui de informaţii al

(* 2.9.1896 Miihlenbarzehoe, t 25.2.1964 pe front, rănit în 1916,

, ,

j o şcoa|a comercială, funcţionar

i, în 1ŞJ23 intră în NSDAP, din te deputat la Altona din partea n Popiijlar-Social, din 1925 ^ la Sch|eswig-Holstein, în 1934 uppenfţj^irer SA, între 1941 şi te, în lealitate de comisar al

ni, „Osţland" la Riga, şef al t j aţiei cjvile pentru zona baltică,

L942 şi pentru Bielorusia, în ie arestat de trupele britanice,

jllm ut dej i de înc^

Heinzjt* 7.8.1913 Schwerin, 1985 | liisseldorf): studii de ecorij)mie, în 1932 este de prii să la Biroul Telegrafic în 1934 redactor adjunct, din i ează la jtjjtto Dietrich, responsabil c , rtele de politică externă, în i redadbr-şef la Biroul German , activează la cartierul general i ului pâ^ială la 28.4.1945, este i mai 19J45 de armata britanică, 194f[, ulterior lucrează ca

-in, Ebe| toard von (* 24.9.1889 t 19J 5.1969 Altmuhlendorf i]): în |)08 intră în armată, în

1910 este locotenent, în 1915 rănit, după ce se reface devine ofiţer de ordonanţă, în 1917 este avansat căpitan de cavalerie, activează la Marele Stat Major al Grupului de Armate „Von Scholtz", în 1919 activează la Marele Stat Major al înaltului Comandament al Apărării Graniţelor „Nord", în 1920 este preluat de armata reorganizată după război, însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate, în 1924 intră în Ministerul Apărării, în 1932 este avansat locotenent-colonel, şef al departamentului de transporturi din armată, în 1933 este şef de mare stat major al Corpului de Cavalerie, în 1935 este avansat colonel, în 1935 şef al Marelui Stat Major al Corpului X Armată, în 1937 este comandantul Brigăzii l Cavalerie, în 1939 şef de mare stat major în Comandamentul de Grup V ulterior al armatelor 14 şi 12, în 1940 este avansat general de cavalerie, în 1941 general comandant al Corpului III Armată Motorizat, în 1942 este numit comandant suprem al Armatei l Blindate, în 1943 general-colonel şi comandant suprem al Armatei 14, transferat în iulie 1944 în rezerva fuhrerului, este arestat în 1945 de armata britanică, condamnat la moarte pentru crime de război, pedeapsa este comutată în 21 de ani de închisoare, eliberat în 1952.

Mandtal, Erich (* ?, t ?): intră în SA, în 1923 este membru al „gărzii statului major" de pe lângă Hitler, din 1925 membru al gărzii de corp a lui Hitler, membru al comandoului de escortă al fuhrerului, până în 1945 activează în corpul aghiotanţilor personali ai lui Hitler.

Manstein, Erich von, nume real FritzErich von Lewinski (* 24.11.1887 Berlin, t 9.6.1973 Irschenhausen [Bavaria Superioară]): face parte din Corpul de Cădeţi „Pion", în 1907 este locotenent, participă la Primul Război Mondial, este avansat căpitan, între 1921 şi 1923 este şef de companie la Angermiinde, între 1923 şi 1927 urmează o pregătire de

ofiţer de stat major, în 1933 este avansat colonel, în 1934 este numit şef al Statului Major de la Comandamentul Teritorial III Berlin, în 1936 este aghiotant al lui Beck, în 1938 comandant de divizie, în 1939 este şef al Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Sud", apoi al Grupului de Armate „A", împreună cu Guderian elaborează primul proiect al „Planului loviturii de seceră" pentru campania din Franţa, în 1940 este avansat general de infanterie, şef al Corpului XXXVIII Armată, în 1941 este comandant suprem al Armatei 11, în martie 1942 este avansat general-colonel, în iulie 1942 feldmaresal, din noiembrie 1942 este comandant suprem al Grupului de Armate „Don", ulterior „Sud", la 31.3.1944 este transferat în rezerva fuhrerului, este arestat în 1945 de armata britanică, condamnat în 1949 de un tribunal militar britanic de la Hamburg la 18 ani de închisoare, eliberat în 1953, în perioada 1953-1960 este consilier oficial al guvernului federal.

Manteuffel, Hasso von (* 14.1.1897 Potsdam, t 24.9.1978 Reith [Austria]):

din 1916 este pe front ca locotenent într-un regiment de husari, în 1919 se alătură unei *freikorp,* în 1920 este preluat de armata reorganizată după război, îndeplineşte diverse activităţi la nivelul unor unităţi motorizate, în 1933 este avansat căpitan de cavalerie, din 1937 activează la statul major al inspectorului armei blindatelor, în 1939 este şef de catedră la Şcoala de Tanchişti II, este avansat locotenent-colonel, în

1941 este comandant de regiment în Divizia 7 Blindată, avansat colonel, în

1942 este numit comandant al Brigăzii 7 Infanterie Motorizată, din 1943 al Diviziei „Von Manteuffel" din Tunisia, în 1943 este avansat general-maior, comandant al Diviziei 7 Blindate, în 1944 este general-locotenent, comandant al Diviziei de Infanterie Motorizată „Grossdeutschland", în septembrie este 1944 general de tancuri, în timpul ofensivei din Ardeni este comandant suprem al Armatei 3 Blindate, în perioada 1945-1947

se află în prizonierat britanic, în 1948 este şef de export la o întreprindere de şuruburi, ia poziţie în presă în problema reînarmării, consilier militar al partidului liberal, între 1953 si 1957 este deputat în Parlamentul Federal din partea partidului liberal (din 1956 membru al partidului libertăţii poporului, ulterior al partidului german), în 1959 este condamnat la doi ani de închisoare sub acuzaţia de a fi pronunţat o sentinţă de curte marţială care nu avea justificare legală.

Manziarly, Constanze (* 14.4.1920 Innsbruck, t 2.5.1945 Berlin [probabil sinucidere]): urmează o scoală de gospodărie, este asistentă dieteticiană, din 1943 lucrează în sanatoriul Zabel din Bischofswiesen, din septembrie 1944

este dieteticiană lui Hitler.

Marras, Efisio (* 2.8.1888 Cagliari [Sardinia], t 28.1.1981 Roma): în 1908 este sublocotenent, în timpul Primului Război Mondial căpitan si şef de baterie, în 1918 este avansat maior, apoi ofiţer de mare stat major, în 1937 general de brigadă, este numit ataşat militar la Berlin, în 1940 general de divizie, în 1942 este general de corp de armată, este predat la 31.3.1944 de către germani guvernului Mussolini, deţinut în penitenciarul din Verona, fuge în august 1944 în Elveţia, după război este comandant de regiune la Milano, de la 1.2.1947 şef al Statului Major al Armatei Italiene, în 1950 şef al Marelui Stat Major, participă la reorganizarea forţelor armate italiene în cadrul NATO, se pensionează în 1954.

Marshall, George Catlett (* 31.12.1880 Uniontown [Pennsylvania, SUA], î 16.10.1959 Washington): în 1901 este locotenent, în timpul Primului Război Mondial este activ în Franţa, este avansat locotenent-colonel, apoi ocupă diferite posturi de comandă, între altele în China, este avansat general, docent la Army War College din Washington, din octombrie 1938 este adjunct al şefului Marelui Stat Major al Forţelor Armate

fcane, din septembrie 1939 şef al iii Stat Major, din 1942 răspunde faţa preşedintelui Roosevelt, Jpant la toate conferinţele aliate |i înalt, se retrage la 21'. 11.1945, Tpr este însărcinat cu misiuni |atice, în 1947 este ministru de (creator al European Rescue n, „Planul Marshall"), se retrage 9, în 1950/51 este ministru al Si, în 1953 i se decernează Premiu] pentru Pace.

Benno (* 12.2.1893 KaisersL, t 2.7.1975): studii de drept, ia la război, în 1919 se înrolează :orps „Epp", intră în poliţia ă, în 1923 îşi dă doctoratul în lin 1925 lucrează la direcţia de 'Nurnberg-Furth, în 1933'intră JAR din 1933 este preşedinte al ' din Niirnberg, în prima fază la Itiat, în 1934 intră în SS, în 1942 'ansat general-maior de poliţie, 12 este Gruppenfuhrer SS si locotenent de politie, şef superior iliţiei Main, în 1944 este avansat ippenfiihrerşi general al Waffen arestat în 1945, acuzat de :a evreilor din Franconia, achitat de Tribunalul Provincial

Asner, Joachim (* 4.4.1906 -Eylau [Prusia Occidentală], ?44 Berlin [executat]): în 1924 acalaureatul, se înrolează în este ofiţer într-un departament aţii, între 1935 şi 1937 urmează : de stat major la Academia oi din Berlin, din septembrie tivează la înaltul

Comandament :ei de Uscat, activitate întreruptă area unor posturi la comanda ; din 1940 este şef de grup în meral al armatei de uscat, ofiţer najor în timpul campaniei din 11941/42, în 1943 colonel, şef ameţitului de organizare din [Comandament al Forţelor respectiv în Statul Major al prii Wehrmachtului, iniţiat în

planurile privind atentatul, pe care însă le respinge, este arestat la sfârşitul lunii iulie 1944, condamnat la moarte pe 29.9.1944.

Meissner, Otto (* 13.3.1880 Bischweiler [Alsacia], 127.5.1953 Miinchen): studii de drept, în 1903 îşi dă doctoratul în ştiinţe juridice, în 1906 este numit asesor, în 1911 consilier guvernamental în administraţia Căilor Ferate, în 1915 ajunge pe front la infanterie, din 1917 activează la Comandamentul General al Căilor Ferate Militare din Bucureşti, din 1918 în administraţia militară a Ucrainei ocupate, în 1919 este însărcinatul cu afaceri al Germaniei în Ucraina, din aprilie 1919 consilier în cancelaria prezidenţială, în 1920 este numit director de minister şi şef de birou, în 1923 secretar de stat, consilier juridic al lui Hindenburg, în 1935 este şef al cancelariei prezidenţiale, în 1937 ministru de stat, arestat în 1945, achitat în 1949 în „procesul Wilhelmstrasse", în 1951 o curte de arbitraj *apreciază* că are „antecedente naziste", în 1952 procedura este oprită.

Mertz von Quirnheim, Albrecht

(* 25.3.1905 Munchen, t 20.7.1944 Berlin [executat]): în 1923 intră în armată, întreţine relaţii de prietenie cu von Stauffenberg din timpul unui curs de stat major, în 1939 este numit ofiţer de stat major la departamentul de organizare al Marelui Stat Major, în 1941 este numit la cartierul general al fiihreruJui de la Vinniţa, în 1942 este avansat locotenent-colonel, din noiembrie 1942 este şef de stat major la Corpul XXIV Armată, în 1943 este avansat colonel, din septembrie 1943 este iniţiat în planurile privind atentatul, elaborează, împreună cu superiorul său Olbricht şi cu von Stauffenberg ca şef al Statului Major al biroului general al armatei de uscat, planul operaţional „Walkiria", insistă la 20.7.1944 pentru declanşarea operaţiunii „Walkiria", după ce este judecat de Curtea Marţială, este împuşcat în curtea blocului Bendler.

Meyer, Kurt, „Panzermeyer" („MeyerBlindatul") (* 23.12.1910 Jerxheim, lângă Schoningen [Braunschweig], 123.12.1961 Hagen): pregătire comercială, miner, în 1929 intră în poliţia din Mecklenburg, în 1931 în SS, în 1932 este numit Untersturmfuhrer, în 1933 trece la Leibstandarte „Adolf Hitler", în 1934 participă la un curs al trupelor blindate, ulterior este comandant de pluton în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", din 1936 alcătuieşte o companie de vânători de tancuri în Leibstandarte, în 1939 este numit Hauptsturmfuhrer, comandant al Companiei 15 PuşcaşiMotociclişti, participă la campania din Franţa, în 1940 este comandant al companiei blindate de recunoaştere, mai întâi în campania din Balcani, din 1941 în campania împotriva Uniunii Sovietice, în 1944 este avansat Standartenfuhrer, numit comandant al Regimentului 22 SS Infanterie Motorizată în Divizia „Hitlerjugend", luptă pe frontul invaziei, în septembrie 1944 este luat prizonier de insurgenţi belgieni şi predat americanilor, declarat mort de partea germană si numit postmortem general de brigadă şi generalmaior al Waffen SS, este condamnat la moarte în 1945 de un tribunal canadian, pedeapsa este comutată în detenţie pe viaţă, eliberat în 1954, se stabileşte în Republica Federală Germania.

Milch, Erhard (* 30.3.1892 Wilhelmshaven, t 25.1.1972 Wuppertal-Barmen): în 1911 este locotenent într-un regiment de artilerie nemotorizată, din 1915 pilot, în 1918 conducător al Grupului de Avioane de Vânătoare 6, în 1920 se retrage în grad de căpitan, ulterior activează în escadrila de avioane a poliţiei din Prusia Orientală, trece la aviaţia civilă, în 1923 este şef de zbor la firma Junkers, în 1926 director tehnic si membru al consiliului de administraţie al Deutsche Lufthansa, în 1933 secretar de stat în Ministerul Aviaţiei, în 1934 general-maior, în 1936 general de aviaţie, în 1938 general-colonel şi inspector

general al aviaţiei militare, în 1940 feldmareşal, de la 19.11.1941 este în acelaşi timp inspector al unităţilor de avioane de vânătoare, se pensionează la 7.1.1945 ca inspector general, este arestat în aprilie 1945 de trupele americane, condamnat la închisoare pe viaţă în 1947 în cel de-al doilea proces de la Niirnberg, eliberat în 1954.

Model, Walter (* 24.1.1891 Genthin, lângă Brandenburg, t 21.4.1945 lângă Lintorf [districtul Mettmann; sinucidere]): în 1910 este locotenent într-un regiment de infanterie, în timpul Primului Război Mondial este însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate si de stat major, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, avansat căpitan, în 1929 este avansat maior, şef de departament în Ministerul Apărării, în 1932 este locotenent-colonel, în 1934 colonel, în 1938 şef de mare stat major la Corpul IV Armată, în 1939

general-maior, în 1940 şef al Marelui Stat Major al Armatei 16 în timpul campaniei din Franţa, din noiembrie 1940 este comandant al Diviziei 3 Blindate, din octombrie 1941 general comandant al Corpului XXXXI Armată Motorizat, general de tancuri, în 1942 este general-colonel, comandant suprem al Armatei 9, din ianuarie 1944 comandant suprem al Grupului de Armate „Nord", feldmareşal, din martie comandant suprem al Grupului de Armate „Ucraina de Nord", din iunie 1944 al Grupului de Armate „Centru", la

16.8.1944 este numit comandant suprem Vest, din septembrie 1944 comandant suprem al Grupului de Armate „B", la

17.4.1945 dizolvă grupul de armate pentru a evita capitularea formală.

Mohnke, Wilhelm (* 15.3.1911 Liibeck, t 6.8.2001 Damp, lângă Eckernforde):

vânzător, administrator de depozit, în 1931 intră în SS, în 1933 intră în comandamentul special SS din Berlin, trece la Leibstandarte SS, Adolf Hitler",.

în 1933 este numit Sturmfuhrer, participă la diverse campanii, în 1943

DOSARUL HtriER

\M'

’insat Obersturmbannfuhrer SS, în
Şt indartenfuhrer SS, este comandant
i agiment de infanterie motorizată,
în ianuarie 1945 general de
Jh si general-maior al Waffen SS,
|sarcinat la 23.4.1945 cu apărarea
lui guvernamental din Berlin
i"), luat prizonier de sovietici
\5, eliberat în 1955; Mohnke
sşte după aceea în nordul
i.

iery-Massingberd, Archibald
6.12.1871, f 1947): studii la
itary Academy, în 1891 este
t într-un regiment de artilerie,
P şi 1902 participă la războiul
i perioada 1904-1905 urmează
re de mare stat major, este
ii cu diferite activităţi de stat
lîn 1909 este avansat maior, între
şi 1914 este staţionat în India, în
11 1914-1919 este ofiţer de stat
[1] British Expeditionary Force, în
avansat general de brigadă,
eneral-maior, în 1919 şef al
tat Major al British Army of
;, între 1920 şi 1922 este
l şefului Marelui Stat Major
intre 1923 şi 1926 comandant
.,între 1928şi 1931 comandant
rn Command, în perioada
3 este general-adjutant în
itanică, între 1933 şi 1936
ieîui Stat Major britanic, în
Jdmaresal, după aceea se
i _-ază.

heodor (* 22.7.1886 Trais-Mun-
lângă Giessen, t 26.5.1948
' e): studii de învăţător, din

iiază medicina, studii la Paris,
îşi dă doctoratul în ştiinţe
în 1913 este medic pe vapor,
ste chirurg pe Frontul de Vest,
notive medicale în diverse
campanie de pe teritoriul
, lăsat la vatră în 1918 ca
stat major, de la sfârşitul
18 are propriul cabinet de
i Berlitt, ulterior îşi lărgeşte
tivitate cuprinzând si bolile

venerice, în 1933 intră în NSDAR în 1936 chemat, la intervenţia lui Heinrich Hoffmann, pentru a trata (cu succes) crampele stomacale ale lui Hitler, de atunci este medicul curant al lui Hitler, din 1941 se află aproape permanent în diferitele cartiere generale ale fuhrerului, în aprilie 1945 fuge din Berlin cu acordul lui Hitler, este arestat în Bavaria, internat în diverse lagăre şi spitale, eliberat în 1947 din motive medicale.

Miiller, Erich, „Ţeavă-de-Tun" (* 2.11.1892 Berlin, f 15.4.1963 Kettwig/Ruhr): practicant într-o întreprindere de reparaţii a Căilor Ferate Germane, în 1914 se înrolează voluntar pe front, este numit locotenent, din 1919 studiază ingineria, lucrează în calitate de constructor la Borsig, este asistent la Facultatea Tehnică din Berlin, îşi continuă pregătirea la Căile Ferate si în SUA (la Ford), în 1926 este consilier pentru Căile Ferate, director al întreprinderii de reparaţii din Konigsberg, ulterior activează în laboratorul experimental al Căilor Ferate, obţine diploma de inginer în 1931, călătoreşte în scop de studii în SUA, în 1932 este director al departamentului de dezvoltare a mijloacelor de transport, în 1933 intră în NSDAP şi SA, în 1934 devine director al întreprinderii de căi ferate din Berlin-Tempelhof, în 1935 trece la Fried.

Krupp AG, din 1936 este director al departamentului de dezvoltare a artileriei, în 1938 devine director adjunct şi preşedinte al Krupp Stahlbau AG Rheinhausen, între 1940 şi 1945 este director al biroului de resort al comisiei pentru armament din Ministerul înarmării, în 1941 devine vicepreşedinte al Fried. Krupp AG, din 1943 este membru al consiliului de conducere al firmei Krupp, este arestat în 1945, condamnat în 1948 în procesul Krupp de la Niirnberg la 12 ani de închisoare, eliberat în 1951.

Miiller, Heinrich, „Heinz" (* 7.7.1896 Pasing, lângă Mtinchen, t 27.4.1945 Potsdam): în 1914 se înrolează voluntar pe front, în 1919 intră

freikorp, studii de drept, în 1920 îşi dă doctoratul în ştiinţe juridice si politice, în 1921 intră'în NSDAI> în 1923 este asistent la Administraţia Financiară, în 1927 consilier guvernamental, în 1930 director al Administraţiei Financiare din Alsfeld (Hessen), în NSDAP ocupă funcţiile de Ortsgruppemeiter si Kreislei ter, din 1931 este deputat în parlamentul provincial din Hessen, în martie 1933 comisar al Reichului pentru Hessen, ocupă pentru scurt timp postul de ministru de interne, în 1933/34 este primar general la Darmstadt, în 1935 este preşedinte al Administraţiei Financiare din' Kb'ln, între 1938 si 1945 este preşedintele senatului Curţii de Conturi a Reichului, preşedinte al consiliului de administraţie al Deutsche Revisions- und Treuhand AG[J], ocupă numeroase funcţii onorifice, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial este referentul personal al lui Martin Bormann, păstrându-şi toate celelalte funcţii.

Muller, Heinrich, „Gestapomiiiler" (* 28.4.1900 Miinchen, t mai 1945 Berlin [dispărut])-, în timpul Primului Război Mondial este montor de avioane, subofiţer, în 1919 intră în poliţia din Bavaria, activează în departamentul politic pentru supravegherea partidului comunist german, în 1933 devine inspector criminalist, în 1934 intră în SS si în SD, in 1937 este judecător la secţia penală si Obersturmbannfiihrer la departamentul securităţii statului (RSHA), la direcţia „Combaterea Inamicului", în 1939 intră în NSDAP, este şef al Biroului IV (Gestapo), în 1940 este avansat general de brigadă SS, în 1941 este Gruppenfuhrer SS şi general-locotenent de poliţie, s-au făcut numeroase speculaţii în legătură cu soarta sa, probabil s-a sinucis.

Mummert, Werner (* 31.3.1897Liittewitz [Saxonia], t ianuarie/februarie 1950 Uniunea Sovietică): în 1914 este voluntar pe front, în 1916 locotenent într-un regiment de cavalerie saxon, în 1918 se retrage din armată, este reactivat în 1936 în gradul de locotenent-colonel în rezervă, în 1938 este căpitan de cavalerie, în 1939 este comandantul unei unităţi blindate de recunoaştere într-o divizie de infanterie, este avansat locotenent-colonel în 1942, colonel si

comandant al Regimentului 103 Infanterie Motorizată în 1944, din ianuarie 1945 este comandant al Diviziei de Infanterie Motorizată „Muncheberg", general-maior, comandant al unui sector de apărare a Berlinului, din aprilie 1945 este prizonier la sovietici.

Mussolini, Benito (* 29.7.1883 Predappio [Romagna, Italia], t 28.4.1945 Giulino di Mezzegra [provincia Como, Italia; împuşcat]): învăţător, jurnalist, în 1912 este redactor-sef la cotidianul de orientare socialistă Avânţi, în 1915 este voluntar pe front, în 1919 înfiinţează Fasci di Combammento (o uniune a combatanţilor) din care ulterior a luat fiinţă partidul fascist, în 1922 conduce „Marşul spre Roma", în 1934 se ajunge la un acord de interese cu Germania, ia fiinţă „Axa" Roma-Berlin (extinsă în 1937 pentru a forma Pactul Anticomintem, în 1939 devine o alianţă militară cu Germania), este iniţiatorul războaielor din Libia, Abisinia si al campaniei eşuate împotriva Greciei din toamna anului 1939, impune la 10.6.1940 intrarea Italiei în război alături de Germania si aprobă participarea Italiei la campania împotriva Uniunii Sovietice, este demis la 25.7.1943 de Marele Consiliu Fascist, arestat, este eliberat la 12.9.1943 de un comando german,

---

[1] Instituţie înfiinţată în 1926 ca parte a consorţiului Vereinigte Industrieunternehmen AG Berlin; verifica bilanţurile si elabora expertize privind gestiunea întreprinderilor de stat, private si comunale; participa la organizarea, reorganizarea si lichidarea unor asociaţii cu statut de persoană juridică, se ocupa cu administrarea de averi si cu executări testamentare; în timpul celui de-al Doilea Război Mondial au fost înfiinţate filiale în teritoriile ocupate şi anexate, (n.tr.)

ne apoi conducătorul unui statpnetă în nordul Italiei (Repubblica hle Italiana, „Republica de la H), este capturat la 28.4.1945 de zani ţi împuţcat împreună cu Bta sa; cadavrele au fost spânzurate ||a zi în Piazzale Loreto din Milano.

olini, Edda (* 1.9.1910,19.4.1995):

ji Benito Mussolini, în 1930 se oreşte cu contele Ciano, au trei trăieşte despărţită de soţ de la ||tul anilor 1930, în 1941 este i medicală în Italia, în 1943 se bă cu soţul, după căderea de la Je a tatălui ei fuge cu sprijin în Bavaria, duce copiii în Iţa, încearcă să-şi salveze soţul, j execuţia acestuia fuge în Elveţia, Stoarce în Italia în 1946, este Bată pentru scurt timp într-un lagăr Binsula Lipari, i se restituie parţial i familiei, nu a avut niciun fel de |ate politică.

olini, Vittorio (* 1913 Milano, 5.1997 Roma): fiul lui Benito Blini, jurnalist, pilot, intră în aviaţia]ră italiană, în 1935 este locotenent, în războiul din Abisinia si în |iul Civil din Spania, apoi lucrează cticant voluntar în producţia unor l la Potsdam-Babelsberg si la |«x>d, în 1939 este din nou ofiţer aţia militară, în 1943 secretar Hal al nou-înfiinţatului Partid Blican-Fascist, ascuns în 1945 de] catolici, fuge în Argentina, acolo pară o activitate de scriitor şi de .inzător, în 1951 este condamnat umacie la o pedeapsă privativă de |te pentru dezertare, se întoarce în Italia, este reabilitat, publicist, |ză în cadrul partidului neofascist.

her, Oldwig von (* 29.6.1904 *kz,* t 7.04.1980): în 1925 este stegar, în 1928 locotenent, ocupă î funcţii de conducere la nivel de şi de stat major, în 1938 este : maior în Marele Stat Major al bi de Uscat, în 1941 este ofiţer

de mare stat major I a în Divizia 161 Infanterie, din iulie 1941 ofiţer I a în Statul Major al Corpului XXXIV Blindat, în 1942 este avansat locotenent-colonel, şef al Statului Major al Diviziei Blindate „Grossdeutschland", în 1943 este avansat colonel, de la 1.7.1944 este general-maior şi şef al Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Nord", din ianuarie 1945 este şef a! Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Kurlanda", de la 17.2.1945 este şef al Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Centru", la 15.3.1945 este avansat general-locotenent, după 1945 se stabileşte în nord-vestul Germaniei.

Naumann, Walter (* 16.6.1909 Guhrau [Silezia], t 25.10.1982 Liidenscheid):

în 1928 intră în NSDAP şi SA, jurnalist, în 1933 este şef de brigadă SA, consilier ministerial în Ministerul Propagandei, referentul personal al lui Goebbels, trece la SS ca Hauptsturmfuhrer, în 1940/41 este şef de batalion în Leibstandarte „Adolf Hitler", este rănit în 1941, după refacere, în 1942, devine şef al biroului ministrului în Ministerul Propagandei, în 1943 este avansat general de brigadă SS, în 1944 este secretar de stat, în aprilie 1945 se află cu Goebbels în buncărul fuhrerului, în testamentul lui Hitler este desemnat ca succesor al lui Goebbels, fuge, lucrează apoi ca zidar, după 1950 este directorul comercial al unei întreprinderi de import-export, este arestat în 1953 de

armata britanică din cauza activităţii de conducător al unui grup de foşti naţional-socialisti, eliberat în acelaşi an, activează politic în Deutsche Reichspartei, de extremă dreaptă, ulterior este preşedinte al consiliului de administraţie al firmei Busch-Jaeger din Liidenscheid, aparţinând concernului Quandt.

Neurath, Constantin Freiherr von

(* 2.2.1873 Klein-Glattbach [Wurttemberg], 114.8.1956 Enzweihingen [Wiirttemberg]): studii de drept, în 1901 intră în serviciul diplomatic, desfăşoară diverse activităţi în tară si străinătate,

între altele este între 1914 si 1916 consilier de ambasadă la Constantinopol, din 1919 până în 1921 ambasador la Copenhaga, între 1922 si 1930 ambasador la Roma, între 1932 si 1938 este ministru de externe, în 1937 intră în NSDAP, între 1939 şi 1943 este protectorul Boemiei si Moraviei, este demis însă în 1941 si înlocuit cu Reinhard Heydrich, numit în 1943 Obergruppenfiihrer SS, condamnat în procesul marilor criminali de război de la Niirnberg la 15 ani de închisoare, este eliberat în 1954 din motive medicale.

Noel, Leon (* 28.3.1888, t 6.8.1987):

studii de drept, din 1913 se află în serviciul guvernului francez, în 1927 este şef al comisiei franceze din Renania, în 1930 este prefect al departamentului Haut-Rhin, în 1931 secretar de stat în Ministerul de Interne, între 1932 si 1935 ambasador la Praga, împuternicit guvernamental la tratativele de la Londra şi Stresa, între 1935 si 1940 ambasador la Varşovia, participă în 1940 la tratativele de capitulare purtate cu Germania si Italia, în 1944 este membru al Academiei, membru al RPF, în 1948 este preşedinte al comisiei de politică externă din Adunarea Naţională.

Ochs, prenume necunoscut (* ?, t ?):

valetul lui Joseph Goebbels, Unterscharfuhrer SS, conform unor surse sovietice ar fi fost Hauptsturmfuhrer, capturat în 1945, închis la Posen, este posibil să fi fost extrădat la Riga, ulterior nu a putut fi depistat de NKVD.

Olbricht, Friedrich (* 4.10.1888 Leisning [Saxonia], t 20.7.1944 Berlin

[executat]): în 1908 este locotenent într-un regiment de infanterie, frecventează Şcoala de Război din Dresda, în timpul Primului Război Mondial desfăşoară activităţi la nivel de unitate si de stat major, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, ocupă diferite funcţii de comandă şi de mare stat major, în 1926 este referent în departamentul T3 (Armate Străine) din Ministerul

Apărării, în 1931 este comandant al unui batalion de puşcaşi, în 1933 şef al Statului Major al Diviziei 4 Infanterie „Dresda", în 1934 este avansat colonel, în 1935 este şeful Statului Major al Corpului IV Armată, în 1937 generalmaior, în 1938 comandant al Diviziei 24 Infanterie, în 1939 participă la campania din Polonia, este avansat general-locotenent, din martie 1940 este şeful biroului general al armatei de uscat din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, din 1943 ocupă simultan funcţia de şef al biroului de înlocuire de la înaltul Comandament al Forţelor Armate, elaborează, împreună cu von Stauffenberg, în acord cu Beck şi Goerdeler, planul operaţional „Walkiria", la 20.7.1944 declanşează operaţiunea „Walkiria", este împuşcat în curtea blocului Bendler în urma unei sentinţe a Curţii Marţiale.

Oshima, Hiroshi (* 1886, t 1975):

militar şi diplomat japonez, în 1923/24 este ataşat militar la Budapesta si Viena, în 1930/31 comandant de regiment, între 1931 si 1934 şef de departament în Marele Stat Major, avansat general-locotenent, între 1934 şi 1938 este ataşat militar la Berlin, în 1938/39 şi între 1941 şi 1945 este ambasadorul Japoniei la Berlin, încearcă în 1943 fără succes să medieze un armistiţiu între Germania şi Uniunea Sovietică, este arestat în 1945, după anchetă se întoarce în Japonia unde este acuzat de „conspiraţie împotriva păcii" si condamnat la închisoare pe viaţă, este eliberat în 1955.

Osterholz, Liesl (* ?, t ?): camerista Evei Braun, se află în buncăr până la sinuciderea soţilor Hitler.

Papen, Franz von (* 29.10.1879 Werl, t 2.5.1969 Obersasbach [Baden]):

cadet, paj la Curtea Imperială, în 1899 este locotenent, între 1902 şi 1904 frecventează Şcoala de Cavalerie din Hanovra, între 1907 şi 1910 Academia de Război din Berlin, în 1911 este locotenent major în Regimentul de ulani

dam", în 1911/12 activează în *c* Stat Major, în 1913 este avansat an, devine ataşat militar la ngton, este rechemat în 1915 sub iţia de spionaj, în 1916 este ndant de batalion pe frontul :z, ulterior are activitate de stat în Franţa, Mesopotamia şi |na, la sfârşit ca locotenent-colonel hata turcă,'între 1918 şi 1932 este Dru al Herrenklub[1], în 1920 intră 'ui de centru, între 1921 şi 1928 1930 şi 1932 este merribru al ntului din Prusia, între 1923 şi 2 acţionar principal si preşedinte Uliului de administraţie al jfii de Presă *Germania,* la 1.6.1932 numit cancelar al Germaniei let prezidenţial), demisionează .rtidul de centru, de la 20.6.1932 >misar al Reichului pentru Prusia, 11.1932 demisionează din funcţia ncelar, între 1933 şi 1945 este |ru al Parlamentului, în primul et Hitler, de la 30.1.1933 la |934, ocupă funcţia de vicecancelar, pul „puciului lui Rohm" este pus i trei zile sub arest la domiciliu, 934 şi 1938 este ambasador la între 1939 si august 1944 ambaa Ankara, este arestat în 1945, E în 1946 în procesul marilor di de război, în 1947 este condamnat ameră de arbitraj din Germania ani de muncă silnică, este eliberat 9.

t, Henri (* 1881,11963): militar ieră, în 1934 este general de ă, în 1936/37 ocupă postul de militar la Roma, în 1938 este t general de divizie, comandant ei 15 Motorizate franceze, este latar al armistiţiului francez, în ste numit din nou ataşat militar

Patton, George Smith (* 11.11.1885 Sân Gabriel [California], t 21.12.1945 Mannheim [accident]): militar de carieră, în 1909 absolvă Academia Militară de la West Point, în 1917 este comandantul unei brigăzi blindate din Franţa, ocupă ulterior diverse funcţii de comandă si are activităţi didactice, în 1939 este avansat colonel, în 1940 general de brigadă, din aprilie 1941 este comandantul Diviziei 2 Blindate americane, în noiembrie 1943 debarcă în Maroc, din februarie 1943 este comandantul suprem al Corpului II SUA, este avansat general-maior, comandant suprem al Armatei 7 (debarcarea în Sicilia), de la 1.8.1944 este comandantul Armatei 3 din Normandia, înaintează până în Ardeni, în martie 1945 până la Rin, apoi până în Boemia, din mai 1945 este guvernatorul militar al Bavariei, îşi pierde viata într-un accident de maşină.

Paulus, Friedrich (* 23.9.1890 Breitenau, lângă Melsungen [Hessen], t 1.2.1957 Dresda): în 1909 este cadet stegar, în 1911 locotenent într-un regiment de infanterie din Baden, în timpul Primului Război Mondial este aghiotant de batalion, ulterior ocupă funcţii de stat major, este avansat căpitan, preluat de armata reorganizată după război, ocupă diverse funcţii de comandă de trupă si de stat major, în 1931 este avansat maior, în 1934 este comandant al

Unităţii de Vehicule Grele 3, în 1935 este avansat colonel, în 1938 este şeful Statului Major al Corpului XVI Armată Motorizat sub comanda lui Guderian, în 1939 este avansat general-maior, devine şeful Statului Major al Armatei 10, după ce aceasta îşi schimbă numele în Armata 6 rămâne în continuare şeful statului major, general-locotenent, din septembrie 1940 este responsabilul principal

Herrenklub" era o uniune de interese a marilor proprietari de pământ, industriaşi,

jjri şi înalţi funcţionari guvernamentali, reprezentând un segment social conservator si

: din punct de vedere politic si financiar, al cărui scop declarat era stoparea pătrunderii

tiei marxiste. Este considerată una dintre instituţiile cele mai antidemocratice ale cii de la Weimar. (n.tr.)

Biografii

cu încartiruirea din Marele Stat Major al Armatei de Uscat, din ianuarie 1942 este comandantul suprem al Armatei 6, general de tancuri, în noiembrie generalcolonel, capitulează după încercuirea trupelor germane de către Armata Roşie la Stalingrad la 31.1.1943, anterior fusese avansat la 30.1 în gradul de feldmareşal, este luat prizonier de ruşi, după 20.7.1944 se asociază „Comitetului Naţional «Germania Liberă»", este martor al acuzării în procesul marilor criminali de război, în 1953 este eliberat din prizonierat şi se stabileşte la Dresda.

Pavolini, Alessandro (* 27.9.1903 Florenţa,! 28.4.1945 Dongo [provincia Como; asasinat]): studii de drept si ştiinţe politice, în 1920 aderă la mişcarea fascistă, este secretar al Fasciei din Florenţa, în 1924 este şeful miliţiilor din Florenţa, membru al Directoriului Naţional al Partidului, în 1934 este preşedinte al Uniunii Sportivilor si Artiştilor, în 1938 se înrolează voluntar în războiul din Abisinia, între 1939 şi 1943 este ministru al culturii, în 1943 redactor-şef al ziarului *Il Messaggero,* după arestarea lui Mussolini este numit şeful unui guvern interimar, din septembrie 1943 este secretarul partidului

fascist-republican, în aprilie 1945 este capturat de partizani si împuşcat.

Peiper, Joachim, „Jochen" (* 30.1.1915 Berlin, 113/14.7.1976 Traves [Franţa; asasinat]): ofiţer în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1939/40 este aghiotantul lui Himmler, în 1942 este comandant de batalion, în 1943 Sturmbannffihrer şi comandant al Regimentului l Blindat al Leibstandarte, luptă în Italia, participă la numeroase crime de război, în timpul ofensivei din Ardeni este comandantul Grupului Blindat „Peiper" din Divizia l Blindată a Leibstandarte SS „Adolf Hitler", este condamnat la moarte în 1947 de un tribunal militar american pentru masacrul de la Malmedy (uciderea unor prizonieri de război americani), eliberat din detenţie în 1956, activează apoi în domeniul

publicitar, între altele pentru Porsche, se mută în regiunea franceză Jura, se pare că a fost asasinat de comunişti.

Peltz, Dietrich (* 9.6.1914 Gera, 110.8.2001 Miinchen): brevet de pilot, bacalaureat, în 1934 este soldat în departamentul de vehicule grele, se transferă la aviaţia militară, plutonier, urmează Scoală de Aviaţie de la Salzwedel, în 1936 este locotenent în Escadrila de Vânătoare „Immelmann", în 1939 căpitanul unei escadrile de avioane de luptă (Stuka), locotenent major, participă la campania din Franţa si la bătălia aeriană pentru Anglia, în 1941 este transferat pe Frontul de Est, în 1942 este avansat maior şi însărcinat cu crearea unei scoli de comandanţi de unităţi, alcătuieşte o unitate specială de luptă împotriva cuirasatelor, luptă în spaţiul Mării Mediterane şi al Atlanticului de Nord, în 1942 este avansat locotenent-colonel, are activităţi de stat major, între altele este inspector al unităţilor de avioane de luptă şi Stuka, în 1943 este colonel, comandant al Corpului IX Aerian si comandant al misiunilor de atac în Vest, în 1944 este avansat general-maior, general comandant al Corpului de Luptă II în timpul ofensivei din Ardeni, în martie 1945 este luat prizonier de aliaţi, după eliberare activează în sectorul privat.

Petain, Henri Philippe (* 24.4.1856 Cauchy-â-la-Tour, lângă Calais, t 23.7.1951 Port Joinville [Insula Yeu, Atlantic]): militar de carieră, în 1911 este colonel, în 1914 avansat general de brigadă, în 1915 comandant al Armatei 2, în 1916 este şeful Grupului de Armate „Centru", conduce apărarea de la Verdun, în 1917 este comandant suprem al armatei franceze, în 1918 este mareşal, între 1922 şi 1931 este inspector general al armatei, între 1931 si 1934 al apărării aeriene, vicepreşedinte ăl Consiliului Superior de Război, în 1934 este numit ministru de război, în 1939 este ambasadorul Franţei pe lângă Franco, în 1940 semnează capitularea

ji în faţa Germaniei si a Italiei, 1940 si 1942 este prim-ministru le stat („Franţa de la Vichy"), din ste şef de stat, la 20.8.1944 fuge mania, este deţinut la castelul ringen, trimis în aprilie 1945 în i, se predă Curţii Supreme, este mnat pe 14.8.1945 la moarte colaboraţionism, pedeapsa este aţă de Charles de Gaulle în închije viaţă.

r, Kurt (* 3.2.1909 Dorn.ohn, f 3.10.1969 Hamburg):

le medicină la Jena, în 1930 intră *W* (nr. 263062), este Bannfuhrer ler-jugend" la Weimar/Jena, în i dă doctoratul în ştiinţe medicale, *Â* ca medic, din decembrie 1934 ferent în birou! „Personal" al erii Tineretului din Reich, în 1936 ţer de legătură al HJ la Ministerul ei si la Uniunea Cadrelor Didactice lal-Socialiste, şef adjunct al i „Personal" al HJ, în 1937 este înnfuhrer, inspector al şcolilor Hitler", Gebietsfiihrer, în 1938 mandantul Academiei pentru :erea Tineretului din Braunsch1939 şef al Şcolii de Conducători a Potsdam, în 1939/40 este pe a medic, între 1940 şi 1942 at al şefului Tineretului RJeichului /egia, din iulie 1942 din nou lanţ al şcolilor „Adolf Hitler", iză simultan în conducerea i a NSDAi; din noiembrie 1943)ergebietsfuhrer al HJ, şef al : Reichsleiterului von Schirach , în 1945 este medic de regiment ia 38 Grenadieri „Nibelungii" a SS, responsabil cu înrolarea de la şcolile „Adolf Hitler" în „Nibelungii", în mai 1945 este zonier, la 10 mai 1945 fuge, nazificare se stabileşte ca medic i la Hamburg-Barmbeck.

enges, **Robert** (* 27.3.1880 ngladbach, t 29.9.1962 Koln):

după bacalaureat urmează o pregătire comercial-bancară, lucrează în diverse bănci, printre altele între 1905 şi 1914 la filiala din Londra a DiscontoGesellscbaft, în timpul Primului Război Mondial activează în administraţia civilă pentru Belgia, în 1916 intră în Uniunea Bancară A. Schaaffhausen, Diisseldorf, în 1919 este numit preşedinte al acesteia, în 1921 este preşedinte al Uniunii Băncilor şi Bancherilor din Renania şi Westfalia, din 1920 membru în consiliile de administraţie a mai multor societăţi pe acţiuni, între altele la Colonia-Versicherung, Klockner-Werke, AEG, Demag, Harpener Bergbau, Mitteldeutsche Stahlwerke, din 1931 este coproprietar al băncii Sal. Oppenheim jun. & Cie. Koln, iniţiază „arianizarea" băncii Levy, iar în 1938, cu acordul coproprietarilor evrei si al băncii Oppenheim (între 1938 şi 1947 „Pferdmenges & Co."), este arestat în 1944 si închis pentru scurt timp, în 1945 este cofondator al partidului CD£ ulterior CDU, consilier municipal la Koln, membru

al consiliului provinciei, în 1946 i se interzice activitatea politică, interdicţia este anulată în 1947, ocupă din nou numeroase posturi de conducere, este consilier economic al lui Konrad Adenauer, din 1950 este deputat în Bundestag[1] din partea CDU, între 1950 si 1960 preşedinte al Uniunii Federale a Băncilor Private.

Pick, Gerhard (* 7.11.1910 Rehden, lângă Graudenz, t 11.5.1987 Werl): în 1941 este căpitan, comandant al Batalionului II din Regimentul 490 Infanterie al Diviziei 296 Infanterie, în 1944 este avansat maior, comandant al Regimentului 577 Grenadieri din Divizia 305 Infanterie, în 1945 este avansat locotenent-colonel, pentru scurt timp este comandantul misiunilor de hiptă de la cartierul guvernamental, în aprilie 1945 este comandantul Regimentului „Pick" din Divizia „Scharnhorst", luat apoi prizonier de americani.

idestag, camera reprezentanţilor din Parlamentul Germaniei Federale, (n.tr.)

Pintsch, Karl Heinz (* 3.6.1909, t ?):

pregătire comercială, în 1925 intră în NSDAP (nr. 24400), om de afaceri la Elberfeld, Berlin si Cottbus, în 1928 reintră în NSDÂP, din 1934 este aghiotantul lui Rudolf Hess, Oberfuhrer SA, în 1941 este degradat şi transferat într-o unitate disciplinară, acuzat că ar fi ştiut de zborul lui Hess în Anglia, în 1944 este avansat locotenent, în 1945 este luat prizonier de sovietici si eliberat în 1955.

Pleiger, Paul (* 29.9.1899 Buchholz [Westfalia], t 25.7.1985 Hattingen):

lăcătuş, inginer la Harpener Bergbau AG, din 1925 înfiinţează o fabrică de utilaje, în 1932 intră în NSDAP si SA, în 1933 este Sturmfiihrer SA si consilier economic regional al NSDAP pentru regiunea Westfalia-Sud, în 1934 este numit în biroul „Materii Prime" din Berlin, în 1937 însărcinat cu conducerea întreprinderilor de stat din domeniul extracţiei minereurilor feroase si

siderurgiei „Hermann Goring", din 1941 ocupă simultan postul de însărcinat al Reichului pentru întreaga economie din Est, condamnat în 1949 în „procesul Wilhelmstrasse" la 15 ani de închisoare pentru rolul major jucat în jefuirea teritoriilor ocupate din Est si pentru măsurile de teroare şi constrângerile legate de aceasta, eliberat în 1951, apoi director economic al unei întreprinderi industriale din Westfalia.

Poensgen, Ernst (* 19.9.1871 Diisseldorf, 122.7.1949 Berna): studii de siderurgie, în 1900 intră în întreprinderea tatălui, în 1905 devine preşedintele acesteia, în 1910 este preşedinte al Phonix AG, preşedinte al Uniunii Patronatului din Industria Grea din nord-vestul Germaniei, în 1926 este cofondatorul întreprinderilor Vereinigten Stahlwerke AG, vicepreşedinte al consiliului de administraţie, în 1929 este preşedintele Uniunii Industriaşilor Germani din Industria Grea, ulterior al Grupului din Industria Siderurgică, în 1935 este preşedintele consiliului de administraţie al Vereinigten Stahlwerke,

membru în consiliile de administraţie ale mai multor întreprinderi chimice si siderurgice, întreţine relaţii personale cu Hitler şi Goring, încearcă să împiedice înfiinţarea întreprinderilor „Hermann Goring", din cauza unor rivalităţi demisionează în 1942 din toate posturile, în ultima parte a vieţii trăieşte la Kitzbuhel şi în Elveţia.

Posse, Heinz (* 6.2.1879 Dresda, t decembrie 1942 Dresda): istoric de artă, prof. dr., din 1910 este director al Galeriei de Artă de Stat din Dresda, demis în 1938, reangajat în 1939 la intervenţia lui Hitler, din 1939 este şeful „Misiunii speciale Linz" (alegerea de tablouri pentru reşedinţele lui Hitler şi pentru muzeul pe care acesta intenţiona să-1 creeze la Linz).

Puttkamer, Karl-Jesko von (* 24.3.1900 Frankfurt/Oder, t 4.3.1981 Neuried, lângă Miinchen): în 1917 se înrolează în marină, în 1920 este locotenent, în 1930 este avansat căpitan, între 1933 si 1935 este ofiţer de legătură al marinei pe lângă înaltul Comandament al Armatei de Uscat, în 1935 este aghiotant naval secund al lui Hitler, în 1938 căpitan de corvetă, în 1938 este comandant de navă în Flotila 4 Distrugătoare, din octombrie 1939 este căpitan de fregată şi aghiotant naval al lui Hitler, în 1941 este avansat colonel, în 1943 contraamiral, la 21.4.1945 zboară de la Berlin în Obersalzberg, în mai 1945 este arestat în apropiere de Berghof de trupele americane, eliberat în 1946.

Rabe von Pappenheim, Friedrich-Carl

(* 5.10.1894 Miinster, î 6.7.1977): în 1914 este cadet stegar, în Primul Război Mondial şef de companie, în 1918 este preluat în armata reorganizată

după război, între 1931 şi 1933 activează în Statul Major al Diviziei de Cavalerie „Weimar", din 1934 este maior în Ministerul Apărării, în 1937 este numit ataşat militar la Bruxelles, în 1940 este avansat colonel si comandant al Regimentului 436 Infanterie, în 1942 este

militar la Budapesta, gene*JT,* la sfârşitul anului 1943 este lanţ al Diviziei 97 puşcaşi, în eneral-locotenent, la sfârşitul jlui este luat prizonier de i, eliberat în 1955, se stabileşte blica Federală Germania.

lândor (* 5.11.1899 Budapesta, 1981 Budapesta): în 1917/18 e geografie la Universitatea din ;, în 1918/19 participă la

a sovietică din Ungaria, fuge în

îşi continuă studiile la Viena,

înfiinţează o agenţie de presă, 2 se transferă la Jena, este u în aparatul M al partidului st german, în 1923 devine şeful *f* al Sotniilor Proletare în timpul

din Saxonia, fuge în Uniunea -ă, de la mijlocul anilor 1920 espondent al agenţiei sovietice i TASS la Berlin, în 1935 se mută

a, din martie 1936 este rezident iciului sovietic de informaţii

GRU în Elveţia, pentru camuflare :ază agenţia de presă Atlas ent, în 1944, după deconspirarea Itor reţele de spionaj, este arestat,

apoi la intervenţia autorităţilor e, în 1945 se întoarce în Uniunea ă, condamnat la detenţie înde, eliberat în 1955, ulterior profegeografie la Universitatea din sta, se pensionează în 1966.

, Erich (* 24.4.1876 Wandsbek, lamburg, t 6.11.1960 Kiel): în : înrolează în marina militară, este numit locotenent, în Primul Mondial este la început ofiţer najor pe lângă amiralitate, apoi lanţ al crucişătorului *KiJln,* în te preluat de armata reorganizată ăzboi, activează la arhiva , în 1925 este viceamiral, şef al avale de la Marea Baltică, în rural, şef al Comandamentului , în 1934 este avansat amiral, din 1935 este comandantul al marinei militare, în 1939 este t mare amiral, în 1943 este

transferat în rezerva fiihrerului, condamnat la închisoare pe viaţă în procesul marilor criminali de război din 1946, eliberat în 1955 din motive medicale.

Rattenhuber, Johann (* 30.4.1897 Oberhaching, lângă Miinchen, t 30.6.1957 Miinchen): bacalaureat, pe front, în 1918 este locotenent, se

înrolează în *freikorps* „Epp", în 1920 intră în poliţia din Bayreuth, în 1922 este transferat la poliţia bavareză, în 1933 este aghiotant al preşedintelui poliţiei bavareze Heinrich Himmler, în acelaşi an este însărcinat cu alcătuirea unui comando pentru operaţiuni speciale la dispoziţia lui Hitler, căpitan, Obersturmbannfiihrer SS, în 1935 este şeful serviciului independent de securitate a Reichului, în 1944 este avansat general de brigadă SS şi general-maior de poliţie, în 1945 este Gruppenfuhrer SS, capturat la 2.5.1945 de trupele sovietice, eliberat în 1951.

Raubal, Angela, „Geli" (* 4.1.1908 Linz, 118.9.1931 Miinchen [sinucidere]): în *Dosarul Hitler* este numită în mod eronat „Nicki", fiica surorii vitrege a lui Hitler, Angela Raubal, în 1927 îşi dă bacalaureatul, începe studii de medicină la Miinchen, din 1928 urmează cursuri de canto, locuieşte din 1929 la Hitler în Prinzregentenplatz; după o ceartă se sinucide cu pistolul lui Hitler trăgându-şi un foc în zona inimii; circumstanţele exacte nu au fost clarificate.

Raubal, Angela (vezi: Hammitzsch, Angela).

Rauch, Josef (* 27.9.1902 Kinding, lângă Eichstätt, t 14.8.1984): în 1919 se înrolează voluntar, este preluat de armata reorganizată după război, se retrage în 1931 în grad de plutonier, în 1935 reintră în armată în grad de locotenent major (pionieri), în 1940 urmează cursuri la Şcoala de Pionieri de la Rosslau şi Konigsbriick, este avansat maior, comandant al Batalionului 8

pionieri de rezervă, în 1942 este numit locotenent-colonel si comandant al Regimentului 110 Infanterie Motorizată, în 1943 este şef de regiment la cursurile pentru tanchisti de la Wiinsdorf, în mai

1943 este comandant al Regimentului 192 Infanterie Motorizată, în 1944 este avansat colonel, în noiembrie-decembrie

1944 curs pentru comandanţii de divizie la Hirschberg, de la 1.1.1945 este comandantul Diviziei 18 Infanterie Motorizată, avansat la 20.4.1945 general-maior, luat prizonier de sovietici la Berlin pe 2.5.1945, condamnat în 1949 la 25 de ani de muncă silnică, eliberat în 1955, se stabileşte în Republica

Federală Germania.

Reichenau, Walter von (* 8.10.1884 Karlsruhe, t 17.1.1942 lângă Poltava):

în 1903 este cadet stegar, în 1904 locotenent, între 1911 şi 1914 activează la Academia de Război, pe front ca aghiotant si ofiţer de stat major, căpitan, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, în 1919 activează la Statul Major al Comandamentului Militar VI, diferite activităţi la nivel de unitate si de stat major, în 1924 este avansat maior, în 1927 este numit comandant al unei unităţi de informaţii, în 1929 este locotenent-colonel şi şef de stat major la Inspectoratul Unităţilor de Informaţii, în 1931 este avansat colonel, şef de stat major la Divizia l Infanterie, în 1933 este numit şeful biroului ministerial din Ministerul Apărării (din 1934 biroul forţelor armate), în 1934 este avansat general-maior, în 1935 general-locotenent, general comandant al Corpului VII Armată, în 1936 este general de artilerie, în 1938 comandant suprem al Armatei 10, apoi al Armatei 6, general-colonel, în 1940 este avansat feldmaresal, sprijină extinderea Waffen SS si acoperă crimele trupelor de intervenţie, în decembrie 1941 este comandantul suprem al Grupului de Armate „Sud", moare în urma unui atac cerebral.

Reinecke, Hermann (* 14.2.1888 Wittenberg, t 10.10.1973): cadet, în 1905

este locotenent, în 1911 aghiotant de batalion, în timpul Primului Război Mondial desfăşoară diferite activităţi la nivel de unitate si de stat major, din 1918 activează în Ministerul de Război al Prusiei, este preluat de armata reorganizată după război, parcurge diferite trepte ierarhice în Ministerul Apărării, în 1929 este maior, în 1933 locotenent-colonel, în 1934 se întoarce în Ministerul Apărării, este şeful departamentului pentru şcoli militare şi aprovizionare, în 1935 colonel, se transferă la nou-înfiinţatul birou al forţelor armate, în 1938 este directorul direcţiei „Probleme Gnerale ale Forţelor Armate" în 1939 activează la biroul general al forţelor armate din înaltul Comandament al Wehrmachtului, rămâne directorul acestuia până la sfârşitul războiului, este avansat general-maior, în 1942 este general de infanterie, de la 22.12.1943 este şeful statului major al conducerii naţional-socialiste din OKW, în 1943 este primit în NSDAP, din 1943 este membru al Tribunalului Poporului, după atentatul împotriva lui Hitler devine membru al Curţii de Onoare a Forţelor Armate, membru al Tribunalului Poporului care i-a condamnat pe complotiştii de la 20.7.1944, este arestat în 1945, condamnat la închisoare pe viată în procesul din 1948 împotriva înaltului

Comandament al Forţelor Armate pentru participarea la emiterea unor ordine ce contravin dreptului internaţional, cererea de graţiere din 1951 este respinsă, este eliberat în 1954.

Reinhardt, Georg-Hans (* 1.3.1887 Bautzen, t 22.11.1963 Miinchen): în 1907 este cadet stegar, în 1908 locotenent, în 1913 aghiotant de regiment, pe front ca aghiotant, în 1916 urmează o pregătire de stat major, de la sfârşitul anului 1916 activează în diferite state majore, în 1917 este ofiţer I a în Statul Major al Diviziei 192 Infanterie, în 1919 la apărarea graniţelor, este preluat de armata reorganizată după război, desfăşoară activităţi la nivel de unitate si de stat

în 1926 predă tactică la Şcoala
:erie din Dresda, ulterior este
i tactică şi istoria războiului,
de curs pentru asistenţi ai
ii, în 1931 locotenent-colonel
dant de batalion, în 1933 este
tului Major al Diviziei 4, apoi
lepartament în Ministerul
în 1934 este avansat colonel,
:ste şeful departamentului de
= din Marele Stat Major al
de Uscat, în 1937 este avansat
l-maior, în 1938 este comandant
iziei 4 Blindate în campania din
, în 1939 este avansat general-lo-
-' în 1940 este general comandant
lui XXXXI Blindat, general de
11941 este comandant suprem
ji 3 Blindat, din 1942 al Armatei
;, general-colonel, în 1944 este
mt suprem al Grupului de
.Centru", la 25.1.1945 este
in cauza pierderii Prusiei
, este luat prizonier în 1945,

jinat la 15 ani de închisoare în
ui împotriva înaltului Comanda-
al Forţelor Armate, eliberat în

r, Hans (* 15.6.1909Memmingen,
jrotar, în 1928 intră în NSDAP
'2784) si SS (nr. 4844), din 1933
rmmann în Leibstandarte „Adolf
membru al comandoului de
|ă al fiihrerului, în 1934 Unter-
ahrer, urmează alte avansări în
h 1939 este Untersturmfuhrer, în
îrstrumfuhrer, în aprilie 1944
nităţile Waffen SS, la 1.5.1945
buncăr, este luat prizonier de
eliberat în 1955, se stabileşte
ica Federală Germania.

fanna (* 29.3.1912 Hirschberg, 79 Frankfurt/Main): studii de fără absolvire, pilot de planor, tabileşte recordul mondial în lungă durată la femei, în 1934 mondial la zborul de înălţime n 1937 este căpitan de aviaţie, activează ca pilot de încercare militară, este tovarăşa de viaţă

a lui Ritter von Greim, la 26.4.1945 zboară cu Greim la Berlin, la 29.4.1945 zboară la Donitz la Kiel, mai departe la Kitzbiihel, este internată în lagăr în 1945, eliberată în 1946, o cameră de arbitraj îi atestă nevinovăţia în 1947, are activitate publicistică si înregistrează alte succese sportive.

Remer, Ernst Otto (* 18.8.1912 Neubrandenburg, t 4.10.1997 Marbella [Spania]): în 1933 îşi dă bacalaureatul, este cadet stegar, în 1935 locotenent, desfăşoară diverse activităţi la nivel de unitate (infanterie), în 1941 este avansat căpitan, în 1942 comandant de batalion în Regimentul de Infanterie Motorizată „Grossdeutschland", în 1943 este maior, din 1944 comandant al Regimentului de Gardă „Grossdeutschland" din Berlin, avansat colonel pentru rolul decisiv jucat în reprimarea loviturii de stat de la 20.7.1944, din august 1944 este comandant al brigăzii de escortă a fuhrerului, până la 15.11.1944 se află la Rastenburg, ulterior participă până la 15.11.1944 la ofensiva din Ardeni, la 30.1.1945 este avansat general-maior, comandant al brigăzii de escortă a fuhrerului transformate în divizie blindată, din mai 1945 este prizonier de război, eliberat în 1947, în 1950 participă la înfiinţarea partidului socialist al Reichului, formaţiune de extremă dreaptă (SRP, interzis în 1952), activitate

publicistică, în 1982 înfiinţează Cercul de Prieteni „Ulrich von Hutten", în 1983 înfiinţează Mişcarea Germană pentru Libertate, condamnat de mai multe ori, între altele pentru instigare, incitare la ură de rasă şi insultă, între 1991 şi 1993 editează publicaţia *RemerDepesche* care neagă Holocaustul, în 1993 fuge în Spania după ce Curtea Supremă Federală confirmă o condamnare la detenţie.

Rendulic, Lothar (* 23.4.1887 Wiener Neustadt, t 18.1.1971 Eferding, lângă Linz): în 1910 este locotenent în armata austro-ungară, în timpul Primului Război Mondial comandant de companie,

aghiotant de regiment si din 1916 ofiţer de curte marţială, în 1917 este avansat căpitan, preluat apoi de armata reorganizată după război, cadru didactic la şcoala de ofiţeri, din 1922 activează în departamentul organizaţional al Ministerului Federal de Apărare a Ţării, în 1929 este locotenent-colonel, în 1933 este avansat colonel, ataşat militar al Austriei la Paris, în 1935 este demis din cauza legăturilor cu NSDAF> este numit comandant al unei brigăzi motorizate, din 1938 este colonel în armata germană, şef al Statului Major al Corpului XVII Armată, în 1939 este avansat general-maior, în 1940 comandant al Diviziei 52 Infanterie, comandant al Corpului XXXV Armată, în 1943 este comandant suprem al Armatei 2 Blindate, în 1944 general-colonel şi comandant al Armatei 20 Munte, în 1945 este comandant suprem al diferitelor grupuri de armate („Kurlanda", „Nord", la sfârşit al Grupului de Armate „Sud"), în mai 1945 este luat prizonier de americani, condamnat pentru crime de război la 25 de ani de închisoare în procesul din 1948 împotriva generalilor din Sud-Est, graţiat în 1951 si eliberat, desfăşoară o activitate publicistică până la sfârşitul vieţii.

Renondeau, Gaston-Ernest (* 1879, 11967): ataşat militar al Franţei la Berlin între 1932 şi 1938, în 1939/40 este comandant al Diviziei 2, avansat general-maior, în 1940 este ofiţer comandant al sectorului de apărare Bas-Rin, apoi comandant al Diviziei de Fortificaţie 103, ulterior comandant al Corpului de Armată de Fortificaţie XXXXII.

Reymann, Hellmuth (* 24.11.1892 Neustadt [Silezia Superioară], t 8.12.1988 Garmisch-Partenkirchen): cadet, în 1912 locotenent, din 1915 este aghiotant de batalion, din 1916 aghiotant de regiment, în 1920 trece în poliţie ca locotenent major, în 1921 este avansat căpitan, între 1922 şi 1928 este cadru didactic la Şcoala de Poliţie din Frankenstein, între 1928 şi 1932 activează în administraţia poliţiei Elberfeld, este

avansat maior, între 1933 şi 1935 este cadru didactic la Şcoala Superioară de Poliţie Eiche de lângă Potsdam, în 1935 predă tactica la Şcoala de Război din Dresda, în, 1936 este locotenent-colonel, în 1938 comandant al Batalionului 152 Grăniceri „Saarbriicken", în 1939 este colonel şi comandant al Regimentului 205 Infanterie, în 1942 general-maior şi comandant al Diviziei 212 Infanterie, în 1943 este comandant al Diviziei 13 la Sol a aviaţiei de luptă, comandant al Diviziei 11 Infanterie, în noiembrie 1944 este transferat în rezerva fuhrerului, de la 6.3.1945 este comandant de luptă al Berlinului, după aceea comandant al Garnizoanei Potsdam, de la 23.4.1945 comandant al Grupului de Armate „Spree", la 7.5.1945 este luat prizonier de britanici, eliberat în 1946, se stabileşte la Iserlohn.

Ribbentrop, Joachim von (* 30.4.1893 Wesel, t 16.10.1946 Niirnberg [executat]): pregătire comercial-bancară la Montreal, lucrează la construcţia de căi ferate, reporter, în 1913 înfiinţează o firmă de import de vinuri germane la Ottawa, în 1914 se întoarce în Germania, între 1915 şi 1918 participă la război în cavalerie, este avansat locotenent, lăsat la vatră în 1919, deschide un magazin de vinuri la Berlin, în 1920 se căsătoreşte cu Annelies Henkell, lucrează ca reprezentant la Berlin al producătorului de şampanie Henkell, din 1930 oferă sprijin financiar NSDAR în 1932 devine membru NSDAP (nr. 1199927), între 1933 şi 1945 este membru al Parlamentului, la 30.5.1933 intră în SS (nr. 63083), Standartenfuhrer, din 1933 este colaboratorul lui Hitlerîn probleme de politică externă, între 1934 şi 1939 este însărcinatul NSDAP pentru politică externă în statul major al locţiitorului fuhrerului, în 1934/35 este însărcinatul guvernului german pentru probleme de dezarmare, în 1935 Oberfuhrer SS, în 1936 Gruppenfuhrer SS, din iunie 1936 este ambasadorul Germaniei la Londra, de la 5.2.1938 până la 30.4.1945

de externe al Germaniei, în rgruppenfuhrer SS, se ascunde 945 sub numele „Reiser", la este arestat de armata britanică, i procesul marilor criminali de ondamnat la moarte.

en, Wolfram Freiherr von

1895 Barzdorf, lângă Striegau t 12.7.1945 Bad Ischl) cadet, absolvent al Scolii de le la Kassel, în 1914 este it, participă la război mai întâi din 1917 este pilot, în 1918 ila de Vânătoare l „Von Richti 1920 se retrage din armată e locotenent major, urmează onstrucţii de maşini, în 1923 i armată, i se încredinţează ircini la nivel de unitate şi de jji în 1928 este avansat căpitan, obţine diploma de inginer, între i 1932 este ataşat militar la în 1934 se transferă în aviaţia [ă, este avansat maior şi numit şef artamemului de verificări, în bste avansat locotenent-colonel, |iembrie 1936 este şeful comande încercări 88 (şeful, sub ire, al statului major al Legiunii i), în 1937 comandor al Regiiii 153 Bombardiere „Liegnitz", arce la Legiunea „Condor", în t avansat colonel, comandor entului 257 Bombardiere, laior, în 1939 este comandant ji VIII Aerian, în 1940 general în 1942 general-colonel şi it suprem al Flotei 4 Aeriene, i timp comandant al zonei 11943 este avansat feldmareşal, >tei 2 Aeriene din Italia, în 1944 se îmbolnăveşte si intră hu, este arestat în 1945 de nericani, nevoit să se supună venţii chirurgicale pe creier areia îşi pierde viaţa.

hi, Leni (* 22.8.1902 Berlin, 3 Pocking, pe malul lacului er): cursuri de dans, printre Vlary VVigman, din 1923 este

solistă în spectacole, în 1926 debutează ca actriţă, obţine roluri în filme de aventuri, în 1929 *Weisse Holle am Piz Palii* („Iadul alb de la Piz Palia") ş.a., în 1932 îşi începe activitatea de regizoare *(Das blaue Licht,* „Lumina albastră"), ulterior produce filme documentare pentru NSDAP şi stat sub semnătură proprie (1933 *Sieg des Glaubens,* „Victoria credinţei", 1934 *Triumph des Willens,* „Triumful voinţei", 1935 *Tagder Freiheic - Unsere Wehrmacht,* „Ziua libertăţii - armata noastră"), cel mai mare succes îl obţine cu filmul în două părţi despre Jocurile Olimpice din 1936 de la Berlin *(Fest der Volker, Fest der Schonheit,* „Sărbătoarea popoarelor sărbătoarea frumuseţii"), ulterior produce filme artistice folosind membri ai populaţiei sinti si romi care au fost deportaţi în lagăre de concentrare după turnarea filmelor, este arestată în 1945, după eliberare si denazificare lucrează ca fotograf, între altele este autoarea unor imagini spectaculoase despre tribul Nuba şi lumea subacvatică a Oceanului Indian.

Roatta, Mărio (* 2.2.1887 Modena, t 7.1.1968 Roma): în 1906 este sublocotenent, militar de carieră, în timpul Primului Război Mondial este ofiţer de stat major, desfăşoară activităţi diplomatice, pana în 1930 este ataşat militar la Varşovia, în 1930 este avansat colonel si numit comandant al unui regiment de

infanterie, în 1933 este şef al marelui stat major al unui corp de armată, ulterior şef al serviciului de informaţii de pe lângă Marele Stat Major, între 1936 si 1938 este comandant al corpului italian de intervenţii în Războiul Civil din Spania, general de corp de armată, din iulie 1939 până în octombrie 1939 este ataşat militar la Berlin, din noiembrie 1939, sub Graziani, este şeful adjunct al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, din martie 1942 comandant suprem al Armatei 6 din Sicilia, la sfârşitul lunii iulie 1943 este din nou şef al Marelui Stat Major al Armatei de

Uscat, trece de partea lui Badoglio, emite ordinul ca Roma să fie apărată împotriva armatei germane, ordin care însă nu este îndeplinit, în 1945 este condamnat la mai mulţi ani de închisoare; fuge în Spania, în 1948 înalta Curte de Casaţie de la Roma anulează sentinţa, în 1949 este achitat de acuzaţia de a fi evacuat capitala fără lupte, se stabileşte la Roma.

Rochling, Hermann (* 12.11.1872 Volklingen [Saarland], t 24.8.1955 Mannheim): în 1989 preia concernul minier de la tatăl său, în timpul Primului Război Mondial este unul dintre producătorii importanţi de armament, după război este condamnat în contumacie de un tribunal francez la 10 ani de închisoare pentru crime de război si jaf, utilajele de producţie din Franţa ale Volklinger Eisenhutte sunt expropriate, se implică politic în reanexarea regiunii Saar la Reichul german, îşi extinde concernul în centrul Germaniei, după 1935 este şeful circumscripţiei Sud-Vest a Grupului Industriei Siderurgice, în 1940 i se restituie fosta proprietate din Lotaringia, între 1940 şi 1942 este împuternicit general pentru industria siderurgică în Lotaringia, Meurthe-Moselle si Longwy, din iulie 1942 conduce Reichsvereinigung Eisen[1], este arestat în 1946, expropriat şi extrădat în 1947 în Franţa, condamnat la şapte ani de închisoare pentru abuz împotriva prizonierilor de război şi persoanelor puse la muncă forţată, pedeapsa este mărită la recurs la 10 ani, eliberat în 1951 cu interdicţia de a mai intra în regiunea Saar.

Rohland, Walter, „Rohland-Tancul" (* 14.12.1888 Inden, lângă Jiilich, t 26.2.1981): asistent la Institutul de Cercetări în Metalurgie „Kaiser Wilhelm",

dr. mg., în 1933 intră în NSDAP (nr.

2267484), este şef de producţie la întreprinderile Siderurgice din Bochum,

însărcinat de Todt cu programul de construcţie a tancurilor, vicepreşedinte al consiliului de administraţie al Vereinigten Stahlwerke, în 1939 este membru în consiliul de administraţie al Deutschen Edelstahlwerke, membru al consiliului de conducere al firmei Kohle- und Eisenforschung GmbH[2], cea mai importantă întreprindere germană de cercetări în domeniul armamentului, în 1942 este vicepreşedinte al Reichsvereinigung Eisen, adjunct al şefului biroului „înarmare" din Ministerul de Război, internat în lagăr în 1945, după eliberare lucrează în industria siderurgică.

Rohm, Ernst (* 28.11.1887 Munchen, t 1.7.1934 Munchen [asasinat]): bacalaureat, cadet stegar, Şcoala de Război de la Munchen, militar de carieră, în timpul Primului Război Mondial luptă pe front, din 1918 este însărcinat cu diverse activităţi de stat major, întreţine legături cu *freikorps,* în 1920 este membru în DAP (nr. 623), prieten apropiat al lui Hitler, în 1923 participă la puci cu propria unitate de luptă „Reichskriegsflagge", în 1924 este demis din armată, condamnat la 15 luni de închisoare cu suspendare, înfiinţează o asociaţie a unităţilor de luptă naţionaliste, este membru al Parlamentului din partea DVP, între 1928 şi 1930 este consilier militar în Bolivia (locotenent-colonel), în 1931 şeful statului major al SA, în 1933 ministru fără portofoliu şi ministru de stat în Bavaria; după ce a cerut ca „revoluţia naţional-socialistă" să fie dusă până la capăt şi a elaborat planuri care au fost interpretate ca pregătire pentru o lovitură de stat, este arestat la 30.6.1934 într-un hotel din Bad Wiessee, dus de un comando special SS în închisoarea Miinchen-Stadelheim, unde i se dă un pistol încărcat,

---

[1] Consorţiu al tuturor întreprinderilor siderurgice si metalurgice, înfiinţat în mai 1942.

Coordona de asemenea comerţul cu minereu de fier si cu materii prime pentru industria siderurgică, (n.tr.) ''

[2] Societate de cercetare aparţinând Vereinigte Stahlwerke AG. (n.tr.) ' '

jlu-i-se să se sinucidă. Deoarece efuză, este împuşcat la ordinul tler.

iei, Erwin (* 15.1.1891 Heiden*n* der Brenz, t 14.10.1944 lângă |ngen în Wurttemberg [sinuci: în 1912 este locotenent, în Primului Război Mondial luptă .tul de la Isonzo, în 1918 este t căpitan, preluat de armata nizată după război, în 1929 :actica la Şcoala de Infanterie din , în 1932 este avansat maior, în :omandant de batalion, în 1935 .t la Şcoala de Infanterie de -am, în 1937 este avansat colonel, este numit comandant al Scolii boi de la Wiener Neustadt, în ste comandant al cartierului al fuhrerului în timpul ocupării ivaciei, general-maior, comandant ziei 17 Blindate, din februarie ;eneral comandant al Corpului ", în ianuarie 1942 general-co:omandant suprem al armatei [h]e din Africa, în iulie 1942 este t feldmareşal, în 1943 este numit dant suprem al Grupului de „B" din Italia de Nord, la sfârşitul 1943 activează ca inspector al ţiilor de coastă din Franţa, se ă tot mai critic faţă de felul în :e condus războiul din Germania, ui Hitler în scris la 15.7.1944 să pat războiului, la 17.7 este grav timpul unui atac cu bombe, să se sinucidă prin otrăvire din :ontactelor cu complotiştii de la '44 (fusese prevăzut, fără ştirea ocupe funcţia de comandant al armatei de uscat).

elt, Franklin Delano (* 30.1.1882 Brk, lângă New York, 112.4.1945 jSprings [Georgia, SUA]): studii avocat, în 1910 intră în ia l democrat, este ales în jfivul statului New York, între . 1920 e'ste ministru adjunct al t, în 1920 candidează fără succes

pentru funcţia de vicepreşedinte, activează în diferite întreprinderi, în 1928 devine guvernator al statului New York (reales în 1930), în 1932 câştigă alegerile pre-zidenţiale (reales în 1936, 1940, 1944), pune la început accentul pe politica internă („New Deal"), începând cu al doilea mandat se concentrează asupra politicii externe, în 1933 recunoaşte din punct de vedere diplomatic Uniunea Sovietică, menţine neutralitatea SUA în războaiele 'din Spania şi Abisinia, începând din 1937 se apropie de Marea Britanie şi Franţa, iniţiative politice pentru menţinerea păcii, din 1939 îi susţine economic pe adversarii Axei, îa 14.8.1941 semnează cu Churchill un acord privind ţelurile comune în război („Carta Atlanticului"), SUA intră în război după atacul de la Pearl Harbor din 7.12.1941, stabileşte la Casablanca, la 24.1.1943, formula „capitulării necondiţionate" a forţelor Axei, asigură la 1.12.1943, la Teheran, deschiderea unui al doilea front în Europa, iniţiază programul atomic american, anunţă pentru perioada postbelică o strânsă colaborare cu Uniunea Sovietică, moare

pe neaşteptate după o poliomielită îndelungată.

Rosenberg, Alfred (* 12.1.1893 Reval, t 16.10.1945 Niirnberg [executat]):

studii la Reval şi Moscova, în 1918 este arhitect, apoi profesor de desen la Riga, în 1918 se mută la Miinchen, în 1919 este membru al Societăţii „Thule", intră în DAP (nr. 625), în 1921 intră în SA, din martie 1923 până în decembrie 1937 (cu o întrerupere între 1924 şi 1926) este redactor-şef la *Volkischen 'Beobachter,* apoi editor, în 1929 înfiinţează Uniunea de Luptă pentru Cultura Germană, între 1930 si 1945 este membru al Parlamentului,'din aprilie 1933 până în 1945 conduce biroul de politică externă al NSDAR din iunie 1933 cu rangul de Reichsleiter, din 1934 este împuternicitul fuhrerului cu supravegherea întregii educaţii spirituale si filozofice a NSDAP (biroul Rosenberg), este într-un anumit

: / sens „ideologul-şef al partidului", ocupă
, f numeroase alte funcţii, de la 17.6.1941
; i până la 30.4.1945 este ministru al
teritoriilor ocupate din Est, în mai 1945
fuge la Holstein, este arestat de poliţia
militară americană, acuzat în procesul
marilor criminali de război si condamnat
la moarte.

Rundstedt, Karl Rudolf Gerd von

(* 12.12.1875 Aschersleben, 124.2.1953 Hanovra): cadet, în 1893 locotenent într-un regiment de infanterie, între 1894 si 1897 urmează Academia de Război, în timpul Primului Război Mondial îndeplineşte în special sarcini de stat major în Turcia şi Franţa, este avansat maior, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, în 1929 este avansat general-maior şi numit comandant al Diviziei 2 Cavalerie, în 1932 este comandant suprem al Grupului de Armate „Sud", din octombrie 1940 comandant suprem Est, în timpul campaniei din Rusia comandant suprem al Grupului de Armate „Sud", după retragerea de la Rostov din 28.11.1941 este transferat în rezerva fiihrerului,

din martie 1942 până la 10.3.1945 este comandant suprem Vest, în vara lui 1944 părăseşte pentru scurt timp frontul, devine preşedinte al Curţii de Onoare a Forţelor Armate, în această calitate îi exclude din armată pe complotiştii de la 20.7.1944, la 3.3.1945 este demis din funcţia de comandant suprem Vest, este arestat în mai 1945 de trupele americane la Bad Tolz şi predat armatei britanice, martor al acuzării în procesele de la Niirnberg, eliberat din detenţie în 1949 din cauza unei afecţiuni cardiace.

Sander, prenume necunoscut (* ?, t ?):

membru al Leibstandarte „Adolf Hitler", ordonanţă.

Sandig, Rudolf (* 11.9.1911 Eppendorf, lângă Hamburg, 11994): din 1933 este membru al Leibstandarte SS „Adolf Hitler", Unterscharfuhrer, în 1941 Hauptsturmfiihrer, comandant de

companie, în 1942 este comandant de batalion în Regimentul 2 Infanterie Motorizată, în 1943 Sturmbannfuhrer, în 1944 Obersturmbannfuhrer SS, comandant al Regimentului 2 Infanterie Motorizată, luptă în cadrul Grupului de Armate „Sud".

Sauckel, Fritz (* 27.10.1894 Hassfurt [Franconia Inferioară], t 16.10.1946 Niirnberg [executat]): marinar, în 1914 este luat prizonier de război de francezi în Australia, până în 1919 rămâne internat în Franţa ca prizonier civil, între 1919 şi 1921 este ucenic de lăcătuş-mecanic, în 1919 este membru al Uniunii Naţionaliste Germane („Deutschvolkischen Schutz- und Trutzbund"), în 1921 ocupă o poziţie de comandă în structurile acesteia din Franconia Inferioară, în 1922 intră în SA, în 1922/23 urmează studii tehnice la Ilmenau, în 1923 intră în NSDAP (nr. 1395), între 1923 şi 1925 conduce organizaţii secrete ale NSDAî" în 1925 reintră în NSDAP, este director economic de Gau în Turingia, între 1927 şi 1945 Gauleiter al Turingiei, între 1930 şi 1932 şeful grupului parlamentar NSDAP în Parlamentul landului Turingia, în 1932/33 prim-ministru, între 1933 şi 1945 guvernator al Turingiei, în 1933 Gruppenfiihrer SA, în 1934 Gruppenfuhrer SS, între 1939 şi 1942 comisar al Reichului pentru apărare la Comandamentul Militar IX, între 1942 şi 1945 comisar al Reichului pentru apărare în Turingia, în 1942 Obergruppenfiihrer SS, de la 21.3.1942 împuternicit general pentru folosirea forţei de muncă, învestit treptat cu atribuţii tot mai extinse, de la 25.9.1944 este numit conducător al Volkssturm în Turingia, la 10.4.1945 fuge din Weimar, la 19.4.1945 este arestat de armata americană în Bavaria Superioară, condamnat la moarte în procesul marilor criminali de război.

Saur, Karl-Otto (* 16.6.1902 Diisseldorf, t 28.7.1966 Miinchen): inginer, activitate în industria minieră, în 1929 este director al întreprinderii Siderurgice

k-Thyssen din Duisburg, în 1931 In NSDAP, în 1935 şef pentru ne tehnice, este numit adjunctul Şt, din 1940 este adjunctul lui [l în Ministerul înarmării, în 1942 f al biroului tehnic din Ministerul |rii, director adjunct în Ministerul irii, în 1944 şef al „statului major paşilor", prevăzut în testamentul | ler ca succesor al lui Speer, în jste luat prizonier de britanici, în Ijil Krupp este principalul martor |ării, după eliberare lucrează ca Unui birou tehnic pentru aviaţie ichen.

a, Gerhard (* 8.3.1906 Berlin,
1972 Dickel, lângă Diepholz):
br de textile, lucrează în comerţ,
l intră în NSDAP, ocupă succesiv
de conducere tot mai înalte până
ţia de Kreisleiter al Berlinului,
12 devine inspector de Gau, în
Iste numit şef cu organizarea de
j Berlin, între 1933 şi 1945 este
[u al Parlamentului, între 1935
consilier al oraşului Berlin, în
||ste Standartenfii'hrer în NSKK,
i este numit Oberfiihrer NSKK,
general de brigadă NSKK, în
Dcupă o funcţie superioară de
|dă în structura administrativă a
perii de Gau din regiunea Berlin,
(14/45 este numit Gauleiter
pentru regiunea Berlin, de la
j>45 ocupă o funcţie superioară
lucerea NSDAP, în *Dosarul Hitler*
pclarat în mod eronat ca fiind
: front.

ft, Hjalmar (* 22.1.1877 Tingleff
jphleswig], 13.6.1970 Miinchen):
Eut în SUA, urmează studii de leconomice la Kiel, Miinchen si]în 1903 obţine titlul de doctor

iţe politice, este angajat la Ier Bank, din 1908 ocupă poziţii

ducere, în 1916 este director al fcadter Bank si al Băncii Naţionale, I cofondator al partidului democrat

"L (din care iese în 1926), în 1923 nit comisar al Reichului pentru

politică monetară şi preşedinte al Băncii Reichului, în 1930 se retrage după ce-şi exprimă dezacordul faţă de politica de îndatorare a guvernului, în 1931 intră în Harzburger Front, este membru al Cercului „Keppler", în 1932 intervine pe lângă Hindenburg pentru numirea lui Hitler în funcţia de cancelar al Reichului, în 1933 este din nou preşedinte al Băncii Reichului, din 1934 este şi ministru al economiei, din 1935 şi împuternicit general pentru economia de război, în 1937 îşi dă demisia din funcţiile de ministru al economiei si împuternicit general, în 1939 demisionează din funcţia de preşedinte al Băncii Reichului, întreţine contacte cu opoziţia civilă din jurul lui Goerdeler, este arestat la 29.7.1944, deportat după anchetă în lagărul de concentrare de la Ravensbriick, transferat în 1945 în lagărul de la Flossenbiirg, eliberat de trupele americane şi arestat din nou, acuzat în procesul marilor criminali de război, achitat, în 1947 este declarat de o curte de arbitraj germană drept „vinovat" si condamnat la opt ani de muncă silnică, în 1948 sentinţa este revizuită, este eliberat, activează ulterior în calitate de consilier economic si financiar, precum şi de bancher (Banca de Comerţ Exterior „Schacht & Co.").

Schădle, Franz (* 19.11.1906 Westerheim [districtul Memmingen], 11.5.1945 Berlin [sinucidere]): tehnician în construcţii, în 1930 intră în NSDAP (nr.

73023) şi SS (nr. 2605), din 1932 în comandoul de escortă al lui Hitler, din 1933 este membru în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", membru al unui comandou de escortă al fiihrerului, Sturmfiihrer, în 1934 este avansat Obersturmfuhrer, apoi Obersturmbannfuhrer (cel mai înalt grad la care a ajuns), de la 5.1.1945 este şeful comandoului de escortă, rănit pe 28.4.1945 la picior de nişte schije de grenadă, din acest motiv nu participă la fuga din Cancelarie.

Schaub, Julius (* 20.8.1898 Miinchen, t 27.12.1967 Munchen): farmacist, în timpul Primului Război Mondial activează în spitalele de campanie, ulterior în Biroul Central pentru Aprovizionare din Bavaria, în 1920 intră în NSDAP si SA, participă la puciul din 1923, este închis, din 1925 se află în serviciul personal al lui Hitler, ulterior este formal aghiotantul personal al lui Hitler, reintră în SS (nr. 7) şi NSDAP (nr. 81), în 1932 este Sturmfuhrer SS, în 1933 Standartenfuhrer, în 1933 general de brigadă, în 1940 aghiotant-şef al fuhrerului, în 1943 Obergruppenfiihrer, în 1945 distruge documentele personale ale lui Hitler de Ia Berchtesgaden si Munchen, este arestat, în 1949 acuzaţia de complicitate la crimă este respinsă din lipsă de dovezi, ulterior lucrează ca farmacist la Munchen.

Scheel, Gustav Adolf (* 22.11.1907 Rosenberg [Baden], t 23.3.1979 Hamburg): studii de drept, economie şi teologie, în 1929 intră în Uniunea Studenţilor Naţional-Socialisti (NSDStB), în 1930 în NSDAP (nr. 391271) şi SA, din 1930 începe studii de medicină, este şef al filialei pe facultate a NSDStB, în 1934 obţine titlul de doctor în medicină, în 1934 este Sturmfuhrer SA, trece în SS (nr. 17189), între septembrie 1934 şi mai 1941 este şeful SS din Biroul Central al Securităţii Reichului (din 1939 Reichssicherheitshauptamt), între 1935 si 1939 este şeful SDAbschnittSud'-Vest[1] (Stuttgart), în 1935 Obersturmfuhrer, în 1936 Sturmbannfiihrer, în 1937 Standartenfuhrer, între 1936 şi 1945 şeful studenţilor din Reich, în 1940 pe front ca medic, în 1940/41 este comandant al poliţiei de securitate şi al SD pe lângă şeful

administraţiei civile din Alsacia, în 1941 este avansat general de brigadă SS, şef al Oberabschnitt SS[2] Alpenland (Salzburg), între noiembrie 1941 şi 1945 Gauleiter NSDAP la Salzburg şi guvernator, ocupă numeroase alte funcţii de partid şi de stat, în 1944 este Obergruppenfuhrer SS si general de poliţie, de la 25.9.1944 şef al Volkssturm în regiunea Salzburg, în mai 1945 este arestat de trupele americane, în 1948 este condamnat de o curte germană de arbitraj la cinci ani de muncă silnică, este eliberat la sfârşitul lui 1948, ulterior este medic într-o clinică din Hamburg, între 1951 si 1954 este închis de mai multe ori, din 1954 are un cabinet medical propriu la Hamburg.

Schenk, Ernst Gunther (* 3.8.1904 Marburg, t 21.12.1998 Aachen): studii de ştiinţe ale naturii şi medicină, în 1927 obţine titlul de doctor în ştiinţe ale naturii, în 1929 titlul de doctor în ştiinţe medicale, medic asistent la Heidelberg, în 1931 este asistent-şef la Institutul de Cercetări Medicale „Kaiser Wilhelm" din Heidelberg, în 1933 intră în SA, în 1934 obţine titlul de docent, face experimente nutriţioniste şi de înfometare asupra propriei persoane, în 1937

intră în NSDAR este medic-şef la secţia de boli interne a unei clinici din Munchen, referent la biroul central pentru sănătate publică din centrala NSDAP, consilier pe probleme de nutriţie al Reichsfuhrerului în probleme de sănătate, colaborează cu SS, în 1940 este Untersturmfuhrer SS, inspector în probleme de nutriţie al Waffen SS, activează în biroul central pentru economie si administraţie al SS, din 1942 este Sturmbannfuhr'er si conferenţiar, de la mijlocul anului 1944 inspector

---

[1] Abschnitt - subunitate în structura organizatorică a SS, SA si SD cuprinzând mai multe „Standarten" (subunitate echivalentă regimentului din armată). Abschnitt era de regulă subordonată unui Oberfuhrer şi reprezenta echivalentul unei brigăzi din armată, (n.tr.)

[2] Oberabschnitt SS - subunitate reprezentând echivalentul diviziei din armată, subordonată unui Gruppenftihrer sau Obergruppenftihrer si cuprinzând mai multe .Abschnitt".

(n.tr.)

Aprovizionarea trupelor, medic-şef Irmachtului, ObersturmbannJ3S, participă la experimentele pe din lagărele de concentrare, esfîinţarea serviciului activează . de campanie din Cancelaria |ui, la 1.5.1945 fuge din buncăr, *t* prizonier de sovietici, eliberat |>, activează în industria farmaeste medic la Miinchen si , expert în procesele de la tribujsociale.

f, Walter (* 1.11. 1898 Bad itt, 124.5.1945 Saalfelden [Austria; pere]): în 1915 se înrolează ; în 1917 este locotenent într-un de infanterie, preluat de reorganizată după război, din fcte însărcinat cu diverse activităţi l de unitate si de stat major, din Activează în Statul Major al 9, în 1931 este transferat la rul Apărării Reichului, în 1933 ansat căpitan, în 1935 activează e Stat Major al Armatei de 1936 este avansat maior, în i Statul Major al Diviziei 21, în lef al departamentului 7 din p Stat Major al Armatei de Uscat,) este avansat locotenent-colonel ui Comandament al Armatei de | din noiembrie 1940 în Statul Conducerii Wehrmachtului, uarie 1941 este şef al departai de istorie militară din înaltul jidament al Forţelor Armate, colonel,

de la 17.5.1942 este nat al fiihrerului pentru istorie ă, în 1945 Scherff distruge o arte a documentelor arhivate de ^ altele protocoalele consfătuirilor din cartierul general al Fiihapoi se predă americanilor.

h, Baldur von (* 9.5.1907 Berlin, 974 Krov/Mozella): în 1925 este lîn NSDAP (nr. 17251), urmează jle istorie a artelor, germanistică ofie, în 1928 este conducătorul i Studenţilor Naţional-Socialişti, |te de jurnalist, în 1931 este şeful

tineretului din NSDAP, în 1932 se căsătoreşte cu fiica lui Heinrich Hoffmann (martori la cununie au fost Hitler şi Rohm), între 1932 şi 1945 este membru al Parlamentului, în 1933 conducătorul tineretului din Reichul german, Reichsleiter al NSDAP, în 1939/40 pe front, locotenent, din august 1940 guvernator şi Gauleiter al Vienei, în iunie 1945 este arestat de poliţia militară americană, condamnat în 1946 la 20 de ani de închisoare ca mare criminal de război, eliberat în 1966, activitate publicistică.

Schleicher, Kurt von (* 7.4.1882 Brandenburg, t 30.6.1934 Potsdam [asasinat]): cadet, în 1900 este locotenent într-un regiment de gardă, în 1910 urmează cursurile Academiei de Război din Berlin, ulterior activează în departamentul de căi ferate al Marelui Stat Major, este însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, din 1916 este şef de departament la înaltul Comandament al Armatei de Uscat, în 1918 este avansat maior, preluat de armata reorganizată după război, acolo activează la biroul „Trupe", în 1922 este şeful departamentului politic, în 1926 şeful departamentului forţelor armate din Ministerul Apărării, în 1929 secretar de stat, şef al serviciului ministerial, general-maior, din iunie 1932 până în decembrie 1933 este ministru de război în guvernul von Papen, între decembrie 1932 si ianuarie 1933 este, timp de 57 de zile, ultimul cancelar al Republicii de la Weimar, încearcă în zadar să scindeze NSDAP printr-o colaborare cu Gregor Strasser, în timpul „puciului lui Rohm" este asasinat împreună cu soţia sa în propria locuinţă.

Schliinder, Ernst (* 23.5.1898 Oespel, lângă Dortmund, t ?): voluntar pe front în 1914, locotenent, studii de economie, în 1922 obţine doctoratul în ştiinţe politice, jurisconsult, angajat bancar, în 1927 profesor de sport în armata „neagră", în 1931 instructor de sport în

Kyffhăuserbund[1], în 1933 trece la Hitlerjugend, devine membru al NSDAP (nr. 3018311), mai întâi referent la biroul pentru activitate sportivă, din octombrie 1936 este numit Oberbannfiihrer si şef al biroului pentru educaţie sportivă, directorul de legătură cu Ministerul de Război şi alte instituţii ale statului, în 1941 este consilier ministerial pe lângă Reichsjugendfuhrerul pentru tineret, şef al Biroului Central II, în 1944 intră în SS (nr. 476195), este numit Hauptsturmfiihrer al Diviziei S S Blindate a „Hitlerjugend", din iunie 1944 activează în departamentul de stat major al biroului pentru personal al SS, conduce ultimele grupuri ale Hitlerjugend în luptele de la podurile Pichelsdorfer din Berlin, după 1945 este preşedintele consiliului de administraţie al Uniunii Witiko, activează în Asociaţia Deportaţilor, este consilier guvernamental în Ministerul Economiei din Hessen.

Schmidt, Paul-Otto (* 23.6.1899 Charlottenburg, lângă Berlin, t 21.4.1970 Miinchen): în 1918 luptă pe front ca mitralior, după ce este rănit începe studii de filologie la Berlin, urmează un curs pentru translatori în Ministerul de Externe, în 1923 îşi dă doctoratul, intră în departamentul de limbi străine al Ministerului de Externe, din 1924 este translator, din 1927 translator-sef, din 1933 secretar de legaţie, în 1935 este consilier de legaţie, în 1938 consilier principal de legaţie, ambasador, în 1940 ambasador clasa I, director ministerial, şef al biroului ministrului, în 1943 intră în NSDAP, în mai 1945 este arestat de armata americană, este eliberat în 1948, considerat „deculpabilizat" de o curte de arbitraj din Bavaria, ulterior

activează ca traducător şi publicist, din 1952 este directorul unui institut de limbi străine din Miinchen, membru al partidului german conservator de dreapta.

Schmit, Max (* ?, t ?): general belgian, din 1927 ataşat militar la Berlin.

Schmundt, Rudolf (* 13.8.1896 Metz, 11.10.1944 Rastenburg [Prusia Orientală]): în 1914 se înrolează voluntar pe front, cadet stegar, în 1915 este avansat locotenent, în 1921 este preluat de armata reorganizată după război, este însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, în 1935 este avansat maior, în 1936 activează în Statul Major al Diviziei 18, din 1938 este aghiotant-sef pentru forţele armate pe lângă Hitler, din

octombrie 1942 este general-locotenent şi şef al biroului „Personal" al armatei de uscat, la 20.7.1944 este grav rănit în timpul atentatului împotriva lui Hitler si moare.

Schnăbele, Cari (* 20.1.1896 Pirmasens, t sfârşitul lui octombrie 1942 lângă Jitomir): pregătire de croitor, intră în jandarmerie unde este avansat maior, în 1928 este membru al NSDAP (nr.

48114), urmează o pregătire de căpitan de aviaţie, lucrează la Deutsche Lufthansa, m 1936 trece la SS ca Sturmbannfuhrer (nr. 276326), este pilotul lui Himmler, în 1938 este avansat Obersturmbannfuhrer S S, împuşcat de partizani.

Schneider, Herta, născută Ostermeier (* 4.4.1913 Niirnberg, 11994): colegă de şcoală a Evei Braun, deseori invitată la Berghof, după 1945 se stabileşte în sudul Germaniei.

---

[1] Kyffhăuserbund, organizaţie înfiinţată în 1900 pentru a reuni uniunile germane de militari şi care a preluat în grijă monumentul Kyffhăuser, ridicat în 1888 în onoarea spiritului militar prusac, în timpul Imperiului, organizaţia a fost folosită în diverse acţiuni împotriva mişcării social-democrate. în martie 1943 a fost defiinţată de Hitler după înfrângerea de la Stalingrad, care de altfel a fost folosită ca pretext. Averea si membrii organizaţiei au fost supuşi controlului partidului national-socialist. Organizaţia a fost reînfiinţată în 1952. Astăzi promovează activităţi sportive, în special tirul. (n.tr.J

ze, Georg (* 21.8.1897 Lobau
nia], t aprilie 1945 Berlin [sinu-
!]): în 1914 se înrolează voluntar,
15 este locotenent într-un regi-
jjle infanterie, demobilizat în 1918,
pat în 1934, căpitan, însărcinat cu
activităţi la nivel de unitate si
major, avansat maior în Statul

tal Corpului III Armată, în 1939
pa Şcoala de Infanterie din Doberitz,
~) este avansat locotenent-colonel,
f42 colonel şi comandant al
fentului şcolii de infanterie, din
j^brie 1942 este comandant al
entului 901 Infanterie, în 1944
nembru al comisiei militare
ne din România, de la 1.1.1945
Bmandant al Diviziei 20 Infanterie
|lzată, la 20.4.1945 este avansat
ţl-maior, se sinucide în timpul
!i pentru Berlin.

mann, Marion, născută Petzl 2.1899 Viena, 117.3.1981 Miinprietenă a soţiei lui Heinrich ann, Erna, între 1935 si 1944 este i deseori la Berghof, prietenă a tăun, din 1937 este căsătorită cu Ifinzătorul Fritz Schonmann din en.

ner, Ferdinand (* 12.6.1892 ten, t 2.7.1973 Miinchen): în 12 se înrolează voluntar în i, studii de filozofie si filologie na, în 1914 este locotenent în :ntul de Infanterie de Gardă de in Bavaria, luptă pe Frontul de pe Frontul de la Isonzo, în 1918 nsat locotenent-colonel, în 1919 Kează în/reifcorps „Epp", în 1920 T-eluat de armata reorganizată tăzboi, însărcinat cu diverse feţi la nivel de unitate şi de stat |în 1934 este avansat maior, între 1937 este comandant de grup ^rtamentul Armate Străine din tStat Major al Armatei de Uscat, este comandant de regiment,) colonel, în 1940 comandant al ii 6 munte, general-maior, luptă pa si participă la campania din

Uniunea Sovietică, în 1942 este general-locotenent, general de vânători de munte, în 1944 general-colonel, din martie până în mai 1944 este şeful statului major al conducerii naţional-socialiste din înaltul Comandament al Armatei de Uscat, ulterior comandant suprem al diverselor grupuri de armate de pe Frontul de Est, până în iulie 1944 în conducerea Grupului de Armate „Ucraina de Sud", până în ianuarie 1945 în conducerea Grupului de Armate „Nord", în ianuarie în cea a Grupului de Armate „A", de la 25.1.1945 în Grupul de Armate „Centru", la 5.4.1945 este avansat feldmaresal, la 8.5.1945 fuge în Tirol, este arestat de armata americană si predat Uniunii Sovietice, acolo este deţinut în mai multe închisori si lagăre pentru criminalii de război, eliberat în 1955, condamnat la Miinchen în 1957 la patru ani şi jumătate de închisoare pentru omor cu premeditare, eliberat în 1960.

Schreiber, Helmut, „Kalanag" (* 23.11.1903 Stuttgart, t 24.12.1963

Gaildorf, lângă Schwăbisch Hali): din 1919 este scamator la Miinchen, organizator al primului congres de iluzionism şi scamatorie din lume, ulterior iluzionist, actor şi dramaturg la Berlin, editează revista de specialitate *Magie* până în 1945, după 1933 este şef de producţie la Tobis si director la Bavaria Filmkunst, în 1939 intră în NSDAP (nr. 7040625), după 1945 realizează un mare spectacol de revistă, turnee în America de Sud, SUA şi Canada, acolo apare de multe ori la televiziune, este preşedinte de onoare al Cercului Magic din Germania; soţia lui Schreiber, Gloria, i-a fost asistentă pe scenă si i-a scris textele.

Schroeder, Christa (* 19.3.1908 Kannoversch Miinden, 128.6.1984 Miinchen):

urmează şcoala comercială, stenografă, în 1930 este secretară la centrala NSDAP (activează mai ales în conducerea superioară a SA), membră a NSDAţ între 1933 şi 1939 este secretară în corpul aghiotanţilor personali ai fiihrerului, apoi secretara lui Hitler în diverse

cartiere generale ale fuhrerului, la 22.4.1945 fuge în Bavaria, este arestată, declarată „vinovată" de o cameră de arbitraj, eliberată după un apel în 1948, apoi lucrează ca secretară la diferite întreprinderi industriale.

Schrodeţ KurtFreiherr von (* 24.11.1889 Hamburg, t 4.11.1966 Hamburg):

studii de drept si economie, în 1909 este locotenent, între 1914 si 1918 luptă pe front în grad de căpitan, între 1921 şi 1945 este coproprietar al Băncii „J.H. Stein" din Koln, deţine numeroase mandate în consilii de administraţie, din 1932 este membru al Cercului „Keppler", se implică în favoarea numirii lui Hitler în funcţia de cancelar al Reichului, la 4.1.1933 aranjează întâlnirea dintre Hitler si von Papen, în februarie 1933 este membru al NSDAP, în 1934 este şeful grupului Bănci Private, în 1936 intră în SS, este avansat general de brigadă, este membru al cercului de prieteni ai Reichsfuhrerului SS, preşedinte al Camerei de Industrie şi Comerţ din Koln, din 1942 preşedinte al Camerei Economice a regiunii KolnAachen, în 1945 este arestat de poliţia militară franceză, condamnat în 1947 de o cameră de arbitraj la trei luni de închisoare, în procedura de apel

este condamnat la amendă, trăieşte după aceea retras în Eckernforde, lângă Kiel.

Schulenburg, Friedrich Werner conte

von der (* 20.11.1875 Kemberg, lângă Wittenberg, t 10.11.1944 Berlin [executat]): studii de drept, în 1901 intră în serviciul diplomatic, în 1917 este consul la Damasc, în 1918/19 căpitan în Caucaz, ulterior în Ministerul de Externe de la Berlin, în 1921 este consilier principal de legaţie în departamentul politic, în 1923 ambasador clasa a II-a la Teheran, în 1931 ambasador clasa I la Bucureşti, în 1934 membru al NSDAP, ambasador la Moscova, se implică în realizarea unei înţelegeri între Germania şi Uniunea Sovietică, în 1939 joacă un rol esenţial în semnarea Pactului de neagresiune, în mai 1941 avertizează

conducerea sovietică în legătură cu planurile germane de atac, la 24.6.1941 este rechemat, conduce după aceea secţia Rusia a departamentului politic din Ministerul de Externe, întreţine contacte cu opoziţia militară, este prevăzut pentru postul de negociator în discuţiile de pace cu Uniunea Sovietică, la 23.10.1944 este condamnat la moarte de Tribunalul Poporului.

Schuschnigg, Kurt (* 14.12.1897 Riva [Tirolul de Sud], 118.11.1977 Mutters [Tirol]): studii de drept, politician crestin-conservator, în 1927 este deputat al Consiliului Naţional, înfiinţează în 1930 formaţiunea militară „Ostmărkische Sturmscharen", din 1932 este ministru al justiţiei, în 1933/34 şi ministru al învăţământului, de la 29.7.1934 până la l i.3.1938 este cancelar federal, în acelaşi timp şi ministru al învăţământului şi al apărării, încearcă să asigure independenţa Austriei întărind legăturile cu Italia lui Mussolini şi considerând Austria „al doilea stat german", stabileşte pentru 13.3.1938 un referendum înaintea invaziei trupelor germane, se retrage din funcţia de cancelar federal, până în 1945 este închis, în 1948 se mută în SUA, între 1948 si 1967 este profesor de drept public la University of St. Louis, după întoarcere se stabileşte în Tirol.

Schuster, Kurt Oskar (* 31.10.1909 Oels-

nitz/Vogtland, 121.4.1995 Kaufbeuren):

studii de ştiinţe ale naturii la Facultatea Tehnică din Miinchen şi Dresda, în 1933 intră în NSDAP (nr. 2446393), în 1934 este referent, în 1935 intră în serviciul naţional de meteorologie, în 1939 este consilier guvernamental şi director al serviciului meteorologic pe lângă comandantul Statului Major al Aviaţiei Militare, meteorolog principal la cartierul general al fuhrerului.

Schwăgermann, Giinther (* 24.7.1915 Uelzen, t ?): comerciant, în 1937 intră în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1938 frecventează şcoala de iuncheri

SS, în 1939 lucrează la jandarmeria

flitte, după aceea este aghioII personal al lui Goebbels, la 15 fuge din buncărul fuhrerului, Jrestat de trupele americane, t în 1947, se stabileşte în nordul ei si activează politic în FDP liberal german).

|rin von Krosigk, Johann ; Lutz conte (* 22.8.1877 Rathfiorf [Anhalt],t 4.3.1977 Essen):

pe drept si ştiinţe politice, în 1909 i administraţia prusacă, în 1914

examenul de referent, în timpul ui Război Mondial activează în straţia armatei de uscat, în 1919 rist în administraţia din Silezia oară, în 1920 consilier guvernaîn departamentul pentru Iţii şi despăgubiri al Ministerului jianţe, din 1923 referent în amentul pentru buget, în 1929 r ministerial şi şef al departamenlentru buget, din 1931 ocupă m funcţia de ministru de finanţe hului, de la 3 la 23.5.1945 este irganului executiv al guvernului lui din Miirwik, lângă Flensburg,

i de externe şi de finanţe, arestat
iată britanică, în 1949 este
anat la zece ani de închisoare în
(sul Wilhelmstrasse", este eliberat
l, ulterior activitate publicistică.

edel, Werner (* 29.10.1920 Id, t după 1956): în 1933 intră erjugend, muncitor tipograf, în în SS, este Sturmmann în indarte „Adolf Hitler", din 1941 andoul de escortă al fiilirerului, : este Unterscharfuhrer SS, foloordonanţă la servirea oaspeţilor, i înalt grad atins este cel de Ober|hrer, la 1.5.1945 fuge din buncăr.

Suner, Râmon (* 12.9.1901 a [Spania], 11.9.2003 Madrid):

de drept în Spania si Italia, şef al jjrganizaţii de tineret, politician vator, cumnatul lui Franco, din onsilierul acestuia, între 1938 si tste ministru de interne, ulterior

ministru de externe, intermediază întâlnirea dintre Franco şi Mussolini, este demis în 1942, până la moartea sa este unul dintre gânditorii proeminenţi ai mişcării franchiste.

Seydlitz-Kurzbach, Walter von

(* 22.8.1888 Hamburg, t 28.4.1976 Bremen): în 1910 este locotenent, participă la război, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, în 1930 este maior şi aghiotant al şefului biroului„Armament" al armatei de uscat, în 1936 este avansat colonel şi comandant al Diviziei 12 Infanterie, în 1941 este avansat general-locotenent, din mai 1942 general comandant ai Corpului LI Armată, general de artilerie, în ianuarie 1943 capitulează în încercuirea de la Stalingrad, este luat prizonier de sovietici, vicepreşedinte al Comitetului National „Germania Liberă", din septembrie 1943 este şef al Asociaţiei Ofiţerilor Germani, în 1944 este condamnat la moarte în contumacie de un tribunal militar german, pus pe linie moartă de NKVD din cauza ambiţiilor sale militare şi politice de a crea o Germanie independentă după război, în 1950 este condamnat la moarte de un tribunal militar sovietic pentru aşa-zise crime de război, în 1955 este eliberat şi se stabileşte în Republica Federală Germania.

Seyss-Inquart, Arthur (* 22.7.1892 Stannern, lângă Iglau [Moravia], t 16.10.1946 Niirnberg [executat]):

studii de drept, în 1914 se înrolează voluntar, luptă pe frontul de la Isonzo, în 1916 este avansat locotenent, în 1917 obţine titlul de doctor în ştiinţe juridice, în 1919 este referent, în 1921 intră în avocatură, din 1923 este liber-profesionist, membru în organizaţii naţionaliste, în 1932 este şef al Clubului German si preşedinte al Uniunii Asociaţiilor Naţionaliste Germane din Austria, întreţine contacte cu NSDAţ în 1937 este consilier de stat, de la 16.2.1938 este ministru de interne, de la 11.3.1938 până la 30.4.1939 este guvernator al „Ost-

mark", în 1938 este primit în NSDAP (nr. 6270392) şi în SS în grad de Gruppenfuhrer (nr. 292771), între 1938 şi 1945 este membru al Parlamentului, din mai 1939 ministru fără portofoliu al Reichului, în 1940 este numit comisar al Reichului pentru Olanda ocupată, în 1941 Obergruppenfuhrer SS, în testamentul lui Hitler este prevăzut pentru postul de ministru de externe, arestat de militari aliaţi, condamnat la moarte în procesul marilor criminali de război.

Sima, Horia (* 3.7.1906 Mândra, lângă Făgăraş [România], 125.5.1993 Madrid):

ţăran, membru al mişcării naţionaliste, mistic-crestine, antisemite Garda de Fier, din 1938 este conducătorul acesteia, în 1940 viceprim-ministru, după o încercare eşuată de lovitură de stat este salvat de SD al SS şi internat într-un lagăr din Germania, fuge din lagărul Berkenbriick, după ce este prins este închis la Buchenwald, după capitularea României în august 1944 prim-ministru al unui „guvern naţional" la Viena, ulterior se stabileşte la Madrid, în 1951 începe o operaţiune de gherilă în România, sprijinită de SUA, care eşuează în 1953, după aceea activitate publicistică, din 1989 întreţine fără succes în România o propagandă a ideilor sale politice.

Skorzeny, Otto (* 12.6.1908 Viena, t 5.7.1975 Madrid): inginer, în 1930 intră în NSDAP, este şef de producţie si coproprietar al unei firme de construcţii de schele, în 1939 este membru în Leibstandarte SS „Adolf Hitler", în 1940 trece la Divizia SS „Das Reich", ulterior la Divizia SS „Totenkopf", în 1943 este preluat în departamentul de sabotaje în străinătate (Biroul VI) al Serviciului de Securitate al Reichului, din iulie 1943 conduce operaţiunea de salvare a lui Mussolini, participă în 1944 la arestarea amiralului Horthy, în timpul ofensivei din Ardeni este şef al Brigăzii SS 150 Blindate care desfăşura operaţiuni de comando, în 1945 este avansat Obersturmbannfuhrer şi numit şef al unităţilor de puşcaşi SS de pe Frontul

de Est, în mai 1945 este luat prizonier de americani, achitat în 1945 de justiţia militară americană, în 1948 fuge din lagărul de prizonieri Darmstadt în Spania, acolo lucrează în comerţ, este fondatorul unei grupări politice de extremă dreaptă.

Smend, Giinther (* 29.11.1912 Westfalia, t 8.9.1944 Berlin [executat]): în 1932 este ofiţer aspirant, luptă pe front într-un regiment de infanterie în Franţa şi în Uniunea Sovietică, în 1942 locotenent-colonel, transferat la Marele Stat Major, în 1943 este avansat colonel, numit aghiotant al şefului Marelui Stat Major Zeitzler, întreţine contacte cu complotiştii de la 20.7.1944, este arestat la 1.8.1944 şi condamnat la moarte de Tribunalul Poporului la 30.8.1944.

Smith, Truman (* 25.8.1893 West Point [SUA], t 3.10.1970): în 1916 este absolvent al Columbia University, în 1917/18 ofiţer al American Expeditionary Force în Franţa, în 1919/20 consilier politic la Kobl'enz, între 1920 şi 1924 asistent al ataşatului militar al SUA la Berlin, între 1928 şi 1932 instructor la Şcoala de Infanterie de la Fort Benning (SUA), din 1933 în Regimentul 27 Infanterie din Hawaii, între 1935 şi 1939 este ataşat militar al SUA la Berlin, între

1939 şi 1945 specialist în probleme germane al Serviciului Secret Militar şi consilier personal al generalului George C. Marshall.

Sonnemann, Emtny (vezi: Goring, Emmy).

Sonnleithner, Franz von (* 1.6.1905 Salzburg, t 18.4.1981 Ingelheim pe Rin):

studii de drept la Universitatea din Viena şi la Innsbruck, în 1928 obţine titlul de doctor în ştiinţe juridice, comisar de poliţie la Viena şi Salzburg, după aceea în Cancelaria Federală, este arestat în 1934 pentru activitate în sprijinul organizaţiei ilegale NSDAP şi pentru intervenţia sa în favoarea anexării Austriei la Germania, în 1936 este condamnat pentru înaltă trădare şi abuz

Jjie, după Anschluss este eliberat, |12.1938 activează în Ministerul ţrne de la Berlin, în 1939 este |jconsilier de legaţie, în 1940

f r de legaţie clasa I în biroul ului, ulterior în statul major ftl al ministrului de externe, în tonsilier principal de legaţie, f de minister si ambasador clasa I 3, reprezentant permanent al ţrului de Externe la cartierul l al fuhrerului, unde îl reprezintă lei, din aprilie 1945 până în 1949 | în prizonierat american, din ||ctivitate în industrie si publi-

Jbert (* 19.3.1905 Mannheim, 681 Londra): studii de arhitectură, |altele cu Heinrich Tessenow, în ţlevine asistentul acestuia la jitatea Tehnică din Berlin-Chararg, în 1931 intră în în NSDAP |481) si în SA, între 1932 si 1942 er- profesionist, din 1932 preia de la NSDAP, între 1932 şi ce însărcinat cu construcţiile şef de departament la statul |jal adjunctului fuhrerului, în i şef al subdepartamentului anizare artistică şi tehnică a i manifestaţii ale partidului, din onstruieste sediul partidului de Kberg, în 1936 este însărcinat cu |ajarea arhitecturală a Berlinului, [1] este numit profesor, inspector pentru Berlin, în 1938/39 Jt-şef al lucrărilor de construcţie [Cancelarii, între 1939 şi 1942 Statului major pentru construcţii |", de la 9.2.1942 este ministru nării şi muniţiei, şef al „OrganiJTodt»", inspector general pentru *ţi,* apă şi energie, director al i central' tehnic al NSDAP, de la |3 este ministru al înarmării şi ţiei de război, arestat de militari la Flensburg, condamnat în procesul marilor criminali de **pa** 20 de ani de închisoare pentru npotriva umanităţii, eliberat în Ulterior activitate publicistică.

Speer, Margarete, născută Weber (* 1906, t ?): îl cunoaşte pe Albert

Speer în 1922, în 1927 se căsătoresc, au şase copii.

Sperrle, Hugo (* 7.2.1885 Ludwigsburg, t 2.4.1953 Mtinchen): cadet stegar în 1903, locotenent în 1904, în 1913 la Academia de Război, în timpul Primului Război Mondial aviator, în 1917 este comandant de aviaţie în Armata 7, în 1919 comandant al trupei de aviatori a *freikorps* „Liittwitz", ulterior activează în armată în diferite comandamente, în 1924/25 este transferat la Ministerul Apărării, în 1931 este locotenent-colonel, în 1933 avansat colonel, comandant al unui regiment de infanterie, în 1934 trece la aviaţia militară, este numit comandant al Diviziei l aeriene, în 1935 este avansat gen'eral-maior şi comandant în Circumscripţia Militară V a aviaţiei (Miinchen), în 1936/37 este numit comandant al Legiunii „Condor", avansat general-locotenent, în 1938 comandant al Flotei 3 Aeriene, general de aviaţie, din 1940 răspunde de războiul aerian împotriva Angliei, este avansat feldmareşal, la 23.4.1944 este demis din funcţia de comandă, luat prizonier în 1945, achitat în procesul din 1948 împotriva înaltului Comandament al Forţelor Armate.

Stahel, Rainer (* 15.1.1892 Bielefeld, 130.11.1955 lagărul Voikovo [Uniunea Sovietică]): în 1911 cadet stegar, în timpul Primului Război Mondial comandant de pluton, ulterior aghiotant de batalion, din 1915 este comandant de companie, în 1916 locotenent major, în 1918 se retrage din armată în grad de căpitan, trece la armata finlandeză, comandant al unui batalion de puşcaşi, ulterior comandant al Regimentului de Infanterie „Helsingfors" si comandant al Corpului de Armată de Fortificaţie „Abo", în 1933 intră în aviaţia militară germană, este numit căpitan, răspunde în Ministerul Aviaţiei de verificarea armamentului, în 1936 este avansat maior, în 1938 comandant al unui

detaşament de apărare antiaeriană, în

1939 este avansat locotenent-colonel, comandant al Regimentului de Apărare Antiaeriană „Leipzig", în 1943 este comandant al unui grup de luptă al aviaţiei militare, comandant al poziţiei fortificate Vilna, este avansat general-maior, ulterior comandant al Romei, ordonă apărarea Vaticanului, după aceea este comandantul grupului special „Stahel", în 1944 este numit

comandantul aviaţiei militare germane din România, în iulie 1944 este avansat general-locotenent, luat prizonier de sovietici în România.

Stauffenberg, Claus Schenk conte de

(* 15.11.1907 Jettingen [Wurttemberg], t 20.7.1944 Berlin [executat]): în 1927 este locotenent, în 1934 căpitan, participă la campaniile din Polonia si Franţa, în

1940 este avansat maior în Marele Stat Major al Armatei de Uscat, din 1941 este însărcinat cu alcătuirea de unităţi de voluntari în teritoriile ocupate din Uniunea Sovietică, întreţine contacte cu opoziţia militară, din ianuarie 1943 face parte din Corpul,Africa", este grav rănit la 7.4.1943, este avansat colonel, din toamna anului 1943 este şeful statului major al departamentului general al armatei de uscat din OKH (pe lângă Olbricht), participă la elaborarea planurilor loviturii de stat (operaţiunea „Walkiria"), la 1.7.1944 este numit şef al Statului Major al Armatei de Rezervă (pe lângă Fromm); la 20.7.1944 depune servieta cu explozibil în baraca pentru consfătuiri şi părăseşte cartierul general al fiihrerului; ajuns la Berlin, încearcă să ducă la bun sfârşit lovitura de stat, după eşecul revoltei este condamnat la moarte de o curte marţială şi împuşcat în curtea interioară a înaltului Comandament al Forţelor Armate.

Steiner, Felix Martin (* 23.5.1896 Stalluponen [Prusia Orientală], t 12.5.1966 Miinchen): în 1914 se înrolează voluntar, în timpul Primului Război Mondial este avansat locotenent-major, în 1919 este comandant de companie într-un corp

de voluntari din Prusia Orientală, în 1922 este preluat de armata reorganizată după război, urmează cursurile Academiei de Război, în 1927 este avansat căpitan, aghiotant de regiment în Konigsberg, în 1932 este comandant de companie, în 1933 părăseşte armata, este instructor-şef la Inspectoratul de Vest al Poliţiei, i'ntră în NSDAP, în 1935 este Sturmbannftihrer si intră în unitatea de operaţii a SS, în 1936 este comandant al Standarte SS „Deutschland", în 1940 general de brigadă şi general-maior al Waffen SS, comandant al Diviziei SS Infanterie Motorizată „Wiking", alcătuită din voluntari europeni, în 1942 este Gruppenfuhrer si general-locotenent al Waffen SS, în 1943 general comandant al Corpului III SS Blindat, în 1944 este avansat Obergruppenfiihrer SS şi general al Waffen SS, în februarie 1945 este numit comandant al Armatei 11, apoi comandant al Grupului de Armate „Steiner", la 21.4.1945 refuză să execute ordinul inutil de despresurare a Berlinului, la 3.5.1945 predă forţelor britanice armata aflată sub comanda sa, este luat prizonier, eliberat în 1948, după aceea are activitate

publicistică.

Stevens, Richard H. (* ?, 113.1.1967):

în 1933 este ofiţer al serviciilor britanice de informaţii în India, între 1935 si 1937 participă la elaborarea planurilor de mobilizare, în 1938 intră în SIS, în 1939 este şef al filialei serviciului în Olanda, arestat la 9.11.1939 de membrii SD-ului german, secţia „Străinătate", în incidentul Venlo, anchetat si închis într-un lagăr de concentrare, este eliberat în 1945 în Tirolul de Sud de trupele aliate, nu a mai fost încadrat în MI6 din cauză că a divulgat în timpul detenţiei numele unor agenţi britanici.

Stieff, Helmuth (* 6.6.1901 DeutschEylau, t 8.8.1944 Berlin [executat]):

din 1917 este voluntar pe front, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război (artilerie), în 1922 este locotenent, în 1934 căpitan, urmează

Be Academiei de Război, din comandant de baterie în Stat Major al Diviziei 21, din fie 1938 maior în statul major finalului cu încartiruirea I din £tat Major al Armatei de Uscat, b începerea războiului devine şef în 1940 este avansat locoteonel, în 1941 ofiţer în Armata este avansat colonel, din he 1942 este şef al departahi organizaţional al Marelui Stat 30.1.1944 este avansat naior, din 1943 este în contact ireschkow, participă la pregătirea ai, la 20.7.1944 este arestat, 944 condamnat la moarte de Poporului.

jjjr., Hugo (* 16.10.1897 Miil-
phr, t 10.3.1982 Miilheim):
nerciale, în 1924 preia concernul
n jur de 1500 de întreprinderi,
(tea din domeniul mineritului şi
), în 1925 reorganizează concer-
J)ă care cota-parte a familiei se
i 40 la sută, ocupă funcţii în
Bse consilii de administraţie,
J33 se angajează în procesul de
p a unor întreprinderi (mai ales
j^ărbune, întreprinderi chimice
i de hidrogenare) în economia

pi, după 1939 averea aflată în
Bte este confiscată de puterile
Desfăşoară activitate de între-
r în ţările ocupate, este arestat
eliberat în 1948 şi însărcinat
embrarea concernului propriu,
f, după intervenţia guvernului
in SUA, averea i se restituie
ţ 1956 reorganizează concernul,
inanciar partide conservatoare
ttremă dreaptă, în 1971 dă
ulterior trăieşte retras în
l Ruhr.

Eberhard von (* 5.2.1883 ;, t 7.3.1953 Konstanz): studii :, în 1909 intră în serviciul :ic, între 1913 şi 1918 este Ide legaţie la Madrid, în 1919 (erul de Externe de la Berlin,

în 1920 consilier de legaţie clasa I, în 1923 consilier principal de legaţie, director al departamentului de presă, în 1924 este numit director ministerial, şef al departamentului de personal si administraţie, în 1927 este ambasador clasa a II-a la Cairo, în 1936 este numit ambasador al Germaniei la Madrid, îşi preia funcţia în septembrie 1937 pe lângă guvernul naţionalist spaniol (Franco) de la Salamanca, în 1943 se pensionează.

Stork, Sophie (* 5.5.1903 Miinchen, 121.10.1981 Seeshaupt, pe malul lacului Starnberger): pictoriţă si creatoare de artă, temporar amanta lui Wilhelm Briickner, în 1931 intră în NSDAP (nr. 787084), prietenă a Evei Braun, participă la decorarea interioarelor de la Berghof, sprijinită financiar de Hitler, internată în lagăr pentru scurt timp după 1945.

Strecker, Karl (* 20.9.1884 Radmannsdorf, districtul Kulm [Prusia Occidentală], f 10.4.1973 Riezlern [Austria]): cadet, în 1905 locotenent într-un regiment de infanterie, din 1911 aghiotant al unui comandant de batalion, în timpul Primului Război Mondial este aghiotant de regiment, în 1915 este avansat căpitan, în 1917 este transferat în Marele Stat Major al Diviziei 121 Puşcaşi, în 1919 trece la poliţia de securitate, în 1921 este cadru didactic la Şcoala de Poliţie din Miinster, în 1924 la Şcoala de Poliţie de la Eiche, lângă Potsdâm, în 1927 este şeful Inspectoratului de Poliţie Pankow (Berlin), în 1932 este avansat locotenent-colonel, în 1933 colonel, în 1934 general-maior de poliţie, comandant al Inspectoratului de Poliţie Nord, în 1935 este preluat de armată, avansat general-maior, în 1937 comandant al Regimentului 4 Infanterie, în 1938

comandant al Diviziei 79 Infanterie, în 1940 este avansat generaJ-îocotenent, în 1942 general de infanterie şi comandant al Corpului XVII Armată, apoi al Corpului XI Armată, se află cu corpul său de armată în încercuirea de la Stalingrad,

Biografii ,.

565

avansat, conform propriei mărturii, la gradul de general-colonel, luat prizonier de sovietici la 2.2.1943, din 1944 este membru al Comitetului Naţional „Germania Liberă", eliberat în 1955, se stabileşte în Germania de Vest.

Streicher, Julius (* 12.2.1885 Fleinshausen, lângă Augsburg, t 16.10.1946 Niirnberg [executat]): învăţător, între 1914 si 1918 participă la război ca infanterist pe fronturile de vest şi de sud, între 1919 si 1928 este din nou cadru didactic, cu unele întreruperi, din 1919 activează în diverse asociaţii si partide de extremă dreaptă şi antisemite, între altele în „Deutschvolkischer Schutzund Trutzbund"[1], în 1922 intră în NSDAP împreună cu 2000 de membri ai Deutschsoziale Partei[2], între 1923 si 1944 este editorul si, ocazional, redactorul-şef al publicaţiei de propagandă antisemită *Der Sturmer,* după eşecul puciului lui Hitler şi Ludendorff înfiinţează o serie de organizaţii similare, între aprilie 1924 şi 1932 este membru al Parlamentului din Bavaria (mai întâi din partea Volkischer Block, din 1925 din partea NSDAP), în 1925 reintră în NSDAP (nr. 17), este Gauleiter în Bavaria de Nord, din 1928 Gauleiter în regiunea NSDAP Nurnberg-Fiirth (din 1929 în Franconia Centrală, din 1936 în Franconia), între 1925 şi 1930 este condamnat la o scurtă detenţie pentru calomnie şi agitaţie antisemită, între 1933 si 1945 este membru al Parlamentului, în 1933 este şef al „comitetului central pentru combaterea propagandei si boicotului evreiesc", preşedinte al mai multor asociaţii naţional-socialiste şi antisemite, în 1937 este Obergruppen-

fiihrer SA, în 1938 i se interzic apariţiile publice din cauza corupţiei, este demis în 1940 din funcţia de Gauleiter, trăieşte ulterior pe moşia sa de la Pleikershof, lângă Cadolzburg, în 1945 fuge sub numele „Seiler", la 22.5.1945 este arestat de poliţia militară americană si acuzat în procesul marilor criminali de război, condamnat la moarte pentru crime împotriva umanităţii.

Streve, Gustav (* ?, t ?): în 1941 este locotenent-colonelîn armată, comandant al cartierului general al lui Hitler, în 1944 este avansat colonel, de la 1.9 nu mai este decât comandant al lagărelor de concentrare la cartierul general al fuhrerului, după rănirea lui Remer este numit din nou comandant al cartierului general al fuhrerului.

Streve: şef al Statului Major al Grupului de Armate „Centru", în *Dosarul Hitler* informaţia este eronată (vezi: Natzmer, Oldwig von).

Stuckart, Wilhelm (* 16.11.1902 Wiesbaden, t 15.11.1953 lângă Hanovra):

în 1919 este membru *alfreikorps* „Epp", studii de drept, în 1922 intră în NSDAP, din 1926 este consilier juridic al NSDAP, în 1930 judecător, demis în 1931 din cauza favorizării NSDAP, în 1932/33 este avocat, în 1933 este numit primar în Stettin, din iunie 1933 secretar de stat în Ministerul Culturii din Prusia, în 1935 secretar de stat în Ministerul de Interne al Germaniei, participă la elaborarea „Legilor de la Nurnberg", coautor al lucrării *Kommentar zur Rassengesetzgebung* („Comentariu despre legiferarea rasială"), în 1936 este primit

[1] Asociaţie naţionalistă si antisemită, înfiinţată cu scopul dea „lămuri" opinia publică în legătură cu „pericolul evreiesc" si de a lupta împotriva acestuia. A fost interzisă după asasinarea lui Walther Rathenau în 1922, dar si-a continuat activitatea prin intermediul organizaţiei succesoare „Deutschvolkische Freiheitspartei" (partidul naţionalist german al ;ibertăţii). (n.tr.)

[2] Formaţiune politică înfiinţată în 1900 de către deputatul antisemit Max Liebermann von Sonnenberg. S-a situat pe poziţii politice adverse faţă de social-democraţi. DSP a promovat o politică anticapitalistă, antiliberală si antisemită, însă a rămas un fenomen relativ neimportant în timpul Imperiului şi s-a dizolvat în. 1914 (n.tr.)

Standartenfuhrer, după 1938 rol esenţial în includerea ativă a teritoriilor anexate si i Reichul german, la 20.1.1942 ezentantul Ministerului de i Conferinţa de la Wannsee, în Obergruppenffihrer SS, arestat i acuzat în 1948 în „procesul t trasse", pe baza unor dovezi te este condamnat la trei ani ani de închisoare şi eliberat ulterior desfăşoară activitate n Uniunea Deportaţilor, este ector economic al Institutului rijinirea Economiei din Saxonia

îşi pierde viaţa într-un accident i.

Kurt (* 12.5.1890 Birkholz, Brandenburg, 11.6.1978 Bad): cadet, în 1911 locotenent, Primului Război Mondial este >bservare, apoi pilot pe bom- din 1916 pilot de vânătoare, ste avansat căpitan, în 1919 i la biroul de lichidare al atului Unităţilor Aeriene, în : referent pentru tehnică de spectoratul pentru Armament , ulterior activează în biroul ent" al armatei de uscat, în te comandant de companie 'egiment de infanterie, în 1930 1931 comandant de batalion, comandant al şcolilor tehnice rborg, se transferă la aviaţia este locotenent-colonel în l Aviaţiei, în 1935 comandant r de încercare de la Rechlin, 11937 inspector al şcolilor de i 1938 este general-maior şi it al trupelor de puscaşi-para- n 1939 este comandant al 7 Paraşutisti, în 1940 este general-locotenent, în mai ;te comandantul primei ii de paraşutare în Olanda, : de un glonte în cap, avansat : aviaţie, în 1941 este general it al Corpului XI Aerian, iniţia- il operaţiunii puscaşilor-para-

şutisti împotriva insulei Creta în mai 1941, operaţiune soldată cu pierderi grele, în 1943 însărcinat împreună cu Skorzeny cu eliberarea lui Mussolini, în 1944 este comandant suprem al trupelor de puşcasi-paraşutişti, avansat general-colonel, între noiembrie 1944 şi ianuarie 1945 este

comandant suprem al Grupului de Armate „H", în ultimele zile de război este comandant suprem al Grupului de Armate „Vistula", condamnat în 1946 de un tribunal militar britanic din Liineburg la cinci ani de închisoare, eliberat înainte de termen.

Stumpfegger, Ludwig (* 11.7.1910 Munchen, 12.5.1945 Berlin [sinucidere]):

studii de medicină, în 1933 intră în SS, în 1935 în NSDAP, în 1937 obţine doctoratul în ştiinţe medicale, este medic la sanatoriul SS Hohenlychen, temporar medicul curant al lui Himmler, în 1943 este avansat Obersturmbannfuhrer SS, din octombrie 1944 medic însoţitor al lui Hitler, la 1.5.1945 fuge din buncăr si se sinucide împreună cu Martin Bormann.

Stiirtz, Emil (* 15.11.1892 Wiebs, lângă Allenstein, t 31.12.1945 ? în detenţie sovietică): marinar, în timpul Primului Război Mondial luptă la arma submarine, în 1918 este lăsat la vatră ca invalid, ulterior este lăcătuş şi şofer de camion, în 1925 intră în NSDÂP (nr. 26929), este Kreisleiter la Dortmund, în 1929 este deputat în Parlamentul provincial din Westfalia, între 1930 si 1945 este membru al Parlamentului german, din 1930 director economic de Gau al NSDAP în Westfalia-Sud, ulterior Gauleiter adjunct, în 1936 este succesor al lui Wilhelm Kube în funcţia de Gauleiter al regiunii Kurmark, respectiv Mark-Brandenburg, în 1937 este preşedinte al provinciei Brandenburg, în 1942 comisar al Reichului pentru apărare în Kurmark, de la 25.9.1944 şef al Volkssturm în regiunea Kurmark, în 1945 este arestat de armata sovietică, data decesului nu a fost stabilită oficial.

Biografii ; '

Thierack, Otto Georg (* 19.4.1889 Wurzen [Saxonia], t 22.11.1946 Sennelager, lângăBielefeld [sinucidere]): studii de drept, în 1914 îşi dă doctoratul în ştiinţe juridice, între 1914 si 1918 participă la război, este lăsat la vatră în grad de locotenent, în 1920 este asesor, în 1921 procuror la Tribunalul Leipzig, în 1926 la Curtea Superioară Dresda, în august 1932 intră în NSDAP, între 1933 şi 1935 este ministru al justiţiei în Saxonia, în 1934 intră în SA, în 1935 este vicepreşedinte al Reichsgericht (Curtea Supremă), de la

1.5.1936 până la 19.8.1942 este preşedinte al Tribunalului Poporului, ocupă în acelaşi timp diferite funcţii în NSDAP (în 1942 este comandant si Gruppenfuhrer SA), de la 20.8.1944 până la sfârşitul războiului este ministru de justiţie al Reichului, răspunde de transferul sistematic al atribuţiilor justiţiei către Gestapo şi SS, este arestat în 1945 de armata britanică, se sustrage judecării sinucigându-se.

Thomas, Kurt (* 2.3.1896 Bunde [Westfalia], t 5.5.1943 Mediterana, în apropierea Tunisiei): din august 1914 este pe front într-un regiment de pionieri, preluat de armata reorganizată după război, în 1925 este locotenent major într-un regiment de cavalerie, în 1930 este avansat căpitan de cavalerie, în 1933 trece la detaşamentul de vehicule grele din Kassel, în 1935 este avansat maior, aghiotant într-o brigadă blindată, locotenent-colonel, în 1940 este comandant al Detaşamentului Blindat de Rezervă l, la 22.1.1940 este comandant al comandoului de escortă al fuhrerului, de la 15.2.1940 comandant al cartierului general al fuhrerului, în 1941 este avansat colonel, în septembrie 1942 este transferat în rezerva fuhrerului, din octombrie 1942 este comandant al Brigăzii 999 „Africa", în aprilie 1943 este avansat general-maior, comandant al Diviziei 999 „Africa", doborât în timpul unui zbor deasupra Mediteranei între Tunisia şi Sardinia, avansat general-locotenent post-mortem.

Tippelskirch, Kurt von (* 9.10.1891 Charlottenburg, lângă Berlin, t 10.5.1957 Ltineburg): cadet, în 1911 este locotenent într-un regiment de grenadieri de gardă, în 1914 luptă pe front, este rănit si luat prizonier de francezi, ulterior internat în Elveţia, acolo studiază filologia, ulterior îşi dă examenul de translator militar pentru limbile franceză, italiană şi engleză, în 1918 se întoarce în Germania, este căpitan şi comandant de companie într-un regiment de infanterie, este preluat apoi de armata reorganizată după război, însărcinat cu diverse activităţi la nivel de unitate şi de stat major, temporar activează în departamentul Armate Străine din Ministerul Apărării, în 1933 este avansat locotenent-colonel, în 1934 este comandant al Regimentului 27 Infanterie de ia Rostock, în 1935 este avansat colonel si şef al departamentului Armate Străine/Grup de Ataşaţi în Ministerul de Război, în 1938 este general-maior, responsabil între altele de departamentele Armate Străine Est si Vest, în 1940 este general-locotenent, din ianuarie 1941 comandant al Diviziei 30 Infanterie, participă la campania din Rusia, în 1942 este avansat general de infanterie, general german detaşat la Armata 8 italiană, în 1943/44 comandant al Corpului XII Armată, în iulie 1944 este rănit într-o prăbuşire de avion, în octombrie-noiembrie 1944 este comandant

suprem al Armatei l din Franţa, între decembrie 1944 si 22.2.1945 este comandant al Armatei 14 din Italia, de la 27.4.1945 comandant suprem al Armatei 21 din Mecklenburg şi adjunct al comandantului suprem al Grupului de Armate „Vistula", la 2.5.1945 capitulează, îşi predă trupele armatei britanice, este eliberat în 1948, desfăşoară activitate publicistică, moare în urma unui infarct.

Tiso, Josef Gaspar (* 13.10.1887 Velka Bytca [Slovacia], 118.4.1947Bratislava [executat]): studii de teologie catolică, din 1910 preot, doctor în teologie, în 1918 este profesor la Seminarul Teologic

:ra (Slovlcia), din 1925 deputat Iţea partjjpului popular slovac, *927* si]|it? 29 este ministru al în Cffjfioslovacia, în 1938 nte al pali :idului popular slovac, 11/39 prirţf-ministru al Slovaciei, lin 1945 şj: condamnat la moarte de un tf! bunal al poporului.

itz (* 4.9.1891 Pforzheim, 942 Rastenburg): studii tehnice fhen, în 1941 se înrolează voluntar, |er, observator al spaţiului aerian, : este rănit îşi continuă studiile sruhe, în 1922 intră în NSDAP, II este Oberfiihrer SA în statul ai lui Rohm, în 1933 şef al ii tehnic central al conducerii pe] NSDAP, de la 30.6.1933 este tor general pentru reţeaua de ri a Germaniei, în 1938 împuterineral pentru construcţii, responconstrucţia unor sisteme de ţii militare („Zidul de Vest", Atlanticului"), fondator al „Orgai «Todt»" care folosea în construcţii ; persoane obligate să muncească ni, Obergruppenfuhrer SA, gene' al aviaţiei militare, din 1940 lacelasi timp ministru al înarmării liţiei, din 1941 inspector general apă şi energie, îşi pierde viaţa i accident de avion.

ɴ, Fritz (* ?, t ?): plutonier în l, dresorul de câini al lui Hitler.

I, Gerhardine, „Gerdy", născută fen C* 3.3.1904, t 8.2.2003 Bad inhall): creatoare de artă, în 1925 ptoreşte cu Paul Troost, în 1932 i NSDAP, conduce din 1934 atelieJului ei, în 1934 preia preşedinţia flulturii Germane, în 1937 obţine : profesor, în 1938 este consilier iaria Filmikunst, după 1945 este irofesionistă la Chiemsee.

l, Paul Ludwig (* 17.8.1878 Elfi, t 21.1.1934 Miinchen [sinuci: arhitect, în 1902 obţine docenţa, fcă ca libe ^profesionist la Miinchen,

este arhitect de interioare la Norddeutsche Lloyd, proiectează numeroase

construcţii la Miinchen si pentru NSDAE

Trotha, Ivo Thilo von (* 16.7.1905 Berlin-Charlottenburg, 11998): în 1915 este cadet stegar, în 1925 locotenent într-un regiment de infanterie, între 1937 şi 1939 urmează cursurile Academiei de Război din Berlin, de la 1.9.1939 activează la înaltul Comandament al Forţelor Armate, din aprilie 1941 este ofiţer I a în Divizia 267 Infanterie, în 1942 este avansat locotenent-colonel, din octombrie 1942 este ofiţer I a în Armata 4, în 1943 este avansat colonel, din aprilie 1944 este ofiţer I a în Grupul de Armate „Ucraina de Sud", din octombrie 1944 este şeful Marelui Stat Major al Armatei l Blindate, din martie 1945 este şeful biroului „Operaţii" din OKH, la 1.4.1945 este avansat'general-maior, de la sfârşitul lunii aprilie 1945 până la capitulare este şeful Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Vistula", luat prizonier de britanici, după eliberare se stabileşte la Wiesbaden.

Truman: ataşat militar (vezi: Smith, Truman).

Truman, Harry Spencer (* 8.5.1884 Lamar [Missouri, SUA], t 26.12.1972 Kansas City [Missouri]): angajat bancar, din 1906 lucrează la ferma familiei, participă la Primul Război Mondial ca ofiţer în Franţa, după întoarcere este întreprinzător, apoi studiază dreptul, intră în partidul democrat, între 1935 si 1944 este senator de Missouri, din 1940 preşedinte al comisiei senatoriale pentru controlul aplicării măsurilor de apărare, din 1944 este vicepreşedinte, după moartea lui Roosevelt este ales preşedinte al SUA (reales în 1948), după război iniţiază în Europa politica de împotrivire faţă de Uniunea Sovietică (Războiul Rece), în august 1945 ordonă detonarea bombelor atomice la Hiroshima şi Nagasaki, în 1947 proclamă Doctrina Truman („Limitarea expansiunii comunismului"), ia iniţiativa de a sprijini

financiar reconstrucţia Europei impunând în acelaşi timp o evoluţie democratică, edifică un sistem mondial de pacte militare, semnează tratatul cu Japonia (Pactul de securitate din 1951), în 1951 ordonă intrarea trupelor americane în conflictul din Coreea, în 1952 renunţă să candideze pentru un

nou mandat de preşedinte.

Udet, Ernst (* 26.4.1896 Frankfurt/Main, t 17.11.1941 Berlin [sinucidere]): în 1914 se înrolează voluntar, din 1915 este pilot de vânătoare, în 1918 este avansat locotenent, al doilea pilot de vânătoare ca eficacitate în timpul Primului Război Mondial, lăsat la vatră în 1919 în grad de locotenent major, fondator al unei întreprinderi de construcţii de avioane, din 1925 este pilot profesionist si pilot de încercare, participă la producţia mai multor filme, în 1933 este comandor în Asociaţia Germană a Aviaţiei Sportive, în 1935 este avansat colonel în Ministerul Aviaţiei, în 1936 inspector al unităţilor de avioane de vânătoare si Stuka, din iunie 1936 este şeful biroului tehnic al aviaţiei militare, din februarie 1938 inspector general al aviaţiei militare, în 1939 este avansat general-maior, în 1940 general-colonel, se sinucide după conflicte violente cu Goring care 1-a făcut răspunzător de dotarea insuficientă a aviaţiei militare.

Uiberreither, Siegfried (* 29.3.1908 Salzburg, 129.12.1984 ?): în 1924 intră în organizaţia Schilljugend („Tineretul Schill"), studii de drept, muncitor în construcţii, în 1930 este secretar al Casei de Asigurări de Sănătate a Muncitorilor din Steiermark de la Graz, în 1933 îşi dă doctoratul în ştiinţe juridice, este secretar de direcţie al Casei de Asigurări, în 1931 intră în SA, în 1937 este comandantul brigăzii SA ilegale „Steiermark", în 1938 comandant de brigadă SA, intră în NSDAP (nr. 6102560), în martie 1938 director de poliţie şi comisar la Graz, între 24.5.1938'şi 1945 ocupă funcţia de Gauleiter NSDAP al regiunii Steiermark, din iunie 1938 este preşedinte de

provincie, Gruppenfiihrer SA, în 1939/40 se află pentru scurt timp pe front la vânătorii de munte, participă la debarcarea din Norvegia, în aprilie 1940 este lăsat la vatră ca locotenent, din martie 1940 este guvernatorul regiunii Steiermark, în 1941 este şef al administraţiei civile a teritoriilor iugoslave ocupate din regiunea Untersteiermark, în 1942 comisar al Reichului pentru apărare în regiunea Steiermark, în 1943 Obergruppenfuhrer SA, de la 25.9.1944 şef al Volkssturm în Steiermark, la

8.5.1945 predă însărcinările, la sfârşitul lunii mai 1945 este arestat, martor în procese ale criminalilor de război, în 1947 fuge (posibil cu sprijin american) din cauza unei iminente predări către Iugoslavia; există indicii neconfirmate privind stabilirea sa în Argentina, Uiberreither a trăit probabil la familia sa din Sindelfingen (Baden-Wiirttemberg), nu au fost confirmate nici data, nici locul decesului, fiind menţionată şi data de 7.1.1986.

Umberto de Savoia (* 15.9.1904 castelul Racconigi [provincia Cuneo, Italia], t 18.4.1983 Geneva [Elveţia]): fiul lui Victor Emmanuel al III-lea al Italiei, prinţ moştenitor, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial este

comandantul suprem al diferitelor grupuri de armate din Italia, în septembrie 1943 fuge la trupele aliate din sudul Italiei, de la 4.6.1944 este deţinătorul drepturilor regale, după abdicarea tatălui său este formal rege al Italiei de la 9.5.1946, la

2.6.1946 un referendum popular stabileşte ca nouă formă de guvernare republica, este silit să abdice, trăieşte în Portugalia şi în Elveţia.

Victor Emmanuel al III-lea al Italiei

(* 11.11.1869 Napoli, t 28.12.1947 Alexandria [Egipt]): pregătire militară, comandant al unui corp de armată, din 1900 este rege al Italiei, în 1915 se pronunţă pentru intrarea Italiei în război, îl sprijină pe Mussolini, în 1936 devine rege al Etiopiei; după începerea invaziei aliate în 1943 iniţiază arestarea

lini si-1 numeşte pe mareşalul al guvernului, după ocupa-

;i de trupele germane fuge în iei la trupele americane, la este silit, din cauza apropierii l fascist, să predea prerogati-

ile fiului său Umberto, abdică

46.

Mbert (* 8.2.1877 Borbeck pe 14.4.1945 Wittbrăucke, lângă

l [sinucidere]): studii tehnice

he, în 1901 obţine diploma

:r, activează ca inginer siderur-

IJ1902 este inginer-şef al unei

.deri siderurgice şi de minerit,

este director al Union AG fur

Stahlindustrie[1] dinDortmund, ece la Deutsch-Luxemburgische

- und Hutten AG[2], între 1915 te directorul general al acesteia,

este preşedinte al Uniunii istilor, în 1920 fondează îm-

Hugo Stinnes senior mai multe miniere si de transporturi, în :e cofondatorul societăţii Vereiitahlwerke, până în 1936 este tele acesteia, apoi membru al lui de administraţie (între 1939 preşedintele acestuia), ocupă ise alte funcţii în consilii de :raţie, între 1918 şi 1933 este în Deutsche Volkspartei[3], între

1924 deputat parlamentar, domeniul reparaţiilor si despă‘., din 1930 îl sprijină financiar r, din 1932 este membru al „Keppler"[4], din 1933 membru lentului din partea NSDAP fără

a fi membru de partid, între 1941 şi 1945 este membru al Consiliului Industriei pentru Producţia de Utilaje pentru Aviaţia Militară, între 1942 şi 1945 este membru al Consiliului Reichului pentru Armament, între 1942 si 1945 membru al Consiliului Reichului pentru Cercetare, între 1940 şi 1945 preşedinte al Societăţii „Kaiser Wilhelm", în 1944/45 împuternicit general pentru înarmare în regiunea Rin-Ruhr, s-a sinucis în prizonierat american cu otravă.

Voss, Hans-Erich (* 30.10.1897 Angermiinde [Uckermark], t 18.11.1969 Berchtesgaden): în 1915 este cadet de marină, în 1917 locotenent de marină, în 1934 căpitan de corvetă, în 1938 comandant al Unităţii-Scoală 3 Subofiţeri de Marină, în 1939 este ofiţer de stat major pe lângă amiralitate în Comandamentul de Grup de Marină „Est", colonel de marină, din noiembrie 1939 este şeful departamentului pentru instrucţie şi flotă, ulterior al departamentului de comandă din biroul pentru încartiruire al conducerii războiului pe mare, din ianuarie 1942 este şeful grupului de comandament al biroului Comandamentului Marinei, din octombrie 1942 până în februarie 1943 comandant al crucişătorului greu *Prinz Eugen,* de la 1.3.1943 contraamiral si reprezentant permanent al comandantului suprem al marinei de război la cartierul general al fiihrerului, în 1944 este avansat viceamiral, la 2.5.1945 este arestat de trupele sovietice, eliberat în ianuarie 1955.

hcern german cu sediul la Bochum, înfiinţat în 1872 prin fuziunea mai multor fleri din industria siderurgică, metalurgică si din minerit, (n.tr.)

dintre cele mai mari concerne germane de la începutul secolului al XX-lea, (id numeroase întreprideri siderurgice şi metalurgice. După Primul Război Mondial ^it proprietăţile din Luxemburg si Lorena. In 1926 a fuzionat cu Vereinigte Stahlwerke i)

jrmatiune politică înfiinţată în 1918. Mai puţin populistă, s-a distanţat de Asinul deschis al cercurilor naţionaliste. După 1920 a pierdut voturi în favoarea NSDAP pdizolvatîn 1933. (n.tr.)

pplerkreis sau Freundeskreis Reichsfiihrer SS, cerc reunind un grup de interese din , înfiinţat în 1932 de Wilhelm Keppler, membru al NSDAP, al cărui membri au profitat fia arianizării economiei germane în perioada regimului naţional-socialist. (n.tr.)

Biografii

Wächtler, Fritz (* 7.1.1891 Triebes, lângă Zeulenroda [Turingia], t 19.4.1945 Herzogau, lângă Waldmiinchen [BayerischerWald; asasinat]): învăţător, în 1913 se înrolează voluntar în termen într-un regiment de infanterie, între 1914 şi 1918 pe front ca mitralior, după rănire este avansat locotenent în administraţia armatei de uscat, între 1919 şi 1932 este din nou învăţător, în 1926 intră în NSDAP (nr. 35313), este numit Ortsgruppenleiter la Vippachedelhausen lângă Weimar, între 1927 si 1932 este Kreisleiter NSDAP în WeimarNord, ocupă o funcţie în conducerea regională a Uniunii învăţătorilor Naţional-Socialisti, în 1930/31 este referent al ministrului educaţiei Frick, între 1932 si 1935 şef cu organizarea şi Gauleiter adjunct ai regiunii Turingia, între 1932 şi 1936 ministru de stat pentru educaţie în Turinigia, în acelaşi timp între 1933 şi 1936 este ministru de interne şi viceprim-ministru, în 1934 intră în SS (nr. 29058), în 1936 este general de brigadă, în 1937 Gruppenfiihrer, în 1944 Obergruppenfuhrer, din decembrie 1935 până la 19.4.1945 este Gauleiter al regiunii Bayerische Ostmark (din 1943 Gau Bayreuth), între 1935 si 1943 este şeful biroului central pentru educatori de la centrala NSDAÎ> între 1942 şi 1945 este comisar al Reichului pentru apărare în regiunea Bayerische Ostmark, de la 25.9.1944 este şef al Volkssturm în Gau Bayreuth, la 12.4.1945 transferă conducerea regiunii la un cartier general de rezervă, predă Bayreuth fără luptă, la 19.4.1945 este împuşcat de un comando SS la ordinul lui Hitler din cauza „laşităţii în faţa duşmanului" şi a „abandonării reşedinţei de Gau".

Wagner, Eduard (* 1.4.1894 Kirchenlamitz [Fichtelgebirge], t 23.7.1944 Zossen, lângă Berlin [sinucidere]): în 1914 este locotenent într-un regiment bavarez de artilerie, comandant de pluton, apoi de baterie, în 1919 intră în *freikorps* „Epp", este preluat de

armata reorganizată după război, însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate şi de stat major, între altele în statul major al unei unităţi de căi ferate şi în calitate de comandant de baterie, în 1932 este avansat maior, din 1933 este transferat în departamentul de încartiruire din Ministerul Apărării, în 1935 este avansat locotenent-colonel, în 1936 este şeful departamentului 6 din Marele Stat Major al Armatei de Uscat, în 1937 este avansat colonel, din 1938 întreţine contacte cu opoziţia militară din jurul lui Beck, în 1939 este comandant al Regimentului 10 Artilerie, în 1940 este avansat general-maior, în 1942 este avansat general-locotenent, în 1943 general de artilerie, participă la

planificarea atentatului de la 20.7.1944.

Wagner, Gerhard (* 23.11.1898 Schwerin, t 26.6.1986): în 1916 intră în marina militară, în 1918 este locotenent de marină, în 1919 intră în *freikorps* „Potsdam", este preluat de marina reorganizată după război, în 1923 este avansat locotenent-colonel, aghiotant al amiralului comandant în Marea Nordului, în 1925 este ofiţer de cart, ulterior comandant în Flotila 3 Torpiloare, în 1929 este avansat căpitan de marină, în 1930 este însărcinat cu misiuni de propagandă pe crucişătoarele *Emden* si *Karlsruhe,* în 1931 urmează Academia de Marină, în 1933 este referent în biroul „Operaţii" din înaltul Comandament al Marinei Militare, în

1935 este numit căpitan de corvetă, în

1936 participă la Războiul Civil din Spania, în 1937 este comandantul distrugătorului *Leberecht Maass,* în 1939 căpitan de fregată si ofiţer I a în biroul „Operaţii" al conducerii războiului pe mare, în 1940 este avansat colonel, în iunie 1941 este şeful biroului „Operaţii" si în acelaşi timp ofiţerul de legătură al conducerii războiului maritim la înaltul Comandament al Marinei, în 1943 este avansat contraamiral, în iunie 1944 amiral pe lângă comandantul suprem

1937

din tipografie din atîn 1945 eliberat

:e colaborator al U.S. Naval al Teari Diverse a

! avansat contraamiral, şef al nentuluî marinei din Ministerul Apărării, ulterior inspector şi şef al Statului Major al t din iunie 1961 este comandant pmdamentului NATO „Europa si de Nord" (Marea Baltică) :l-Holtenau, în 1962 este vice: pensidnează la sfârşitul anului Besfăsoa:f|â activitate publicistică.

24.7.1907, t?): con;i şef al regiunii admiuncţionar în Ministerul Walt rticipant ca funcţionar încheierea căsătoriei va Braun.
er

Winif ed, născută Williams
|1897 Hatftings [Sussex, Anglia],
30 Uberţingen, pe malul lacului
orfană,, ,de ambii părinţi, este
de un profesor de pian din
i 1914 cunoaşte familia com-
ui Richard Wagner, în 1915 se
este cu Siegfried Wagner, din

ordă sprijin financiar NSDAR în
,tră în partid, după moartea lui
fcd Wagner preia conducerea
jlui de la Bayreuth, din 1933
rijinită financiar de Hitler, în
jîtc considerată „vinovată", obţine
> revizuire a sentinţei Curţii de
leoarece sprijinise şi adversari
ilui nazist; în 1951 renunţă la
ea Fesţ valului de la Bayreuth,
lic loialitatea faţă de 1975.

Laffer«| iz, Verena (* 2.12.1920 i): fiic . lui Siegfried şi a lui Wagn r, în 1939/40 urmează

cursuri de asistentă medicală, în 1943 se căsătoreşte cu funcţionarul superior NSDAP şi şeful organizaţiei „Forţă prin Bucurie"[1] a Frontului German al Muncii, Bodo Lafferenz, au cinci copii, în 1949 este exclusă din comitetul de organizare a Festivalului de la Bayreuth, este membru onorific în mai multe societăţi Wagner, nu a avut activităţi artistice.

Waizenegger, Heinz (* 22.10.1913, t ?): în 1932 intră în poliţie, în 1934 este locotenent, în 1935 se transferă în armată, este aghiotant într-un regiment de infanterie, în 1938 este locotenent major si şef al Batalionului 9 din Regimentul 56 Infanterie, în 1940 este avansat căpitan si ofiţer de ordonanţă I la Comandamentul General al Corpului V Armată, în martie 1942 este numit la înaltul Comandament al Armatei 3, din august 1942 este ofiţer de mare stat major în Statul Major al Conducerii Forţelor Armate, în 1943 este avansat maior, în 1944 locotenent-colonel, din martie 1945 este ofiţer de ordonanţă I la înaltul Comandament al Armatei 2.

Wanderer, Madeleine (* 1925 ?, t ?):

cântăreaţă şi dansatoare la Opera din Berlin, amanta lui Robert Ley.

Warlimont, Walter (* 3.10.1894 Osnabriick, t 9.10.1976 Kreuth [Bavaria Superioară]): în 1913 este cadet stegar, pe front ca locotenent într-un regiment de artilerie nemotorizată, aghiotant si comandant de baterie, în 1920 este preluat de armata reorganizată după război, însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate si de stat major, în 1925 este avansat căpitan în Ministerul Apărării, în 1929 este numit observator pe lângă armata SUA pentru a studia metodele mobilizării economice, în 1933 activează din nou în Ministerul Apărării, în 1934 este şeful departamen-

imzaţie Subord -al Trei

rolitică gândită pentru a organiza şi a supraveghea timpul liber al populaţiei iată Frontului German al Muncii (DAF), a fost cel mai mare operator turistic a Reich. A organizat de asemenea cursuri de sport, croitorie s.a. (n.tr.)

tului economic, în 1935 este avansat locotenent-colonel, în 1936 este comandant de batalion într-un regiment de artilerie, în 1936/37 împuternicit al ministrului de război pe lângă Franco, în 1937 este comandantul Regimentului 26 Artilerie, în 1938 este avansat colonel, este numit şef al departamentului de apărare din înaltul Comandament al Forţelor Armate, o scurtă perioadă activează la Viena, în 1939 este însărcinat cu afaceri al şefului biroului de conducere al forţelor armate (înlocuitorul lui Jodl), în 1940 este avansat general-maior, participă la elaborarea planurilor campaniei împotriva Uniunii Sovietice, din decembrie 1941 este şef adjunct al Statului Major al Conducerii Wehrmachtului, în 1942 este avansat general-locotenent, în 1944 general de artilerie, este arestat în 1945, condamnat în 1948 la închisoare pe viată în procesul OKW pentru participarea la emiterea unor ordine contrare dreptului internaţional (ordinul comisarului, ordinul de comandă s.a.), în 1951 pedeapsa este comutată în 18 ani de închisoare, este eliberat în 1957.

Wauer, prenume necunoscut (* ?, 12.5.1945 Berlin): ordonanţa lui Hitler, Unterscharfiihrer SS, folosit mai ales la servirea oaspeţilor, este ucis în timpul fugii din buncăr.

Wavell, Archibald (* 5.5.1883 Colchester [Anglia], 124.5.1950 Londra): absolvent al Academiei Militare de la Sandhurst, în timpul Primului Război

Mondial este ataşat militar, între altele în Rusia, în 1919/20 în Egipt, în 1932/33 este aghiotant al regelui, în 1937 generallocotenent si comandant suprem în Palestina, de la 2.8.1939 este comandantul suprem al forţelor de uscat din Orientul Apropiat, în toamna lui 1940 respinge ofensiva italiană împotriva Egiptului, după intervenţia unităţilor germane din Corpul,.Africa" suferă înfrângeri severe, în 1941 este retras si numit comandant suprem în India, după înfrângeri în Malaya şi Indiile Olandeze comanda i

se retrage şi este numit vicerege al Indiei, rechemat în 1946, se pensionează; în *Dosarul Hitler* se afirmă eronat că ar fi fost comandantul corpului expediţionar de la Dunkerque.

Weber, Christian (* 25.8.1883 Polsingen, t 11.5.1945 pe Schwäbische Alb [accident]): grăjdar, în timpul Primului Război Mondial este pe front ca subofiţer de cavalerie, din 1919 este comerciant, în 1921 intră în NSDAP (nr. 3850), în 1922 este şeful parcului auto al NSDAP, membru al unităţii de soc „Hitler", în 1923 participă la puci, în 1926 este consilier municipal la Miinchen, şef de facţiune, în 1935 senator, ocupă numeroase funcţii în SS, între altele este inspector al şcolilor de echitaţie, cel mai înalt grad atins este cel de Standartenfiihrer SS, este arestat la 1.5.1945, îşi pierde viaţa în timpul transferului în alt lagăr, ca urmare a unui accident de circulaţie.

Weichs an der Glon, Maximilian Freiherr von und zu (* 12.11.1881 Dessau, t 27.9.1954 Burg Rosberg, lângă Bonn):

în 1900 este cadet stegar, în 1902 locotenent, între 1908 şi 1910 urmează şcoala de cavalerie, între 1910 şi 1913 Academia de Război, în 1913/14 activează în centrala statului major bavarez, în timpul Primului Război Mondial este mai întâi ofiţer de ordonanţă, apoi de stat major, în 1917 ofiţer I a în Marele Stat Major al Corpului III Armată bavarez, în 1919 activează în Statul Major al Brigăzii 23, ulterior este însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate, în 1925 predă tactica la Şcoala de Infanterie de la Dresda, în 1928 este avansat locotenent-colonel, în 1930 este şef al marelui stat major al unei divizii de cavalerie, în 1935 este avansat general-locotenent, comandant al unei divizii blindate, în 1936 este general de cavalerie, în 1937 general comandant al Corpului XIII Armată, în

1939 comandant suprem al Armatei 2, participă la campania din Franţa, în

1940 este avansat general-colonel, în

1941

Jarticipă la campania din Balcani, cea din Rusia, din iulie 1942 |mandant suprem al Grupului de „B", în 1943 este avansat feld- J, din august 1943 este comandant al grupurilor de armate „F" şi Ist", la 25.3.1945 este transferat frva fuhrerului, la 2.5.1945 este : de armata americană si acuzat bcesul împotriva generalilor *ţlor* „Sud-Est", eliberat din motive laie încă înainte de începerea fului.

ng, Helmuth (* 2.11.1891 Halber 17.11.1955 lagărul Vladimirovka nea Sovietică]): în 1911 este fetegar în batalionul de dirijabile, 12 locotenent, în timpul Primului li Mondial este comandant al lilelor 85, 97si 113, din 1917 face lin marele stat major al generalului Idant al forţelor aeriene, în 1919 Ireluat de armata reorganizată Jrăzboi (artilerie), în 1922 este |t căpitan, din 1923 este instructor fila de artilerie, în 1927 este şef erie, în 1933 este avansat maior, |dant de detaşament într-un regide artilerie, în 1935 locotenenţii, comandant al Regimentului 75 fie, ulterior al Regimentului 56 fie, în 1938 este avansat colonel, }2 general-maior şi comandant al iei 86 Infanterie, în 1943 este lat general-locotenent, şef al Ilui XXXXI Blindat, în 1944 este li de artilerie, după 20.7.1944 este Wat în rezerva fuhrerului, de la J 945 este general comandant al Ilui LXI Blindat si comandant de Jil Berlinului, este luat prizonier de Ici la 3.5.1945.

ek, Johannes conte de (* 2.9.1878 l [SileziaSuperioară], 111.10.1972 jjlla [Spania]): în 1904 intră în tul diplomatic, ocupă diferite |i în străinătate, în 1915 trece în Jerul de Externe, în 1919 este j la cererea sa, reintră în serviciul Batic în 1923, este numit ambasador

clasa I în Ungaria, în 1926 este ambasador la Madrid, în 1936 ambasador la Paris, rechemat la 23.8.1939, în 1940 este pensionat provizoriu, în 1944 în afara serviciului, după 1945 se stabileşte în Spania.

Welczek, Johannes Bernhard conte de

(* 1.10.1911 Santiago de Chile, 14.4.1969 Caracas [Venezuela]): fiul lui Johannes conte de Welczek, studii de drept şi filologie, doctor în ştiinţe

juridice, intră în serviciul diplomatic, în 1940 se căsătoreşte cu Sigrid von Laffert care, ca rudă a Viktoriei von Dirksen, face parte din anturajul apropiat al lui Hitler, în 1941 este numit ataşat la ambasada germană de la Madrid, prieten cu Hewel, în 1942 este rechemat, participă la război în grad de locotenent, din 1949 este în serviciul diplomatic al Republicii Federale Germania, între altele din 1968 ca ambasador al Germaniei în Venezuela.

Wenck, Walther (* 18.9.1900 Wittenberg, t 1.5.1982 Bad Rothenfelde, lângă Osnabruck [accident de maşină]): în 1919 este cadet stegar *mfreikorps* „Von Oven", preluat apoi de armata reorganizată după război, în 1923 este locotenent, însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate (infanterie), în 1933 trece la tancuri (detaşamentul de recunoaştere), în 1934 este avansat căpitan, în 1935/36 urmează Academia de Război, apoi activează în Statul Major al Comandamentului Trupelor Blindate, în 1939 ofiţer I a în Statul Major al Diviziei l Blindate, în 1940 este locotenent-colonel, pentru scurt timp predă la Academia de Război, este avansat colonel, din septembrie 1942 şeful Statului Major al Corpului LVII Blindat, din noiembrie 1942 este şeful Marelui Stat Major al Armatei 3 române, în februarie 1943 este avansat general-maior, şef al Marelui Stat Major al Grupului de Armate „Ucraina de Sud", din iulie 1944 este şeful biroului „Operaţii" din Marele Stat Major al Armatei de Uscat, la 17.2.1945 suferă un accident de

maşină, după refacere este numit în aprilie 1945 general al grupului blindat si comandant suprem al Armatei 12 (armata de despresurare a Berlinului), ulterior este membru în consiliul de administraţie al firmei de armament Diehl.

Weygand, Maxime (* 21.1.1867 Bruxelles, t 28.1.1965 Paris): absolvent al Academiei Militare Saint-Cyr, carieră în cavaleria franceză, în 1914 este comandant al Armatei 9, în 1918 este şeful marelui stat major de pe lângă comandantul suprem al armatelor aliate din Franţa, mareşalul Foch, formulează la 11.li.1918 la Compiegne textul Tratatului de armistiţiu, în 1923/24 este comandant suprem al armatei din Levant, în 1930 şef al Marelui

Stat Major francez, în 1931 inspector general al armatei si vicepreşedinte al Consiliului Suprem de Război, în 1935 se pensionează, este reactivat în 1939, numit comandant al unei armate, după rezultatele catastrofale ale operaţiunilor aliate devine, de la 19.5, comandantul suprem al forţelor armate franco-britanice din Franţa, cere la 12.6.1940 armistiţiul, în guvernul Petain este pentru scurt timp ministru de război, apoi guvernator general în Africa de Nord franceză cu sediul la Alger, după încheierea „Tratatului Weygand-Murphy" cu SUA privind colaborarea economică este rechemat în 1941, arestat în 1942 şi internat la Hamburg, în mai 1945 este eliberat din prizonieratul german, predat Franţei şi arestat, achitat de acuzaţia de colaboraţionism şi reabilitat în 1948.

Wibizek, prenume necunoscut (* ?, t ?):

ordonanţă SS neloială.

Wiedemann, Fritz (* 16.8.1891 Augsburg, t 17.1.1970 Fuchsgrub, lângă Pfarrkirchen [Bavaria]): în 1910 este cadet stegar, urmează Academia de Război, în 1912 locotenent, în 1915 este aghiotant în Statul Major al Regimentului 16 Infanterie bavarez în care a servit şi Hitler, lăsat la vatră în 1919 în grad de

căpitan, fermier, înfiinţează împreună cu alţii o lăptărie, după o perioadă de dificultăţi economice îi cere lui Hitler să-1 angajeze, la 1.2.1934 ocupă o funcţie de comandă în statul major al locţiitorului lui Hitler, Hess, intră în NSDAP, însărcinat de mai multe ori cu misiuni diplomatice neoficiale (1936/ 37 în Austria, 1938 la Londra), în 1937 este general de brigadă NSKK, în 1938 este membru al Parlamentului, demis din funcţia de aghiotant din cauza unor aprecieri politice „pesimiste", între februarie 1939 şi iulie 1941 este consul general la Sân Francisco, din noiembrie 1941 şef al consulatului general din Tienţin (China), arestat acolo în 1945 de armata americană, martor în procesul marilor criminali de război, eliberat în 1948, o curte de arbitraj a apreciat că a fost „profitor a! regimului", ulterior lucrează din nou ca fermier.

Wilberg, Helmut (* 1.6.1880 Berlin, t 20.11.1941 lângă Dresda): în 1899 este cadet stegar, în 1900 locotenent într-un regiment de puşcaşi, între 1910 si 1913 urmează Academia de Război din Berlin, în 1913 esfe aghiotant la Inspectoratul Unităţilor Aeriene, în timpul Primului Război Mondial comandor în Detaşamentul II Aviaţie de Front, din 1915 comandor în diferite înalte comandamente ale forţelor armate, înrre 1919 şi 1926 referent în Ministerul Apărării, în 1921 maior, în 1926/27 activează la biroul „Trupe", după aceea

ocupă diferite funcţii de comandă în cadrul unor unităţi, se retrage în 1932 în grad de general-maior, este reactivat în 1934, numit şef de departament în Ministerul Apărării, general-locotenent, în 1935/36 comandant al Şcolii Superioare de Aviaţie Militară, între 1.10.1937 şi 31.3.1938 este comandant al statului major special[1] „W" (Legiunea „Condor") de pe lângă înaltul Comandament al Armatei de Uscat, general în aviaţia militară, din august 1939 comandorinstructor 4, îşi ia viaţa prăbuşindu-se cu un avion.

It, Anni, născută Schuler |,1905 Pfakofen, lângă Regens17.10.1970 Miinchen): şcoala ftară, şcoala de gospodărie, după langajată la o contesă, de la |29 menajera lui Hitler în locuinţa Iizregentenplatz 16 din Miinchen, |tă în 1945, după eliberare se

iţe din nou la Miinchen.

'l

((August (* 18.1.1897 Miinchen,

1979 Miinchen): în 1916 este

legar, între 1916 şi 1918 luptă

lîntr-o unitate de telecomunicaţii,

piuat de armata reorganizată

pboi, locotenent major în UnitaUecomunicaţii, în 1930 activează lele Stat Major al Diviziei 7, în **pste** avansat căpitan, din 1934 fidru didactic la Academia de din 1937 activează la înaltul Idament al Armatei de Uscat, în este avansat locotenent-colonel, JtO activează în Marele Stat Major Jpuhri de Armate „A", ulterior ! apoi „B" în 1941 este colonel , |3 şef al! Marelui Stat Major al pi 2 Blinc aţe, ulterior al Grupului nate „E", general-maior, în 1944 f al Marej ii Stat Major al Grupului nate „F'^general-locotenent, din jjbrie *194* 4 adjunctul lui Jodl în

Major;| al Conducerii Wehr-

12.19

.ători

>r (*

1.1.199

Intră în 8 S şi NSDAP, în 1933 în jmdarte î S „Adolf Hitler", în 1941 omandaţ t de batalion în cadrul isindarte,; în 1942 comandant al tului 2 SS Infanterie Motorizat, comandant al Regimentului 2 :rie Motorizată al Leibstandarte lolf Hitler", în 1944 general de SS si general-maior al Waffen landant al Diviziei l SS Infanterie zată „Leibstandarte SS «Adolf ', în 1944/45 activează în condulentrală

a SS.

Witzleben, Erwin von (* 4.12.1881 Breslau, t 9.8.1944 Berlin [executat]):

cadet, în 1901 este locotenent, urmează o pregătire de mare stat major, în timpul Primului Război Mondial este însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate şi de stat major, căpitan, în 1919 este preluat de armata reorganizată după război, ocupă din nou funcţii de comandă la nivel de unitate şi de stat major, în 1929 este avansat locotenent-colonel, în 1931 colonel, comandant al Regimentului 8 Infanterie, în 1934 este avansat general-maior, comandant al Diviziei 3 Infanterie, în 1935 este general comandaant al Corpului III Armată (Berlin), în 1936 general de infanterie, în 1938 comandant suprem al Comandamentului de Grup 2, a elaborat împreună cu generalul-colonel Beck şi alţii planurile pentru răsturnarea de la putere a lui Hitler, de la 1.9.1939 este, comandant suprem al Armatei l, în 1940 este avansat fcldmaresal, comandant suprem al Grupului de Armate „D", din mai 1941 este comandant suprem Vest, în martie 1942 este transferat în rezerva fuhrerului, se pune la dispoziţia complotiştilor de la 20.7.1944 ca potenţial comandant suprem, este arestat la 21.7.1944 şi condamnat la moarte pe 8.8.1944.

Wohler, Otto (* 12.7.1894 Grossburgwedel, lângă Hanovra, t 5.2.1987 Grossburgwedel): în 1913 cadet stegar, în 1914 locotenent, în timpul Primului Război Mondial este comandant de pluton, companie si batalion, preluat apoi de armata reorganizată după război, între 1923 si 1926 urmează o pregătire de mare stat major, în 1925 este avansat căpitan, însărcinat cu diferite activităţi la nivel de unitate şi de stat major, în 1935 este avansat locotenent-colonel, în 1936 este ofiţer în Marele Stat Major al Corpului VIII Armată, în 1937 la Marele Stat Major al Academiei Militare, în 1938 este avansat colonel, ofiţer I a în Marele Stat Major al Comandamentului de Grup 5

(Viena), în 1939 este comandantul Marelui Stat Major al Corpului XVII Armată, în 1940 al Armatei 11, în 1942 al Grupului de Armate „Centru", general-locotenent, în martie 1943 este transferat în rezerva fuhrerului, din

aprilie 1943 este general comandant al Corpului I Armată, general de infanterie, la sfârşitul anului 1943 comandant suprem al grupului „Wohler", respectiv al Armatei 8, apoi al Grupului de Armate „Sud", la 25.3.1945 este demis, din mai 1945 este prizonier de război, în 1948 este condamnat la opt ani de închisoare pentru persecutarea populaţiei civile si sprijinirea trupelor D de intervenţie ale SS în procesul împotriva înaltului Comandament al Forţelor Armate, eliberat în 1951.

Wolf, Johanna (* 1.6.1900 Miinchen, t 5.6.1985 Miinchen): urmează cursuri de stenografie, în 1929 intră în NSDAF> este secretară în cancelaria privată a lui Hitler (pe lângă Rudolf Hess), în 1933 se transferă la Berlin (în corpul aghiotanţilor personali ai lui Hitler), lucrează în diverse cartiere generale ale Fuhrerului, la 22.4.1945 fuge, la indicaţiile lui Hitler, în Bavaria, este internată în lagăr până în 1948, după eliberare se stabileşte la Kaufbeuren, ulterior la Miinchen.

Wolff, Karl (* 13.5.1900 Darmstadt, 115.7.1984 Rosenheim): în 1917 îşi dă bacalaureatul de război[1], este cadet str-3'.ir, locotenent, în 1919 face parte r:.i *freikorps* „Hessen", în 1920 este ^i airu scurt timp în armata reorganizată după război, între 1920 si 1922 urmează un curs de economist bancar, din 1925 este proprietarul unui birou de anunţuri din Miinchen, în 1931 intră în NSDAP (nr. 695131) şi SS (nr. 14235), în 1932 este Sturmfuhrer SS, în 1933 Sturmhauptfuhrer, aghiotant al guvernatorului

din Bavaria, din iunie 1933 face parte din statul major al Reichsfuhrerului SS Himmler, este reprezentantul lui Himmler în cercul de prieteni ai Reichsfuhrerului SS, Sturmbannfuhrer, în 1934/35 este prim-aghiotant al lui Himmler, Standartenfiihrer, Oberfuhrer, din noiembrie 1935 este aghiotantul-şef al lui Himmler, general de brigadă, între 1936 şi 1939 şef al statului major personal al Reischsfiihrerului SS, în 1937 Gruppenfuhrer, între 1939 si 1945 este numit şef al biroului central al statului major personal al Reichsfuhrerului SS (în februarie 1943 este eliberat din funcţie), din august 1939 este ofiţerul de legătură al SS pe lângă Hitler, în 1942 este Obergruppenfiihrer SS şi general al Waffen SS, temporar este coordonatorul deportării evreilor în lagărele de exterminare, din februarie 1943 superior al SS şi poliţiei din Italia, din septembrie 1943 până la 29.4.1945 este şef al SS si poliţiei din regiunea Grupului de Armate „B" si din zona comandantului suprem Sud (Italia), general împuternicit al armatei germane în Italia, şef al administraţiei militare, la 20.4.1945 este avansat Oberstgruppenfuhrer şi general-colonel al Waffen SS, din februarie 1945 se află în tratative secrete cu aliaţii occidentali, rezultatul fiind capitularea timpurie a trupelor germane din

Italia la 2.5.1945, în procesul marilor criminali de război este martor al acuzării, ulterior prizonier la britanici, în 1948 o curte de arbitraj din Hamburg îl condamnă la cinci ani de închisoare, la apel pedeapsa este diminuată; este eliberat, între 1949 şi 1960 este reprezentantul general al secţiei de anunţuri a revistei *Revue,* arestat în 1962 si condamnat în 1964 la 15 ani de închisoare pentru complicitate la crimă în cel puţin 3000 de cazuri, eliberat în 1969 din motive medicale.

---

[1] Examen de maturitate organizat în timpul războiului pentru tinerii recrutaţi în armată, cu scopul de a le da posibilitatea de a absolvi liceul cu bacalaureat înainte de a pleca pe front, (n.tr.)

laupt, August (* 17.4.1886 Grossalmerode [Harz], t ?): frizerul lui Hitler si în cartierele generale ale fuhrerului, în 1937 intră în NSDAP (nr.

,

jWilhelm (* 22.4.1911 Saar-briicken, t 27.9.1974 Miinchen): urmează 'inercială, comerciant, activează în comerţul cu lemn, la 1.6.1931 intră

în NSDAP (nr. 552659), după întoarcere intră în SS (nr. 27789), este hrer, în 1933 Sturmfuhrer în departamentul de personal al

rerului SS, în 1935 este aghiotant al comandantului Ober-abschnitt -Vest, în 1936 ocupă aceeaşi funcţie pe lângă comandantul Oberabschnitt u, în 1937 este Sturmbannfuhrer, după un duel este transferat la statul

fuhrerului, respectiv în serviciul Reichsleiterului Martin Bormann, în ^ipă o funcţie de conducere în NSDAP, între 1941 si 1943 activează în itate majore ale Waffen SS, în 1943 este Oberbereichsleiter în NSDAP, .rmbannfuhrer SS, în septembrie 1944 este Standartenfiihrer SS, până 945 se află în buncăr, duce o copie a testamentului lui Hitler în Bavaria.

Kurt (* 9.6.1895 Cossmar, dis-trictul Luckau, t 25.9.1963 Hohen-aschau Superioară]) : în 1914 este cadet stegar, pe front în calitate de comandant ;nie într-un batalion de pionieri, locotenent, din 1917 este aghiotant de f, în 1918 locote-nent major, în 1919/20 face parte din *freikorps* „Tbrgau", *ax.* de armata reorganizată după război, însărcinat cu diverse activităţi

.e unitate şi de stat major, între altele este prim-aghiotant în Regimentul jterie, din 1926 activează în diverse state majore de divizie, în 1928 este Căpitan, în 1932 comandant de companie într-un regiment de infanterie, activează în Ministerul Apă-rării (biroul ministerial), este avansat maior, pcotenent-colonel, din 1938 activează la înaltul Comandament al Forţelor în 1939 este colonel şi comandant al Regimentului 60 Infanterie, din 939 şef al Marelui Stat Major al Corpului XXII Armată, din 1940 şeful jStat Major al Grupului I Blindat, din 1941 şef al Marelui Stat Major al l Blindate, general-maior, din aprilie 1942 este şeful marelui stat major ,gă comandantul suprem Vest (Grupul de Armate „D"), de la 24.9.1942 fie infanterie şi şef al Marelui Stat Major al Armatei de Uscat, în ianuarie :e general-colonel, în iulie 1944 intră în concediu după o criză nervoasă, .sfcrat la 18.8.1944 în rezerva fuhrerului, demis în ianuarie 1945, arestat |de armata britanică, după eliberare desfăşoară activitate publicistică.

Itate administrativă a SS care cuprindea mai multe subunităţi - Abschnitte - şi era aţă unui Gruppenfiihrer sau Obergruppenfiâhrer. Corespundea unei divizii din cadrul in.tr.)

«sîî

i/ri

i

*...

Indice bibliografic si de surse (selecţie)

I. Materiale de arhivă >l

1. Arhiva de Stat a Rusiei pentru Istorie Contemporană (RGANI):

2. 5/30/462a
3. Date din arhiva preşedintelui Federaţiei Ruse (AP RF):
4. 3/58/530

3/58/531 3/58/532

3. Arhiva Militară de Stat a Rusiei (RGWA):

460/1871 (dosarul deţinutului Linge)

460/1878 (dosarul deţinutului Giinsche)

4. Arhiva de Stat a Federaţiei Ruse (GARF):

j 9401/2/96

9401/2/97

9401/2/199 n 9401/2/236

9401/2/550

9401/2/551 (9401/2/552

9401/2/553 ** ''' 9401/2/554

9401/2/555

5. Institutul pentru Istorie Contem' porană, arhiva:

Fa 74 Giinsche, Otto, Akz 2108/57 Fa 74 Linge, Heinz, Akz 2108/57 F 135/1, Akz 6714/83

II. Memorii, relatări ale unor martori oculari, publicaţii

Akten zur deutschen auswărtigen Politik (ADAP) 1918-1945. Aus dem Archiv des Deutschen Auswărtigen Amtes.

Seria C: 1933-1937, 6 volume, Gottingen, 1971-1975; seria D: 1937-

«1941, 13 volume, Baden-Baden, 1950-1970; seria E: 1941-1945, 8 volume, Gottingen, 1967-1979.

Archiv *noveiei istorii Roşii. Tom L, „Osobaia papka", LV. Stalina, îs materialov Secretariata NKVD-MWD SSSR 1944-1953 gg. Catalog documentov,* Moscova, 1994 şi urm.

Axmann, Artur: „Das *kann doch nicht das Ende sein". Hitlers letzter Reichsjugendfiihrer erinnert sich,* Koblenz, 1995.

Baur, Hans: *Ich flog die Măchtigen der*

Welt, Kempten, 1956.
Below, Nicolaus von: *Als Hitlers Adjutant 1937-1945,* Selent, 1999.
Bernecker, Walther L. (ed.): Der *spanische Burgerkrieg. Materialien, Quellen,* Frankfurt/Main, 1986.
Boehm-Tettelbach, Karl: *Ah Flieger in der Hexenkuche,* Mainz, 1981.
Boldt, Gerhard: Die *letzten Tage der Reichskanzlei,* prelucrare de Ernst A. Hepp, Hamburg, Stuttgart, 1947.
Bor, Peter: *Gesprăche mit Halder,* Wiesbaden, 1950.

Centrul de Cercetări de Istorie Militară (ed.): Das Deutsche *Reich und der Zweite Weltkrieg, 9* voi., Stuttgart, 1978-2004.

Devrient, Paul: *Mein Schuler Adolf Hitler.*

Das Tagebuch seines Lehrers, editat de Werner Maser, Miinchen, 2003.

Max: *Hitier. Reden 1932 bis* omentariile unui contemporan , 2 voi., Wiesbaden, 1973.

: *Urteil im Gdselmordprozess, im 19.2.1948 vom Militărof V der Vere.inigten Staaten zrika,* Berlin (Est), 1965.

as *Urteil gegen das Oberkomder Wehrmacht, gefăllt am 1948 in Niirnberg vom ţerichthof V der Vereinigten von Amerika,* Berlin (Est),

; "oncet, Andre: *Als Botschafter ⊤ 1931-1938,* Mainz, 1949.

i iermann: *Ein anderer Hitier.*

. sein.es Architekten, I,eoni,

cn: *Ohne Auftrag in Berlin, ungen mit Măchtigen des Reiches,* Kicl, 2000.

elmut (ed.): *Hitlers Lagebeugen. Die Protokotlfragmente militărischen*

Konferenzen 945, Stuttgart, 1962.

elmut (cd.): *Goebbels-Reden, 945,* 2 voi., Bindlach, 1991.

r. *Ein Schicksal in Briefen.*

i-Nurnberg-Spandau. Gefan>s Friedens, Antwort aus Zelle Leoni, 1971.

, Andreas (ed.): *Staatsmanner ilomaten bei Hitier,* partea l:

iliche Aufzeichnungen uber idungen mit Vertretern des des 1939-1941, Frankfurt/ .967.

, Andreas (ed.): *Staatsmanner ilomaten bei Hitier,* partea 1:

iliche Aufzeichnungen iiber :dungen mit Vertretern des des 1942-1944, Frankfurt/ .970.

lolf: *Mein Kampf,* Munchen,

lther (ep.): *Der Nationalsozia. DoMmente 1933-1945,* irt/Mafi, 1957.

Hossbach, Friedrich: *Zwischen Wehrmacht und Hitier 1934-1938,* Wolfenbiittel, Hanovra, 1949.

Hubatsch, Walther: *Hitlers Weisungen fur die Kriegsfuhrung 1939-1945. Doknmente des Oberkommandos der Wehrmacht,* Bonn, 1983.

Huber, Heinz/Artur Muller (ed.): Das *Dritte Reich. Seine. Geschichte in Texten, Bildern und Dokumenten,* 2 voi., Munchen, 1964.

Joachimsthaler, Anton (ed.): *Christa Schroeder. Er war inein Chef. Aus* Jcm *Nachlass der Sekräterin* von .Atfo// *Hitier,* Munchen. Viena, 1985.

Jochmann, Werner (ed.): *Adolf Hitier. Monologe im Fiihrerhauptquartier 1941-1944,* Miinchcn, 2000.

Junge, Traudl cu Melissa Muller: Bis zur *letzten Stunde. Hitlers Sekräterin erzdhlt ihr Leben,* Munchen, 2003.

[Ediţia în limba română: Junge, Traudl: *Până în ultima clipă. Secretara lui Hitier îşi povesteşte viata. In colaborare cu Melissa Muller,* Bucureşti, 2005.]

Kcitel, Wilhclm: *Mein Leben. Pflichtcrfiillung bis zum Untergang,* editat de Werner Maser, Berlin, 1998.

Kotze, Hildegard von (ed.): *Heeresadjutant bei Hitier 1938-1943. Aufzeichnungen des Majors Engel,* Stuttgart, 1974.

Kuch, Kurt: Bei *Hitlers. Zimmennadchen Annas Erinnerungen,* St. AndrăWordern, 2003.

Lehmann, Armin D.: *Der letzte Bcfehl. Als Hitlers Botenjunge im Fiihrerbunker,*

Bergisch Gladbach, 2003.
Linge, Heinz: Bis *zum Ende. Als Chef des Personlichen Dienstes bei Hitier,* editat de Werner Maser, Munchen, 1980.
Lubianka. Stalin i glavnoe upravlenie gosbesopasnosti NKWD, Arhiv Stalina. Dokumenti văsis organov partinoi i godudarstvenno'i vlasti, 1937-1938, Moscova, 2004.

Maivezzi, Piero/Giovanni PirelSi (ed,):
Letzte Briefe zum Tode Verurteilter aus dem europăischen Widerstand, Miinchen, 1962.
Manstein, Erich von: *Verlorene Siege,* Bonn, 1955.
Manstein, Riidiger/Theodor Fuchs (ed.): *Erich von Manstein. Soldat im 20. Jahrhundert,* Koblenz, 1983.
Meissner, Otto: *Staatssekretăr unter Ebert, Hindenburg, Hitler,* Hamburg, 1950.
Ministerul Federal al Apărării (ed.):
Adolf Heusinger. Ein deutscher Soldat im *20. Jahrhundert,* fără loc, 1987.

Noel, Leon: Der *deutsche Angriff auf Polen,* Paris, 1948.

Picker, Henry: *Hitlers Tischgespräche im Fiihrerhauptquartier,* Berlin, 1993.

Riickerl, Adalbert (ed.): *NS-Vemichtungslager im Spiegel deutscher Strafpro:t|*e,* Miinchen, 1977.
Ruhm von Oppen, Beate (ed.): *Helmuth J. von Moltke. Briefe an Freya,* Miinchen, 1995.

Schacht, Hjalmar: *76 Jahre meines Lebens,* Bad Worishofen, 1953.
Schenck, Ernst Giinther: Das *Notlazarett unter der Reichskanzlei. Ein Arzt erlebt Hitlers Ende in Berlin,* Wiesbaden, 2000.
Schirach, Henriette von: *Frauen um Hitler,* Berlin, Miinchen, 1983.

Schirach, Henriette von: *Der Preis der Herrlichkeit,* Miinchen, 2003.

Schmidt, Paul: *Statist auf DiplomatischerBuhne 1923-1945,* Bonn, 1949.

Schramm, Percy Ernst (ed.): *Kriegstagebuch des Oberkommandos der Wehrmacht CWehrmachtsfiihrungsstab) 1940-1945,* ediţie de studii în 8 voi., Bonn, f.a. (editia'princeps 1961-1965).

Schukow, Georgi K.: *Erinnerungen und Gedanken,* Stuttgart, 1969.

Schulz, Alfons: *Drei Jahre in der Nachrichtenzentrale des Fuhrerhauptquartiers,* Stein am Rhein, 1996.

Skorzeny, Otto: *Meine Kommandounternehmen,* Munchen, 1981.

Smers. Istoricieskie otserki i arhivnie documenti, Moscova, 2003.

Speer, Albert: *Erinnerungen,* Berlin, 1969.

Speer, Albert: *Spandauer Tagebucher,* Frankfurt/Main, Berlin, Viena, 1975.

Speer, Albert: *Der Sklavenstaat, Meine Auseinandersetzunegn mit der SS,* Stuttgart, 1981.

Staff, lise (ed.): *Justiz im DrittenReich. Eine Dokumentation,* Frankfurt/Main, Hamburg, 1964.

Stalin, Josef W: *Werke,* Berlin, 1950 si urm.

Udet, Ernst: *Mein Fliegerleben,* Berlin 1935.

Unknown Pages of the History of World War II: Hitler. Documents {rom KGB secret archives, Moscova, 1995 (CD-ROM).

Wagner, Friedelind: *Nacht iiber Bayreuth. Die Geschichte der Enkelin Richard Wagners.* Cu o postfaţă de Eva Weissweiler, Munchen, 2002.

Die *Wehrmachtsberichte 1939-1945.* 3 volume, Koln, 1989.

Weissenstein, Helmut: *Uber Steigerung korperlicher Leistungsfähigkeit durch*

Pervitin, Berlin, 1941.
Welles, Sumner: *Jetzt oder nie!* Stockholm, 1944.
Witte, Peter ş.a.: *Der Dienstkalender HeinrichHimmlers 1941/42,* Hamburg, 1999.

III. Lucrări de referinţă

Bathe, Horst/Johann Heinrich Kumpf (prelucrare): *Die Mittelbehorden der Reichsfinanzverwaltung und ihre Prăsidenten 1919-1945,Kruhl,* 1999.
Benz, Wolfgang/Walter H. Pehle: *Lexikon des deutschen Widerstandes,* Frankfurt/Main, 1994.
Benz, Wolfgang/Herbert Graml/Hermann Weiss (ed.): *Enzyklopădie des Nationalsozalismus,* Munchen, 2001.

Mfgang: *Legenden, Liigen, teile. Ein Worterbuch zur Ichichte,* Miinchen, 2002.
>lfgangp. *Lexikon* des Holocaust, icn, 2002.
Dhris (ed.): *Waffen des Zweiten* ieges. *Handfeuerwaffen, FlugArtillerie, Kriegsschiffe, V-Boote,* urg, 2000.
vlartin/Norbert Frei: Dos *Dritte* iim *Uberblick. Chronik, Ereig\Zusammenhange,* Miinchen, (, 1999.

HerrmannA.L. (ed.): Werist's?
a 10-a, Berlin, 1935.
Bernd: *Personen-Lexikon aer* P. Voi. 1: *SS-Fuhrer A-B,* NorderlJ1980.

itz: *Waffen und Geheimwaffen*
Mschen Heeres 1933-1945, 2
.onn, 1998.
, Gunnar: *Lexikon der Volker-*
U Reinbek b. Hamburg, 1998.
nd, Hans H./Ernest Henriot:
ftlands Admirale 1849-1945.
itărischen Werdegdnge *der See-, ur-, Sanităts-, Waffen- und Ver-*
'ffgsoffiziere in Admiralsrang,
llrtick, 1988.

id, Karl-Friedrich: *Die Generale*
;|utschen *Lu.ftwa.ffe 1935-1945.*
ilitărischen Werdegănge der
-, Flakartillerie, Fallschirmjäger-,
.chrichten- und Ingenieur-Offi-
einschliefilich der Ărzte, Veteri-
Intendanten, Richter und
'ţerialbeamten im Generalsrang,
|i, Osnabriick, 1990.

.nd, Karl-Friedrich/DermotBrad4arkus Rovekamp: *Die Generale*
'.eres 1921-1945. Die militărischen egănge der Generale, sowie Ante, \nare, Intendanten, Richter und terialbeamten im Generalsrang, .., Osnabruck, 1993.

;, Karl: *Hitlers politische Generale.*
auleiter des Dritten Reiches,
.gen, 1997.

Kammer, Hilde/Bartsch Elisabeth:
Lexikon Nationalsozialismus. Begriffe, Organisationen und Instutitionen, Reinbek b. Hamburg, 2002.

Keilig, Wolf: *Die Generale des Heeres und die Sanitătsoffiziere im Generalsrang.*
Alphabetisches Verzeichnis, Daten, Laufbahn, Dienststellunge, Auszeichnungen, Friedberg, 1983.

Lilla, Joachim: Statisten in Uniform. Die *Mitglieder des Reichstages 1933-1945, ein biographisches Handbuch,* Diisseldorf, 2004.

McLean, French L.: *The* Comp Men: The *SS Officers who ran the Nazi Concentration Câmp System,* Atglen, 1999.

McLean, French L.: *The Field Men: The SS Officers who led the Einsatzkommandos - the Nazi* mobile fcilling units, Atglen, 1999.

Ministerul de Externe, Serviciul Istoric (ed.): *Biographisches Handbuch des deutschen Auswărtigen Dienstes 18711945,* Miinchen, Viena, Ziirich, 2000.

Overesch, Manfred/Friedrich-Wilhelm Saal: *Chronik deutscher Zeitgeschichte.*

Politik, Wirtschaft, Kultur, 3 voi., Dusseldorf, 1999.

Preradovich, Nikolaus von: *Die Generale der Waffen-SS,* Berg am See, 1985.

Roewer, Helmut/Stefan Schăfer/Matthias Uhl: *Lexikon der Geheimdienste im 20.*

Jahrhundert, Miinchen, 2003.

Schulz, Andreas/Giinter Wegmann: *Die* Generale der *Waffen-SS und der Polizei. Die militărischen Werdegănge der Generale,* sowie *der Arzte, Veterinare, Intendanten, Richter und Ministerialbeamten im Generalsrang,* voi. l, Bissendorf, 2003.

Seidler, Franz W.: *Die Kollaboration 1939-1945,* Miinchen, Berlin, 1995 şi urm.

Steinbach, Peter/Johannes TXichel (ed.):

Widerstand *gegen den* Nationaîso*zialismus, Bonn,* 1994.

Indice bibliografic şi de surse (selecţie)

Stockhorst, Erich: 5000 *Kopfe. Wer war im Dritten* Reich, Kiel, 1998.

Thomas, Franz/Giinter Wegmann: *Die Ritterkreuzträger der Deutschen Wehrmacht, 2* voi., Osnabriick, 1993.

Thomas, Franz: *Die Eichenlaubträger 1940-1945,* 2 voi., Osnabriick, 1997.

Vierhaus, Rudolf/Ludolf Herbst (ed.):

Biographisches Handbuch der Mitglieder des Deutschen Bundestages 1949-2002, 3 voi., Munchen, 2002.

Weiss, Hermann (ed.): *Biographisches Lexikon zum Dritten Reich,* Frankfurt/Main, 1998.

Wer *leitet? Die Mănner der Wirtschaft und der einschlăgigen Verwaltung einschliesslich Adressbuch der Direktoren und Aufsichtsräte 1941/42,* Berlin, 1942.

Wistrich, Robert: *Wer war wer im Dritten Reich? Ein biographisches Lexikon,* Frankfurt/Main, 1989.

Worterbuch zur Deutschen Militărgeschichte, 2 voi., Berlin (Est), 1985.

Zentner, Christian/Friedemann Bediirftig (ed.): *Das grosse Lexikon des Zweiten Weltkrieges,* Miinchen, 1988.

Zentner, Christian (ed.): *Der Zweite Weltkrieg. Ein Lexikon,* Viena, 2003.

IV Expuneri

Absolon, Rudolf: Die *Wehrmacht im Dritten Reich,* 5 voi., Boppard am Rhein, 1975.

Agonia i *smert Adolfa Gitlera,* Moscova, 2000.

Arendt, Hannah: *Elemente und Urspriinge totalitărer Herrschaft. Antisemitismus, Imperialismus, Totalitarismus,* Munchen, Ziirich, 2000.

Aust, Stefan/Stephan Burgdorff (ed.):

Die *Flucht. Ober die Vertreibung der Deutschen aus dem Osten,* Stuttgart, Munchen, 2002.

Backes, Uwe ş.a.: *Reichstagsbrand.*

Aufklărung einer historischen Legende, Munchen, 1986.

Bahar, Alexander/Wilfried Kugel: Der *Reichstagsbrand. Wie Geschichte gemacht wird,* Berlin, 2001.

Barkai, Avraham: Das Wirtscha/tssystem *des Nationalsozialismus,* Frankfurt/Main, 1998.

Bartov, Omer: Kitîers Wehrmacht. *Soldaten, Fanatismus und die Brutalisierung des Krieges,* Reinbek b. Hamburg, 1999.

Beevor, Antony: *Stalingrad,* Munchen, 2001. [Ediţia în limba română:

Beevor, Antony: *Stalingrad,* Bucureşti, 2005.]

Beevor, Antony: BerKn *1945. Das Ende,* Munchen 2002. [Ediţia în limba română: Beevor, Antony: *Berlin.*

Căderea 1945, Bucureşti, 2005.]

Benz, Wolfgang (ed.): *Dimension des Volkermordes. Die Zahl der judischen Opfer des Nationalsozialismus,* Munchen, 1996.

Benz, Wolfgang (ed.): *Die Juden in Deutschland 1933-1945. Leben unter nationalsozialistischer Herrschaft,* Munchen, 1996.

Benz, Wolfgang/Werner Bergmann (ed.): *Vorurteil und Volkermord.*

Entwicklungslinien des Antisemitismus, Bonn, 1997.

Berger, Florian: Mit *Eichenlaub und Schwertern. Die hochstdekorierten Soldaten des Zweiten Weltkrieges,* Viena, 1999.

Besymenski, Lew: Der *Tod des Adolf Hitler. Unbekannte* Dofcumenre aus *Moskauer Archiven,* Hamburg, 1968.

Besymenski, Lew: Die *letzten Notizen von Martin* Bormann. JSin *Dokument und sein Verfasser,* Stuttgart, 1974.

Besymenski, Lew: *Der Tod des Adolf Hitler. Der sowjetische Beitrag uber dos Ende des Dritten Reiches und seines Diktators,* Munchen, 1982.

Besymenski, Lew: StaHn *und Hitler. Das Pokerspiel der Diktatoren,* Berlin, 2004.

nski, Lew A.: *Operaţia „Mif Ui ras* horonili *Gitlera,* Moscova,

Dietrich: *Schlachtfeld der Dikn. Osteuropa im Schatten von und Stalin,* Gottingen, 2000.

Willi A.: *Die deutsche Wirtschaft 1945. Interna des Reichswirtministeriums,* Dusseldorf, 1983.

, Willi A.: *Die Kosten von Hitlers Kriegsfinanzierung und ielles Kriegserbe in Deutschland* J94S, Paderborn, 1985.

Karl Dietrich: *Die deutsche* :ur *Entstehung, Struktur, Folgen tionalsozialismus,* Koln, 1972.

Karl Dtetrich/Manfred Funke/ Adolf JJacobsen (ed.): *Natio|zialistiMhe Diktatur 1933-1945.*

Silanz, ţţonn, 1986.

Stephan (ed.): *Rechenschaften.*

îischer *und literarischer Diskurs Auseina.ndersetzung mit den NSnverbrechen,* Gottingen, 2004.

;er, Werner: *Hitlers Kontrahenten NSDAP 1921-1945,* Munchen,

Ib, Giinter/Brigitte Kaff/Hans-Otto
mann: *Christliche Demokraten Hitler. Aus Verfolgung und rstand zur Union,* Freiburg,
, Viena, 2004.
,, Alan: *Hitler* und Staiin. *Parallele*
, Berlin, 1991.
i, Michael: Die *Zeit des National-ismus. Eine Gesamtdarstellung,*
furr/Main, 2000.

|y, Ulrich/Christoph Piischner:

jibar *Hitler. Fuhrerkult und natzerstorung am Obersalzberg,* in, 2004.
| Richard: *Mussolini. Aufstieg und aes Duce,* Munchen, 1995.
ell, John: *Forschenfur den Fiihrer.*
Sche *Naturwissenschaftler und der Weltkrieg,* Bergisch Gladbach,

, Hellmuth Giinther: Francisco .co. Soldat und *Staastchef,* Zurich,

.kfurt/Main, 1972.

Deutscher, Issac: *Stahn. Eine politische* Biographie, Berlin, 1990.
Dietrich, Wolfgang (ed.): *Die Verbände der Luftwaffe 1935-1945. Gliederungen und Kurzchroniken. Eine Dokumentation,* Stuttgart, 1976.
Doscher, Hans-Jiirgen: SS und Auswdr- *riges Amt im Dritten Reich. Diplomaţie im Schatten der „Endlosung",* Frankfurt/Main, Berlin, 1991.
Durth, Werner: Deutsche Architefcten. *Biographische Verflechtungen 1900 bis 1970,* Munchen, 1992.

Ebbinghaus, Angelika/Klaus Dorner (ed.): *Vernichten und Heilen. Der Niirnberger Ärzte-Prozess und seine Folgen,* Berlin, 2001.

Engelmann, Joachim: Die *18. Infanterie und Panzergrenadier-Division 19341945,* Eggolsheim, f.a.

Falter, Jiirgen W: *Hitlers Wähler,* Munchen, 1991.
Fest, Joachim/Bernd Eichinger: *Der Untergang. DasFilmbuch,* Berlin, 2004.
Foltmann, Josef/Hanns Moller: *Opfergang der Generale,* Berlin (Vest), 1952.
Frank, Bernhard: *Geheime Regierungsstadt Hitlers,* Obersalzberg, Berchtesgaden, 2004.
Friedländer, Saul: Dos *Dritte Reich und die Juden. Die Jahre der Verfolgung 1933-1939,* Munchen, 2000.
Frieser, Karl-Heinz: *Blitzkrieg-Legende. Der Westfeldzug 1940,* Munchen, 1995.
Fuhrerhauptquartier Wolfschanze 1940 bis 1945. Zeitgeschichte inFarbe, Kiel, 2001.
Furet, Francois: Das *Ende der Illusion. Der* Kbmmunismus im 20. Jahrhundert,

Munchen 1996. [Ediţia în limba română: Furet, Francois: *Trecutul unei iluzii. Eseu despre ideea comunistă în secolul XX,* Bucureşti, 1996.]

Gali, Lothar (ed.): *Krupp im 20. Jahrhundert,* Berlin, 2002.
Glantz, David M. / Jonathan M. House: When Titans Ciashed: How the Red *Army stopped Hitler,* Kansas, 1995.

Gorodetsky, Gabriel: *Die* grosse Tduschung.
Hitier, Staîiti urtd *das Unternehmen „Barbarossa",* Berlin, 2001.
Groehler, Olaf: Die Neue Reichsfcanzlei. Das *Ende,* Berlin, 1995.
Gunther, Sonja: Design der Macht. Mobe! *fur Repräsentanten des ,f>ritten* Reiches", Wiesbaden, f.a.

Haffner, Sebastian: Anmerkungen *zu Hitier,* Munchen, 1975.
Hamann, Brigitte: *Winifred* Wagner oder *Hitlers Bayreuth,* Munchen, Ziirich, 2003.
Hass, Gerhart (coordonator) *:Deutschland im Zweiten* Weltfcrieg, Berlin (Est), 1974.
Heer, Hannes/Klaus Naumann (ed.): *Vernichtungskrieg.* Verbrechen *der* Wehrmacht 1941-1944, Hamburg, 1995.
Henke, Klaus-Dietmar/Hans Woller: Politische Sduberung in *Europa. Die Abrechnung mit Faschismus* und

Kbllaboration nach dem *Zweiten Weltkrieg,* Munchen, 1991.
Hilberg, Râul: Die Quellen des Holocaust. Entschliisseln und Interpretieren, Frankfurt/Main, 2002.
Hildebrand, Klaus: Das vergangene Reich. Deutsche Aussenpolitifc von Bismarck bis Hitier, Stuttgart 1995.
Hildermeier, Manfred: Geschichte der Sowjetumon 1917-3991. Entstehung und Medergang des ersten sozialistischen Staates, Munchen, 1998.
Hillgruber, Andreas: Hitîers Strategie. Politik und Krieg/iihrung 1940 bis 1941, Munchen, 1982.
Hitlers Neue Reichsfcanzlei. „Haus des Grossdeutschen Reiches" 1938-1945, Kiel, 2002.
Hobsbawm, Eric: Das Zeitalter der Extreme. Weltgeschichte des *20. Jahrhunderts,* Munchen, 1998.
Hoffmann, Joachim: Stalins Vernichtungsfcrieg 1941-1945. Planung, Aus/uhrung, Dofcumentation, Munchen, 1999.
Hoffmann, Peter: Widerstand, Staasstreich, Attentat. Der *Kampf der Opposition* gegen Hitier, Munchen, 1969.

Hoffmann, Peter: Die Sicherheit des Difctators, Munchen, Zurich, 1975.
Hohne, Heinz: Der Orden unter dem *Totenkopf. Die Geschichte der SS,* Bindlach, 1990.
Hohne, Heinz: „Gebt mir vier Jahre Zeit". Hitier und die *Anfănge des Dritten Reiches,* Berlin, 1999.
Horstmann, Bernhard: Hitier in Posewalfc. Die Hypnose und ihre Folgen, Diisseldorf, 2004.

Institutul pentru Istorie Contemporană (ed.): Dofcumentation Obersalzberg.

Die todliche Utopie. Bilder, Texte, Daten zum Dritten Reich, Munchen, Berlin, 2000.

Irving, David: Goebbels. Macht und Magie, Kiel, 1997.

Jeckel, Hartmut: Menschen in Berlin. Dos letzte Tele/onbuch der alten Reichshauptstadt, Munchen, 2000.

Jesse, Eckard (ed.): *Totalitarismus im 20. Jahrhundert. Eine* Bilanz der internationalen Forschung, Bonn, 1996.

Joachimsthaler, Anton: Hitlers Weg begann in Miinchen 1913-1923, Munchen, 2000.

Joachimsthaler, Anton: Hitlers Liste. Ein Dofcument personlicher Beziehungen, Munchen, 2003.

Joachimsthaler, Anton: Hitlers Ende. Legenden und Dokumente, Munchen, 2004.

Karlsch, Rainer/Raymond G. Stokes: „Faktor 01". Die Mineralolwirtscha/t in Deutschland 1859-1974, Munchen, 2003.

Karlsch, Rainer: *Hitlers Bombe. Die* geheimen deutschen Ksrnwajfenversuche, Munchen, 2005.

Keegan, John: Der Zweite Weltfcrieg, Berlin, 2004.

Kershaw, Ian: Hitlers Macht, Munchen, 2000.

Kershaw, Ian: Hitier, 3 volume, Munchen, 2002.

: von: *Die drei Ringe. Lebenshichte eines Industrieunternehmens,* bingen, Sruttgart, 1953.

Emst: *Was sie taten, was sie wurden.*

me, Juristen und andere Beteiligte *Kranken-oder Judenmord,* Frank/Main, 1992.

Ernst: *Auschwitz. Die NS-Medizin I ihre Opfer,* Frankfurt/Main, 1997.

Ithewskij, Pawel Nikolaewitsch:

ţkaus Beute. Wie Vermogen, Kulturer und Intelligenz nach 1945 aus utschland geraubt wurden, Miinchen, |5.

|, Eugen/Hermann Langbein/Adalt Riickerl ş.a. (ed.): *Nationalsozia*|sche *Massentotungen durch Giftgas,* nkfurt/Main, 2003.

:idin, Alexandr I./Dimitri P Pro*v. Vneşnaia rasvedka Roşii,* St.

g,'Moscova, 2001.

nidt, Josef/Johannes G. Pankau L): *Hitler der Redner,* Miinchen,

T³'

tviadimir *A.:„Gde Gitler?" Povtornoe*

ţedovanie NKWD-MWD SSSR obatel 'stvisesnoveniaAdol'fa Gitlera 5-1949,'Moscova, 2003.

frski, Franz: *Hitlers letzte Bostionen.*

nkampfum dus Reich 1944-1945,

||ng, f.a.

g-Winters, Simone: *Wertheim. Ein ţenhausunternehmen und seine* |ptiimer *Ein Beispiel der Entwick', derBerliner Warenhăuser bis zur jierung,* Miinster, 1997.

ţorf, Werner: *Die grossen Militărţiden des Dritten Reiches. Zeitgefhte in Bildern,* Kiel, 2002.

Jochen von/Claus Sibyll: *Der jfetăr. Martin Bormann - Der Mann,*

' iitlerbeherrschte, Miinchen, 1987.

bnn, Rudolf: *Die Leibstandarte, fi,* Osnabruck, 1977.

Hart, Basil H.: *Jetzt diirfen sie* |n, Ziirich, 1948.

Hart, Basil H.: *Geschichte des* |iten *Weltkrieges,* Dusseldorf, Viena,

n, Richard: *Legion Condor. Sie bnjenseits der Grenze,* Kiel, 2003.

Longerich, Peter: *Die braunen Bataillone. Geschichte der SA,* Augsburg, 1999.

Lusar, Rudolf: *Die deutschen Waffen und Geheimwaffen des 2. Weltkrieges und ihre Weiterentwicklung,* Miinchen, 1958.

Lustiger, Arno: *Rotbuch. Stalin und die Juden, Die tragische Geschichte des judischen Antifaschistischen Komitees und der sowjetischen Juden,* Berlin, 1998.

Machtan, Lothar: *Hitlers Geheimnis. Das Doppelleben des Diktators,* Frankfurt/Main, 2003.

Macksey, Kenneth: Gi../Vrian, *derPanzergeneral,* Dusseldorf, Viena, 1975.

Magenheimer, Heinz: *Die Militărstrategie Deutschlands 1940-1945. Fiihrungsentschliisse, Hintergriinde, Alternativen,* Miinchen, 1997.

Maier, Helmut: *Riistungsforschung im Nationalsozialismus. Organisation, Mobilisierung und Entgrenzung der Technikwissenschaften,* Gottingen, 2002.

Mammach, Klaus: *Der Volkssturm.*

Bestandteil des totalen Kriegseinsatzes der deutschen Bevolkerung 1944/45, Berlin (Est), 1981.

Martin, Bernd/Stanislawa Lewandowska (ed.): *Der Warschauer Aufstand,* Varşovia, 1999.

Martin, Bernd: *Deutschland und Jupan im Zweiten Weltkrieg 1940-1945. Vom Angriff auf Pearl Harbor bis zur deutschen Kapitulation,* Hamburg, 2001.

Maser, Werner: *Niirnberg. Tribunal der Sieger,* Dusseldorf, 1977.

Maser, Werner: *Adolf Hitler. Das Ende der Fuhrerlegende,* Dusseldorf, Viena, 1980.

Maser, Werner: *Hindenburg,* Rastatt, 1990.

Maser, Werner: *Adolf Hitler. Legende, Mythos, Wirklichkeit,* Munchen, Esslingen, 1993.

Maser, Werner: *Der Wortbruch. Hitler, Stalin und der Zweite Weltkrieg,* Munchen, 1994.

Maser, Werner: *Hermann Goring. Hitlers januskopfiger Pa.la.din, eine politische Biographie,* Berlin, 2000.

Maser, Wemer: *Fălschung, Dichtung und Wahrheit iiber Hitler und Stalin,* Miinchen, 2004.

Medwedew, Roy: *Dos Urteil der Geschichte. Stalin und der Stalinismus,* Berlin, 1992.

Michalka, Wolfgang (ed.): *Der Zweite Weltkrieg. Analysen und Grundziige. Forschungsbilanz,* Miinchen, 1989.
Middeldorf, Eike: *Taktik im Russland-feldzug. Erfahrungen und Folgerungen,* Frankfurt/Main, 1956.
Moller, Horst: *Weimar. Die unvollendete Demokratie,* Miinchen, 1997.
Mommsen, Hans: Von *Weimar nach Auschwitz. Zur Geschichte Deutschlands in der Weltkriegsepoche,* Stuttgart, 1999.
Mommsen, Hans: *Alternative zu Hitler. Studien zur Geschichte des deutschen Widerstandes,* Miinchen, 2000.
Morzik, Fritz/Gerhard Hummelchen: Die *deutscen Transportflieger im Zweiten Weltkrieg,* Frankfurt/Main, 1966.
Miiller, Christian: *Stauffenberg,* Diissel-dorf, 2003.
Miiller, Rolf-Dieter: *Dos Tor zur Weltmacht. Die Bedeutung der Sowjetunionfur die deutsche Wirtschafts- und Rustungs-politik zwischen den Weltkriegen,* Boppard am Rhein, 1984.
Miiller, Rolf-Dieter/Gerd Ueberschăr: *Kriegsende 1945. Die Zerstorung des Deutschen Reiches,* Frankfurt/Main, 1994.
Muller, Rolf-Dieter/Hans-Erich Volk-mann (ed.): *Die Wehrmacht. Mythos und Realităt,* Miinchen, 1999.
Musial, Bogdan: *„Konterrevolutionăre Elemente sind zu erschiessen". Die Bru-talisierung des deutsch-sowjetischen Krieges im Sommer 1941,* Berlin, 2001.
Muzeul Transporturilor si Tehnicii (ed.): *Ich diente nur der Technik. Sieben*

Karierren zwischen 1940 und 1950,
Berlin, 1995.

Naasner, Walter: *Neue Machtzentren in der deutschen Kriegswirtschaft 1942-1945. Die Wirtschaftsorganisation der SS, dos Amt des Generalbevollmăchtigten fur den Arbeitseinsatz und das ReichsministeriumfurBewaffnung und Produktion/Reichsministerium fur Rustung und Kriegsproduktion im nationalsozalistischen Herrschaftssystem,* Boppard am Rhein, 1994.

Neufeld, Michael J.: *Die Rakete und das Reich. WemhervonBraun, Peenemunde und der Beginn des Raketenzeitalters,* Berlin, 1997.

Neulen, Hans Werner: *Europa und das 3. Reich. Einigungsbestrebungen im deutschen Machtbereich 1939-1945,* Miinchen, 1987.

Neumayer, Anton: *Hitler. Wahnideen, Krankheiten, Perversionen,* Viena, 2001.

Novick, Peter: *Nach dem Holocaust. Der Umgang mit dem Massenmord,* Miinchen, 2001.

Orth, Karin: *Die Konzentrationslager-SS,* Miinchen, 2004.

O'Sullivan, Donai: *Stalins „Cordon sanitaire". Die sowjetische Osteuropapolitik und die Reaktionen des Westens 1939-1949,* Paderborn ş.a., 2003.

Overy, Richard: Die *Wurzeln des Sieges.*
Warum die Alliierten den Zweiten Weltkrieg gewannen, Reinbekb. Hamburg, 2002.

Pâtzold, Kurt/Manfred Weissbecker:
Geschichte der NSDAP 1920-1945,
Koln, 1998.

Pătzold, Kurt/Manfred Weissbecker:
Rudolph Hess. Der Mann an Hitlers Seite, Leipzig, 1999.

Peter, Antonio/Robert Maier (ed.): *Die Sowjetunion im Zeichen des Stalinismus,*
Koln, 1991.

Petersen, Jens: *Hitler-Mussolini. Die Entstehung der Achse Berlin-Rom 1933-1936,* Tubingen, 1973.

Petrova, Ada: *Sagadka smerii adolfa gitlera,* Moscova, 2004.

Petzina, Dieter: *Autarkiepolitik im Drit-*

ten Reich. Der nationalsozialistische
Vierjahresplan, Stuttgart, 1968.

.'42

tlkiewicz, Janusz: *Stalingrad.*
tnmie einer Schlacht, Munchen,

f-Ennker, Bianca (ed.): *Präventiv-*
lg'r *Der deutsche Angriff auf die*
' tunion, Frankfurt/Main, 2000.
, Norbert (ed.): *Braunbuch.*
und Naziverbrecher in der
republik und in Berlin (West),
LI, 2002 (Reprint 1968).
Leon/Josef Wulf: *Das Dritte 'und seine Diener. Auswärtiges*
I*justiz, Wehrmacht,* Berlin, 1956.
J Jean-Claude: *Die Krematorien iischwitz. Die Technik des Mas-*
s, Munchen, 1994.
' *Fesseln: Eine Schilderung des <essetrustes,* Berlin, 1947.

sr, Walter: *Hitler und Mussolini.*

it, Krieg und Terror, Graz, Viena,

,1:2001.

d, Donald: *Stalin und seine ir,* Munchen, 2004.
aurice Philip: *Mythos Rommel,*
, 2002.
i, Leonid: *Feldmarschall Friedrich im Kreuzverhor 1943-1953,* burg, 2000.
, Richard: *Die deutschen Morder.*
$S-Einsatzgruppen und der bust, Bergisch Gladbach, 2004.
'erhard: Cari *Goerdeler und die Widerstandsbewegung,* gart, 1954.
Helmut: *Skrupellos. Die Maᶜten der Geheimdienste in*
nd und Deutschland 1914 bis
I, Leipzig, 2004.

SSSR v voinah XX veka, Statisti'. isledovanie, Moscova, 2001.
a, E. M.: *Berlin, mai 1945, /a,* 1967.
brnelius: *The last Battle,* New 11965.

Martin/Ralph Jessen/Klaus iKracht (ed.): *Zeitgeschichte als geschichte. Grosse Kontroversen*
5, Munchen, 2003.
Klaus (ed.): *Die Befreiung* jis *1945,* Berlin, 1985.

Schenk, Ernst Giinther: *Patient Hitler. Eine medizinische Biographie,* Augsburg, 2000.
Schmidt, Rainer E: *Rudolf Hess. „Botengang eines Toren?" Der Flug nach Grossbritannien vom 10. Mai 1941,* Munchen, 2000.
Schulze, Dietmar: *„Euthanasie" in Bernburg. Die Landes-Heil-und Pflegeanstalt Bernburg/Anhaltische Nervenklinik in der Zeit des Nationalsozailismus,* Essen, 1999.
Schwarz, Hans-Peter: Das *Gesicht des Jahrhunderts. Monster, Retter und Mediokritäten,* Berlin, 1998.
Schwengler, Walter: *Volkerrecht, Versailler Vertrag und Auslieferungsfrage. Die Strafverfolgung wegen Kriegsverbrechen als Problem des Friedensschlusses 1919/20,* Stuttgart, 1982.
Seidler, Franz W.: *Verbrechen an der Wehrmacht. Kriegsgreuel der Roten Armee 1941/42,* Selent, 1998.
Seidler, Franz W: *„Deutscher Volkssturm ". Das letzte Aufgebot 1944/45,* Augsburg, 1999.
Seidler, Franz W./Dieter Zeigert: *Die Fiihrerhauptquartiere. Anlagen und Planungen im Zweiten Weltkrieg,* Munchen, 2000.
Seidler, Franz W.: *Avantgardefiir Europa.*

Ausländische Freiwillige in Wehrmacht und Waffen-SS, Selent, 2004.
Siegmund, Anna Măria: Die *Frauen der Nazis,* 3 voi., Viena, 1998-2002.
Smelser, Ronald: *Robert Ley. Hitlers Mann an der,flrbeitsfront",* Paderborn, 1989.
Smelser, Ronald/Enrico Syring (ed.): *Die Militărelite des Dritten Reches. 27 biographische Skizzen,* Frankfurt/Main, 1995.
Smelser, Ronald/Enrico Syring/Rainer Zitelmann: *Die braune Elite,* 2 voi., Darmstadt, 1999.
Steinbach, Peter/Johannes Tuchel (ed.): *Widerstand in Deutschland 1933-1945. Ein historisches Lesebuch,* Munchen, 2000.
Stettner, Ralf: *„Archipel GULag". Stalins Zwangslager, Terrorinstrument und Wirtschaftsgigant,* Paderborn, 1996.

Suvenirov, Oleg R: *Tragediia RKKA 1937-1938,* Moscova, 1998.

Telford, Taylor: *Die Niirnberger Prozesse.*

Hintergritnde, Analysen und Erkenntnisse aus heutigerSicht, Miinchen, 1994.

Tessin, Georg: *Formationsgeschichte der Wehrmacht 1933-1939. Stăbe und Truppenteile des Heeres an der Luftwaffe,* Boppard am Rhein, 1959.

Tissier, Tony le: *Der Kampf um Berlin 1945. Von den Seelower Hohen zur Reichskanzlei,* Berlin, 1997.

Turner jr., Henry Ashby: *Die Grossunternehmer und der Aufstieg Hitlers,* Berlin, 1985.

Uebcrschăr, Gcrd R. (ed.): *DasNationalkomitee „Freies Deutschland" und der Bund Deutscher Offiziere,* Frankfurt/Main, 1996.

Ucberschăr, Gerd R. (ed.): *Hitlers militdrische Elite. Vom Kriegsbeginn bis zum Wchkriegsende, 2* voi., Darmstadt, 1998.

Ucberschăr, Gcrd R. (ed.): *DerNationalsozialismiis* ror *Gericht. Die alliierten Prozesse gegen Kriegsverbrecher und Soldaten 1943-1952,* Frankfurt/Main, 1999.

Ucberschăr, Gcrd R./Winfricd Vogcl: *Dienen und Verdienen. Hitlers Geschenke an seine Eliten,* Frankfurt/Main, 2001.

Vogel, Thomas (ed.): *Aufstand des Gewissens. Militărischer Widerstand gegen Hitler und das NS-Regime 19331945,* Hamburg, Berlin, Bonn, 2000.

Volklein, Ulrich (ed.): *Hitlers Tod. Die letzten Tage im Fiihrerbunker,* Gottingcn, 1998.

Wallach, Jehuda L.: Dos *Dogma der VernichtungsscMacht,* Miinchen, 1970.

Walther, Herbcrt: Die *1. SS-Panzer-Division Leibstandarte,* Utting, f.a.

Wassiljeva, Larissa: *Die Kreml-Frauen.*
Erinnerungen, Dokumente, Legenden, Ziirich, 1994.

Wcgner, Bernd: *Hitlers politische Soldaten. Die Waffen-SS 1933-1945,* Padcrborn s.a., 1996.

Weihsmann, Helmut: *Bauen unterm Hakenkreuz. Architektur des Untergangs,* Viena, 1998.

Weinbcrg, Gcrhard L.: *Eine Welt in Waffen. Die globale Geschichte des Zweiten Weltkriegs,* Stuttgart, 1995.

Weissmann, Karlheinz: Der *Weg in den Abgrund. Deutschland unter Hitler 1933-1945,* Miinchen, 1997.

Wettc, Wolfram: Die *Wehrmacht.*
Feindbilder, Vernichtungskrieg, Legenden, Frankfurt/Main, 2002.

Wilderotter, Hans: *Alltag der Macht.*
Berlin Wilhelmstrasse, Berlin, 1998.

Wilhclm. Friedrich: Die *Poliţei un* NS*Staat. Die Geschichte ihrcr Orgaiusation im Uberblick.* Padcrborn s.a., 1997.

Willing, Gcorg Franz: *Die Reichsktinzlei 1933-1945. Rolle und Bi'di-utung unter der Regierung Hitler.* Tubingcn, Buenos Aircs, Montevideo, 1984.

Wojak, Irmtrud: *Eichmanns Memoiren.*
Ein kritischer Essay, Frankfurt/Main, 2004.

Wolkogonow, Dimitri: *Stalin. Triumph und Tragodie,* Diisseldorf, 1990.

Zdral, Wolfgang: *Derfinanzierte Aufstieg*
des AdolfH., Viena, 2002.

Zelnhefcr, Sicgfricd: Die *Reichstage der NSDAP Geschichte, Struktur und Bedeutung der grossten Propagandafeste im nationalsozialistischen Feierjahr,* Niirnberg, 1991.
Zitclmann, Rainer: *Hitler. Selbstverstcindnis eines Revolutionărs,* Miinchen, 1998.

«.' . (1,-iQr
i;- : *<$ Glii'-.U-'"O*

fev.

Mulţumiri

Mulţumim tuturor colaboratorilor de la arhivele germane şi ruseşti la care am apelat pentru disponibilitatea şi promptitudinea cu care ne-au acordat ajutorul cerut. Dorim să-i numim aici, ca reprezentanţi ai tuturor celorlalţi, pe Natalia G.

Tomilina, director al Arhivei de Stat a Rusiei pentru Istorie Contemporană (RGANI), pe Mihail J. Prosumentcikov, şef al departamentului de publicaţii al RGANI, precum şi pe Berit Pistora de la Arhiva Federală din Koblenz.

Un cuvânt de mulţumire se cuvine în special prof. dr. Vladimir N. Haustov, care a verificat şi a confirmat autenticitatea *Dosarului Hitler* pe baza documentelor din arhiva preşedintelui Federaţiei Ruse, inaccesibilă nouă.

îi mulţumim de asemenea lui Helmut Ettingcr pentru traducerea textului amorf în limba germană, agentului nostru literar Thomas Karlauf pentru sfaturile oportune si lui Elmar Klupsch ca reprezentant al întregului colectiv redacţional

al Editurii Gustav Lubbe.

Nu în ultimul rând datorăm mulţumiri colegilor de la Institutul de Istorie Contemporană Miinchen-Berlin şi de la Universitatea „Martin Luther" din Halle-Wittenberg pentru sprijinul larg pe care ni 1-au acordat.

ÎB;

^